

Vaskivuoren lukion opetussuunnitelma

Nimi	Vaskivuoren lukion opetussuunnitelma
Kunta	Vantaa
Koulu	Vaskivuoren lukio
Hyväksymispäivämäärä	7.6.2021
Pdf luotu	1.6.2022

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö.	1
1.1. Opetussuunnitelman laatiminen.	1
1.2. Opetussuunnitelman sisältö.	2
2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta.	4
2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä.	4
2.2. Arvoperusta.	4
3. Opetuksen toteuttaminen.	7
3.1. Opintojen rakenne.	7
3.2. Oppimiskäsitys.	7
3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät.	8
3.4. Toimintakulttuuri.	9
3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.	13
3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys.	14
4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen.	18
4.1. Ohjaus.	18
4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki.	23
4.3. Opiskeluhoolto.	25
4.3.1. Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet.	26
4.3.2. Opiskeluhoollon suunnitelmat ja niiden laatiminen.	28
4.4. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä.	32
4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä.	33
5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi.	37
5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa.	37
5.2. Opintojakson arviointi.	38
5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät.	39
5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot.	40
5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi.	40
5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa.	41
5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.	41
5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi.	43
5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi.	43
5.4. Lukion oppimäärän suoritus.	44
5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus.	45

5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.	46
5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat.	48
6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt.	49
6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet.	49
6.2. Laaja-alainen osaaminen.	50
7. Oppiaineet.	56
7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI).	56
7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1).	57
Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI01).	59
Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI04).	61
Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI05).	63
Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI08).	64
Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI09).	66
Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10).	67
Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11).	69
Kirjallisuusdiplomi, 2 op (ÄI12).	70
Lukion kielenhuolto, 2 op (ÄI13).	71
Suomen kielen ja kirjallisuuden tuki, 2 op (ÄI14).	72
Luova kirjoittaminen, 2 op (ÄI15).	73
Äidinkielen yo-kokeen lisävalmennus, 2 op (ÄI16).	74
Äidinkielen ja kirjallisuuden perusteet, 2 op (ÄI17).	75
Kieli- ja tekstitietoisuus sekä vuorovaikutus 1, 2 op (ÄI02ÄI03). . .	76
Kirjoittaminen 1 ja vuorovaikutus 2, 2 op (ÄI06ÄI07).	78
7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6).	80
Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S201).	83
Kirjallisuus 1, 2 op (S204).	85
Tekstien tulkinta 1, 2 op (S205).	86
Kirjallisuus 2, 2 op (S208).	88
Vuorovaikutus 3, 2 op (S209).	89
Kirjoittaminen 2, 2 op (S210).	91
Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211).	93
Kieli- ja tekstitietoisuus sekä vuorovaikutus, 2 op (S202S203). . .	94
Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (S206S207).	96
7.2. Biologia (BI).	98
Elämä ja evoluutio, 2 op (BI01).	101
Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI04).	102
Ihmisen biologia, 2 op (BI05).	104
Bioteknikka ja sen sovellukset, 2 op (BI06).	105

Biologian yo-kertaus, 2 op (BI07).	107
Laborointi, 2 op (BI08).	108
Biologian ytimessä, 2 op (BI09).	108
Ekologia ja ympäristö, 2 op (BI02BI03).	109
7.3. Elämäkatsomustieto (ET).	111
Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET01).	113
Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET02).	115
Kulttuurit, 2 op (ET03).	117
Katsomukset, 2 op (ET04).	119
Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (ET05).	121
Tulevaisuus, 2 op (ET06).	123
Elämäkatsomustiedon yo-kertaus, 2 op (ET07).	125
7.4. Filosofia (FI).	127
Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI01).	129
Etiikka, 2 op (FI02).	130
Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI03).	132
Totuus, 2 op (FI04).	134
Filosofian yo-kertaus, 2 op (FI05).	136
Estetiikka, 2 op (FI06).	137
7.5. Fysiikka (FY).	138
Energia ja lämpö, 2 op (FY03).	140
Voima ja liike, 2 op (FY04).	142
Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY05).	144
Sähkö, 2 op (FY06).	146
Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY07).	148
Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY08).	150
Fysiikan yo-kertaus, 2 op (FY09).	152
Kokeellinen fysiikka, 2 op (FY10).	154
Tähtitiede, 2 op (FY11).	156
Fysiikka luonnontieteenä ja fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 2 op (FY01FY02).	158
7.6. Maantiede (GE).	160
Maailma muutoksessa, 2 op (GE01).	163
Sininen planeetta, 2 op (GE02).	164
Yhteinen maailma, 2 op (GE03).	166
Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE04).	168
Maantieteen yo-kertaus, 2 op (GE05).	169
Kehitysmaantiede, 2 op (GE06).	170

560 kartografian keinoin, 2 op (GE07).	171
7.7. Historia (HI).	172
Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI01).	175
Kansainväliset suhteet, 2 op (HI02).	177
Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI03).	178
Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI04).	180
Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI05).	182
Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI06).	184
Historian yo-kertaus, 2 op (HI07).	186
Maailma tänään, 2 op (HI08).	186
7.8. Kemia (KE).	187
Molekyylit ja mallit, 2 op (KE03).	190
Kemiallinen reaktio, 2 op (KE04).	191
Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE05).	192
Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE06).	193
Kemian yo-kertaus, 2 op (KE07).	194
Kokeellinen kemia, 2 op (KE08).	195
Kemia yhteiskunnassa, 2 op (KE01KE02).	196
7.9. Uskonto (KT).	197
7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1).	200
Uskonto ilmiönä – kristinuskon juutalaisuuden ja islamin jäljillä, 2 op (UE01).	200
Maailmanlaajuinen kristinuskko, 2 op (UE02).	202
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE03).	204
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE04).	206
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE05).	208
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE06).	210
Uskonnon yo-kertaus, 2 op (UE07).	212
Ihminen ja Jumala Raamatussa, 2 op (UE08).	213
7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2).	215
Uskonto ilmiönä, 2 op (UO01).	215
Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO02).	217
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO03).	218
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UO04).	220
Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO05).	223
Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO06).	224
7.9.3. Katolinen uskonto (KT3).	226
Uskonto ilmiönä, 2 op (UK01).	226

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UK02).	228
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK03).	230
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK04).	232
Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK05).	234
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK06).	236
7.9.4. Islamin uskonto (KT4).	238
Uskonto ilmiönä, 2 op (UI01).	238
Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI02).	239
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI03).	241
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI04).	243
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI05).	245
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI06).	246
7.9.5. Juutalainen uskonto (KT5).	248
Uskonto ilmiönä, 2 op (UJ01).	248
Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ02).	250
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ03).	251
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ04).	253
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ05).	255
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ06).	257
7.10. Kuvataide (KU).	258
Kuvat ja kulttuurit, 2 op (KU01).	261
Muotoillut ja rakennetut ympäristöt, 2 op (KU02).	263
Osallisena mediassa, 2 op (KU03).	265
Taiteen monet maailmat, 2 op (KU04).	266
Piirustus ja maalaus, 2 op (KU07).	268
Öljyvärimaalaus, 2 op (KU08).	269
Keramiikka ja kuvanveisto, 2 op (KU09).	270
Muotoilu, 2 op (KU10).	271
Musiikkivideo, 2 op (KU11).	271
Elokuvailmaisuu, 2 op (KU12).	272
Tietokonegrafiikka ja graafinen suunnittelu, 2 op (KU13).	273
Valokuvaus, 2 op (KU14).	274
Valokuvauksen jatko, 2 op (KU15).	275
Taidegrafiikka, 2 op (KU016).	275
Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD02).	276
7.11. Lukiodiplomit (LD).	277
Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2).	278
Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD04).	279

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD06).	280
Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD07).	281
Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8).	283
7.12. Liikunta (LI).	283
Oppiva liikkuja, 2 op (LI01).	285
Aktiivinen elämä, 2 op (LI02).	287
Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI03).	288
Yhdessä liikkuen, 2 op (LI04).	290
Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI05).	291
Salibandy ja futsal, 2 op (LI07).	292
Liikunnalliset leikit ja pelit, 2 op (LI08).	293
Laskettelu, 2 op (LI09).	294
Pallo- ja mailapelit, 2 op (LI010).	294
Pallo- ja mailapeliä jatko, 2 op (LI011).	295
Kamppailu- ja kehonhallinta, 2 op (LI012).	296
Retkeily, 2 op (LI013).	296
Uinti- ja vesiliikunta, 2 op (LI014).	297
7.13. Matematiikka (MA).	297
7.13.1. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA).	300
Funktio ja yhtälöt 1, 3 op (MAA02).	300
Geometria, 2 op (MAA03).	301
Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA04).	302
Funktio ja yhtälöt 2, 2 op (MAA05).	303
Derivaatta, 3 op (MAA06).	305
Integraalilaskenta, 2 op (MAA07).	306
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA08).	307
Talousmatematiikka, 1 op (MAA09).	309
Avaruusgeometria, 2 op (MAA10).	310
Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11).	311
Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12).	313
Pitkän matematiikan yo-kertausta, osa 1, 2 op (MAA13).	314
Pitkän matematiikan yo-kertausta, osa 2, 2 op (MAA14).	315
Funktioiden jatkokurssi, 2 op (MAA17).	315
Matriisilaskenta ja differentiaaliyhtälöt, 2 op (MAA18).	316
7.13.2. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB).	317
Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB02).	317
Geometria, 2 op (MAB03).	318
Matemaattisia malleja, 2 op (MAB04).	319

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB05).	321
Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB06).	322
Talousmatematiikka, 1 op (MAB07).	323
Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB08).	324
Tilastolliset- ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB09).	325
Lyhyen matematiikan yo-kertaus, 1 op (MAB10).	327
Matematiikan tukikurssi, 2 op (MAB11).	328
7.13.3. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY).	328
Matematiikka 1, 2 op (MAY01).	328
7.14. Musiikki (MU).	330
Intro - kaikki soimaan, 2 op (MU01).	332
Syke - soiva ilmaisu, 2 op (MU02).	334
Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU03).	335
Demo - Luovasti yhdessä, 2 op (MU04).	337
7.15. Opinto-ohjaus (OP).	338
Minä opiskelijana, 2 op (OP01).	340
Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP02).	342
Lukiolainen työelämässä, 2 op (OP03).	344
7.16. Psykologia (PS).	345
Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1).	347
Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2).	349
Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3).	351
Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4).	353
Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5).	356
Psykologian yo-kertaus, 2 op (PS6).	358
Sosiaalipsykologia, 2 op (PS7).	359
Mitä on sukupuoli?, 2 op (PS08).	360
7.17. Terveystieto (TE).	362
Terveys voimavarana, 2 op (TE01).	364
Terveys ja ympäristö, 2 op (TE02).	365
Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE03).	367
Terveystiedon yo-kertaus, 2 op (TE04).	369
7.18. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU).	370
7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1).	374
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RUA03).	374
Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA04).	375
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA05).	377
Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA06).	378

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA07).	380
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA08).	382
Ruotsin yo-kertaus, 2 op (RUA09).	383
Ainekirjoitus, 2 op (RUA10).	384
Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (RUA01RUA02).	385
7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1).	387
Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13).	387
Ympäristömme, 2 op (RUB14).	388
Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15).	389
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16).	390
Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17).	392
Ainekirjoitus, 2 op (RUB18).	393
Ruotsin yo-kertaus, 2 op (RUB19).	394
Peruskoulun ruotsin kertaus, 2 op (RUB110).	395
Keskipitkän ruotsin tuki, 2 op (RUB111).	395
Kielitietoisuus ja vuorovaikutustaidot, 4 op (RUB11RUB12).	396
7.19. Temaattiset opinnot (TO).	398
Ryhmänohjaus, 2 op (TO01).	398
Opiskelijakunta, 2 op (TO02).	399
Liikennekasvatus, autokoulu, 2 op (TO03).	400
Robotiikka, 2 op (TO04).	400
USA! USA!, 2 op (TO05).	401
Minä vaikuttajana, 2 op (TO06).	403
Antiikin perintö, 2 op (TO07).	404
Rytmiikka ja liike, 2 op (TO08).	405
Nuorisovaltuustotoiminta, 2 op (TO09).	407
Holokausti ilmiönä, 2 op (TO10).	407
Kansainvälisyys 1, 2 op (TO11).	408
Kansainvälisyys 2, 2 op (TO12).	409
Matemaattinen fysiikka, 2 op (TO13).	410
Oppimaan, 2 op (TO14).	411
Lukion tutor 1, 2 op (TO15).	412
Lukion tutor 2, 2 op (TO16).	413
Studia generalia, 2 op (TO17).	414
7.20. Vieraat kielet (VK).	414
7.20.1. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1).	419
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKENA03).	419

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKENA04).	421
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKENA05).	423
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKENA06).	424
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKENA07).	426
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKENA8).	428
Englannin yo-kertaus, 2 op (VKENA09).	430
Kirjallinen ilmaisu, 2 op (VKENA10).	430
Peruskoulun englannin kertaus, 2 op (VKENA11).	431
Englannin tuki, 2 op (VKENA12).	432
Maailmankansalaisen englantia, 2 op (VKENA13).	433
Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (VKENA01VKENA02).	434
7.20.2. Espanja (EAA).	436
Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (EAA01EAA02).	437
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (EAA03).	439
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (EAA04).	440
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (EAA05).	441
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (EAA06).	442
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (EAA07).	443
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (EAA08).	445
7.20.3. Espanja (EAB3).	446
Perustason alkeet 1, 2 op (EAB301).	447
Perustason alkeet 2, 2 op (EAB302).	448
Perustason alkeet 3, 2 op (EAB303).	450
Perustaso 1, 2 op (EAB304).	451
Perustaso 2, 2 op (EAB305).	452
Perustaso 3, 2 op (EAB306).	453
Perustaso 4, 2 op (EAB307).	454
Perustaso 5, 2 op (EAB308).	455
Yo-kertaus, 2 op (EAB309).	456
7.20.4. Italia (IAB3).	457
Perustason alkeet 1, 2 op (IAB301).	458
Perustason alkeet 2, 2 op (IAB302).	460
Perustason alkeet 3, 2 op (IAB303).	461
Perustaso 1, 2 op (IAB304).	462
Perustaso 2, 2 op (IAB305).	463
Perustaso 3, 2 op (IAB306).	464
Perustaso 4, 2 op (IAB307).	465

Perustaso 5, 2 op (IAB308).	466
Yo-kertaus, 2 op (IAB309).	467
7.20.5. Kiina (KIB3).	468
Perustason alkeet 1, 2 op (KIB301).	469
Perustason alkeet 2, 2 op (KIB302).	470
Perustason alkeet 3, 2 op (KIB303).	471
Perustaso 1, 2 op (KIB304).	472
Perustaso 2, 2 op (KIB305).	473
Perustaso 3, 2 op (KIB306).	475
Perustaso 4, 2 op (KIB307).	476
Perustaso 5, 2 op (KIB308).	477
7.20.6. Ranska (RAA).	478
Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (RAA01RAA02).	479
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA03).	481
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA04).	482
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA05).	483
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA06).	484
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA07).	485
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA08).	486
7.20.7. Ranska (RAB3).	488
Perustason alkeet 1, 2 op (RAB301).	489
Perustason alkeet 2, 2 op (RAB302).	490
Perustason alkeet 3, 2 op (RAB303).	491
Perustaso 1, 2 op (RAB304).	492
Perustaso 2, 2 op (RAB305).	494
Perustaso 3, 2 op (RAB306).	495
Perustaso 4, 2 op (RAB307).	496
Perustaso 5, 2 op (RAB308).	497
7.20.8. Saksa (SAA).	498
Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (SAA01SAA02).	499
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA03).	501
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA04).	502
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA05).	503
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA06).	504
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA07).	505
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA08).	506
Yo-kertaus, 2 op (SAA09).	508

7.20.9. Saksa (SAB2).	508
Perustason alkeet 3, 2 op (SAB201).	509
Perustaso 1, 2 op (SAB202).	510
Perustaso 2, 2 op (SAB203).	511
Perustaso 3, 2 op (SAB204).	512
Perustaso 4, 2 op (SAB205).	513
Perustaso 5, 2 op (SAB206).	514
Perustason jatko 1, 2 op (SAB207).	515
Perustason jatko 2, 2 op (SAB208).	517
Yo-kertaus, 2 op (SAB209).	518
7.20.10. Saksa (SAB3).	519
Perustason alkeet 1, 2 op (SAB301).	520
Perustason alkeet 2, 2 op (SAB302).	521
Perustason alkeet 3, 2 op (SAB303).	522
Perustaso 1, 2 op (SAB304).	523
Perustaso 2, 2 op (SAB305).	525
Perustaso 3, 2 op (SAB306).	526
Perustaso 4, 2 op (SAB307).	527
Perustaso 5, 2 op (SAB308).	528
Yo-kertaus, 2 op (SAB309).	529
7.20.11. Venäjä (VEA).	530
Kieli-identiteetti ja vuorovaikutus globaalissa maailmassa, 4 op (VEA01VEA02).	531
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VEA03).	533
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VEA04).	534
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VEA05).	535
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VEA06).	536
7.20.12. Venäjä (VEB3).	537
Venäjän alkeet 1, 2 op (VEB31).	538
Venäjän alkeet 2, 2 op (VEB32).	539
venäjän alkeet 3, 2 op (VEB33).	540
venäjän perusopinnot 1, 2 op (VEB34).	541
venäjän perusopinnot 2, 2 op (VEB35).	542
venäjän perusopinnot 3, 2 op (VEB36).	542
venäjän perusopinnot 4, 2 op (VEB37).	543
venäjän perusopinnot 5, 2 op (VEB38).	544
Poiehali! Keskustelua ja kulttuuria, 2 op (VEB39).	545
7.21. Yhteiskuntaoppi (YH).	546

Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH01).	548
Taloustieto, 2 op (YH02).	550
Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH03).	552
Lakitieto, 2 op (YH04).	554
Yhteiskuntaopin yo-kertaus, 2 op (YH05).	555
Lukiolaisten sijoittajakoulu, 2 op (YH06).	556
7.22. Japanin kieli ja kulttuuri (JAP).	557
Japanin kieli ja kulttuuri 1, 2 op (JAP01).	557
Japanin kieli ja kulttuuri 2, 2 op (JAP02).	558
7.23. Latina (LAT).	559
Perustason alkeet 1, 2 op (LAB31).	560
Perustason alkeet 2, 2 op (LAB32).	561
Perustason alkeet 3, 2 op (LAB33).	562
7.24. Musiikki musiikkilukiossa: Luova tuottaminen (MULU).	564
Lasten musikaali, 2 op (MULA).	565
Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD06).	565
Jazzimprovisointi, 2 op (MUZ).	567
7.25. Musiikki musiikkilukiossa: Soiton- ja laulunopetus (MUSO).	567
Kitaransoiton alkeet, 2 op (MUKI).	568
Pop/jazzlaulu, 2 op (MUP).	569
Soitonopetus, 2 op (MUS).	570
Yksinlaulu, 2 op (MUY).	571
7.26. Musiikki musiikkilukiossa: Musiikkiteknologia (MUTE).	571
Elektroninen musiikki, 2 op (MUEL).	572
Äänitekniikka 1, 2 op (ÄT01).	573
Äänitekniikka 2, 2 op (ÄT02).	574
Ääni- ja videotekniikka, 2 op (ÄVT).	575
7.27. Musiikki musiikkilukiossa: Musiikkitieto (MUTI).	575
Musiikki ammattina, 2 op (MUA).	576
Taidemusiikki, 2 op (MUH01).	577
Musiikki meillä ja maailmalla, 2 op (MUH02).	578
Rock- ja jazzmusiikki, 2 op (MUH03).	578
Näyttämömusiikki, 2 op (MUH04).	579
Moniääninen laulu, 2 op (MUMO).	580
Musiikkiprojekti, 2 op (MUPR).	580
Musiikin hahmotus 1, 2 op (MUT01).	581
Musiikin hahmotus 2, 2 op (MUT02).	582
Musiikin hahmotus 3, 4 op (MUT03).	583

7.28. Musiikki musiikkilukiossa: Yhteismusisointi (MUYH).	585
Big Band, 2 op (MUB).	586
Kuoro, 2 op (MUK).	587
Kamarimusiikki, 2 op (MUO).	587
Musikaaliorkesteri, 2 op (MUOR).	588
Rock-musiikki, 2 op (MUR).	589
Yhtylaulu, 2 op (MUYH).	589
7.29. Media (Med).	590
Journalismin perusteet, 2 op (JOU01).	591
Kuvajournalismi, 2 op (JOU02).	592
Journalismi ammattina, 2 op (JOU03).	592
Journalismi kansainvälisenä yhteistyönä, 2 op (JOU04).	593
Median perusteet, 2 op (MED01).	593
Mediailmaisuus, 2 op (MED02).	594
Valotekniikka, 2 op (Med03).	595
Radiotyön perusteet, 2 op (RAD01).	595
Radioilmaisuus/radiopersoona keskiössä, 2 op (RAD02).	596
Suora radiolähetys, 2 op (RAD03).	596
Urheiluselostus, 2 op (RAD04).	597
Televisiotyön ja elokuvan perusteet, 2 op (TEL01).	598
Suora televisiolähetys, 2 op (TEL02).	598
Abivideo tai elokuvaproduktio, 2 op (TEL03).	599
Kansainvälinen elokuva- tai televisiotuotanto, 2 op (TEL04).	599
7.30. Tanssi (TAK).	600
Tanssia kaikille 1, 2 op (TAK01).	603
Tanssia kaikille 2, 2 op (TAK02).	604
Tanssia kaikille 3, 2 op (TAK03).	605
Katutanssi, 2 op (TAK04).	607
Nykytanssi, 2 op (TAK05).	608
Jazz/showtanssi, 2 op (TAK06).	609
Koreografia, 2 op (TAK07).	610
Tanssiproduktio, 2 op (TAK08).	612
Tanssin tekniikka, 2 op (TAK09).	613
Tanssiproduktio, 2 op (TAP01-3).	614
Tanssin perustekniikka, 0 op (TAPT01-6).	615
7.31. Tanssi tanssilukiossa (TAL).	616
Myyteistä moderniin, 2 op (TAH01).	619
Modernista meidän päiviin, 2 op (TAH02).	620

Tanssitieto, 2 op (TAH03).	621
Tanssi ja minä, 2 op (TAL01).	622
Nykytanssi 1, 2 op (TAL02).	623
Liikeimprovisaatio, 2 op (TAL03).	625
Rytmi ja liike, 2 op (TAL04).	626
Koreografia, 2 op (TAL05).	627
Tanssitekniikka, 2 op (TAL06).	629
Nykytanssi 2, 2 op (TAL07).	630
Katutanssi, 2 op (TAL08).	631
Jazz/showtanssi, 0 op (TAL09).	632
Tanssiproduktio, 2 op (TAP01-3).	633
Tanssin perustekniikka, 2 op (TAPT01-6).	635
Tanssin work-shop, 2 op (TAW01-3).	635
7.32. Teatteri (TEA).	637
Teatteri 1, Teatteria kaikille, 2 op (TEA01).	641
Teatteri 2, Rooli ja teksti, 2 op (TEA02).	642
Teatteri 3, Teatterin historialliset tyyllilajit, 2 op (TEA03).	644
Teatteri 4, Teatteri-improvisaatio, 2 op (TEA04).	645
Teatteri 5, Teatteriproduktio 1, 6 op (TEA05).	647
Teatteri 6, Teatteriproduktio 2, 6 op (TEA06).	649
Teatteri 7, Dramaturgia ja teatteriohjaus, 2 op (TEA07).	652
Teatteri 8, Fyysinen teatteri, 2 op (TEA08).	654
7.33. Tietotekniikka (TITE).	655
Ohjelmoinnin perusteet, 2 op (AT01).	656
Ohjelmoinnin jatko, 2 op (AT02).	656
Tekoälyn perusteet, 2 op (AT03).	656
Ohjelmoinnin MOOC, 2 op (AT04).	657
Aallon ohjelmoinnin MOOC, 2 op (AT05).	657
Lamerfest 1, 2 op (AT06).	658
Lamerfest 2, 2 op (AT07).	658
Lamerfest 3, 2 op (AT08).	659
Kyberturvallisuus, 2 op (AT09).	659
7.34. Urheiluvalmennus (VAL).	660
Jalkapallovalmennus, 2 op (VJA1-8).	660
Jääkiekkovalmennus, 2 op (VJÄ1-8).	661
Muodostelmaluistelvalmennus, 2 op (VML1-8).	662
Salibandyvalmennus, 2 op (VSA1-8).	663
Yksilölajivalmennus, 2 op (VYL1-8).	663

8. Liitteet.	665
8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta.	665
8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko.	665
8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	672
8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	672
8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	678
8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	678
8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	683
8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi. . .	684

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

1.1. Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämislupaan liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä laatii vuosittain hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä hyväksyy paikallisen opetussuunnitelman ennen sen käyttöönottoa erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä ja tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä

koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasaisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltäviin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta lukion sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

1.2. Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja menetelmät
- lukion toimintakulttuurin pääpiirteet
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako
- lukion kieliohjelma
- itsenäisen opiskelun periaatteet
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi
- opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen
- ohjaussuunnitelma
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus
- yhteistyö muiden lukiodien ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työelämäyhteistyö
- opiskeluhuolto
- opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi
- toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Mikäli lukio järjestää vieraskielistä opetusta tai mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määritellä opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 33 §:ssä säädetään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta ja opiskelijakunnasta. Pykälässä tarkoitettu toiminta tulee suunnitella paikallisen opetussuunnitelman ja muiden siihen perustuvien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016] 1 mom.).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan.

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta lukion suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen.

Lukioaikana opiskelija kartuttaa ihmistä, kulttuureja, ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevaa olennaista tietoa, osaamista ja toimijuutta. Lukio-opetus valmistaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksessa otetaan huomioon alle 18-vuotiaita opiskelijoita koskien lapsen edun ensisijaisuus opetusta ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä (lukiolaki 714/2018, 2 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia elämänhallintaan ja työelämään.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset ja monipuoliset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä.

Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan, maailmankansalaisuuteen kasvamiseen ja jatkuvaan oppimiseen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiot tarjoavat laadukasta lukiokoulutusta, joka antaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen ja hyvät elämänhallintataidot. Lukioyhteisö tukee opiskelijan kasvua ja kehittymistä tasapainoiseksi, vastuuntuntoiseksi ja sivistyneeksi kansalaiseksi, jolla on kyky toimia muuttuvassa yhteiskunnassa ja valmius jatkuvaan oppimiseen. Vantaan lukioista valmistuvilla on hyvät valmiudet jatkaa opintoja ja toteuttaa tavoitteitaan omassa elämässään sekä tulevaisuuden työtehtävissä.

Vantaan lukiot ovat vetovoimaisia, kansainvälisiä, monikulttuurisia, innovatiivisia ja toimintaansa jatkuvasti kehittäviä oppilaitoksia. Opiskelu järjestetään nykyaikaisissa ja turvallisissa oppimisympäristöissä. Vantaan lukioissa opiskelijat osallistuvat aktiivisesti lukion toiminnan kehittämiseen. Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen on koko yhteisön asia. Lukioiden innostavassa ja kannustavassa toimintakulttuurissa opiskelijalla on mahdollisuus löytää omat kiinnostuksen kohteensa ja vahvuutensa.

2.2. Arvoperusta

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu demokratialle ja suomalaiselle sivistysihanteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä

ihmisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsien. Sivistys ilmenee huolenpitoa, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta. Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävistä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia. Lukio-opetus on opiskelijaa uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa vastuulliseen toimijuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa erilaisista taustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä ja sisua arvostetaan. Ihmellinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa arvoperustaa tarkennetaan oman lukion kannalta olennaisissa asioissa. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Lukion arvoperustaa konkretisoi näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvattu laaja-alainen osaaminen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiokoulutuksen arvot perustuvat Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuihin arvoihin sekä Vantaan kaupungin arvoihin. Nämä näkyvät lukiokoulutuksessa muun muassa seuraaviin tavoin:

Avoimuus

- avarakatseisuutena ja vaihtoehtojen toimintatapojen etsimisellä
- arvioinnin läpinäkyvyytenä
- osallistavana toimintakulttuurina ja viestinnän avoimuutena
- lukioiden välisenä yhteistyönä ja onnistumisten jakamisena

Rohkeus

- ajatusten ja ideoiden esittämisenä
- uskalluksena kehittyä omaksi itsekseen
- uuden kokeilemisena ja parhaiden käytäntöjen säilyttämisenä
- epäonnistumisten sallimisena ja erehdyksistä oppimisena

- uusien kontaktien luomisena

Vastuullisuus

- ihmisoikeuksien kunnioittamisena
- ekologisena vastuuna
- kestävään elämäntapaan tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämisenä sekä soveltamisena
- vastuunkantamisena itsestä ja yhteisöstä
- keskinäisenä välittämisenä ja huolenpitona sekä varhaisena puuttumisena
- yhdenvertaisuutena sekä tasa-arvoisena ja oikeudenmukaisena kohteluna

Yhteisöllisyys

- hyvän yhteishengen rakentamisena
- oikeudenmukaisena toimintana
- moninaisuuden ymmärtämisenä ja kunnioittamisena
- kansainvälisten ja monikulttuuristen yhteyksien luomisena

Vaskivuoren lukion arvot

Avoimuus

Vaskivuoren lukiossa toiminta on avointa ja läpinäkyvää. Sekä henkilökunta, opettajat että opiskelijat pääsevät osallistumaan oppilaitoksen kehittämiseen ja päätöksentekoon. Meillä otetaan kaikkien ajatukset ja ideat huomioon ja mietitään yhdessä ratkaisuja erilaisiin tilanteisiin. Vaskivuoressa sana on vapaa. Lukion viestintä on laadukasta, ja sitä kehitetään jatkuvasti. Lukiomme näkyy sosiaalisessa mediassa ja erilaisissa tapahtumissa monipuolisesti.

Rohkeus

Vaskivuoren lukiossa kannustetaan opiskelijoita kokeilemaan rajojaan ja tavoittelemaan rohkeasti unelmiaan. Rohkeutta on pyytää ja vastaanottaa apua, ja meillä saa myös epäonnistua. Vaskivuorelaiset kulkevat kehityksen kärjessä ja tarttuvat ennakkoluulottomasti haasteisiin. Olemme verkostoituneet monenlaisten toimijoiden kanssa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Vastuullisuus

Vaskivuoren lukiossa jokainen yhteisön jäsen ymmärtää, että omat valinnat vaikuttavat koko yhteisön toimintaan. Otamme vastuuta niin omasta kuin muidenkin hyvinvoinnista, oppimisesta ja yhteisöllisyydestä. Vaskivuoressa on laadittu yhteiset käytännöt, joista kaikki pitävät kiinni. Meillä jaetaan vastuuta opettajille, opiskelijoille ja henkilökunnalle. Kestävän kehityksen periaatteet ovat kiinteä osa toimintakulttuuriamme, ja pidämme huolta yhteisten tilojen ja ympäristön siisteydestä.

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on Vaskivuoren lukiossa kaiken toiminnan ydin. Moninaiset tapahtumat rakentavat yhteisöllisyyttä, ja niiden järjestämistä pidetään tärkeänä. Vaskivuori on tunnettu me-hengestään, eikä meillä jätetä ketään yksin. Yhteisöllisyys luo turvallisuutta. Meille on tärkeää moninaisuuden hyväksyminen - syrjintää tai kiusaamista emme hyväksy missään muodossa. Vaskivuoressa jokainen saa olla oma itsensä.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Opintojen rakenne

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) liitteen 1 mukaisista pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle. Valtioneuvoston asetuksen mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärään tulee sisältyä vähintään 20 opintopistettä. Oppimäärään voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Opetushallitus on laatinut lukion opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuihin pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin lukuun ottamatta temaattisia opintoja. Lisäksi Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet lukiodiplomeihin. Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Koulutuksen järjestäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan opiskelijalle. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 1 mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, missä järjestyksessä oppiaineen opinnot suoritetaan ja miten ne jaetaan opintojaksoihin.

Vaskivuoren lukiossa opiskeltavista opintojaksoista ja niiden järjestyksestä päätetään lukuvuosittain. Opintojaksot on kuvattu Vaskivuoren lukion opetussuunnitelmassa Oppiaineet-kohdassa. Vaskivuoren lukiolla on valtakunnallinen musiikin ja tanssin erityistehtävä. Musiikki- ja tanssilukion tuntijaosta kerrotaan tarkemmin Oppiaineet-kohdassa.

Vaskivuoren lukiossa voi opiskella kieliä seuraavasti, mikäli valintatoiveita tulee ryhmän verran:

A1/A2-kieli: englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, venäjä

B1-kieli: ruotsi

B2-kieli: ranska, saksa

B3-kieli: espanja, italia, kiina, latina, ranska, saksa, venäjä

Muu kieli: japani

3.2. Oppimiskäsitys

Lukion opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta ja tavoitteellisesta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä dataa, informaatiota tai tietoa aikaisempien kokemusten ja tietojen pohjalta. Hän kehittää ratkaisuja ja luo uudenlaisia kokonaisuuksia yhdistäen tietoja ja taitoja uudella tavalla. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa asettamaan omia tavoitteita, kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden suuntaisesti.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Myös kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat oppimisen kannalta olennaisia. Lukio-opinnoissa opiskelijaa ohjataan havaitsemaan käsitteiden,

tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Näin kehittyvät myös jatkuvan oppimisen edellyttämät taidot. Oppimisprosesseistaan tietoinen opiskelija osaa arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan sekä toimia opinnoissaan vähitellen yhä itseohjautuvammin. Opintoihin liittyvät onnistumisen kokemukset ja rohkaiseva ohjaus vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin ja innostavat opiskeluun.

3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen kehittämisessä ja menetelmien valinnassa otetaan huomioon myös opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat ja edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet sekä tulevaisuuden ja työelämän asettamat tarpeet.

Opiskeluympäristöt

Lukion monipuoliset, turvalliset ja viihtyisät opiskeluympäristöt edistävät opiskelumotivaatiota, rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja kannustavat kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan. Hyvä opiskeluympäristö tukee sekä vuorovaikutusta ja yhdessä työskentelyä että itsenäistä opiskelua. Opiskeluympäristöjen suunnittelussa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Opiskelijoita aktivoidaan kehittämään opiskeluympäristöjään.

Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, kansalaisjärjestöjen sekä taide- ja kulttuurilaitosten tiloja, materiaaleja ja asiantuntemusta hyödynnetään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä. Opiskeluympäristöä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja arviointiin sekä tuottamiseen ja jakamiseen. Yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja osaamisen kehittymistä voidaan tukea tarjoamalla opiskelijalle mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös verkko-opiskeluna.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomion opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

Opiskelumenetelmät

Lukiossa käytetään monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä, joilla on yhteys oppiaineissa edellytettyyn tiedonalan käsitteelliseen ja menetelmälliseen osaamiseen. Opetusta koskevilla ratkaisuilla rakennetaan myös kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä hänen kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijaa rohkaistaan ja ohjataan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukion opetuksen ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijan aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan,

arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Opiskelija käyttää monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä itsenäisessä että yhteisöllisessä työskentelyssä.

Opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota yhdenvertaisiin opiskelumahdollisuuksiin sekä sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiot ovat opiskeluympäristöjä, joissa vuorovaikutus, yhteisöllisyys sekä itsenäinen työskentely tukevat toisiaan. Fyysisiä ja digitaalisia opiskelijaympäristöjä kehitetään opiskelijälähtöisesti. Oppimisympäristöratkaisuihin tuetaan yksilö- sekä ryhmätyöskentelyn mahdollisuuksia ja opiskelijoiden aktiivista toimintaa sekä osallisuutta. Oppimisympäristöjä kehitetään kestävästi kehityksen neljän periaatteen mukaisesti. Vantaan lukiot hyödyntävät lähialueiden tarjoamat mahdollisuudet opiskeluympäristöjen rikastuttajana. Näitä ovat muun muassa kirjasto-, liikunta- ja kulttuuripalvelut, luonto- ja muu lähiympäristö, yritysyhteistyö sekä Vantaan lukioverkosto. Myös yhteistyö muiden tiede- ja taidelaitosten, kansalaisyhteiskunnan, työelämän sekä muiden tahojen kanssa tukee opiskeluympäristön laajentumista. Tieto- ja viestintäteknologiset ratkaisut ohjaavat eri oppiaineissa opittujen tietojen ja taitojen yhdistämiseen.

Lukio-opiskelussa korostuu tulevaisuuden taitojen oppiminen, kuten oppimaan oppimisen taidot, kriittinen ajattelu ja luovuus. Opiskelijat saavat ohjausta oman opiskelun suunnitteluun sekä oman toiminnan ja työskentelytaitojen itsearviointiin. Lukio-opintojen edetessä opiskelijat vahvistavat näitä taitoja.

Vantaan lukioissa opiskelija voi ohjatusti valita erilaisia opintojen suoritustapoja. Tällä tuetaan myös opiskelijan jatko-opintovalmiuksien kehittymistä. Mikäli opintojakson voi suorittaa itsenäisesti, opettaja ja opiskelija laativat suunnitelman opintojakson suoritustavasta, ohjauksesta sekä edistymisen seurannasta. Opinto-ohjaajan kanssa opiskelija voi sopia opintojakson suorittamisesta etälukiassa.

Vaskivuoren lukiossa käytetään monipuolisesti niin fyysisiä kuin digitaalisia oppimisympäristöjä ja niitä kehitetään aktiivisesti tarpeiden mukaan. Lukiossamme kokeillaan uusia oppimismenetelmiä joustavasti eri oppiaineiden erityispiirteet sekä opetuksen yleiset tavoitteet huomioiden. Opiskelijoita kannustetaan löytämään omat vahvuutensa opiskelijana ja hyödyntämään niitä lukio-opinnoissaan.

3.4. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Lukio on oma koulutusmuotonsa, ja jokaisella lukiolla on omanlaisensa toimintakulttuuri. Paikallisen opetussuunnitelman eri osat konkretisoituvat lukion toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Toimintakulttuurin tulee tukea opiskelijan omaa aktiivisuutta ja yhteisöllistä toimintaa. Sen tulee edistää jokaisen opiskelijan mahdollisuuksia osallistua lukion opiskeluympäristön ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Lukion opetussuunnitelman perusteissa korostetaan toimintakulttuuria, joka luo myönteistä asennetta, innostaa oppimiseen ja edistää kestävästi tulevaisuutta. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä opiskelijoiden, huoltajien, lukion koko henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintakulttuurin kehittämisen ja arvioinnin periaatteet, erityiset koulutustehtävät sekä mahdolliset paikalliset painotukset kuvataan paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat seuraavat teemat.

Oppiva yhteisö

Lukio on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Yhteisön rakentuminen edellyttää, että jokainen osallistuu välittämisen ilmapiiriin luomiseen. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijan omaa kehitystä ja hyvinvointia sekä oppimista ja jaksamista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja myöhemmälle oppimiselle.

Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä huoltajien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden, kulttuuri- ja tutkimuslaitosten, kansalaisjärjestöjen sekä työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijaa ohjataan toimimaan verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijan kasvulle aktiiviseen kansalaisuuteen. Lukiossa edistetään jokaisen opiskelijan osallisuutta ja luodaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua opiskeluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaan itseensä vaikuttavien päätösten valmisteluun. Opiskelijan osallisuudesta yhteisön toiminnan ja hyvinvoinnin rakentamisessa huolehditaan. Opiskelijaa rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Häntä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan avulla.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaannuttaminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu lukio-opintojen alkuvaiheessa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.

Liikunnallinen toimintakulttuuri lisää motivaatiota elämänmittaiseen liikunnallisuuteen ja luo rakenteita liikkumiseen lukion arjessa. Samalla se vähentää paikallaan oloa ja stressin kokemuksia sekä edistää oppimista. Riittävästä levosta huolehtiminen ja opiskelupäivän aikaiset tauot tukevat jaksamista ja palautumista. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja mielen hyvinvointia edistävät toimintatavat ovat osa jokaista koulupäivää. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan oma ainutlaatuisuutensa, luomaan ja ylläpitämään ihmissuhteita sekä arvostamaan itseään ja muita.

Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu oppilaitoksen arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiiriin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen

toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhoito ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijalla on oikeus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea hänen yksilöllisyytensä ja erityistarpeensa huomioon ottaen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lukio edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kuulluiksi, kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina. Oikeudenmukaisuuden, turvallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemukset luovat luottamusta ja edistävät työrauhaa. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia tai syrjintää ei hyväksytä, vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan.

Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ja arvostamista. Opetus on sukupuolittietoista ja jokaisen yksilöllisyyttä kunnioittavaa. Oppiva yhteisö rohkaisee opiskelijaa tunnistamaan omat arvonsa, asenteensa ja voimavaransa. Opiskelijaa ohjataan suhtautumaan eri oppiaineisiin ja valintoihin ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja sekä suuntautumaan tulevaisuuteensa ja omiin päämääriinsä avoimin mielin.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Oppiva yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat käsiteltäviin ilmiöihin eri näkökulmia. Kielitietoisessa lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielten, äidinkielen, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Lukiossa jokainen opettaja on myös oppiaineensa tiedonalan kielen ja monilukutaidon opettaja.

Vantaan lukiokoulutus

Oppiva yhteisö

Lukioiden toimintakulttuurit vahvistavat edellytyksiä toimia oppivana yhteisönä. Yhteisön jäseninä ovat opiskelijat, opettajat, opiskeluhoiton työntekijät sekä rehtori ja muu henkilökunta. Lukion toiminta on opiskelijalähtöistä ja henkilöstön lisäksi opiskelijat osallistuvat oppilaitoksen kehittämiseen ja toimintaan.

Vantaan lukioissa toimitaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteisön kanssa. Fyysisiä ja digitaalisia oppimisympäristöjä käytetään monipuolisesti. Lukiot ylläpitävät ja kehittävät alumnitoimintaa.

Vantaan lukioissa toimitaan toisen asteen koulutuksen yhteisen digivision mukaisesti ja sitä edistäen.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Vantaan lukiot edistävät aktiiviseksi kansalaiseksi oppimista kannustamalla opiskelijoita osallistumaan vaikuttamiseen lukion sisällä, kuten myös lähialueen sekä valtakunnan tason vaikuttamiseen. Opiskelijakunnat toimivat aktiivisesti oppilaitoksessa, kaupungin tasolla ja valtakunnan tasolla. Ryhmänohjaus ja tutortoiminta tukevat opiskelijoiden ryhmäytymistä, lukiolaistaitojen kehittymistä ja itseohjautuvuutta. Ryhmänohjaajien toimintaa kehitetään aktiivisesti yhteistyössä opiskelijoiden kanssa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen on Vantaan lukioiden toimintakulttuurin keskiössä. Avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus ovat toimintaperiaatteita, jotka näkyvät kaikessa toiminnassa ja vuorovaikutuksessa oppilaitoksissa. Lukioiden tapahtumilla lisätään sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Opiskelijaa ohjataan opintojen pitkäjänteiseen suunnitteluun, jossa huomioidaan riittävä palautuminen. Liikunnallinen toimintakulttuuri on osa koulun arkea.

Lukiot laativat lukuvuosittain Vantaan lukioiden yhteisen opiskeluhuollon suunnitelman linjausten mukaan oppilaitoskohtaiset opiskeluhuollon toimintasuunnitelmat. Opiskelijat osallistuvat suunnitelman laatimiseen ja sen arviointiin.

Lukioissa toimitaan kestävän kehityksen neljän periaatteen mukaisesti. Vantaalla laaditaan valtuustokausittain ympäristöohjelma, joka ohjaa lukioiden ympäristövastuutoimintaa. Jokainen lukio kirjaa ympäristöohjelman pohjalta opetus- ja lukuvuosisuunnitelmaansa toimenpiteet, joita he toteuttavat arjen opetuksessaan ja toimintakulttuurissaan.

Opiskelijat otetaan mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan lukion ympäristövastuutoimintaa. Ympäristökasvatuksessa tehdään yhteistyötä Vantaan kaupungin, yhdistysten, yritysten ja eri oppilaitosten kanssa. Esimerkiksi ruokailua kehitetään yhteistyössä lukioiden hankintapalveluiden ja ateriapalvelutuottajien kanssa ympäristövastuun, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Vantaan lukioissa on laadittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti yhdessä opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Opiskelijat, opettajat ja opiskeluhuollon työntekijät luovat yhdessä toimintakulttuuria, jolla edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan välittömästi ja tarkoituksenmukaisesti. Erityisesti huomiota kiinnitetään moniperusteiseen syrjintään, eli tilanteisiin, joissa useampi eri asia vaikuttaa samanaikaisesti syrjivästi. Oppimisympäristöt muodostetaan niin, että ne tukevat tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneisiin käytänteihin opiskelijoiden opintovalintojen yhteydessä ja opiskelijan jatko-opintojen suunnittelussa.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Vantaa on monikulttuurinen ja -kielinen kaupunki, jossa eri kielet ja kulttuurit kohtaavat luontevasti. Opetusjärjestelyissä ja opintojen ohjauksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset taustat ja lähtökohdat. Lukioissa panostetaan kielitietoisuuteen. Vierasta kieltä äidinkielenään puhuville opiskelijoille tarjotaan suomi toisena kielenä -opetusta ja mahdollisuuksien mukaan myös oman äidinkielen opetusta. Lukiot kehittävät toimintaansa niin, että se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua eri kieliin ja kulttuureihin osana lukion arkea sekä yhteistyöprojekteissa. Oppimateriaalien valintaan kiinnitetään huomiota siten, että ne tukevat kulttuurien moninaisuutta ja kielitietoisuutta.

Vaskivuoren lukiossa

OPPIVA YHTEISÖ

Vaskivuoren lukiossa luodaan suunnitelmallisesti toimintatapoja myönteiselle vuorovaikutukselle ja opiskelijälähtöiselle oppimiselle. Lukiossamme kannustetaan kokeilemaan, tarttumaan erilaisiin mahdollisuuksiin ja haasteisiin sekä tekemään yhteistyötä monien eri sidosryhmien kanssa. Vaskivuoressa ollaan avoimia uusille asioille.

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Vaskivuoren lukiossa yhteisöllinen toimintakulttuuri tukee oppimista. Opiskelijat ovat aktiivisia jäseniä opiskeluympäristön yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisessä. Opiskelijoita osallistetaan kehittämisryhmien toimintaan, päätösten valmisteluun ja rohkaistaan oman mielipiteen ilmaisuun ja sitä kautta yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Vaskivuoren lukion erityistehtävät ja painotukset - musiikki, tanssi ja media - lisäävät erilaisten tapahtumien kautta opiskelijoiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

HYVINVOINTI JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS

Vaskivuoren lukiossa kaikessa toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan hyvinvointi. Kiireettömyys ja turvallisuus ovat erityisiä arvoja. Vaskivuoressa vallitsee välittämisen ilmapiiri.

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Vaskivuoren lukiossa tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja moninaisuuden hyväksyminen ovat toiminnan lähtökohta. Turvallinen yhteisö tukee avoimuutta ja mahdollistaa vaikeidenkin asioiden käsittelyn.

KULTTUURINEN MONINAISUUS JA KIELITIETOISUUS

Vaskivuoren lukiossa kansainvälisyys on arkipäivää. Kansainvälisten yhteistyöprojektien, kotikansainvälisyyden ja oppiaineissa tapahtuvien kansainvälisten kontaktien avulla opiskelija harjaantuu globaaliin maailmankansalaisuuteen. Kielitietoisessa lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista tutustumalla tieteenalojen kieliin, äidinkieliin, murteisiin ja rekistereihin sekä vieraisiin kieliin.

3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Lukiolain (714/2018) 31 § edellyttää, että nuorten lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Yhteistyö vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiosta koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta sekä erityisopetuksesta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta. Lukiolain (714/2018) 31 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee määrittää selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioiden lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan kodin ja oppilaitoksen yhteistyömuodot ja huoltajien osallisuuden tavat. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön tavoitteena on monipuolistaa lukion toimintakulttuuria. Yhteistyön perustana on helppo lähestyttävyyden ja matalan kynnyksen yhteydenpito erilaisista opintoihin liittyvistä asioista. Tavoitteena on positiivinen vuorovaikutus kodin ja oppilaitoksen välillä oppimisen ja kasvun tukemiseksi. Yhteistyötä suunniteltaessa

otetaan huomioon erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat ja huolehditaan tiedon ja yhteistyömuotojen saavutettavuudesta. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi huoltajien illat, yhteiset juhlat, yhteistyöpäivät ja vanhempainyhdistystoiminta. Lukion toimintaa tuodaan esille myös erilaisten virtuaalisten ratkaisujen avulla. Huoltajien ammatillista osaamista tuodaan sopivissa tilanteissa osaksi oppilaitoksen toimintaa.

Opiskelijoiden ja huoltajien mielipiteitä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta selvitetään säännöllisesti. Kyselyiden tuloksista tiedotetaan myös huoltajia ja annetaan heille mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen.

Lukiot huolehtivat siitä, että huoltajat saavat perustiedot lukio-opinnoista, opiskeluhuollosta, ohjauksesta ja eri tukimuodoista. Oppilaitosyhteisöllä ja huoltajilla on yhteinen vastuu opiskelijan opintojen seuraamisesta. Vantaan lukioiden yhteisessä opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yksityiskohtaisemmin yhteistyötä, jota huoltajien kanssa tekevät aineenopettajat, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja ja opiskeluhuollon työntekijät. Ryhmänohjaajalla on päävastuu opetukseen liittyvästä yhteydenpidosta huoltajiin esimerkiksi Wilman kautta. Tavoitteena on yhteistyön jatkuminen koko lukio-opintojen ajan.

Vaskivuoren lukio tekee monipuolista yhteistyötä kotien kanssa mm. opiskeluhuollossa, työelämälähtöisyydessä ja musiikkiseuratoiminnassa. Useamman kerran lukuvuoden aikana järjestettävissä vanhempainilloissa huoltajia osallistetaan lukion toiminnan kehittämiseen. Huoltajat ovat tervetulleita kaikkiin lukiossamme järjestettäviin tapahtumiin. Kodin ja koulun yhteydenpidossa käytetään pääasiassa Wilmaa. Keväällä laaditaan huoltajille kysely koulun toiminnasta ja yhteistyön onnistumisesta sekä kehittämisestä.

3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 15 §). Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoihin koskeviin valintoihin niin, että hän voi hyödyntää korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetustarjontaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Lukio-opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §). Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakointiin.

Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen (lukiolaki 714/2018, 27 §).

Lukion opintotarjontaa suunniteltaessa voidaan opintojaksoihin yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista. Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista. Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan lukion toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa.

Korkeakouluyhteistyö

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. (Lukiolaki 714/2018, 2 § 1 mom.)

Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa ja kokemuksia korkeakouluopiskelusta. Keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa opiskelijan siirtymistä lukiosta korkea-asteen opintoihin ja edelleen työelämään.

Korkeakouluopintoja ja niihin liittyviä valmiuksia kytketään sekä laaja-alaiseen osaamiseen että eri oppiaineiden tavoitteisiin ja sisältöihin. Lukion ohjaustoiminta yhteistyössä eri oppiaineiden opetuksen kanssa motivoi opiskelijaa tutustumaan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opintotarjontaan sekä niiden kautta avautuviin elämänvalintoihin ja työ- ja uramahdollisuuksiin. Ohjaustoiminta tukee myös konkreettisesti opiskelijan jatko-opintosuunnitelman laatimista. Korkeakouluopintoihin tutustumiseen tähtäävät ja korkeakouluissa suoritettavat opinnot sisällytetään osaksi opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan korkeakoulujen tarjontaan ennakkoluulottomasti, ilman sukupuolittuneita tai muita ennakkoasenteita. Opiskelijaa ohjataan valmistautumaan jatkuvaan oppimiseen ja hankkimaan monipuolisia valmiuksia, joita tarvitaan erilaisissa korkeakouluopinnoissa ja työelämän eri aloilla. Lukiossa tutustutaan kansainvälisiin jatko-opintoihin ja uranäkymiin. Yleissivistyksen, kulttuurien tuntemuksen ja kielitaidon merkitystä tuodaan esille edellytyksinä korkeakouluopinnoissa ja työelämässä menestymiselle. Korkeakouluopintoihin valmistautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Korkeakouluopintoihin tutustumisen konkreettiset muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Työelämävalmiudet

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on yhtäläiset ja monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa työelämän tarjoamista mahdollisuuksista ja kehityssuunnista oman tulevaisuutensa ja jatko-opintojensa hahmottamiseen. Opiskelijaa rohkaistaan myös tutustumaan työelämän tarjoamiin kansainvälisiin ja globaaleihin näkymiin. Opiskelija tutustuu uusiin työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden muotoihin muodostaakseen käsityksen siitä, millaista osaamista nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan. Opiskelijalle tarjotaan oppimiskokemuksia, jotka kannustavat ennakkoluulottomuuteen, aloitteellisuuteen, yrittäjämäiseen toimintaan, yhteistyöhön, vastuullisuuteen sekä rakentavaan ongelmanratkaisuun kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Opiskelijaa kannustetaan toimimaan luovasti, eettisesti kestävästi ja rohkeasti nopeasti muuttuvissa toimintaympäristöissä, työelämässä ja muissa elämäntilanteissa sekä tarttumaan erilaisiin mahdollisuuksiin. Häntä ohjataan tiedostamaan ja dokumentoimaan opintoihin ja työhön liittyviä kiinnostuksen kohteitaan, vahvuuksiaan ja osaamistaan. Lukio luo edellytykset sille, että opiskelijat jakavat ja reflektovat työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan aktiivisesti, ennakkoluulottomasti ja järjestelmällisesti.

Opiskelijan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään eri oppiaineissa osana opintojaksoja ja opiskelujen ohjausta sekä muissa lukion toiminnoissa kehittämällä erityisesti monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja. Oppiaineet ja laaja-alainen osaaminen sekä opintoihin hyväksi luettava lukion ulkopuolinen toiminta avaavat näkymiä merkitykselliseen elämään, jossa työ on yhtenä keskeisenä osana.

Työelämään valmentautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä

eettisyys ja ympäristöosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat elämänhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, kieli- ja kulttuuritaidot, motivoituminen uuden oppimiseen, joustavuus, kyky arvioida ja kehittää omaa osaamistaan sekä ymmärrys työelämään vaikuttavien muutosten vaikutuksesta oman osaamisen kehittämiseksi.

Lukio linjaa paikallisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Kansainvälinen osaaminen

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon YK:n kestävä kehityksen ohjelma Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan globaalikansalaisuuden piirteitä.

Opiskelijan kansainvälistä osaamista kartutetaan eri oppiaineiden, niiden välisen yhteistyön sekä laaja-alaisen osaamisen kautta. Huomiota kiinnitetään lukion ja koulutuksen järjestäjän monipuoliseen kieliohjelmaan ja sen ratkaisuihin sekä kulttuurien tuntemuksen syventämiseen.

Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan hyödyntämällä kotikansainvälisyyttä ja kansainvälistä liikkuvuutta. Kotikansainvälisyys käsittää esimerkiksi kansainvälisiä vierailuja tai projekteja, jotka toteutetaan lukiossa, sen lähiympäristössä tai virtuaalitekniikan avulla. Opiskelijaa kannustetaan myös osallistumaan omaehtoisesti tai lukion tarjonnan mukaisesti tutustumis- ja opintojaksoihin tai vaihto-opiskeluun ulkomailla.

Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kansainvälisen osaamisen painotukset ja lukion kansainvälisen toiminnan muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Vantaan lukiokoulutus

Korkeakouluyhteistyö

Vantaan lukiot kehittävät aktiivisesti yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Lukiolaisia ohjataan tutustumaan rohkeasti, ennakkoluulottomasti ja monipuolisesti eri jatkokoulutus- ja uramahdollisuuksiin omaa tulevaisuuttaan suunnitellessaan.

Lukiot järjestävät opiskelijoilleen tutustumismahdollisuuksia korkeakouluopintoihin esim. ala- ja alumniesittelyjen, oppilaitos- ja kampusvierailujen sekä muiden yhteistyötapahtumien avulla. Yhteistyössä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan virtuaalitekniikkaa.

Lukiolaisilla on lisäksi mahdollisuus suorittaa tiettyjä yliopisto- ja ammattikorkeakoulukursseja jo lukioaikana ja hyväksilukea suoritettut kurssit osaksi lukio-opintoja. Myös kesäyliopistojen opintotarjontaa on mahdollista hyödyntää. Kurkistuskurssit antavat opiskelijalle uusia näkökulmia jatko-opintosuunnitelmansa laadintaan ja voivat tukea myös ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisessa.

Korkeakouluyhteistyöhön osallistuvat sekä lukion opinto-ohjaajat että aineenopettajat. Eri oppiaineiden opintojaksoilla tutustutaan kunkin oppiaineen jatkokoulutus- ja uramahdollisuuksiin. Aineenopetusta on myös mahdollista järjestää yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Korkeakouluyhteistyöstä tiedotetaan opiskelijoille monipuolisesti eri tiedotuskanavia hyödyntäen.

Vantaan lukioden korkeakouluyhteistyössä korostuvat kaikki laaja-alaisen osaamisen osa-alueet.

Työelämävalmiudet

Työelämäyhteistyö luo edellytykset sille, että opiskelija voi tarkastella omia vahvuuksiaan, kiinnostuksen kohteitaan ja osaamistaan. Opiskelijaa rohkaistaan aktiivisuuteen, oma-aloitteisuuteen ja ennakkoluulottomuuteen tulevaisuuden työelämän suhteen.

Oppiaineiden työelämäyhteyttä syvennetään esimerkiksi kehittämällä eri oppiaineiden opintojaksojen työelämäyhteistyötä. Opiskelijan työelämävalmiuksia kehitetään esimerkiksi vierailuiden, alumnitoiminnan ja projektien kautta. Opiskelijoille pyritään järjestämään mahdollisuuksia oppia tulevaisuuden työelämästä ja kestäväen tulevaisuuden toimintatavoista myös osallistumalla erilaisiin projekteihin, joissa he pääsevät itse tekemään asioita. Projektimainen tapa tehdä yhteistyötä yritysten ja muiden työelämän toimijoiden kanssa mahdollistaa itse tekemällä oppimisen.

Tavoitteet työelämävalmiuksien osalta kirjataan lukiokohtaiseen opetus- ja lukuvuosisuunnitelmaan.

Kansainvälinen osaaminen

Vantaan lukiot ovat aktiivisia kansainvälisiä toimijoita, ottavat osaa kansainvälisiin projekteihin ja kuuluvat moniin kansainvälisiin verkostoihin. Jokaisella lukiolla on kansainvälisyysuunnitelma, jonka lukiot päivittävät lukuvuosittain.

Oppiaineiden välistä yhteistyötä opiskelijoiden kansainvälisyysosaamisen kartuttamiseksi tehdään lukiokohtaisesti esimerkiksi yhteisten opintojaksojen muodossa. Globaalikansalaisuuteen kasvattamisessa hyödynnetään mm. järjestöjen asiantuntemusta ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Valinnaiskielten opiskelua puolestaan tuetaan mm. lukioden välisellä yhteistyöllä.

Kukin lukio hyödyntää kansainvälisessä yhteistyössä ulkomaista kumppaniverkostoaan kuten ystävyyskouluja. Myös kotikansainvälistymistä lisätään mm. virtuaaliteknologian avulla ja hyödyntämällä kotimaassa toimivien kansainvälisten tahojen kuten instituutioiden, yksityishenkilöiden ja järjestöjen osaamista.

Vantaa on kaupunkina monikulttuurinen ja siten kansainvälisyys on osa opiskelijoiden arkea. Kaupungin maantieteellinen sijainti tarjoaa oivan kansainvälisen ympäristön vierailukohteineen, työmahdollisuuksineen ja harrastustoimintoineen.

Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan lukioden kansainväliseen toimintaan kulttuurien välisen tuntemuksen ja -kunnioituksen edistämiseksi. Lukioden on mahdollista hyödyntää kansainvälisessä toiminnassaan myös monikulttuuristen opiskelijoidensa osaamista.

Kansainvälisyys

Tavoitteena on, että kansainvälinen ulottuvuus huomioidaan kaikissa oppiaineissa.

Kansainvälisiä liikkuvuuksia mahdollistetaan kaikille opiskelijoille ja opettajille avoimesti ja läpinäkyvästi. Pyritään luomaan kansainvälistä yhteistyötä monialaisesti sekä yleis- että erityislukiolaisille.

4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

4.1. Ohjaus

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (lukiolaki 714/2018, 25 § 2 mom.). Ohjaus on lukion toiminnassa kokonaisuus, jonka tulee syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä oppii arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaisesti lukio-opiskelu konkretisoituu elinikäisinä työelämävalmiuksina ja -taitoina sekä laajempaan yhteiskunnallisena osaamisena.

Ohjaustoiminta tukee opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Sukupuolitietoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään. Opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä huoltajien sekä lukiokoulutuksen ja opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä, johon kuuluu yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Ohjausta voidaan järjestää opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija, ja hänellä tulee olla mahdollisuus osallistua opintojensa aikana korkeakoulujen ja työelämän kanssa toteutettaviin opintokokonaisuuksiin. Opinto-ohjaaja vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksen koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Lisäksi aineenopettaja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta korkeakoulujen ja työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Aineenopettaja sisällyttää opetukseensa kokonaisuuksia, jotka sitovat opiskeltavan aineen jatko-opintoihin ja työelämään.

Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioonottamista voidaan tehostaa eri asiantuntijoiden yhteistyöllä. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus siitä, miten siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen sekä muiden koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Korkea-asteen oppilaitosten kanssa tulee erikseen kehittää tapoja, jotka mahdollistavat opiskelijoille orientoivat opinnot korkea-asteella sekä vaihtoehtoiset väylät hakeutua jatko-opintoihin. Lisäksi tulee kuvata, miten alueellista monialaista yhteistyötä toteutetaan työelämän, paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden toimijoiden kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten ohjauksella varmistetaan opiskelijan mahdollisuus kehittää kansainvälisyys-, työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Osaksi paikallista opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan ohjauksen järjestäminen oppilaitoksessa. Se toimii ohjaustyön arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Lukion ohjaussuunnitelman tulee sisältää lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta seuraavat:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi.

Ohjaussuunnitelmassa tarkastellaan myös esteettömyyttä siirtymävaiheissa. Suunnitelmassa kuvataan toimintamalleja, joiden avulla turvataan yhdenvertaisuus hakeutumisvaiheessa lukioon ja sieltä jatko-opintoihin. Lisäksi suunnitelmaan sisällytetään kuvaus toimenpiteistä, joiden avulla varmistetaan esteetön opintopolku ja oppimisympäristö.

Lukiolain (714/2018) 26 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Lukiolain 26 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu seuraavista osista:

1) opiskelusuunnitelma

- aikaisempi koulutus ja muu osaaminen
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat opinnot ja/tai oppimäärät sekä muu hyväksi luettava osaaminen
- suoritettavat opinnot; lukio-opinnoissa eteneminen, opintojaksovalinnat
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
 - opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- korkeakouluissa ja mahdollisesti muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot
- työelämän tutustumisjaksot
- arvioitu opiskelu aika

2) ylioppilastutkintosuunnitelma

3) jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Lukiolain (714/2018) 27 §:n 1 momentissa määrätään, että koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Lukiolain 27 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu paikallisen opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Lukiolain 27 §:n 3 momentin mukaan opiskelijan on tarvittaessa osoitettava osaamisensa koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittava opiskelija perehtyy oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Ohjausprosessin aikana opiskelija suunnittelee opinto-ohjelmaansa siten, että hän tunnistaa ja huomioi jatko-opintojen ja

työelämän tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä asioita käsitellään ohjauksessa koko lukio-opintojen ajan.

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom.). Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa opiskelija on suorittanut oppimäärän. (Lukiolaki 714/2018, 25 § 4 mom.)

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa toimitaan koko koulu ohjaa -periaatteen mukaisesti. Lukion ohjaustoiminta on kokonaisuus, jonka suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat opiskelijat, opinto-ohjaajat, aineenopettajat, ryhmänohjaajat, opiskeluhuollon asiantuntijat, rehtorit sekä huoltajat.

Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Ohjaussuhteen rakentaminen aloitetaan opiskelijan opintojen alussa ja sitä ylläpidetään koko lukio-opintojen ajan. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden aktiivista toimijuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta. Vantaalaisia opiskelijoita rohkaistaan näkemään oppiminen kokonaisvaltaisena, elinikäisenä ja myös oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvana prosessina. Tavoitteena on, että opiskelija on aktiivinen osallistuja ja toimija yhteisössään sekä itseään koskevissa valinnoissa.

Ohjauksen toteuttamisessa huomioidaan opiskelijan tarpeet lukio-opintojen eri vaiheissa.

Ohjauksen avulla opiskelija kehittää valmiuksia, joita tarvitaan lukio-opinnoissa. Opiskelija oppii

- tuntemaan lukio-opintojen rakenteen ja ainevalintojen merkityksen
- kehittämään oppimaan oppimistaitojaan
- ottamaan vastuuta opintojensa etenemisestä
- kehittämään itsearviointia ja oman oppimisensa reflektointia
- vahvistamaan omaa toimijuuttaan ja vastuullisuuttaan
- tekemään jatko-opintosuunnitelman sekä ura- ja elämänsuunnittelua

Ohjauksen järjestäminen

Ryhmänohjaaja, aineenopettaja ja opinto-ohjaaja seuraavat opiskelijan opintojen edistymistä. Mikäli opiskelijalla on vaikeuksia opintojen etenemisessä, hänelle tarjotaan ohjausta ja tukea. Kaikkien toimijoiden yhteisenä tehtävänä on tukea opiskelijan jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien kehittymistä sekä urasuunnittelua.

Ohjauksen toimijat ja työnjako

Opiskelija suunnittelee opintojaan ja tekee jatko-opinto- ja urasuunnittelua ohjauksen eri toimijoiden tuella ja vastaa suunnitelmien päivittämisestä ja toteuttamisesta.

Ryhmänohjaaja on oman ryhmänsä lähiohjaaja ja tukihenkilö, joka pyrkii edistämään ryhmänsä opiskelijoiden opiskelun edellytyksiä ja hyvinvointia. Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijan opiskelumenestystä jaksoittain ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin opiskelijan opintojen etenemisestä.

Aineenopettaja välittää opiskelijoille tietoa opettamansa aineen opiskelun merkityksestä sekä tutustuttaa alan jatkokoulutusmahdollisuuksiin ja työelämään. Aineenopettaja ohjaa opiskelijoita opettamansa aineen opiskelutekniikoissa ja vahvistaa opiskelijoiden oppimaan oppimistaitojen kehittymistä. Aineenopettajalla on tärkeä rooli opiskelijan opintojen etenemisen tukemisessa ja seurannassa.

Opinto-ohjaaja koordinoi ohjauksen suunnittelua, kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Opinto-ohjaaja tukee opiskelijoita henkilökohtaisessa kasvussa ja kehityksessä sekä ohjaa opiskelijoita lukio-opintojen suunnittelussa sekä jatko-opintoihin ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyvissä pohdintoissa.

Vantaan lukioden yhteisessä opiskeluhuoltosuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin eri toimijoiden tehtäviä opiskelijoiden tukemisessa ja ohjaamisessa.

Ohjaus siirtymävaiheissa

Lukioon siirtymistä tuetaan peruskoulujen kanssa tehtävän aktiivisen yhteistyön ja tiedottamisen avulla. Rehtorit, opinto-ohjaajat ja koulun henkilöstö tiedottavat perusopetuksen henkilöstöä, oppilaita ja huoltajia lukio-opinnoista. Perusopetuksen oppilailla on mahdollisuus tutustua Vantaan lukio-opintoihin jo perusopetuksessa suorittamalla lukio-opintoja Sotungin etälukion kautta. Vantaan lukiot järjestävät vuosittain perusopetuksen päättävälle ja heidän huoltajilleen tarkoitettuja tutustumispäiviä. Tämän lisäksi lukioden opinto-ohjaajat tiedottavat perusopetuksen opinto-ohjaajia oman lukionsa opintotarjonnasta. Opintojen alkuvaiheessa tietojen siirtymisestä perusopetuksesta lukioon hyödynnetään pääkaupunkiseudun yhteistä opiskelutietolomaketta.

Opiskelijoiden siirtymistä lukiokoulutuksesta jatko-opintoihin tuetaan korkeakoulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua erilaisiin jatko-opintoihin- ja koulutusvaihtoehtoihin vierailemalla oppilaitoksissa, kutsumalla korkeakoulujen opiskelijoita, alumneja tai muita asiantuntijoita luennoimaan lukioille sekä osallistumalla yhteistyökorkeakoulujen johdanto- ja kurstuskursseille.

Opiskelijan, jonka ylioppilaaksi valmistumisesta on kulunut maksimissaan yksi vuosi, on mahdollisuus saada jatko-ohjausta. Opiskelijan jatko-ohjaus järjestetään siinä lukiossa, josta opiskelija on valmistunut ylioppilaaksi. Opiskelija voi olla yhteydessä oman lukionsa opinto-ohjaajaan, joka arvioi hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa ja tarvittaessa ohjaa hänet esimerkiksi Ohjaamon palveluiden piiriin.

Ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa

Lukio-opintojen aikana opiskelijaa ohjataan urasuunnittelussa. Opiskelijat saavat tietoa eri oppiaineiden merkityksestä työelämän ja tulevaisuuden ammattien näkökulmasta sekä tutustuvat työelämään ja yrittäjyyteen muun muassa erilaisten vierailujen, projektien ja opintojaksojen kautta. Opiskelijaa ohjataan muodostamaan monipuolinen käsitys työelämän ja yrittäjyyden tarjoamista mahdollisuuksista. Opiskelijaa kannustetaan toimimaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa yritysten ja muiden työnantajien kanssa esimerkiksi kesätyöpaikkojen saamiseksi sekä oman urasuunnittelun kehittämiseksi.

Aktiivisella kodin ja koulun yhteistyöllä huolehditaan, että opiskelijan hyvinvoinnin, opiskelun ja opiskeluedellytysten tukeminen tapahtuu yhteistyössä huoltajien kanssa. Huoltajille järjestetään erilaisia tilaisuuksia tavata lukion henkilöstöä ja mahdollisuuksia keskusteluun. Huoltajat saavat tietoa lukio-opiskelun sisällöistä ja rakenteesta sekä niiden merkityksestä osana nuoren jatko-opinto- ja urasuunnittelua. Ryhmäohjaajat ovat keskeisessä roolissa huoltajien ja oppilaitoksen välisessä yhteydenpidossa.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus hakeutumisvaiheessa lukioon ja sieltä jatko-opintoihin turvataan ohjaamalla opiskelijoita tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja tekemään valintoja niiden pohjalta. Ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolitietoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden kykyä tehdä mielekkäitä oppiaine- ja muita valintoja sekä merkityksellisiä suunnitelmia niin, että sukupuoli, sosioekonominen tai kieli- ja kulttuuriryhmään liittyvä tausta ei asetu tiedostamattomaksi rajoitteeksi tai esteeksi.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma

Vantaalla henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa korostuu opiskelijälähtöisyys. Suunnitelman tavoitteena on, että opiskelija oppii tunnistamaan omat vahvuutensa ja haasteensa oppimisessa sekä kehittämään opiskelutaitojaan tavoitteidensa mukaisesti.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tehdään yhdessä opiskelijan kanssa ja siinä kysytään vain oppimisen ja opiskelun kannalta tarpeellisia tietoja. Vantaalla pyritään siihen, että

opintosuunnitelma on koko koulun olennainen ohjauksen työväline, jolla varmistetaan opiskelijalle oikea-aikainen tuki ja opintojen sujuva eteneminen.

Vantaan lukioilla on mahdollisuus myös muokata opintosuunnitelman pohjaa opiskelijälähtöisesti kunkin lukion tavoitteita ja toimintakulttuuria vastaavaksi.

Ohjaussuunnitelma

Vaskivuoren lukiossa kaikki opiskelijat saavat ammattitaitoista ja hyvin suunniteltua ohjausta. Lukion ohjaustoiminta on kokonaisuus, jonka suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat opiskelijat, opinto-ohjaajat, aineenopettajat, ryhmänohjaajat, opiskeluhooltohenkilöstö, rehtorit sekä huoltajat.

Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden aktiivista toimijuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta. Opiskelijoita rohkaistaan näkemään oppiminen kokonaisvaltaisena, elinikäisenä ja myös oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvana prosessina. Tavoitteena on, että opiskelija on aktiivinen osallistuja ja toimija yhteisössään sekä itseään koskevissa valinnoissa.

Ohjauksen avulla opiskelija kasvaa lukio-opiskelijaksi ja oppii:

- Tuntemaan lukio-opintojen rakenteen ja ainevalintojen merkityksen
- Kehittämään oppimaan oppimistaitoja
- Ottamaan vastuuta opintojen etenemisestä
- Kehittämään itsearviointia ja oman oppimisen reflektointia
- Vahvistamaan omaa toimijuuttaan ja vastuullisuuttaan
- Tekemään jatko-opintosuunnitelman sekä ura- ja elämänsuunnittelua

Lukioon siirtymistä toteutetaan peruskoulujen kanssa tehtävän aktiivisen yhteistyön ja tiedottamisen avulla. Opettajat, opinto-ohjaajat ja rehtorit välittävät perusopetuksen henkilöstölle, oppilaille ja oppilaiden huoltajille tietoa lukiokoulutuksen sisällöistä ja tavoitteista. Yhdenvertaisuus huomioidaan lukioon hakeutumisessa tarjoamalla lukioesittelyjä eri muodoissa ja eri kohderyhmille. Perusopetuksesta lukiokoulutukseen siirtymisen tukena käytetään Vaskivuoren lukion opiskelutietolomaketta. Lukio-opintojen esteettömyyttä suunnitellaan ja toteutetaan sen mukaan, millaisia erityisiä esteettömyystarpeita Vaskivuoren lukiolaisilla on. Tämä voi sisältää esimerkiksi erilaisia tuki- ja opiskelumuotoja sekä oppimateriaaleja.

Ohjaussuhteen rakentaminen aloitetaan opiskelijan opintojen alussa ja sitä ylläpidetään koko lukio-opintojen ajan. Ohjauksen toteuttamisessa huomioidaan opiskelijan tarpeet lukio-opintojen eri vaiheissa. Jokainen Vaskivuoren lukion opiskelija laatii eri ammattilaisten tukemana henkilökohtaisen opintosuunnitelman, johon kuuluu opiskelusuunnitelma, ylioppilastutkintosuunnitelma ja jatko-opinto- ja urasuunnitelma, jota päivitetään vuosittain.

Vantaan lukioiden yhteisessä opiskeluhooltosuunnitelmassa on kuvattu eri toimijoiden tehtävät opiskelijoiden tukemisessa ja ohjaamisessa. Opinto-ohjaajilla on päävastuu ohjauksen suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista yhdessä lukion muun henkilökunnan kanssa. Kaikkien toimijoiden yhteisenä tehtävänä on tukea opiskelijan opiskelutaitojen, jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien kehittymistä sekä urasuunnittelua. Ryhmänohjaaja, aineenopettaja ja opinto-ohjaaja seuraavat opiskelijan opintojen edistymistä. Mikäli opiskelijalla on vaikeuksia opintojen etenemisessä, hänelle tarjotaan ohjausta ja tukea. Ryhmänohjaaja on oman ryhmänsä lähiohjaaja ja tukihenkilö, joka pyrkii edistämään ryhmänsä opiskelijoiden opiskelun edellytyksiä ja hyvinvointia. Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijan opiskelumenestystä jaksoittain ja tiedottaa tarvittaessa huoltajia opiskelijan opintojen etenemisestä. Aineenopettaja tehtävänä on muun muassa vahvistaa opiskelijoiden oppimaan oppimistaitojen kehittymistä sekä välittää tietoa oman aineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista.

4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki

Lukiolain mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti (lukiolaki 714/2018, 28 § 1 mom.). Erityisopetus ja muu oppimisen tuki mahdollistavat opiskelijoiden yhdenvertaisen aseman. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys ja saavutettavuus sekä oppimisen vaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa sekä edistää hänen hyvinvointiaan ja jaksamistaan. Lisäksi tavoitteena on antaa valmiuksia jatko-opintoihin siirtymiseen.

Opiskelijalla on oikeus saada tukea riippumatta siitä, mistä syistä oppimisvaikeudet johtuvat. Oppimisvaikeudet voivat johtua esimerkiksi luku- ja kirjoitusvaikeuksista, matemaattisista tai tarkkaavuuden vaikeuksista, sairaudesta, vammasta tai elämäntilanteesta.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 2 momentin mukaan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Arvioinnissa voivat opiskelijan suostumuksella olla mukana myös tuen järjestämisen kannalta tarpeelliset asiantuntijat. Tuen tarpeen tunnistaminen voi perustua myös perusopetuslain (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) 40 §:n perusteella siirrettävään koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömään tietoon tai opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Lisäksi tuen tarpeen arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, kuten alkuseulontoja.

Tukitoimien suunnittelu ja toteutus aloitetaan mahdollisimman varhain. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimet voidaan tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella suunnitella yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (lukiolaki 714/2018, 28 § 2 mom.). Opettajat huolehtivat siitä, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua. Tukitoimien toteutumisesta ja vaikuttavuudesta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan edellä mainitulla tavalla.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 1 momentin mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään kullekin oppiaineelle ominaisia opiskelustrategioita.

Oppimisen tuki merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Oppimisen tukea voivat olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, tukiopetus ja muut pedagogiset ratkaisut. Lisäksi opiskelijaa voidaan tukea yksilökohtaisesti suunnitellulla monipuolisella opinto-ohjauksella ja ryhmänohjaajan tuen avulla sekä hyödyntämällä erilaisia opintojen valintamahdollisuuksia. Opiskelijan oppimista voidaan edistää myös tarjoamalla oppimista ja hyvinvointia lisääviä lukion oppimäärään sisältyviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai matematiikan ja muiden oppiaineiden opiskeluun.

Erityisopetus on erityisopettajan antamaa opetusta. Erityisopetus tukee aineenopetusta. Se voidaan toteuttaa yhteisopettajuutena, ryhmämuotoisena opetuksena tai yksilötukena. Erityisopetus on esimerkiksi opiskelutaitojen opettamista sekä opiskelijan ohjaamista käyttämään omia vahvuuksiaan oppimisessa. Erityisopettaja tekee yhteistyötä muiden opettajien kanssa tukea tarvitsevan opiskelijan oppimiseen ja opetukseen liittyvissä kysymyksissä.

Lukiolain (714/2018) 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös erityisopetusta tai muuta oppimisen tukea tarvitsevaa opiskelijaa. Opiskelun poikkeava järjestäminen tarkoittaa, että opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa

ja lukiokoulutuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ja paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään. Poikkeavat järjestelyt tehdään vain niiltä osin kuin ne ovat välttämättömiä, ja ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Poikkeava järjestely voidaan tehdä opiskelijan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan.

Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä ja muita palveluita. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa voidaan tehdä yhteistyötä opiskeluhuollon palvelujen tai tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rinnalla opiskelijalla on oikeus saada myös yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

Tukea tarvitsevan opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan monipuolisesti. Näin turvataan tukea tarvitsevalle opiskelijalle mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa. Osaamisen osoittamisen tavat ja tilanteet suunnitellaan opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Arvioinnissa käytettäviä yksilöllisiä järjestelyjä ovat esimerkiksi lisäajan antaminen arviointitilanteissa, pienryhmätilan käyttäminen, materiaalin kirjasinkoon suurentaminen tai mahdollisuus käyttää erillistä näyttöä. Arvioinnissa voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä.

Ylioppilastutkinnon kokeiden erityisjärjestelyistä tiedotetaan opiskelijalle heti lukio-opintojen alkaessa ja aina tarpeen mukaan. Opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus kokeilla erityisjärjestelyjä lukio-opintojen aikana, jotta niiden tarvetta ja toimivuutta voidaan arvioida. Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan tuen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

- tukitoimista ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille
- tukitoimien tarpeen arviointi
- tukitoimien kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
- tuen toteuttaminen
- tuen toteutumisen seuranta ja arviointi
- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaalla noudatetaan varhaisen puuttumisen ja myönteisen kannustamisen periaatteita. Opiskelijan tuen suunnittelu aloitetaan pääkaupunkiseudun yhteisen opiskelutietolomakkeen pohjalta, jonka opiskelija tuo ryhmänohjaajalle lukio-opinnot aloittaessaan. Ryhmänohjaaja välittää tiedon perusopetuksen aikana käytössä olleista oppimiseen liittyvistä tukitoimista ja mahdollisista lausunnoista niille henkilöille, joille tieto opiskeluhuoltolain ja lukiolain mukaan voidaan luovuttaa. Opiskelutietolomakkeen avulla kartoitetaan taustatietoja opiskelijan aiemmista opinnoista ja tuen tarpeista. Lomakkeen tiedot ovat luottamuksellisia. Opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen toimittamisesta säädetään perusopetuslain 40§:ssä.

Vantaalla jokainen opiskelija täyttää Tuen suunnitelman osana henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa. Tarvittaessa erityisopettaja tekee opiskelijalle myös oppimisen tuen suunnitelman. Opiskelijan mahdollisia lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia selvitetään ensimmäisen opiskeluvuoden aikana järjestettävässä lukiseulassa. Opiskelijoita tiedotetaan lukiseulasta ja heille järjestetään mahdollisuus osallistua siihen. Erityisopettaja tulkitsee lukiseulan tulokset ja selvittää kunkin opiskelijan osalta tarpeen lukitestiin. Lukitestin perusteella suunnitellaan yksittäisen opiskelijan tukitoimien tarpeet.

Aineenopettajat tutustuvat kunkin opintojakson alkaessa opiskelijoiden erityisen tuen tarpeisiin, jotka voivat johtua lukivaikeuksista tai muista syistä. Aineenopettaja suunnittelee yhdessä opiskelijan kanssa tukemisen toteuttamisen esimerkiksi yksilöllisillä ratkaisuilla. Erityisiä tukimuotoja voivat olla esimerkiksi tukiopetus, tukikurssit, erityisopettajan pedagoginen

tuki, läksykahvilat ja osaamisen monipuoliset näyttömahdollisuudet. Tarvittaessa tukitoimien suunnittelussa konsultoidaan erityisopettajaa. Opiskelijan jatkuvaa kehittymistä seurataan ja annetaan positiivista, rakentavaa palautetta sekä kannustetaan häntä jatkuvaan itsearviointiin.

Ylioppilaskirjoituksia varten haettavat erityisjärjestelyt suunnitellaan opiskelijan, erityisopettajan ja rehtorin yhteistyönä. Lisäksi aineenopettajalta pyydetään tarvittaessa lausunto. Opiskelijalle varataan opintojen aikana mahdollisuus harjoitella ylioppilaskirjoituksiin suunniteltujen erityisjärjestelyiden mukaista koetilannetta.

Eri oppiaineiden opinnoissa sekä opinto-ohjauksessa harjoitellaan oppimaan oppimisen strategioita. Kukin aineenopettaja sisällyttää opintojaksoihin kyseisen aineen opiskelumenetelmien harjoittelua. Aineenopettaja on myös oppiaineensa kielen opettaja.

Koko oppilaitosyhteisön vastuulla on myönteisen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin vaaliminen sekä opiskelijoiden jatkuva havainnointi. Mahdolliset huolet viedään eteenpäin Vantaan yhteisen opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti.

Vaskivuoren lukiossa ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat osallistuvat lukiseulaan syksyn alussa. Erityisopettaja kutsuu opiskelijat henkilökohtaisesti tulosten perusteella yksilölliseen lukitestiin. Ryhmänohjaajat tiedottavat jo tiedossa olevista tuen tarpeista heti lukion alussa asianomaisille opettajille ja muille tahoille.

Opiskelijan pyynnöstä ja luvalla opettajat saavat tiedon opiskelijan tuen tarpeesta. Tuen tarve kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen tuen suunnitelmaan.

Vaskivuoren lukiossa tukiopetusta järjestetään viikoittain säännöllisesti ryhmämuotoisena. Opettajat auttavat niissä oppiaineissa, joissa opiskelijat pyytävät apua.

Eri oppiaineiden opettajista koostuva Tuki-tiimi vastaa oppimisen tuen suunnittelemisesta ja toteuttamisesta Vaskivuoressa.

Vaskivuoren lukiossa pyritään siihen, että opiskelija saa tarvitsemansa tuen mahdollisimman nopeasti ja koko lukiossa opiskelun ajan. Erityisopettaja auttaa opiskelijoita opiskelun pulmissa ryhmä- ja yksilöohjauksessa. YHR:n henkilöstö tapaa opiskelijoita myös luokissa erilaisten tietoisuuksien yhteydessä yksilötapaamisten lisäksi. Erityisopettajan, opettajien ja YHR:n välinen yhteistyö takaa opiskelijalle parhaan mahdollisen tuen.

Opiskelija tekee erityisjärjestelyhakemuksen ylioppilaskirjoituksia varten yhdessä erityisopettajan tai apulaisrehtorin kanssa. Opiskelijan nimeämiltä aineen opettajilta pyydetään lausunnot tarpeen vaatiessa.

4.3. Opiskeluhuolto

Lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään lukiolain (714/2018) mukaisen käsitteen opiskelijahuolto sijasta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) käsitettä opiskeluhuolto.

Lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskelu ympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhuoltona. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 2 ja 3 §.)

Lukion opiskeluhuollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhuollon palveluiden järjestämisestä vastaa lähtökohtaisesti oppilaitoksen sijaintikunta. Yksityinen koulutuksen järjestäjä tai valtio koulutuksen järjestäjänä voi päättää järjestää näitä palveluja kokonaan tai osittain omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää, lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. Opiskelijoille ja heidän huoltajilleen annetaan

tietoa opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhollosta ja opiskelijaa ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhollosta palveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3, 9 [muutettu lailla 1409/2014] ja 11 §.)

Opiskeluholloa toteutetaan monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluholloa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhollossa huolehditaan kaikkien opiskelijoiden mahdollisuudesta osallistua opiskeluhollosta suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskeluhollo on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhollopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3, 4 ja 9 §; lukiolaki 714/2018, 33 §.)

4.3.1. Opiskeluhollosta keskeiset periaatteet

Näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrätään opiskeluhollosta keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan opiskeluhollosta tavoitteista sekä opetussuunnitelman ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhollosta suunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018, 32 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Yhteisöllinen opiskeluhollo

Opiskeluholloa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhollosta. Opiskeluhollo on osa lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 ja 4 §.)

Yhteisöllisen opiskeluhollosta suunnittelun ja kehittämisen lähtökohtana on opiskelijan osallisuus, myönteinen vuorovaikutus sekä aikuistuvan nuoren itsenäistymisen tukeminen. Kaikilla opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhollosta toimintatapojen kehittämiseen ja mielipiteensä ilmaisemiseen opiskelijoita ja oppilaitosyhteisöä koskeissa asioissa (lukiolaki 714/2018, 33 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 18 §).

Huoltajien mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön tuetaan. Huoltajia kannustetaan osallistumaan yhteisöllisen opiskeluhollosta kehittämiseen ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja yhteistyön vahvistamiseen. Yhteistyötä tehdään myös kunnassa nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (lukiolaki 714/2018, 40 §). Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (lukiolaki 714/2018, 40 § 7 mom, muutettu lailla 165/2022).

Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämässä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018 30 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa lukion toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa lukion toiminnassa.

Yksilökohtainen opiskeluhollo

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 5 §).

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä itseään koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus sekä opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhuollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 11 ja 18 §.)

Opiskeluhuoltoryhmät monialaisessa yhteistyössä

Opiskeluhuollon monialaiseen yhteistyöhön kuuluvien opiskeluhuoltoryhmien toiminta on osa opiskeluhuollon kokonaisuutta. Opiskeluhuoltoryhmiä ovat 1) opiskeluhuollon ohjausryhmä, 2) oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä sekä 3) tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016].)

Koulutuksen järjestäjä asettaa opiskeluhuollon ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Kaikki opiskeluhuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on mukana opetushenkilöstöä sekä opiskeluterveydenhuollon palveluja ja psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa koulutuksenjärjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla useamman koulutusmuodon yhteinen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä ja opiskeluhuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä sen kokoonpanosta sekä tehtäviin liittyvistä toimintatavoista. Opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisyys, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän sijasta edellä kuvattuja tehtäviä voi hoitaa opetuksen järjestäjän nimeämä muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai, ellei opiskelijalla poikkeuksellisesti ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 19 §).

4.3.2. Opiskeluhuollon suunnitelmat ja niiden laatiminen

Paikallisella tasolla opiskeluhuollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme eri suunnitelmaa. Suunnitelmat ovat 1) lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhuoltoa koskeva osuus, 2) paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskeluhollostasta sekä 3) oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 12 ja 13 § [muutettu lailla 1501/2016]; lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013]; lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §.)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Se hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. (Lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013].)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon, kun valmistellaan paikallisen opetussuunnitelman opiskeluhoiltoa koskevaa osuutta sekä oppilaitoskohtaisia opiskeluhoitosuunnitelmia.

Opiskeluhoito opetussuunnitelmassa

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan käytännön tasolla lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjen asioiden toteutus, opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä linjaukset oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseksi.

Paikallinen opetussuunnitelma tulee opiskeluhuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §). Opetussuunnitelman laatimisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §).

Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on tarkoituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. Tämä tukee oppilas- ja opiskeluhoitolaissa (1287/2013) mainittua opiskeluhoollon palvelujen yhdenvertaista laatua ja saatavuutta.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laadinta

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstön sekä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016].) Suunnitelmaa laadittaessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan seuraavat asiat:

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitosuunnitelmassa esitetään arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Arviossa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoollossa muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Opiskeluhoitohuitosuunnitelmaan sisällytetään arvio oppilaitoksen käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako, palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö sekä palveluista tiedottaminen ja niihin ohjaaminen
- opiskeluhoollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhoollon kehittämiseen ja seurantaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen opiskeluhoollon järjestäminen opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä
- toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tai muun tehtävään soveltuvan monialaisen ryhmän toimintatavat ja käytännöt
- opiskeluhoollon kokonaisuudesta tiedottaminen
- yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa
- terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö
- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä
- tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa.

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

a) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]). Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet oppilaitoksessa.

Suunnitelman tulee sisältää seuraavat kuvaukset:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta
- yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

b) Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös toimintavalmiudet ylioppilastutkinnon kokeiden aikana mahdollisesti tapahtuvassa äkillisessä uhka- ja vaaratilanteessa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset, kuten pelastussuunnitelma (pelastuslaki 379/2011, 15 §; valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 1 ja 2 §).

Suunnitelmassa kuvataan

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa
- sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- toimintavalmiuksien harjoittelu
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen

Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestäminen, keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö
- monialaisen asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen sekä yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet
- opiskeluhoollon yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

- opiskeluhuoltokertomuksen laatiminen ja säilytys
- sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi
- tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (esimerkiksi erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi).

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhuollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa
- opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä
- opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa
- käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä
- käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta
- menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

5. Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 26 §).

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Suunnitelmassa esitetään

- seurattavat asiat
- tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät, seurannan aikataulu sekä vastuussa oleva taho
- seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhuollon kehittämisessä
- seurannan keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

Vantaan lukiokoulutus

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista monialaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän välityksellä. Vantaalla toimii moniammatillinen opiskeluhuollon ohjausryhmä sekä kasvatuksen ja oppimisen opiskeluhuollon kehittämisryhmä.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on osa lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja: opiskeluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhuolto.

Kaikissa vantaalaisissa lukioissa toimii säännöllisesti kokoontuva moniammatillinen yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR). Sen tehtävänä on vastata lukion opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on lukioyhteisön terveellisuuden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Ryhmää johtaa lukion rehtori.

Opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi kootaan tarvittaessa monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskelijahuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu.

Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten on laadittu lukioden yhteinen opiskeluhoitosuunnitelma. Yhteinen opiskeluhoitosuunnitelma linjaa ja ohjaa lukioden opiskeluhoitotyötä. Opiskeluhoitosuunnitelmassa on kuvattu opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteet ja toimintatavat. Opiskeluhoitosuunnitelmaa täsmennetään lukiokohtaisesti lukuvuosisuunnitelmassa.

4.4. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lukiolain 30 §:n 2 momentin mukaan opiskelijan on käytäyttyä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018, 30 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitotoimia (lukiolaki 714/2018, 41 § 1 mom, muutettu lailla 165/2022).

Lukiolain 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitotoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus antaa määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Toimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen kurinpitotoimesta päättämistä. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom, muutettu lailla 165/2022)

Laissa säädetty kurinpitotoimet:

- Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle

on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

- Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.
- Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.

4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijan kielelliset valmiudet sekä kulttuurista otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettejä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata kaikkia opiskelijoita arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä edistää kaksi- ja monikielisyyttä ja siten vahvistaa jokaisen opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan lukiolain (714/2018) 14 §:n 1 momentin mukaisesti antaa muulla kuin edellä mainitulla opiskelijan omalla kielellä. Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee tällöin kirjata, missä oppiaineissa, minkä verran ja millä tavoin edellä mainittuja kieliä käytetään opetuksessa tai opiskelussa.

Saamelaiset ja saamenkieliset

Saamelaisopiskelijoiden opetuksessa otetaan huomioon, että saamelaiset ovat alkuperäiskansa, jolla on oma kieli ja kulttuuri. Saamelaisopiskelijoiden lukio-opetuksen erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa omaa identiteettiään. Lukio-opetus voi tukea myös menetetyn alkuperäiskielen uudelleen oppimista ja kielen elvyttämistä. Lukio-opetus edistää oman historian, kulttuurin ja usean valtion alueelle ulottuvan saamelaisyhteisön tuntemusta sekä tietoisuutta saamelaisista yhtenä maailman alkuperäiskansoista ja antaa mahdollisuuksia perinteisen tiedon oppimiseen. Lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia saamen kielen ja saamenkielisiin korkea-asteen opintoihin Suomessa ja naapurimaissa.

Suomessa puhuttuja saamen kieliä – inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea – voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Saamen kieltä voidaan opettaa myös vieraan kielen eripituisina oppimäärinä tai lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Saamen kieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta saamen kielellä. Saamea äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen kieltä tai ruotsin kieltä joko erillisen saamenkielisen tarkoitettuna oppimääränä tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Saamelaisille opiskelijoille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta oppia saamea omassa ympäristössään, voidaan tarjota saame vieraana kielenä -opetusta. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Saamen kieli voi olla lukio-opetuksen opetuskieli, ja perusopetuksessa saamenkielistä opetusta saaneille opiskelijoille pyritään turvaamaan saamenkielisen opetuksen jatkuminen myös lukiossa. Saamenkielisen opetuksen erityisenä tavoitteena on opiskelijoiden tukeminen heidän kasvamisessaan kaksikielisyyteen. Opetus tukee myös saamelaisten yhdenvertaisia opiskelu-

ja toimintamahdollisuuksia sekä saamen- että suomenkielisessä yhteisössä. Saamenkielisessä opetuksessa eri oppiaineiden opetus ja opiskelu tukevat saamen kielen taitojen kehittymistä. Saamenkielisessä opetuksessa noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon saamelaisen kulttuurin erityispiirteitä. Opetuksessa painotetaan saamelaisten oman historian sekä saamelaisyhteisön perinteisten elinkeinojen, perinteisen tiedon, saamelaisalueen luonnon sekä saamelaisen musiikki-, kertoma- ja käsityöperinteen tuntemusta. Opetuksen resursseina käytetään lähiympäristöä, sukuyhteisöä, saamenkielistä mediaa ja aktiivisia yhteyksiä muille saamelaisalueille.

Saamen opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Romanit

Romaniopiskelijoiden opetuksessa tulee ottaa huomioon Suomen romanien asema etnisenä ja kulttuurisena vähemmistönä. Lukio-opiskelun erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa yhteiskunnallista osallisuuttaan ja omaa identiteettiään. Tavoitteena on lisäksi edistää romaniopiskelijoiden siirtymistä jatko-opintoihin.

Romanikieltä voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Romanikieltä voidaan opettaa myös lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Romanikielen lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia sekä kielen elvyttämiseen että romanikielen korkea-asteen opintoihin. Romanikielen opetus lukiossa vahvistaa romaniopiskelijoiden identiteettiä ja antaa heille mahdollisuuksia käyttää kieltään ja ilmaista itseään siten, että huomioidaan heidän kotoaan, yhteisöstään ja perusopetuksesta saamansa taidot ja tiedot sekä heidän oma halunsa ilmaista identiteettiään. Opetus edistää romaniopiskelijoiden oman historian ja kielen tuntemusta sekä tietoisuutta romaneista Suomessa ja muissa maissa. Romanikielen opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena. Opiskelussa voidaan hyödyntää lähiympäristöä, romaniyhteisöä ja romanikielistä mediaa.

Viittomakieliset

Viittomakielisten lukiokoulutuksen erityisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden viittomakielistä identiteettiä sekä opettaa heitä arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan tasa-arvoisena enemmistökielen ja #kulttuurin rinnalla. Viittomakieltä käyttävät opiskelijat voivat olla kuuroja, huonokuuloisia tai kuulevia.

Viittomakielisten opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan lukion yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita soveltaen niitä viittomakieliseen kulttuuriin ja viestintään. Opetuskielenä voi olla suomalainen tai suomenruotsalainen viittomakieli, jolloin suomea tai ruotsia käytetään luku- ja kirjoituskielenä. Viittomakieliä tai niistä johdettuja kommunikaatiomenetelmiä voidaan käyttää myös suomen- tai ruotsinkielisen opetuksen rinnalla. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään viittomakielisiä tulkki- ja yhteiskuntapalveluja. Tavoitteena on myös viittomakielisestä kulttuurista ja toimintatavoista poikkeavan äänimaailman sekä kuulevien kulttuurin ja toimintatapojen tiedostaminen ja oppiminen niin, että joustava toimiminen kahden tai useamman kulttuurin piirissä on mahdollista. Viittomakieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta viittomakielellä. Viittomakieltä äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen tai ruotsin kieltä joko erillisen viittomakielisille tarkoitetun oppimäärän mukaan tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Koska suomalainen viittomakieli ja suomenruotsalainen viittomakieli ovat vähemmistökieliä, opetuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisimman rikkaan viittomakielisen opiskeluympäristön luomiseen. Viittomakielestä ei ole olemassa yleisesti käytössä olevaa kirjoitusjärjestelmää, joten henkilökohtaisen kielellisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia viittomakieliseen

viestintään ja tiedonsaantiin. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Viittomakielisiä opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Muut monikieliset opiskelijat

Muiden monikielisten opiskelijoiden opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita huomioiden opiskelijoiden taustat ja lähtökohdat, kuten suomen/ruotsin kielen taito, äidinkieli, suomalaisen lukiokoulutuksen ja opiskelukulttuurin tuntemus sekä aikaisempi koulunkäynti. Opetus ja opiskelu lukiossa tukevat opiskelijan opetuskielen hallintaa, monikielistä identiteettiä, oman kieli- ja kulttuuritaustan arvostusta sekä kasvua kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen/ruotsin kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan opettaa lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan myös opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimääränä lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #opetus, omakielinen opetus ja opiskelijan oman äidinkielen opetus järjestetään ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Opiskelijoita on informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan ja tukijärjestelyistä lukiossa sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutuksen opintoja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävässä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa opiskelee monissa kieli- ja kulttuuriympäristöissä kasvaneita nuoria. Kaikkia nuoria kannustetaan tuomaan esiin omaa kulttuuriaan osaksi lukion yhteistä toimintakulttuuria.

Vantaan lukioden tavoitteena on toteuttaa kieli- ja kulttuuritietoista opetusta ja ohjausta siten, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus menestyä opinnoissaan omaa osaamistaan vastaavalla tasolla. Monipuolisia opiskelu- ja arviointimenetelmiä käyttämällä annetaan opiskelijoille mahdollisuus osoittaa todellinen osaamisensa. Opiskelijoiden ohjaus kuuluu kaikille koulussa työskenteleville.

Vantaalaisissa lukioissa vierasta kieltä äidinkielenään puhuville opiskelijoille järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta joko oppilaitosten omana opetuksena tai yhteistyössä muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa. Opiskelijoille järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös oman äidinkielen ja oman uskonnon opetusta.

Vaskivuoren lukiossa opiskelee monissa kieli- ja kulttuuriympäristöissä kasvaneita nuoria. Opetusjärjestelyissä ja opintojen ohjauksessa pyritään ottamaan huomioon opiskelijoiden yksilölliset taustat ja lähtökohdat. Lukion arjessa ja yhteistyöprojekteissa pyritään tarjoamaan opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua eri kieliin ja kulttuureihin. Opiskelijoita kannustetaan tuomaan esiin kulttuuriaan ja siten rikastuttamaan lukion toimintakulttuuria.

Opiskelijoita informoidaan heidän opiskelumahdollisuuksistaan, tukijärjestelyistä sekä oikeuksista ylioppilastutkinnossa ohjauksen eri muotojen avulla. Opiskelijoiden ohjaus ja kielitietoisuuden edistäminen kuuluvat kaikille koulussa työskenteleville. Tavoitteena on toteuttaa kieli- ja kulttuurisensitiivistä opetusta ja ohjausta siten, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus menestyä opinnoissaan omaa osaamistaan vastaavalla tasolla. Monipuolisia opiskelu- ja arviointimenetelmiä käyttämällä annetaan opiskelijoille mahdollisuus osoittaa todellinen osaamisensa.

Vaskivuoren lukiossa vierasta kieltä äidinkielenään puhuville opiskelijoille järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta joko opetuksena omassa oppilaitoksessa tai yhteistyössä muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa. Opiskelijoille järjestetään Vantaalla mahdollisuuksien mukaan myös oman äidinkielen ja oman uskonnon opetusta, mikäli opiskelija tai huoltaja sitä pyytää.

Lukio-opintojen alussa opiskelija saa tukea ja ohjausta ÄI/S2-oppimäärän valintaan. Opiskelijalla on valinnan jälkeenkin mahdollisuus vaihtaa oppimäärää, kuitenkin niin, että lopullinen valinta on tehtävä pääsääntöisesti ÄI04/S204-opintojakson jälkeen.

5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi

5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 1 mom.)

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

1. *Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.*
2. *Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltujen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.*

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltuihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät lukion arviointikulttuurissa, joka on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointikulttuurin näkyväksi tekeminen ja kehittäminen edellyttävät, että lukiossa on kirjattu yhtenäisiä arviointiin liittyviä periaatteita ja käytänteitä, joiden toteutumista seurataan.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa arvioinnin toteuttamisen periaatteina ovat läpinäkyvyys, tasapuolisuus, opiskelijälähtöisyys ja erilaisten oppijoiden huomiointi. Opiskelijan oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa käytetään pedagogisesti perusteltuja, monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia arvioinnin menetelmiä. Arviointi muodostaa selkeän ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka on myös opiskelijoiden tiedossa. Opiskelijoita kannustetaan asettamaan itselleen oppimiseen liittyviä tavoitteita sekä tunnistamaan keinoja tavoitteisiin pääsemiseen.

Vaskivuoren lukiossa opiskelijan oppimisen ja osaamisen arvioinnin lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, monipuolinen ja tarkoituksenmukainen arviointi. Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja näin motivoida ja rohkaista opiskelijaa syventämään osaamistaan. Vaskivuoren lukiossa sekä opettaja että opiskelija ovat arvioinnin aktiivisia suunnittelijoita ja toteuttajia. Kannustava ja monipuolinen arviointi voi sisältää esimerkiksi itse- ja vertaisarviointia sekä henkilökohtaisia arviointikeskusteluja. Vaskivuoren lukiossa arvioidaan vuosittain arvioinnin toteutumista esimerkiksi opiskelijoille suunnattujen kyselyiden avulla.

5.2. Opintojakson arviointi

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida opetussuunnitelman mukaisen opintojakson suorittamisen aikana suhteessa opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee saada palautetta oppimisensa kehittymisestä. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 2 mom.)

Opetussuunnitelman mukainen opintojakso arvioidaan sen suorittamisen päätteeksi. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suoritusmerkintä opintojakson päätyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa opintojakson tavoitteista ja arvioinnin perusteista keskustellaan opiskelijoiden kanssa opintojakson alussa. Yhdessä sovitut arviointiperusteet kirjataan opiskelijoiden nähtäväksi ja seurattavaksi. Arviointia toteutetaan opintojakson aikana monipuolisin menetelmin, joita voivat olla esimerkiksi tehtävien arviointi, itse- ja vertaisarviointi, palautekeskustelut, parikokeet, suulliset kokeet, kokeet jne.

Opiskelijan työskentelyn arvioinnissa kiinnitetään huomiota sinnikkyYTEEN, tavoitehakuisuuteen ja kykyyn suunnitella omaa toimintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa arvosanan opintojaksoihin sisältyvistä opinnoista. Opintojaksoihin sisältyvistä pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suoritusmerkintä (S = suoritettu, H = hylätty). Muista valinnaisista opinnoista voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä.

Arvosanaa voidaan täydentää ja täsmentää kirjallisesti annetulla sanallisella arvioinnilla tai arviointikeskustelussa annetulla palautteella. Kesken olevan opintojakson merkintätavasta ja suorituksen täydentämiskäytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksyttyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Uusimisen käytännöistä määritellään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosoista paras.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltujen suoritusmerkintöjen lisäksi K- , Z - ja M-merkintöjä. K-merkintä tarkoittaa keskeytettyä opintojaksoa, jota ei lasketa mukaan opiskelijan oppimäärään. Z-merkintä tarkoittaa kesken olevaa opintojaksoa. Opintojaksotulosteeseen jokaisesta moduulista kirjataan näkyviin erillinen suoritusmerkintä (numero, K tai Z), jotta opiskelija voi seurata opintojen etenemistä ja tarvittaessa täydentää kesken olevaa opintojaksoa yksittäisen moduulin osalta. Opintojakson lopullinen arvosana annetaan sitten, kun kaikki opintojaksoon sisältyvät moduulit on suoritettu. Opiskelijalle voidaan kuitenkin antaa väliaikatieta opintojaksojen moduulin arvioinnista merkinnällä M. Kirjainmerkintä vaihdetaan numeroksi opintojakson ollessa täysin valmis. Lopullisen arvosanan ei tarvitse olla moduulien aritmeettinen keskiarvo. Opiskelija voi suorittaa lukiokohtaisesti päätettävässä määräajassa puuttuvia opintojakson osia eli Z-merkittyjä moduuleja.

Opiskelija voi suorittaa lukiokohtaisesti päätettävässä määräajassa puuttuvia opintojakson osia eli Z-merkittyjä moduuleja.

Opintojakso on suoritettu hyväksytysti (arvosana 5 tai S), kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson tavoitteet on saavutettu opintojakson alussa sovitulla tavalla.

Arvosanojen korottaminen tehdään opintojaksoittain tai jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, jokaisen moduulin osalta erikseen. Arvosanan korottaminen tehdään osallistumalla opetukseen uudelleen tai suorittamalla opintojakso tai moduuli itsenäisesti. Hyväksytty arvosana voidaan korottaa osoittamalla aiempaa arvosanaa syvempää osaamista.

Opiskelija voi korottaa hylätyn moduulin tai opintojakson arvosanan suorittamalla uudelleen ne opintojakson osat, joita opiskelija ei ole suorittanut hyväksytysti. Kokeen uusiminen voi olla osa hylätyn opintojakson arvosanan korottamista, mutta opiskelijoilta voidaan edellyttää myös muiden moduulien sisältyvien tehtävien suorittamista.

5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot

Osa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista voidaan edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti, jos se ei vaaranna koulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja opiskelijan edellytyksiä oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Opiskelijalle voidaan vastaavin edellytyksin myös hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti. (Lukiolaki 714/2018, 25 §.)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään opinnoista, jotka voidaan edellyttää itsenäisesti opiskeltaviksi tai joita toisaalta ei voi itsenäisesti suorittaa. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytty arvosana.

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti.

Vantaan lukiokoulutus

Opiskelijalla on mahdollisuus opiskella lukiokohtaisesti päätettävät opintojaksot tai yksittäiset moduulit itsenäisesti, mikäli opiskelija on suorittanut hyväksytysti vaadittavat aikaisemmat opinnot. Oppiaineen ensimmäistä moduulia ei pääsääntöisesti suositella itsenäisesti suoritettavaksi.

Opintojakson itsenäisestä suorituksesta tehdään opiskelijan kanssa kirjallinen suunnitelma. Kirjallisessa suunnitelmassa määritellään itsenäiseen suoritukseen sisältyvät tehtävät, niiden arviointiperusteet ja aikataulu. Itsenäiseen suoritukseen voi sisältyä arviointikeskusteluja, itsearviointia, vertaisarviointia, kokeita jne. Arvioinnin tulee olla monipuolista.

Jos opiskelija saa itsenäisesti suoritetusta opintojaksosta hylätyn arvosanan, hänet ohjataan suorittamaan opintojakso lähiopetukseen. Muista itsenäisesti suoritettavan opintojakson ohjeista päätetään lukiokohtaisissa opetussuunnitelmissa.

Vaskivuoren lukiossa opiskelijalla on mahdollisuus opiskella kurssi itsenäisesti, jos opiskelijan opintomenestys oppiaineen aikaisemmissa kursseissa on riittävän hyvä. Opettaja ja tarvittaessa rehtori arvioivat yhdessä opiskelijan kanssa, onko opiskelijalla edellytyksiä suorittaa kurssi itsenäisesti. Itsenäisesti ei voi suorittaa oppiaineen ainoaa / ensimmäistä pakollista kurssia tai kursseja, joiden kohdalla opetussuunnitelmassa sanotaan, että ne eivät sovellu itsenäisesti suoritettaviksi.

Kurssi suoritetaan itsenäisesti pääsääntöisesti jaksolla, jolloin kurssia opetetaan. Pakollisen oppiaineen ensimmäistä kurssia (tai ainoaa pakollista kurssia) ei voi suorittaa itsenäisesti; kielten suullisia kursseja ei voi pääsääntöisesti tehdä itsenäisesti; itsenäisesti suoritettujen kurssien työmäärä tulee vastata lähiopetuksessa suoritettujen kurssien työmäärää (38*45min + kotitehtävät ja muut suoritukset)

5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita

koskevista luvuista lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

5.2.4. Opintoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee määräjain selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Lukiolaki 714/2018, 31 § 1 mom.)

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen etenemiseen liittyvistä käytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Opintojen etenemisen määrittelyllä ei voida kuitenkaan tiukentaa näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä oppiaineen oppimäärän suoritusvaatimusta.

Sen varmistamiseksi, että huoltajat saavat tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, lukio voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tai vastaavaa sähköistä kuittausta todistuksiin tai tiedotteisiin, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Vantaan lukiokoulutus

Ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja ja aineenopettajat seuraavat opiskelijan opintojen etenemistä. Mikäli opiskelijalla on vaikeuksia opintojen etenemisessä, hänelle tulee tarjota ohjausta ja tukea. Huoltajille opiskelijan opintojen edistymisestä tiedotetaan jaksoarviointien välityksellä.

5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskelu-aikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettut opinnot vastaavat, ylempää vai alempaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettut opinnot tai opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen oppimääränä on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2/SV2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2/SV2#oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2/SV2#oppimäärän opintojaksoista. Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettut opinnot luetaan hyväksi täysimääräisesti S2/SV2#oppimäärän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2/SV2#opintojen arvosanaksi. S2/SV2-opinnot korvaavat suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus #oppiaineen oppimäärän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppiaineen oppimäärästä, mutta ei molemmista.

Vantaan lukiokoulutus

Rehtori päättää osaamisen tunnustamisesta ja opintojen hyväksilukemisesta opiskelijan esittämän hakemuksen perusteella. Hyväksiluettavia opintoja ovat esimerkiksi vaihto-opiskelun aikana suoritettut opinnot, korkeakouluopinnot tai muualla suoritettut lukio-opinnot. Perusopetuksen, perusopetuksen lisäopetuksen tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana suoritettut lukio-opinnot sisällytetään opiskelijan osoittaman todistuksen perusteella osaksi lukio-opintoja. Hyväksilukeminen ja osaamisen tunnustaminen tehdään opiskelijan edun mukaisesti. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyäessä ennen mainittujen opintojen tai hyväksiluettavaa osaamista koskevan opintojakson alkamista.

Jos opiskelija vaihtaa oppiaineen oppimäärän tasoa opintojaksojen aikana, niin viimeisin taso määrittää päättötodistukseen tulevan tason. Opiskelijan tulee ilmoittaa oppiaineen oppimäärän tason vaihdosta kirjallisesti.

5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu kaikissa oppiaineissa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät oppiaineen opintoihin. Ne on otettu huomioon myös oppiaineiden tavoitteissa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään, miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja osa-alueita toteutetaan eri opintojaksoissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi

Kun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvat opinnot tulevat suoritetuiksi, annetaan jokaisen oppiaineen oppimäärästä päättöarviointina arvosana. Opiskelijalle, joka ei ole tullut hyväksytyksi jossakin oppiaineessa tai joka haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, on järjestettävä mahdollisuus suorittaa oppiaineen oppimäärä hyväksytysti tai korottaa arvosanaansa. [Lukiolain] 28 §:ssä tarkoitetut tukitoimet ja 29 §:ssä tarkoitetut opiskelun poikkeavat järjestämistavat voidaan ottaa huomioon opintojakson arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisiin ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemia pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimäärästä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

Vantaan lukiokoulutus

Opiskelijan on mahdollista korottaa opintojaksojen keskiarvon perusteella määräytyvää oppiaineen oppimäärän arvosanaa opiskelijan arvioinnista päättävien opettajien ja rehtorin harkinnan perusteella. Oppiaineen oppimäärän arvosanan korottamiseen voidaan opiskelijalta edellyttää tapauskohtaisesti määriteltäviä lisänäyttöjä.

5.4. Lukion oppimäärän suoritus

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä – . (Lukiolaki 714/2018, 10 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia ja uskonnon tai elämänkatsomustiedon opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (oppiaineryhmät) sekä opinto-ohjausta. – – Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää myös eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). (Lukiolaki 714/2018, 11 § 1 ja 2 mom.)

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyy [valtioneuvoston] asetuksen liitteen 1–3 mukaisesti pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille. Oppimääriin voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 12 §.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suoritetuksi, kun oppimäärään kuuluvat opinnot on suoritettu siten kuin 11 §:n 4 momentissa tarkoitettussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ottaen lisäksi huomioon mahdollinen 6 §:ssä tarkoitettu erityinen koulutustehtävä tai 18 §:ssä tarkoitettu kokeilulupa. (Lukiolaki 714/2018, 36 § 1 mom.)

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukio-opintojen vähimmäismäärä 150 opintopistettä täyttyy. Lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muista kuin pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Opiskelijan opiskelu voidaan opiskelijan hakemuksesta tai suostumuksella järjestää osittain toisin kuin [lukio]laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. opiskelijalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan lukiokoulutuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta;
3. se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä. (Lukiolaki 714/2018, 29 §.)

Jos opiskelijan opiskelu järjestetään toisin kuin lainsäädännön nojalla määrätään, säädetyn opintopisteiden vähimmäismäärän 150 on joka tapauksessa täytyttävä.

5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus

Opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään. Otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi. (Lukiolaki 714/2018, 53 §.)

Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille arvioinnin uusimis- ja oikaisumahdollisuudesta.

[Lukio]laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1. opiskelijaksi ottamista
2. 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisääjän myöntämistä tai 24 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden päättymistä

3. suoritettujen opintojen hyväksi lukemista
4. opiskelun poikkeavaa järjestämistä
5. oikeutta saada uskonnon tai elämänkatsomustiedon opetusta. (Lukiolaki 714/2018, 49 §.)

[Lukiolain] 49 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. (Lukiolaki 714/2018, 50 § 2 mom.)

Jollei [lukio]laissa toisin säädetä, hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. (Lukiolaki 714/2018, 52 §.)

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 49 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 53 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. (Lukiolaki 714/2018, 54 § 2 mom.)

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. (Lukiolaki 714/2018, 55 §.)

5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. Opiskelijalle, jonka opiskeluoikeus on päättynyt kesken lukiokoulutuksen tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisen, annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Aineopiskelijalle ja lukion oppimäärän erityisessä tutkinnossa osittain suorittaneelle annetaan todistus suoritetuista oppiaineiden oppimääristä ja muista opinnoista. [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja muista kuin 3 momentissa mainituista todistusten liitteistä. (Lukiolaki 714/2018, 39 §.)

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

1. Lukion päättötodistus annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lisäksi päättötodistuksen liitteenä annetaan erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta.
2. Todistus oppimäärän suorittamisesta annetaan, kun opiskelija on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.
3. Todistus lukiosta eroamisesta (erotodistus) annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.

Lukion todistusten tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut opinnot
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko
- selvitys kielten oppimääristä

S2/SV2 = äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä

A = perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 alkaneen A-kielen oppimäärä

B1 = perusopetuksessa alkaneen B1-kielen oppimäärä

B2 = perusopetuksessa alkaneen valinnaisen B2-kielen oppimäärä

B3 = lukiossa alkaneen valinnaisen B3-kielen oppimäärä

ÄO/M = äidinkielenomainen oppimäärä toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi/suomi)

- merkintä, että todistus on Opetushallituksen päättämien lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukainen.*

Lukion päättötodistukseen merkitään: "Lukion oppimäärä sijoittuu tasolle neljä kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä."

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon arvosana merkitään todistuksissa merkinnällä "uskonto/elämäkatsomustieto" erittelemättä, mihin opetukseen opiskelija on osallistunut.

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus merkitään todistuksessa Äidinkieli ja kirjallisuus #kohtaan.

Lukion päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta merkitään opiskelijan opiskelemaat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esimerkiksi kiitettävä 9) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu S).

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen.

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta kuuluu myös kohta Lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, kuten suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista ja sellaisista muista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät sisälly oppiaineiden oppimääriin.

Mikäli opiskelija on opiskellut yli puolet oppiaineen oppimäärän opinnoista muulla kuin koulun varsinaisella opetuskielellä, tulee siitä tehdä merkintä todistuksen lisätietoihin.

Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritettut opinnot ja opintopistemäärät sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot ja niistä saadut arvosanat joko numeroina tai suoritusmerkintänä (S = suoritettu, H = hylätty).

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista rekisteriä, josta ilmenevät suoritettut opinnot ja niiden arvosanat.

Lukion koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla.

Todistukseen merkitään opiskelijan suorittamien opintojen määrä opintopisteinä. Kokonaismäärään lasketaan hylättyjä opintoja vain pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa.

Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

Suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta annettavaan todistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- kokeessa suoritettu kieli ja sen oppimäärä sekä kokeesta saatu arvosana
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään Lisätietoja#kohtaan. Lukiodiplomitodistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- oppiaine tai vastaava, jonka lukiodiplomitodistuksesta on kyse
- arvosana
- lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintojen opintopisteiden määrä mukaan lukien lukiodiplomiopintojakso
- paikkakunta, todistuksen päivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arviointiluvun perusteella keskeiset paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävät asiat ovat seuraavat:

- opintojaksoittain päätettävät asiat: opintojakson tavoitteet, keskeiset sisällöt, laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden ja osa-alueiden toteutuminen opintojaksossa ja opintojakson arviointi
- oppilaitoksen arviointikulttuurin periaatteet ja yhteiset arviointiin liittyvät käytänteet
- arvioinnin toteuttaminen ja siihen kuuluvat erilaiset arviointipalautteen antamisen käytänteet
- arviointiin liittyvien yhteisten periaatteiden ja käytänteiden toteutumisen seuraaminen
- kesken olevan opintojakson merkintätapa ja suorituksen täydentämiskäytännöt
- hyväksytyjen ja hylättyjen arvosanojen uusimisen periaatteet ja uusimiskertojen määrä
- opinnot, jotka on mahdollista edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti
- opintojen mahdollisten etenemistapojen määrittely
- todistusten ulkoasu.

6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt

6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään lukiokoulutusta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (810/2018) määriteltyjen lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden mukaan siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa sivistyneeksi yhteiskunnan jäseneksi, hankkia muuttuvan toimintaympäristön edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä kartuttaa jatkuvan oppimisen taitoja. Tavoitteet korostavat laaja-alaisen yleissivistyksen ja kokonaisuuksien ymmärtämisen merkitystä sekä kannustavat eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen osana paikallista, kansallista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä.

Lukio-opetus lujittaa opiskelijan identiteettiä ja ohjaa oman ainutlaatuisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ymmärtäminen luo edellytyksiä sukupuolitietoiselle opetukselle.

Lukio-opetus vahvistaa opiskelijan ymmärrystä ihmisen toiminnan vaikutuksista ympäristön tilaan ja ohjaa häntä toimimaan kestävän elämäntavan hyväksi tavoitteellisesti, tietoperustaisesti ja monipuolisessa yhteistyössä. Opetus kannustaa opiskelijaa tunnistamaan ja käsittelemään eettisiä kysymyksiä, ristiriitoja ja jännitteitä monista näkökulmista. Se rohkaisee opiskelijaa vaikuttamaan ja toimimaan nykyistä oikeudenmukaisemman, kestävämmän ja ihmisoikeuksia paremmin kunnioittavan yhteiskunnan ja maailman puolesta.

Lukioaikana opiskelija saa monipuolisia kokemuksia uuden tiedon ja osaamisen rakentamisesta laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäen. Opiskelija kehittää tiedonhankinta- ja soveltamistaitojaan sekä ongelmanratkaisutaitojaan. Hän saa kokemuksia tutkivasta oppimisesta sekä osallisuudesta tieteen ja tutkimuksen tekoon. Opetus vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa niin, että hän ymmärtää tieteen- ja taiteenaloille ominaista kieltä sekä motivoituu erilaisten tekstien tutkimisesta, tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija tottuu arvioimaan tekstien ja tiedon luotettavuutta. Lukio-opetuksessa arvostetaan ja tuodaan näkyväksi kieliä monipuolisesti. Opiskelija oppii toimimaan sekä molemmilla kotimaisilla kielillä että koko kielivarantoaan käyttäen. Opetus ohjaa opiskelijaa syventämään ymmärrystään tieto- ja viestintäteknologiasta sekä käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja turvallisesti niin itsenäisessä kuin yhteisöllisessä työskentelyssä.

Lukio-opetus rakentaa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ilmaisutaitoja. Opiskelussa saadaan kokemuksia tavoitteellisesta toiminnasta ja vertaisoppimisesta tiimeissä ja projekteissa. Lukio-opetus kannustaa opiskelijoita eri taiteenaloille ominaiseen ilmaisuun ja toimintaan sekä taide- ja kulttuurielämään osallistumiseen. Fyysinen aktiivisuus ja terveelliset elämäntavat ymmärretään terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksiksi.

Lukioaikana opiskelijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii tuntemaan vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan oppijana sekä luottamaan mahdollisuuksiinsa oppia. Opiskelija ymmärtää sitoutumisen merkityksen oppimiselleen, mikä vahvistaa hänen itseohjautuvuuttaan. Lukio-opetus auttaa opiskelijaa tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita ja kehittymään niissä taitavaksi. Lukioaikana opiskelijalle muodostuu vankka jatkuvan ja uudistuvan oppimisen taito ja tahto.

Opetus antaa opiskelijalle koulutusmahdollisuuksista, yhteiskunnasta ja työelämästä tietoja ja kokemuksia, joiden avulla hän osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan, jatkokoulutustaan ja tulevaa työelämää kotimaassa ja kansainvälisesti. Opetus vahvistaa opiskelijoiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää osaamistaan sekä tehdä opiskeluaikaisia ja tulevaisuutta koskevia valintoja.

6.2. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

#LOPS2021

Lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppiaineiden oppimäärät muodostavat lukiokoulutuksessa saavutettavan osaamisen perustan. Lukiokoulutuksen tehtävän mukainen yleissivistys rakentuu oppiaineissa määritellystä tiedonalaakohtaisesta osaamisesta, jota laaja-alainen osaaminen tukee ja syventää.

Laaja-alainen osaaminen käsittää opiskelijan hyvään yleissivistykseen ja hyväksi ihmiseksi kasvamiseen, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksiin tarvittavien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostaman kokonaisuuden.

Lukiokoulutuksen arvoperusta, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteisiin pyritään kaikissa lukio-opinnoissa. Kukin oppiaine lähestyy laaja-alaista osaamista oman tiedon- ja tieteenalansa lähtökohdista. Laaja-alainen osaaminen on keskeinen osa sekä oppiainekohtaisia että oppiaineita yhdistäviä opintoja.

Laaja-alaista osaamista kehittävässä opinnoissa opiskelija syventää osaamistaan tarkastelemalla monitahoisia kulttuurisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä niiden yhteyksiä ja keskinäisriippuvuuksia. Opiskelija oppii soveltamaan aiemmin oppimaansa sekä hakemaan, tulkitsemaan, arvottamaan, jakamaan ja tuottamaan tietoa eri muodoissa, ympäristöissä ja erilaisissa yhteisöissä sekä erilaisten välineiden avulla. Kehittyvä laaja-alainen osaaminen tukee opiskelijoiden kriittisen ajattelun, yhteistyötaitojen, luovan ongelmanratkaisun, oppimaan oppimisen ja elinikäisen oppimisen taitojen kehittymistä.

Edellä esitetyn kuvion mukaisesti kaikille lukioille yhteisiä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita on kuusi. Ne muodostavat toisiaan täydentävän ja yhdistävän kokonaisuuden. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat

- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen

- monitieteinen ja luova osaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Kaikkia osa-alueita opiskeltaessa on tarkoitus, että opiskelija

- havainnoi ja analysoi nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä sekä oppii etsimään hyvän tulevaisuuden rakentamisen elementtejä
- osaa esittää perusteltuja käsityksiä toivottavista muutoksista ja rohkaistuu toimimaan eettisesti kestävien ratkaisujen puolesta sekä oman arjen että yhteiskunnan tasolla
- saa mahdollisuuksia oman mukavuusalueen haastamiseen, osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen sekä ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen.

Laaja-alaista osaamista täydennetään ja konkretisoidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla sekä jokaisen opintojakson kuvauksessa. Laaja-alainen osaaminen otetaan huomioon lukion toimintakulttuurissa. Sen toteutusta täydennetään opetussuunnitelmaan sisällytettävissä korkeakouluopintoihin ja työelämään tutustumisen sekä kansainvälisen osaamisen järjestelyjen kuvauksissa. Temaattisten opintojen sisältöjä voidaan valita laaja-alaisen osaamisen osa-alueista.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet ovat seuraavat. Osa-alueet ja niiden tavoitteet etenevät yksilöllisestä näkökulmasta laajempiin yhteyksiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa identiteettiään tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä syventämällä osaamistaan lisääntyvän itsetuntemuksen pohjalta. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan epävarmuuden sietokykyä, sinnikkyyttä ja luottamusta tulevaisuuteen.

Opiskelija ymmärtää terveyden ja terveellisten elämäntapojen merkityksen sekä vaalii fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään ja hyvinvointiaan. Opiskelija omaksuu hyvinvointiaan tukevia ja iloa tuottavia toimintatapoja sekä tunnistaa niitä edistäviä yhteisöjä. Riittävä fyysinen aktiivisuus, uni, opiskelupäivän aikaiset tauot ja terveellinen ravinto tukevat oppimista sekä opiskelijan jaksamista ja palautumista. Opiskelija vahvistaa myös elämäntapoja, joissa korostuvat itselle merkityksellinen kulttuuri, teknologian vastuullinen käyttö ja eettisyys.

Opiskelija toimii aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan valmiuksia tunnistaa myös hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, kuten uupumusta, kiusaamista ja häirintää, ja osallistua niiden ehkäisemiseen. Opiskelija saa valmiuksia hakeutua itse tai ohjata muita hakeutumaan palvelujärjestelmien piiriin ongelma- ja poikkeustilanteissa.

Lukio-opinnoissa tutustutaan yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus toimia ja oppia yhdessä sekä löytää tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvän vuorovaikutuksen lähtökohta on myötätunto, joka mahdollistaa merkityksellisyyden kokemisen. Opiskelija saa kokea kuuluvansa lukioyhteisöön, ja hän tulee kuulluksi omana itsenään. Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tunnistamalla, käsittelemällä ja säätelemällä tunteitaan. Hän oppii myös kuuntelemaan, kunnioittamaan ja ennakoimaan toisten tunteita ja näkemyksiä sekä niiden ilmaisuja. Hän oppii käyttämään tunteita voimavarana vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä sekä erilaisissa ympäristöissä. Samalla opiskelijat kehittävät kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. He ymmärtävät niiden keskeisen merkityksen tiedon tuottamisessa ja tulkinnassa sekä ratkaisujen etsimisessä. Vuorovaikutusosaaminen tukee opiskelijoita heidän asettaessaan tavoitteita opiskelulle ja muulle toiminnalleen.

Lukio-opinnot antavat opiskelijalle valmiuksia rakentavaan vuorovaikutukseen. Hän syventää kykyään käsitellä ristiriitoja ja konflikteja rakentavasti ja myös sovittelun keinoin. Opiskelija saa kokemuksia toiminnasta viestien ja merkitysten välittäjänä myös kieli- ja kulttuurirajoja ylittävässä vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusosaamisen kehittämisessä pohditaan sananvapauden merkitystä, sen vastuullista käyttöä sekä tiedonkäsityksen ja tiedonvälityksen muuttumista eri näkökulmista. Opiskelija hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen osaaminen tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja ekologisten arvolähtökohtien pohdintaa. Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Samalla hän vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta. Opiskelija tottuu arvioimaan erilaisen tiedon tarpeellisuutta ja merkittävyyttä elämänhallinnan, opiskelun ja työ- ja jatko-opintosuunnitelmiansa sekä eri yhteisöjensä kannalta. Tätä konkretisoidaan tutustumalla korkeakouluopiskelun ja työssä oppimisen tapoihin rakentaa tietoa ja hyödyntää osaamista. Samalla opiskelija vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan sekä valmiuksiaan jatko-opintoihin ja muita elämänvaiheita varten.

Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään tavoitteellisesti. Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen käsitykseen tekstistä. Lukio-opinnot vahvistavat opiskelijan uteliaisuutta ja taitoa löytää, tulkita ja tuottaa monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Lukio-opinnoissa pohditaan, miten teknologia ja digitalisaatio tukevat yksilöiden ja yhteisöjen kyvykkyyksiä. Opiskelija tutkii mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia.

Opiskelija pohtii tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä, ja oppii tekemään ja arvioimaan vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita yksilön, yhteisöjen ja ekosysteemien näkökulmasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan monimuotoiset osallistumis-, vaikuttamis- ja työkokemukset sekä niiden reflektointi ovat yhteiskunnallisen osaamisen lähtökohtana. Opinnot syventävät opiskelijan ymmärrystä omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea demokratian monimuotoista toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa.

Yhteiskunnallinen osaaminen tukee opiskelijaa hänen suuntautuessaan jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaistoimintaan. Yhteiskunnallisen osaamisen myötä opiskelija sisäistää yritteliään ja uudistumishenkisen asenteen eri elämänalueilla. Hän harjaantuu suunnittelemaan tulevaisuuttaan avarakatseisesti sekä rohkaistuu ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia.

Opiskelija oppii ymmärtämään ja arvostamaan demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja rakenteita. Hän ymmärtää, miten yhteinen sosiaalinen pääoma muodostuu ja miten sitä voi kartuttaa. Opiskelija omaksuu aktiivisen kansalaisuuden ja toimijuuden taitoja. Hän motivoituu ottamaan kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja tekemään aloitteita sekä viemään niitä eteenpäin yhteistyössä

paikallisesti ja kansainvälisesti. Opiskelijan oman työn merkitystä hyvän tulevaisuuden rakentamisessa tehdään näkyväksi.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija arvioi ja suunnittelee toimintaansa eettisyyden ja vastuullisuuden lähtökohdista. Hän oppii perusasioita kestävän elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista. Opiskelija ymmärtää, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kokemukset ihmisiin ja luontoon kohdistuvasta huolenpidosta vahvistavat luottamusta siihen, että arkisilla hyvillä teoilla on vaikutusta.

Opiskelija tutustuu tutkimustietoon ja käytäntöihin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Hän saa mahdollisuuksia havainnoida, suunnitella, tutkia ja arvioida toimintaa, jolla näitä ilmiöitä voidaan muuttaa kestäväan suuntaan. Opiskelija reflektoi havaintojaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta pyrkien tunnistamaan rakenteita, jotka mahdollistavat eri yhteisöjen kestävan toiminnan tai ovat sen esteenä.

Opiskelija ymmärtää perusasiat globalisaatiosta ja siitä, miten se vaikuttaa erilaisissa olosuhteissa elävien ihmisten mahdollisuuksiin noudattaa kestäväa elämäntapaa. Hän tuntee YK:n kestävan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteita ja arvioi niissä edistymistä. Opiskelija pohtii ja vahvistaa omaa panostaan ja tarvittavia kumppanuuksia kestävan tulevaisuuden hyväksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähteaineistoja. Hän saa kokemuksia opiskelusta, yhteistyöstä ja eettisestä toimijuudesta erilaisia kansainvälisyyden toimintamuotoja ja teknologiaympäristöjä hyödyntäen.

Opiskelija oppii tunnistamaan ja reflektoimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opiskelija saa monenlaisia tilaisuuksia tutkia, harjoitella ja kartuttaa maailmankansalaisen taitoja ja etiikkaa YK:n kestävan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti. Samalla hän oppii erittelemään kansainvälistymistä ja globalisaatiota ilmiöinä. Opiskelija vahvistaa ihmisoikeuksien tuntemustaan ja toimijuuttaan ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja eettisesti vastuullisten elintapojen edistämiseksi. Hän tunnistaa ja oppii hyödyntämään mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Vantaan lukiokoulutus

Hyvinvointiosaaminen

Vantaan lukioissa ylläpidetään ja kehitetään opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia edistävää turvallista sekä yhteisöllistä ilmapiiriä ja välittämisen kulttuuria. Opiskelija saa tietoa yhteiskunnan hyvinvointipalveluista ja valmiuksia hakea tarvittaessa apua itselleen ja läheisilleen.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä opiskelija saa tukea ja ohjausta monipuolisten ainevalintojen tekemiseksi, esimerkiksi hyvinvointia edistävien taito- ja taideaineiden sisällyttämiseksi opintoihin.

Lukio-opintojen aikana opiskelija saa valmiuksia kokonaisvaltaiseen kasvuun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä ajankohtaisia kysymyksiä ja tulevaisuuteen liittyviä epävarmuuksia eri oppiaineissa. Opiskelija saa valmiuksia ristiriitojen kohtaamiseen ja ratkaisujen kehittämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen kehittyy Vantaan lukioden läsnäolevan ja kohtaamiseen kannustavan toimintakulttuurin kautta. Päivittäisiin rutiineihin kuuluvat tervehtiminen, hyvät käytöstavat sekä toisten kunnioitus. Vantaalla opettaja on läsnä opiskelijan kouluarjessa.

Vuorovaikutus on tapa oppia kaikissa oppiaineissa. Opiskelijaa kannustetaan omien näkemystensä esille tuomiseen ja toisten kuuntelemiseen. Opiskelija saa valmiuksia tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä ymmärtää niiden vaikutuksia vuorovaikutustilanteisiin. Opiskelija oppii toimimaan monikulttuurisessa yhteisössä.

Vuorovaikutusosaamista kehitetään opetuksessa sekä menetelmillä että sisällöillä, ja opiskelijoita otetaan mukaan monenlaiseen päätöksentekoon koulussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoitteena on, että opiskelijasta kasvaa osallistuva, itsenäinen ja monilukutaitoinen kansalainen, joka osaa huolehtia tietoturvastaan sekä ottaa huomioon viestinnän eettiset vastuukysymykset. Digiosaaminen on luonteva osa lukio-opintoja. Lukioaikanaan opiskelija tutustuu erilaisiin digitalisuuden luomiin mahdollisuuksiin ja kehittää omaa digilukutaitoaan.

Osana kunkin oppiaineen opiskelua opiskelija tutustuu eri tieteen- ja taiteenaloille ominaisiin tapoihin käyttää kieltä sekä esittää ja rakentaa todellisuutta. Opiskelijan kehittymistä tekstien tulkitsijana tukevat opiskelussa hyödynnettävät monipuoliset materiaalit. Opiskelija oppii eri tieteenalojen ominaiskieltä eri oppiaineissa, ja kielitietoisuus on läsnä kaikessa opiskelussa. Vantaan lukioissa annetaan eväitä lukuintoon myös vapaa-ajalla.

Korkeakouluopintoihin opiskelija tutustuu erilaisten lukioaikana toteutettavien vierailujen, asiantuntijavierailijoiden ja tutustumisjaksojen kautta. Korkeakouluyhteistyön kautta opiskelija pääsee laajentamaan osaamistaan.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat ovat aktiivisia omien opintojensa suunnittelijoita ja ottavat vastuuta omista valinnoistaan. Erilaisten lähiympäristöön liittyvien projektien tai tehtävien myötä opiskelijat opettelevat kantamaan sosiaalista vastuuta myös ympäristöstä ja vaikuttamaan elinympäristöönsä liittyviin asioihin. Opiskelijat perehtyvät demokratian toimintaan muun muassa erilaisten vierailukäyntien myötä.

Opiskelijat tutustuvat kansalaisyhteiskunnan periaatteisiin lukioissa järjestettävien vaalien ja keskustelujen kautta. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lukion toiminnan kehittämiseen erilaisissa tilanteissa, ja vaikutuksen tuloksia tehdään näkyväksi. Opiskelijoiden vaikuttamiskanavia ovat esimerkiksi opiskelijakuntatoiminta, lukioden tiimit, työryhmät, nuorisovaltuusto sekä erilaiset järjestöt. Opiskelijat ovat mukana lukion tiimeissä tai muissa kehittämisryhmissä ja johtoryhmässä siltä osin kuin laki sen mahdollistaa.

Opiskelijat tutustuvat, saavat kokemuksia ja oppivat tuntemaan työ- ja yrityselämän sisältöjä, vaatimuksia ja tarpeita lukioaikana toteutettavan työelämäyhteistyön avulla. Opiskelija omaksuu rohkean ja myönteisen asenteen yrittäjyyteen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kestävän elämäntavan edistäminen on tärkeä osa Vantaan lukioden toimintakulttuuria. Kestävää elämäntapaa tarkastellaan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on mahdollista saavuttaa vain kaikkien näiden näkökulmien yhteensovittamisella.

Lukioaikana opiskelijat saavat valmiuksia pohtia omien valintojensa ja tekojensa merkitystä ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Opiskelijoille tarjotaan

mahdollisuuksia osallistua ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvien projektien ja opintojaksojen suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskelijat oppivat näkemään asioiden välisiä yhteyksiä ja hahmottamaan yhä suurempia kokonaisuuksia sekä toimimaan globaalista näkökulmasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vantaan lukiot ovat monikulttuurisia yhteisöjä, joissa opiskelee ja työskentelee monista kieli- ja kulttuuriympäristöistä tulevia ihmisiä. Monikulttuurisuus ja kotikansainvälisyys ovat osa lukioiden toimintaa. Lukiossa opiskelijat saavat valmiuksia kohdata, reflektoida ja vahvistaa tuntemustaan kulttuureista ja erilaisista kulttuuri-identiteeteistä. Tavoitteena on, että opiskelija oppii havaitsemaan ja arvostamaan elinympäristönsä kulttuurista moninaisuutta. Opiskelijat saavat myös tukea oman kulttuuri-identiteettinsä kehittämiseen.

Kokemuksia kansainvälisyydestä opiskelijat saavat erilaisten projektien, hankkeiden, vierailujen ja vaihtojen kautta. Opiskelija oppii myös tunnistamaan kansainvälistymisen mahdollisuudet kotimaassa. Kansainvälisyyskasvatuksen myötä opiskelijat saavat valmiuksia maailmankansalaisuuteen kasvamiseen sekä edellytyksiä eettiseen toimijuuteen monikulttuurisissa ympäristöissä.

7. Oppiaineet

7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)

Oppiaineen tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävänä on kehittää opiskelijoiden kielitaitoa, vuorovaikutustaitoa ja monilukutaitoa. Opiskelu syventää kiinnostusta kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin sekä lisää tietoisuutta omista taidoista viestijänä ja kielenkäyttäjänä. Opiskelu tukee kielitietoisuuden kehittymistä, kulttuurista yleissivistystä sekä oppimista kaikissa oppiaineissa. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat sellaisia tietoja ja taitoja, jotka tukevat jatko-opintoja ja aktiivista kansalaisuutta.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen tieto-, taito- ja kulttuuriaine. Oppiaineessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteiden sekä kulttuurintutkimuksen tarkastelemat ilmiöt. Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu tutustuttaa kulttuuriperintöön ja sen eri muotoihin, sanataiteeseen sekä media- ja viestintäkulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, tekstien tulkintaan, aktiiviseen tiedonhankintaan sekä tiedon kriittiseen käsittelyyn ja eettiseen pohdintaan. Opiskelu kehittää ajattelemisen ja oppimaan oppimisen taitoja, metakielellisiä taitoja ja luovuutta. Tavoitteena on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja monimuotoisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja.

Kielitieto integroidaan oppiaineen muihin sisältöihin, ja sen opiskelu kehittää tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Kirjallisuuden opiskelun tavoitteena on sekä kauno- että tietokirjallisuuden ymmärtäminen, elämyksellinen lukeminen sekä tekstien analysoinnin ja tulkinnan taitojen kehittyminen. Kirjallisuuden opiskelu tukee esteettisen ja eettisen pohdinnan kehittymistä ja antaa aineksia luovuuden, vuorovaikutustaitojen ja oman ilmaisun kehittämiseen. Medialukutaidon opiskelu syventää mediatekstien ja -sisältöjen kriittisen lukemisen, tuottamisen ja tulkitsemisen taitoja sekä mediakulttuurin ymmärtämistä ja auttaa omaksumaan aktiivisen ja vastuullisen kansalaisen taitoja.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypillisiä tekstejä ovat fiktiiviset ja asiatekstit, mediatekstit sekä institutionaaliset ja arkikeskustelut.

Äidinkieli ja kirjallisuus on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi kielten roolia oppimisessa. Kielten opiskelu kehittää opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen ja muiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetuksessa otetaan huomioon Suomen kielellinen moninaisuus, suomen ja ruotsin kielen asema kansalliskielinä sekä saamen kielet maan alkuperäiskansan kielinä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa tehdään yhteistyötä kirjastojen kanssa. Lisäksi hyödynnetään muita vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten teattereita, museoita ja arkistoja sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijalle riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä. Tekstejä tuotetaan ja tulkitaan sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa toteutetaan oppiaineen tavoitealueiden integraatiota. Eri oppimäärät tekevät yhteistyötä sekä toistensa että muiden oppiaineiden kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen karttuu äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa oppiaineen sisäisinä ja oppiainerajat ylittävinä teemoina ja osaamisalueina. Oppiaine on osa lukion kulttuuri-, media- sekä kansalais- ja demokratiakasvatusta.

Laaja-alaisista osaamisen alueista korostuvat äidinkielessä ja kirjallisuudessa **monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen** sekä **yhteiskunnallinen osaaminen**. Opiskelussa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukee aktiivisen kansalaisen ja työelämätaitoja. Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu vahvistaa **eettisyyttä, ympäristöosaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**, jotka otetaan huomioon opiskelun sisältöjen valinnassa. Opiskelu lisää ymmärrystä aikamme ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa valmiuksia kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Mediataitojen sekä tiedonhankinta- ja tiedonhallintataitojen opiskelu kytkeytyy kriittiseen ja kulttuuriseen lukutaitoon ja eettisyyteen. Opiskelussa ohjataan kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen sekä identiteettien pohdintaan ja tunnistamiseen. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa saavutettava osaaminen tukee monin eri tavoin opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä. Kielitietoisuuden, vuorovaikutusosaamisen ja monilukutaidon kehittyminen tukee ja vahvistaa opiskelijan identiteettien kehittymistä. Opiskelussa harjaannutaan oman ja toisten osaamisen rakentavaan arviointiin ja reflektointiin. Kulttuurin ja erityisesti kirjallisuuden opiskelun avulla syvennetään käsitystä elämästä, ihmisistä ja maailmasta. Oppiaine antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen sekä oman elämäntarinan ja vahvuuksien hahmottamiseen. Oppiaine tukee keskeisiä elämänhallinnan taitoja: vuorovaikutus- ja tekstitaitoja sekä taitoa toimia vastuullisesti, eettisesti ja rakentavasti eri tilanteissa.

7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1)

Oppiaineen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kieli- ja kulttuuritietoisuuden, kielitaidon ja vuorovaikutusosaamisen merkityksestä yksilöiden identiteettien ja yhteisöjen rakentumisessa. Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opiskelu kartuttaa monipuolisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelussa tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen ja kirjallisuuden opintoja korkeasteella.

Suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun kuuluu kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta, joista vähintään yksi on tietokirja.

Tavoitteet

Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojään kielen rakenteista, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Suomen kielen ja kirjallisuuden

opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisen kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteita johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien, erityisesti mediatekstien analysoiminen ja tulkitseminen
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- yleiskielen hallinta
- tiedonhankinnan taidot, lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

- kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- oppiaineeseen kytkeytyvien tiedonalojen kielten ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppiaineen käsitteiden hallinta

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI01)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsejana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutustutaan lukio-opiskeluun ja opiskelijoihin mm. vuorovaikutusharjoitusten ja ryhmätöiden kautta.
- Tutustutaan tekstinkäsittely-ympäristöön (jakoon ja kommentointiin).
- Opintojaksossa hyödynnetään luokan ulkopuolisia oppimisympäristöjä, esim. lähiympäristöä.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy äidinkielen ja kirjallisuuden työtapoihin ja kirjaston käyttöön.
- Tehtävissä ja esimerkiksi tiedonhaun opiskelussa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia aiheita.
- Opintojakson tauotukseen sopivat erityisesti erilaiset keskittymisharjoitukset.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja identiteetti kehittyvät omien taitojen tunnistamisella ja niiden vahvistamisella. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittyminen edistää tätä prosessia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan antamalla ja saamalla vertaispalautetta. Yhteistyötaitoja vahvistetaan ryhmätyöskentelyllä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja tulkitsemaan erilaisia digitaalisia journalistisia tekstejä. Hän tarkastelee aiheita monista eri näkökulmista. Opiskelija käyttää luovuutta kirjoitustaidon vastausten ideoinnissa, rajaamisessa ja näkökulman valinnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI01 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa keskitytään monimuotoisten tekstien ominaisuuksiin ja rakenteisiin sekä kirjoitusprosessin vaiheisiin ja tekstien pohjalta kirjoittamiseen: referointiin ja kommentointiin. Opintojaksossa opiskellaan myös kielen- ja tekstinhuoltoa.

Numeroarviointi.

Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI04)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan*
- *tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja*
- *monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen*
- *ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Vaskivuoren lukion ja pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa ja tukemaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi.
- Pyritään tutustumaan kulttuurin livestriimauksiin ja/tai digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- *kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen*
- *kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä*
- *kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä*
- *kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kirjallisuuden elämyksellisen ja kokemuksellisen lukemisen kautta opiskelija syventää näkemystään omasta identiteetistään, ihmisistä ja maailmasta. Eettisten ja ajankohtaisten kysymysten käsittely kirjallisuudessa lisää kykyä nähdä moniulotteisesti. Kirjallisuudesta keskustelu ja sanataideharjoitusten tekeminen kehittävät kuuntelun ja ilmaisun taitoja ja vahvistavat kykyä tuottaa tekstiä omien havaintojen pohjalta. Kirjallisuus auttaa muutosten maailmassa elämisessä ja kehittää ajattelun taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Erilaiset vierailut tiede- ja kulttuurilaitoksissa ja -tapahtumissa vahvistavat opiskelijan identiteettiä kulttuurielämän osana ja lisäävät valmiuksia koulun jälkeiseen elämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemansa kauno- ja tietokirjallisuuden kautta. Kirjojen tematiikan valinnan pohjana voi käyttää yhteiskunnallista keskustelua, esimerkiksi Agenda 2030 -ohjelmaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta sekä omaääninen kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI04 Kirjallisuus 1 (2op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa perehdytään kirjallisuuden lajeihin, lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti. Jaksossa havainnoidaan tulkintojen ja eläytymisen yksilöllisyyttä ja kaunokirjallisuutta väylänä toisten ihmisten tunteisiin, kokemusmaailmaan ja kulttuureihin.

Numeroarviointi.

Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI05)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI5), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta
- perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.

Paikallinen lisäys

- Perehdytään mahdollisuuksien mukaan paikalliseen mediaan ja kunnalliseen päätöksentekoon

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

Paikallinen lisäys

- Perehdytään median moninaiseen maailmaan mm. liikkumalla erilaisilla digitaalisilla alustoilla ja perehtymällä monimediaisiin teksteihin.
- Opintojakson luonteeseen sopivat hyvin Learning Cafe -tyyppiset työtavat.

Paikallinen lisäys

Laja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään median roolia yhteiskunnan vaikuttajana. Opintojaksossa kehitetään kriittistä medialukutaitoa ja opitaan tunnistamaan erilaisia kielellisiä ja audiovisuaalisia vaikuttamisen keinoja. Opiskelijaa rohkaistaan omaksumaan aktiivisen, vastuullisen ja eettisen kansalaisen taitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opitaan tunnistamaan ja käyttämään monipuolisesti vaikuttamisen keinoja vuorovaikutustilanteissa. Esimerkiksi dialogeissa ja debateissa on mahdollista harjoitella eettisiä argumentoinnin tapoja ja retoriikkaa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa opitaan tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä tietoja ideologisista ja eettisistä lähtökohdista. Opintojaksossa käsitellään myös mediaetiikkaa, sananvapautta ja tekijänoikeuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tuottaminen ja tulkinta, erityisesti kriittinen monilukutaito, sekä tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI05 Tekstien tulkinta 1 (2 op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa keskitytään medialukutaidon kehittämiseen ja vaikuttamisen keinojen opiskeluun. Opiskeltavana ovat myös muun muassa median rooli yhteiskunnan vaikuttajana, sananvapaus, mediaetiikka ja tekijänoikeudet.

Numeroarviointi.

Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI08)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa*
- *ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa*
- *tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.*

Paikallinen lisäys

- *Maailmankirjallisuuteen tutustumisen avulla opiskelija laajentaa ja syventää globaalia ajatteluaan ja ymmärtämystään suomalaisen kulttuurin yhteyksistä muihin kulttuureihin.*
- *Opintojaksossa käytetään mahdollisuuksien mukaan hyödyksi opiskelijoiden omia kansainvälisiä yhteyksiä ja suomalaista monikulttuurisuutta. Lisäksi pyritään hyödyntämään myös paikallisten artistien tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- *Suomen kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä osana maailmankirjallisuutta*
- *kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti*
- *tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

- Tekstejä tarkastellaan identiteetin kautta eri konteksteissa. Lisäksi hyödynnetään uusia verkkotekstilajeja ja multimodaalisia tekstejä.
- Tekstejä tarkastellaan identiteetin kautta eri konteksteissa. Lisäksi hyödynnetään uusia verkkotekstilajeja ja multimodaalisia tekstejä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Lukeminen laajentaa näkemystä monenlaisista identiteeteistä. Opiskelijan identiteetti avartuu kirjallisuuden lukemisen avulla. Lukeminen itsessään lisää hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen (ja kirjallisuuden lukeminen) edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Lukeminen lisää yhteiskunnallista ymmärrystä

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Maailmankirjallisuuden ja suomalaisen kirjallisuuden lukeminen avartaa opiskelijoiden näkemystä kulttuurien yhteyksistä ja monikulttuurisuudesta. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin. Kirjallisuuden lukeminen kontekstissaan lisää ymmärrystä historiallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen olosuhteiden merkityksestä ihmisyyteille ja yksilöille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta, erityisesti kyky tarkastella kirjallisuutta osana kontekstia, ja tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutus. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI08 Kirjallisuus 2 (2op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan kaunokirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista. Suomen kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta.

Numeroarviointi.

Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI09)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.*

Paikallinen lisäys

- Kurssilla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan vantaalaisiin yrityksiin ja työelämään esimerkiksi työhaastattelujen avulla.
- Opintojakson työmenetelmissä korostuvat yhdessä tekeminen ja kokemuksellisuus, esimerkiksi yhteiskirjoittaminen (mm. kokouspöytäkirjat) ja etävälineiden hyödyntäminen (mm.etäkokousten seuraaminen)

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

- *opiskelussa ja työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot, esimerkiksi kokouksiin, neuvotteluihin ja työhaastatteluihin liittyvät vuorovaikutustaidot*
- *oman idean tai näkemyksen vakuuttava esittäminen, argumentoinnin tavat ja retoriset keinot*
- *erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointia sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka*
- *mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan hyödyntäen ryhmän ja oppilaitoksen moninaisuutta pääkaupunkiseudun kulttuurisesti ja sosiaalisesti rikkaassa ympäristössä.

- Opintojakson aikana on luontevaa hyödyntää monipuolisesti oppilaitoksen esitystekniikkaa ja tiloja, kuten neuvotteluhuoneita, auditoriota ja liikuntasalia.
- Keholliset harjoitukset tukevat vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti ja saa valmiuksia toimia vaativissakin viestinnällisissä tilanteissa. Esiintymisvarmuus paranee ja opiskelija tulee tietoiseksi omista voimavaroistaan erilaisissa viestinnällisissä rooleissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija syventää ja laajentaa vuorovaikutustaitojaan kohti jatko-opintojen ja työelämän tarpeita. Hän kehittää kulttuurista osaamistaan ja yhteiskunnallisia valmiuksiaan monipuolisissa viestintätilanteissa. Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa omat vuorovaikutustaitonsa osallistumalla myös Puheviestintätaitojen päättökokeeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittava vuorovaikutusosaaminen sekä argumentointi. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI09 Vuorovaikutus 3 (2op) Valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa monipuolistetaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä rakentavaa toimintaa vaativissakin vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan argumentoimista ja analysoidaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Opintojakso antaa valmiudet osallistua toisen asteen Puheviestinnän päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden yo-kokeisiin.

Numeroarviointi.

Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen
- kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa voidaan tutustua lähiseudun kulttuuritarjontaan ja siten opitaan hyödyntämään sitä oman ajattelun laajentamisessa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- kantaan ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen
- tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet
- kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu
- aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä
- tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuoltoa

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa hyödynnetään yhteiskirjoittamista ja mahdollisuuksien mukaan vaihtuvia oppimisympäristöjä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tuetaan opiskelijan kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla sekä ajankohtaista mediaa seuraamalla. Kirjoitelmien avulla on mahdollista ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja syventää keskustelemaa kirjoittamisen taitoa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa opiskelija rakentaa identiteettiään kirjoittamalla omaäänistä pohtivaa tekstiä. Kirjoittamalla kehitetään itseilmaisun taitoja sekä ajankäytön hallintaa. Erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla on mahdollista tutustua yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa tulkitsemalla ja tuottamalla monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Tekstien ja tehtävänantojen avulla tuetaan opiskelijan ajattelun kehittymistä ja vahvistetaan kykyä arvioida tekstien ja tiedon luotettavuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kirjoitusprosessi sekä omaääninen pohtiva tai kantaa ottava kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset

tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, hyvinvointiosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI10 Kirjoittaminen 2 (2 op) Valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa syvennetään tiedonhallinnan taitoja sekä omaäänisen pohtivan tai kantaaottavan tekstin laatimista ja muokkaamista aineistojen pohjalta. Opintojakson aikana harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita sekä kerrataan kielen- ja tekstinhuoltoa. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden kirjoitustaidon yo-kokeeseen.

Numeroarviointi.

Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä*
- *ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa*
- *osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutustutaan lähiseudun kulttuuritarjontaan ja paikallismediaan sekä hyödynnetään niitä mahdollisuuksien mukaan oman ajattelun laajentamisessa.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *erilaisia tapoja tulkita tekstejä*
- *tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa*
- *monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee olennaista elämänhallinnan taitoa: tekstitaitoa. Opintojakson aikana opiskelijan kyky sinnikkääseen ja tarkoituksenmukaiseen prosessinhallintaan syvenee.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien analysointi ja tulkinta. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen osaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI11 Tekstien tulkinta 2 (2op) valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa syvennetään monimuotoisten asia- ja mediatekstien sekä fiktiivisten tekstien analyysia ja tulkintaa sekä oman perustellun tulkinnan esittämistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden lukutaidon yo-kokeeseen.

Numeroarviointi.

Kirjallisuudiplomi, 2 op (ÄI12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on innostaa innostaa opiskelijoita monenlaisten teosten pariin ja tukea lukemisharrastusta
- Opintojakso lisää opiskelijan kirjallisuuden tuntemusta ja yleissivistystä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Luetaan annetusta valikoimasta 20 teosta, joista osa voi olla digitaalisia ja multimodaalisia.

- Tehdään luetun ymmärtämisen tehtäviä luetuista teoksista.
- Tehdään luovia tehtäviä luetuista teoksista mahdollisuuksien mukaan.
- Teoksia luetaan omaan tahtiin, omissa oppimisympäristöissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kirjallisuuden lukeminen avartaa opiskelijoiden näkemystä maailmasta ja eri kulttuureista.

Opiskelija havaitsee kirjallisuutta lukemalla, miten merkitys syntyy erilaisten kerronnan näkökulmien ja erilaisten lukijoiden vuoropuhelussa. Kirjallisuuden lukeminen kontekstissaan lisää opiskelijan ymmärrystä historiallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen olosuhteiden merkityksestä ihmisyyhteisölle ja yksilöille.

Hyvinvointiosaaminen

Lukemisen avulla opiskelija laajentaa näkemystään monenlaisista identiteeteistä. Opiskelijan identiteetti avartuu kirjallisuuden lukemisen avulla. Lukeminen itsessään lisää hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kaunokirjallisuuden lukeminen lisää yhteiskunnallista ymmärrystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely sekä mahdollisuuksien mukaan yhteisöllinen työskentely ja itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI12 Kirjallisuudiplomi (2 op) paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojakso suoritetaan itsenäisesti lukemalla 20 teosta annetusta nykykirjallisuus- ja klassikkolistasta. Luetuista kirjoista tehdään erilaisia töitä. Opintojaksoa voi suorittaa omaan tahtiin, vaikka koko lukion ajan.

Suoritusmerkintä.

Lukion kielenhuolto, 2 op (ÄI13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla vahvistetaan ylioppilaskirjoituksissa tarvittavia erityisesti kielenkäyttöön liittyviä kirjoitustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kerrataan keskeisiä kielenhuollon asioita ja hiotaan tekstejä tyyllillisesti.
- Vahvistetaan myös opiskelijan teknisiä valmiuksia kirjoittaa huoliteltu teksti.
- Opiskelija tutustuu oikeakielisyyteen liittyviin digimateriaaleihin ja kielenhuollon ohjeistoihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija vahvistaa kirjallista vuorovaikutusosaamistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI13 Lukion kielenhuolto (2 op) Paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa vahvistetaan ylioppilaskirjoituksissa tarvittavia erityisesti kielenkäyttöön liittyviä kirjoitustaitoja. Kerrataan keskeisiä kielenhuollon asioita ja hiotaan tekstejä tyyllillisesti. Vahvistetaan myös opiskelijan teknisiä valmiuksia kirjoittaa huoliteltu teksti. Opiskelija tutustuu oikeakielisyyteen liittyviin digimateriaaleihin ja kielenhuollon ohjeistoihin.

Numeroarviointi.

Suomen kielen ja kirjallisuuden tuki, 2 op (ÄI14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on paikata vakavia puutteita kirjoittamisessa ja lukemisessa
- Opintojakso auttaa opiskelijaa suorittamaan puuttuvat opintojaksot ennen ylioppilaskirjoituksia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen ohjelma.
- Opintojakso ei korvaa ÄI10- ja ÄI11-opintojaksoja.
- Opiskelijan henkilökohtaisen ohjelman mukaan runsaasti kirjoittamis- tai lukemisharjoituksia tai kokonaisen opintojakson opinnot.
- Yhteiskirjoittamista mahdollisuuksien mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee olennaisia elämänhallinnan taitoja, kuten tekstitaitoja. Opintojakson aikana opiskelijan kyky sinnikkääseen ja tarkoituksenmukaiseen prosessinhallintaan syvenee kohti ylioppilaskokeiden vaatimuksia

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu opiskelijan henkilökohtaisen ohjelman tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu hyvinvointiosaaminen, joka ohjaa opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttaa sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI15 Äidinkielen ja kirjallisuuden tuki (2 op) Paikallinen valinnainen (Huom. Vuoden 2016 opsissa opintojakson koodi on ÄI11)

Opintojakso on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on vaikeuksia saada vaaditut äidinkielen opintojaksot suoritetuiksi ennen kirjoituksia. Opintojaksossa voi myös täydentää pakollista, opintojaksoa, josta on jäänyt todistukseen Z-merkintä. Lisäksi voi paikata vakavia puutteita kirjoittamisessa. Jokaiselle osallistujalle laaditaan henkilökohtainen ohjelma. Ilmoittautumisesta on neuvoteltava opinto-ohjaajan ja opettajan kanssa. Opintojakso ei korvaa ÄI10- tai ÄI11-opintojaksoja. Numeroarviointi tai suoritusmerkintä.

Luova kirjoittaminen, 2 op (ÄI15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on rohkaistua kirjoittamaan erilaisia tekstejä ja nauttia kirjoittamisesta yhdessä muiden kanssa. Opintojaksolla pyritään hiomaan omaa kirjoitustyyliä annetun palautteen pohjalta ja laajentamaan ilmaisumahdollisuuksia myös esim. novellin tai runon suuntaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tehdään runsaasti erilaisia kirjoitusharjoituksia ja opetellaan palautteen antamista sekä vastaanottamista. Lisäksi tutustutaan kaunokirjallisiin ilmaisutapoihin, lajeihin ja tyyliin myös tekstiesimerkkien kautta.
- Opintojaksolla hyödynnetään monipuolisesti erilaisia digitaalisia ympäristöjä mm. tekstien jakamisessa ja palautteen antamisessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa luodaan edellytyksiä sille, että kirjoittamisesta tulisi luonteva itseilmaisun väline.

Vuorovaikutusosaaminen

Luodaan turvallinen ilmapiiri tekstien jakamiselle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kannustetaan ja rohkaistaan luovuuteen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI14 Luova kirjoittaminen (2 op) paikalliset valinnaiset opinnot (Huom! Vuoden 2016 opsissa opintojakson koodi on ÄI10.)

Opintojaksolla tehdään runsaasti erilaisia kirjoitusharjoituksia ja opetellaan palautteen antamista sekä vastaanottamista. Lisäksi tutustutaan kaunokirjallisiin ilmaisutapoihin, lajeihin ja tyyleihin myös tekstiesimerkkien kautta. Tavoitteena on rohkaistua kirjoittamaan erilaisia tekstejä ja nauttia kirjoittamisesta yhdessä muiden kanssa.

Suoritusmerkintä.

Äidinkielen yo-kokeen lisävalmennus, 2 op (ÄI16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on ohjata opiskelijaa kertaamaan äidinkielen yo-kokeisiin valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen opiskelun jälkeen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kirjoitetaan yo-tekstejä.
- Opiskelija saa yksilöllistä palautetta ja kehitysehdotuksia.
- Kielenhuollon ongelmakohtien paikkausta ja toisaalta ilmaisuvoimaisen tyylin hiomista.
- Tutkitaan mallitekstejä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa ohjausta äidinkielen ylioppilaskokeeseen valmentautumiseen. Opintojaksossa opiskelija rakentaa identiteettiään kirjoittamalla omaaäänistä pohtivaa tekstiä. Kirjoittamalla kehitetään itseilmaisun taitoja sekä ajankäytön hallintaa

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa tulkitsemalla ja tuottamalla monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kirjoitusprosessi sekä omaääninen pohtiva tai kantaa ottava kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI16 Äidinkielen yo-kokeen lisävalmennus (2 op) Paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojakson tavoitteena on ohjata opiskelijaa kertaamaan äidinkielen yo-kokeisiin. Opintojakso on jatkoa eli lisävalmennusta valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen (ÄI09, ÄI10, ÄI11) jälkeen. Opintojaksossa tutkitaan mallitekstejä ja kirjoitetaan yo-tekstejä, ja opiskelijalla on mahdollista saada henkilökohtaista ohjausta ja kehitysehdotuksia. Lisäksi opintojaksossa paikataan kielenhuollon ongelmakohtia ja toisaalta hiotaan ilmaisuvoimaista tyyliä.

Valtakunnalliset valinnaiset ÄI10 ja ÄI11 ovat opintojakson pohjavaatimuksena.

Suoritusmerkintä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden perusteet, 2 op (ÄI17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- ÄI0 on lukiolaisten ja lukiokymppiläisten yhteinen opintojakso, jossa painopisteenä on luku- ja kirjoitustaitojen kehittäminen.
- Opintojakson tavoitteena on innostaa opiskelijoita erilaisten tekstien ja tekstilajien pariin, tukea lukemisharrastusta, lisätä opiskelijan äidinkielen sisältöjen tuntemista sekä vahvistaa valmiuksia äidinkielen opiskeluun lukiossa.
- Vaihtoehtoisesti opintojakso toimii lukion opiskelijoille myös tukikurssina, jossa voi suorittaa tuettuna jonkin lukion äidinkielen opintojakson.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan eri tekstilajeja, luetaan, kirjoitetaan ja keskustellaan paljon. Lisäksi vahvistetaan valmiuksia digitaalisten ympäristöjen käyttöön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso vahvistaa valmiuksia äidinkielen opiskeluun lukiossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI10 Äidinkielen ja kirjallisuuden perusteet (2 op) Paikallinen valinnainen opintojakso

ÄI10 on lukiolaisten ja lukiokymppiläisten yhteinen opintojakso, jossa painopisteenä on luku- ja kirjoitustaitojen kehittäminen. Vaihtoehtoisesti opintojakso toimii lukion opiskelijoille myös tukikurssina, jossa voi suorittaa tuettuna jonkin lukion äidinkielen opintojakson. Opintojakson tavoitteena on innostaa opiskelijoita erilaisten tekstien ja tekstilajien pariin, tukea lukemisharrastusta, lisätä opiskelijan äidinkielen sisältöjen tuntemista sekä vahvistaa valmiuksia äidinkielen opiskeluun lukiossa.

Suoritusmerkintä.

Kieli- ja tekstitietoisuus sekä vuorovaikutus 1, 2 op (ÄI02ÄI03)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan*
- *syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina*
- *ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.*

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä*
- *syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä*
- *oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa huomioidaan Vantaa monikulttuurisena kaupunkina, jonka alueella liki neljäsosa kuntalaisista puhuu äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vantaalla opiskeleva nuori hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden sekä oppii arvostamaan ja hyödyntämään monimuotoisuutta.

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu oikeakielisyyteen liittyvään tietotekniikkaan, digimateriaaleihin, kielenhuollon ohjeistoihin ja audiovisuaalisiin aineistoihin. Opintojaksossa käytetään periodin aikana vaihtelevia työmuotoja ja ryhmiä ja harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.
- Opintojaksossa käytetään periodin aikana vaihtelevia työmuotoja ja ryhmiä ja harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta. Opintojakson aikana otetaan huomioon sosiaalisen vuorovaikutuksen tukemisen merkitys ja tärkeys.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuvat ryhmätyötaidot. Samalla vahvistuvat toisten kuuntelemisen ja omien vahvuuksien tunnistamisen taidot. Jakson aikana opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan, siihen liittyviä rooleja, sosiaalisia tilanteita ja oppii reflektimaan omaa toimintaansa erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja tuottamaan tieteenalalle ominaista tekstiä. Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastauksien eroavaisuuden. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelussa perehdytään monipuolisiin kielikäsitteisiin ja opitaan kielipolitiikan periaatteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kielitietoisuus ja kielipolitiikka sekä kielenohjailun periaatteisiin perehtyminen. Jaksolla korostuvat myös oman viestijäkuvan pohtiminen ja ryhmäviestintätaitojen kehittäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI020ÄI3 Kieli- ja tekstietietoisuus sekä vuorovaikutus 1 (2 op) pakolliset opinnot

Moduuleista ÄI2 Kieli ja tekstietietoisuus (1op) ja ÄI3 Vuorovaikutus (1op)

Opintojaksolla keskitytään kielen ja tekstin käsitteiden tarkasteluun. Jaksolla perehdytään erilaisiin kielikäsityksiin ja kielipolitiikkaan sekä kielenohjailun periaatteisiin, monilukutaidon käsitteeseen ja laajaan tekstikäsitykseen. Jaksossa pohditaan myös omaa viestijäkuvaa ja kehitetään erityisesti ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa opiskellaan kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua.

Numeroarviointi.

Kirjoittaminen 1 ja vuorovaikutus 2, 2 op (ÄI06ÄI07)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin
- syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyy omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi myös pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä hyödyntäen ja omaa toimintaansa niihin peilaten. Opiskelijan omille kiinnostuksen kohteille ja vahvuuksille kirjoittajana ja esiintyjänä annetaan tilaa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Vuorovaikutus 2

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään kirjoittamiseen, tekstin suunnitteluun, jakamiseen, yhteiskirjoittamiseen ja palautteen antamiseen sekä vastaanottamiseen sopivia alustoja ja työkaluja.
- Multimodaalisten tekstien vastaanottamisen taidot harjaantuvat.
- Vuorovaikutustaitoja ja esiintymisroheutta harjoitellaan monipuolisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää ilmaisuun sekä kirjallisesti että suullisesti. Hän saa varmuutta erilaisissa viestintätilanteissa toimimiseen ja oppii arvioimaan vuorovaikutusetiikkaa eri viestintäkanavissa. Opiskelijalla on mahdollisuus pohtia omaa esiintymisjännitystään ja saada rohkeutta suullisiin esityksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana. Hän harjaantuu myös palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen sekä vuorovaikutusetiikan pohtimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää moniäänisen tekstin tuottamisen taitojaan, joihin kuuluu aineistojen arvioiminen ja niiden pohjalta kirjoittaminen. Omaäänisyys kehittyy sanataideharjoituksin. Opiskelija saa esiintymisroheutta ja harjaantuu puheviestinnässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kirjoitusprosessin hallinta ja vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄI06 Kirjoittaminen 1 ja vuorovaikutus 2 (2 op) pakolliset opinnot

Moduuleista ÄI6 Kirjoittaminen 1 (1op) ja ÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Opintojaksossa syvennetään kirjoitusprosessin hallintaa ja kehitetään esiintymistaitoja. Jaksossa harjoitellaan pohjatekstien valintaa ja käyttöä oman tekstin rakentamisessa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Omaa ilmaisutapaa kehitetään sanataideharjoituksin. Opintojakson aikana harjoitellaan myös esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohkeutta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista. Jaksossa opiskellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa ja syvennetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä.

Numeroarviointi

7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6)

Oppiaineen tehtävä

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: opiskelija oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy vähitellen monipuolinen suomen kielen taito aiemmin oppimiensa kielten rinnalle. Oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan monikielisyyden kehittymistä, suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Yhteistyössä opiskelijan oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista kulttuurisesti moninaisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden sekä omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille.

Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta.

Kaikissa moduuleissa kehitetään kirjoitetun kielen hallintaa, monilukutaitoa sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan analysoimaan ja arvioimaan tekstejä ja vuorovaikutustilanteita kriittisesti osin jo aiemmin hankitun käsitteellisen osaamisen ja analysointitaitojen avulla. Näitä taitoja syvennetään ja laajennetaan kullakin opintojaksolla lukemalla erityisesti pitkiä kaunokirjallisia ja tietotekstejä sekä analysoimalla niitä itsenäisesti ja yhdessä. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään neljä kokonaisteosta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kieli- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

Tavoitteet

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa
- osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita
- on tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessa
- kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan

erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivarojaan

- syventää tietojään kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi

Osaamisen arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettujen moduulit luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulin arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulit korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden moduulit siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten moduulien osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä.

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijoiden taitojen karttumista. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteista johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- kuullun ymmärtämisen ja puhumisen taitojen kehittyminen
- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen

- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen
- kielen abstraktiotason kehittyminen ja yleiskielen hallinta

Kielitietoisuuden kehittyminen

- tiedonalojen kielten ja kielellisen moninaisuuden ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppimäärän käsitteiden hallinta sekä kielen havainnointi ja käyttö tilanteen, tarkoituksen ja tekstilajin mukaisesti

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S201)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan
- oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutustutaan lukio-opiskeluun ja opiskelijoihin mm. vuorovaikutusharjoitusten ja ryhmätöiden kautta.
- Tutustutaan tekstinkäsittely-ympäristöön (jakoon ja kommentointiin).
- Opintojaksossa hyödynnetään luokan ulkopuolisia oppimisympäristöjä, esim. lähiympäristöä.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen
- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa

- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy äidinkielen ja kirjallisuuden työtapoihin ja kirjaston käyttöön.
- Tehtävissä ja esimerkiksi tiedonhaun opiskelussa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia aiheita.
- Opintojakson tuotukseen sopivat erityisesti erilaiset keskittymisharjoitukset.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja identiteetti kehittyvät omien taitojen tunnistamisella ja niiden vahvistamisella. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittyminen edistää tätä prosessia

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan antamalla ja saamalla vertaispalautetta. Yhteistyötaitoja vahvistetaan ryhmätyöskentelyllä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja tulkitsemaan erilaisia digitaalisia journalistisia tekstejä. Hän tarkastelee aiheita monista eri näkökulmista. Opiskelija käyttää luovuutta kirjoitustaidon vastausten ideoinnissa, rajaamisessa ja näkökulman valinnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S201 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa keskitytään monimuotoisten tekstien ominaisuuksiin ja rakenteisiin sekä kirjoitusprosessin vaiheisiin ja tekstien pohjalta kirjoittamiseen: referointiin ja kommentointiin. Opintojaksossa opiskellaan myös kielen- ja tekstinhuoltoa.

Numeroarviointi.

Kirjallisuus 1, 2 op (S204)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (S24), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä
- kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista
- kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta
- oppii perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Vaskivuoren lukion ja pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa ja tukemaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi. Pyritään tutustumaan kulttuurin livestriimauksiin ja/tai digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kirjallisuuden elämyksellisen ja kokemuksellisen lukemisen kautta opiskelija syventää näkemystään omasta identiteetistään, ihmisistä ja maailmasta. Eettisten ja ajankohtaisten kysymysten käsittely kirjallisuudessa lisää kykyä nähdä moniulotteisesti. Kirjallisuudesta keskustelu ja sanataideharjoitusten tekeminen kehittävät kuuntelun ja ilmaisun taitoja ja vahvistavat kykyä tuottaa tekstiä omien havaintojen pohjalta. Kirjallisuus auttaa muutosten maailmassa elämisessä ja kehittää ajattelun taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Erilaiset vierailut tiede- ja kulttuurilaitoksissa ja -tapahtumissa vahvistavat opiskelijan identiteettiä kulttuurielämän osana ja lisäävät valmiuksia koulunjälkeiseen elämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemansa kauno- ja tietokirjallisuuden kautta. Kirjojen tematiikan valinnan pohjana voi käyttää yhteiskunnallista keskustelua, esimerkiksi Agenda 2030 -ohjelmaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta sekä omaääninen kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S204 Kirjallisuus 1 (2op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa perehdytään kirjallisuuden lajeihin, lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti. Jaksossa havainnoidaan tulkintojen ja eläytymisen yksilöllisyyttä ja kaunokirjallisuutta väylänä toisten ihmisten tunteisiin, kokemusmaailmaan ja kulttuureihin.

Numeroarviointi.

Tekstien tulkinta 1, 2 op (S205)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- *syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan*
- *ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana*
- *oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja*
- *osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana*
- *oppii perustelemaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.*

Paikallinen lisäys

- *Perehdytään mahdollisuuksien mukaan paikalliseen mediaan ja kunnalliseen päätöksentekoon.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot
- perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot
- kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli
- yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos

Paikallinen lisäys

- Perehdytään median moninaiseen maailmaan mm. liikkumalla erilaisilla digitaalisilla alustoilla ja perehtymällä monimediaisiin teksteihin.
- Opintojakson luonteeseen sopivat hyvin Learning Cafe -tyyppiset työtavat.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään median roolia yhteiskunnan vaikuttajana. Opintojaksossa kehitetään kriittistä medialukutaitoa ja opitaan tunnistamaan erilaisia kielellisiä ja audiovisuaalisia vaikuttamisen keinoja. Opiskelijaa rohkaistaan omaksumaan aktiivisen, vastuullisen ja eettisen kansalaisen taitoja

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opitaan tunnistamaan ja käyttämään monipuolisesti vaikuttamisen keinoja vuorovaikutustilanteissa. Esimerkiksi dialogeissa ja debateissa on mahdollista harjoitella eettisiä argumentoinnin tapoja ja retoriikkaa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa opitaan tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä tietoja ideologisista ja eettisistä lähtökohdista. Opintojaksossa käsitellään myös mediaetiikkaa, sananvapautta ja tekijänoikeuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tuottaminen ja tulkinta, erityisesti kriittinen monilukutaito, sekä tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S205 Tekstien tulkinta 1 (2 op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa keskitytään medialukutaidon kehittämiseen ja vaikuttamisen keinojen opiskeluun. Opiskeltavana ovat myös muun muassa median rooli yhteiskunnan vaikuttajana, sananvapaus, mediaetiikka ja tekijänoikeudet.

Numeroarviointi.

Kirjallisuus 2, 2 op (S208)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (S28), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan
- kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

Paikallinen lisäys

- Maailmankirjallisuuteen tutustumisen avulla opiskelija laajentaa ja syventää globaalia ajatteluaan ja ymmärtämystään suomalaisen kulttuurin yhteyksistä muihin kulttuureihin.
- Opintojaksossa käytetään mahdollisuuksien mukaan hyödyksi opiskelijoiden omia kansainvälisiä yhteyksiä ja suomalaista monikulttuurisuutta. Lisäksi pyritään hyödyntämään myös paikallisten artistien tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta
- eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos

Paikallinen lisäys

- Tekstejä tarkastellaan identiteetin kautta eri konteksteissa. Lisäksi hyödynnetään uusia verkkotekstilajeja ja multimodaalisia tekstejä.
- Opintojaksossa tehdään mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista edistäviä keskittymisharjoituksia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Maailmankirjallisuuden ja suomalaisen kirjallisuuden lukeminen avartaa opiskelijoiden näkemystä kulttuurien yhteyksistä ja monikulttuurisuudesta. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin. Kirjallisuuden lukeminen

kontekstissaan lisää ymmärrystä historiallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen olosuhteiden merkityksestä ihmisyyhteisölle ja yksilöille.

Hyvinvointiosaaminen

Lukeminen laajentaa näkemystä monenlaisista identiteeteistä. Opiskelijan identiteetti avartuu kirjallisuuden lukemisen avulla. Lukeminen itsessään lisää hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen (ja kirjallisuuden lukeminen) edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Lukeminen lisää yhteiskunnallista ymmärrystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta, erityisesti kyky tarkastella kirjallisuutta osana kontekstia, ja tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutus. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S208 Kirjallisuus 2 (2op) pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan kaunokirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista. Suomen kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta.

Numeroarviointi.

Vuorovaikutus 3, 2 op (S209)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (S29), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa
- kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta
- syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista
- syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.

Paikallinen lisäys

- Jaksossa tutustutaan mahdollisuuksien mukaan vantaalaisiin yrityksiin ja työelämään esimerkiksi työhaastattelujen avulla.
- Opintojakson työmenetelmissä korostuvat yhdessä tekeminen ja kokemuksellisuus, esimerkiksi yhteiskirjoittaminen (mm. kokouspöytäkirjat) ja etävälineiden hyödyntäminen (mm.etäkokousten seuraaminen).

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

Keskeiset sisällöt

- kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö
- vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen
- dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä
- vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan hyödyntäen ryhmän ja oppilaitoksen moninaisuutta pääkaupunkiseudun kulttuurisesti ja sosiaalisesti rikkaassa ympäristössä.
- Opintojakson aikana on luontevaa hyödyntää monipuolisesti oppilaitoksen esitystekniikkaa ja tiloja, kuten neuvotteluhuoneita, auditoriota ja liikuntasalia. Keholliset harjoitukset tukevat vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti ja saa valmiuksia toimia vaativissakin viestinnällisissä tilanteissa. Esiintymisvarmuus paranee ja opiskelija tulee tietoiseksi omista voimavaroistaan erilaisissa viestinnällisissä rooleissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija syventää ja laajentaa vuorovaikutustaitojaan kohti jatko-opintojen ja työelämän tarpeita. Hän kehittää kulttuurista osaamistaan ja yhteiskunnallisia valmiuksiaan monipuolisissa

viestintätilanteissa. Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa omat vuorovaikutustaitonsa osallistumalla myös Puheviestintätaitojen päättökokeeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittava vuorovaikutusosaaminen sekä argumentointi. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S209 Vuorovaikutus 3 (2op) valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa monipuolistetaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä rakentavaa toimintaa vaativissakin vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan argumentoimista ja analysoidaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Opintojakso antaa valmiudet osallistua toisen asteen Puheviestinnän päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden yo-kokeisiin.

Numeroarviointi.

Kirjoittaminen 2, 2 op (S210)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (S210), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä*
- *kehittää omaäänistä kirjoittamista*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä*
- *syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta*
- *osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa voidaan tutustua lähiseudun kulttuuritarjontaan ja siten opitaan hyödyntämään sitä oman ajattelun laajentamisessa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- *aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi*
- *omaaänisten tekstien tuottaminen*
- *tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa*
- *luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen*
- *ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa hyödynnetään yhteiskirjoittamista ja mahdollisuuksien mukaan vaihtuvia oppimisympäristöjä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tuetaan opiskelijan kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla sekä ajankohtaista mediaa seuraamalla. Kirjoitelmien avulla on mahdollista ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja syventää keskustelemaa kirjoittamisen taitoa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa opiskelija rakentaa identiteettiään kirjoittamalla omaäänistä pohtivaa tekstiä. Kirjoittamalla kehitetään itseilmaisun taitoja sekä ajankäytön hallintaa. Erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla on mahdollista tutustua yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa tulkitsemalla ja tuottamalla monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Tekstien ja tehtävänantojen avulla tuetaan opiskelijan ajattelun kehittymistä ja vahvistetaan kykyä arvioida tekstien ja tiedon luotettavuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kirjoitusprosessi sekä omaääninen pohtiva tai kantaa ottava kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, hyvinvointiosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S210 Kirjoittaminen 2 (2 op) valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa syvennetään tiedonhallinnan taitoja sekä omaäänisen pohtivan tai kantaaottavan tekstin laatimista ja muokkaamista aineistojen pohjalta. Opintojakson aikana harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita sekä kerrataan kielen- ja tekstinhuoltoa. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden kirjoitustaidon yo-kokeeseen.

Numeroarviointi.

Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan
- osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä
- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutustutaan lähiseudun kulttuuritarjontaan ja paikallismediaan sekä hyödynnetään niitä mahdollisuuksien mukaan oman ajattelun laajentamisessa.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta
- analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- runokokoelma tai näytelmäteksti

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee olennaista elämänhallinnan taitoa: tekstitaitoa. Opintojakson aikana opiskelijan kyky sinnikkääseen ja tarkoituksenmukaiseen prosessinhallintaan syvenee.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien analysointi ja tulkinta. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen osaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S211 Tekstien tulkinta 2 (2op) valtakunnallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa syvennetään monimuotoisten asia- ja mediatekstien sekä fiktiivisten tekstien analyysia ja tulkintaa sekä oman perustellun tulkinnan esittämistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden lukutaidon yo-kokeeseen.

Numeroarviointi.

Kieli- ja tekstitietoisuus sekä vuorovaikutus, 2 op (S202S203)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan*
- *ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle*
- *oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa*
- *oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.*

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana*
- *lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä*
- *oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekuulttuurien näkökulmasta*
- *oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa huomioidaan Vantaa monikulttuurisena kaupunkina, jonka alueella liki neljäsosa kuntalaisista puhuu äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea. Vantaalla opiskeleva nuori hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden sekä oppii arvostamaan ja hyödyntämään monimuotoisuutta.
- Tutustutaan digitaalisiin oman kielitaidon arviointivälineisiin.

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- *suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet*
- *eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot*
- *opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat*

Vuorovaikutus 1

- *oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen*
- *kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot*
- *tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä*
- *verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä*
- *ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu oikeakielisyyteen liittyvään tietotekniikkaan, digimateriaaleihin, kielenhuollon ohjeistoihin ja audiovisuaalisiin aineistoihin.
- Opintojaksossa käytetään periodin aikana vaihtelevia työmuotoja ja ryhmiä ja harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta. Opintojakson aikana otetaan huomioon sosiaalisen vuorovaikutuksen tukemisen merkitys ja tärkeys.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuvat ryhmätyötaidot. Samalla vahvistuvat toisten kuuntelemisen ja omien vahvuuksien tunnistamisen taidot. Jakson aikana opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan, siihen liittyviä rooleja, sosiaalisia tilanteita ja oppii refleктоimaan omaa toimintaansa erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja tuottamaan tieteenalalle ominaista tekstiä. Opiskelija

ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastaustekstien eroavaisuuden. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelussa perehdytään monipuolisiin kielikäsityksiin ja opitaan kielipolitiikan periaatteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kielitietoisuus ja kielipolitiikka sekä kielenohjailun periaatteisiin perehtyminen. Jaksolla korostuvat myös oman viestijäkuvan pohtiminen ja ryhmäviestintätaitojen kehittäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S202S203 Kieli- ja tekstitietoisuus sekä vuorovaikutus

(Moduulit S202 Kieli ja tekstitietoisuus (1op) ja S203 Vuorovaikutus (1op))

Opintojaksossa keskitytään kielen ja tekstin käsitteiden tarkasteluun. Jaksolla perehdytään erilaisiin kielikäsityksiin ja kielipolitiikkaan sekä kielenohjailun periaatteisiin, monilukutaidon käsitteeseen ja laajaan tekstikäsitykseen. Jaksossa pohditaan myös omaa viestijäkuvaa ja kehitetään erityisesti ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa opiskellaan kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua.

Numeroarviointi.

Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (S206S207)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä*
- *oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.*

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja*
- *lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa*
- *hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta*
- *oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyy omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi myös pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä hyödyntäen ja omaa toimintaansa niihin peilaten. Opiskelijan omille kiinnostuksen kohteille ja vahvuuksille kirjoittajana ja esiintyjänä annetaan tilaa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 1

- *kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen*
- *tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot*
- *sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys*
- *asiatyyliä ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet*

Vuorovaikutus 2

- *kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen*
- *yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa*
- *esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään kirjoittamiseen, tekstin suunnitteluun, jakamiseen, yhteiskirjoittamiseen ja palautteen antamiseen sekä vastaanottamiseen sopivia alustoja ja työkaluja.
- Multimodaalisten tekstien vastaanottamisen taidot harjaantuvat.
- Vuorovaikutustaitoja ja esiintymisrohkeutta harjoitellaan monipuolisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää ilmaisuaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Hän saa varmuutta erilaisissa viestintätilanteissa toimimiseen ja oppii arvioimaan vuorovaikutusetiikkaa eri viestintäkanavissa. Opiskelijalla on mahdollisuus pohtia omaa esiintymisjännitystään ja saada rohkeutta suullisiin esityksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana. Hän harjaantuu myös palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen sekä vuorovaikutusetiikan pohtimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää moniäänisen tekstin tuottamisen taitojaan, joihin kuuluu aineistojen arvioiminen ja niiden pohjalta kirjoittaminen. Omaäänisyys kehittyy sanataideharjoituksin. Opiskelija saa esiintymisrohketta ja harjaantuu puheviestinnässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kirjoitusprosessin hallinta ja vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

S206S207 Kirjoittaminen ja vuorovaikutus (2 op) pakolliset opinnot (Moduulit S206 Kirjoittaminen 1 (1op) ja S207 (1op) Vuorovaikutus 2)

Opintojaksossa syvennetään kirjoitusprosessin hallintaa ja kehitetään esiintymistaitoja. Jaksossa harjoitellaan pohjatekstien valintaa ja käyttöä oman tekstin rakentamisessa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Omaa ilmaisutapaa kehitetään sanataideharjoituksin. Opintojakson aikana harjoitellaan myös esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohketta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista. Jaksossa opiskellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa ja syvennetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä.

Numeroarviointi

7.2. Biologia (BI)

Oppiaineen tehtävä

Biologia on luonnontiede, joka tutkii elämään liittyviä ilmiöitä molekyyli- ja solutasolta biosfääriin. Biologian opetuksen tarkoituksena on herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin ja tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus vahvistaa opiskelijan käsitystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Luonnontieteellinen maailmankuva perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja auttaa siten opiskelijaa tarkastelemaan maailmaa tietoperustaisesti. Biologian opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään elollisen luonnon rakennetta, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita sekä evoluution merkityksen eliökunnan kehittämisessä.

Biologian oppiaine antaa opiskelijalle valmiuksia arkielämään, työelämään ja jatko-opintoihin. Biologian opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva siitä, että biotieteet ovat nopeasti kehittyviä tieteenaloja, joiden sovelluksia hyödynnetään monin tavoin esimerkiksi lääketieteissä, teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Biologian opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään biotieteiden tarjoamia mahdollisuuksia edistää ihmiskunnan, muun eliökunnan ja elinympäristöjen hyvinvointia.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin ja kokeellisuuteen perustuva tiedonhankinta, tutkimuksellisuus sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tehdään laborointeja ja työskennellään myös digitaalisissa ja koulun ulkopuolisissa opiskeluympäristöissä. Opiskelun edetessä kokeellisen työskentelyn taidot monipuolistuvat ja syvenyvät. Opetuksessa tehdään monipuolisesti yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa. Biologian opetukseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti maantieteessä, kemiassa, fysiikassa, psykologiassa ja terveystiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

Biologian opetuksen perustana on luonnon monimuotoisuuden ja sen kehittymisen ymmärtäminen. Opetuksessa keskeinen teema on kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä biologian tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Biologian opetus vahvistaa luontevasti opiskelijan **hyvinvointiosaamista**. Opetus lisää opiskelijan ymmärrystä monimuotoisen, puhtaan ja terveellisen ympäristön merkityksestä ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Biologiassa korostuvat yksilöiden erilaisuus ja monimuotoisuus sekä niiden biologinen tausta, mikä antaa opiskelijalle työkaluja moninaisuuden ymmärtämiseen. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteidensa asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Vuorovaikutusosaamisen osalta opiskelija oppii biologian oppiaineessa argumenttoimaan ja arvioimaan omia ja muiden näkökulmia biologisen tiedon avulla. Opetusta annetaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja monipuolisilla työmenetelmillä, mikä kehittää opiskelijan sosiaalisia ja vuorovaikutuksellisia valmiuksia.

Biologian opetus ohjaa opiskelijaa luonnontieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan ja tietojen kriittiseen analyysiin tukien näin **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Opetuksessa perehdytään biologian ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Biologian opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä monitieteiseen ja luovaan työskentelyyn vaihtelevissa oppimisympäristöissä.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta biologian opetuksessa annetaan opiskelijalle valmiuksia työskennellä yhteiskunnan kannalta tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, ympäristöalalla sekä maa- ja metsätaloudessa. Biotieteet ovat nopeasti kehittyvä kansainvälinen ala, jonka sovelluksia hyödynnetään yhteiskunnassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Biologian opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään elämäntapaan ja globaalin vastuun ottamiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä vahvistaen näin opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Biologian opetus kehittää opiskelijan **ympäristöosaamista** ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Siinä korostuu ymmärrys luonnon ainutlaatuisuudesta ja itseisarvosta. Opetuksessa käsitellään biologisten sovellusten ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävä tulevaisuuden kannalta. Opetus auttaa opiskelijaa tekemään kestäviä valintoja arkielämässä sekä soveltamaan biologista tietoa **eettisyyttä** vaativissa pohdinnoissa.

Tavoitteet

Biologian opetuksessa edistetään opiskelijan kykyä tarkastella ilmiöitä biotieteiden näkökulmasta sekä vahvistetaan ja syvennetään biologian tietoja, taitoja ja osaamista monipuolisesti. Tavoitteet liittyvät biologiseen tarkastelutapaan, biologian ilmiöihin ja prosesseihin sekä biologisiin taitoihin ja niiden soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Biologinen tarkastelutapa

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää biologian keskeisiä käsitteitä täsmällisesti ja oikeissa yhteyksissä
- osaa havainnollistaa biologialle ominaisia ilmiöitä lajiesimerkkien avulla
- ymmärtää, että biologinen tieto perustuu tutkimukseen ja että Suomessa tehdään merkittävää alan tutkimusta
- ymmärtää biologisen tiedon ja siihen perustuvien sovellusten merkityksen innovaatioissa sekä erilaisten ongelmien ratkaisuisissa
- saa kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta biologiaa ja sen opiskelua kohtaan.

Biologiset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eliöiden perusrakenteita ja toimintoja
- ymmärtää biologisia syy-seuraussuhteita molekyylitasolta biosfääriin
- ymmärtää evoluution merkityksen
- tuntee biologiseen tietoon perustuvia sovelluksia.

Biologiset taidot ja niiden soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmässä kokeellista työskentelyä monipuolisissa oppimisympäristöissä, kuten maastossa, laboratoriossa ja virtuaalisissa ympäristöissä
- saa mahdollisuuden perehtyä biologian sovelluksiin vierailun, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- käyttää ja arvioi kriittisesti biologisia tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä biologialle ominaisella tavalla
- ymmärtää eliökunnan monimuotoisuuden säilyttämisen merkityksen, tiedostaa kestävä kehityksen välttämättömyyden sekä rohkaistuu toimimaan myönteisten ratkaisujen puolesta.

Osaamisen arviointi

Biologiassa arvioidaan oppiaineen tavoitteiden saavuttamista moduulikohtaisia tavoitteita ja sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisen ja menetelmällisen osaamisen havainnointiin.

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota luonnontieteellisten lainalaisuuksien sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen, vuorovaikutussuhteiden merkityksen oivaltamiseen sekä kokonaisuuksien hahmottamiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan taito arvioida tietoa kriittisesti.

Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kokeellisilla työskentelyillä maastossa tai laboratoriossa sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Elämä ja evoluutio, 2 op (BI01)

Opintojakson moduulit

- Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1), Pakollinen

Tavoitteet

Elämä ja evoluutio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää elämän tunnusmerkit ja perusedellytykset sekä tunnistaa niitä esimerkeistä
- osaa solun perusrakennetta ja toimintaa tasolla, joka mahdollistaa evoluution ja ekosysteemin toiminnan ymmärtämisen
- osaa selittää perinnölliseen muunteluun, luonnonvalintaan ja lajiutumiseen liittyviä mekanismeja ja osaa selittää näiden merkityksen evoluutiolle
- osaa jäsentää nykyisen eliökunnan rakenteen
- ymmärtää ja osaa selittää, miten biologinen tieto tuotetaan.

Paikallinen lisäys

- Perehtyä elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin.
- Tutustua biologiseen tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteitä.

Keskeiset sisällöt

Elämä ja evoluutio

Biologia tieteenä

- elämän tunnuspiirteet ja organisaatiotasot
- biologiset tieteenalat ja tutkimusmenetelmät
- biologiset havainnot, tutkimuskysymykset ja hypoteesien muodostaminen

Evoluutio

- solujen synty ja kehittyminen
- suvullinen ja suvuton lisääntyminen
- muuntelu ja sen perinnölliset perusteet
- luonnonvalinta
- lajiutuminen
- kasvien ja eläinten evoluutio ja avainsopeumat
- ihmisen evoluutio
- evoluution tutkiminen

Eliökunta

- luokittelun periaatteet
- eliökunnan sukupuu ja keskeisimmät taksonit

Paikallinen lisäys

- Keskeisenä aiheena on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee eettisyyttä ja ympäristöosaamista perehtymällä elämän kehitykseen ja tieteellisen tutkimuksen periaatteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson työskentelytapojen valinnoissa painotetaan erityisesti ryhmätyötaitoja ja siten kehitetään vuorovaikutusosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Elämä ja evoluutio (2 op), BI1, pakolliset opinnot

Opiskelija perehtyy elämän edellytyksiin, kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin ja evoluutioon sekä tutustuu biologiseen tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteitä.

Numeroarviointi

Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI04)

Opintojakson moduulit

- Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4), Valinnainen

Tavoitteet

Solu ja perinnöllisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä solun perusrakenteet*
- *osaa selittää solujen keskeisiä toimintoja*
- *hallitsee periytymisen perusmekanismit ja osaa soveltaa niitä esimerkkien avulla*
- *osaa mikroskopoida erilaisia soluja ja tulkita solujen mikroskooppisia rakenteita*
- *osaa toteuttaa pienen kokeellisen työn.*

Paikallinen lisäys

- Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä.

Keskeiset sisällöt

Solu ja perinnöllisyys

Tumallisen solun rakenne ja toiminta

- solu tutkimuskohteena
- biomolekyylit
- eläin-, kasvi- ja sienisol
- geenien ilmeneminen ja sen säätely
- fotosynteesi
- soluhengitys, käymisreaktiot

Solujen lisääntyminen

- mitoosi ja solun jakautuminen
- meioosi ja sukusolujen synty

Periytymisen perusteet

- geenimutaatioiden tuottamat uudet alleelit
- mendelistinen periytyminen
- kodominantti periytyminen, polygeeninen periytyminen, sukupuoleen sitoutunut periytyminen, periytymistavan päättelemisen sukupuusta

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tarkastelee tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija perehtyy tietoihin, jotka on saatu eri tieteenalojen yhteistyöllä sekä tekee kokeellisia töitä ja näin harjoittelee monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Solu ja perinnöllisyys (2 op), BI4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija tarkastelee tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita.

Numeroarviointi

Ihmisen biologia, 2 op (BI05)

Opintojakson moduulit

- Ihmisen biologia, 2 op (BI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ihmisen biologia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa nimetä ja tunnistaa tärkeimpien elinten ja elimistöjen rakenteet ja selittää niiden toimintaperiaatteita
- ymmärtää, mitä homeostasia on, ja osaa kertoa esimerkkejä siihen vaikuttavista tekijöistä
- osaa kuvata elimistön viestintäjärjestelmiä ja selittää, kuinka eri osat viestivät keskenään
- osaa selittää elimistön kykyä aistia ympäristöä ja reagoida muutoksiin
- osaa selittää ja vertailla elimistön eri puolustusmekanismeja mikrobeja vastaan
- osaa kertoa ja perustella lisääntymisen keskeisimmät vaiheet hedelmöityksestä syntymään
- osaa toteuttaa pienimuotoisen, ihmisen elimistön toimintaa mittaavan kokeellisen työn ja esittää sen tulokset.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen

Keskeiset sisällöt

Ihmisen biologia

Solu, kudus, elin

- solujen erilaistuminen kantasoluista ja syöpäsolut
- elinten muodostuminen eri kudostyypeistä

Elimistön säätely

- hermoston rakenne ja toiminta
- umpirauhaset ja hormonit

Aineenvaihdunta

- ruoansulatuselimistö
- verenkiertoelimistö
- hengityselimistö
- kuona-aineiden erityys

Liikkuminen

- tuki- ja liikuntaelimistö

Elimistön sopeutuminen ympäristöön

- iho ja lämmönsäätely
- aistit
- puolustusjärjestelmä

Lisääntyminen

- sukuelimet ja sukupuolen kehitys
- hedelmöitys, raskaus ja synnytys

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy ihmiselimestön kykyyn sopeutua muutoksiin ja kykyyn puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija harjoittelee laaja-alaisista taidoista hyvinvointiosaamista perehtymällä ihmiskehon rakenteeseen ja toimintaan sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Ihmisen biologia,(2 op), BI5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Opintojakson keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen.

Numeroarviointi

Biitekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI06)

Opintojakson moduulit

- Biitekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6), Valinnainen

Tavoitteet

Biitekniikka ja sen sovellukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee eri mikrobien rakenteet ja ymmärtää niiden perustoiminnot*
- *osaa kertoa esimerkkejä siitä, miten mikrobeja voidaan hyödyntää biitekniikassa*
- *syventää tietoja nukleiinihapoista ja niiden ominaisuuksista sekä tietää, miten niitä voidaan hyödyntää geenitekniikassa*
- *osaa selittää esimerkkien avulla biitekniikan keskeisimpiä sovelluksia ja innovaatioita sekä perustella niiden merkityksen jalostuksessa, lääketieteissä, teollisuudessa sekä ympäristönsuojelussa*
- *osaa tunnistaa ja arvioida biitekniikan mahdollisuuksia ja riskejä sekä esittää niistä perusteltuja eettisiä mielipiteitä*
- *osaa suunnitella ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeellisen työn.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijalle muodostuu kuva biologian panoksesta nykytutkimuksessa.

Keskeiset sisällöt

Bioteknikka ja sen sovellukset

Mikrobit

- mikrobien luokittelu
- bakteerien rakenne, muuntelu, antibioottiresistenssi
- virusten rakenne ja lisääntyminen
- mikrobien hyödyntäminen biotekniikassa

DNA:n muokkaus ja tutkiminen geeniteknikalla

- tumallisen ja tumattoman solun perimän ja geenien toiminnan erot
- DNA:n monistaminen, pilkkominen ja palojen erottelu
- DNA:n sisältämän informaation selvittäminen
- geenien siirto- ja muokkausmenetelmät

Bioteknikan keskeiset sovellukset ja merkitys

- perinteinen ja geeniteknikkaan perustuva kasvi- ja eläinjalostus
- lääketieteet
- genomitieto ja sen hyödyntäminen
- DNA-tietoon perustuva yksilön ja lajien tunnistus
- ympäristönsuojelu
- teollisuus

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geeniteknikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija perehtyy biologian panokseen nykytutkimuksessa globaalien ongelmien ratkaisemiseksi ja näin harjoittelee monitieteistä ja luovaa osaamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija perehtyy biologian panokseen nykytutkimuksessa globaalien ongelmien ratkaisemiseksi ja näin harjoittelee hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä hyvinvointiosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op), BI6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu geenitekniikan ja mikrobiologian erilaisiin sovelluksiin ja ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä.

Numeroarviointi

Biologian yo-kertaus, 2 op (BI07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaava ja syventää lukion biologian keskeisen sisällön ymmärtämistään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee biologian reaalivastauksen laatimista.
- Opintojaksossa kerrataan opiskelijoiden toivomia aikaisempien opintojaksojen asioita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kertaava aikaisempien opintojaksojen sisältöjä ja tätä kautta hahmottaa biologian merkityksen monitieteellisessä maailmassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Biologian kertauskurssi (2 op), BI7, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opiskelija kertaava ja syventää lukion biologian keskeisen sisällön ymmärtämistään sekä harjoittelee biologian reaalivastauksen laatimista.

Suoritusmerkintä.

Laborointi, 2 op (BI08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Harjoitella biologisessa työskentelyssä tarvittavia laborointitaitoja sekä oppia käsittelemään ja analysoimaan saatuja tuloksia.
- Kerrata biologian perusilmiöitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla työskennellään ohjatusti ryhmissä biologisiin ilmiöihin liittyviä tutkimusongelmia ratkoen.
- Kurssi harjaannuttaa laboratorion työtapoja, työselostuksen laatimistekniikkaa ja luovaa ongelmanratkaisutaitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusosaamista työskennellessään pienryhmissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjoittelee tieteellisten tutkimusten teossa monitieteistä ja luovaa osaamista

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Laborointi (2 op), BI8, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opiskelija harjoittelee biologisessa työskentelyssä tarvittavia laborointitaitoja sekä oppii käsittelemään ja analysoimaan saatuja tuloksia.

Numeroarviointi

Biologian ytimessä, 2 op (BI09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kurssilla syvennetään ja laajennetaan ymmärrystä biologian perusilmiöistä painottaen lisääntymisen biologiaa ja luonnontieteellistä ajattelua.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso toteutetaan mm. kokeellisen työskentelyn, ongelmanratkaisun ja vierailujen keinoin.
- Opintojakson aiheet painottuvat lisääntymisen biologiaan ja luonnontieteellisen ajattelun kehittämiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää kokeellisen työskentelyn ja ongelmanratkaisua vaativien tehtävien avulla monitieteistä ja luovaa osaamistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: *Biologian ytimessä (2 op), BI9, koulukohtaiset soveltavat opinnot*

Opiskelija syventää ja laajentaa ymmärrystään biologian perusilmiöistä. Opintojaksossa painotetaan lisääntymisen biologiaa ja luonnontieteellistä ajattelua.

Numeroarviointi

Ekologia ja ympäristö, 2 op (BI02BI03)

Opintojakson moduulit

- Ekologian perusteet, 1 op (BI2), Pakollinen
- Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3), Pakollinen

Tavoitteet

Ekologian perusteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa selittää ja arvioida abioottisten ja bioottisten ympäristötekijöiden vaikutuksen eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen*
- *osaa selittää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta ja toimintaa sekä kuvata niitä esimerkkien avulla*

- osaa kuvata luonnon monimuotoisuutta ja perustella sen merkityksen.

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee menetelmiä, joilla voidaan tutkia ja seurata ympäristön tilaa sekä tunnistaa ympäristöongelmia*
- *osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä*
- *osaa esittää perustellen ympäristöongelmien ratkaisukeinoja ja tunnistaa ympäristön tilassa tapahtuvia positiivisia kehityssuuntia*
- *osaa arvioida ja perustella omaa toimintaansa ekologisen kestävyyskannalta*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita ja esittää ekologista tutkimusaineistoa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija ymmärtää biologisen tiedon merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.
- Opiskelija pohtii kestävä elämäntavan merkitystä oman lähiympäristönsä kannalta ja myös globaalilla tasolla.

Keskeiset sisällöt

Ekologian perusteet

Ekologian perusteet

- *ekosysteemien rakenne ja dynaamisuus*
- *hiilen, typen ja fosforin kierto ja energian virtaus ekosysteemeissä*
- *populaatioiden ominaisuudet*
- *sopeutuminen, ekolokerot ja levinneisyys*
- *lajien väliset suhteet*

Luonnon monimuotoisuus

- *lajin sisäinen monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus, ekosysteemien monimuotoisuus*
- *monimuotoisuuden merkitys*

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset ja ympäristöongelmien ratkaisukeinoja

- *ilmastonmuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin*
- *happamoituminen*
- *rehevöityminen*
- *vierasaineiden vaikutukset ravintoketjuissa*
- *ihmisen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen*

Kestävää tulevaisuutta kohti

- *ekosysteemipalveluiden merkitys ja ekologisesti kestävä kehitys*
- *toiminta kestävä elämäntavan edistämiseksi ja ympäristön tilaan vaikuttaminen*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa hyödynnetään paikallisia ympäristöjä oppimisympäristöinä tutustuen alueen nimistöön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija pohtii kestävä elämäntavan merkitystä oman lähiympäristönsä kannalta ja myös globaalilla tasolla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija pohtii kestävä elämäntavan merkitystä oman lähiympäristönsä kannalta ja myös globaalilla tasolla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Ekologia ja ympäristö (2 op), BI2, BI3, pakolliset opinnot

Opiskelija perehtyy ekologian perusteisiin ja elämän monimuotoisuuteen sekä ympäristöongelmiin Suomessa ja muualla maailmassa. Opintojaksossa tutustutaan myös ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa.

Numeroarviointi

7.3. Elämäkatsomustieto (ET)

Oppiaineen tehtävä

Elämäkatsomustieto on oppiaine, joka tukee opiskelijan elämäkatsomuksen ja identiteetin muodostumista sekä hyvän elämän tavoittelua. Elämäkatsomus tarkoittaa yksilön käsitystä maailmasta ja omasta paikastaan siinä.

Elämäkatsomustiedon lähtökohtana ovat valmiiden oppijärjestelmien sijaan opiskelijan elämismaailma ja sen ilmiöt. Oppiaine kannustaa opiskelijaa jäsentämään aktiivisesti omaa elämäkatsomustaan, refleктоimaan sen perusteita ja erittelemään siihen vaikuttavia tekijöitä. Samalla tarkastellaan erilaisia yleisiä maailmankatsomuksia, jotka voivat olla esimerkiksi poliittisia, tieteellisiä, elämänfilosofisia, aatteellisia, populaarikulttuurista nousevia tai uskonnollisia.

Oppiaine on taustaltaan monitieteinen. Elämäkatsomustiedon opetuksessa sovellettavista tieteistä tärkeimmät ovat antropologia, filosofia, kulttuurin, taiteen ja uskonnon tutkimus, kasvatustiede sekä yhteiskuntatieteet, kuten mediatutkimus, politiikantutkimus, sosiologia ja sukupuolentutkimus. Opetus integroi ja hyödyntää muissa oppiaineissa, kuten historiassa, psykologiassa, biologiassa ja maantieteessä, hankittuja tietoja elämäkatsomuksellisis-

pohdintoissa. Elämänkatsomustiedon opiskelu kehittää näkemyksellisyyttä, laaja-alaista kriittistä ajattelua sekä kykyä hahmottaa kokonaisuuksia ja ilmiöiden välisiä yhteyksiä.

Elämänkatsomustieto kartuttaa kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä, arvostelukykystä, toisten kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja. Oppiaine ankkuroituu ihmisoikeusetiikkaan ja kestävästä tulevaisuudesta rakentamiseen. Se pohjautuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen nähdään sosiaalisena olentona ja korostetaan ihmisten mahdollisuutta tutkia kriittisesti ympäröivää todellisuutta ja elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja eettisinä yhteiskunnan jäseninä.

Oppiaineen luonne edellyttää vuorovaikutteisia ja keskustelevia työtapoja.

Laaja-alainen osaaminen

Elämänkatsomustieto tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä, hyvän elämän tavoittelua sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi ja eettisesti toimivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Elämänkatsomustiedossa käytetään ymmärrettävää yleiskieltä, jotta vuorovaikutus on helppoa ja katsomukselliset pohdinnat avautuvat mahdollisimman hyvin eri taustoista tuleville opiskelijoille. Tarpeen mukaan oppiaine hyödyntää erikoisalojen termistöä, mikä helpottaa asioiden käsitteellistä tarkastelua.

Elämänkatsomustieto kehittää eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä heidän katsomuksensa ja tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä.

Elämänkatsomustieto tukee **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista. Elämänkatsomustiedolle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelutapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät keskeisiä sosiaalisia taitoja.

Elämänkatsomustieto hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa elämänkatsomustiedon tavoitteista. Oppiaine on **monitieteinen**, ja siinä yhdistellään ja sovelletaan **luovasti** eri lukioaineista sekä tieteistä ja taiteista omaksuttua tietoa ja osaamista.

Elämänkatsomustiedon opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja kestävästä tulevaisuudesta periaatteet. Niiden edistämiseksi opetus rohkaisee yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opetus kannustaa itsetutkiskeluun, omien eettisten arvojen punnitsemiseen sekä identiteetin ja omien vakaumusten rakentamiseen. Näin elämänkatsomustieto tukee **yhteiskunnallisen osaamisen** tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Elämänkatsomustiedon opetuksessa opiskelija saa tilaisuuden pohtia globaalin ja ekologisen oikeudenmukaisuuden merkitystä ajankohtaisissa ja arkielämään liittyvissä kysymyksissä. Oppiaine harjaannuttaa monipuolisesti **eettisyyden** taitoja. Siinä opetetaan erottamaan perustellut väitteet perustelemattomista ja kannustetaan etsimään tieteellistä näyttöä uskomusten tueksi. Elämänkatsomustieto auttaa opiskelijaa ymmärtämään **ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti luonnon monimuotoisuuden arvon ja opettaa pohtimaan keinoja, joilla yksilö ja yhteiskunta voivat toimia ekologisesti kestäväällä tavalla. Oppiaineessa sekä aktivoidaan toimintaa ilmastomuutoksen torjumiseksi että pohditaan ilmastomuutoksen kohtaamisen kannalta olennaisia asenteita ja tunteita.

Elämänkatsomustieto perustuu ajatukseen erilaisten kulttuurien ja katsomusten kohtaamisen ja vuoropuhelun tärkeydestä. Se tutustuttaa historiallisesti ja nykyajassa merkittäviin maailmankatsomuksiin, kulttuureihin ja kulttuuriperintökohteisiin. Oppiaine avartaa maailmankatsomusta ja opettaa ymmärtämään kulttuurisen moninaisuuden arvon. Se ohjaa toimimaan eettisesti ja kunnioittavasti niin oman kuin muidenkin kulttuurien ja yhteisöjen piirissä. Oppiaineessa pohditaan ihmiskunnan tulevaisuutta ja maailmaa muuttavia kehityskulkuja, kuten uutta mediaympäristöä, teknologian kehitystä ja ilmastonmuutosta. Näin elämänkatsomustieto vahvistaa opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Elämänkatsomustiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämänkatsomuksensa rakentamiseen
- osaa hyödyntää, yhdistellä ja soveltaa eri tieteissä ja lukion oppiaineissa omaksuttuja tietoja oman elämänkatsomuksensa rakentamisessa
- osaa arvioida kriittisesti maailmankatsomuksiin ja omaan elämänkatsomukseen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä
- osaa toimia rakentavasti erilaisissa ja erimielisissäkin vuorovaikutustilanteissa
- laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää kykyään reflektoida omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestäväen tulevaisuuden rakentamista ja ilmastovastuuta.

Osaamisen arviointi

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan sitä, kuinka laaja-alaisesti, monipuolisesti, johdonmukaisesti ja oivaltavasti opiskelija osaa pohtia katsomuksellisia kysymyksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida oman elämänkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentumista sekä kykyä perustella katsomuksellisia valintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon taito perustella katsomuksellisia käsityksiä kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Elämänkatsomukselliset kysymykset ovat henkilökohtaisia ja nousevat opiskelijan omasta elämästä. Niiden pohdiskelun arviointi perustuu ajattelun taitoihin, kuten johdonmukaisuuteen, kriittisyyteen, ristiriidattomuuteen ja systemaattisuuteen. Opiskelijan suorituksissa arvioidaan taitoa tarkastella ja eritellä monipuolisesti erilaisia katsomuksellisia kantoja sekä taitoa esittää niistä perusteltuja arvioita.

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan myös katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä, joka sisältää sekä tiedollisen ulottuvuuden että ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja. Nämä otetaan huomioon opintojaksojen arvioinnissa. Arviointi rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

Opintojaksot

Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET01)

Opintojakson moduulit

- Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja hyvä elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää hyvän elämän pohtimiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja osaa käyttää niitä oman elämänkatsomuksensa jäsentämisessä
- tutustuu erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä, osaa arvioida niitä sekä tarkastella niitä suhteessa omiin elämäntavoitteisiin
- osaa arvioida erilaisia hyvän elämän edellytyksiä ja identiteettivalintoja yhdenvertaisuutta kunnioittaen
- tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja osaa eritellä, miten ne johtavat erilaisiin hyvän elämän ihanteisiin
- ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä
- kehittää kykyään elämänkatsomukselliseen keskusteluun, vuorovaikutukseen ja näkemystensä ilmaisemiseen vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Minä ja hyvä elämä

- *minuus, elämänkatsomus, maailmankatsomus ja maailmankuva*
- *hyvän elämän tekijöitä ja ulottuvuuksia: tarpeet, onnellisuus, elämän merkityksellisyys, hyvinvointi ja toimintavalmiudet, erilaisia hyvän elämän malleja*
- *luonnon- ja ihmistieteellisiä, filosofisia, taiteessa ja populaarikulttuurissa ilmeneviä sekä sekulaareja ja uskonnollisia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita*
- *yksilöllisyys, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys*
- *ihmisen identiteetti ja sosiaalisuus: yksilöt yhteisöissä, yksityinen ja julkinen, sosiaaliset suhteet, roolit ja normit, ihmisen yhteisöllisen aseman intersektionaalisuus*
- *ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmissuhteet, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus, opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämänkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Erilaisiin hyvän elämän malleihin ja katsomuksiin perehtyminen antaa opiskelijalle valmiuksia pohtia omaa identiteettiään ja käsitystään hyvästä elämästä. Tämä kehittää samalla opiskelijan itsetuntemusta ja hyvinvointiosaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Identiteetin, katsomusten ja hyvän elämän kysymyksiin tutustuminen tukee opiskelijan kykyä tunnistaa ja analysoida näihin teemoihin liittyviä ajankohtaisia keskusteluja. Samalla opiskelija harjaantuu huomioimaan erilaisten identiteettien ja katsomusten merkityksen kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja hyvä elämä (2 op) ET1, pakolliset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan hyvän elämän kysymyksiin: hyvän elämän edellytyksiin, erilaisiin hyvän elämän malleihin ja ihmisen olemassaolon peruskysymyksiin. Opintojaksolla tutustutaan lisäksi identiteetin, maailmankatsomuksen ja maailmankuvan teemoihin.

Numeroarviointi.

Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET02)

Opintojakson moduulit

- Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille*
- *ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita voidaan tarkastella tieteellisesti ja niillä on suuri merkitys yksilön elämäkatsomukselle ja elämänvalinnoille*
- *osaa arvioida kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja katsomuksia*
- *osaa tulkita ja arvioida erilaisten medioiden ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden tarjoamaa informaatiota*

- osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen osa-alueita, yhteiskunnallisia rakenteita, ideologisia piirteitä sekä vallitsevia yhteiskunnallisia arvoja
- ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalin oikeudenmukaisuuden sekä kestäväen tulevaisuuden rakentamisen periaatteita
- osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä
- osaa arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia sekä kasvattaa valmiuttaan rakentavaan ja vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhuvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Minä ja yhteiskunta

- kriittinen ajattelu ja väitteiden järkipäinen perustelu: ympäröivän todellisuuden jäsentäminen ja sen erilaiset vääristymät
- median ja muiden informaationlähteiden toimintalogiikka; koulun, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä kulttuuristen, mukaan lukien uskonnollisten yhteisöjen, vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäntutkimukseen
- aikalauskritiikki: yhteiskunnan ja eri alakulttuurien aatteita ja arvoja
- yhteiskunnassa toimimisen ja aktiivisen kansalaisuuden tiedollisia perusteita: yhteiskunnalliset rakenteet, sosiaaliset tosiasiat, modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet, kuten individualismi ja yhteisön ja yhteiskunnan ero, sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellinen ja poliittinen valta Suomessa ja globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet; ihmisoikeusasiakirjat, kuten YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus; ihmisoikeusloukkaukset, kuten holokausti
- globaali oikeudenmukaisuus, kestävä tulevaisuus, ilmastonmuutoksen torjunta sekä YK:n kestäväen kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämäntutkimukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhuvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt auttavat opiskelijaa tiedostamaan yhteiskunnallisia rakenteita ja ilmiötä sekä omia vaikutusmahdollisuuksia niin lähiympäristössä kuin globaalilla tasolla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan tietoa ja ymmärrystä yhteiskuntien luonteesta sekä yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Näin opintojakso tukee opiskelijan kykyä toimia aktiivisena kansalaisena.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan tietoja ja ymmärrystä ihmisoikeuksiin sekä globaaliin oikeudenmukaisuuteen ja kestävään tulevaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Samalla opiskelija harjaantuu toimimaan oikeudenmukaisen, demokraattisen ja kestävä tulevaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja yhteiskunta (2 op) ET2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla perehdytään yhteisöllisyyden merkitykseen ihmisyydelle ja yksilön identiteetille. Opintojakso tarjoaa välineitä tarkastella yhteiskuntaa ja sen eri osa-alueita, mediaa ja yhteiskuntaa koskevia väitteitä kriittisesti. Lisäksi opintojaksolla perehdytään ihmisoikeusajatteluun.

Numeroarviointi.

Kulttuurit, 2 op (ET03)

Opintojakson moduulit

- Kulttuurit, 2 op (ET3), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäntutkimukselle sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa
- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus ja vähemmistökulttuurit
- osaa hahmottaa erilaiset elämäntutkimukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkautena ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun
- tunnistaa vihapuheen ja osaa erottaa sen sananvapauden vastuullisesta käytöstä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhuvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Kulttuurit

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa, etnosentrismi ja kulttuurielativismi
- kulttuuria koskevan tutkimuksen perusteita: tutkittavan ja tutkijan näkökulmat, kenttätö, etnografia, kysely, haastattelu
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisuus, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämäntutkimukseen, Unescon maailmanperintöohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteettipolitiikan historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset tulkinnat ja vaikutukset
- etnisyyden, rasismin ja muun syrjinnän sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämäntutkimukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhuvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan tietoja ja ymmärrystä kulttuurista historiallisesti rakentuvana, muuttuvana ja monimuotoisena ilmiönä. Samalla opiskelija harjaantuu tunnistamaan ja ymmärtämään kulttuuri-identiteettien moninaisuutta sekä niiden taustalla olevia arvoja ja uskomuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Kulttuurien ja identiteettien vuorovaikutukseen perehtymällä opiskelija syventää käsitystään erilaisista kulttuuri-identiteeteistä ja niiden merkityksestä yhteiskunnassa. Näin opiskelija harjaantuu huomioimaan kulttuurien ja niihin liittyvien identiteettien moninaisuuden erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kulttuurien välisten erojen sekä rasmin ja etnosentrismin kaltaisten ilmiöiden tunnistaminen tukee opiskelijan eettisen ajattelun kehitystä ja valmiuksia toimia tasa-arvoisemman ja oikeudenmukaisemman yhteiskunnan puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuurit (2 op) ET3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään monipuolisesti kulttuurin ilmiöön sekä kulttuurin ja identiteetin ilmiöiden väliseen suhteeseen. Keskeisiä opintojakson käsitteitä ja aiheita ovat muun muassa kulttuuriperintö, kulttuurien välinen vuorovaikutus ja konfliktit sekä etnisyyteen ja syrjintään liittyvät kysymykset.

Numeroarviointi.

Katsomukset, 2 op (ET04)

Opintojakson moduulit

- Katsomukset, 2 op (ET4), Valinnainen

Tavoitteet

Katsomukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eritellä maailman- ja elämäkatsomuksen sekä maailmankuvan käsitteitä, arvioida niihin liittyviä perusteita sekä erottaa katsomukselliset ja arvokysymykset mielipidekysymyksistä
- ymmärtää katsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen jatkuvaa historiallista muuttumista sekä osaa sen perusteella eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökohtia
- osaa eritellä ja arvioida evoluution, universaalien eettisten järjestelmien, Euroopan uuden ajan murroksen, valistuksen, tieteen sekä modernin markkinatalouden merkitystä maailmankuviin ja omaan elämäkatsomukseensa
- osaa arvioida erilaisten arvojen, maailmankuvien ja tietämisen tapojen sekä yksilöllisten, yhteisöllisten, poliittisten ja uskonnollisten ulottuvuuksien painoarvoa erilaisissa elämän- ja maailmankatsomuksissa
- osaa eritellä oman elämäkatsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten perusteita ja muotoutumista sekä ymmärtää, että elämäkatsomuksen lähtökohdat olisivat voineet poiketa nykyisistä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja - katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Katsomukset

- katsomuksellinen käsitteistö; katsomukset perustavina tapoina käsittää maailma ja katsomuksellisten kysymysten luonne
- ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutuminen: evoluution, kielen ja joustavan yhteistyön merkitys ihmislaajan kehityksessä; animismi, teismi, ateismi
- katsomusten historiaa: universaalien katsomusten ja moraalijärjestelmien synty, modernin subjektin ja tieteellisen maailmankuvan synty, edistysusko ja yhteiskunnan osa-alueiden eriytyminen uudenlaisten katsomusten taustana
- poliittisia maailmankatsomuksia, kuten liberalismi, sosialismi ja nationalismi; katsomusten ilmeneminen elämäntavassa, taiteessa, urheilussa sekä suhteessa luontoon ja ympäristöön
- elämäkatsomuksen jäsentäminen katsomushistorian näkökulmasta; oman elämäkatsomuksen taustalla olevat satunnaiset historialliset seikat

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt tukevat opiskelijan kykyä arvioida ja rakentaa omaa identiteettiään ja elämän- ja maailmankatsomustaan, mikä tukee opiskelijan hyvinvointia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Katsomusten ilmiöihin perehtyminen syventää opiskelijan ymmärrystä erilaisten katsomusten ja kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta esimerkiksi niin, että opiskelija tunnistaa ja osaa arvioida katsomuksiin kytkeytyvien arvojen ja käsitysten merkityksen laajemman kulttuurin kontekstissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Katsomusten, kulttuurien ja erilaisten yhteiskuntien väliseen vuorovaikutukseen perehtyminen vahvistaa muun muassa opiskelijan tietoutta ja ymmärrystä erilaisten elämänskatsomusten asemasta yhteiskunnissa sekä katsomuksiin kytkeytyvien arvojen ja uskomusten merkityksestä yhteiskuntien kehityksessä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Katsomukset (2 op) ET4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin elämänskatsomuksiin ja niihin liittyviin ilmiöihin. Lisäksi opintojaksossa perehdytään erilaisten elämänskatsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntien väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonnot ja uskonnettomuus, 2 op (ET05)

Opintojakson moduulit

- Uskonnot ja uskonnettomuus, 2 op (ET5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonnot ja uskonnettomuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kykyä lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonnollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia sekä kykyä verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämänkatsomukseensa
- tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määrittelyyn ja selittämiseen sekä uskontokritiikkiin
- hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa
- perehtyy suuriin maailmanuskontoihin ja hahmottaa niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan
- perehtyy ateismin, agnostismin ja humanismin historiaan
- ymmärtää, että uskonottomuus ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on vahva kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Uskonnot ja uskonottomuus

- keskeisiä uskonnollisten ilmiöiden ymmärtämiseen liittyviä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja jumala
- kristinuskon ja islamin sekä buddhalaisuuden ja hindulaisuuden historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys, jakautuminen ja peruspiirteet; Itä-Aasian katsomusperinteiden yleiset piirteet
- ateismi, agnostismi, uskonottomuus ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- uskonnon ja uskonottomuuden näkyminen ja vaikutus arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä: liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, tapaususkonnollisuus, uudet uskonnolliset liikkeet, sekularisaatio ja julkisen vallan tunnustuksettomuuden periaate

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämänkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tarjoaa opiskelijalle valmiuksia tunnistaa ja analysoida erilaisten katsomusten merkitystä yhteiskunnan kehityksen taustalla ja toisaalta katsomuksellisten kysymysten asemaa yhteiskunnassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Erilaisiin uskonnollisiin ja uskonnottomisiin katsomuksiin perehtyminen tukee opiskelijan kykyä tunnistaa ja analysoida erilaisiin katsomuksiin kytkeytyviä identiteettejä, arvoja ja käsityksiä ja niiden merkitystä ja asemaa laajemmin kulttuurissa ja yhteiskunnassa sekä globaalisti.

Hyvinvointiosaaminen

Uskonnollisiin ja uskonnottomisiin katsomuksiin liittyvä tieto tarjoaa opiskelijalle aineksia oman elämänkatsomuksen muodostamiseen ja sen kriittiseen arviointiin. Tämä tukee samalla opiskelijan hyvinvointitaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonnot ja uskonnottomuus (2 op) ET5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnollisiin ja uskonnottomisiin elämänkatsomuksiin sekä niiden tieteelliseen tutkimukseen. Opintojakso antaa opiskelijalle valmiuksia tunnistaa ja analysoida uskonnon ja uskonnottomuuden asemaa muun muassa arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä.

Numeroarviointi.

Tulevaisuus, 2 op (ET06)

Opintojakson moduulit

- Tulevaisuus, 2 op (ET6), Valinnainen

Tavoitteet

Tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu tulevaisuuden tutkimisen keinoihin ja tehtäviin sekä ymmärtää, että vaikka tulevaisuutta on vaikea ennustaa, siihen voidaan vaikuttaa arvoilla, teoilla ja valinnoilla*
- *hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologian kehitykseen ja osaa arvioida, miten tekninen muutos vaikuttaa yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön*
- *omaksuu valmiuksia, niin asenteita, tietoja kuin tunnetaitojakin, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä sen torjumisen keinoja ja niiden esteitä*
- *osaa arvioida tieteellis-teknologisen vallankumouksen vaikutusta nykyaikaisiin yhteiskuntiin, maailmankatsomuksiin ja omaan elämänkatsomukseensa*
- *ymmärtää utopioiden ja dystopioiden merkityksen historiallisten, ajankohtaisten ja tulevaisuuden kysymysten heijastajina.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään. Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Tulevaisuus

- *tulevaisuuden tutkimus, heikot ja vahvat signaalit, tulevaisuustyö; mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuden skenaarioita*
- *tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin*
- *tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin*
- *yhteiskunnan, talouden rakenteiden ja työn muutos: esimerkiksi robotiikka, eriarvoistuminen, muutokset työn ja varallisuuden jaossa*
- *globaalisti vaikuttavat ekologiset muutokset: ilmastonmuutos, massasukupuutot, diversiteetin heikkeneminen, kansainvaellukset*
- *yksilön valinnat ja yhteistyö paremman tulevaisuuden puolesta; tekninen kehitys hyvän elämän mahdollistajana*
- *erilaisia fiktiivisiä tulevaisuuden kertomuksia ja niiden kritiikkejä, dystopiat ja utopiat*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa opiskelijan oman elämänkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Opetusjärjestelyillä tuetaan opiskeluhyvinvointia monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson sisällöt tukevat opiskelijan eettisen ajattelun kehittymistä ja ympäristöosaamista auttaen opiskelijaa tunnistamaan, erittelemään ja arvoimaan erilaisia tulevaisuuden hyvinvointia ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta koskevia vastauksia. samalla opintojakso tukee opiskelijan valmiuksia toimia kestävän tulevaisuuden edistämiseksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tulevaisuuden tutkimus sekä teknologisen kehityksen ja yhteiskunnan välistä suhdetta käsittelevät teemat kehittävät opiskelijan kykyä tunnistaa monimutkaisia yhteyksiä esimerkiksi teknologian, tieteen ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden välillä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt tukevat opiskelijan kykyä tunnistaa ja arvioida erilaisia tarjolla olevia malleja hyvästä tulevaisuudesta ja hyvästä yhteiskunnasta. Opintojakso ohjaa opiskelijaa huomaamaan omien valintojensa merkityksen kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tulevaisuus (2 op) ET6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään tulevaisuuden tutkimukseen, teknologian kehittymiseen ja siihen, kuinka teknologinen kehitys vaikuttaa yhteiskuntien kehitykseen ja ympäristöön. Opintojaksolla pohditaan hyvää elämää tulevaisuudessa ja sitä, millainen merkitys yksilön valinnoilla on kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Numeroarviointi.

Elämäkatsomustiedon yo-kertaus, 2 op (ET07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kykenee itsenäisesti kertaamaan lukion elämäkatsomustiedon oppimäärän.
- Opiskelija tuntee elämäkatsomustiedon ylioppilaskokeen luonteen ja rakenteen sekä kokeen suorittamiseksi tarvittavat ohjelmistot.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan lukion elämäkatsomustiedon oppimäärä.
- Elämäkatsomustiedon opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan osaamista ja itsetuntoa elämäkatsomustiedon sisältöjen käsittelyssä ja ylioppilaskokeeseen valmistautumisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla perehdytään ylioppilaskokeen luonteeseen ja siihen vastaamiseen. Tämä vahvistaa opiskelijan monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Elämäkatsomustiedon yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla kerrataan aiempien lukion elämäkatsomustiedon opintojaksojen keskeisimmät sisältöalueet ja harjoitellaan ylioppilaskirjoitustehtäviin vastaamista. Opintojakso on tarkoitettu elämäkatsomustiedon ainereaaliin valmistautuville.

Suoritusmerkintä.

7.4. Filosofia (FI)

Oppiaineen tehtävä

Filosofia tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen luo pohjan maailmaa, yhteiskuntaa ja ihmistä koskevien käsitysten ymmärtämiselle ja niiden järkipäiselle arvioinnille. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan kriittisesti erilaisten käsitysten perusteluja.

Kriittisen ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa jäsentämään nykypäivän informaatiotulvaa sekä erottamaan tosiasiaväitteet mielipiteistä. Näin filosofian opiskelu edistää opiskelijan yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia. Argumentaation ja pätevän päättelyn opiskelu kehittävät kykyä ymmärtää ja ilmaista mutkikkaitakin ajatuskulkuja.

Perinteisesti filosofiaa on kutsuttu kaikkien tieteiden äidiksi. Siksi sen luonteeseen kuuluu jo lähtökohtaisesti eri tiedonalojen integraatio, joka tukee laajojen käsitteellisten kokonaisuuksien ja yhteyksien hahmottamista. Filosofian opiskelu auttaa näkemään, miten eri tieteiden ja ajatteluperinteiden käsitykset rakentuvat ja eroavat toisistaan. Tämä tukee eri tieteiden omaksumista, mikä helpottaa lukiolaisen siirtymistä jatko-opintoihin. Filosofian tuntemus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä.

Filosofian opiskelu vahvistaa opiskelijan käsitystä omasta identiteetistään. Se harjaannuttaa eettiseen pohdintaan ja auttaa ymmärtämään, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofia kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Tämä tukee opiskelijan yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkipäiseen keskusteluun. Koska filosofisiin kysymyksiin on harvoin yksinkertaisia vastauksia, opiskelija oppii muodostamaan ja perustelemaan omia käsityksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä. Monimutkaisten kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijan luottamusta omiin ajattelutaitoihinsa. Oppiaineen luonteeseen sopivat keskustelevat ja dialogiset työtavat.

Laaja-alainen osaaminen

Filosofian opiskelu tukee monipuolisesti opiskelijan **vuorovaikutusosaamista sekä** kasvua sivistyneeksi, vastuulliseksi ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi. Oppiaine korostaa dialogisuutta ja hyvää argumentaatiota, mikä edistää opiskelijan sitoutumista kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia yhdistelee tiedonaloja sekä tukee eri tieteiden omaksumista ja elinikäistä oppimista. Sen opiskelu kehittää kielellistä ilmaisua, analyttistä ajattelua ja loogista päättelykykyä.

Filosofiassa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja dialogisesti. Siksi siinä korostuvat täsmällinen ja käsitteiden merkityksiä avaava kielenkäyttö sekä kielitietoisuus. Vaikka filosofia hyödyntää oman traditionsa ja muiden tieteiden termistöä, sen tavoitteena on selkeä ja ymmärrettävä kieli. Filosofian argumentatiivinen luonne kehittää ilmaisua, jossa painottuvat johdonmukaiset perustelut ja eri näkökulmien huomioiminen.

Hyvää elämää ja yhteiskuntaa koskevat pohdinnat kuuluvat perinteisesti filosofian ytimeen. Filosofian opiskelu tukee hyvinvointiosaamista kehittämällä opiskelijan ymmärrystä itsestään, ajattelustaan ja suhteestaan muihin. Ymmärryksen kasvu liittyy ihmisen kasvuun kokonaisuutena ja ohjaa hyveisiin ja hyvinvointiin. Filosofian keskusteleva ja hyvää argumentaatiota korostava opiskelutapa tukee opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja sekä opettaa erilaisten näkemysten arvostamista. Samalla kannustetaan opiskelijaa sitoutumaan kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia kehittää epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta toimia myös tilanteissa, joissa käytettävissä oleva informaatio on rajallista.

Filosofiaan kuuluu perinteisesti **monitieteistä ja luovaa osaamista** vahvistava, eri tiedonaloja integroiva lähestymistapa. Sen opiskelu rakentaa luontevasti siltoja eri tieteenalojen välille. Filosofia auttaa omaksumaan erilaisia tiedonhankintatapoja sekä yhdistämään eri tieteiden tuloksia, mikä helpottaa laajojen kokonaisuuksien hahmottamista. Filosofisen ajattelun vahva johdonmukaisuuden vaatimus kehittää kykyä ymmärtää erilaisten argumenttien perusteita ja erottaa tosiasiaväitteet mielipiteistä. Kyseenalaistavana ja perusteita etsivänä oppiaineena filosofia rohkaisee luovaan ja itsenäiseen ajatteluun.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta filosofian opetuksessa sitoudutaan järkipäiseen eettiseen ajatteluun, joka perustuu demokratian, ihmisoikeuksien ja kestäväns tulevaisuuden kunnioittamiseen. Oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja aktiivisen kansalaisuuden ihanteet ovat paitsi tarkastelun kohteita myös tavoitteita, joihin opetus pyrkii kasvattamaan. Filosofia kehittää luovan, kriittisen ja itsenäisen ajattelun kykyä, joka vahvistaa valmiuksia jatko-opintoihin, mielekkääseen urasuunnitteluun ja tulevaisuuden työelämän muutoksiin.

Etiikka on filosofian perinteinen osa-alue ja siksi keskeinen osa filosofian opiskelua. Filosofia opettaa arvojen, normien ja merkitysten käsitteellistä jäsentämistä. **Eettinen** pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Oppiaineen kriittinen perinne ohjaa opiskelijaa itsenäiseen ajatteluun ja kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestäväns toimintaan. Filosofian opiskelu auttaa hahmottamaan moniulotteisia ongelmia ja luomaan niistä kokonaisjäsennystä. Ymmärrys sosiaalisten ja ekologisten globaalien ongelmien luonteesta rohkaisee toimimaan niiden korjaamiseksi ja toteuttaa **ympäristöosaamisen** tavoitteita.

Gloobaali- ja kulttuuriosaamisen näkökulmasta filosofian opiskelu avartaa ajattelua ja auttaa ymmärtämään, että on olemassa erilaisia tapoja hahmottaa todellisuutta. Se kehittää herkkyyttä havaita yhtäläisyyksiä ja eroja maailman ilmiöissä. Filosofian osa-alueista erityisesti etiikka ja yhteiskuntafilosofia tarkastelevat ihmisten ja kulttuurien monimuotoisuutta sekä kannustavat ennakkoluulottomaan suhtautumiseen erilaisiin elämänilmiöihin. Filosofiset ajatuskokeet johdattavat hahmottelemaan mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja.

Tavoitteet

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia sekä niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja
- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot, mikä auttaa kehittämään omaa ajattelua, arvioimaan sitä kriittisesti sekä pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä
- kykenee arvioimaan moraalisia ongelmia ja niiden mahdollisia ratkaisuja sekä sitoutumaan eettisiin periaatteisiin
- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa tai ristiriitaista
- kehittää kykyään ilmaista näkemyksiään järkipäisesti perustellen.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu keskeisten filosofisten kysymysten ymmärtämiseen, ajattelun taitojen ja käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista ja arvioida filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä hahmottaa ja täsmentää informaatiota käsitteellisesti sekä eritellä ja pohtia sitä kriittisesti. Lisäksi arvioidaan taitoa tunnistaa arkielämässä ja tieteessä filosofisia ongelmia ja muotoilla niitä käsitteellisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon filosofisiin kysymyksiin esitettyjen ratkaisujen tuntemus sekä taito esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida omaa ajatteluaan ja rohkaisee häntä oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Opintojaksojen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

Opintojaksot

Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI01)

Opintojakson moduulit

- Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1), Pakollinen

Tavoitteet

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille väitteille perusteluja, hahmottamaan perustelujen rakennetta sekä arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten vuorovaikutteisten harjoitusten ja keskustelujen kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin
- osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Johdatus filosofiseen ajatteluun

- mitä filosofia on, filosofinen kysymyksenasettelu sekä ajattelu filosofian perinteessä ja ajankohtaisissa aiheissa
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet sekä niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti, muun muassa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin sovelletuna
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

Paikallinen lisäys

- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso harjaannuttaa perustelemaan ja kriittisesti arvioimaan erilaisia väitteitä sekä käymään järkiperaistia, toiset keskustelijat huomioonottavaa keskustelua.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso edesauttaa eri oppiaineiden välistä integraatiota, sillä opintojakso perehdyttää tiedon ja argumentaation eroihin ja yhtäläisyyksiin eri tieteenaloilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op) FI1, pakolliset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan filosofian ja filosofisten peruskysymysten luonteeseen. Lisäksi opintojakso perehdyttää pätevän päättelyn ja johdonmukaisen argumentaation perusteisiin esimerkiksi erilaisten kirjallisten ja vuorovaikutteisten harjoitteiden avulla. Lisäksi opintojaksossa tutustutaan tietoa ja tiedettä koskeviin filosofisiin kysymyksiin. .

Numeroarviointi.

Etiikka, 2 op (FI02)

Opintojakson moduulit

- Etiikka, 2 op (FI2), Pakollinen

Tavoitteet

Etiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin
- osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta sekä hahmottaa normatiivisten ja kuvailevien väitteiden eron
- osaa esittää suullisesti ja kirjallisesti johdonmukaisia eettisiä argumentteja sekä perustella moraalin velvoittavuutta
- oppii jäsentämään oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla
- osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioimaan filosofisen etiikan välinein
- osaa soveltaa etiikkaa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Etiikka

- *moraalin luonne normijärjestelmänä; moraalin, lakien ja tapojen ero; moraalinen objektivismi, relativismi, subjektivismi*
- *moraalia tarkasteleva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyveet, seuraukset, oikeudet ja velvollisuudet*
- *filosofisia teorioita elämän hyvydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta*
- *etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat*
- *ympäristöä ja luontoa koskevia eettisiä kysymyksiä, kuten ilmastonmuutos ja eläinten oikeudet*
- *etiikka ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet*

Paikallinen lisäys

- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettinen pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Etiikan opiskelu rohkaisee ja harjaannuttaa itsenäiseen ajatteluun ja johdonmukaisten eettisten argumenttien esittämiseen. Samalla etiikan opiskelu kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestävään toimintaan, esimerkiksi yhteiskunnallisten epäkohtien ja ekologisten ongelmien tunnistamiseen ja toimimiseen niiden korjaamiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen näkökulmasta etiikan opiskelu auttaa ymmärtämään erilaisia ajattelutapoja ja sitä, että eri kulttuureissa on erilaisia oikeaan ja väärään liittyviä käsityksiä.

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaamisen näkökulmasta etiikan opiskelu edistää kykyä pitää huolta itsestä, muista ja ympäristöstä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Etiikka (2 op) FI2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, teorioihin ja kysymyksiin. Etiikka-opintojakso tarjoaa välineitä erilaisten eettisten valintatilanteiden ratkaisemiseksi ja laajemmin hyvän elämän pohtimiseksi.

Numeroarviointi.

Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI03)

Opintojakson moduulit

- Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteiskuntafilosofia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy joihinkin yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin*
- *oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vapautta, tasa-arvoa ja vallankäyttöä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa*
- *pystyy arvioimaan filosofisesti yhteiskunnan rakennetta ja sen oikeutusta*

- osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin
- ymmärtää oikeuksien merkityksen yhteiskunnan perustana.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Yhteiskuntafilosofia

- yhteiskuntajärjestyksen oikeuttaminen, yhteiskuntasopimusteoria
- vallan, vapauden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden eri muodot
- ihmisoikeudet, kansalaisoikeudet ja oikeusvaltio; demokratia ja yhteisöllisyys yhteiskunnallisina arvoina
- poliittiset ihanteet: liberalismi, sosialismi, anarkismi, konservatismi, nationalismi; yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat
- hyvinvoinnin ja talouden suhde; tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen; hyvinvointivaltio
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta, eriarvoistavien rakenteiden tunnistaminen ja kritiikki

Paikallinen lisäys

- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallisen osaamisen näkökulmasta opintojakso syventää opiskelijan tietoutta ja ymmärrystä yhteiskuntafilosofisten kysymysten luonteesta. Opintojakso auttaa analysoimaan ajankohtaisia yhteiskunnallisia keskusteluja esimerkiksi oikeudenmukaisuuteen ja valtaan liittyen. Opintojakso tarjoaa välineitä oman, yhteiskuntaa koskevien käsitysten muodostamiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista argumentaatiotaitoa, esimerkiksi kykyä ymmärtää ja suvaita omista käsityksistä poikkeavia käsityksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä

- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhteiskuntafilosofia (2 op) FI3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja kysymyksiin: mitä on valta ja kenellä sitä on? Millainen on oikeudenmukainen yhteiskunta? Opintojakso syventää opiskelijan kykyä tunnistaa ja analysoida yhteiskunnallisia keskusteluja ja ongelmia. Opintojakso kannustaa opiskelijaa kohti aktiivista kansalaisuutta.

Numeroarviointi.

Totuus, 2 op (FI04)

Opintojakson moduulit

- Totuus, 2 op (FI4), Valinnainen

Tavoitteet

Totuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa erottaa mielipiteet tosiasiaväittämistä ja ymmärtää tarpeen perustella tosiasiaväittämät*
- *ymmärtää kielen ja merkitysten roolin todellisuuden hahmottamisessa*
- *osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteestä*
- *osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta*
- *osaa arvioida havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden suhdetta totuuteen*
- *oppii arvioimaan tilanteita, joissa eri tutkimukset antavat erilaisia tuloksia ja toimintavaihtoehtoja.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Totuus

- *kieli, merkitys ja totuus*
- *totuuden luonne ja totuusteoriat; totuuden lähestyminen; välttämätön ja kontingentti totuus*
- *todellisuuden ja tietoisuuden luonne; realismi ja antirealism*
- *tiedon lähteet, tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen, tiedon suhde varmuuteen*
- *tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmiä sekä tieteellinen päättely; tieteen etiikka*
- *tieteen menetelmien ja teorioiden luotettavuus ja suhde todellisuuteen*
- *selittäminen, ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta erilaisissa tieteissä*

Paikallinen lisäys

- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tietoteoreettiset kysymykset ja ongelmat yhdistävät eri tieteenaloja. Niihin perehtyminen auttaa opiskelijaa myöhemmin syventymään yksittäisiin tieteenaloihin ja tieteenvälisiin rajapintoihin.

Hyvinvointiosaaminen

Monimutkaisten tietoon ja totuuteen liittyvien kysymysten käsittely auttaa sietämään inhimilliseen kokemukseen sisältyvää epävarmuutta. Tämä vahvistaa opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Totuus (2 op) FI4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan tietoa, totuutta ja todellisuutta koskeviin filosofisiin kysymyksiin. Lisäksi opintojaksolla perehdytään tieteenfilosofiaan. Opintojakso vahvistaa opiskelijan kykyä luovia informaatiotulvassa ja kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä.

Numeroarviointi.

Filosofian yo-kertaus, 2 op (FI05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kykenee itsenäisesti kertaamaan lukion filosofian oppimäärän.
- Opiskelija tuntee filosofian ylioppilaskokeen luonteen ja rakenteen sekä kokeen suorittamiseksi tarvittavat ohjelmistot.
- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan lukion filosofian oppimäärä.
- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan osaamista ja itsetuntoa filosofisten kysymysten käsittelyssä ja ylioppilaskokeeseen valmistautumisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla perehdytään ylioppilaskokeen luonteeseen ja siihen vastaamiseen. Tämä vahvistaa opiskelijan monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Filosofian yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla kerrataan aiempien lukion filosofian opintojaksojen keskeisimmät sisältöalueet ja harjoitellaan ylioppilaskirjoitustehtäviin vastaamista. Opintojakso on tarkoitettu filosofian ainereaaliin valmistautuville.

Suoritusmerkintä.

Estetiikka, 2 op (FI06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tuntee erilaisia kauneuden ja taiteen määrittely-yrityksiä sekä niihin liittyviä ongelmia.
- Opiskelija tuntee keskeisiä taiteen ontologiaan liittyviä lähestymistapoja ja niihin liittyviä ongelmia.
- Opiskelija osaa eritellä taideteosten ja ihmisen elinympäristön esteettisten objektien välisiä eroja.
- Opiskelija ymmärtää kauneuden ja taiteen arvottamiseen liittyviä ongelmia.
- Vantaan lukiokoulutuksessa filosofian opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä monikulttuurisen ja -katsomuksellisen lähiympäristön ajankohtaisista ilmiöistä ja nuorten esiin nostamista kysymyksistä.
- Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisiin oppimisympäristöihin.
- Opiskelijan hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Estetiikan keskeiset käsitteet (kauneus, taide, esteettinen kokemus) ja niiden historiallinen kehittyminen länsimaissa.
- Keskeiset taiteen ja kauneuden määritelmät
- Taiteen arvottamiseen liittyvät keskeiset näkökulmat
- Taiteen ontologia
- Ihmisen elinympäristön estetiikka (esimerkiksi arkkitehtuuri)
- Taiteen yhteiskunnallinen merkitys
- Filosofian opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessa ja viestinnässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt tukevat opiskelijan kykyä analysoida ja tulkita taidetta ja elinympäristön esteettisiä ilmiöitä. Kauneuden ja taiteen ilmiöihin perehtyminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso tarjoaa näkökulmia eri aikoina ja eri kulttuureissa vallinneisiin kauneus- ja taidekäsitteisiin. Tämä tukee opiskelijan kulttuuriosaamisen kehittymistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Estetiikka (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan filosofisen estetiikan keskeisiin kysymyksiin ja ongelmiin: mitä on kauneus? Kuinka taide voidaan määritellä? Lisäksi opintojaksolla perehdytään rakennetun ympäristön estetiikkaan (esimerkiksi arkkitehtuuriin) sekä taiteen ja vallan väliseen suhteeseen.

Suoritusmerkintä.

7.5. Fysiikka (FY)

Oppiaineen tehtävä

Fysiikan opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkityksen jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Fysiikan opetus antaa opiskelijalle valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla sekä hyödyntää fysiikan osaamistaan työelämässä. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Fysiikan opetuksen tuella opiskelijan ymmärrys fysiikan käsitteistä rakentuu ja opiskelija ymmärtää niitä kvalitatiivisella ja kvantitatiivisella tasolla. Opiskelijan aikaisemmat kokemukset, uudet havainnot ja näkökulmat muokkautuvat johdonmukaiseksi käsitykseksi ympäröivästä todellisuudesta opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutuksessa ja fysiikan teorioiden avulla.

Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat ympäristöstä tehdyt havainnot. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista sekä luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan työturvallisuutta noudattaen.

Laaja-alainen osaaminen

Fysiikan opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin. Opetus kehittää **yhteiskunnallista osaamista** antamalla opiskelijalle valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttaa yhteiseen päätöksentekoon.

Opiskelijoiden oma tutkimuksellinen työskentely kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa opiskelijoita fysiikan opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja ympäristöstä, käyttämään fysiikan osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön, ympäristö- ja terveysvaikutusten sekä energiantuotantotapojen kannalta. Fysiikan opetus tukee näin **eettisyyttä ja ympäristöosaamista, globaali- ja kulttuuriosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Fysiikan opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkitsemista ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkitsemalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua tekstiä, kuvia, videoita, taulukoita, kuvaajia tai kaavoja. **Monitieteinen ja luova osaaminen** saa tukea fysiikan opiskelusta myös tieto- ja viestintäteknologian osalta. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittauksien käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin.

Tavoitteet

Fysiikan opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät fysiikan merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä fysiikan tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida fysiikan ja teknologian merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle
- tunnistaa fysiikan osaamistaan sekä kykenee asettamaan omia tavoitteitaan, kohtaamaan oppimishaasteitaan ja soveltamaan fysiikan opiskelustrategioita
- perehtyy fysiikan soveltamiseen monipuolisissa tilanteissa, kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä
- saa mahdollisuuksia perehtyä fysiikan sovelluksiin vierailujen, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja fysiikkaa soveltaville aloille
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten, ongelmanratkaisun tai muun toiminnan lähtökohdiksi
- osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa
- tunnistaa virhelähteiden vaikutuksen mittauksiin
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää fysiikan keskeisiä käsitteitä johdonmukaisesti ja oikeissa yhteyksissä
- jäsentää käsitystään luonnon rakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- osaa ilmaista johtopäätöksiä ja näkökulmia fysiikalle ominaisilla tavoilla
- ymmärtää fysiikan ilmiöitä ja periaatteita teknologisten sovellusten taustalla
- osaa muodostaa, tulkita ja arvioida erilaisia malleja sekä käyttää niitä ja simulaatioita ilmiöiden kuvaamiseen ja ennusteiden tekemiseen
- osaa käyttää asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida niitä kriittisesti fysiikan tietojensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa fysiikan osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä. Samalla opiskelija harjaantuu itsearviointiin.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, kuten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, esimerkiksi kysymysten muodostamista, ongelmanratkaisuprosessin kuvaamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Energia ja lämpö, 2 op (FY03)

Opintojakson moduulit

- Energia ja lämpö, 2 op (FY3), Valinnainen

Tavoitteet

Energia ja lämpö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä
- osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä

- osaa soveltaa termodynamiikan käsitteitä ja malleja energiantuotannon ratkaisujen tarkastelussa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- tunnistaa energiatasapainon ja lämmönsiirtymisen merkityksen ilmastomuutoksessa.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Energia ja lämpö

Keskeiset sisällöt

- voima vuorovaikutuksen voimakkuuden mittana
- mekaaninen työ
- termodynaaminen systeemi ja tilanmuuttajat
- lämpötila, paine ja hydrostaattinen paine
- energian säilyminen, sisäenergia, energian siirtyminen ja lämpömäärä
- aineen lämpeneminen ja jäähtyminen sekä olomuodon muutokset
- lämpölaajeneminen
- kaasujen tilanmuutokset ja ideaalikaasun tilanyhtälö

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.

- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistamme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Energia ja lämpö (2 op) FY3, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu energiaan, lämpöopin ilmiöihin ja saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan kriittiseen keskusteluun.

Numeroarviointi

Voima ja liike, 2 op (FY04)

Opintojakson moduulit

- Voima ja liike, 2 op (FY4), Valinnainen

Tavoitteet

Voima ja liike

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tutkia kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä*

- osaa tuottaa ja analysoida graafisia esityksiä mittausaineistosta
- ymmärtää säilymislakien merkityksen fysiikassa
- tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Voima ja liike

Keskeiset sisällöt

- tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- kappaleiden vuorovaikutus ja voima sekä Newtonin lait
- voimien yhteisvaikutus, voimakuvio ja liikeyhtälö
- paino ja kitka
- liike-energia, potentiaalienergia ja mekaaninen energia
- mekaanisen energian säilyminen ja mekaniikan energiaperiaate
- liikemäärä, impulssi, liikemäärän säilyminen ja yksiulotteiset törmäykset

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyitä kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaissamme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koasuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Voima ja liike (2 op) FY4, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutkii etenemisliikkeeseen ja vuorovaikutukseen liittyviä ilmiöitä kokeellisesti sekä teoreettisesti ja käsittelee niihin liittyviä malleja.

Numeroarviointi

Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY05)

Opintojakson moduulit

- Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5), Valinnainen

Tavoitteet

Jaksollinen liike ja aallot

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa mallintaa planetaarista liikettä ympyräliikkeenä*
- *perehtyy värähtely- ja aaltoliikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä*
- *osaa kuvata jaksollista liikettä fysikaalisilla ja matemaattisilla käsitteillä*

- *osaa mallintaa mekaanista värähtelyä ja ääntä jaksollisena liikkeenä.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Jaksollinen liike ja aallot

Keskeiset sisällöt

- *momentti ja kappaleen kiertuminen*
- *tasapaino kiertymisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa*
- *tasainen ympyräliike ja normaalikiikkyvyys*
- *gravitaatiolaki ja planetaarinen liike*
- *jaksollinen liike, jaksonaika, taajuus ja amplitudi*
- *harmoninen voima ja värähtelyliike sekä harmonisen voiman potentiaalienergia*
- *mekaanisten aaltojen synty, eteneminen ja heijastuminen*
- *mekaanisten aaltojen diffraktio ja interferenssi sekä seisovat aallot*
- *ääni aaltoliikkeenä, äänen intensiteettitaso, äänen ominaisuudet ja eteneminen*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyitä kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettavat kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jaksollinen liike ja aallot (2 op) FY5, valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy gravitaatioon, jaksollisen liikkeen ja aaltojen käsitteisiin jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä.

Numeroarviointi

Sähkö, 2 op (FY06)

Opintojakson moduulit

- Sähkö, 2 op (FY6), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tutkia kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdä sähköopin perusmittauksia*
- *osaa käyttää kentän ja potentiaalin käsitteitä sähkökentän kuvaamisessa*
- *tuntee sähkölaitteisiin ja sähköenergian siirtoon liittyviä turvallisuusnäkökohtia.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Sähkö

Keskeiset sisällöt

- *jännite ja sähkövirta tasavirtapiireissä*
- *resistanssi ja Ohmin laki*
- *sähköteho ja Joulen laki*
- *vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait*
- *akut ja akun latauspiiri*
- *Coulombin laki ja homogeeninen sähkökenttä*
- *potentiaalienergia ja potentiaali homogeenisessa sähkökentässä*
- *kondensaattori ja kondensaattorin energia*
- *puolijohteet, diodi ja LED komponentteina virtapiirissä*
- *sähköturvallisuus: sulake, suojausluokitus ja läpilyöntilujuus*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaissamme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sähkö (2 op) FY6, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu sähköön liittyviin peruskäsitteisiin sekä mittaustekniikan ja arkipäivän sovelluksiin.

Numeroarviointi

Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY07)

Opintojakson moduulit

- Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkömagnetismi ja valo

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää induktioilmiön keskeisen merkityksen sähkömagnetismissä*
- *ymmärtää sähköenergian tuotannon ja siirron fysikaaliset perusteet ja merkityksen yhteiskunnan toiminnan kannalta*

- tunnistaa sähkömagneettisen säteilyn lähteitä ja vaikutuksia
- ymmärtää valon sähkömagneettisena ilmiönä.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Sähkömagnetismi ja valo

Keskeiset sisällöt

- *ferromagnetismi ja magneettinen dipoli*
- *magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä*
- *varatun hiukkasen liike homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä*
- *virtajohtimen magneettikenttä ja kahden virtajohtimen välinen voima*
- *sähkömagneettinen induktio, Lenzin laki ja pyörrevirrat*
- *generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla*
- *sähkömagneettinen säteily ja sen spektri sekä mustan kappaleen säteilyn spektri*
- *valon heijastuminen, taittuminen ja kokonaisheijastuminen*
- *valon interferenssi ja diffraktio*
- *valon polarisaatio kvalitatiivisesti*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuitisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.

- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sähkömagnetismi ja valo (2 op) FY7, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu sähkömagnetismiin, valoon sekä sähköenergian tuottamiseen ja siirtämiseen.

Numeroarviointi

Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY08)

Opintojakson moduulit

- Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8), Valinnainen

Tavoitteet

Aine, säteily ja kvantittuminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee ionisoivan säteilyn vaikutukset ja tutustuu säteilyn turvalliseen käyttöön*

- *tutustuu kvanttifysiikkaan perustuvaan maailmankuvaan alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan*
- *ymmärtää kvanttittumiseen perustuvan teknologian merkityksen nyky-yhteiskunnassa.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Aine, säteily ja kvanttittuminen

Keskeiset sisällöt

- *energian kvanttittuminen aineen ja säteilyn vuorovaikutuksessa*
- *fotoni sähkömagneettisen säteilykentän kvanttina*
- *atomin rakenne, atomin elektronien kvanttitilat ja aaltomekaanisen atomimallin periaate*
- *kvanttittumiseen perustuva teknologia: laser ja kvanttirakenteet*
- *atomiytimen rakenne ja muutokset, radioaktiivinen hajoaminen*
- *ydinreaktiot, massan ja energian ekvivalenssi, ytimen sidosenergia*
- *ydinvoima, fissio ja fuusio*
- *hajoamislaki*
- *ionisoivan säteilyn lajit ja biologiset vaikutukset sekä soveltaminen lääketieteessä ja teknologiassa*
- *hiukkasfysiikan standardimalli*
- *maailmankaikkeuden kehitys*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Aine, säteily ja kvantittuminen (2 op) FY8, valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy kosmologian, radioaktiivisuuden, ydin- ja kvanttifysiikan perusteisiin.

Numeroarviointi

Fysiikan yo-kertausta, 2 op (FY09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Aikaisemmin opiskeltujen opintojaksojen sisältöjen syventäminen ja yhteen nivominen. Valmistaudutaan vastaamaan fysiikan ylioppilaskoetehtäviin. Opintojakson päätöskokeena preliminäärikoe.
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kooste fysiikan pakollisten ja valinnaisten opintojaksojen keskeisistä sisällöistä.
- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Fysiikan YO-kertaus (2 op), valinnaiset opinnot

Aikaisemmin opiskeltujen kurssien sisältöjen syventäminen ja yhteen nivominen. Valmistaudutaan vastaamaan fysiikan ylioppilaskoetehtäviin. Kurssikokeena prelinäärikoe.

Numeroarvostelu tai suoritusmerkintä

Kokeellinen fysiikka, 2 op (FY10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyi. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja -laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näytö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ilmiöistä teoriaksi - Fysiikan kokeelliset työt (2 op), valinnaiset opinnot

Valitse oma tutkimuskohteesi laajasta valikoimasta mielenkiintoisia ilmiöitä:

- Musiikki ja soitinten fysiikka
- Fysiikan laboratoriotyöt
- Urheilun laji-, tekniikka- ja voimaharjoittelu
- Ajoneuvot ja liikenne
- Sähkö ja elektroniikka

Voit myös syventää ymmärrystäsi jo aiemmin opiskelemistasi fysiikan opintojaksoista kokeellisen työskentelyn avulla.

Julkaise tutkimuksesi tulokset raporttina tai halutessasi artikkelina, videona tai näiden yhdistelmänä.

Suoritusmerkintä

Tähtitiede, 2 op (FY11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään maailmankaikkeuden rakenteita, maailmankaikkeuden historiaa sekä maailmankaikkeuden mahdollista tulevaisuutta.
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Maailmankaikkeuden rakenteet, maailmankaikkeuden historia & maailmankaikkeuden tulevaisuus (mahdollinen).
- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaissimme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tähtitiede (2 op), valinnaiset opinnot

Tähtitieteen opintojaksossa voidaan tutustua esimerkiksi maailmankaikkeuden mittasuhteisiin, aurinkokuntaan, tähtijärjestelmiin, tähtitieteen uusiin saavutuksiin, tähtitieteen havaintovälineisiin, sähkömagneettiseen säteilyyn, galakseihin, mustiin aukkoihin, eksoplaneettoihin, astrobiologiaan ja kosmologiaan. Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Opintokäynnit voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä

Fysiikka luonnontieteenä ja fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 2 op (FY01FY02)

Opintojakson moduulit

- Fysiikka luonnontieteenä, 1 op (FY1), Pakollinen
- Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 1 op (FY2), Pakollinen

Tavoitteet

Fysiikka luonnontieteenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelijaa ohjataan muodostamaan jäsenneltyä kysymyksiä tutkittavasta aiheesta.

Keskeiset sisällöt

Fysiikka luonnontieteenä

Keskeiset sisällöt

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Keskeiset sisällöt

- energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen
- energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen
- energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.

- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyyt kehittyi. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.

- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettavat kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Fysiikka luonnontieteenä & Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (2 op) FY1, FY2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla herätetään ja syvennetään kiinnostusta luonnontieteitä kohtaan tutustumalla fysiikkaa oppiaineena ja tieteenä. Opiskelija perehtyy aineen ja maailmankaikkeuden rakenteisiin liittyviin peruskäsitteisiin ja jäsentää käsitystään luonnon perusrakenteista. Opiskelija perehtyy energiaan käsitteenä ja siihen, minkälaisia vaikutuksia eri energiantuotantotavoilla on ympäristöön.

Numeroarviointi

7.6. Maantiede (GE)

Oppiaineen tehtävä

Maantiede tarkastelee luonnon, ihmisen ja yhteiskunnan ilmiöitä ja vuorovaikutusta. Maantieteen opetuksen tehtävänä on avartaa opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja kehittää valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja niiden ajallista muutosta sekä alueellisia ongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa havaitsemaan muuttuvaan maailmaan vaikuttavia tekijöitä, muodostamaan perusteltuja näkemyksiä, ottamaan kantaa omassa ympäristössään, lähialueilla ja koko maailmassa tapahtuviin muutoksiin sekä toimimaan aktiivisesti luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Opetus harjaannuttaa opiskelijan osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä tukee opiskelijaa kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa tiedostamaan luonnon ja ihmistoiminnan vuorovaikutusta sekä tarkastelemaan maailmaa muuttuvana ja kulttuurisesti monimuotoisena elinympäristönä.

Maantieteen opetuksessa integroituvat luonnontieteelliset ja humanistis-yhteiskuntatieteelliset aiheet. Opetus antaa opiskelijalle valmiuksia ympäristö- ja ihmisoikeuskysymysten tarkasteluun sekä tukee opiskelijan kasvua sivistyneeksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi.

Nuorten elämismaailma sekä opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot ovat maantieteen opetuksen lähtökohta. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Tutkiva lähestymistapa ja geomedian käyttö auttavat opiskelijaa syventämään maantieteellistä ajattelua sekä ymmärtämään arkiympäristössä ja paikallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla tapahtuvia muutoksia. Geomedialla tarkoitetaan maantieteellisiä tiedonhankinta- ja esitystapoja, esimerkiksi kartoja, paikkatietoa, diagrammeja, kuvia, videoita, kirjallisia lähteitä, mediaa ja suullisia esityksiä. Geomedian monipuolinen käyttö tukee opiskelijaa maantieteellisen tiedon hankinnassa, analysoinnissa, tulkinnassa ja visuaalisessa esittämisessä. Ajankohtaisten uutisten käsittely opetuksessa kehittää opiskelijan maailmankuvan rakentumista ja kriittistä

ajattelua sekä auttaa häntä ymmärtämään lähiympäristössä ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä maantieteen tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Maantieteen opetuksessa tuetaan opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** kehittymistä. Maantieteen opetukselle ominaiset työskentelytavat ovat opiskelijälähtöisiä ja vuorovaikutteisia vaihtelevissa oppimisympäristöissä. Maantieteen opetuksessa korostuvat erityisesti sosiaaliset ja yhteistyötaidot sekä vastuunotto omasta ja muiden työskentelystä. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteiden asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Maantieteen opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä **monitieteelliseen ja luovaan** työskentelyyn. Opetuksessa perehdytään maantieteen ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Geomediataidot vahvistavat opiskelijan monilukutaitoa. Maantieteen opetus motivoi opiskelijaa luonnontieteelliseen ja humanistis-yhteiskuntatieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan sekä tietojen kriittiseen analyysiin.

Maantieteen opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus edistää opiskelijan ymmärrystä kestävästä kehityksen merkityksestä aluesuunnittelun lähtökohtana ja antaa opiskelijalle valmiuksia osallistuvaan suunnitteluun. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävästä tulevaisuudesta ja globaalin vastuun ymmärtämiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä, mikä vahvistaa **yhteiskunnallista osaamista**.

Maantieteen opiskelu vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** monipuolisesti. Opetus lisää ymmärrystä kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja luonnonympäristön merkityksestä. Maantieteen opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva kestävästä elämäntavan välttämättömyydestä. Opetus auttaa opiskelijaa soveltamaan maantieteellisiä tietoja ja taitoja omassa arkielämässä, eettisissä pohdinnoissa ja kestävässä kulutusvalinnoissa.

Maantieteen opetus syventää opiskelijan käsitystä ihmisoikeuksien merkityksestä, yhteiskunnan moninaisuudesta ja alueellisen identiteetin muodostumisesta tukien siten opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamisen** kehittymistä. Maantieteelle on ominaista tarkastella ajankohtaisia maailmanlaajuisia ilmiöitä ja niiden vuorovaikutussuhteita. Maantiede tukee opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksien ja tulevaisuuden taitojen rakentumista sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi.

Tavoitteet

Maantieteen opetuksessa vahvistetaan opiskelijan maantieteellistä ajattelua, syvennetään ilmiöiden ja prosessien ymmärtämistä sekä kehitetään monipuolisten taitojen hallintaa ja soveltamista. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Maantieteellinen ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan maantieteeseen ja maantieteen tapaan hahmottaa ja tutkia maailmaa

- ymmärtää, mikä on ominaista maantieteelle tieteenalana ja mihin maantieteellistä osaamista tarvitaan arkielämässä, opiskelussa ja työelämässä
- osaa käyttää maantieteellisiä käsitteitä täsmällisesti ja ilmaista perusteltuja näkemyksiä maantieteelle ominaisella tavalla oikeissa yhteyksissä
- syventää maailman karttakuvan ja paikannimistön hallintaansa
- osaa tarkastella maailmaa eri lähtökohdista, kuten yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmista
- ymmärtää kestävästä elämäntavasta välttämättömyyden ja luonnonvarojen säästävän kiertotalouden merkityksen.

Maantieteelliset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää luonnon- ja ihmismaantieteellisten ilmiöiden ja prosessien vuorovaikutuksen.

Maantieteelliset taidot ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnoida arkiympäristöjä ja tulkita maisemaa
- osaa vertailla ja analysoida luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita sekä niissä tapahtuvia muutoksia eri aluetasoilla
- osaa havainnoida, kuvata ja analysoida ihmisten hyvinvointia paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti
- osaa pohtia ja arvioida mahdollisia ratkaisuja ympäristön muutoksiin ja ihmisen toiminnan aiheuttamiin muutoksiin
- ymmärtää, soveltaa ja analysoi maantieteellistä tietoa sekä hyödyntää monipuolisesti geomediaa tiedon hankinnassa, arvioinnissa ja esittämisessä
- seuraa ajankohtaisia maailman tapahtumia ja osaa kriittisesti arvioida niihin vaikuttavia tekijöitä sekä mahdollisia seurauksia
- tuntee alueiden kehittämisen, osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja
- saa valmiuksia toimia kantaaottavana ja kestävästä tulevaisuudesta edistävänä aktiivisena maailmankansalaisena.

Osaamisen arviointi

Maantieteen yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin.

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Opiskelija voi esittää maantieteellistä ajatteluaan ja tietoaan monipuolisilla menetelmin. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geomediataidot. Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kenttätöillä sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Maailma muutoksessa, 2 op (GE01)

Opintojakson moduulit

- Maailma muutoksessa, 2 op (GE1), Pakollinen

Tavoitteet

Maailma muutoksessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää maantieteellistä maailmankuvaansa ja osaa käyttää paikannimistöä luontevasti tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä*
- *osaa analysoida ympäristön muutosten syitä ja arvioida ympäristön muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa selittää, millaisten ratkaisujen avulla ympäristön muutoksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *osaa analysoida ihmiskunnan muutosten syitä ja arvioida muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa arvioida, miten ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin voidaan vaikuttaa eri alueilla*
- *tuntee kestävän kehityksen sitoumuksia sekä osaa käyttää näitä eettisten perustelujen pohjana*
- *osaa hankkia, analysoida ja esittää asianmukaista ja luotettavaa tietoa alueellisista kysymyksistä geomedialla hyödyntäen*
- *osaa arvioida kriittisesti ajankohtaisia alueellisia uutisia ympäristön tai ihmiskunnan muutoksista eri medioissa.*

Paikallinen lisäys

- *Opiskelija perehtyy muuttuvaan maailmaan ja sen alueellisiin ilmiöihin tarkastelemalla ympäristön muutoksia ja ihmiskunnan muutoksia*

Keskeiset sisällöt

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- *miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa*
- *miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa*
- *alueelliset ajankohtaiset uutiset*

Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja

- *ilmastonmuutosten mekanismit*
- *nykyisen ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksia*
- *kuivuus, aavikoituminen, myrskyt, tulvat*
- *ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja niiden hillintä*

Ihmiskunnan muutoksia

- *väestön kasvun ja vaurastumisen maailmanlaajuiset ympäristövaikutukset*
- *puhtaan veden puute, nälkä*
- *hyvinvoinnin jakautuminen, köyhyys*
- *pakolaisuus*
- *kestävän kehityksen sitoumukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa hyödynnetään paikallisia ympäristöjä oppimisympäristöinä tutustuen alueen nimistöön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija seuraa ajankohtaisia uutisia ja hahmottaa näin maailmassa tapahtuvia muutoksia luonnossa ja ihmiskunnassa samalla pohtien kestävä kehityksen perusteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija seuraa ajankohtaisia uutisia ja hahmottaa näin maailmassa tapahtuvia muutoksia luonnossa ja ihmiskunnassa samalla pohtien kestävä kehityksen perusteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Maailma muutoksessa (2 op), GE1, pakolliset opinnot

Opiskelija perehtyy muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta.

Numeroarviointi

Sininen planeetta, 2 op (GE02)

Opintojakson moduulit

- Sininen planeetta, 2 op (GE2), Valinnainen

Tavoitteet

Sininen planeetta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti luonnonmaantieteen peruskäsitteitä ja paikannimistöä*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää luonnonmaantieteellistä tietoa geomedian avulla*
- *osaa selittää Maan planetaarisuudesta johtuvia ilmiöitä ja perustella ilmiöiden vaikutuksia luonnon järjestelmiin*
- *osaa kuvata ja analysoida elottoman ja elollisen luonnon alueellisuutta maapallolla*

- osaa tulkita kuvista ja kartoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä sekä selittää perustellen, miten ja miksi luonnonmaisemat muuttuvat
- osaa analysoida luonnonriskien syitä ja arvioida luonnonriskien seurauksia eri alueilla
- osaa selittää ja vertailla esimerkkien avulla, miten luonnonriskien seurauksia voidaan ennakoida tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- ymmärtää luonnonmaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa erottaa paikallisympäristössään luonnonmaisemien rakennetta ja muutosta sekä tutustuu alueen nimistöön.

Keskeiset sisällöt

Sininen planeetta

Luonnonmaantieteellinen ajattelu

- luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- luonnonmaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät

Ilmakehä ja vesikehä

- ilmakehän rakenne ja tuulet, muutokset otsonikerroksessa
- veden kiertokulku, sateet ja meriveden liikkeet, ENSO ja NAO
- sää ja sen ennustaminen
- ilmastoalueet

Kivikehä

- maapallon rakenne ja kiviaineksen kierto
- endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina
- endogeeniset ja eksogeeniset ilmiöt riskeinä, keskeiset riskialueet, ennakointi ja niihin varautuminen

Paikallinen lisäys

- Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden vaikutus paikallisessa ympäristössä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjoittelee eri muodoissa esitetyn tiedon tulkintaa, harjaantuu syy-seuraussuhteiden hahmottamisessa sekä asioiden havainnollistamista tietoteknisin keinoin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee eri muodoissa esitetyn tiedon tulkintaa, harjaantuu syy-seuraussuhteiden hahmottamisessa sekä asioiden havainnollistamista tietoteknisin keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista.

Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Sininen planeetta (2 op), GE2, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija tarkastelee luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syventää ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemustaan. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet.

Numeroarviointi

Yhteinen maailma, 2 op (GE03)

Opintojakson moduulit

- Yhteinen maailma, 2 op (GE3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteinen maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti ihmismaantieteen käsitteitä ja paikannimistöä*
- *tunnistaa kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostaa niiden moninaisuutta sekä ottaa toiminnassaan huomioon ihmisoikeudet*
- *osaa hankkia, analysoida, arvioida ja esittää ihmismaantieteellistä tietoa geomedian avulla*
- *osaa kuvata ja analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä sekä ihmisen ja luonnon välisiä riippuvuussuhteita eri aluetasoilla*
- *osaa analysoida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta ihmisen toimintaan sekä vertailla eri alueita*
- *osaa analysoida esimerkkien avulla ihmiskunnan riskien ja ympäristöriskien syitä ja arvioida niiden seurauksia sekä tunnistaa keinoja, miten riskien seurauksia voidaan hillitellä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *ymmärtää ihmismaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa, ihmisten arkielämässä ja omissa toiminnassaan.*

Paikallinen lisäys

- *Opiskelija osaa tieto- ja viestintätekniikan avulla hakea, tulkita, visualisoida ja esittää tietoa.*
- *Opiskelija osaa erottaa paikallisympäristössään ihmismaantieteen ilmiöitä ja muutosta sekä tutustuu alueen nimistöön.*

Keskeiset sisällöt

Yhteinen maailma

Ihmismaantieteellinen ajattelu

- *ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen*

- ihmismaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät
- paikkojen kokeminen ja miellekartat

Väestö, asutus ja kulttuurit

- väestörakenne ja väestömuutokset
- asutuksen sijoittuminen, muuttoliikkeet
- kulttuurien moninaisuus, alueellinen identiteetti ja ihmisoikeuksien toteutuminen, kuten alkuperäiskansojen asema

Kaupungit ja kaupungistuminen

- maankäyttö ja rakennettu ympäristö
- kaupunkiympäristön muutokset ja ekokaupungit

Tuotannon alueelliset piirteet ja luonnonvarojen kestävä käyttö

- maa-, metsä- ja kalatalous
- kaivannaiset, energialähteet
- teollisuus
- kiertotalous

Liikkuminen, palvelut ja vuorovaikutus

- saavutettavuus, liikenneverkot ja matkailu
- globalisaatio
- innovaatioiden alueellinen leviäminen

Paikallinen lisäys

- Erilaisten tv-taitojen harjoittelu esimerkiksi Classroomissa, LibreOfficessa ja Abitissa.
- Alueen nimistöön tutustuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ryhmätyötaitoja erilaisten vaihtelevien työskentelymenetelmien avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija osaa kuvata ja analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä sekä ihmisen ja luonnon välisiä riippuvuussuhteita eri aluetasoilla

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tunnistaa kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostaa niiden moninaisuutta sekä ottaa toiminnassaan huomioon ihmisoikeudet

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Yhteinen maailma (2 op), GE3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy ihmismaantieteellisiin ilmiöihin ja syventää ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemustaan ja vuorovaikutusta sekä rakentaa ymmärrystään ihmistoiminnan alueellisista piirteistä.

Númeroarviointi

Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE04)

Opintojakson moduulit

- Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4), Valinnainen

Tavoitteet

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa maantieteellisiä kysymyksiä ja toteuttaa tutkimuksen tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin, jossa on paikallinen, alueellinen tai globaali ulottuvuus
- ymmärtää ja osaa selittää, miten geomediaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, omassa arjessa ja yhteiskunnan eri aloilla
- osaa hyödyntää paikkatietosovelluksia ja tietää niiden toimintaperiaatteita
- osaa havainnoida arkiympäristöjä, tulkita maisemaa ja karttoja sekä kuvata ja selittää luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiötä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita
- tuntee ja osaa kuvata aluesuunnittelun tavoitteet ja eri tasot sekä kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa tulkita tieto- ja viestintätekniisesti tuotettua tietoa sekä tuottaa sitä
- Opiskelija hahmottaa aluesuunnittelun periaatteita ja kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksia aluesuunnitteluun

Keskeiset sisällöt

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Maantieteellinen tutkimus

- geomedian käyttö tutkimuksessa; kartografian ja paikkatiedon perusteet, kuvat, videot, diagrammit ja taulukot sekä muut alueellisen tiedon lähteet
- ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen
- luonnon- ja kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla
- geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävän tulevaisuuden edistämisessä

Aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet

- kaavoitus eri aluetasoilla
- osallistumisen keinot

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti (opiskelijan valinnan mukaan)

- *näkökulma voi olla aluemaantieteellinen tai ilmiöpohjainen, keskeistä aiheen käsittelyssä on alueellisuus sekä ymmärrys ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta*
- *tutkielma tai muu projekti laaditaan yksin tai ryhmässä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tieto- ja viestintäteknisesti tuotetun tiedon tulkintaa sekä sen tuottamista
- Opiskelija perehtyy aluesuunnittelun periaatteisiin ja kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksiin aluesuunnittelussa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu aluesuunnittelun periaatteisiin ja kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksiin aluesuunnitteluun. Näin hän harjoittaa yhteiskunnallista osaamistaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjoittelee tieto- ja viestintäteknisesti tuotetun tiedon tulkintaa sekä sen tuottamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä. Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä. Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta (2 op), GE4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opiskelija soveltaa aiemmissa moduuleissa hankittuja maantieteellisiä tietoja ja taitoja tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa.

Numeroarviointi

Maantieteen yo-kertaus, 2 op (GE05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrata ja syventää lukion maantiedon keskeisen sisällön ymmärtämistä. Harjoitella maantiedon reaalivastauksen laatimista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla painotetaan lukion maantiedon keskeisiä aiheita. Lisäksi perehdytään niihin asioihin, jotka ovat jääneet aikaisemmillä kursseilla opiskelijoiden itsenäisen opiskelun varaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija vahvistaa maantieteellistä osaamistaan ja harjoittelee asioiden havainnollistamista tieto- ja viestintäteknisin keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Maantieteen kertauskurssi (2 op), GE6, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opiskelija kerta- ja syventää lukion maantiedon keskeisen sisällön ymmärtämistään sekä harjoittelee maantiedon reaalivastauksen laatimista.

Suoritusmerkintä.

Kehitysmaantiede, 2 op (GE06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tarkastelee kehittyneisyyden ilmentymisen muotoja ja näiden eroja maapallolla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Maapallon eri alueiden taloudellisten ja sosiaalisten kehittyneisyyden erojen ilmentymisen vertailua sekä eroista aiheutuvia seurauksia.
- Luonnonvarojen ja vaurauden jakautumisen vertailua sekä eroista aiheutuvia seurauksia.
- Eriarvoisuuden vähentämisen keinojen pohtiminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija perehtyy kehittyneisyyden ilmentymisen eri muotoihin ja eriarvoisuuden ilmentymiseen maapallolla sekä tutustuu keinoihin vähentää eriarvoisuutta eri tasoilla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija perehtyy kehittyneisyyden ilmentymisen eri muotoihin ja eriarvoisuuden ilmentymiseen maapallolla sekä tutustuu keinoihin vähentää eriarvoisuutta eri tasoilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan arvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: Kehitysmaantiede (2 op), GE8, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opiskelija tarkastelee kehittyneisyyden ilmentymisen muotoja ja näiden eroja maapallolla. Numeroarviointi

560 kartografian keinoin, 2 op (GE07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy erilaisiin karttoihin ja diagrammeihin hyödyntäen myös paikkatieto-ohjelmistoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla tutustutaan kaupunkirakenteeseen ja kaupunkiympäristöön jokerilinjalla 560 omien havaintojen kautta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjoittelee maantieteellisen tiedon hankintaa sekä sen tuottamista ja havainnollistamista eri tavoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ryhmätyötaitoja erilaisten vaihtelevien työskentelymenetelmien avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Yhdessä opiskelijoiden kanssa sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Opintojakson arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso: 560 kartografian keinoin (2 op), GE5, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opiskelija tutustuu kaupunkirakenteeseen ja –ympäristöön jokerilinjalla 560 omien havaintojensa, karttojen ja diagrammien kautta käyttäen apuna myös paikkatieto-ohjelmistoja. Opintojakso järjestetään joka toinen vuosi.

Suoritusmerkintä.

7.7. Historia (HI)

Oppiaineen tehtävä

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Erityisenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan historiallista ajattelua. Historiallinen ajattelu koostuu historiatiedon tulkinnallisen luonteen ymmärtämisestä. Historian peruskäsitteiden, muutoksen ja jatkuvuuden sekä syyn ja seurauksen, hallinta on oleellinen osa historiallista ajattelua. Historialliseen ajatteluun kuuluu myös historian tekstitaitojen hallinta, kuten kyky analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä ja arvioida niiden tuottajien tarkoituksia. Historialle ominainen tapa lukea ja tulkita lähteitä antaa valmiuksia arvioida tiedon luotettavuutta myös tämän päivän maailmassa.

Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta. Siinä perehdytään yksilön merkitykseen ja mahdollisuuksiin toimijana nyt ja tulevaisuudessa sekä pohditaan yksilöiden ja väestöryhmien toiminnan taustatekijöitä ja motiiveja historiallisissa konteksteissaan. Historian opetuksessa opiskelijat myös harjoittelevat historiallista empatiaa eli asettumista menneisyyden ihmisen asemaan kulloisessakin kontekstissa. Tarkoituksena on pyrkiä

ymmärtämään menneisyyden ihmisten tekemiä ratkaisuja. Opetuksessa korostetaan ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä sekä demokratian ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia oman aikamme ja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisessa. Suomen historiaa tarkastellaan maailmanhistorian taustaa vasten.

Laaja-alainen osaaminen

Historia tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettiseen toimijuuteen. Se auttaa opiskelijaa kasvamaan sivistyneeksi ja avarakatseiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Historian opetuksen tavoitteet toteutuvat linkittyen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin.

Historia vahvistaa opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kehittämällä eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset ja heidän näkökulmansa sekä tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa sekä edistää omien vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Lisäksi se syventää ymmärrystä hyvinvointiyhteiskuntien kehityksestä.

Vuorovaikutusosaaminen näkyy historian opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Historialle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelu- ja työskentelytapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät oppimisen lisäksi sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, kehittävät myötätuntotaitoja sekä vahvistavat kaikkien osallisuutta ja myönteistä oppimisilmapiiriä.

Historian oppiaineen lähtökohtana on oppia hyödyntämään ja arvioimaan kriittisesti erilaisia tietolähteitä ja niiden luotettavuutta sekä ymmärtämään ja arvostamaan tutkitun tiedon merkitystä. Opetuksessa opiskelija harjaantuu tuottamaan, yhdistelemään ja soveltamaan tietoa monialaisissa verkostoissa rohkeasti, luovasti ja tulevaisuuteen suunnaten. Historia vahvistaa monelta osin opiskelijan **monitieteisen ja luovan osaamisen** sekä monilukutaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Historian opetuksessa korostetaan **yhteiskunnallista osaamista** tukevalla tavalla ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja kansainvälisen yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia tarkastellaan kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen ovat oppiaineessa keskeisessä roolissa. Historian opiskelu auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä. Historiatietoisuus antaa pohjaa opiskelijan demokraattiselle osallistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiselle.

Historian oppiaineessa tarkastellaan yksilön, luonnon ja yhteiskunnan välisten riippuvuussuhteiden muutosta pitkällä aikavälillä. Näitä käsitellään osana kestävää tulevaisuutta **eettisyyden ja ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Historia syventää käsitystä siitä, miten yhteiskunnan nykyinen arvopohja on syntynyt, ja antaa valmiuksia moniulotteisten ilmiöiden ymmärtämiseen ja ratkaisemiseen humanistisesta näkökulmasta. Historiallinen empatia vahvistaa opiskelijan kykyä monipuoliseen eettiseen pohdintaan.

Kulttuurien ja kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistavana oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä vahvistaen **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Historian opetus tukee opiskelijan kasvua moninaisuutta ymmärtäväksi ja kansainvälisyyteen suuntautuneeksi yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Historian oppiaineessa korostetaan jokaisen oikeutta omiin kulttuurisiin juuriinsa.

Tavoitteet

Historian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät historialliseen ajatteluun: arvoihin, historiallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä historiallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Arvot

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee historian laaja-alaisuuden ja ymmärtää kulttuurien erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden monimuotoisuutta
- saa valmiuksia muodostaa ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, demokratiaa ja kestäväää elämäntapaa arvostavan maailmankuvan sekä osaa toimia niitä edistävänä vastuullisena kansalaisena
- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan historiaan ja ymmärrystään sen merkityksellisyydestä.

Historiallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen ja maailmanhistorian keskeisimpiä historiallisia prosesseja taustoineen ja seurauksineen sekä osaa arvioida niiden merkitystä ja vuorovaikutussuhdetta
- ymmärtää historian monitulkintaisuuden ja historiallisen tiedon rakentumisen periaatteet
- ymmärtää nykyhetken historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana
- osaa analysoida historiallisia ilmiöitä ja arvioida ihmisten toimintaa eri aikoina kunkin ajan omista lähtökohdista
- kykenee suhteuttamaan oman aikansa ja itsensä historialliseen jatkumoon sekä syventämään historiatietoisuuttaan.

Historiallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa etsiä, tulkita ja arvioida lähdekriittisesti erilaisia kirjallisia, tilastollisia ja kuvallisia lähteitä
- pystyy rakentamaan menneisyyttä koskevaa tietoa erilaisia tietolähteitä kriittisesti käyttäen
- osaa hyödyntää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisessa ja arvioida kriittisesti historian käyttöä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona sekä muissa yhteyksissä
- osaa soveltaa historian osaamistaan yhteiskunnallisten ja taloudellisten haasteiden arvioimiseen ja nähdä niihin liittyviä vaihtoehtoisia ratkaisukeinoja myös tulevaisuudessa.

Osaamisen arviointi

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja työskentelytavoistaan sekä kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa osaamistaan.

Historian arvioinnin keskeisiä kohteita ovat historian tiedonalalle ominaisten tietojen ja taitojen hallinta: kyky ymmärtää ajallista kehitystä, syy-yhteyksiä ja seurausvaikutuksia sekä taito hankkia informaatiota erilaisista lähteistä, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa sekä arvioida historian ilmiöitä, tulkintoja ja historian tiedon käyttöä kriittisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan taito ymmärtää, soveltaa, analysoida ja yhdistellä historiallista tietoa erilaisissa tilanteissa, kuten taito käyttää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä ja muodostaa tiedoistaan loogisia kokonaisuuksia.

Opintojaksot

Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI01)

Opintojakson moduulit

- Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1), Pakollinen

Tavoitteet

Ihminen, ympäristö ja historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon
- ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti
- tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit
- ymmärtää nykypäivän taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja väestöllisiin ilmiöihin johtaneen kehityksen sekä osaa eritellä siihen vaikuttaneita tekijöitä
- osaa analysoida väestön, talouden ja yhteiskuntarakenteiden kehitystä ja riippuvaisuutta ympäristöstä
- osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tietojen ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Ihminen, ympäristö ja historia

Historia tieteenalana

- historian kehityslinjojen hahmottaminen ja sitominen aikaan
- historian tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Maatalous luomassa pohjaa yhteiskuntien kehitykselle

- ihminen ympäristön muokkaajana eri aikoina
- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- väestönkasvu, yhteiskuntien ja valtioiden muodostuminen
- rahatalouden ja kaupan kehitys

Maailmankaupan synty ja vuorovaikutuksen lisääntyminen

- eurooppalaiset tutkivat ja valloittavat maailmaa
- kansainvälisen kaupan monipuolistuminen ja sen vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön

Teollistuminen muuttaa ihmisen ja luonnon suhdetta

- *teollistumisen edellytykset ja vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön*
- *väestökehitys ja muuttoliikkeet*
- *jälkiteollinen yhteiskunta ja globaali talous*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisen näkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelija osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.
- Historiallista empatiaa harjoitellaan useilla opintojaksoilla, esimerkiksi tarinoiden ja ihmiskohtaloiden kautta. Ihmisen ja luonnon välinen vuorovaikutus korostuu HI1-opintojaksolla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opiskelija tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti
- Opiskelija ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon
- Historiassa opetellaan hahmottamaan syy-seuraus -suhteita. Historiallisen tiedon epävarmuus ja tulkinta ovat osa oppiainetta ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ihminen, ympäristö ja historia (2op) HI01, pakolliset opinnot

Opintojakso tarkastelee yksilön, yhteiskunnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Opetuksen näkökulma on nykyisyyden

selittämisessä sekä historiallisten ilmiöiden pitkän aikavälin tarkastelussa. Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallis-taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Opintojaksolla harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

Numeroarviointi.

Kansainväliset suhteet, 2 op (HI02)

Opintojakson moduulit

- Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2), Pakollinen

Tavoitteet

Kansainväliset suhteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat*
- *osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää mielipidevaikuttamista eri aikoina*
- *osaa eritellä aatteiden ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen*
- *osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia*
- *seuraa aktiivisesti mediaa ja osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisiä kysymyksiä*
- *osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä.*

Paikallinen lisäys

- *Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.*
- *Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.*

Keskeiset sisällöt

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen politiikan perusteet

- *kansainvälinen politiikka tutkimuskohteena ja keskeiset käsitteet*
- *poliittiset ideologiat ja niiden vaikutus yhteiskuntiin ja kansainvälisiin suhteisiin*

Eurooppakeskeinen kansainvälinen järjestelmä

- *imperialismi politiikan, talouden ja kulttuurin ilmiönä*
- *maailmansotien syyt ja seuraukset*
- *demokratian ja totalitarismin vastakkainasettelu*
- *ihmis oikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat*

Kaksinapaisesta moninapaiseen maailmaan

- *kylmän sodan supervaltakilpailu ja sen päättymisen*
- *dekolonisaation merkitys ja vaikutukset*
- *maailmanpolitiikka ja muuttuva vallan tasapaino*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisen näkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys**Laaja-alainen osaaminen****Globaali- ja kulttuuriosaaminen**

- tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat

Yhteiskunnallinen osaaminen

- osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä -
- osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia

Opintojakson arviointi**Paikallinen lisäys**

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

kansainväliset suhteet (2op) HI02, pakolliset opinnot

Opintojakso tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä ja valtasuhteiden muutoksia 1900-luvun alusta nykypäivään. Opintojaksolla analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisten taloudellisten ja ideologisten mallien näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat kilpailun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Opintojaksolla syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään kansainvälisiin suhteisiin liittyvien erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin

Numeroarviointi.

Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI03)**Opintojakson moduulit**

- Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3), Pakollinen

Tavoitteet

Itsenäisen Suomen historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää Suomen valtiollisen kehityksen, kansainvälisen aseman ja yhteiskunnan muotoutumisen osana eurooppalaista ja kansainvälistä kehitystä
- tuntee suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja talouden keskeiset muutokset, ymmärtää niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään ja osaa arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia
- ymmärtää talouden, yhteiskunnan, kulttuurielämän sekä aatteellisen ja valtiollisen elämän ilmiöiden keskinäisen riippuvuuden ennen ja nykyään
- pystyy arvioimaan Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja ja niiden taustalla olevia vaikuttimia historiallisessa kontekstissaan
- osaa eritellä suomalaiseen identiteettiin ja kulttuuriin eri aikoina liitettyjä ominaisuuksia, mielikuvia ja ihanteita sekä niiden vaikutusta nykypäivän Suomeen.

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Itsenäisen Suomen historia

Suomalaisen yhteiskunnan juuret

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys Suomen ja suomalaisuuden rakentamisessa
- demografiset muutokset ja väestön moninaisuus
- suomalaisen yhteiskunnan modernisoituminen

Itsenäistyvä Suomi osana Eurooppaa

- itsenäistymisprosessi, sisällissota ja sen kansainvälinen konteksti
- eheyttämisen aika ja demokratian kriisi
- Suomi kansainvälisten kulttuurivirtausten osana

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- Suomi toisessa maailmansodassa
- kylmän sodan vaikutus suomalaiseen yhteiskuntaan ja politiikkaan

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva Suomi kansainvälisen yhteisön jäsenenä

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallislähtökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Tuntee suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja talouden keskeiset muutokset, ymmärtää niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään ja osaa arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia

Yhteiskunnallinen osaaminen

- ymmärtää Suomen valtiollisen kehityksen, kansainvälisen aseman ja yhteiskunnan muotoutumisen osana eurooppalaista ja kansainvälistä kehitystä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Itsenäisen Suomen historia (2op) HI03, pakolliset opinnot

Opintojakson tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Opintojaksolla perehdytään Suomen historian erilaisiin lähteisiin, muuttuviin tulkintoihin ja historian tiedon käyttöön.

Numeroarviointi.

Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI04)

Opintojakson moduulit

- Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4), Valinnainen

Tavoitteet

Eurooppalainen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa*

- ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen
- ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa
- osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia
- osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan
- pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen
- osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Eurooppalainen ihminen

Eurooppalainen kulttuuri ja maailmankuvan rakentuminen

- *tiede, taide, uskonto ja media maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä*

Eurooppalaisen kulttuurin juuret

- • *antiikin kulttuurien yleispiirteet*
- • *demokratian ja tieteellisen ajattelun synty*
- • *keskiajan kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus*

Yksilöllisen ajattelun ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen

- *tieteen ja taiteen kehitys uuden ajan alussa*
- *reformaatio ja tiedon vallankumous*
- *valistus, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen*
- *1800-luvun aatteet sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset muutokset*

Kohti nykyaikaa

- *taide, populaarikulttuuri ja kulttuurin globalisoituminen*
- *tiede uskonnollisen maailmankuvan haastajana, edistysusko ja uhkakuvat*
- *demokratian ja tasa-arvoajattelun leviäminen sekä niiden vastavoimat*
- *tiedon määrän kasvu ja kulttuurin pirstaloituminen*
- *sukupuoliroolien murros*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon paikallisen näkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa
- osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.

Vuorovaikutusosaaminen

- Historian opintojaksoilla kannustetaan vuorovaikutteisiin harjoituksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsenyntyä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Eurooppalainen ihminen (2op) HI04, valinnaiset opinnot

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksolla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa sekä kontakteihin muihin kulttuurialueisiin. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde, sukupuoli ja arkielämä

Numeroarviointi.

Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI05)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen alueen historiallisia lähteitä ja osaa arvioida niitä kriittisesti*
- *tuntee suomalaista, saamelaista ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa*
- *hallitsee Suomen historialliset kehityslinjat sekä niiden yhteydet pohjoismaiseen kehitykseen ja Itämeren alueeseen*
- *kykenee yhdistämään historialliset kehityslinjat oman kotiseutunsa historiaan ja näkee kehityksen myös yksittäisen ihmisen kannalta*
- *osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen*

- osaa arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin
- osaa tarkastella Suomen historian käyttöä politiikassa ja identiteetin luomisessa.

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tietojen ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Suomen alue esihistoriallisella ajalla

- tutkimusmenetelmät ja lähteet
- käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä

Keskiaika

- Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen
- kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen
- yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri

Uusi aika

- reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta
- Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen
- elämäntapa sääty- ja maatalousyhteiskunnassa
- Suomen aseman muutos ja uudistukset Ruotsin ajan lopulla

Suomi osana Venäjää

- Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty
- suomalaisen identiteetin luominen, sivistys, tiede ja taide

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisen näkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- osaa arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin
- tuntee suomalaista, saamelasta ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa

Yhteiskunnallinen osaaminen

- osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin itämaasta Suomeksi (2op) HI05, valinnaiset opinnot

Opintojakso tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Opintojaksolla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Opintojaksolla syvennyttään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

Numeroarviointi.

Mailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI06)

Opintojakson moduulit

- Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman kulttuurit kohtaavat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kulttuurien vuorovaikutusta koskevia teorioita ja käytänteitä*
- *tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa*
- *osaa eritellä kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä historiallisessa että nykypäivän kontekstissa*
- *analysoi esimerkiksi taiteissa, uskonnossa ja sosiaalisissa rakenteissa esiintyviä kulttuurisia arvoja ja käytäntöjä*
- *erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä*
- *osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotyyppioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön*
- *tuottaa yksin tai ryhmässä historiallista asiatekstiä käyttämällä monipuolisesti ja kriittisesti lähdeaineistoa.*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Historian opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Maailman kulttuurit kohtaavat

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

- *kulttuurit ja niiden vuorovaikutus*

Moduulissa tarkasteltaviksi kohteiksi valitaan kaksi tai useampia kulttuureja seuraavilta alueilta:

- *Aasian kulttuurit*
- *Afrikan kulttuurit*
- *arktiset kulttuurit*
- *Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit*
- *Latinalaisen Amerikan kulttuurit*
- *Lähi-idän kulttuurit*
- *Pohjois-Amerikan alkuperäiskulttuurit.*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon paikallisenäkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä
- osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotyyppioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön
- Opintojaksolla voidaan hyödyntää opettajien ja opiskelijoiden kontakteja toisiin kulttuureihin.

Vuorovaikutusosaaminen

- Historian opintojaksoilla kannustetaan vuorovaikutteisiin harjoituksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsenyntyä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman kulttuurit kohtaavat (2op) HI06, valinnaiset opinnot

Opintojaksossa perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksiin sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Opintojaksolla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

Numeroarviointi.

Historian yo-kertaus, 2 op (HI07)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiötä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Historian yo-kertaus (2op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso palvelee opiskelijoiden valmentautumista yo-tutkinnon historian kokeeseen. Kerrataan pakollisten ja syventävien opintojaksojen keskeistä sisältöä ja käydään läpi edellisvuosien reaalikoetehtäviä historiasta. Lisäksi seurataan ajankohtaisia teemoja.

Suoritusmerkintä.

Maailma tänään, 2 op (HI08)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen

osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailma tänään (2 op), paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksossa seurataan ajankohtaisia maailmantapahtumia ja analysoidaan niihin johtanutta kehitystä eri tiedotusvälineiden avulla. Samalla harjoitellaan tutkielman tekemistä.

Suoritusmerkintä.

7.8. Kemia (KE)

Oppiaineen tehtävä

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Se ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, yhteiskunnassa ja ympäristöhaasteiden ratkaisemisessa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Opetus herättää kiinnostusta kemian opiskelua ja kemian alan ammatteja kohtaan sekä antaa valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Kemian opetus tukee opiskelijan käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtämistä siten, että niiden makroskooppinen, mikroskooppinen ja symbolinen taso muodostavat loogisen kokonaisuuden. Opiskelijan aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä ja matemaattisesti.

Kemian opetuksessa käytetään vaihtelevia ja monipuolisia opetus- ja opiskelumenetelmiä, joilla kehitetään opiskelijan käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista. Opetuksen keskeisiin lähtökohtiin kuuluu havainnointi ja tutkiminen. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista ja luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan kemikaali-, jäte- ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti. Opiskelijat harjaantuvat ottamaan vastuuta yhteisestä turvallisuudesta, jolloin myös työelämässä tarvittava turvallisuusosaaminen kehittyy.

Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Tutkimisen taitojen perustana on kysymysten ja havaintojen tekeminen. Mittaaminen, luokittelu ja muut tutkimisen taidot kehittyvät erilaisten menetelmien harjoittelun kautta. Myös opiskelijan tiedon käsittelyn ja esittämisen taidot karttuvat. Kokeellisen työn taidot etenevät kohti oman tutkimuksen suunnittelua. Samalla opiskelija oppii tekemään johtopäätöksiä sekä arvioimaan ja argumentoimaan tutkimuksen tuloksia.

Laaaja-alainen osaaminen

Kemian opetuksessa opiskelija omaksuu tietoja ja taitoja, jotka auttavat ymmärtämään kemian merkityksen oman arjen, terveyden ja elinympäristön kannalta, mikä tukee **hyvinvointiosaamisen** tavoitteita. Opiskelijalle muodostuu kyky tehdä arkielämässään valintoja, jotka ovat suotuisia hänen oman henkilökohtaisen terveytensä, ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Kemian opiskelumenetelmät tukevat työskentelyä, jossa opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja asettaa itselleen tavoitteita. Suunnitelmallinen opiskelu on tärkeä arjen taito, joka vahvistaa opiskelijan jaksamista ja kehittää kykyä työskennellä myös muuttuvissa olosuhteissa.

Kemian opetuksen kokeellisuus ja opiskelijan oma tutkimuksellinen työskentely kehittävät työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä kriittistä ajattelua ja innostavat opiskelijaa kemian opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Kemian opetuksessa tiedostetaan kemian täsmällisen kielenkäytön ja arkikielen välinen ero. Universaalia kemian kieltä lähestytään opiskelijan havaintojen ja arkikielen näkökulmasta. Kemiassa kielitietoisuuden ja kielitaidon merkitys näkyy erityisesti käsitteistön oppimisessa ja omien päätelmien selkeässä ja johdonmukaisessa perustelemissa.

Kemian opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkitsemista, argumentointia ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkitsemalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua kieltä, kuvia, videoita, malleja, simulaatioita, taulukoita ja kuvaajia tai kemian merkkikieltä. Kemiassa erityinen monilukutaidon muoto on kyky tulkita ja esittää symbolisia malleja ja submikroskooppisia kuvallisia malleja samoista ilmiöistä. Myös tieto- ja viestintäteknologia on osa nykyaikaista ja **monitieteistä osaamista** tukevaa kemian opetusta. Sitä käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin. Tietokonepohjaisella mittausjärjestelmällä voidaan korvata perinteisiä välineitä, ja tutkimusaineistoa on mahdollista taltioida myös kuvina ja videoina.

Luonnontieteellisessä työskentelyssä **luova osaaminen** näkyy kykyä muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä soveltaa, arvioida, yhdistellä ja analysoida hankittuja tietoja. Tutkimuksellinen opiskelu ja ongelmanratkaisu edellyttävät luovaa lähestymistapaa ja kehittävät luovaa ajattelua.

Kemian opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Opetus kehittää opiskelijan valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiseen päätöksentekoon syventämällä opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä ja käytöstä. Luonnontieteellisen tiedon historiallinen kehitys avaa opiskelijalle näkymän sekä tieteellisen maailmankuvan kehitykseen että kemian merkitykseen yhteiskunnallisissa muutoksissa. Kemian innovaatioiden ja modernien sovellusten kautta opiskelija ymmärtää myös kemian merkityksen nyky-yhteiskunnassa, teknologiassa ja työelämässä. Kemiaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kemian opetus vahvistaa **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** syventämällä opiskelijan ymmärrystä erilaisista ympäristöongelmista ja niihin johtaneista syistä. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan sekä ympäristöstä, käyttämään kemian osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön ja kiertotalouden kannalta. Opiskelija tunnistaa kemian tarjoamia ratkaisuja erilaisiin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutokseen ja luonnonvarojen riittävyyteen.

Tavoitteet

Kemian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kemian merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä kemian tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa ohjausta kemian osaamisensa tunnistamisessa, omien tavoitteiden asettamisessa, oppimishaasteiden kohtaamisessa ja kemian opiskelustrategioiden soveltamisessa
- osaa arvioida kemian ja siihen liittyvien teknologioiden tarjoamia ratkaisuja sekä niiden merkitystä yksilön, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta
- saa mahdollisuuksia perehtyä kemian sovelluksiin vierailujen, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja kemiaa soveltaville aloille.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa yhteisöllisesti
- tuntee kemian turvalliset työskentelytavat ja osaa käsitellä syntyneet kemikaalijätteet asianmukaisesti
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja ongelmanratkaisun lähtökohdiksi
- osaa toteuttaa kokeellisia tutkimuksia käyttäen kemialle tunnusomaisia työmenetelmiä
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä analysoida ja arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa kemian keskeisiä käsitteitä
- osaa käyttää erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä
- osaa käyttää monipuolisesti asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida eri yhteyksissä esitettyä tietoa kriittisesti kemian osaamisensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute sekä itsearviointi tukevat opiskelijaa kemian osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, havainnollistaa ja esittää kemiallista tietoa. Kemiallisen tiedon soveltaminen, luonnontieteellisten lainalaisuuksien ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen sekä kokonaisuuksien hahmottaminen ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan taitoon arvioida tietoa kriittisesti.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voidaan

osoittaa eri tavoin. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, kuten kysymysten muodostamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Molekyylit ja mallit, 2 op (KE03)

Opintojakson moduulit

- Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3), Valinnainen

Tavoitteet

Molekyylit ja mallit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä
- osaa soveltaa ainemäärän ja konsentraation käsitteitä
- osaa tutkia kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen hiilen yhdisteitä
- ymmärtää, kuinka tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta
- osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.

Paikallinen lisäys

- Molekyylimallinnusohjelman käytön harjoittelu.

Keskeiset sisällöt

Molekyylit ja mallit

Keskeiset sisällöt

- liuoksen valmistus ja laimentaminen sekä standardisuoran sovittaminen pitoisuuden määrittämiseksi
- hiilivetyjen sekä hiilen happi- ja typpiyhdisteiden funktionaaliset ryhmät ja nimeämisen perusteet
- hapettuminen ja pelkistyminen hiilen happiyhdisteissä
- hiilen yhdisteiden rakenteiden mallintaminen ja ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla
- suhdekaavan ja molekyylikaavan selvittäminen laskennallisesti sekä rakenneisomeria
- kvanttimekaaninen atomimalli, hybridisaatio ja stereoisomeria hiiliyhdisteissä
- tutustuminen spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelija osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmätyötaidot kokeellisessa työskentelyssä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Numeroarviointi.
- Arvosanaan vaikuttaa opintojakson koe, kokeellisista töistä tehdyt työselostukset, tuntityöskentely sekä mahdolliset muut kirjalliset tuotokset.

Opintojakson vapaa kuvaus

KE3 Molekyylit ja mallit (2 op)

Perehdytään hiilen yhdisteiden kemiaan ja sen merkitykseen opiskelijan omassa elämässä hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Opitaan valmistamaan ja laimentamaan liuoksia, tarkennetaan atomimallia ja opitaan määrittämään laskennallisesti yhdisteen kaava.

Kemiallinen reaktio, 2 op (KE04)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen reaktio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme
- osaa käyttää ja soveltaa reaktioihin liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEknologian sovelluksissa
- osaa tutkia kemiallisia reaktioita kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen
- ymmärtää aineen häviämättömyyden merkityksen kemiassa.

Paikallinen lisäys

- Jatketaan reaktioiden kirjoittamista molekyylimallinnusohjelmalla.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen reaktio

Keskeiset sisällöt

- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti sekä tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen, reaktiotuotteiden kaavat ja nimet
- saanto ja rajoittava tekijä kemiallisessa reaktiossa
- ideaalikaasun tilanyhtälö ja ainemäärä
- saostumis- ja hajoamisreaktio, palamisreaktio
- protolyysi, neutraloituminen ja titraus analyysimenetelmänä
- additio, eliminaatio, substituuio, kondensaatio ja hydrolyysi hiiliyhdisteissä sekä yleisimpien biomolekyylien muodostuminen
- polymeroitumisreaktiot, polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmätyötaidot.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Numeroarviointi.
- Arvosanaan vaikuttaa opintojakson koe, kokeellisista töistä tehdyt työselostukset, tuntityöskentely sekä mahdolliset muut kirjalliset tuotokset.

Opintojakson vapaa kuvaus

KE4 Kemiallinen reaktio (2 op)

Perehdytään erilaisiin kemiallisiin reaktioihin symbolisen ilmaisun lisäksi kokeellisesti ja laskennallisesti.

Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE05)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista*
- ymmärtää energian häviämättömyyden ja energianmuutokset kemiallisissa reaktioissa*
- tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen*
- osaa tutkia sähkökemian liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja kuvata niitä malleja käyttäen*
- tuntee yhteiskunnassa merkittävien metallien kierrätyksen ja kiertotalouden periaatteet sekä niihin liittyviä ratkaisuja.*

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Keskeiset sisällöt

- reaktiossa sitoutuva tai vapautuva energia muodostumisentalpioiden, sidosenergioiden ja Hessin lain avulla*
- reaktiosarja- ja seoslaskujen periaatteet*
- hapetusluvut ja hapettumis-pelkistymisreaktiot*

- metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita, valmistus- ja jalostusprosesseja sekä riittävyys ja kierrätettävyys
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiaali, kemiallinen pari, elektrolyysi ja kemiallisen energian varastointi
- luonnontieteelliseen tutkimukseen tutustuminen tai tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Eettisyyttä ja ympäristöosaamista materiaaleihin liittyen.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmätyötaidot kokeellisessa työskentelyssä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Numeroarviointi.
- Arvosanaan vaikuttaa opintojakson koe, kokeellisista töistä tehdyt työselostukset, tuntityöskentely sekä mahdolliset muut kirjalliset tuotokset.

Opintojakson vapaa kuvaus

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

Opitaan ymmärtämään kemialliseen reaktioon liittyviä energiamuutoksia. Perehdytään monipuolisesti metallien kemiaan. Opetellaan käsittelemään reaktiosarjoja ja seoslaskuja.

Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE06)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen tasapaino

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa
- osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä
- osaa käyttää laskennallisia ja graafisia malleja reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämässä ja ennusteiden tekemisessä
- osaa esittää tutkimustuloksia graafisesti ja arvioida tutkimustuloksia ja -prosessia
- tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen.

Paikallinen lisäys

- Mittausdatan kerääminen ja sen käyttö.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen tasapaino

Keskeiset sisällöt

- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavat tekijät
- homogeenisen tasapainon kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen käsittely konsentraatioilla, tasapainotilaan vaikuttaminen
- hapot ja emäkset ja niihin liittyvät käsitteet sekä palamistuotteiden reaktiot vedessä
- happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- puskuriliuosten toimintaperiaate sekä elimistön ja luonnon puskurisysteemejä kvalitatiivisella tasolla
- reaktionopeuteen ja tasapainoreaktioihin liittyvien ilmiöiden tutkiminen kokeellisesti sekä ilmiöiden mallintaminen ja analysointi graafisesti tietokonesovelluksella
- tutustuminen kemian tarjoamiin mahdollisuuksiin jonkin terveyteen tai ympäristöön liittyvän ongelman ratkaisemisessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelija tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen ympäristönäkökohdat huomioiden.

Hyvinvointiosaaminen

- Opiskelija tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Laboratoriotöissä ryhmässä työskentely.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Numeroarviointi.
- Arvosanaan vaikuttaa opintojakson koe, kokeellisista töistä tehdyt työselostukset, tuntityöskentely sekä mahdolliset muut kirjalliset tuotokset.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään kemiallisen reaktion nopeuteen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Opitaan erilaisia tasapainoreaktioita ja niiden laskennallista käsittelyä. Lisäksi tutustutaan tasapainotilaan vaikuttaviin tekijöihin, happoihin, emäksiin ja puskuriliuoksiin.

Kemian yo-kertaus, 2 op (KE07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kootaan lukiokemian sisällöt kertaamalla keskeisiä periaatteita, vahvistamalla laskennallisia valmiuksia ennen ylioppilaskirjoituksia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kerrataan epäorgaanisesta ja orgaanisesta kemiasta keskeisiä osia mm. kemiallinen sidos, reaktiotyyppejä, orgaanisen kemian keskeiset yhdisteet ja nimeäminen. Kerrataan kemiallisiin reaktioihin liittyvät laskut, atomi- ja molekyyliorbitaalit.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakson kokeena preliminäärikoe.
- Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan kemian keskeisiä sisältöjä. Syvennetään aikaisemmin opittua.

Kokeellinen kemia, 2 op (KE08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso voidaan suorittaa kun moduulit 1,2, ja 3 on suoritettu.
- Opiskelija oppii tuntemaan ja käyttämään kemian työvälineitä ja kemikaaleja työturvallisuuden näkökohdat huomioon ottaen.
- Tutkitaan aineiden ominaisuuksia ja reaktioita opiskelijatöinä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Todetaan käytännön töiden avulla keskeisimpien kemian käsitteiden ja ryhmäominaisuuksien paikkansapitävyys.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opintojakso on pari-/ryhmätyöskentelyä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Integroidaan eri kemian kursseilla saatua tietoa ja pyritään yhdistämään asioita myös biologiaan ja fysiikkaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakson arvosana tulee kokeellisista töistä tehtyjen työselostusten arvosanojen keskiarvona.
- Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kokeellisen kemian tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan ja käyttämään kemian työvälineitä ja kemikaaleja työturvallisuuden näkökohdat huomioon ottaen. Kurssi on projektityöskentelyä. Tutkitaan aineiden ominaisuuksia ja reaktioita opiskelijatöinä.

Kemia yhteiskunnassa, 2 op (KE01KE02)

Opintojakson moduulit

- Kemia ja minä, 1 op (KE1), Pakollinen
- Kemia ja kestävä tulevaisuus, 1 op (KE2), Pakollinen

Tavoitteet

Kemia ja minä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemialla ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- saa valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaa arvioida tietolähteiden luotettavuutta
- oppii käyttämään jaksollista järjestelmää kemiallisen päättelyn apuna
- osaa käyttää ja soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa
- osaa tutkia kokeellisesti seoksen koostumusta ja pitoisuutta sekä ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat.
- Oppilas tutkii ja kokeilee arjen teknologisia sovelluksia, niiden käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita.

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemialla ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian merkitykseen kestävässä elämäntavan edistämisessä
- tutustuu luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa
- osaa tutkia aineen ominaisuuksia kokeellisesti
- osaa soveltaa aineen rakenteen malleja aineen ominaisuuksien vertailussa
- ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.

Paikallinen lisäys

- Monipuoliset työmenetelmät/tauottaminen

Keskeiset sisällöt

Kemia ja minä

Keskeiset sisällöt

- arjen aineiden turvallisuuden arviointi ja kemian merkitys omassa elämässä
- kemian merkitys työelämässä ja jatko-opinnoissa
- jaksollinen järjestelmä ja atomin rakenne elektronikuorimallin avulla
- puhtaat aineet, seokset ja erotusmenetelmät
- ainemäärä ja konsentraatio

Keskeiset sisällöt

- tutustuminen joihinkin esimerkkeihin kestävän elämäntavan edistämässä luonnontieteissä
- aineen rakenteen mallien ja yhdisteen kaavan esittäminen
- alkuaineiden ja yhdisteiden vahvat ja heikot sidokset sekä poolisuus
- aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti ja selittäminen aineen rakenteen avulla

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Osaa soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Kokeellisissa töissä ja tiedonhakutehtävissä ryhmätyötaidot.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

- Numeroarviointi.
- Arvosanaan vaikuttaa opintojakson koe, kokeellisista töistä tehdyt työselostukset, tuntityöskentely sekä mahdolliset muut kirjalliset tuotokset.

Opintojakson vapaa kuvaus

KE1 Kemia ja minä (1 op)

Opitaan arjen aineiden turvallisuuden arviointia ja kemian merkitystä omassa elämässä, työelämässä ja jatko-opinnoissa. Sisältöihin kuuluu jaksollinen järjestelmä, atomin rakenne elektronikuorimallin avulla, aineen luokittelu, erotusmenetelmät sekä ainemäärä ja konsentraatio.

KE2 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

Tutustutaan luonnontieteiden ratkaisuihin kestävän elämäntavan edistämässä. Perehdytään aineen rakenteeseen sidosten ja kokeellisuuden avulla ja opitaan esittämään yhdisteiden kaavoja.

7.9. Uskonto (KT)

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijaa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän laaja-alaisen yleissivistyksen muodostamisessa. Uskonnon opetuksessa perehdytään uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja ja katsomuksia tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja kehittää opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää monilukutaitoa. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan uskontoon liittyviä ilmiöitä analyyttisesti eri näkökulmista sekä soveltamaan ja arvioimaan lähdekriittisesti uskontoja koskevaa informaatiota. Uskonnon opetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen sekä dialogiin, jota käydään sekä uskontojen ja katsomusten sisällä että niiden välillä. Uskonnon opetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon, kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia ja edistää ihmisoikeuksien toteutumista. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi.

Opetuksessa käytetään tutkimustietoa, uskontojen omia lähteitä ja ajankohtaisia media-aineistoja. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen tiedepohja on erityisesti teologiassa ja uskontotieteessä. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti uskontoihin liittyvää kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta.

Oppiaineen tehtävä ja moduulien tavoitteet huomioon ottaen opetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä oppiaineen eri oppimäärien ja muiden oppiaineiden kanssa. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti vuorovaikutteisia työtapoja sekä digitaalisia ja koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja asiantuntijoita. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä uskonnon oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Uskonnon opetus edistää **hyvinvointiosaamista** tukemalla opiskelijan itsetuntemusta sekä itsensä ja muiden arvostamista. Opetus antaa opiskelijalle aineksia ja välineitä oman identiteetin, elämäntietämisen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin.

Opetuksessa käytetään menetelmiä, jotka vahvistavat **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden mukaisesti opiskelijan sosiaalisia taitoja sekä kykyä yhteistyöhön ja empatiaan. Oppiaineen opetus on kieli-, katsomus- ja kulttuuritietoista, ja se antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua dialogiin, joka liittyy uskonnollisiin, katsomuksellisiin, eettisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen vahvistuu uskonnon opetuksessa monipuolisesti. Opetuksessa perehdytään uskonnoille ominaisiin käsitteisiin, kieleen ja symboliikkaan sekä eri tieteenalojen uskontoa koskeviin näkökulmiin. Opetus antaa valmiuksia uskontoja ja katsomuksia koskevan informaation lähdekriittiseen arviointiin. Opetuksessa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja rohkaistaan tietojen ja taitojen luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä.

Uskonnon opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** vahvistamalla osallisuutta ja osallistumista. Opetus rohkaisee opiskelijaa toimimaan demokraattisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Oppiaine antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa työyhteisöissä. Kehittämällä opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystä ja dialogitaitoja oppiaine antaa valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta.

Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan uskontojen eettisiä ulottuvuuksia ja rohkaistaan opiskelijaa pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä **eettisyyden** tavoitteet huomioon ottaen. Opetuksessa tuetaan opiskelijan **ympäristöosaamista** lisäämällä ymmärrystä siitä, että uskonnoilla ja katsomuksilla eettisinä arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestävästä tulevaisuudesta rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen kytkeytyy vahvasti uskonnon oppiaineen keskeisiin tavoitteisiin. Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan monipuolisesti uskontojen, kulttuurien ja yhteiskuntien vuorovaikutusta ja vahvistetaan näin ymmärrystä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista kulttuuriperinnöstä ja niiden moninaisuudesta. Uskonnon opetus tarjoaa turvallisen tilan käsitellä yksilön, yhteisön ja suomalaisen yhteiskunnan suhteita sekä niihin liittyviä ajatuksia ja tunteita. Arvoja ja katsomuksia pohtivana oppiaineena uskonto rakentaa valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hankkia, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää tietoa
- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja
- tuntee uskonnon tutkimuksen keskeisiä käsitteitä, näkökulmia ja menetelmiä
- perehtyy uskontojen historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen sekä yhteiskunnan, kulttuurin ja uskonnon vuorovaikutukseen eri puolilla maailmaa
- perehtyy opiskeltavan uskonnon erityispiirteisiin Suomessa ja muualla maailmassa
- tunnistaa ja ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- ymmärtää uskonnon erityisluonnetta, esimerkiksi uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä, sekä tunnistaa ja osaa analysoida uskonnollisen ja tieteellisen tiedon ominaispiirteitä
- kehittää valmiuksia rakentaa ja jäsentää omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus, sekä valmiuksia toimia moniarvoisissa, moniuskontoisissa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä
- ymmärtää ja kunnioittaa ihmisoikeuksia ja osaa tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- kehittää valmiuksia rakentaa ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta sekä toimia yhteiskunnan aktiivisena ja vastuullisena jäsenenä.

Osaamisen arviointi

Uskonnon oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa opiskelemaan ja oppimaan sekä antaa palautetta hänen oppimisprosessistaan ja osaamisestaan. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijaa oman oppimisprosessinsa pitkäjänteisessä suunnittelussa ja arvioinnissa. Arviointi on monipuolista, ja siihen kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja uskonnon oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan uskonnolliseen ja katsomukselliseen yleissivistykseen liittyvien tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaan, tiedon soveltamiseen, analysointiin, arvioimiseen ja esittämiseen sekä tiedonhankintataitoihin ja työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa.

7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä – kristinuskon juutalaisuuden ja islamin jäljillä, 2 op (UE01)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnotollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuristausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa*
- *juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnotolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.

- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Uskonnon ja katsomusten ilmiöihin perehtyessä opiskelija saa valmiuksia ymmärtää uskontojen ja katsomusten merkitystä ja monimuotoisuutta yksilöiden ja yhteisöjen elämässä. Näin opiskelija harjaantuu ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon erilaisia katsomuksellisia näkökohtia. Opiskelija saa valmiuksia hahmottaa kulttuurienvälisen ymmärryksen merkitystä demokratialle ja kestäväälle tulevaisuudelle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Uskonnon ja tieteen suhteeseen, uskonnon määrittelyyn ja Lähi-idässä syntyneisiin uskontoihin tutustuminen laajentaa opiskelijan ymmärrystä uskonnon ja katsomusten ilmiöistä eri tieteenalojen ja uskontojen itseymmärryksen näkökulmasta. Uskontojen erilaisiin tulkintaperinteisiin ja sisäiseen monimuotoisuuteen tutustuminen harjaannuttaa opiskelijan kykyä tarkastella lähdekriittisesti uskonnollisia ja uskontoa käsitteleviä tekstejä ja kielenkäyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Uskontojen ja katsomusten ilmiöihin tutustuminen tukee opiskelijan ymmärrystä katsomusten ja uskontojen sekä niihin kytkeytyvien identiteettien moninaisuudesta. Samalla opiskelija syventää ymmärrystään lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta ja harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin samalla toimien kulttuurisen moninaisuuden puolesta. Juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin tarkastelun kautta opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan erilaisia kulttuuriperintöjä ja arvoja, joihin erilaiset identiteetit ja elämäntavat suomalaisessa yhteiskunnassa ja globaalisti rakentuvat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä (2 op) UE1, pakolliset opinnot

Opintojakso perehdyttää uskontoon ilmiönä, uskonnon ja uskonottomuuden asemaan nykymaailmassa. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja keskeisiin piirteisiin sekä niiden asemaan ja merkitykseen länsimaisissa yhteiskunnissa.

Numeroarviointi.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE02)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinusko

- *kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa*
- *uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Euroopassa*
- *katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *karismaattinen kristillisyys ilmiönä*
- *kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet*
- *ekumenia ja uskontodialogi*
- *kristinusko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy kristinuskon historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla

ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija hankkii välineitä hahmottaa ja analysoida katsomusten merkitystä yhteiskuntien ja ympäröivän kulttuurin kehityksessä. Samalla opiskelija saa valmiuksia edistää demokraattisen ja oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita. Kristinuskon eri muotojen eettisen ajattelun ja arvojen pohtiminen rakentaa lisäksi valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Hyvinvointiosaaminen

Tutustumalla monipuolisesti kristinuskon asemaan ja vuorovaikutukseen ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa opiskelija saa välineitä oman identiteetin, elämänskatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään yhteiskunnan moninaisuudesta tutustuessaan kristinuskon erilaisiin ilmenemismuotoihin ja tulkintatapoihin. Samalla hän saa välineitä tunnistaa ja analysoida kristinuskon eri muotoihin perustuvia kulttuuriperintöjä, arvoja ja identiteettejä sekä niiden asemaa ja merkitystä suomalaisessa yhteiskunnassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanlaajuinen kristinusko (2 op) UE2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla opiskelija perehtyy kristinuskon syntyyn, kehitykseen ja sen keskeisiin piirteisiin ja suuntauksiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan kristinuskon merkitykseen yhteiskuntien ja kulttuurien kehityksessä sekä ajankohtaisiin kristinuskoon liittyviin kysymyksiin.

Numeroarviointi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE03)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksat ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaisiin uskontoihin ja perinteisiin tutustuminen opintojakson aikana tarjoaa opiskelijalle välineitä ja valmiuksia huomioida katsomuksiin liittyviä tekijöitä omassa vuorovaikutuksessaan esimerkiksi kansainvälisissä ja katsomuksellisesti moninaisissa opiskelu- ja työympäristöissä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Erilaisiin katsomuksiin tutustuminen tarjoaa opiskelijalle välineitä hahmottaa, kuinka eri tavoin erilaiset katsomukset voivat hahmottavat ihmisen ja luonnon välistä suhdetta sekä kuinka katsomukset voivat edistää tai estää toimintaa ekologisesti kestäväns tulevaisuuden puolesta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan ymmärrys maailman, kulttuurien ja identiteettien moninaisuudesta ja niiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta syvenee, kun hän perehtyy opintojakson aikana erilaisiin katsomuksellisiin perinteisiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op) UE3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin luonnonuskontoihin sekä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin katsomuksellisiin perinteisiin ja niiden keskeisiin piirteisiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan katsomusten ja kulttuurin väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE04)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinuskon yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla

toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskeltavat sisällöt kehittävät opiskelijan ymmärrystä uskonnoista ja katsomuksista osana ympäröivää kulttuuria ja suomalaista yhteiskuntaa. Opiskelija perehtyy katsomusten ja uskontojen asemaan suomalaisessa lainsäädännössä sekä niiden merkitykseen suomalaisen yhteiskunnan eri sektoreilla. Tätä kautta opiskelija saa valmiuksia toimia itse sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävässä tulevaisuudessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla käsitellään suomalaista uskonnollisuutta ja uskonottomuutta, uskonnon- ja katsomuksenvapautta sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyviä kysymyksiä. Tämän myötä opiskelija saa välineitä oman identiteettinsä rakentamiseen sekä itsensä ja toisten arvostamiseen ja valmiuksia edistää yhteisöjen hyvinvointia sekä toimia oman ja toisten turvallisuuden hyväksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso tarjoaa opiskelijalle valmiuksia hahmottaa monipuolisesti suomalaista uskonnollista ja katsomuksellista kenttää eri tieteenalojen kuten yhteiskunnan ja kulttuurin tutkimuksen näkökulmista. Samalla hän saa välineitä uskontoja koskevan informaation lähdekriittiseen arviointiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op) UE4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaisiin uskontoperinteisiin sekä uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten sekä uskonnottomuuden asemaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Numeroarviointi.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE05)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Taiteen ja uskonnon suhteeseen perehtyminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan uskontojen yhteiskunnallisia ulottuvuuksia ja vaikutuksia. Taito havaita uskonnon merkityksiä taiteessa ja populaarikulttuurissa lisää ymmärrystä eri katsomuksista, kulttuureista ja aikakausista. Lisäksi se antaa valmiuksia ottaa kantaa moduulin teemoihin liittyviin yhteiskunnallisiin keskusteluihin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Taiteen ja populaarikulttuurin uskonnollisiin teemoihin tutustuminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan sitä, miten taiteen kautta ilmaista uskontojen kuten kristinuskon keskeisiä oppeja ja kertomuksia. Tämä avaa myös uskontojen eettisten ja ekologisten ulottuvuuksien tarkastelua ja rohkaisee opiskelijaa pohtimaan myös omaa, näihin teemoihin liittyvää toimintaansa eettisyyden ja vastuullisuuden näkökulmista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Perehtymällä uskonnolliseen taiteeseen ja symboliikkaan opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalta kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat eri kulttuureissa. Samalla opiskelija saa valmiuksia ymmärtää kulttuurisen ja katsomuksellisen identiteetin merkitystä yksilöille ja yhteisöille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op) UE5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen sekä uskonnon merkitykseen populaarikulttuurissa. Taiteen ja populaarikulttuurin teoksia käsitellään monipuolisesti ja opiskelijoiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opintojakson suoritukseen kuuluu teosanalyysin valmistelu.

Numeroarviointi.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE06)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tutustuminen ajankohtaisiin uskontoon liittyviin aiheisiin mediassa auttaa opiskelijaa pohtimaan erilaisten katsomuksen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia yksilöiden ja yhteisöjen elämässä. Uskonnon ja median välisen suhteen ymmärtäminen antaa välineitä tunnistaa hyvinvointia

edistäviä ja ehkäiseviä tekijöitä sekä valmiuksia toimia oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Uskonnon tutkimukseen perehtyminen tarjoaa tukea erilaisten elämän- ja maailmankatsomusten ymmärtämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Uskontoon liittyviin tutkimuksiin ja mediasisältöihin perehtyminen antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua dialogiin, joka liittyy uskonnollisiin, katsomuksellisiin, eettisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Opintojakson sisällöt ohjaavat opiskelijaa kehittämään kielitietoisuutta ja monilukutaitoa. Uskonnon ja median käsittelyyn liittyy luontevasti myös pohdinta sananvapauden merkityksestä ja sen vastuullisesta käytöstä. Nämä pohdinnat antavat opiskelijalle valmiuksia hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkitystä kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle. Ajankohtaisiin uskonnollisiin ilmiöihin tutustuminen tutkimuksen ja median näkökulmista antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa työyhteisöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustuminen uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuuden oman ajattelun, näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaan. Uskonnon tutkimukseen ja uskontoon liittyviin mediasisältöihin perehtyminen kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin. Moduulissa opiskelija vahvistaa taitojaan arvioida tiedon luotettavuutta harjoittelemalla uskontoon liittyvän informaation ja sen lähteiden kriittistä arviointia. Moduulin tavoitteet antavat hyvät edellytykset myös korkeakouluyhteistyölle esimerkiksi humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, tiede ja media (2 op) UE6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon tutkimukseen sekä uskonnon ja median väliseen vuorovaikutukseen. Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla tehdään tutustumiskäyntejä esimerkiksi teologiseen tiedekuntaan Helsingin yliopistossa tai lehden toimitukseen. Opintojakson suoritukseen kuuluu oman mediaprojektin tuottaminen.

Numeroarviointi.

Uskonnon yo-kertaus, 2 op (UE07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tietämystään lukion uskonnon oppimäärästä
- Opiskelija harjaantuu ylioppilaskokeen tehtäviin vastaamisessa
- Opiskelija hallitsee uskonnon ylioppilaskokeen rakenteen sekä siinä kysyttävien tehtävien luonteen
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion uskonnon oppimäärän keskeiset kysymykset ja teemat
- Uskonnon ylioppilaskokeen luonne ja rakenne
- Vastaustekniikka uskonnon ylioppilaskokeen tehtäviin liittyen
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan osaamista ja itsetuntoa uskonnon oppimäärään liittyvien kysymysten käsittelyssä ja ylioppilaskokeeseen valmistautumisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla perehdytään ylioppilaskokeen luonteeseen ja siihen vastaamiseen. Tämä vahvistaa opiskelijan monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonnon yo-kertausta (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso on tarkoitettu uskonnon reaalikokeeseen valmistautuville abiturienteille. Opintojakson aikana harjoitellaan ylioppilaskokeen kysymyksiin vastaamista ja kerrataan lukion uskonnon oppimäärä.

Suoritusmerkintä.

Ihminen ja Jumala Raamatussa, 2 op (UE08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa Raamatun vaikutuksen länsimaisen kulttuurin muokkaajana
- Opiskelija tuntee Raamatun keskeisiä kertomuksia ja niiden erilaisia tulkintoja
- Opiskelija ymmärtää Raamatun luonteen pitkällä aikavälillä syntyneenä, moniäänisenä pyhien kirjoitusten kokoelmana
- Opiskelija tutustuu niin juutalaisuuden kuin kristinuskon monimuotoiseen tapaan lukea ja käyttää Raamatun kirjoituksia
- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Raamatun asema länsimaisen kulttuurin peruskirjana ja kulttuurivaikuttajana
- Raamatun syntyhistoria ja sisältö
- Raamatun tekstien tulkintatavat ja kääntämisen periaatteet
- Raamatuntutkimuksen menetelmät
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan Raamatun merkitystä uskonnollisen identiteetin rakentajana ja se tarjoaa mahdollisuuksia myös opiskelijan oman identiteetin, elämänkatsomuksen ja maailmankatsomuksen hahmottamiseen. Raamatun tekstien tarkastelun avulla voidaan pohtia ihmisyyttä ja elämää koskevia perimmäisiä kysymyksiä sekä niiden erilaisia tulkintoja eri aikoina ja eri yhteisöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tutustutaan raamatuntutkimuksen tieteenalaan monipuolisesti tarkastelemalla sen historiaa, menetelmiä ja sovellutuksia. Raamatuntutkimus on luonteeltaan monitieteistä ja siinä hyödynnetään useiden eri tieteenalojen näkökulmia. Opintojakso auttaa opiskelijaa ymmärtämään tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja sen tarjoamia mahdollisuuksia historian ja nykyisyyden tarkasteluun.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso auttaa ymmärtämään juutalaisuuden ja kristinuskon yhteisiä juuria ja kehittää näihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa. Raamatun monipuolinen tarkastelu kehittää opiskelijan taitoa hahmottaa ja analysoida juutalaista ja kristillistä kulttuuriperintöä sekä niiden vaikutusta yhteiskuntaan. Opintojakso antaa valmiuksia ymmärtää erilaisia näkemyksiä Raamatun merkityksestä ja käytöstä ja tukee näin opiskelijan toimintaa monikulttuurisissa ja moniuskontoisissa ympäristöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ihminen ja Jumala Raamatussa (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla lähestytään Raamattua ja raamatuntutkimusta erilaisista tarkastelukulmista ja tutustutaan Raamatun syntyyn, sisältöön, tyylilajeihin ja tulkintaan. Opintojaksolla harjoitellaan tekstianalyysin kirjoittamista ja syvennytään myös Raamatun kulttuurivaikutuksiin.

Numeroarvostelu.

7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä, 2 op (UO01)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UO1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *tuntee ortodoksisen kirkon opin synnyn sekä Raamatun ja tradition merkityksen ortodoksisessa kirkossa ja sen ihmiskuvassa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida kristikunnan moninaisuuteen johtaneita syitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntiin sekä kehittää näihin pohjautuvaa kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonnollisuus ja uskonnot yleisinhimillisenä ilmiönä*
- *maailman uskontotilanne, uskonnottomuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävästä tulevaisuudesta rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *kristinuskon synty ja leviäminen, kirkolliskokoukset ortodoksisen kirkon opin, etiikan ja ihmiskuvan muotoutumisen perustana*
- *kristikunnan jakaantuminen ja sen vaikutukset*
- *juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa*
- *juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *ortodoksisen kirkon, juutalaisuuden ja islamin kohtaamiset*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija saa valmiuksia kehittää sosiaalisia taitojaan ja mahdollisuuksia harjaannuttaa kykyään keskustella uskontoihin liittyvistä kysymyksistä. Tämä vahvistaa opiskelijan yhteistyökykyä ja yhdessä oppimisen taitoja. Opiskelija saa valmiuksia hahmottaa kulttuurien välisen ymmärryksen merkitystä kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa välineitä rakentaa omaa identiteettiään monimuotoisessa ja moniuskontoisessa ympäristössä sekä tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin yhteisiin juuriin, keskeisiin piirteisiin, kulttuuriperintöön ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä (2 op) U01, pakolliset opinnot

Opintojakso perehdyttää uskontoon ilmiönä, uskonnon ja uskonottomuuden asemaan nykymaailmassa. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja keskeisiin piirteisiin sekä niiden asemaan ja merkitykseen länsimaisissa yhteiskunnissa.

Numeroarviointi.

Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2), Pakollinen

Tavoitteet

Ortodoksisuus maailmassa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ortodoksisuuden apostolisen kirkon ja kirkkoisien perinteen jatkumona sekä luostarilaitoksen merkityksen ortodoksisen kirkon hengelliselle elämälle*
- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon historiallista kehitystä ortodoksisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tutustuu ortodoksisiin paikalliskirkkoihin maailmassa ja tuntee niiden historiallista kehitystä ja sisäistä moninaisuutta*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset, niiden syntytaustan ja keskeiset piirteet sekä pystyy vertailemaan niitä*
- *tutustuu kirkkojen väliseen maailmanlaajuiseen yhteistyöhön*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus maailmassa

- *ortodoksisen kirkon opillisten perusteiden sekä hengellisen elämän vaikutus kulttuuriin ja ihmisten arkeen*
- *ortodoksisen paikalliskirkkokäsitteen muodostuminen*
- *Bysantin kirkko ja luostarilaitos itäisen kristillisyyden lähteenä ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *ortodoksiset kirkot Euroopassa ja muilla mantereilla sekä niiden paikalliset erityispiirteet*
- *orientaaliset ortodoksiset kirkot*
- *läntinen kristillisuus, katolinen kirkko, protestanttiset kirkot ja karismaattinen kristillisuus sekä niiden erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnallinen vaikutus*
- *ajankohtaisia ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*
- *ortodoksiset kirkot ja ekumeeninen liike sekä uskontodialogi*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija vahvistaa valmiuksiaan analysoida ja arvioida ajankohtaisia ortodoksiseen kirkkoon ja muuhun kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä, tietolähteitä ja keskusteluja. Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään ortodoksiseen kirkkoon ja muuhun kristinuskoon liittyvän kulttuurisen ja symbolisen lukutaidon osalta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustumalla ortodoksisen kirkon ja muiden kristillisten kirkkojen asemaan sekä kirkkojen ja valtioiden suhteisiin Euroopassa sekä kristinuskon vaikutukseen ympäröivän kulttuurin kanssa opiskelija saa valmiuksia hahmottaa yksilöiden ja yhteisöjen erilaisia mahdollisuuksia ja asemaa demokraattisessa yhteiskunnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ortodoksisuus maailmassa (2 op) U02, pakolliset opinnot

Opintojaksolla opiskelija perehtyy kristinuskon syntyyn, kehitykseen ja sen keskeisiin piirteisiin ja suuntauksiin erityisesti ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan ortodoksisen kirkon merkitykseen yhteiskuntien ja kulttuurien kehityksessä sekä ajankohtaisiin kysymyksiin.

Numeroarviointi.

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO03)

Opintojakson moduulit

- Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee maailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä niiden suhdetta ortodoksiseen kirkkoon*
- perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoa viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan, Intian nykypäivän uskontotilanne*
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksat ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan, Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- shintolaisuus sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Perehdyttäessä hindulaisuuden, buddhalaisuuden, shintolaisuuden, sikhiläisyyden ja jainalaisuuden eettisiin piirteisiin, sekä Kiinan perinteisten uskontojen keskeisiin piirteisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin, opiskelija saa välineitä hahmottaa, miten uskonnot ja katsomukset

voivat joko edistää tai estää toimintaa ekologisesti kestävänsä tulevaisuuden puolesta. Käsitteltäessä luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiä piirteitä opiskelija saa välineitä pohtia ihmisen ja luonnon välistä suhdetta erilaisista näkökulmista käsin. Tutustuttaessa luonnonuskontoihin ja niiden levinneisyyteen, opiskelija hahmottaa syitä siihen, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnon kantokykyyn sekä saa valmiuksia pohtia ilmastonmuutoksen vaikutuksia erilaisten yhteisöjen ja elämäntapojen kannalta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustuttaessa eri uskontojen keskeisiin piirteisiin ja niiden rooliin osana yksilöiden ja yhteisöjen elämäntapaa, opiskelija rakentaa ymmärrystä maailman ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Moduulissa käsiteltävien sisältöjen avulla opiskelija saa valmiuksia reflektoida uskontojen ja katsomusten roolia yhteisöjen kulttuuriperinnössä, yksilöiden elämässä ja globaalissa maailmassa ja tämän kautta saa valmiuksia toimia kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op) U03, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin luonnonuskontoihin sekä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin katsomuksellisiin perinteisiin ja niiden keskeisiin piirteisiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan katsomusten ja kulttuurin väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (U04)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (U04), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee muinaissuomalaisista uskonnollista perinnettä sekä tunnistaa sen ilmenemisen suomalaisessa kulttuuriperinnössä
- tuntee ortodoksisen kirkon historialliset vaiheet Suomessa kristinuskon saapumisesta nykypäivään saakka
- tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen osana Suomen valtiollista ja kansallista kehitystä
- tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla
- ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla
- osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapauteen sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua
- kehittää taitojaan toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä
- kehittää valmiuksiaan osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden ilmeneminen suomalaisessa kulttuuriperinnössä
- kristinuskon tulo Suomeen ja luostarien vaikutus ortodoksisuuteen Karjalassa
- ortodoksit lännen ja idän välissä, autonominen Suomen ortodoksinen kirkko ja suuntautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan
- kielelliset ja kansalliset ortodoksiset vähemmistöt Suomessa
- luterilainen ja katolinen kirkko sekä muita uskonnollisia yhteisöjä Suomessa
- kristinusko suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija osaa käyttää omaa osaamistaan itsensä ja yhteiskunnan hyväksi. Moduulin sisältöjä opiskeltaessa opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii tuntemaan suomalaista ja karjalaisortodoksista kulttuuriperintöä ja saa valmiuksia ymmärtää kulttuurista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Hän oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat yksilöiden arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa. Samalla hän syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä yhteiskunnan moninaisuudesta saaden valmiuksia toimia kulttuurisen moninaisuuden ja ihmisoikeuksien toteutumisen puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op) U04, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaisiin uskontoperinteisiin sekä uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten sekä uskonnottomuuden asemaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa. Numeroarviointi.

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida yleisesti uskontojen ja taiteen suhdetta
- kehittää taitojaan tulkita uskonnollisen taiteen eri muotoja
- perehtyy taiteen eri muotojen ilmaisutapoihin ja siihen, miten niissä tuodaan esille uskontojen, erityisesti kristinuskon ja ortodoksisen kirkon, keskeistä opetusta
- tunnistaa ja tietää ortodoksisen ja muun kristillisen taiteen eri ilmaisumuotoja
- ymmärtää sakraalin ja uskonnollisen taiteen eron
- tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan ja tunnistaa uskonnon vaikutuksen nykypäivän taiteessa ja kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

- uskontojen ja taiteen vuorovaikutus ja uskontojen merkitys taiteen kehityksessä
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa
- ortodoksisen taiteen muodot: kirkkomusiikki, ikonitaide, arkkitehtuuri, hymnografia
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- uskontojen ja erityisesti ortodoksisuuden ilmeneminen tämän päivän taiteessa

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa välineitä pohtia ja rakentaa omaa elämän- ja maailmankatsomustaan taiteen ja kulttuurin kautta. Hän perehtyy ortodoksisen ja muun uskonnollisen taiteen erilaisiin ilmaisutapoihin ja pystyy erottamaan uskonnollisia elementtejä myös ei-uskonnollisesta taiteesta. Opiskelija oppii hahmottamaan uskonnon, erityisesti ortodoksisuuden, ja taiteen välistä suhdetta ja siten laajentaa näkemystään taiteen merkityksestä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle. Hän

harjaantuu myös tunnistamaan erityisesti ortodoksisen taiteen ilmaisussa tekijän tavoitteen ja uskonnollisen sisällön.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään taiteen eri muotojen sisällöllisiä merkityksiä ja hahmottamaan uskonnon, taiteen ja kulttuurin keskinäistä vuorovaikutusta. Hän oppii analysoimaan uskontojen ja erityisesti ortodoksisuuden suhdetta taiteen eri teemoihin ja muotoihin sekä symboliikkaan ja myytteihin. Tämä vahvistaa opiskelijan kykyä ymmärtää uskonnon, taiteen ja kulttuurin välisiä suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus (2 op) U05, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Opintojaksolla opiskelija perehtyy taiteen eri muotojen ilmaisutapoihin ja siihen, miten niissä tuodaan esille uskontojen, erityisesti kristinuskon ja ortodoksisen kirkon, keskeistä opetusta. Kristillistä taidetta käsitellään monipuolisesti ja opiskelijoiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Numeroarviointi.

Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO06)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO6), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuus, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita
- osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä

- *perehtyy ortodoksisuuden ja eri uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan*
- *perehtyy tieteen ja median esille tuomiin eettisiin kysymyksiin ortodoksisen kirkon perinteen ja etiikan näkökulmasta*
- *perehtyy tieteen ja ortodoksisen kirkon ihmiskuvaan*
- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ortodoksiseen kirkkoon liittyvää ajankohtaista tutkimusta*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus, tiede ja media

- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja symbolien käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus ja ortodoksisen kirkon mediamailma*
- *uskonnon käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*
- *tiede, media ja ortodoksisen kirkon eettinen opetus*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää omaa osaamistaan erilaisten informaation sisältöjen tarkastelussa ja kykenee tarkastelemaan kriittisesti tieteen ja median erilaisia sisältöjä ja niiden lähtökohtia. Hän perehtyy ortodoksisuuden ja muiden uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan, oppii analysoimaan median, tieteen ja ortodoksisuuden välistä suhdetta sekä kehittää valmiuksiaan tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija perehtyy median, tieteen ja uskontojen rooliin yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä rauhan ja konfliktien kysymyksissä. Hän harjaantuu erottamaan mediasisältöjen yhteiskunnallisia vaikutuspyrkimyksiä ja tarkastelemaan niiden yhteyttä ortodoksisuuden ja yleisesti uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan. Opiskelija kehittää myös taitojaan tunnistaa ja analysoida uskonnollisen kielen ja symbolien käyttöä eri medioissa sekä taitojaan tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ortodoksisuus, tie ja media (2 op) UO6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon tutkimukseen sekä uskonnon ja median väliseen vuorovaikutukseen. Opintojakson aikana opiskelija harjaantuu kriittisesti arvioimaan uskonnon asemaa mediassa. Opintojakson suoritukseen kuuluu mahdollisesti oman mediaprojektin tuottaminen.

Numeroarviointi.

7.9.3. Katolinen uskonto (KT3)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä, 2 op (UK01)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UK1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen ja erityisesti katolisen kirkon sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntiin*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa toimintaympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonnot yleisinhimillisenä ilmiönä, katolisen kulttuurin määrittely*
- *maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa, uskonnonvapaus ihmisoikeutena sekä uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa*
- *uskonnon ja tieteen suhde, erityisesti katolisesta näkökulmasta*
- *kristinuskon synty, keskeiset opit, etiikka, uskonnon harjoittaminen ja sisäinen monimuotoisuus katolisen tutkimuksen valossa*
- *juutalaisuuden ja islamin oppi ja elämäntapa sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*
- *katolisen kirkon suhteet juutalaisuuteen ja islamiin*
- *pyhien kirjoitusten synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa, katolinen Raamattu*
- *historiallisia ja ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Perehdyttäessä uskontoihin ja katsomuksiin ilmiöinä sekä juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin opiskelija saa valmiuksia ymmärtää uskontojen ja katsomusten merkitystä, niiden välistä sekä sisäistä monimuotoisuutta yksilöiden ja yhteisöjen elämässä ja oppii siten ottamaan huomioon katsomuksellisia näkökohtia vuorovaikutuksessaan muiden kanssa ja erilaisissa toimintaympäristöissä. Opiskelija saa valmiuksia hahmottaa kulttuurienvälisen ymmärryksen merkitystä kestäväälle tulevaisuudelle ja rauhalle.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Perehtymällä maailman uskontotilanteeseen ja sen yhteiskunnallisiin vaikutuksiin opiskelija saa valmiuksia toimia ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Samalla opiskelija kehittää taitojaan toimia osana katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisia työyhteisöjä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä (2 op) UK1, pakolliset opinnot

Opintojakso perehdyttää uskontoon ilmiönä, uskonnon ja uskonottomuuden asemaan nykymaailmassa. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja keskeisiin piirteisiin sekä niiden asemaan ja merkitykseen länsimaisissa yhteiskunnissa.

Numeroarviointi.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UK02)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UK2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kristinuskon merkitystä katolisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntauksat ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy katolilaisuuden erilaisiin ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa ja osaa hahmottaa niiden suhteen katolisen kirkon viralliseen oppiin*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää mediasisältöä ja keskustelua.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseen monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinusko

- *katolisen kristillisyyden synty ja kehitys, kirkon erityispiirteet, suhde Raamattuun, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset historiassa*
- *ortodoksisen ja protestanttisen kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *katolisten sääntökuntien merkitys kirkossa ja yhteiskunnassa*
- *uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa*
- *kirkon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa globaalisti*
- *ekumenia ja uskontojen välinen dialogi*
- *kristinusko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon ja katolisuuteen liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkasteltaessa kristinuskon moninaisia ilmenemismuotoja, tulkintatapoja sekä niiden suhdetta kulttuuriin ja yhteiskuntaan opiskelija syventää tietoaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä yhteiskunnan moninaisuudesta. Moduulissa käsiteltävien sisältöjen kautta opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä sekä muita seikkoja, joiden pohjalta kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa, suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta. Katolisen kirkon ja kristinuskon eri muotojen eettisen ajattelun ja arvojen pohtiminen rakentaa lisäksi valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustumalla uskonnon asemaan sekä uskonnon ja valtioiden suhteisiin sekä kristinuskon vaikutukseen ympäröivän kulttuurin kanssa opiskelija saa välineitä hahmottaa yksilöiden ja yhteisöjen erilaisia mahdollisuuksia ja asemaa yhteiskunnassa. Samalla hän saa valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa ja edistää oikeudenmukaisen sekä yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanlaajuinen kristinusko (2 op) UK2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla opiskelija perehtyy kristinuskon syntyyn, kehitykseen ja sen keskeisiin piirteisiin ja suuntauksiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan kristinuskon merkitykseen yhteiskuntien ja kulttuurien kehityksessä sekä ajankohtaisiin kristinuskoon liittyviin kysymyksiin.

Numeroarviointi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK03)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee maailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää, niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä suhdetta katoliseen kirkkoon*
- *tuntee Aasiassa esiintyvien uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen keskeisiä piirteitä ja levinneisyyttä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *katolisen kirkon suhtautuminen muihin uskontoihin*
- *Intian uskonnot ja niiden vaikutus kulttuuriin ja yhteiskuntaan*
- *Kiinan uskontojen ja katsomusten vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan*
- *shintolaisuus ja muut Japanin uskonnot*

- *Intian, Kiinan ja Japanin uskontojen vaikutus länsimaissa sekä uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*
- *luonnonuskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *katolinen kirkko ja uskontojen välinen dialogi*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Perehdyttäessä eri uskontoihin ja niiden merkityksiin yksilöiden ja yhteisöjen elämässä, opiskelija saa välineitä huomioida katsomuksiin liittyviä tekijöitä omassa vuorovaikutuksessaan. Tämä luo valmiuksia toimia tiedostaen, empaattisesti ja kunnioittavasti kansainvälisissä ja katsomuksellisesti moninaisissa opiskelu- ja työympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustuttaessa eri uskontojen keskeisiin piirteisiin ja niiden rooliin osana yksilöiden ja yhteisöjen elämäntapaa, opiskelija rakentaa ymmärrystä maailman ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Moduulissa käsiteltävien sisältöjen avulla opiskelija saa valmiuksia reflektoida uskontojen ja katsomusten roolia yhteisöjen kulttuuriperinnössä, yksilöiden elämässä ja globaalissa maailmassa ja tämän kautta saa valmiuksia toimia kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden puolesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op) UK3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin luonnonuskontoihin sekä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin katsomuksellisiin perinteisiin ja niiden keskeisiin piirteisiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan katsomusten ja kulttuurin väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK04)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee muinaissuomalaisista uskonnollisuutta ja tunnistaa sen vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *tutustuu kristilliseen historiaan katolisesta Ruotsin vallan ajasta nykypäivään ja perehtyy katolisen kirkon vaiheisiin suhteessa muihin uskonnollisiin suuntauksiin Suomessa*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa*
- *perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa analysoida uskonnonvapauteen sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *osaa toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseen monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *muinaissuomalaiset ja skandinaaviset uskonnot suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *katolisuus suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *kristilliset suuntauukset Suomessa*
- *katolisia yhteisöjä Suomessa ja niiden suhde yhteiskuntaan*
- *muita uskonnollisia yhteisöjä Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa katolisen kirkon näkökulmasta*
- *uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa Suomessa, katolinen perhekäsitys*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisältöjä opiskeltaessa opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea ihmisoikeuksien toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa sekä yhteistyössä muiden kanssa perehtymällä moduulin sisältöihin kuten, katolisuus suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristilliset suuntaukset Suomessa, katolisia yhteisöjä Suomessa ja niiden suhde yhteiskuntaan, muita uskonnollisia yhteisöjä Suomessa, uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa, uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa katolisen kirkon näkökulmasta, uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa Suomessa, katolinen perhekäsitys. Samalla vahvistetaan opiskelijan edellytyksiä osallisuuteen ja osallistumiseen sekä rohkaistaan häntä toimimaan ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Näitä tavoitteita voidaan edistää myös toteuttamalla osana moduulia vapaaehtoistyöhön liittyvä projekti tai perehtymällä jonkin katolisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan.

Hyvinvointiosaaminen

Käsiteltäessä suomalaista uskonnollisuutta ja uskonottomuutta, uskonnon- ja katsomuksenvapautta sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyviä kysymyksiä opiskelija saa välineitä oman identiteettinsä rakentamiseen sekä itsensä ja toisten arvostamiseen. Samalla hän saa valmiuksia edistää yhteisöjen hyvinvointia sekä toimia oman ja toisten turvallisuuden hyväksi. Osana moduulia voidaan toteuttaa vapaaehtoistyöhön liittyvä projekti, joka harjaannuttaa opiskelijan taitoja toimia hyvinvoinnin edistämiseksi tai perehtyä jonkin katolisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi

- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op) UK4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaisiin uskontoperinteisiin sekä uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten sekä uskonottomuuden asemaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Numeroarviointi.

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK05)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uskontojen ja taiteen suhdetta yleisesti
- ymmärtää uskonnollisen taiteen sekä luovan ilmaisun merkityksen kulttuurin muodostumisessa, erityisesti katolisen kirkon vaikutuksen länsimaisen taiteen kehityksessä historiallisesti sekä nykyajassa
- perehtyy siihen, miten taiteiden avulla voidaan ilmaista uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja
- tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan omassa ympäristössään.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa

- uskontojen ja taiteen vuorovaikutus
- katolisen kirkon suhde taiteisiin
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa
- Raamatun kertomusten ja katolisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla: historiallisia ja ajankohtaisia esimerkkejä kuvataiteesta, musiikista, kirjallisuudesta sekä elokuvataiteen, TV:n ja sähköisen median piiristä

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Perehtymällä uskonnon ja taiteen suhteeseen opiskelija tutustuu samalla taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksiin ja rooliin yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnin edistäjinä. Harjaannuttamalla taitoa havaita uskonnon, taiteen ja kulttuurin moninaista vuorovaikutusta opiskelijalla on mahdollisuus pohtia itselleen tärkeitä elämänskysymyksiä ja kulttuurin muotoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Perehtymällä uskonnolliseen taiteeseen ja symboliikkaan opiskelija oppii osaltaan tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalta kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat eri kulttuureissa. Samalla opiskelija saa valmiuksia ymmärtää kulttuurisen identiteetin merkitystä yksilöille ja yhteisöille. Moduulin sisällöt tukevat monipuolisesti valmiuksia toimia kulttuurisesti ja katsomuksellisesti moninaisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä erilaisissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa (2 op) UK5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen sekä uskonnollisen symboliikan ilmenemiseen taiteessa. Uskonnon ja taiteen teemoja käsitellään monipuolisesti ja opiskelijoiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Numeroarviointi.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK06)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla, erityisesti katolisesta näkökulmasta*
- *ymmärtää katolisen kirkon suhteen tieteisiin historiallisesti sekä nykypäivänä*
- *tutustuu uskontoon liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa yleensä sekä erityisesti katolisen kirkon ja katolisten yhteisöjen tuottamaan kansainväliseen uutisointiin*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita*
- *osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla*
- *katolisen kirkon ja tieteen suhde*
- *katolisten korkeakoulujen rooli ja vaikutus tieteeseen historiallisesti ja nykypäivänä*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa, historiallisia ja ajankohtaisia esimerkkejä*
- *katolinen media Suomessa ja kansainvälisesti*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*

Paikallinen lisäys

- *Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.*
- *Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustuminen uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuuden oman ajattelun, näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaan. Tieteelliseen tutkimukseen ja uskontoon liittyviin mediasisältöihin perehtyminen kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet

erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin. Opiskelijalla on mahdollisuus harjaantua näissä taidoissa esimerkiksi tekemällä uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi, joka voidaan toteuttaa osana moduulia. Moduulissa opiskelija vahvistaa taitojaan arvioida tiedon luotettavuutta harjoittelemalla informaation ja sen lähteiden kriittistä arviointia. Lisäksi moduulin sisällöt tarjoavat mahdollisuuden pohtia elämän- ja maailmankatsomusten näkökulmasta tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja sekä vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita. Moduulin tavoitteet antavat hyvät edellytykset myös yhteistyölle korkeakoulujen ja kirkon toimijoiden kanssa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Media-aineistojen lähdekriittisen tarkastelun avulla moduulissa on mahdollisuus tutustua uskontojen ja ympäristökysymysten suhteeseen, mikä tukee opiskelijan eettistä ja ympäristöosaamista. Samalla opiskelija harjaantuu hahmottamaan perusasioita kestävän elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista. Moduulin teemat lisäävät opiskelijan ymmärrystä siitä, että uskonnoilla eettisinä arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Moduulissa uskonnon ja median suhteen tarkasteluun voi sisällyttää uskontoihin liittyvien eettisten kysymysten tarkastelua. Ajankohtaisen uskonnon tutkimuksen ja uskontoon liittyvien mediasisältöjen tarkastelu ohjaa opiskelijaa pohtimaan monipuolisesti uskontojen eettisiä ulottuvuuksia sekä rohkaisee häntä pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, tiede ja media (2 op) UK6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon tutkimukseen sekä uskonnon ja median väliseen vuorovaikutukseen. Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla tehdään tutustumiskäyntejä. Opintojakson suoritukseen voi mahdollisesti kuulua myös oman mediaprojektin tuottaminen.

Numeroarviointi.

7.9.4. Islamin uskonto (KT4)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä, 2 op (UI01)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UI1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnotollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta ja synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet islamin näkökulmasta*
- *pyhien kirjojen muotoutuminen, merkitys, käyttö ja tulkinnat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *juutalaisuuden ja kristinuskon sisäinen monimuotoisuus, oppi, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnotolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa välineitä oman identiteetin, elämäkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin tutustuttaessa esimerkiksi uskontoon ja uskonnottomuuteen ilmiönä, sekä juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin juuriin, keskeisiin piirteisiin, kulttuuriperintöön ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Käsiteltäessä uskonnonvapautta ihmisoikeutena opiskelija oppii hahmottamaan oikeuksiaan, velvollisuuksiaan ja asemaansa yhteiskunnassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkasteltaessa uskontoja ja katsomuksia ilmiönä opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä (2 op) UI1, pakolliset opinnot

Opintojakso perehdyttää uskontoon ilmiönä sekä uskonnon ja uskonnottomuuden asemaan nykymaailmassa. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja keskeisiin piirteisiin sekä niiden asemaan ja merkitykseen länsimaisissa yhteiskunnissa.

Numeroarviointi.

Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI02)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen islam

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida islamin merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää islamiin liittyvää kulttuurista ja uskonnollista lukutaitoa*
- *tuntee islamin keskeisiä suuntauksia, niiden syntytaustan ja sisäiseen monimuotoisuuteen liittyviä kysymyksiä sekä pystyy vertailemaan eri suuntauksien keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy islamin erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia islamiin liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen islam

- *islamin opillinen perusta sekä sunnalaisuuden, shiialaisuuden ja suufilaisuuden muotoutuminen ja niiden keskeisiä piirteitä*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus*
- *poliittinen islam ja nykypäivän keskeiset islamilaiset liikkeet*
- *islamilainen etiikka, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *islamin merkitys Euroopassa ja eurooppalaisessa uskontodialogissa*
- *suhtautuminen muslimivähemmistöihin länsimaissa*
- *uskonnon asema, uskonnon ja valtion suhteet sekä islamin vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin eri puolilla maailmaa*
- *ajankohtaisia islamiin liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkasteltaessa islamin moninaisia ilmenemismuotoja, tulkintatapoja sekä niiden suhdetta kulttuuriin ja yhteiskuntaan opiskelija syventää tietoaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä yhteiskunnan moninaisuudesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanlaajuinen islam (2 op) UI2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla opiskelija perehtyy islamin syntyyn, kehitykseen ja sen keskeisiin piirteisiin ja suuntauksiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan islamin merkitykseen yhteiskuntien ja kulttuurien kehityksessä sekä ajankohtaisiin uskontoon liittyviin kysymyksiin.

Numeroarviointi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI03)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *ymmärtää islamin suhdetta hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi

monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.

- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *islamin suhde hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen ennen ja nyt*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Perehdyttäessä eri uskontoihin ja niiden merkityksiin yksilöiden ja yhteisöjen elämässä, opiskelija saa välineitä huomioida katsomuksiin liittyviä tekijöitä omassa vuorovaikutuksessaan. Tämä luo valmiuksia toimia tiedostaen, empaattisesti ja kunnioittavasti kansainvälisissä ja katsomuksellisesti moninaisissa opiskelu- ja työympäristöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op) UI3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin luonnonuskontoihin sekä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin katsomuksellisiin perinteisiin ja niiden keskeisiin piirteisiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan katsomusten ja kulttuurin väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI04)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa tunnistaa ja analysoida monimuotoisen Suomen historiaa ja nykypäivää suhteessa vähemmistöihin, erityisesti muslimeihin*
- *hahmottaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisen uskontoperinteiden merkitystä suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristinuskoa yhteiskunnan muokkaajana Suomessa ennen ja nyt sekä niiden vaikutusta islamiin Suomessa*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa; uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina; uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- muslimien historia ja nykypäivä Suomessa sekä uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa
- muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinusko yhteiskunnan muokkaajana Suomessa eri aikoina
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea ihmisoikeuksien toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa sekä yhteistyössä muiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op) UI4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaisiin uskontoperinteisiin sekä uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten sekä uskonottomuuden asemaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Numeroarviointi.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI05)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten taiteen kautta ilmaistaan islamilaista ajattelua ja uskonnon oppeja*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *islamilaisten taide ja islamin keskeisten piirteiden ja oppien ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri islamin erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *taide muslimivähemmistön ilmaisukeinona*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus eri taiteen aloilla*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Perehtymällä uskonnon ja taiteen suhteeseen opiskelija tutustuu samalla taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksiin ja rooliin yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnin edistäjinä. Harjaannuttamalla taitoa havaita uskonnon, taiteen ja kulttuurin moninaista vuorovaikutusta opiskelijalla on mahdollisuus pohtia itselleen tärkeitä elämänskysymyksiä ja kulttuurin muotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op) UI5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen sekä uskonnon merkitykseen populaarikulttuurissa. Taiteen ja populaarikulttuurin teoksia käsitellään monipuolisesti ja opiskelijoiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Numeroarviointi.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI06)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: klassisen islamin tieteenalat ja teologia, uskontotiede sekä yhteiskuntatiede tutkimusaloina*
- *islamilainen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustuminen uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuuden oman ajattelun, näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaan. Tieteelliseen tutkimukseen ja uskontoon liittyviin mediasisältöihin perehtyminen kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, tiede ja media (2 op) UI6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon tutkimukseen sekä uskonnon ja median väliseen vuorovaikutukseen. Opintojakson aikana harjoitellaan taitoja analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä.

Numeroarviointi.

7.9.5. Juutalainen uskonto (KT5)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä, 2 op (UJ01)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UJ1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnotollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*

- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta ja synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *kristinuskon ja islamin sisäinen monimuotoisuus, oppi, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa välineitä oman identiteetin, elämänkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin tutustuttaessa esimerkiksi uskontoon ja uskonnotuuteen ilmiöinä, sekä juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin juuriin, keskeisiin piirteisiin, kulttuuriperintöön ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Käsiteltäessä uskonnonvapautta ihmisoikeutena opiskelija oppii hahmottamaan oikeuksiaan, velvollisuuksiaan ja asemaansa yhteiskunnassa. Opintojakson sisällöt tukevat valmiuksia ymmärtää ja arvostaa itseä ja muita.

Vuorovaikutusosaaminen

Perehdyttäessä uskontoihin ja katsomuksiin ilmiöinä sekä juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin opiskelija saa valmiuksia ymmärtää uskontojen ja katsomusten merkitystä, niiden välistä sekä sisäistä monimuotoisuutta yksilöiden ja yhteisöjen elämässä ja oppii siten ottamaan huomioon katsomuksellisia näkökohtia vuorovaikutuksessaan muiden kanssa ja erilaisissa toimintaympäristöissä. Opiskelija saa valmiuksia hahmottaa kulttuurienvälisen ymmärryksen merkitystä kestäväälle tulevaisuudelle ja rauhalle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä (2 op) UJ1, pakolliset opinnot

Opintojakso perehdyttää uskontoon ilmiönä, uskonnon ja uskonottomuuden asemaan nykymaailmassa. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja keskeisiin piirteisiin sekä niiden asemaan ja merkitykseen länsimaaisissa yhteiskunnissa.

Numeroarviointi.

Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ02)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen juutalaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää juutalaisuuteen liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tuntee juutalaisuuden keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy juutalaisuuden erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia juutalaisuuteen liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuista katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen juutalaisuus

- *juutalaisuuden asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa*
- *uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Suomessa, Israelissa ja eri puolilla maailmaa*
- *juutalaisuuden ja erityisesti modernin ortodoksijuutalaisuuden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *juutalaisuuden erilaiset suuntaukset*
- *juutalaisuuteen nojaavien ei-juutalaisten uskontojen, kuten messiaanisen juutalaisuuden ja ei-juutalaisten kabbalististen liikkeiden pääpiirteet*
- *juutalaisuuden eri suuntausten välinen yhteistyö sekä uskontodialogi*
- *juutalaisuus ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia juutalaisuuteen liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää kykyään sekä hahmottaa että analysoida juutalaisuuden merkitystä kulttuurin ja yhteiskunnan näkökulmasta. Samalla opiskelija kehittää juutalaisuuteen liittyvää kulttuurista lukutaitoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanlaajuinen juutalaisuus (2 op) UJ2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla opiskelija perehtyy juutalaisuuden syntyyn, kehitykseen ja sen keskeisiin piirteisiin ja suuntauksiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan juutalaisuuden merkitykseen yhteiskuntien ja kulttuurien kehityksessä sekä ajankohtaisiin juutalaisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Numeroarviointi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ03)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksat ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tutustuttaessa erilaisiin uskontoihin, sekä erityisesti niihin liittyviin elämäntapoihin ja etiikkaan, opiskelija saa valmiuksia ymmärtää katsomusten roolia osana yksilöiden ja yhteisöjen elämää. Nämä valmiudet tarjoavat työkaluja tarkastella uskonnon ja katsomuksen merkitystä niin omassa kuin muidenkin elämässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op) UJ3, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään erilaisiin luonnonuskontoihin sekä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin katsomuksellisiin perinteisiin ja niiden keskeisiin piirteisiin. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan katsomusten ja kulttuurin väliseen vuorovaikutukseen.

Numeroarviointi.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ04)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä niiden yhtäläisyyksiä ja eroja verrattuna juutalaisuuteen*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin ja osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristinusko yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina sekä edellä mainittujen vaikutus Suomen juutalaisuuteen*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisältöjä opiskeltaessa opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea ihmisoikeuksien toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa sekä yhteistyössä muiden kanssa. Samalla vahvistetaan opiskelijan edellytyksiä osallisuuteen ja osallistumiseen sekä rohkaistaan häntä toimimaan ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Näitä tavoitteita voidaan edistää myös toteuttamalla osana opintojaksoa vapaaehtoistyöhön liittyvä projekti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissatetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op) UJ4, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan muinaissuomalaisiin uskontoperinteisiin sekä uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten sekä uskonnottomuuden asemaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Numeroarviointi.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ05)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti juutalaisuuden, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *Tanachin kertomusten ja juutalaisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Perehtymällä uskonnon ja taiteen suhteeseen opiskelija tutustuu samalla taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksiin ja rooliin yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnin edistäjinä. Harjaannuttamalla taitoa havaita uskonnon, taiteen ja kulttuurin moninaista vuorovaikutusta opiskelijalla on mahdollisuus pohtia itselleen tärkeitä elämänskysymyksiä ja kulttuurin muotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op) UJ5, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen sekä uskonnon merkitykseen populaarikulttuurissa. Taiteen ja populaarikulttuurin teoksia käsitellään monipuolisesti ja opiskelijoiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Numeroarviointi.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ06)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa lähiympäristönsä monikatsomuksellisuuden ja -kulttuurisuuden ja oppii tulkitsemaan sitä osana maailmanlaajuisia katsomusten ja kulttuurien monimuotoisuutta. Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tietoja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun monikatsomukselliseen ja -kulttuuriseen lähiympäristöön tutustuminen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osien ja mahdollisuuksien mukaan.
- Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustuminen uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuuden oman ajattelun, näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaan. Tieteelliseen tutkimukseen ja uskuntoon

liittyviin mediasisältöihin perehtyminen kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, tiede ja media (2 op) UJ6, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään uskonnon tutkimukseen sekä uskonnon ja median väliseen vuorovaikutukseen. Opintojaksolla opiskelija kehittää kykyään analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä.

Numeroarviointi.

7.10. Kuvataide (KU)

Oppiaineen tehtävä

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Oppiaineen keskeisenä päämääränä on, että opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään. Kokemukset, mielikuviutus ja tavoitteellinen työskentely luovat perustan moniaistiselle oppimiselle. Opetuksessa tarkastellaan taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä esteettisiä, ekologisista ja eettisiä arvoja. Opiskelija vahvistaa aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista. Opiskelijoille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia tulevaisuuden jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksien kehittämiseen. Opinnot antavat edellytyksiä luovan ja kriittisen ajattelun kehittämiseksi, elinympäristöön vaikuttamiselle ja kestävä elämäntavan edistämiseksi.

Kuvataiteen opetuksessa syvennetään opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa ja kielitietoisuutta. Opiskelijat havainnoivat, tuottavat, tulkitsevat ja arvottavat kuvia hyödyntämällä visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja. Eri tiedonalojen kielet avaavat opiskeltavaan ilmiöön uusia näkökulmia. Opetuksessa kannustetaan kulttuurisen osaamisen syventämiseen taiteiden- ja tieteidenvälisyyttä hyödyntäen. Opiskelija perehtyy erilaisiin taidekäsityksiin. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle

historian ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan perustelemaan mielipiteitään ja näkemyksiään kuvataiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

Kuvataiteen opetuksessa tutkitaan opiskelijoille tuttuja ja heille uusia visuaalisen kulttuurin teoksia, tuotteita ja ilmiöitä. Kuvilla tarkoitetaan kaksi- ja kolmiulotteisia teoksia ja tuotteita sekä niitä esittäviä jäljenteitä. Visuaalisen kulttuurin kenttään kuuluvat opiskelijoiden omaehtoisesti tekemät kuvat, luonto, rakennettu ympäristö, esineet, median kuvat ja taiteeksi määritetyt teokset. Opiskelijat osallistuvat sisältöjen ja ilmaisun keinojen valintaan. Opetuksessa tarjotaan edellytykset työtapojen ja opiskelu ympäristöjen monipuoliselle käytölle. Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen. Uudet teknologiat, mediaympäristöt ja audiovisuaalisen kulttuurin muodot ovat sekä tutkittavia ilmiöitä että kuvailmaisun välineitä. Opiskelijat perehtyvät ajankohtaisiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin ja toimintatapoihin sekä erilaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen muotoihin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti myös museoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kuvataiteen lukio-opinnot luovat hyvän pohjan rakentaa omakohtaista ja elinikäistä suhdetta visuaaliseen kulttuuriin.

Laaja-alainen osaaminen

Kuvataiteen opinnot tukevat opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kuvailmaisuuksiin sisältyvien aistinautintojen, tunteiden ja henkilökohtaisten merkitysten avulla. Itselle merkityksellisen visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen ja ilmaiseminen tukee identiteettien rakentumista, ihmisenä kasvua, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Opinnot tarjoavat välineitä yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen ja arvostamiseen. Opiskelijoita kannustetaan etsimään heitä itseään kiinnostavia kuvakulttuureja ja kuvailmaisun tapoja.

Kuvataiteen opinnoissa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Kuvataide syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä esimerkiksi rakennetussa ympäristössä, esineissä, mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä taiteen keinoin. Opiskelijat perehtyvät myös oikeudellisesti suojeltuihin etuihin, kuten tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja yksityisyyteen. Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta.

Kuvataiteen opinnoissa syvennetään **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten materiaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävässä kehityksessä liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan identiteettiään sekä arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä. Kuvataiteessa tarkastellaan ja pohditaan omaa suhdetta yhteiskunnassa vallitsevaan kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriseen moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: Kuvien merkitys, Osallisuus ja toimijuus sekä Ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Kuvien merkitys

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- kehittää valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- tulkitsee, millaisia esteettisiä, ekologisista ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy
- tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa
- ymmärtää aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- ottaa kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- osaa soveltaa kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- kehittää kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa
- hyödyntää mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa
- osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisussa
- ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestäväen elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle
- syventää visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja
- kehittää kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa

- syventää kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen
- osaa tehdä ja tulkita kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta
- tarkastelee kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävää. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Opintojaksot

Kuvat ja kulttuurit, 2 op (KU01)

Opintojakson moduulit

- Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1), Pakollinen

Tavoitteet

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävästä tulevaisuudesta kannalta.

Paikallinen lisäys

- tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin sisältöjä, ilmiöitä, prosesseja ja toimintatapoja
- käyttää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoja kuvailmaisussaan ja tekee omakohtaisia ratkaisuja
- tarkastelee omia ja muiden kuvakulttuureja sekä taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä

- tarkastelee erilaisia kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista kuvatulkinnan menetelmiä käyttäen
- ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Paikallinen lisäys

- Vantaalla hyödynnetään lähialueiden kulttuuripalveluja ja pääkaupunkiseudun läheisyyttä kulttuuripalvelujen tuottajana.
- Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia opetusmenetelmiä, yhteistoiminnallisuutta ja uutta teknologiaa.
- Hyväksyttyyn kurssisuoritukseen opiskelija osallistuu kuvataiteen sisältöjen tutkimiseen, suunnittelu- ja toteutusprosesseihin sekä osallistuu arviointikäytäntöihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Erilaiset käsitykset taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista • kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot • kuvalliset, sanalliset ja muut kuvatulkinnan keinot • taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaiset ilmiöt

Muotoillut ja rakennetut ympäristöt, 2 op (KU02)

Opintojakson moduulit

- Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä teoksia, tuotteita ja palveluita sekä digitaalisia, rakennettuja ja luonnon ympäristöjä
- perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havaintojaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuriperintöön
- soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntakehityksen, oikeuksien ja kestävän tulevaisuuden näkökulmista
- kehittää osaamistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksiä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kestävässä suunnittelussa, viestinnässä ja käyttämisessä
- ymmärtää kuvilla vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden kannalta.

Paikallinen lisäys

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija • tutkii ympäristön kuvakulttuurien yhteyksiä omiin kuviin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön kuvailmaisun taitojaan syventäen
- tarkastelee rakennettuja ja luonnon ympäristöjä kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta
- käyttää arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen sisältöjä, prosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- osallistuu ja vaikuttaa erilaisiin ympäristöihin visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun henkilökohtaisia, yhteisöllisiä, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä
- ymmärtää taiteen merkityksen erilaisissa ympäristöissä ja niiden suunnittelussa sekä ajankohtaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä.

Keskeiset sisällöt

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa ympäristön kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin

- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja ympäristössä, mediassa ja taiteessa
- arkkitehtuurin, muotoilun ja median käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- visuaalisen kulttuurin teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulokinnan keinojen käyttäminen
- ympäristön ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisissa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Paikallinen lisäys

- ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina • luonto, rakennettu ympäristö, muotoilu, tuotteistaminen, palvelut, mediaympäristöt ja virtuaalimaailmat kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot • ympäristön kuvakulttuurien tulkinnan keinot • luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyys rakentamisessa, ympäristötaiteen merkitys Vantaalaisessa kulttuuri-identiteetissä. Vantaalla kiinnitetään huomiota erityisesti lähiympäristöön ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin ympäristön, muotoilun, arkkitehtuurin ja kestävä kehityksen näkökulmista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina • luonto, rakennettu ympäristö, muotoilu, tuotteistaminen, palvelut, mediaympäristöt ja virtuaalimaailmat kuvallisen tuottamisen lähtökohtana

Osallisena mediassa, 2 op (KU03)

Opintojakson moduulit

- Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3), Valinnainen

Tavoitteet

Kuva viestii ja vaikuttaa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä*
- *laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin*
- *tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja*
- *hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää*
- *tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita*
- *tulkitsee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.*

Paikallinen lisäys

- *tutkii median yhteyksiä muihin ympäristöihin, omiin kuviin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön kuvallisen viestinnän sekä tieto- ja viestintäteknologian osaamistaan syventäen*
- *tarkastelee mediakulttuureja kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta*
- *käyttää median sisältöjä, ilmiöitä, suunnitteluprosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana*
- *osallistuu ja vaikuttaa mediaympäristöihin visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen*
- *tarkastelee mediakulttuurien henkilökohtaisia, yhteisöllisiä, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä*
- *ymmärtää visuaalisuuden merkityksen mediaviestinnässä, mediaympäristöissä ja mediaesityksissä sekä niiden suunnittelussa ja tuottamisessa.*

Keskeiset sisällöt

Kuva viestii ja vaikuttaa

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Median kuvat

- *kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla*
- *median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen*
- *mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista*
- *kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen*

- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- mediakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina
- median sisällöt, tuotteet, palvelut, ilmiöt ja ympäristöt kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- median käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- mediaesitysten tulkinnan keinot
- median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija tutustuu kuvallisen vaikuttamisen keinoihin ja kriittiseen ajatteluun.

Opetuksessa hyödynnetään opetusmenetelmiä monipuolisesti ja yhteistyötä tehdään esimerkiksi alueella toimivia media-alan toimijoiden kanssa. Kurssilla perehdytään digitaalisen kuvan tuottamiseen ja TVT-työskentelyyn.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuvaviestinnän perusteet ja kuvan vaikutuskeinot.

Taiteen monet maailmat, 2 op (KU04)

Opintojakson moduulit

- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Tavoitteet

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun

- syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja
- tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Paikallinen lisäys

- tutkii taiteen sisältöjen, ilmiöiden ja toimintatapojen yhteyksiä omiin kuviin, ympäristöön ja kulttuuriperintöön ilmiökeskeistä lähestymistapaa hyödyntäen
- tarkastelee eri aikoina ja eri ympäristöissä tuotettua kuvataidetta kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta
- soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- tarkastelee kuvataiteen merkityksiä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle soveltamalla kuvatulkinnan menetelmiä
- tutkii omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ilmiöitä kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- ymmärtää taiteen merkityksen rakennetuissa ja luonnon ympäristöissä, omissa kuvissa sekä vaikuttamisessa ja osallistumisessa.

Keskeiset sisällöt

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen kuvat

- kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot
- taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena
- teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- taiteen maailmat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotettu kuvataide
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot

- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävästä kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

“Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.”

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla hyödynnetään lähialueiden taidemuseotarjontaa ja kulttuuritapahtumia. Monipuoliset opetusmenetelmät antavat opiskelijalle valmiudet ymmärtää taiteen ja kulttuurin kehitystä historiallisena jatkumona. Monilukutaito on osa kurssin sisältöä ja tutkiva ote toimii tiedonhankinnan välineenä. Opiskelija laajentaa omaa tietämystään vertaisoppimalla.

Piirustus ja maalaus, 2 op (KU07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään erilaisia maalaustekniikoita, syventää tietojaan kuvataiteessa. Kehittää kuvallista ilmaisuaan ja opittujen asioiden itsenäistä soveltamista. - kehittää harrastustaan kuvataiteeseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Piirtämis- ja maalausharjoituksia välineitä ja materiaaleja vaihdellen. Kuvan rakentamisen keinojen teoriaa, värioppia, myös tietotekniikkaa hyödyntäen. Akvarelli- ja akryyliväreillä maalaamisen perustekniikat. Julkisen taideteoksen suunnittelu ja toteuttaminen. Taide itseilmaisun välineenä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Piirustus- ja maalaustehtäviä eri tekniikoilla

Öljyvärimaalaus, 2 op (KU08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy öljyvärimaalamauksen historiaan, oppii erilaisia öljyvärimaalaustekniikoita, saa valmiuden itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Maalausharjoituksia aiheita ja tyylejä vaihdellen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Öljyvärimaalauksen perusteet. Värien käyttö ja erilaiset maalaustekniikat

Keramiikka ja kuvanveisto, 2 op (KU09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskellaan erilaisia kuvanveiston ja keramiikan tekniikoita, syvennetään taidehistorian tuntemusta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keramiikan ja kuvanveiston tekniikat ja materiaalit. Kolmiulotteinen rakentaminen eri materiaaleista. Opintokäyntejä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävä kehitys tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Keramiikan ja kuvanveiston harjoituksia eri materiaaleilla

Muotoilu, 2 op (KU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tuotesuunnittelun ja muotoilun perusteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Monipuolisia muotoilutehtäviä sekä vierailuja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Muotoilun historia ja perinne. Muotoilun perusteet ja designin tutkiminen. Muotoilutehtäviä sekä vierailuja

Musiikkivideo, 2 op (KU11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Perehdytään musiikkivideoiden tuottamisen prosessiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään musiikkivideoiden tuottamisen prosessiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävä kehitys tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

“Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.”

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla tuotetaan ryhmänä musiikkivideo. Numeroarviointi.

Elokvailmaisu, 2 op (KU12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Elokuvan historian, ilmaisukielen ja tekniikan tuntemus. Oppia elokuvan tekemisen perusteet.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Elokuvan historia, lajityypit ja ilmaisukeinot. Digitaaliset videokamerat ja –editointiohjelmat. Erilaisten ohjelmatyyppien tarjoamat mahdollisuudet. Elokvailmaisu itseilmaisun kanavana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestäväää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään elokuvan historiaan ja ilmaisukieleen ja tuotetaan erilaisia ohjelmatyyppejä ryhmissä

Tietokonegrafiikka ja graafinen suunnittelu, 2 op (KU13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Graafisen suunnittelun käsitteistöön ja mahdollisuuksiin perehtyminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Graafisen suunnittelun historiaa, Kuvankäsittelyn ja taiton perusteet. Visuaalisten suunnitteluprosessien harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestäväää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Graafisen suunnittelun perusteet ja ohjelmistot. Julkaisun suunnitteluprosessi ja sen toteutus

Valokuvaus, 2 op (KU14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valokuvauksen perusteet: laitteiden hallinta ja kuvallinen ajattelun kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla tutustutaan valokuvataiteen historiaan, kuvaamiseen järjestelmäkameralla ja kuvien muokkaamiseen kuvankäsittelyohjelmilla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävää kehitystä tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla tutustutaan valokuvataiteen historiaan, kuvaamiseen järjestelmäkameralla, mustavalko- ja digitaalikuvaan ja kuvien muokkaamiseen kuvankäsittelyohjelmilla

Valokuvauksen jatko, 2 op (KU15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää osaamista valokuvaukseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Valokuvaustehtäviä ja oman projektin tuottamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Vantaalla hyödynnetään kuvataiteen opintojaksoilla uutta teknologiaa luontevana osana kuvataiteen tuottamista ja sisältöä. Opetusmenetelmät ja -tuokiot ovat vaihtelevia ja siten lisäävät opiskelijan hyvinvointia ja jaksamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

“Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.”

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssi edellyttää KU14 kurssin suorittamista. Syvennyttään valokuvauksen

pitkäkestoisten projektien avulla. Numeroarviointi.

Taidegrafiikka, 2 op (KU016)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee taidegrafiikan menetelmät ja kehittää kuvallista ilmaisua

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla opiskellaan koho ja syväpainotekniikoita sekä serigrafiaa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kuvataiteessa huomioidaan kestävä kehitys tukevat toimintatavat, tietotekniikan osaamisen lisääminen ja jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ideasta painetuksi vedokseksi. Kurssilla opiskellaan koho- ja syväpainotekniikoita sekä serigrafiaa. Kurssilla painetaan mm. paitoja ja julisteita

Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oman taiteellisen osaamisen esittäminen
- Opiskelija työskentelee omilla vahvuusalueellaan
- Työssä osoitetaan kypsyttä ja kykyä perusteltuun toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suoritus muodostuu portfolioista (suunnittelusta, luonnoksista ja valmiista työstä) sekä siihen liittyvästä kirjallisesta tehtävästä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Työ koostuu diplomista ja työstä. Kokonaisuudesta tulee käydä ilmi laaja-alainen taiteen kentän ymmärtäminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Diplomityö arvioidaan asteikolla 1–5 opettajan ja ulkopuolisen arvioijan toimesta, kurssista suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suoritus muodostuu portfolioista (suunnittelusta, luonnoksista ja valmiista työstä) sekä siihen liittyvästä kirjallisesta tehtävästä. Opetushallitus lähettää vuosittain tehtävät.

7.11. Lukiodiplomit (LD)

Oppiaineen tehtävä

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit. Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan. Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.

Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän päätöksellä mahdollista suorittaa lukiossa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi sisältyä oppiaineen oppimäärän valinnaisiin opintoihin paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyllä tavalla. Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamien lukiodiplomien osalta lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Kaikkia lukiodiplomeja yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija

- asettaa lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet
- työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla
- soveltaa lukioaikana karttunutta erityistä osaamista ja omaehtoista harrastuneisuutta
- hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista
- valitsee tarkoituksenmukaisia opiskelu ympäristöjä, työtapoja ja ilmaisun keinoja
- arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista, työskentelyä, lopputulosta ja kokonaisuutta
- vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

Osaamisen arviointi

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan oppiaineryhmässä tai oppiaineessa osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

Opintojaksot

Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2)

Opintojakson moduulit

- Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2), Valinnainen

Tavoitteet

Kuvataiteen lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti kuvia
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- osaa tuottaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisällön tuottamisen ja esittämisen tavat tukevat toisiaan
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Oman taiteellisen harrastuneisuuden osoitus
- Itsenäisen, tavoitteellisen kokonaisuuden hallinta ja toteutus
- Projektin koordinointi ja vastuunkanto

Keskeiset sisällöt

Kuvataiteen lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan
- muodostuvat teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa työn vaativuuden ja osaa arvioida oman taitotasonsa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Diplomityö osoittaa opiskelijan kypsyyden ja kyvyn käydä diskurssia yhteiskunnassa taiteen avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suoritus muodostuu portfolioista (suunnittelusta, luonnoksista ja valmiista työstä) sekä siihen liittyvästä kirjallisesta tehtävästä. Opetushallitus lähettää vuosittain tehtävät.

Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD04)

Opintojakson moduulit

- Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4), Valinnainen

Tavoitteet

Liikunnan lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään.

Keskeiset sisällöt

Liikunnan lukiodiplomi

- muodostuvat liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Liikunnan lukiodiplomi (2op), LILD4, valtakunnallinen

Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa liikunnalliset valmiutensa sekä harrastuneisuutensa lukiodiplomikurssilla, sekä syventää tietämystään valitsemallaan liikuntakulttuurin alueella.

Numeroarviointi

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD06)

Opintojakson moduulit

- Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6), Valinnainen

Tavoitteet

Musiikin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa
- osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan.

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukion musiikin opetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Musiikin lukiodiplomi

- opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto
- erilaiset toteutustavat ja osa-alueet

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan valtakunnallisten ohjeiden mukaan. Arviointiin osallistuu ulkopuolinen arvioija. Lukiodiplomin arvosana (4-10) annetaan suorittajalle erikseen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

MULD06 - Musiikin lukiodiplomi (2 op, valinnainen moduuli MULD)

Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa taiteellisen kokonaisuuden, josta ilmenee hänen lukioaikanaan koulussa ja muualla omaksutut musiikilliset taidot, tiedot ja osaaminen. Projektityöstä kootaan näytesalkku (portfolio) musiikin lukiodiplomin suoritusta varten. Vaihtoehtoisesti opiskelija kokoaa salkun lukioaikaisesta musiikin työkansiostaan.

Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD07)

Opintojakson moduulit

- Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD7), Valinnainen

Tavoitteet

Tanssin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssissa
- kehittää tanssillisen tehtävän myötä tanssillista osaamistaan edelleen
- kuvaa kirjallisesti tanssin opiskelupolkuaan ja tanssillista kehitystään.

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukion tanssinopetus kannustaa luovaan työskentelyyn ja rohkaisee opiskelijaa kehittämään sekä tutkimaan osaamistaan tanssin parissa
- opintojaksossa opiskelijaa ohjataan ja kannustetaan itseohjautuvuuteen sekä oma-aloitteiseen työskentelyyn, jossa opiskelija itse toimii diplomi-projektinsa vastuhenkilönä

Keskeiset sisällöt

Tanssin lukiodiplomi

- *tanssillisena tehtävänä soolo- tai ryhmäteos, jonka opiskelija voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai tekemällä koreografian*
- *tanssilliseen tehtävään liittyvä kirjallinen työ*
- *tanssin lukiodiplomiin sisältyvä tutkielma*

Paikallinen lisäys

- opintojakson aikana opiskelijan työskentelyä tukee yhteistyö muiden ryhmän opiskelijoiden ja ohjaavan opettajan kanssa palautteen sekä keskustelujen muodossa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat oppimisen sekä tanssin diplomin valmistamisen keskiössä.

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan valtakunnallisten ohjeiden mukaan. Arviointiin osallistuu ulkopuolinen arvioija. Lukiodiplomin arvosana (4-10) annetaan suorittajalle erikseen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssin lukiodiplomi (2op) TALD07, valinnainen moduuli MULD07

Opintojaksossa valmistetaan tanssin lukiodiplomi, joka koostuu tutkielmasta, soolo- tai ryhmätanssiteoksesta ja esitykseen liittyvästä kirjallisesta työstä. Tanssin diplomin valmistamalla opiskelija kehittää edelleen osaamistaan tanssissa ja tuo esiin osaamistaan luovasti. Tanssin lukiodiplomin voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai koreografina.

Tanssin lukiodiplomi on kaikille valittavissa oleva opintojakso, jonka suorittamiseen vaaditaan kuusi opintopistettä lukion tanssiopintoja.

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä ja tanssin diplomikokonaisuus arvioidaan numeroin.

Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8)

Opintojakson moduulit

- Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8), Valinnainen

Tavoitteet

Teatterin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa
- vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitojaan sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitojaan.

Keskeiset sisällöt

Teatterin lukiodiplomi

- opiskelijan määrittelemä aihe joltakin teatterin alalta ja siihen liittyvä esitys
- työskentelyprosessin hallinta
- taiteellisen prosessin arviointitaidot
- taiteellisen kokonaisuuden ymmärtäminen
- teatterin keinot
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot
- esityksen ja portfolion muodostama kokonaisuus

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin lukiodiplomi suoritetaan valtakunnallisten perusteiden mukaisesti.

Diplomin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa. Teatterin lukiodiplomin tavoitteena on vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitoja sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitoja. Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijan itse määrittelemä työn aihe joltakin teatterin alalta, siihen liittyvä esitys ja työskentely- ja arviointiprosessi. Teatterin lukiodiplomi on esityksen ja portfolion muodostama kokonaisuus.

7.12. Liikunta (LI)

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Liikunnassa opetetaan taitoja ja tietoja, joiden avulla opiskelija pystyy arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään. Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvystään. Opetuksessa korostetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävän liikunnan merkitystä osana aktiivista elämäntapaa. Opiskelija rakentaa myönteistä kehosuhdetta ja minäkuvaan liikunnan avulla. Liikunnassa opiskelija kokee iloa, onnistumista ja liikunnallista pätevyyttä sekä oppii keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Lukion liikunnassa edistetään kaikkien opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla monipuolisesti ja turvallisesti ottaen huomioon eri opiskeluympäristöjen ja vuodenaikojen tarjoamat mahdollisuudet. Opetuksessa

käytetään erilaisia työtapoja ja menetelmiä, osallistetaan opiskelijoita toiminnan suunnitteluun ja arviointiin sekä ohjataan heitä ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta ja turvallisuudesta.

Opetusryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon opiskelijan oikeus fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Oppimista tuetaan opetusta eriyttämällä ottaen huomioon opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja kehitystarpeet (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Laaaja-alainen osaaminen

Liikunnan opetus vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itseluottamusta ja pätevyyttä fyysiseen aktiivisuuteen sekä ymmärrystä elämänmittaisen liikunta-aktiivisuuden merkityksestä.

Liikunta tukee opiskelijan pitkäjänteisyyttä, sinnikkyyttä ja jaksamista vahvistaen **hyvinvointiosaamista** sekä laajemmin terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Liikunnassa toimintakyvyllä tarkoitetaan fyysisiä, sosiaalisia ja psyykkisiä edellytyksiä selvittää erilaisista arkielämään kuuluvista toiminnoista. Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suorituskykyyn sekä hyvinvointiin.

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy liikunnan opetuksen monipuolisten työtapojen ja menetelmien avulla. Vuorovaikutusosaamisen näkökulmasta on oleellista, että opiskelijan myönteistä minäkuva vahvistetaan niin, että hän oppii arvostamaan itseään. Hyvä vuorovaikutus edellyttää itsesääätelyn taitoja, kuten omien tunteiden tunnistamista, ymmärtämistä ja ilmaisun säätelystä. Näin liikunta oppiaineena edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluyhteisössä laajemminkin.

Lukion liikunta on monitieteinen oppiaine, joka tarjoaa mahdollisuuksia eri tieteenalojen ja oppiaineiden, esimerkiksi terveystiedon, biologian, fysiikan ja musiikin, ymmärtämiseen. **Monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy liikunnan oppimistilanteissa, jotka ovat luonteeltaan ongelmanratkaisutilanteita. Liikunta kehittää aivoja ja niiden hyvinvointia monipuolisesti tukien yleistä opiskeluvireyttä ja oppimisedellytyksiä.

Opiskelijan hyvä toimintakyky vahvistaa niin opiskelu- kuin työelämävalmiuksia. **Yhteiskunnallista osaamista** vahvistetaan liikunnassa opettamalla opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta ja yhteisestä toiminnasta ja sen turvallisuudesta sekä auttamalla ja avustamalla muita liikuntatunneilla. Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ovat niin liikunnan opiskelun kuin opiskelu- ja työelämänkin arkista ydintä. Liikunnassa opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Itsensä pitkäjänteinen kehittäminen, oman lihasvoiman käyttö sekä toisia kunnioittava toiminta ilmenevät **eettisyytenä ja ympäristöosaamisena**, joka toteutuu liikunnassa toimintana yhteiseksi hyväksi. Liikunnassa tuetaan opiskelijan myönteisiä sosiaalisia arvoja ja niiden mukaista toimintaa, kuten rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Opiskelija oppii tunnistamaan ympäristöä säästäviä ja kuormittavia liikuntamuotoja oppien esimerkiksi luontoliikunnassa eettisesti kestävään liikuntakulutukseen.

Liikunnan opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hyvinvointi- ja liikuntateknologiaa sekä opitaan tiedon kriittistä tulkintaa ja turvallista toimintaa mediassa, kuten paikkatietojen julkaisuja ja suoritusten kuvaamista. Liikunta globaalina, yhteisenä ja kehollisena, kielenä yhdistää erilaiset ihmiset ja kulttuurit vahvistaen opiskelijoiden **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä
- osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi)
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

Osaamisen arviointi

Liikunnassa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Liikunnan arviointi perustuu opintojaksoissa määriteltyihin fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arviointi koostuu oppimista ja työskentelyä edistävästä palautteesta sekä tavoitteiden toteutumista kuvaavasta arvioinnista. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, ja siinä käytetään monipuolisesti opettaja-, vertais- ja itsearviointien eri muotoja. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Fyysisen kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet tulee ottaa huomioon liikunnan arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa parasta mahdollista osaamistaan tarvittaessa vaihtoehtoisin tavoin ja erityisjärjestelyin (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Opintojaksot

Oppiva liikkuja, 2 op (LI01)

Opintojakson moduulit

- Oppiva liikkuja, 2 op (LI1), Pakollinen

Tavoitteet

Oppiva liikkuja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikunta-alueita.

Keskeiset sisällöt

Oppiva liikkuja

- liikuntataitojen soveltaminen erilaisissa opetusryhmän yhteisissä liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luonto- ja vesiliikunta) sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti toteuttaen
- opetusryhmän yhteistyötaitoja ja yhteishenkeä kehittävät liikuntatehtävät ja -leikit sekä pelit

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaiset liikuntatehtävät, -leikit ja pelit kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija oppii ottamaan vastuuta omasta liikkumisestaan. Hän kehittää taitojaan ja kuntoaan pitkäjänteisesti ja monipuolisesti.

Hyvinvointiosaaminen

Sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden löytää omaa hyvinvointiaan tukevia liikuntamuotoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskeluryhmät koostuvat taustaltaan erilaisista oppijoista, jolloin yhdessä tekeminen vahvistaa opiskelijoiden globaali- ja kulttuuriosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden. Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Oppiva liikkuja (2op) LI01, pakolliset opinnot

Opiskelija ymmärtää liikuntataitojen sekä fyysisen aktiivisuuden merkityksen oman toimintakyvyn, terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Yhteisten ja monipuolisten liikuntakokemusten avulla opiskelijan myönteinen minäkuva vahvistuu.

Numeroarviointi

Aktiivinen elämä, 2 op (LI02)

Opintojakson moduulit

- Aktiivinen elämä, 2 op (LI2), Pakollinen

Tavoitteet

Aktiivinen elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *arvioi fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä asettaa kehittämistavoitteita saadun tiedon pohjalta*
- *osaa tehdä oman toimintakyvyn ja ympäristön kannalta perusteltuja valintoja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi*
- *toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia*
- *yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Aktiivinen elämä

- *fyysisten ominaisuuksien (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus) itsearviointi, ylläpito ja kehittäminen monipuolisesti liikkuen*
- *liikkuvuus ja kehonhuolto*
- *ergonomia liike- ja suoritustekniikoissa*
- *yhteistyötaitoja sekä yhteishenkeä kehittävät liikunnalliset pari- ja ryhmätehtävät*

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaiset liikuntatehtävät kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija hyödyntää opintojaksolla liikuntateknologiaa tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen yksilön hyvinvointiin ja ymmärtää yksilön hyvinvoinnin merkityksen yhteiskuntaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija hyödyntää muissa oppiaineissa (esim. terveystiedossa) saamaansa osaamista ja kehittää itseään liikkujana tavoitteellisesti ymmärtäen hyvinvoinnin merkityksen opiskelu- ja työhyvinvoinnille nyt ja tulevaisuudessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Aktiivinen elämä (2op) LI02, pakolliset opinnot

Opiskelijaa opetetaan ja kannustetaan liikunnallisen elämäntavan sekä riittävän päivittäisen aktiivisuuden saavuttamiseen.

Numeroarviointi

Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI03)

Opintojakson moduulit

- Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3), Valinnainen

Tavoitteet

Uudet mahdollisuudet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjoittaa ja soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja monipuolisesti ja uusin tavoin*
- *harjaantuu kehon hallinnassa*
- *tunnistaa tunteitaan, toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen sekä tukee yhteisöllisyyttä toisia auttaen ja kannustaen*
- *yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Uudet mahdollisuudet

- uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen
- liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ottaa vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen ja ymmärtää oman toimintansa merkityksen kaikkia tukevan ja kannustavan ilmapäihin luomisessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija edistää fyysistä toimintakykyään ja monipuolistaa liikunnallista osaamistaan sekä perinteisten että mahdollisuuksien mukaan uusien liikuntamuotojen ja -lajien avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Uudet lajit syventävät opiskelijan kulttuuriosaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija laajentaa vastuullisuuden käsitystään esim. saamalla tietoa ympäristöä säästävistä tai kuluttavista liikuntamuodoista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu mahdollisuuksien mukaan uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin, mikä kehittää luovaa osaamista ja ongelmanratkaisutaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uudet mahdollisuudet (2op) LI03, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Tavoitteena on edistää opiskelijan fyysistä toimintakykyä sekä monipuolistaa opiskelijan liikunnallista osaamista ja koettua pätevyyttä uuden oppimisen myötä.

Yhdessä liikkuen, 2 op (LI04)

Opintojakson moduulit

- Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4), Valinnainen

Tavoitteet

Yhdessä liikkuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi*
- *toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia*
- *yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Yhdessä liikkuen

- *yhdessä toteutettava liikunta, kuten vanhojenpäivän tanssit, luontoliikunta tai muut projektiluonteiset kokonaisuudet.*

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija oppii näkemään henkilökohtaisen panostuksen ja yhdessä tekemisen merkityksen yhteisen tavoitteen saavuttamisessa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii yhteistyötaitoja osana projektin toteuttamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään yhteisöllisyyden merkitystä hyvinvoinnin perustana.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää yhteisten tapahtumien merkitystä osana kulttuuria.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija osallistuu toiset huomioon ottaen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija hyödyntää muissa oppiaineissa (esim. musiikissa) saamaansa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhdessä liikuen (2 op), LI04, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Tavoitteena edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta liikunnan avulla. Opintojakso toteutetaan harjoittelemalla ja esittämällä vanhojen tanssit.

Numeroarviointi

Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI05)

Opintojakson moduulit

- Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5), Valinnainen

Tavoitteet

Virkistystä liikunnasta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *arvioi omaa jaksamistaan ja vireytään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyyn lisäämiseksi*
- *ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä*
- *osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Virkistystä liikunnasta

- *virkistystä lisäävät liikuntamuodot*
- *rentoutus ja keuhonhuolto*

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Opiskelija ymmärtää liikunnan kokonaisvaltaisen merkityksen hyvinvoinnilleen.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan omat voimavaransa liikkujana. Tavoitteena on löytää itselleen sopivia rentouttavia, iloa tuottavia ja kuntoa kehittäviä liikuntamuotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus**Virkistystä liikunnasta (2op), LI05, valtakunnalliset valinnaiset opinnot**

Tavoitteena edistää opiskelijan psyykkistä toimintakykyä, myönteistä minäkuvausta, voimavaroja ja jaksamista liikunnan avulla. Opetuksessa korostuvat toiminta- ja opiskelukyvyyn tukeminen sekä liikunnan ilo ja virkistys. Opiskelijalla on mahdollisuus vaikuttaa opintojakson sisältöihin.

Numeroarviointi

Salibandy ja futsal, 2 op (LI07)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikunta-alueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä harjoittelu ja pelaaminen kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Salibandy- ja futsal (2op), LI07, koulukohtaiset valinnaiset opinnot

Salibandyn ja futsalin perustaitojen ja sääntötuntemuksen kehittäminen. Toteutetaan viikoittaisina peliharjoituksina urheilutalolla.

Suoritusmerkintä.

Liikunnalliset leikit ja pelit, 2 op (LI08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaiset liikuntatehtävät, -leikit ja pelit kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Liikunnalliset pelit ja leikit (2op), LI08, koulukohtaiset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään vanhoihin klassisiin liikuntaleikkeihin ja -peleihin sekä keksitään uusia.

Suoritusmerkintä.

Laskettelu, 2 op (LI09)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen opintojakson tehtäviin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laskettelu (2op), LI09, koulukohtaiset valinnaiset opinnot

Kouluajan ulkopuolella tapahtuvan lasketteluretken suunnittelu ja toteutus.

Suoritusmerkintä.

Pallo- ja mailapelit, 2 op (LI010)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä harjoittelu ja pelaaminen kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pallo- ja mailapelit (2 op), LI010, paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään monipuolisesti erilaisiin pallo- ja mailapeleihin.

Suoritusmerkintä.

Pallo- ja mailapeliä jatko, 2 op (LI011)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikunta-alueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä harjoittelu ja pelaaminen kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pallo- ja mailapeliä jatko (2op), LI011, paikalliset valinnaiset opinnot

Syvennetään pallo- ja mailapeliopintojaksolla opittuja tietoja ja taitoja sekä tutustutaan muutamiin harvinaisempiin pallopeleihin mm. lacrosse, kelttiläinen jalkapallo, lippupallo.

Suoritusmerkintä.

Kamppailu- ja kehonhallinta, 2 op (LI012)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Toteutetaan monipuolisesti eri vuodenaikojen sisä- ja ulkoliikuntalajeja. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään, sekä löytää omaa hyvinvointiaan tukevia liikuntamuotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kamppailu ja kehonhallinta (2 op), LI012, paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tarkoituksena on tutustua erilaisiin kamppailu- ja kehonhallintalajeihin mm.judo, nyrkkeily, akrobatia, uimahypyt. Suoritusmerkintä.

Retkeily, 2 op (LI013)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallista luontoa ja palveluja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen opintojakson suunnitteluun ja toteutukseen. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Retkeily (2op), LI013, paikalliset valinnaiset opinnot

Kouluajan ulkopuolella tapahtuvan maastoretken suunnittelu(teoria)ja toteutus. Suoritusmerkintä.

Uinti- ja vesiliikunta, 2 op (LI014)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita sekä ulkoliikuntaalueita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden löytää omaa hyvinvointiaan tukevia liikuntamuotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, jossa opiskelija toimii vastuullisesti muut huomioiden. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uinti- ja vesiliikunta (2 op), LI014, paikalliset valinnaiset opinnot

Tutustutaan erilaisiin uintitekniikoihin ja vesiliikuntamuotoihin. Tavoitteena on parantaa ja monipuolistaa uintitekniikoita ja -kuntoa sekä lisätä vesiliikunnan iloa.

Suoritusmerkintä.

7.13. Matematiikka (MA)

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen aikamme kulttuurissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla kuten

tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyy hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

Laaja-alainen osaaminen

Opetuksessa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä sekä hyödynnetään mahdollisuuksia vahvistaa opiskelijan kiinnostusta, itsetuntoa ja tiedonhankintaprosesseja sekä kannustaa opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Matematiikassa opittavia taitoja sovelletaan omien tavoitteiden asettamisessa ja päätöksenteossa sekä pohditaan, kuinka matematiikan taitoja voidaan hyödyntää kestävässä kehityksessä ja ihmiskuntaan liittyvien ongelmien ratkaisussa. Näin vahvistetaan opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista, eettistä ja ympäristöosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista, joita voidaan ratkoa matematiikan avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja, joissa opiskelijat työskentelevät yksin ja yhdessä. Tällä vahvistetaan mm. **vuorovaikutusosaamista**. Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opetustilanteet järjestetään siten, että ne herättävät opiskelijan tekemään havaintojensa pohjalta kysymyksiä, oletuksia ja päätelmiä sekä perustelemaan niitä.

Matematiikan opiskelu tukee **globaali- ja kulttuuriosaamisen** sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** laaja-alaisia tavoitteita. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään matematiikan merkitys erilaisissa kulttuureissa ja historian kehityksessä sekä sen luonne universaalina kielenä. Opiskelija oppii hahmottamaan matemaattisten käsitteiden merkityksiä ja tunnistamaan, kuinka ne liittyvät laajempiin kokonaisuuksiin sekä matematiikassa että muissa oppiaineissa. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä. Opiskelijaa tuetaan taidossa siirtyä eri matemaattisen tiedon esitysmuodoista toiseen ilmiöiden mallintamisessa, ongelman ymmärtämisessä ja ratkaisemisessa sekä tuloksesta keskustelemisessä.

Tavoitteet

Matematiikan opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa
- ymmärtää matematiikan sekä ainutlaatuisena itsenäisenä tieteenalana että käyttökelpoisena välineenä, kun mallinnetaan, hallitaan tai ennustetaan yhteiskunnan, talouden tai luonnon ilmiöitä
- rakentaa matemaattista pohjaa jatko-opinnoilleen
- harjaantuu käsittelemään tietoa matematiikalle ominaisella tavalla ja tottuu tekemään otaksumia, tutkimaan niiden oikeellisuutta, laatimaan perusteluja sekä arvioimaan perustelujen pätevyyttä ja tulosten yleistettävyyttä
- kykenee seuraamaan matemaattista esitystä, lukemaan matemaattista tekstiä, keskustelemaan matematiikasta, perustelemaan väitteitä ja arvioimaan eri muodoissa tarjottua informaatiota

- harjaantuu mallintamaan käytännön ongelmatilanteita ja hyödyntämään erilaisia ratkaisustrategioita
- rohkaistuu myös kokeilevaan ja tutkivaan toimintaan, ongelmien ratkaisujen keksimiseen ja selkeään esittämiseen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia matemaattisia menetelmiä, ohjelmistoja ja tietolähteitä sekä ymmärtää ettei ohjelmiston tuottama tulos yksinään riitä osoittamaan, todistamaan tai perustelemaan väitettä.

Osaamisen arviointi

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan opiskelijan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä sekä ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitojaan. Sillä autetaan opiskelijaa kehittämään matemaattisten ratkaisujen esittämistä, tuetaan häntä käsitteiden muodostamisprosessissa ja ohjataan oman työn arvioimiseen. Onnistunut palaute auttaa opiskelijaa huomaamaan vahvuutensa sekä sen, mitä ja miten tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien valintaan, matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoihin, päätelmien perustelemiseen ja analysoimiseen sekä ohjelmistojen valintaan ja käyttöön.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli	Lyhyen oppimäärän moduuli
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB8
MAA8	MAB5
MAA9	MAB7

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyt suoritettut opinnot tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritettut osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

7.13.1. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA)

Opintojaksot

Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA02)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla, tuntee polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä sekä tietää polynomifunktion nollakohtien ja polynomin tekijöiden välisen yhteyden
- osaa ratkaista yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja matemaattisessa mallintamisessa, polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa sekä polynomi-, rationaali- ja juuriyhtälöiden ja polynomiepäyhtälöiden ratkaisemisessa sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa
- oppii matemaattista ajattelua, hahmottamaan asioiden keskinäisiä riippuvuussuhteita ja kehittää ongelmanratkaisutaitoaan.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 1

- polynomifunktio ja -yhtälö sekä polynomiepäyhtälö
- 2. asteen yhtälön ratkaisukaava
- polynomien tulo ja binomikaavat (summan neliö, summan ja erotuksen tulo)
- polynomien tekijät
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (eksponenttina positiivinen kokonaisluku)
- rationaalifunktiot ja -yhtälöt
- juurifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelutaitojen kehittymistä ohjataan tavoitteellisesti, jolloin opiskelija omaksuu matematiikan oppimista tukevia käytänteitä. Opetuksessa tuetaan epävarmuuden sietokykyä ja vahvistetaan luottamusta omiin kykyihin, jolloin opiskelija oppii arvioimaan myös omia voimavarojaan ja suunnittelemaan ajankäyttöään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja tavoitteellinen työskentely.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA2 Funktiot ja yhtälöt (3 op), pakollinen opintojakso

Tutustutaan polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktioiden ominaisuuksiin ja niiden käyttöön ilmiöiden kuvaamisessa ja ongelmanratkaisussa.

Keskeiset sisällöt: polynomifunktio, polynomiyhtälö, toisen asteen yhtälön ratkaisukaava, polynomien tulo, binomikaavat, polynomien tekijät, potenssifunktio, potenssiyhtälö, rationaalifunktiot, rationaaliyhtälöt, juurifunktiot ja juuriyhtälöt.

Numeroarviointi

Geometria, 2 op (MAA03)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAA3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa*
- *osaa soveltaa yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa*
- *harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita*
- *osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Geometria

- *kuvioden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus*
- *sini- ja kosinilause*
- *monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja pinta-alojen laskeminen*
- *ympyrän ja sen osien ja siihen liittyvien suorien geometriaa*
- *suoraan lieriöön ja suoraan kartioon sekä palloon liittyvien pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Autetaan opiskelijaa hahmottamaan, että matematiikan avulla voidaan jäsentää ja ratkaista käytännön ongelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA3 Geometria (2 op), pakollinen opintojakso

Opiskelija harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa.

Keskeiset sisällöt: Kuvioden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus, monikulmiot, sini- ja kosinilause, ympyröihin liittyvä geometria ja avaruuskappaleet.

Numeroarviointi

Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA04)

Opintojakson moduulit

- Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4), Pakollinen

Tavoitteet

Analyttinen geometria ja vektorit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrysten ja algebrallisten käsitteiden välille*
- *ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen*
- *osaa ratkaista muotoa $|f(x)| = a$ tai $|f(x)| = |g(x)|$ olevia itseisarvoyhtälöitä*
- *ymmärtää vektorikäsitteen ja perehtyy vektorilaskennan perusteisiin*
- *osaa tutkia kaksiulotteisen koordinaatiston pisteitä, etäisyyksiä ja kulmia vektoreiden avulla*
- *osaa ratkaista tasogeometrian ongelmia vektoreiden avulla*
- *osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Analyttinen geometria ja vektorit

- käyrän yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälö
- yhtälöryhmä
- suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus
- itseisarvoyhtälö
- pisteen etäisyys suorasta
- vektoreiden perusominaisuudet
- tason vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku sekä tason vektorin kertominen luvulla
- tason vektoreiden pistetulo, tason vektoreiden välinen kulma

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opetuksessa tuetaan epävarmuuden sietokykyä ja vahvistetaan luottamusta omiin kykyihin, jolloin opiskelija oppii arvioimaan myös omia voimavarojaan ja suunnittelemaan ajankäyttöään.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla ja yhdistelemään asioita. Monitieteellinen lähestymistapa motivoi oppimaan uutta ja innostaa uteliaisuuteen sekä merkityksien etsimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA4 Analyttinen geometria ja vektorit (3 op), pakollinen opintojakso

Perehdytään geometriaan tasokoordinaatistossa. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrinen ja algebrallisten käsitteiden välille.

Keskeiset sisällöt: suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt, yhtälöryhmät, suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus, itseisarvoyhtälö, tason vektorit ja tason vektorien laskutoimitukset.

Numeroarviointi

Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA05)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla
- tutkii sini- ja kosinifunktioita yksikköympyrän symmetrioiden avulla
- osaa ratkaista sellaisia trigonometrisia yhtälöitä, jotka ovat tyyppiä $\sin f(x) = a$ tai $\sin f(x) = \sin g(x)$
- osaa soveltaa sini- ja kosinifunktioiden yhteyttä $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$
- tuntee eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii matemaattista ajattelua, hahmottamaan asioiden keskinäisiä riippuvuussuhteita ja kehittää ongelmanratkaisutaitoaan.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 2

- suunnattu kulma ja radiaani
- yksikköympyrä
- sini- ja kosinifunktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
- sini- ja kosiniyhtälöiden ratkaiseminen
- murtopotenssi ja sen yhteys juureen
- eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- logaritmi ja logaritmin laskusäännöt
- logaritmifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

- Funktion kuvaajan sovittaminen annettuun dataan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijaa autetaan hahmottamaan, että matematiikan avulla voidaan jäsentää ja ratkaista globaaleja ilmiöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali ja kulttuuriosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op), pakollinen opintojakso

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla.

Keskeiset sisällöt: suunnattu kulma, radiaani, yksikköympyrä, sini- ja kosinifunktiot, sini- ja kosiniyhtälöiden ratkaiseminen, murtopotenssit ja juuret, eksponenttifunktiot ja eksponenttiyhtälöt, logaritmi, logaritmin laskusäännöt sekä logaritmifunktiot ja -yhtälöt.

Numeroarviointi

Derivaatta, 3 op (MAA06)

Opintojakson moduulit

- Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen

Tavoitteet

Derivaatta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla
- omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta
- ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
- kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat
- osaa derivoida yhdistettyjä funktioita
- hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä
- osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat • funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla ja yhdistelemään asioita. Monitieteellinen lähestymistapa motivoi oppimaan uutta ja innostaa uteliaisuuteen sekä merkityksien etsimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA6 Derivaatta (3 op), pakollinen opintojakso

Keskeisenä päämääränä on ohjata opiskelija sisäistämään derivaatan käsite funktion muutosnopeuden mittana, hahmottamaan funktion ja sen derivaattafunktion välinen yhteys sekä harjaannuttaa opiskelija käyttämään derivaattaa monipuolisesti funktioiden tutkimisessa sekä ääriarvo-ongelmien ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt: funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta, polynomi- rationaali- ja juurifunktioiden derivaatat, sini- ja kosinifunktioiden derivaatat, eksponentti- ja logaritmfunktioiden derivaatat, funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta, yhdistetty funktio , yhdistetyn funktion derivointi ja funktioiden kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen derivaatan avulla.

Numeroarviointi

Integraalilaskenta, 2 op (MAA07)

Opintojakson moduulit

- Integraalilaskenta, 2 op (MAA7), Pakollinen

Tavoitteet

Integraalilaskenta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää integraalifunktion käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita*
- *ymmärtää määrätyn integraalin käsitteen ja sen yhteyden pinta-alaan sekä tutustuu numeeriseen menetelmään määrätyn integraalin määrittämisessä*
- *osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla*
- *perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa, integraalifunktion määrittämisessä, määrätyn integraalin laskemisessa sovellusten yhteydessä sekä numeerisessa integroinnissa.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Integraalilaskenta

- *integraalifunktio ja tärkeimpien alkeisfunktioiden integrointi*
- *määrätty integraali*
- *suorakaidesääntö*
- *pinta-alan ja tilavuuden laskeminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetuksessa rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan matematiikan menetelmiä eri oppiaineissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA7 Integraalilaskenta (2 op), pakollinen opintojakso

Keskeisenä päämääränä on, että opiskelija sisäistää integraalilaskennan peruskäsitteet: integraalifunktion ja määrätyn integraalin, ymmärtää niiden välisen yhteyden sekä tutustuu joihinkin integraalilaskennan sovelluksiin.

Opetuksessa rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan matematiikan menetelmiä eri oppiaineissa.

Numeroarviointi

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA08)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja
- osaa havainnollistaa kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määrittää korrelaatiokertoimen ja regressiokäyrän
- perehtyy kombinatorisiin menetelmiin
- perehtyy todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin
- ymmärtää diskreetin todennäköisyysjakauman käsitteen ja oppii määrittämään jakauman odotusarvon ja tulkitsemaan sitä
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä
- osaa hyödyntää ohjelmistoja jakaumien havainnollistamisessa, tunnuslukujen määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

- keskiluvut ja keskihajonta
- korrelaatio ja lineaarinen regressio
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- permutaatiot ja kombinaatiot
- todennäköisyyden laskusäännöt
- binomijakauma
- diskreetti todennäköisyysjakauma
- diskreetin jakauman odotusarvo

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Matematiikan avulla voidaan jäsentää, esittää ja ratkaista globaaleja ongelmia. Opetuksessa autetaan ymmärtämään epävarmuuden käsitettä ja vahvistetaan keinoja ja luottamusta sen hallintaan. Opiskelija oppii arvioimaan matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA8 Tilastot ja todennäköisyys (2 op), pakollinen opintojakso

Harjoitellaan tilastojen ja tilastokuvaajien tulkintaa ja luomista. Tutustutaan epävarmuuden kuvaamiseen todennäköisyyden avulla.

Keskeiset sisällöt: keskiluvut ja keskihajonta, korrelaatio, lineaarinen regressio, klassinen ja tilastollinen todennäköisyys, permutaatiot, kombinaatiot, todennäköisyyden laskusäännöt, binomijakauma, diskreetti todennäköisyysjakauma ja diskreetin jakauman odotusarvo.

Numeroarviointi

Talousmatematiikka, 1 op (MAA09)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan*
- *soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa*
- *oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset*
- *osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikka

- *aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat*
- *korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus*
- *talletukset ja lainat*
- *taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ohjataan opiskelijaa kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen. Opetus tukee opiskelijan yritteliäisyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa sekä opettaa työn loppuunsaattamisen merkityksen. Opiskeluun luodaan ”yrittäjämäinen” ilmapiiri, joka antaa vapauksia mutta kannustaa vastuunottoon.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA9 Talousmatematiikka (1 op), pakollinen opintojakso

Tavoitteena on, että opiskelija oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyden arviointiin, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan.

Keskeiset sisällöt: aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja summa, korkolaskut, talletukset, lainat ja taloudellisiin tilanteisiin soveltuvat matemaattiset mallit, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia.

Numeroarviointi

Avaruusgeometria, 2 op (MAA10)

Opintojakson moduulit

- 3D-geometria, 2 op (MAA10), Valinnainen

Tavoitteet

3D-geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa*
- *oppii tutkimaan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla*
- *vahvistaa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä*
- *tutustuu kahden muuttujan funktioon*
- *osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.*

Keskeiset sisällöt

3D-geometria

- *vektoriesitys kolmiulotteisessa koordinaatistossa*
- *piste- ja ristitulo*
- *piste, suora ja taso avaruudessa*
- *kulma avaruudessa*
- *yhden muuttujan differentiaali- ja integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa*
- *kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.

- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kannustetaan opiskelijoita keskustelemaan, etsimään ja esittämään omia ratkaisumenetelmiä ja sanoittamaan omaa ajatteluaan. Luodaan työn tekemisen kulttuuri, joka arvostaa omaa ja muiden osaamista, sallii erityisosaamista mutta myös epäonnistumisia. Tavoitteena ovat yhteistyö, yhdessä tutkiminen ja -oppiminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA10 3D-geometria (2 op), valinnainen opintojakso

Täydennetään ja syvennetään avaruusgeometrian sekä vektorilaskennan tuntemusta ja opitaan käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa.

Keskeiset sisällöt: vektoriesitys kolmiulotteisessa koordinaatistossa, piste- ja ristitulo, piste, suora ja taso avaruudessa, kulma avaruudessa, yhden muuttujan differentiaali- ja

integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa sekä kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa.

Numeroarviointi

Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11)

Opintojakson moduulit

- Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11), Valinnainen

Tavoitteet

Algoritmit ja lukuteoria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää, mikä on algoritmi, sekä oppii tutkimaan, kuinka algoritmit toimivat
- laatii yksinkertaisiin matemaattisiin ongelmiin liittyviä algoritmeja
- oppii ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja
- perehtyy logiikan käsitteisiin
- hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin
- osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.

Keskeiset sisällöt

Algoritmit ja lukuteoria

- *Algoritmisen ajattelun peruskäsitteet: peräkkäisyys, valinta ja toisto*
- *vuokaavio*
- *yksinkertaisten algoritmien, lajittelualgoritmien tai yhtälön numeerisen ratkaisuun liittyvän algoritmin ohjelmointi*
- *konnektiivit ja totuusarvot*
- *kokonaislukujen jaollisuus, jakoyhtälö ja kongruenssi*
- *Eukleideen algoritmi*
- *aritmetiikan peruslause*

Paikallinen lisäys

- kahden muuttujan kokonaislukuyhtälöt ja Diofantoksen yhtälö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojen aikana tutustutaan erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin digiajassa, ja matematiikan kannalta olennaisten monilukutaidon osa-alueiden (sanallinen, numeerinen, symbolinen, kuvallinen) hallintaa syvennetään tavoitteellisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria (2 op), valinnainen opintojakso

Tavoitteena on, että opiskelija tietää mikä on algoritmi sekä oppii tutkimaan, kuinka algoritmit toimivat sekä oppii toteuttamaan yksinkertaisia algoritmeja ohjelmoimalla. Moduulissa perehdytään myös logiikan ja lukuteorian käsitteisiin.

Keskeiset sisällöt: algoritmisen ajattelun perusteet, peräkkäisyys, valinta, toisto, vuokaavio, yksinkertaisten algoritmien ohjelmointi, konnektiivit, totuusarvot, kokonaislukujen jaollisuus, jakoyhtälö, kongruenssi, Eukleideen algoritmi ja aritmetiikan peruslause.

Numeroarviointi

Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12)

Opintojakson moduulit

- Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12), Valinnainen

Tavoitteet

Analyysi ja jatkuva jakauma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään analyysin peruskäsitteistä
- osaa muodostaa ja tutkia aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita
- täydentää integraalilaskennan taitojaan
- perehtyy jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja oppii soveltamaan normaalijakaumaa
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.

Keskeiset sisällöt

Analyysi ja jatkuva jakauma

Keskeiset sisällöt

- paloittain määritelty funktio
- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- funktioiden raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- jatkuvat jakaumat, normaalijakauma ja normittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija oppii hahmottamaan odotus- ja raja-arvojen avulla erilaisten valintojen pitkäkestoista vaikutusta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma (2 op), valinnainen opintojakso

Syvennetään ymmärrystä analyysin peruskäsitteistä. Tutustutaan mm. jatkuviin todennäköisyysjakaumiin ja käänteisfunktioihin sekä täydennetään integraalilaskennan taitoja.

Keskeiset sisällöt: paloittain määritelty funktio, funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen, jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia, käänteisfunktio, funktioiden raja-arvot äärettömyydessä, epäoleelliset integraalit, jatkuvat jakaumat, normaalijakauma ja normittaminen.

Numeroarviointi

Pitkän matematiikan yo-kertaus, osa 1, 2 op (MAA13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kerrata ja selkeyttää kurssien 1-4 sisällöt.
- Matemaattisten ohjelmistojen sujuva käyttö.
- Kurssi on ylioppilaskokeisiin valmistava.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pitkän matematiikan kurssien 1-4 sisällöt.
- Matemaattisten ohjelmistojen käyttö.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kasvaa vastuunottoon omasta opiskelustaan ja osaamisestaan.

Kurssi auttaa opiskelijaa tunnistamaan omat vahvuutensa ja heikot kohtansa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu hyvinvointiosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA13 - Pitkän matematiikan kertauskurssi, osa 1 (2 op), valinnainen opintojakso

Kerrataan lukion 1. vuoden matematiikan sisällöt ja harjoitellaan matemaattisten ohjelmistojen käyttöä. Ylioppilaskokeisiin valmistava kurssi.

Suosittelaa käytäväksi 2. vuonna tai 3. vuoden syksyllä.

Suoritusmerkintä

Pitkän matematiikan yo-kertaus, osa 2, 2 op (MAA14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kerrata pitkän matematiikan pakollinen oppimäärä.
- Harjoitellaan matemaattisten ohjelmistojen sujuvaa ja järkevää käyttöä.
- Valmistellaan kokelaita ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pitkän matematiikan kurssien 5-9 sisällöt.
- Matemaattisten ohjelmistojen käyttö.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjaantuu yhdistelemään asioita ja näkemään ongelmia ja niiden ratkaisutapoja monipuolisemmin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat luova ja monitieteinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA14 - Pitkän matematiikan kertauskurssi, osa 2 (2 op), valinnainen opintojakso

Kerrataan pakollisten matematiikan kurssien 5-9 sisällöt ja harjoitellaan matemaattisten ohjelmistojen käyttöä. Ylioppilaskokeisiin valmistava kurssi.

Suosittelaa käytäväksi yo-kirjoituksia edeltävässä jaksossa.

Suoritusmerkintä

Funktioiden jatkokurssi, 2 op (MAA17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrataan ja syvennetään funktioista ja niiden ominaisuuksista opittuja asioita.
- Harjoitellaan funktioiden käyttöä soveltavissa tehtävissä.
- Käytetään monipuolisesti matemaattisia apuvälineitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Funktioiden ominaisuudet: määrittelyjoukko, arvojoukko, jatkuvuus, raja-arvot, jaksollisuus, parillisuus, parittomuus, monotonisuus.
- Funktioiden rakentaminen ja derivaatan käyttö soveltavissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kohtaa erilaisia ongelmia ja rohkaistuu monipuolisesti yhdistelemään oppimiaan asioita sekä soveltamaan matemaattisia menetelmiä vaihteleviin tilanteisiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat luova ja monitieteinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA17 - Funktioiden jatkokurssi (2 op), paikallinen valinnainen opintojakso

Moduulissa vahvistetaan ja monipuolistetaan funktiokursseilla 2, 5 ja 6 opittujen sisältöjen hallintaa. Sovelletaan funktioita monipuolisesti käytännön ongelmiin.

Keskeiset sisällöt: Funktioiden ominaisuudet, tunnistaminen ja analysointi. Sovellustehtävät.

Numeroarviointi

Matriisilaskenta ja differentiaaliyhtälöt, 2 op (MAA18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu matriiseihin ja saa tuntumaa niiden käytöstä soveltavien esimerkkien avulla.
- Tutustutaan differentiaaliyhtälöihin: Millaisia tilanteita niillä kuvataan ja miten niitä voidaan ratkaista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Matriisit ja matriiseilla laskeminen.
- Separoituvat differentiaaliyhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan matemaattinen ajattelu monipuolistuu ja hän oppii luovasti hahmottamaan, miten matemaattisia kuvauksia saadaan rakennettua erilaisille riippuvuuksille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat luova ja monitieteinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAA18 - Matriisit ja differentiaaliyhtälöt (2 op), paikallinen valinnainen opintojakso

Moduulissa opiskelija tutustuu matriiseihin ja niillä laskemiseen soveltavien esimerkkien avulla. Opiskelija harjaantuu ratkaisemaan yksinkertaisia differentiaaliyhtälöitä saa tuntumaa, millaisia tilanteita differentiaaliyhtälöillä voidaan kuvata.

Keskeiset sisällöt: Matriisit, separoituvat differentiaaliyhtälöt

Numeroarviointi

7.13.2. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB)

Opintojaksot

Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB02)

Opintojakson moduulit

- Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2), Pakollinen

Tavoitteet

Lausekkeet ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä*
- *oppii muodostaa lausekkeita ja yhtälöitä annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua*
- *osaa soveltaa lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa*
- *osaa käyttää ohjelmistoja polynomifunktion tutkimisessa, polynomiyhtälöihin ja polynomifunktioihin liittyvien sovellusten yhteydessä.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Lausekkeet ja yhtälöt

Keskeiset sisällöt

- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- aritmeettinen lukujono ja summa
- geometrinen lukujono ja summa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelutaitojen kehittymistä ohjataan tavoitteellisesti, jolloin opiskelija omaksuu matematiikan oppimista tukevia käytänteitä. Kannustetaan opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja matematiikan opiskelukäytänteiden oppiminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB2 - Lausekkeet ja yhtälöt (2 op), pakollinen opintojakso

Moduulissa opitaan muotoilemaan ongelmia matemaattisiksi yhtälöiksi ja ratkaisemaan niitä. Opitaan luottamaan omiin matemaattisiin kykyihin. Vahvistetaan ohjelmistotaitoja yhtälöitä ratkaisemalla sekä taulukkolaskennan kautta.

Keskeiset sisällöt: ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöt, toisen asteen polynomifunktio sekä aritmeettinen ja geometrinen lukujono.

Numeroarviointi

Geometria, 2 op (MAB03)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAB3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- vahvistaa tasokuvioden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitojaan
- osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- osaa käyttää ohjelmistoja kuvioden ja kappaleiden tutkimisessa sekä geometriaan liittyvien sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

Keskeiset sisällöt

Geometria

Keskeiset sisällöt

- *kuvioden yhdenmuotoisuus*
- *suorakulmaisen kolmion trigonometria*
- *Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause*
- *kuvioden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen*
- *geometrian menetelmien käyttö tasokoordinaatistossa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetuksessa rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan matematiikan menetelmiä eri oppiaineissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat tieteenaloja yhdistävä ja luova osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB3 - Geometria (2 op), pakollinen opintojakso

Tehdään havaintoja ja päätelmiä kuvioden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista ja vahvistetaan tasokuvioden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitoja. Ratkaistaan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen. Opiskelija harjaantuu laskinohjelmiston hyödyntämiseen geometrian ongelmien ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt: kuvioden yhdenmuotoisuus, suorakulmaisen kolmion trigonometria, Pythagoraan lause sekä kuvioden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen.

Numeroarviointi

Matemaattisia malleja, 2 op (MAB04)

Opintojakson moduulit

- Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4), Pakollinen

Tavoitteet

Matemaattisia malleja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- näkee reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaa niitä matemaattisilla malleilla
- arvioi lineaarisen ja eksponentiaalisen kasvun malleja muun muassa taulukkolaskentaohjelman avulla ja tekee ennusteita mallien avulla
- tottuu arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta
- osaa käyttää ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

Keskeiset sisällöt

Matemaattisia malleja

Keskeiset sisällöt

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen
- ennusteet ja mallin hyvyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijaa autetaan hahmottamaan, että matematiikan avulla voidaan jäsentää ja ratkaista globaaleja ongelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB4 - Matemaattisia malleja (2 op), pakollinen opintojakso

Perehdytään lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin ominaisuuksiin ja käyttöön ilmiöitä mallinnettaessa. Arvioidaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta. Opitaan käyttämään ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt: lineaarinen ja eksponentiaalinen malli, eksponenttiyhtälön ratkaiseminen sekä ennusteet ja mallin hyvyys.

Numeroarviointi

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB05)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja
- perehtyy todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä havaintoaineiston tunnuslukujen määrittämisessä ja todennäköisyyslaskennassa.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

Keskeiset sisällöt

- tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- todennäköisyyden käsite
- yhteen- ja kertolaskusääntö
- kombinaatiot ja tuloperiaate
- todennäköisyyslaskennan malleja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Matematiikan avulla voidaan jäsentää ja ratkaista globaaleja ongelmia. Opetuksessa autetaan ymmärtämään epävarmuuden käsitettä ja vahvistetaan keinoja ja luottamusta sen hallintaan. Opiskelija oppii arvioimaan matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB5 - Tilastot ja todennäköisyys (2 op), pakollinen opintojakso

Opitaan käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja erityisesti taulukkolaskentaohjelmaa käyttäen. Perehdytään todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin.

Keskeiset sisällöt: tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen, regressio ja korrelaatio, todennäköisyyden käsite, yhteen- ja kertolaskusääntö, kombinaatiot ja tuloperiaate.

Numeroarviointi

Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB06)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikan alkeet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot
- syventää prosenttilaskennan taitojaan
- oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä
- osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikan alkeet

Keskeiset sisällöt

- suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen
- indeksi
- korkokäsite, yksinkertainen korko
- verotus
- valuutat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijaa ohjataan kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen. Opetus tukee opiskelijan yritteliäisyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa sekä opettaa työn loppuunsaattamisen merkityksen. Opiskeluun luodaan ”yrittäjämäinen” ilmapiiri, joka antaa vapauksia mutta kannustaa vastuunottoon.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB6 - Talousmatematiikan alkeet (1 op), pakollinen opintojakso

Opitaan hallitsemaan talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot, syvennetään prosenttilaskennan taitoja ja opitaan kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä.

Käytetään tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt: verotus, indeksit, valuutat ja rahan arvon sekä yksinkertaisen korkolaskenta.

Numeroarviointi

Talousmatematiikka, 1 op (MAB07)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikka, 1 op (MAB7), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikka

Keskeiset sisällöt

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat

- *taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijaa ohjataan kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen. Opetus tukee opiskelijan yritteliäisyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa sekä opettaa työn loppuunsaattamisen merkityksen. Opiskeluun luodaan ”yrittäjämäinen” ilmapiiri, joka antaa vapauksia mutta kannustaa vastuunottoon.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu yhteiskunnallinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB7 - Talousmatematiikka (1 op), pakollinen opintojakso (sama kuin MAA9)

Tavoitteena on, että opiskelija oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyden arviointiin, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan.

Keskeiset sisällöt: aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja summa, korkolaskut, talletukset, lainat ja taloudellisiin tilanteisiin soveltuvat matemaattiset mallit, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia.

Numeroarviointi

Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB08)

Opintojakson moduulit

- Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8), Valinnainen

Tavoitteet

Matemaattinen analyysi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin*
- *ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena*
- *osaa tutkia polynomifunktion kulkua derivaatan avulla*
- *osaa määrittää sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Keskeiset sisällöt

Matemaattinen analyysi

Keskeiset sisällöt

- *graafisia ja numeerisia menetelmiä*
- *polynomifunktion derivaatta*
- *polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen*
- *polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä*
- *funktion muutosnopeuden määrittäminen ohjelmistojen avulla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijaa rohkaistaan tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla ja yhdistelemään asioita. Monitieteellinen lähestymistapa motivoi oppimaan uutta ja innostaa uteliaisuuteen sekä merkityksien etsimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu monitieteinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB8 - Matemaattinen analyysi (2 op), valinnainen opintojakso

Tutkitaan funktion muutosnopeutta graafisin, numeerisin ja analyyttisin menetelmin. Opitaan käyttämään ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt: graafisia ja numeerisia menetelmiä, polynomifunktion derivaatta, polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen, polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä sekä funktion muutosnopeuden määrittäminen ohjelmistojen avulla

Numeroarviointi

Tilastolliset- ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB09)

Opintojakson moduulit

- Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9), Valinnainen

Tavoitteet

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu normaalijakaumaan matemaattisena mallina*
- *tutustuu binomijakaumaan matemaattisena mallina*
- *vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla*
- *tietää, kuinka lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä, ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla*
- *ymmärtää luottamusvälin ja virhemarginaalin käsitteen ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukiokoulutuksessa matematiikan opiskelun tärkein tavoite on tukea opiskelijan matemaattista ajattelua ja kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteisiin ja ympäröivän maailman kuvaamiseen.
- Oppimista ja hyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

Keskeiset sisällöt

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Keskeiset sisällöt

- *normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet (odotusarvo ja keskihajonta)*
- *toistokoe*
- *binomijakauma*
- *luottamusvälin ja virhemarginaalin käsite*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Matematiikan avulla voidaan jäsentää, esittää ja ratkaista globaaleja ongelmia. Opetuksessa autetaan ymmärtämään epävarmuuden käsitettä ja vahvistetaan keinoja ja luottamusta sen hallintaan. Opiskelija oppii arvioimaan matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB9 - Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat (2 op), valinnainen opintojakso

Moduulissa vahvistetaan ja monipuolistetaan MAB5-moduulin sisältöjen hallintaa: todennäköisyyslaskennan periaatteita (erityisesti todennäköisyyden laskusäännöt binomitodennäköisyyden yhteydessä) sekä tilastojen käsittelytaitoja.

Keskeiset sisällöt: normaalijakauma, toistokoe, binomijakauma, luottamusvälin ja virhemarginaalin käsite.

Numeroarviointi

Lyhyen matematiikan yo-kertaus, 1 op (MAB10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrataan lyhyen matematiikan pakollinen oppimäärä.
- Harjoitellaan matemaattisten ohjelmistojen sujuvaa ja järkevää käyttöä.
- Valmistellaan kokelaita ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lyhyen matematiikan kurssien 1-6 sisällöt.
- Matemaattisten ohjelmistojen käyttö.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjaantuu yhdistelemään asioita ja näkemään ongelmia ja niiden ratkaisutapoja monipuolisemmin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat luova ja monitieteinen osaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB10 Lyhyen matematiikan yo-kertaus (2 op), paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojakso on tarkoitettu niille, joilla on hylätty arvosana jostakin pakollisesta opintojaksosta. Jokaiselle opintojaksolle tulevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskeluohjelma. Opintojaksolle ilmoittautumisesta neuvoteltava opinto-ohjaajan ja matematiikan opettajan kanssa. Opintojaksolla korotetaan jonkun jo suoritettua opintojakson hylätty arvosana tai saadaan suoritettua uusi opintojakso.

Joko arvosanan korotus tai suoritusmerkintä.

Matematiikan tukikurssi, 2 op (MAB11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on vahvistaa opiskelijan matematiikan osaamista ja kerrata osa-alueita, joissa on puutteita seuraavia opiskeltavia opintojaksoja ajatellen.
- Voidaan myös nostaa suoritettun opintojakson hylättyjä arvosanoja (4) korkeammiksi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssi räätälöidään jokaiselle osallistujalle sopivaksi.
- Kurssilla voidaan keskittyä joko yhteen pakollisista opintojaksoista tai harjoitella matematiikkaa laajemmin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Harjoitellaan opiskelutaitoja ja tuetaan opiskelijan uskoa omiin kykyihinsä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson päätteeksi arvioidaan, onko opiskelija saavuttanut jakson alussa yhteisesti asetetut tavoitteet.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAB11 - Lyhyen matematiikan tukikurssi (2 op), paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojakso on tarkoitettu niille, joilla on hylätty arvosana jostakin pakollisesta opintojaksosta. Jokaiselle opintojaksolle tulevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskeluohjelma. Opintojaksolle ilmoittautumisesta neuvoteltava opinto-ohjaajan ja matematiikan opettajan kanssa. Opintojaksolla korotetaan jonkun jo suoritettun opintojakson hylätty arvosana tai saadaan suoritettua uusi opintojakso.

Joko arvosanan korotus tai suorituserkintä.

7.13.3. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY)

Opintojaksot

Matematiikka 1, 2 op (MAY01)

Opintojakson moduulit

- Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1), Pakollinen

Tavoitteet

Luvut ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kertaa prosenttilaskennan periaatteet*
- *osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa*
- *syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan*
- *kertaa potenssin laskusäännöt*
- *vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä*
- *ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet*
- *oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa tuntumaa matematiikan kirjoittamisesta sähköisin välinein.

Keskeiset sisällöt

Luvut ja yhtälöt

- *lukujoukot ja peruslaskutoimitukset*
- *luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo*
- *prosenttilaskenta*
- *potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)*
- *suoraan ja kääntäen verrannollisuus*
- *funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta*
- *ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen*
- *yhtälöpari*
- *neliö- ja kuutiojuuri*
- *potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Rakennetaan innostava ilmapiiri luomaan positiivista mielikuvaa matematiikasta. Kannustetaan opiskelijoita keskustelemaan ja sanoittamaan omaa ajatteluaan. Luodaan työn tekemisen kulttuuri, joka arvostaa omaa ja muiden osaamista, sallii erityisosaamista mutta myös epäonnistumisia. Tavoitteena ovat yhteistyö, yhdessä tutkiminen ja -oppiminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson aikaiset suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely oppimistavoitteiden saavuttamiseksi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MAY1 Luvut ja yhtälöt (2 op), pakollinen opintojakso

Perusopetuksessa opiskeltujen sisältöjen kertaaminen ja syventäminen.

Keskeiset sisällöt: murtolukujen laskutoimitukset, prosenttilaskenta, verrannollisuus, potenssien laskusäännöt, yhtälö, yhtälöpari, funktiot.

Numeroarviointi

7.14. Musiikki (MU)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksessa musiikin opetuksen tehtävänä on edistää opiskelijan aktiivista musiikillista toimintaa ja osallisuutta. Musiikin opetuksessa opiskelija tutustuu maailmaan moniaistisesti ja tutkii sitä etenkin kuulonvaraisesti. Hän syventää myönteistä suhdetta musiikkiin ja taiteelliseen ilmaisuun sekä pohtii niiden merkitystä elämässä.

Lukion musiikin opetus tarjoaa tilaisuuksia musiikillisten ilmaisutapojen kokeilemiseen, mielikuvituksen käyttöön ja taiteidenväliseen työskentelyyn. Luova tuottaminen ja uusien musiikillisten ratkaisujen etsiminen ovat prosesseja, jotka vaativat aikaa ja rauhaa ajatella. Ne kehittävät pitkäjänteisyyttä ja kykyä soveltaa oppitua uusissa tilanteissa.

Musiikin opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijoiden kokemukset ja musiikille antamat merkitykset. Omaehtoinen musiikkisuhde vahvistaa itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä musiikillisen identiteetin kehittymistä. Musiikin opetus myös syventää opiskelijan ymmärrystä musiikista yhteiskunnallisena ilmiönä. Musiikillinen ja muu taiteellinen työskentely antavat valmiuksia musiikilliseen kansalaisaktiivisuuteen, kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä median ja ääniympäristön kriittiseen tarkasteluun.

Musiikin opiskelu tukee oppimista ja yhteisöllisyyttä monin tavoin. Yhteismusisointi on ainutlaatuista ryhmätoimintaa, joka vahvistaa vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitoja. Rakentava vuorovaikutus ja yhteensovittaminen avartavat opiskelijan näkemyksiä musiikista ja muista taiteista sekä kulttuurisista arvostuksista ja arvojärjestyksistä. Samalla kehittyvät muun muassa luovan ja kriittisen ajattelun taidot. Näitä taitoja opiskelija tarvitsee niin hyvän elämän rakentamisessa kuin eri alojen opinnoissa ja työtehtävissä.

Musiikkikäsitteiden merkitykset opitaan kehollisesti musiikillisessa toiminnassa auditiivisten, visuaalisten ja motoristen kokemusten kautta. Soivan äänimateriaalin lisäksi opetuksessa käytetään muun muassa puhetta, liikettä ja kuvia sekä erilaisia kirjoitettuja tekstejä, kuten nuotteja ja tabulatuureja.

Laaja-alainen osaaminen

Musiikin opiskelu on kokonaisvaltainen musiikillinen oppimisprosessi, jossa on kyse kehollisten, motoristen, kognitiivisten ja ilmaisutaitojen kehittämisestä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämän lisäksi musiikilla oppiaineena on luonteva yhteys kaikkiin lukion laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin.

Musiikki on olennaiselta olemukseltaan yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaineena musiikki luo pohjaa **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutustaitojen** sekä **eettisyyden** kehittymiselle. Se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita ihmisiä sekä musiikin merkityksiä elämässä. Musiikkia opiskellessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Musiikillisen ja muun taiteellisen toiminnan kautta opiskelijat harjaantuvat ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Monipuolinen musiikin opetus kehittää opiskelijan **luovaa ja monitieteistä osaamista**. Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Ne auttavat katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia. Kyky kuvitteluun on tärkeää myös **ympäristöosaamisen** kannalta. Ekologinen kuvittelukyky auttaa näkemään vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja punnitsemaan toiminnan seurauksia kestävästä elämäntavasta. Musiikin opetus vahvistaa esteettistä harkintakykyä ja auttaa hahmottamaan musiikin ja muiden tiedonalojen

yhtymäkohtia. Olennaista taiteessa ja luovassa tuottamisessa on kuitenkin se, että ne auttavat näkemään toisissa täyden ihmisyyden taitoineen, tietoineen, kokemuksineen ja tunteineen.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen sekä **yhteiskunnallisen osaamisen** kehittäminen kytkeytyy luontevasti musiikin opetuksen tavoitteisiin. Musiikki avaa näköalan ihmisenä olemiseen ja yhteiskuntaan. Musiikki ja muut taiteet avartavat ja laajentavat ajattelua, sisäistä katsetta, mikä auttaa näkemään esimerkiksi yli erilaisten raja-aitojen ja kohtaamaan konflikteja. Musiikillinen toiminta kehittää taitoa arvioida kriittisesti asioille annettuja ja ilmaisussa tuotettuja merkityksiä. Tällöin opiskelijoiden on mahdollista tarvittaessa vastustaa ajattelua, joka nojaa epädemokraattisiin arvoihin halventaen ihmisarvoa tai esimerkiksi muita kulttuureita. Musiikki opettaa opiskelijoita toimimaan vastuullisesti ja yhdessä yhteisen päämäärän hyväksi myös niiden kanssa, joiden lähtökohdat eroavat heidän omista lähtökohdista. Musiikin ja muun taiteen keinoin elämän vaikeidenkin aihepiirien käsittely on mahdollista.

Musiikki on kulttuurinen ilmiö ja myös musiikin tekemisen tavat ovat kulttuurisia. Siksi musiikin opiskelu syventää opiskelijoiden ymmärrystä niin oman maan kuin muiden maiden kulttuureista ja kulttuuriperinnöstä. Näin musiikin opiskelu voi vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta ja ryhmien välistä dialogia.

Tavoitteet

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät musiikilliseen monipuolisuuteen, musiikilliseen luovaan ajatteluun, musiikin merkityksiin ja musiikilliseen vuorovaikutukseen sekä musiikin oppimiseen ja demokratiaan. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Musiikillinen monipuolisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu-, soitto- ja kuuntelutaitoaan
- syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan
- käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista
- oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin
- osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen
- huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä
- asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan
- osaa käyttää musiikillisia ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskeissa kysymyksissä.

Osaamisen arviointi

Musiikin opetuksessa arviointi tukee myönteisesti jokaisen opiskelijan musiikillisen osaamisen kehittymistä ja musiikkisuhteen syvenemistä. Oppimisprosessin aikana opiskelija saa ja antaa monipuolista palautetta, mikä ohjaa häntä arvioimaan ja edistämään omaa oppimistaan.

Luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä tapahtuva arviointi kohdistuu koko musiikinopiskelun prosessiin, musiikille ominaisten työskentelytapojen kehittymiseen ja opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso sekä se, että opiskelijan osaaminen voi ilmetä millä tahansa musiikin osa-alueella. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa ja erityisesti opintojaksojen aikana, ei hänen musikaalisuuttaan.

Opintojaksot

Intro - kaikki soimaan, 2 op (MU01)

Opintojakson moduulit

- Intro – kaikki soimaan, 2 op (MU1), Pakollinen

Tavoitteet

Intro – kaikki soimaan

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti
- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimii edistämällä turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukion musiikin opetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Intro – kaikki soimaan

- *monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto*
- *luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät*
- *musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto*
- *musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet*
- *mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää musisointi- ja yhteismusisointitaitojaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan sekä kehittää äänenkäyttöään. Opiskelija toimii edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija toimii edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita. Opiskelija harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Lisäksi Vaskivuoren lukiossa arviointiperusteet selvitetään ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa jokaisen opintojakson alussa. Itse- ja vertaisarviointi sekä kannustava palaute ovat osa kokonaisarviointia. Opintojakso on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson vapaa kuvaus

MU01 INTRO - kaikki soimaan (2 op, pakollinen moduuli MU1)

Kaikille yhteisellä musiikin opintojaksolla etsitään jokaiselle omaa tapaansa toimia musiikin alueella ja pohditaan musiikin merkitystä ihmiselle. Laulamalla, soittamalla, kuuntelemalla ja itse musiikkia luovasti tuottamalla tutkitaan mahdollisuuksia toimia musiikin tekijänä ja tulkitsijana, kuuntelijana ja kulttuuripalveluiden käyttäjänä. Perinteisten soittimien rinnalla hyödynnetään musiikkiteknologiaa: sovelluksia, ohjelmistoja ja laitteita.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Syke - soiva ilmaisu, 2 op (MU02)

Opintojakson moduulit

- Syke – soiva ilmaisu, 2 op (MU2), Pakollinen

Tavoitteet

Syke – soiva ilmaisu

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää osaamistaan itselleen mieluississa musiikillisissa ilmaisutavoissa*
- *kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan*
- *analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä*
- *heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.*

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukion musiikin opetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Syke – soiva ilmaisu

- *musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävä ohjelmisto*
- *suomalaiset ja opiskelijoiden omat musiikkikulttuurit*
- *luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua edistävät tehtävät myös teknologiaa hyödyntäen*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

opiskelija syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa.

Vuorovaikutusosaaminen

opiskelija kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

opiskelija analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

opiskelija kehittää taiteellista ilmaisuaan ja heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Lisäksi Vaskivuoren lukiossa arviointiperusteet selvitetään ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa jokaisen opintojakson alussa. Itse- ja vertaisarviointi, sekä kannustava palaute ovat osa kokonaisarviointia. Opintojakso on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson vapaa kuvaus

MU02 SYKE - soiva ilmaisu (2 op, pakollinen moduuli MU02)

Opintojaksolla opiskelija syventää musiikillista osaamistaan itselleen mieluisalla tavalla, kehittää yhteismusisointitaitojaan ja analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä sekä merkityksiä. Musiikin tekeminen ja tuottaminen teknologiaa hyödyntäen on keskeinen osa opintojaksoa.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU03)

Opintojakson moduulit

- Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3), Valinnainen

Tavoitteet

Genre - globaali uteliaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä*
- *suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin*
- *hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa*
- *tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Keskeiset sisällöt*Genre - globaali uteliaisuus*

- *erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset*
- *musiikkikulttuurit kulttuurin osana*
- *monipuolinen työskentely erilaisten musiikkien kanssa*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys**Laaja-alainen osaaminen****Yhteiskunnallinen osaaminen**

Opiskelija tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä sekä suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin.

Opiskelija hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa.

Opintojakson arviointi**Paikallinen lisäys**

Lisäksi Vaskivuoren lukiossa arviointiperusteet selvitetään ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa jokaisen opintojakson alussa. Itse- ja vertaisarviointi, sekä kannustava palaute ovat osa kokonaisarviointia. Opintojakso on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson vapaa kuvaus

MU03 GENRE - globaali uteliaisuus (2 op, valinnainen moduuli MU03)

Opintojaksolla tutustutaan soittamalla, laulamalla ja kuuntelemalla globaaliin musiikilliseen maailmaan, joka rikkaudessaan sisältää erilaisia musiikkityylejä ja -kulttuureita. Opiskelija tutustuu itselleen uusiin musiikin lajeihin ja pohtii musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Opintojaksolla hyödynnetään opiskelijoiden omaa tietoa esimerkiksi marginaali- tai underground-kulttuureista.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Demo - Luovasti yhdessä, 2 op (MU04)

Opintojakson moduulit

- Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4), Valinnainen

Tavoitteet

Demo - luovasti yhdessä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa*
- *ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta*
- *syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista*
- *hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.*

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukion musiikin opetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Demo - luovasti yhdessä

- *moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijalähtöinen suunnittelu*
- *musiikillinen tai taiteidenvälinen ryhmän resurssien mukaan*
- *musiikin vaikuttavuus esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa ja hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin sekä mediaan.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Lisäksi Vaskivuoren lukiossa arviointiperusteet selvitetään ja sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa jokaisen opintojakson alussa. Itse- ja vertaisarviointi sekä kannustava palaute ovat osa kokonaisarviointia. Opintojakso on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson vapaa kuvaus

MU04 DEMO - luovasti yhdessä (2 op, valinnainen moduuli MU04)

Musiikki on läsnä jokapäiväisessä elämässämme. Opintojaksolla tutustutaan musiikin käyttöön eri taiteenlajeissa ja mediassa omakohtaisen tekemisen kautta. Lisäksi syvennetään ymmärrystä musiikillisen vaikuttamisen tavoista. Opintojakson sisältöjen valinnassa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja resurssit sekä kiinnostuksen kohteet.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

7.15. Opinto-ohjaus (OP)

Oppiaineen tehtävä

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuus hankkia sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämässä, opiskelussa ja työelämässä. Opinto-ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla opiskelija vahvistaa toimijuuttaan, toimintakykyään, oppimaan oppimistaan sekä urasuunnittelutaitojaan. Toimijuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijan kykyä rakentaa tulevaisuuttaan sekä taitoa tehdä opintoihin ja työuraan liittyviä päätöksiä. Opinto-ohjauksen avulla vahvistuu opiskelijan usko omiin mahdollisuuksiin saavuttaa asettamansa tavoitteet ja opiskelija luottaa selviytyvänsä muutostilanteista.

Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Sukupuolitietoisella ohjauksella pyritään purkamaan segregoituneita koulutusala- ja työmarkkinoita. Opinto-ohjauksessa kehittyvät

tiedot ja taidot edistävät osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Laaja-alainen osaaminen

Opinto-ohjauksessa opiskelija oppii tietoja ja taitoa toimia vastuullisena kansalaisena ja osallistua aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. Hän omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee rakentavasti muiden kanssa. Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **yhteiskunnallista ja vuorovaikutusosaamistaan**.

Opiskelija osaa opinto-ohjauksen tuella etsiä aktiivisesti tietoa, tarkastella sitä kriittisesti ja soveltaa sitä. Hän oppii kehittämään **hyvinvointiosaamistaan**. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.

Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaista sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja uteliaisuutta uusia oppimismahdollisuuksia kohtaan. Hän kehittää **eettisen ja ympäristöosaamisen** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamisen** tavoitteissa linjattua halua kehittyä mainittujen osaamisalueiden ja elämän eri osa-alueilla.

Tavoitteet

Opinto-ohjaus tukee opiskelijan uskoa tulevaisuuteen ja antaa hänelle rohkeutta vaikuttaa siihen.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että

opiskelija

- löytää omat elinikäistä oppimista tukevat tapansa oppia
- saa tukea elämänsuunnitteluun ja -hallintaan sekä koulutukseen ja uravalintoihin liittyviin päätöksiin
- suunnittelee ja hallitsee ajankäyttöään
- osaa arvioida toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarvettaan sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan
- tunnistaa arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin
- oppii itsearviointitaitoja sekä osaa kartoittaa ja sanoittaa osaamistaan ja vahvuuksiaan
- tuntee keskeiset jatkokoulutuksiin, työelämään ja urasuunnitteluun liittyvät tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät sekä osaa käyttää niissä olevaa informaatiota urasuunnittelussa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa
- oppii arvioimaan omien opiskelu- ja urasuunnittelutaitojensa kehittymistä
- harjaantuu arvioimaan tiedonhankintataitojaan ja tieto- ja viestintätekniikan taitojaan koulutus- ja työelämäntiedon hankkimisessa
- kiinnittää huomiota taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta omassa urasuunnittelussaan
- toimii ja arvioi toimintaansa digitaalisissa tai muissa ympäristöissä, joissa käydään urasuunnitteluun liittyvää keskustelua.

Osaamisen arviointi

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Opinto-ohjauksessa arviointi perustuu opiskelijan itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä.

Jokainen opiskelija asettaa itselleen omat tavoitteensa, joiden toteutumista ohjauksessa seurataan.

Opintojaksot

Minä opiskelijana, 2 op (OP01)

Opintojakson moduulit

- Minä opiskelijana, 2 op (OP1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä opiskelijana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan*
- *tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen*
- *asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa*
- *osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat*
- *tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta*
- *osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin*
- *ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin*
- *osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista*
- *tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.*

Paikallinen lisäys

- Vantaalaisissa lukioissa opinto-ohjausta toteutetaan koulun toimintakulttuuriin sopivilla toteutustavoilla. Opinto-ohjauksessa tuetaan opiskelijaa lukio-opinnoissa, urasuunnittelussa ja elämään liittyvissä siirtymä- ja muutostilanteissa. Opiskelija oppii kehittämään itsetuntemustaan ja tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Opinto-ohjauksessa vahvistetaan opiskelijan toimijuutta, edistymistä opinnoissa ja tuetaan kiinnittymistä lukioyhteisöön. Vantaalaisessa lukiokoulutuksessa opinto-ohjaaja tukee opiskelijaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisessa ja päivittämisessä yhdessä muiden oppilaitoksen toimijoiden kanssa. Oppituntien sisällöt ja rakenteet suunnitellaan opiskelijoiden keskittyminen ja jaksaminen huomioiden. Opinto-ohjauksen oppitunneilla käytetään monipuolisia ja toiminnallisia opetusmenetelmiä opiskelijan hyvinvoinnin tukemiseksi. Opinto-ohjauksessa vahvistetaan nuoren tietoturva-, medialuku ja digilukutaitoja, jotta opiskelijalla on riittävät taidot löytää tietoa jatko-opinto- ja urasuunnitteluun.

Keskeiset sisällöt

Minä opiskelijana

- *henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma*
- *itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi*
- *toimijuus, arjen- ja elämäntaitotaidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky*
- *hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä*
- *opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen*
- *jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät*
- *työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen*
- *lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat*

Paikallinen lisäys

- Vaskivuoren lukiossa opiskelija tutustuu lukion käytänteisiin ja toimintakulttuuriin, lukio-opintojen rakenteeseen ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimiseen. Opiskelija tutustuu myös ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja vaikutukseen jatko-opintoihin hakeutumisessa. Opiskelijaa kannustetaan suunnittelemaan opintojaan pitkäjänteisesti, ottamaan vastuuta omista opinnoistaan ja niiden etenemisestä. Opintojakson aikana tutustutaan lukiossa vaadittaviin opiskelutaitoihin ja rohkaistaan opiskelijaa kehittämään itseään oppijana. Opiskelijaa kannustetaan hyödyntämään opinto-opasta opintojensa suunnittelun tukena. Opiskelijoita tuetaan löytämään ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksiaan opintojen ja elämän suunnittelun tukena. Opintojakson aikana opiskelija saa tietoa opiskeluhuollon palveluista ja niihin hakeutumisesta. Opintojaksolla korostetaan opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelukyvystä huolehtimisen merkitystä arjessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen ja vuorovaikutusosaaminen tuodaan esille tutustumalla työelämään ja lukion jälkeisiin koulutusvaihtoehtoihin.

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaamista tuodaan esille etenkin henkilökohtaisen opintosuunnitelman päivittämisen yhteydessä. Opiskelija tutustuu myös lukion hyvinvointipalveluihin, joiden avulla tuetaan opiskelijan jaksamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen korostuvat tiedonhaussa koulutusvaihtoehtoihin. Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja lähdekriittiseen tiedonhakuun sekä kannustetaan uteliaisuuteen uuden koulutustiedon etsimisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista tuetaan tutustumalla kansainvälisiin opiskelu- ja koulutusvaihtoehtoihin lukion aikana ja sen jälkeen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija osallistuu aktiivisesti oppitunneilla erilaisten ryhmätehtävien avulla omien vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Opinto-ohjaajan ja muiden ohjaajien tapaamisissa opiskelija kasvattaa vuorovaikutusosaamistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana järjestetään monipuolisesti luokkatunteja, infoja, asiantuntijaluentoja, yksilöllistä ja pienryhmäohjausta. Opintojakso suoritetaan ensimmäisenä lukiovuotena. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä opiskelijana (2 op) OP01, pakolliset opinnot

Opiskelija tutustuu lukion käytänteisiin ja toimintakulttuuriin, lukio-opintojen rakenteeseen ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimiseen. Opiskelija tutustuu myös ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja sen vaikutukseen jatko-opintoihin hakeutumisessa. Opiskelijoita tuetaan löytämään ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksiaan opintojen ja elämän suunnittelun tukena.

Opintojakso suoritetaan ensimmäisenä lukiovuotena.

Suoritusmerkintä.

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP02)

Opintojakson moduulit

- Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2), Pakollinen

Tavoitteet

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa suunnitella tulevaisuuttaan sekä tuntee koulutusvaihtoehtoja ja työelämän mahdollisuuksia muuttuvassa maailmassa*
- *syventää osaamistaan itsetuntemuksen sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen osalta*
- *tunnistaa ja osaa sanoittaa sekä dokumentoida osaamistaan*
- *tuntee keskeiset työelämätaidot ja osaa arvioida osaamistaan suhteessa niihin*
- *tuntee työelämän ja työllistymisen eri muotoja sekä ymmärtää yhteiskunnan ja talouden muutosten merkityksen työllisyyden näkökulmasta*
- *tuntee yrittäjyyden eri muotoja ja osaa arvioida omaa suhdettaan yrittäjyyteen*
- *tuntee kansainvälisiä koulutus- ja työllistymisvaihtoehtoja*
- *osaa toimia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä*
- *tuntee itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyvaatimukset sekä valintaprosessit*
- *osaa hakea töitä ja tunnistaa erilaisia työllistymismahdollisuuksia.*

Paikallinen lisäys

- Vantaalaisissa lukioissa opinto-ohjausta toteutetaan koulun toimintakulttuuriin sopivilla toteutustavoilla. Opinto-ohjauksessa kannustetaan opiskelijaa tekemään rohkeasti omaan tulevaisuuteen liittyviä valintoja ja pohtimaan niitä monipuolisesti eri tietolähteitä hyödyntäen. Opiskelijaa ohjataan löytämään ajantasaiset ja luotettavat tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät omaa tulevaisuuden suunnittelua varten. Samalla opiskelijaa tuetaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman päivittämisessä. Lukion loppuvaiheessa korostuu opiskelijan ylioppilaskirjoitus- ja urasuunnitelman laatiminen. Vantaalaiset lukiot tekevät aktiivista yhteistyötä opinto-ohjauksen kehittämisessä ja ajankohtaisen tiedon jakamisessa. Oppiaineessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustutaan yleisesti jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin Suomessa ja ulkomailla.

Keskeiset sisällöt

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

- *henkilökohtaisen opinto-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen*
- *jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla*
- *työelämä tietous ja -taidot, yrittäjyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa*

- työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen
- oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen
- oman hyvinvoinnin edistäminen
- tulevaisuuden ennakointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää edelleen itsetuntemustaan sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojaan. Opiskelija perehtyy jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta keskeisiin teemoihin, jotka antavat ura- ja elämänsuunnittelutaidoissa sekä antavat valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiselle. Opiskelija tutustuu erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin sekä muihin mahdollisuuksiin lukion jälkeen, jotka antavat näkökulmia opiskelijan tulevaisuuden suunnitteluun. Opintojakson tavoitteena on lisätä opiskelijan työelämätietoutta sekä syventää työelämätuntemusta. Opintojaksolla tuetaan opiskelijan luottamusta tulevaisuuteen sekä rohkaistaan häntä tekemään omaan tulevaisuuteen, koulutus- ja uravalintaan liittyviä päätöksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaaminen huomioidaan vantaalaisten lukioden opinto-ohjauksen sisältöjen suunnittelussa. Opinto-ohjauksen avulla tuetaan lukiolaisen stressinhallinta- ja paineensietokykyä sekä oman elämänhallintataitojen kehittymistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen ja vuorovaikutusosaaminen tulee esille tutustumalla työelämätaitoihin ja yrittäjyyteen.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen vahvistuu osallistumalla oppitunneilla erilaisten ryhmätehtävien tekemiseen. Vuorovaikutusosaamista kehitetään myös erilaisten ohjausmuotojen avulla, kuten pienryhmä- ja yksilöohjaus.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen korostuu tiedon hakemisessa eri koulutusvaihtoehtoista. Opinto-ohjauksessa opiskelija tutustuu koulutusvaihtoehtoihin ja työelämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettinen ja ympäristöosaaminen tulee esille pohtimalla tulevaisuuden työelämätrendejä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista tuetaan tutustumalla kansainvälisiin opiskelu-, koulutus- ja työskentelyvaihtoehtoihin lukion jälkeen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana järjestetään monipuolisesti luokkatunteja, infoja, asiantuntijaluentoja, yksilöllistä ja pienryhmäohjausta. Opintojakson aikana opiskelija osallistuu erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tapahtumiin. Opintojakso suoritetaan toisena ja kolmantena lukiovuotena. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (2 op) OP02, pakolliset opinnot

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää itsetuntemustaan sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojaan. Opiskelija perehtyy jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta keskeisiin teemoihin, jotka antavat valmiuksia jatko-opintopäätöksen tekemiseen sekä työelämään siirtymiselle.

Opintojakso suoritetaan toisena ja kolmantena lukiovuotena.

Suoritusmerkintä.

Lukiolainen työelämässä, 2 op (OP03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija syventää omaa tietoisuutta työelämästä ja oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan työelämän näkökulmasta. Opintojakson aikana opiskelija kerryttää itselleen työkokemusta. Opintojaksolla harjoitellaan työnhakuun liittyvää prosessia ja opetellaan tunnistamaan kirjallisten tehtävien avulla omia vahvuuksia ja kiinnostuksia. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii ajanhallintataitoja ja yhdistämään lukio-opinnot ja työssäkäynnin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon sisältyy kaksi tapaamista oman opinto-ohjaajan kanssa. Tapaamisista sovitaan opiskelijakohtaisesti. Opintojaksoon kuuluu erilaisia kirjallisia tehtäviä, joiden valintaan opiskelijalla on mahdollisuus itse vaikuttaa. Lukiolainen työelämässä - opintojakson suorittaminen edellyttää vähintään 40 tunnin työskentelyä opiskelijan itse hankkimassa työpaikassa joko lukuvuoden tai kesäloman aikana, opintojaksoon liittyvien kirjallisten tehtävien palauttamista ja tapaamisia opinto-ohjaajan kanssa. Opiskelijan tulee näyttää työsopimusta tai -todistusta palautekeskustelussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Vuorovaikutusosaaminen

Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Hyvinvointiosaaminen

Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritusmerkintä edellyttää opintojakson alussa sovittujen sisältöjen hyväksyttyä suoritusta ja vähintään 40 tunnin työssäkäyntiä. Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä. Opintojakso soveltuu jokaiselle vuositasolle. Opintojakson voi suorittaa vain kerran lukioaikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan työnhakuun liittyvää prosessia ja opetellaan tunnistamaan kirjallisten tehtävien avulla omia vahvuuksia ja kiinnostuksia. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii ajanhallintataitoja ja yhdistämään lukio-opinnot ja työssäkäynnin.

Hyväksytty suoritusmerkintä edellyttää opintojakson alussa sovittujen sisältöjen hyväksyttyä suoritusta ja vähintään 40 tunnin työssäkäyntiä. Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä.

7.16. Psykologia (PS)

Oppiaineen tehtävä

Psykologian tehtävä on antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida, ymmärtää ja arvioida ihmisen psyykkistä toimintaa ja siihen vaikuttavia sosiaalisia, kulttuurisia ja biologisia tekijöitä. Opetuksessa perehdytään psykologian tieteenalan kieleen, käsitteisiin ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen sisällöt perustuvat tutkimustietoon, joka tuodaan lähelle opiskelijaa kytkemällä se ihmisen toiminnan ja arjen ilmiöiden ymmärtämiseen. Psykologian moninäkökulmaisuus sekä empiirinen ja reflektiivinen ote kehittävät laajasti opiskelijan ajattelun taitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta sekä vahvistamaan taitoa arvioida ja soveltaa oppimaansa.

Psykologian opetuksessa käytetään monipuolisia ja opiskelijaa aktivoivia menetelmiä sekä hyödynnetään digitaalisuuden ja erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Psykologiassa on luontevaa tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa. Psykologian oppiaineeseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti biologiassa, terveystiedossa, opinto-ohjauksessa, filosofiassa, uskonnossa ja elämänkatsomustiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä psykologian oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Hyvinvointiosaamisen näkökulmasta psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä sekä psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian opetus tukee opiskelijan identiteetin rakentamista ja antaa valmiuksia tarkastella omaa psyykkistä hyvinvointia sekä tehdä sitä tukevia ratkaisuja. Psykologian tietojen pohjalta

opiskelija saa välineitä ymmärtää sosiaalisten suhteiden, tunteiden säätelytaitojen ja resilienssin merkitystä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja palauttamisessa.

Psykologian opetuksessa käytetään dialogisia ja reflektiivisiä menetelmiä, jotka vahvistavat opiskelijan **vuorovaikutusosaamista**. Psykologian opiskelu kehittää taitoja tunnistaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tärkeitä tunteita niin itsessä kuin muissa. Psykologian opetus kehittää valmiuksia rakentavaan viestintään sekä ymmärrystä empatian merkityksestä sosiaalisissa suhteissa.

Psykologian opiskelu tukee laajasti opiskelijan **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Perehtyminen oppimisen psykologiaan antaa opiskelijalle valmiuksia tiedostaa, arvioida ja kehittää omia oppimisen taitojaan. Psykologiassa ihmisen toimintaa tarkastellaan monipuolisesti luonnontieteellisestä, yhteiskuntatieteellisestä ja käyttäytymistieteellisestä näkökulmasta. Ihmisen tiedonkäsittelyn rajoitusten ja mahdollisuuksien käsittely tukee kriittisen ajattelun kehittymistä ja monilukutaitoa. Oppiaineen soveltava luonne luo perustaa luovalle tiedonkäsittelylle.

Psykologian opiskelu kehittää opiskelijan itsetuntemusta, mikä tukee urasuunnittelua, työelämävalmiuksia ja muuta **yhteiskunnallista osaamista**. Psykologian opiskelu antaa valmiuksia ymmärtää esimerkiksi pystyvyysuskomusten, itsensä kehittämisen ja tavoitteiden asettamisen merkitystä yritteliään asenteen taustalla.

Psykologian opiskelu antaa välineitä ymmärtää ihmisten arvojen, asenteiden ja käyttäytymisen eroja **eettisissä** kysymyksissä. Psykologian sisällöt lisäävät ymmärrystä maailmankuvan merkityksestä ihmisen ajattelulle ja toiminnalle tukien **ympäristöosaamisen** kehittymistä.

Psykologia antaa tutkimustietoon perustuvia näkökulmia siihen, mikä ihmisyydessä on universaalia ja mikä kulttuurisidonnaista. Psykologian opiskelu kehittää valmiuksia ymmärtää yksilöiden välisiä eroja ja kulttuurien moninaisuutta ja kehittää siten **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

.

Psykologian opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä ja kysymyksenasetteluja sekä osaa perustella väitteitä psykologian tietojen ja näkökulmien pohjalta
- osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä
- pystyy arvioimaan psykologisen tutkimuksen mahdollisuuksia, rajoituksia ja eettisiä näkökulmia sekä hallitsee tutkimustiedon soveltamisen ja kriittisen ajattelun taitoja
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan oman hyvinvointinsa edistämiseen, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa vahvistamiseen sekä omien opiskelu- ja ajattelutaitojensa kehittämiseen
- osaa hyödyntää ja soveltaa psykologian tietoja laaja-alaisen ilmiöiden jäsentämiseen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen.

Osaamisen arviointi

Psykologian oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan oppimista sekä antaa palautetta oppimisprosessista ja osaamisesta. Arvioinnin avulla opiskelijaa kannustetaan ajattelun taitojen monipuoliseen kehittämiseen. Arviointiin kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja psykologian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön, ja siinä kiinnitetään huomiota sekä opiskelijan tiedolliseen että tiedonkäsittelyn osaamiseen. Tiedollisessa osaamisessa kiinnitetään huomiota psykologisen tiedon ja käsitteistön hallintaan. Tiedonkäsittelyn osaamisen arvioinnissa painottuu taito analysoida, soveltaa ja arvioida psykologista tietoa ja tutkimuksia. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös tiedon hankinnan ja esittämisen taitoihin.

Opintojaksot

Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1)

Opintojakson moduulit

- Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1), Pakollinen

Tavoitteet

Toimiva ja oppiva ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, millainen tiede psykologia on ja että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin
- osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta
- osaa selittää tietoisien ja ei-tietoisien toiminnan luonnetta ja eroja
- osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä
- tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta
- osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää tämän tiedon pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Toimiva ja oppiva ihminen

Ihmisen toiminnan tarkastelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: perustietoa tiedonkäsittelystä, motiiveista ja tunteista
- biologinen näkökulma: perustietoa hermoston toiminnasta ja evoluutiopsykologian lähestymistavasta
- sosiaalinen näkökulma: perustietoa sosialisatiosta ja tilannetekijöistä
- kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä kulttuurien eroista ja yhtäläisyyksistä
- tietoinen ja ei-tietoinen toiminta

Oppiminen ja opiskelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: ehdollistuminen, perustietoa työmuistin ja säilömuistin toiminnasta, sisäiset mallit, oppimisstrategiat, metakognitio, tavoiteorientaatiot ja pystyvyysuskomukset
- biologinen näkökulma: aivojen plastisuus ja unen vaikutus oppimiseen

- *sosiaalinen ja kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä oppimisen sosiaalisuudesta ja erilaisista oppimiskulttuureista*

Psykologinen tutkimus

- *tieteellinen tieto ja arkitieto*
- *tieteellisen tutkimuksen prosessi*
- *otoksen ja perusjoukon merkitys tutkimuksen arvioinnissa*
- *psykologisen tutkimuksen eettiset periaatteet*
- *esimerkkejä laadullisista ja määrällisistä psykologian tutkimuksista*

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Sosiaalisen ja kulttuurisen näkökulman käsittelyssä voidaan nostaa esiin lähiympäristöstä esiin nousevia monikulttuurisuuden teemoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tutustuu opintojakson aikana johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Hyvinvointiosaamista vahvistetaan myös tarkastelemalla esimerkiksi sitä, miten uni vaikuttaa oppimiseen. Oppimisen yhteydessä hyvinvointia voi käsitellä esimerkiksi pystyvyysuskomusten ja motivaation kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija ymmärtää sen, millainen tiede psykologia on sekä sen, että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin. Tätä voi lähestyä monitieteistä osaamista vahvistaen esimerkiksi tarkastelemalla tieteellisen tutkimuksen prosessia sekä laadullisista ja psykologisista tutkimuksista nostettuja esimerkkejä. Monitieteistä osaamista tukee myös tieteellisen tiedon ja arkitiedon tarkastelu. Oppimiseen liittyvät sisällöt, kuten oppimisstrategiat, metakognitio ja erilaiset oppimiskulttuurit, auttavat saavuttamaan monitieteisen ja luovan osaamisen tavoitteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan psykologiaan tieteenä sekä tarkastellaan ihmistä biologisesta, psyykkisestä, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Lisäksi perehdytään oppimiseen ja opiskeluun psykologisenä ilmiönä sekä johonkin valinnaiseen hyvinvoinnin ilmiöön. Opintojakso on pakollinen.

Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2)

Opintojakson moduulit

- Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2), Valinnainen

Tavoitteet

Kehittyvä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa eritellä ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ja niiden keskinäistä vuorovaikutusta*
- *osaa selittää, miten hermoston kypsyminen ja muovautuminen heijastuvat psyykkiseen kehitykseen sikiökaudelta läpi elämänkulun*
- *osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa*
- *osaa antaa esimerkkejä sosialisoinnin ja kulttuurin vaikutuksesta ihmisen kehitykseen*
- *ymmärtää kokonaisvaltaisesti kehityksen yksilöllisyyttä ja jatkuvuutta*
- *perehtyy nuoruusiän psykologiaan ja pohtii aikuisuuteen siirtymiseen liittyviä tekijöitä*
- *osaa soveltaa kehityspsykologista tietoa itsensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen*
- *osaa kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan.*

Paikallinen lisäys

- *Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.*

Keskeiset sisällöt

Kehittyvä ihminen

Hermoston kehitys psyykkisten toimintojen näkökulmasta elämänkulun aikana

- *perimän merkitys*
- *kypsyminen ja oppiminen*
- *herkkyyskaudet*
- *plastisuuden merkitys kehityksessä*

Tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet*
- *temperamentti*
- *minuus ja minäkäsitys*
- *tunteet, tunnetaidot ja tunteiden säätely*
- *vertaissuhteet ja sosiaaliset taidot*

Kognitiivinen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *kieli ja ajattelu*
- *toiminnanohjaus*

Identiteetin muuttuvuus elämänkulun aikana

- *henkilökohtainen identiteetti*
- *sosiaalinen identiteetti*
- *kulttuuri-identiteetti ja etninen identiteetti*
- *sukupuoli- ja seksuaali-identiteetti, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus*

Kehityksen yksilöllisyys ja jatkuvuus

- *erilaisia kehityspolkuja varhaislapsuudesta aikuisuuteen*
- *vanhemmuuden ja kasvuympäristön merkitys*

Psykologinen tutkimus

- *kaksos- ja adoptiotutkimus*
- *pitkittäis- ja poikittaistutkimus*
- *esimerkkejä havainnointia hyödyntävistä tutkimuksista*

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelija tutustuu opintojaksolla myös omaan kehityshistoriaansa ja sitä kautta analysoi myös paikallista kasvuympäristöään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteistä osaamista tukee esimerkiksi varhaisen vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteiden sekä temperamentin käsitteen tarkastelu. Monitieteiseen osaamiseen liittyviä näkökulmia voi tuoda esiin esimerkiksi tarkasteltaessa hermoston kehitystä psyykkisten toimintojen näkökulmasta elämänkulun aikana. Tunne-elämää, vuorovaikutusta ja kognitiivista kehitystä tarkastellaan useista näkökulmista, ja aiheet yhdistyvät laajempaan kokonaisuuteen jossa pohditaan erilaisten kehityspolkujen muodostumista varhaislapsuudesta aikuisuuteen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista tuetaan esimerkiksi vanhemmuuden ja kasvuympäristön merkityksen käsittelyssä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa käsitellään ihmisen hermoston kehitystä, tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitystä sekä kognitiivista kehitystä. Lisäksi tarkastellaan identiteetin muuttuvuutta elämänkulun aikana. Tavoitteena on perehtyä kehityksen yksilöllisyyteen ja jatkuvuuteen. Lisäksi tarkastellaan kehityspsykologiaan liittyvää tutkimusta. Opintojakso on valinnainen ja syventävä.

Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3)

Opintojakson moduulit

- Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa käsittelevä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden tarkastelemiseen
- osaa selittää, miten havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti ovat yhteydessä ihmisen muuhun tiedonkäsittelyyn
- ymmärtää kielen merkitystä ihmisen toiminnalle
- ymmärtää päätöksenteon kognitiivista perustaa
- tunnistaa joitakin yleisimpiä kognitiivisen toiminnan häiriöitä
- ymmärtää plastisuuden merkityksen ja hermoverkkojen toiminnan pääperiaatteet psyykkisen toiminnan perustana
- osaa kuvailla havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyvää aivotoimintaa
- osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Tietoa käsittelevä ihminen

Tiedonkäsittelyn yleisiä periaatteita

- ärsykelähtöinen ja skeemalähtöinen tiedonkäsittely
- tietoinen ja ei-tietoinen tiedonkäsittely

Havaitseminen ja tarkkaavaisuus

- sisäiset mallit ja havaintokehä
- havaitseminen, perustietoa erityisesti näönvaraisesta havaitsemisesta sekä sen hermostollisesta perustasta
- tahaton ja tahdonalainen tarkkaavaisuus
- perustietoa tarkkaavaisuuden hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä tarkkaavaisuushäiriöistä

Muisti

- työmuistin ja säilömuistin toiminta
- muistin rekonstruktivisuus ja unohtaminen
- perustietoa muistin hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä muistihäiriöistä

Kieli

- kielellisten toimintojen merkitys tiedonkäsittelyssä
- perustietoa kielellisten toimintojen hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä kielellisistä häiriöistä

Päätöksenteko

- nopea ja hidas ajattelu
- esimerkkejä kognitiivisista vinoumista ja heuristiikoista

Aivojen rakenne ja hermostollinen toiminta

- hermoston ja aivojen päärakenteet
- hermosolun ja synapsin toiminta
- tiedon kulku hermoverkoissa
- plastisuus
- esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta

Kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmät

- kokeellisen tutkimuksen periaatteet
- esimerkkejä tapaustutkimuksista
- esimerkkejä aivotutkimusmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista
- kokeellisen tutkimuksen suunnittelu

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä lähiympäristössä toimivien korkeakoulujen ja yritysten kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kokeellisen tutkimuksen suunnitteluun ja tutkimussuunnitelman arvioimiseen kuuluu eettisten näkökohtien huomioon ottaminen, mikä tukee eettistä osaamista. Neurologisen yksilöllisyyden ymmärtäminen tukee moraalitajun ja kykyä toisten ihmisten huomioimiseen. Samoin ymmärrys elämän hauraudesta: milli kalloa ja rahtunen nestettä suojaavat aivoja, minkä oivaltaminen auttaa moraalisen vastuunkannon kirkastumisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Esimerkiksi sisäisten mallien ja havaintokehän tarkastelu tukee globaali- ja kulttuuriosaamiseen liittyviä tavoitteita. Tähän liittyy myös ennakkoluulojen rakentumisen ja kognitiivisten vinoumien ymmärtäminen. Lisäksi havaintopsykologiset lainalaisuudet selittävät joitakin kulttuurisia eroavaisuuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kokeellisen tutkimuksen periaatteiden käsittely, soveltaminen ja arviointi tukevat monitieteistä ja luovaa osaamista. Monitieteiseen ja luovaan osaamiseen liittyviä näkökohtia voi nostaa esiin esimerkiksi tarkasteltaessa esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta. Monitieteistä ja luovaa osaamista lisäksi edistää esimerkiksi käsiteltäessä kognitiivisten toimintojen hermostollista perustaa sekä tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyviä häiriöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan tiedonkäsittelyn luonteeseen ja sen hermostolliseen perustaan. Tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden, kuten havaitsemisen, tarkkaavaisuuden, muistin, kielen ja päätöksenteon, tarkastelemiseen. Tutustutaan kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmiin sekä suunnitellaan yksinkertainen kokeellinen tutkimus. Opintojakso on syventävä.

Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4)

Opintojakson moduulit

- Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4), Valinnainen

Tavoitteet

Tunteet ja mielenterveys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää tunteiden muodostumista ja niiden kulttuurisidonnaisuutta
- ymmärtää tunteiden merkityksen ihmisen kognitiiviseen toimintaan, vuorovaikutukseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä saa valmiuksia soveltaa tätä tietoa itseymmärryksen ja vuorovaikutuksen välineenä
- osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen
- tunnistaa yleisimpiä mielenterveyden ongelmia ja mielenterveyshäiriöitä
- osaa pohtia mielenterveyden ja sen häiriöiden määrittelyn tulkinnanvaraisuutta ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia
- osaa kuvailla biologisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisidonnaisia tekijöitä mielenterveyshäiriöiden taustalla ja hoidossa
- syventyy yhden mielenterveyshäiriön syihin, oireisiin ja hoitoon.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Tunteet ja mielenterveys

Tunteiden psykologia

- tunteiden muodostuminen: tunnereaktio ja tunnekokemus
- perustietoa tunteiden ja niiden säätelyn hermostollisesta perustasta
- tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus
- tunteiden merkitys kognitiivista toimintaa ja sosiaalista vuorovaikutusta ohjaavina tekijöinä
- tunteiden säätely hyvinvoinnin osatekijänä

Psyykinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen

- hallintakeinojen ja defenssien merkitys
- resilienssin merkitys hyvinvoinnille
- nukkumisen ja vuorokausirytmien merkitys psyykkiselle toiminnalle
- keskeiset unen laatuun vaikuttavat tekijät
- stressin aiheuttajia, vaikutuksia ja säätelykeinoja
- kriisit psyykkisen tasapainon uhkana ja niistä selviytyminen

Mielenterveys

- mielenterveys käsitteenä
- yleisimpien mielenterveyshäiriöiden luokittelu ja tietoa niiden tyypillisistä oireista
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja -häiriöiden syntyä selittävästä biologisista, psyykkisistä ja sosiaalisista sekä kulttuurisista taustatekijöistä
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja häiriöiden biologisista ja psykososiaalisista hoitomuodoista sekä erilaisista psykoterapian toteutustavoista
- esimerkkejä ajankohtaisesta mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta

Psykologinen tutkimus

- ei-kokeellinen tutkimus: korrelatiivinen ja kuvaileva tutkimus
- esimerkkejä fysiologisia mittausmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

- Mielenterveyteen liittyviä teemoja voidaan pohtia myös paikallisessa kontekstissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaamista tukee esimerkiksi ymmärrys resiliensseistä ja tunteiden säätelystä sekä kriisien ja niistä selviytymisen käsittely. Opintojaksolla tarkastellaan muun muassa mielenterveyden ylläpitämisen keinoja, onnellisuuden saavuttamista ja psyykkisen hyvinvoinnin osatekijöitä. Yleisimpien mielenterveyshäiriöiden ja niiden tyypillisten oireiden tarkastelu edistää myös hyvinvointiosaamiseen liittyviä tavoitteita.

Vuorovaikutusosaaminen

Tunteiden psykologiaan liittyvät sisällöt tukevat monipuolisesti vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta nostettujen esimerkkien tarkastelu sekä mielenterveys-käsitteen pohdinta tukevat opiskelijan yhteiskunnallista osaamista. Opintojakson sisältöihin kuuluvan resilienssin tarkastelun avulla opiskelijaa voidaan rohkaista ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia. Epäkohtien ymmärtäminen motivoi myös poliittiseen toimintaan ja epäkohtien korjaamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään tunteiden psykologiaan, psyykkisen hyvinvoinnin ja psyykkisen tasapainon ylläpitämiseen sekä mielenterveyteen. Tavoitteena on, että opiskelija osaa selittää tunteisiin, mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen. Tutustutaan erityisesti ei-kokeelliseen

tutkimukseen, kuten korrelatiiviseen ja kuvailevaan tutkimukseen. Opintojakso on valinnainen ja syventävä.

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5)

Opintojakson moduulit

- Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5), Valinnainen

Tavoitteet

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvailla yksilöllisten ominaisuuksien eroja ja niiden geneettistä perustaa
- osaa tarkastella persoonallisuutta kokonaisuutena eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamisessa
- osaa kuvailla yksilöllisiä eroja älykkyydessä ja luovuudessa
- osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan
- ymmärtää ihmisen toimintaa persoonallisuuden, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmasta
- osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen
- osaa kuvailla ja arvioida yksilöllisten erojen tutkimuksen psykologisia arviointimenetelmiä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Perimän, kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön merkitys persoonallisuuden kehittymiseen

- persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- perustietoa käyttäytymisgenetiikasta

Persoonallisuuden tarkastelu eri näkökulmista

- temperamentti
- piirreteoreettinen näkökulma
- motivaatio
- yksilölliset tulkinta- ja toimintatyylit
- identiteetin ja persoonallisuuden narratiivinen tarkastelu

Älykkyys ja luovuus osana ihmisen toimintaa

- älykkyyden määritelmiä
- älykkyyden mittaaminen ja siihen liittyvät haasteet
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus älykkyydessä
- luovuuden määritelmiä ja luovuuteen liittyviä tekijöitä

Kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutus ihmisen toimintaan

- tiedonkäsittely sosiaalisissa tilanteissa: stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostuminen
- esimerkkejä sosiaalisuuden hermostollisesta perustasta
- ryhmän merkitys yksilölle ja ryhmien väliset suhteet

- tilannetekijöiden vaikutus yksilöön ja ryhmään
- kulttuurien eri ulottuvuuksia
- esimerkkejä kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen
- esimerkkejä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa

Psykologinen tutkimus

- yksilöllisten erojen tutkiminen
- persoonallisuuden ja älykkyyden arviointimenetelmät
- reliabiliteetti ja validiteetti
- esimerkkejä kyselyjä, haastatteluja ja testejä hyödyntävistä tutkimuksista
- esimerkkejä sosiaalipsykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Sosiaalisen ja kulttuurisen näkökulman käsittelyssä voidaan nostaa esiin lähiympäristöstä esiin nousevia monikulttuurisuuden teemoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista vahvistetaan käsiteltäessä esimerkiksi kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutusta ihmisen toimintaan, kuten stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostumista. Myös identiteetin ja persoonallisuuden narratiivisuuden tarkastelu tukee opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteistä osaamista voidaan vahvistaa esimerkiksi käsiteltäessä perimän ja ympäristön vuorovaikutusta älykkyydessä. Monitieteisen ja luovan osaamisen tavoitteita voidaan tukea tarkasteltaessa älykkyyteen ja luovuuteen vaikuttavia yksilöllisiä eroja esimerkiksi persoonallisuuden pysyvyyden ja muuttuvuuden sekä käyttäytymisgenetiikan perustiedon avulla. Luovuuden määritelmien ja luovuuteen liittyvien tekijöiden käsitteleminen syventää opiskelijan käsitystä luovuudesta. Muun muassa yksilöllisten erojen tutkiminen, persoonallisuuden ja älykkyyden arviointimenetelmät sekä esimerkit kyselyjä, haastatteluja ja testejä hyödyntävistä tutkimuksista ovat moduulin sisältöjä, joiden avulla voidaan vahvistaa opiskelijan monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään persoonallisuuteen kokonaisuutena sekä sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitykseen yksilön toiminnassa. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää erilaisia lähestymistapoja persoonallisuuden kuvaamiseen ja osaa selittää yksilöiden välisiä eroja erilaisista näkökulmista sekä soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen. Opintojaksossa opiskelija tutustuu persoonallisuutta ja sosiaalipsykologiaa koskevaan tutkimukseen. Opintojakso on valinnainen ja syventävä.

Psykologian yo-kertaus, 2 op (PS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Aiemmin opitun kertaaminen ja vahvistaminen
- Psykologian ainereaalien ylioppilaskokeeseen ja tehtävätyyppeihin tutustuminen
- Vastaustekniikan harjoittelu
- Psykologian ainereaalien ylioppilaskokeessa tarvittavan tieto- ja viestintätekniikan harjoittelu

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion psykologian oppimäärän kertaaminen soveltuvin osin
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan psykologian ainereaalissa tarvittavia kirjallisen viestinnän taitoja kuten jäsenneilyn esseevastauksen kirjoittamista .

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kerrataan psykologian oppimäärään kuuluvia keskeisiä asioita ja tuetaan opiskelijaa yhdistämään eri opintojaksojen sisältöjä joustavasti toisiinsa niin, että opiskelija kykenee tarkastelemaan ihmisen käyttäytymistä monipuolisesti eri näkökulmista käsin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- opintojakson arviointi: hyväksytty/hylätty.

Opintojakson vapaa kuvaus

Psykologian yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso valmentaa psykologian ainereaaaliin. Sen aikana kerrataan, syvennetään ja sovelletaan psykologian keskeisiä asioita ainereaalina varten ja harjoitellaan esseevastausten kirjoittamista. Pyritään laajentamaan opiskelijoiden psykologista tietämystä syventävien opintojaksojen sisältöjen pohjalta ja harjoitellaan erilaisia vastaustekniikoita. Opintojakso on valinnainen ja soveltava.

Opintojakso suoritetaan viimeisenä ennen psykologian yo-kokeeseen osallistumista. Suoritusmerkintä (hyväksytty/hylätty).

Sosiaalipsykologia, 2 op (PS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- sosiaalipsykologian keskeisten käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtäminen
- yksilön toiminnan selittäminen osana ryhmää ja yhteisöä
- valinnaiseen sosiaalipsykologiseen ilmiöön ja sen tutkimiseen perehtyminen
- tarkoituksenmukaisen tieto- ja viestintätekniikan käyttö oppimisessa ja viestinnässä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sosialisatioprosessin tarkastelu
- Sosiaalinen kognitio
- Asenteet ja sosiaalinen vaikuttaminen
- Yksilö ryhmän ja yhteisön jäsenenä
- Ryhmien väliset suhteet
- Ajankohtaisten, sosiaalipsykologiaan liittyvien yhteiskunnallisten ilmiöiden tarkastelu
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opintojaksossa voidaan nostaa esiin lähiympäristöstä esiin nousevia monikulttuurisuuden teemoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaamista voidaan tukea tarkasteltaessa esimerkiksi sosiaalipsykologian tutkimusesimerkkejä sekä esimerkkiejä, jotka liittyvät kulttuurien vaikutukseen ajatteluun ja käyttäytymiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista vahvistetaan käsiteltäessä esimerkiksi kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutusta ihmisen toimintaan, kuten stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostumista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyyden ja ympäristöosaamisen kannalta hyödyllisiä sisältöjä ovat esimerkit kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen sekä esimerkit yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on johdattaa opiskelija ymmärtämään sosiaalista vuorovaikutusta ja ryhmäkäyttäytymistä eri tasoilla sekä itseään niiden osana. Tavoitteena on oppia ymmärtämään itseä ja muita laajempien yhteisöjen sekä kulttuurin jäsenenä sekä saada virikkeitä sosiaalisen vuorovaikutuksen kehittämiseen. Opintojaksolla perehdytään ajankohtaisiin sosiaalipsykologisiin ilmiöihin ja tutustutaan sosiaalipsykologiseen tutkimukseen. Opintojakso on valinnainen ja soveltava.

Mitä on sukupuoli?, 2 op (PS08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy sukupuolen ja seksuaalisuuden ilmiöihin ja erilaisiin, esimerkiksi psykologisiin tai filosofisiin, tapoihin selittää niitä.
- Opiskelija harjaantuu tunnistamaan ja analysoimaan sukupuolta ja seksuaalisuutta koskevia väitteitä ja ajankohtaisia keskusteluja.
- Opiskelija ymmärtää sukupuolen ja seksuaalisuuden ilmiöiden liittyvän laajemmin yhteiskunnallisiin kysymyksiin oikeudemukaisuudesta, tasa-arvosta ja ihmisoikeuksista.
- Opiskelija ymmärtää sukupuolen ja seksuaalisuuden luonteen yhtä aikaa yksilöllisenä kokemuksena ja identiteettinä ja toisaalta yhteiskunnallisena järjestelmänä.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sukupuolta ja seksuaalisuutta selittävät keskeiset teoriaperinteet (mm. psykologiset, filosofiset ja biologiset selitysmallit)
- Sukupuolentutkimus ilmiönä ja sen tutkimuskohteet sekä välineet
- Sukupuoli ja seksuaalisuus yhteiskunnallisina järjestelminä
- Sukupuolen ja seksuaalisuuden historialliset ja nykyiset selitysmallit
- Ajankohtaiset sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvät yhteiskunnalliset kysymykset
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella

- Keskeisten teemojen käsittelyssä voidaan nostaa esiin lähiympäristöstä esiin nousevia monikulttuurisuuden teemoja ja tehdä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä lähiympäristössä toimivien järjestöjen ja oppilaitosten kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tutustutaan monitieteisesti sukupuolen ja seksuaalisuuden ilmiöihin. Erilaisiin sukupuolta ja seksuaalisuutta koskeviin malleihin perehtyminen tukee opiskelijan kykyä tunnistaa ja analysoida erilaisista tieteellisistä näkökulmista tuotettua tietoa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan tietoutta ja ymmärrystä sukupuolen ja seksuaalisuuden ilmiöiden merkityksestä ja asemasta yhteiskunnassa ja laajemmin kulttuurissa. Opintojakso auttaa opiskelijaa tunnistamaan ja analysoimaan ajankohtaisia sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyviä yhteiskunnallisia keskusteluja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt tukevat opiskelijan kykyä erilaisten sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvien identiteettien ja yhteiskunnallisten asemien tunnistamiseen ja ymmärtämiseen. Samalla se tarjoaa välineitä reflektoida omaa identiteettiä, joka tukee opiskelijan hyvinvointitaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Mitä on sukupuoli? (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla perehdytään sukupuolen ja seksuaalisuuden luonteeseen historian, psykologian, filosofian ja uskonnon näkökulmista. Opintojakso tukee katsomusaineiden sekä psykologian ja filosofian opintoja. Opintojakson tavoitteena on tarjota opiskelijoille välineitä tarkastella kriittisesti sukupuolta ja seksuaalisuutta, niitä koskevia yhteiskunnallisia ilmiöitä ja ajankohtaisia yhteiskunnallisia keskusteluja.

7.17. Terveystieto (TE)

Oppiaineen tehtävä

Terveystieto on monitieteinen oppiaine, jonka tehtävänä on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Terveysosaaminen ilmenee asiatietojen ja käsitteiden hallintana, terveyteen liittyvinä taitoina, kykyinä itsenäiseen kriittiseen ajatteluun, itsetuntemuksen syventymisenä sekä eettisenä vastuullisuutena. Se mahdollistaa terveyden laaja-alaisuuden hahmottamisen sekä antaa valmiuksia tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat opiskelijan oman ja muiden ihmisten terveyden sekä ympäristön terveellisyyden arvostamisen, edistämisen ja ylläpitämisen. Terveys ymmärretään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena hyvinvointina sekä toimintakykyinä. Oppiaineen arvopohja rakentuu elämän kunnioittamisen, ihmisoikeuksien mukaisen arvokkaan elämän, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, vastuullisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden perustalle.

Opetuksessa haastetaan tarkastelemaan terveyttä, turvallisuutta, terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä sekä näihin liittyviä ilmiöitä moniulotteisina kokonaisuuksina yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan sekä globaalin maailman näkökulmasta. Olennaista on ohjata opiskelijaa ymmärtämään terveyttä voimavarana, jonka pohjalta monet muut arkielämän toiminnot rakentuvat. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää. Oppiaineen tehtävänä on myös kehittää opiskelijan valmiuksia omien terveyteen liittyvien valintojen ja tottumusten taustalla vaikuttavien tekijöiden analysointiin ja seurausten arviointiin sekä itselle sopivien oppimisen tapojen tunnistamiseen. Opetuksessa kehitetään opiskelijan kykyä tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi terveyden osalta edistetään valmiuksia tarkoituksenmukaisten ja perusteltujen valintojen tekemiseen sekä omien voimavarojen ja kestävänsä tulevaisuuden rakentamiseen.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen toteutuu terveystiedon opetuksessa monipuolisesti ja auttaa siten osaltaan opiskelijaa kehittämään tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi.

*Terveystiedon opetus tuottaa **hyvinvointiosaamista** kehittämällä ymmärrystä keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista edellytyksistä sekä lisäämällä valmiuksia oman ja muiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Terveystiedossa kehitetään opiskelijan itsetuntemusta, mikä auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia ja rakentamaan identiteettiä.*

***Vuorovaikutusosaaminen** kehittyy terveystiedossa sekä oppiaineen sisältöjen että käytettävien opetusmenetelmien avulla. Opetuksessa käsitellään mielen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä, kuten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Yhteisöllinen tiedonrakentaminen edistää sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön.*

*Eri tieteenaloihin perustuvana oppiaineena terveystiedolle on luontevaa kehittää **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Terveystiedossa opiskelija ohjataan yhdistelemään eri tieteenalojen tuottamaa tietoa ja muodostamaan näin itselle uutta tietoa. Oppiaine sisältää tavoitteita, jotka ohjaavat tiedon soveltamiseen ja kriittiseen tulkintaan. Terveystiedon tavoitteet tukevat myös oppimisen säätelyä ohjaamalla opiskelijaa löytämään itselle sopivia oppimisen tapoja ja pohtimaan oppiaineen aihepiirien merkitystä itselle.*

Oppiaineen tavoitteet ja arvoperusta ohjaavat opiskelijaa pohtimaan esimerkiksi turvallisen ympäristön edellytyksiä, terveyden eriarvoisuutta sekä elintapavalintojen seurauksia. Näiden

aihepiirien tarkastelu tuottaa aineksia turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden hahmottamiseen ja kehittävät siten **yhteiskunnallista osaamista**.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen näkyy terveystiedon opetuksessa erilaisten ympäristöjen terveysvaikutuksiin liittyvien omien kulutustottumusten analysointina ja seurausten arviointina sekä eettisten kysymysten ratkomisena.

Terveystiedossa etsitään selityksiä erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden syntymiselle ja arvioidaan niiden merkitystä. Lisäksi tarkastellaan globaaleja terveyskysymyksiä ja niihin vaikuttamista. Tällaisten aihepiirien käsittely vahvistaa osaltaan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- pystyy luomaan kokonaiskuvaa terveydestä ja sen yksilöllisistä, yhteisöllisistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, pystyy tekemään perusteltuja ehdotuksia siitä, miten omaa, muiden ihmisten sekä ympäristön terveyttä ja turvallisuutta voidaan ylläpitää tai edistää, sekä osaa käyttää terveystiedon käsitteitä asianmukaisesti
- osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla
- osaa analysoida ja arvioida omien tarpeiden, käsitysten, kokemusten, asenteiden ja arvojen ohjaavaa vaikutusta terveyteen liittyvissä valinnoissa sekä omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia terveyteen ja ympäristöön
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä kestävän kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia terveyteen
- osaa valita itselle sopivia ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia oppimisen tapoja sekä osaa asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen ja pystyy arvioimaan niiden saavuttamista realistisesti.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista sekä antaa opiskelijalle tietoa hänen edistymisestään ja oppimistuloksistaan. Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin, ja se koostuu monipuolisesta oppimisprosessin aikaisesta ja osaamisen summatiivisesta arvioinnista sisältäen myös itse- ja vertaisarviointia. Kriteerien avaaminen opiskelijoille opintojakson alussa sekä opintojakson aikana suoritettu arviointi ja palaute auttavat opiskelijaa suuntaamaan oppimistaan.

Arviointi kohdistuu oppimäärän asiatietojen hallintaan ja käsitteiden täsmälliseen käyttöön, opiskelijan tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistellä terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kyky asettaa oppimistavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista. Arviointi ei saa kohdistua opiskelijan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin sinänsä, vaan arviointi keskittyy opiskelijan valmiuksiin analysoida, arvioida sekä perustella näkemyksiään ja erilaisia terveystottumuksia.

Opintojaksot

Terveys voimavarana, 2 op (TE01)

Opintojakson moduulit

- Terveys voimavarana, 2 op (TE1), Pakollinen

Tavoitteet

Terveys voimavarana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen*
- *osaa selittää erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä*
- *tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.*

Paikallinen lisäys

- Terveysosaamista pyritään kehittämään tekemällä tutuksi paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Terveys voimavarana

Terveyden kokonaisvaltaisuus

- *terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit*
- *terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teorat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveystuskomusmalli, muutosvaihemalli*
- *terveyskulttuurisia ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot*

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- *terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta*
- *seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet*
- *mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit*
- *mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan*
- *opiskeluhyvinvointi*

Paikallinen lisäys

- Opiskelussa huomioidaan oppituntien tauottaminen. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija pohtii elämäntapavalintojen merkitystä itselleen ja ympäristölleen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa tietoaan ja taitojaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija pohtii suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin merkitystä yksilön ja yhteisön terveydelle.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija oppii arvioimaan eettisesti terveyteen liittyviä valintoja ja niiden seurauksia

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijaa mahdollisesti löytää itselle sopivia oppimisen tapoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin. Arviointi on oppimisprosessin aikaista ja summatiivista loppuarviointia. Arviointi voi sisältää myös vertais-, ja itsearviointia. Arviointi kohdistuu asiantietojen hallintaan ja käsitteiden käyttöön, tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, arvioida ja yhdistellä tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys voimavarana (2op), TE01, pakolliset opinnot

Opintojaksolla keskitytään ihmisen keskeisiin voimavaroihin esim. uni, liikunta, ravitsemus ja mielenterveys. Opintojaksolla pohditaan eri tekijöiden, kuten elintapojen, merkitystä terveyteen ja hyvinvointiin, sekä arvioidaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä.

Numeroarviointi

Terveys ja ympäristö, 2 op (TE02)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja ympäristö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa
- osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta
- osaa kuvata terveystieteen muotoja ja vaikutuskeinoja sekä analysoida terveystieteen merkitystä ihmisten terveyskäsitteille ja terveydelle
- osaa esitellä ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle sekä arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten merkitystä ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle
- osaa eritellä riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoida riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan terveysosaamista pyritään kehittämään tekemällä tutuksi paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja ympäristö

Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta

- tieteellinen tieto ja arkitieto, ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi
- terveystieteen muotoja ja vaikutuskeinoja, terveystieteen merkityksen ja luotettavuuden arviointi

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- rakennetun ympäristön, luonnonympäristön ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen
- kestävä kehitys ja terveys
- ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy
- työhyvinvointi

Mielihyvä ja riippuvuus

- riippuvuuteen vaikuttavat biologiset, psyykkiset ja sosiaaliset mekanismit
- keskeiset aine- ja toiminnalliset riippuvuudet, riippuvuuksien syitä ja ehkäisykeinoja, riippuvuuksien aiheuttamia haittoja

Paikallinen lisäys

- Opiskelussa huomioidaan oppituntien tauottaminen. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija osaa esitellä turvallisen ympäristön rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä ja pohtia omien elintapavalintojen vaikutusta niihin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä sekä kehittää kielitietoisuuttaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa tietojaan, taitojaan ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija osaa arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle sekä saa keinoja kestävä kehityksen tukemiseksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin. Arviointi on oppimisprosessin aikaista ja summatiivista loppuarviointia. Arviointi voi sisältää myös vertais-, ja itsearviointia. Arviointi kohdistuu asiatioiden hallintaan ja käsitteiden käyttöön, tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, arvioida ja yhdistellä tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys ja ympäristö (2 op), TE02 , valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla kehitetään valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää sekä perehdytään tutkimustiedon hankkimisen periaatteisiin. Lisäksi tarkastellaan ympäristön terveysvaikutuksia, omien valintojen vaikutusta ympäristöön sekä mielihyvää ja riippuvuutta.

Numeroarviointi.

Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE03)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, sosiaali- ja terveyspolitiikan ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteen sekä teknologian muutosta, kehitystä ja yhteyksiä väestön terveyteen
- pystyy erittelemään keskeisten tarttumattomien ja tartuntatautien riskitekijöitä, esittämään perusteltuja ratkaisuja näiden ehkäisemiseksi sekä arvioimaan sairauksien ja tautien

merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle sekä elintapojen vaikutuksia tarttumattomien ja tartuntatautien näkökulmasta

- osaa esitellä perustellen, mihin sosiaali- tai terveyspalveluihin yksilö voi hakeutua erilaisissa tilanteissa, arvioida kriittisesti palvelujen järjestämistä ja tuottamista sekä arvioida sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä, kuvata ja arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä analysoida terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan terveysosaamista pyritään kehittämään tekemällä tutuksi paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja yhteiskunta

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy eri aikakausina

- terveyskäsityksiä ja sairauksien selitysmalleja
- keskeisiä väestöjen terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia, tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tekijöitä
- tulevaisuuden terveyshaasteita ja mahdollisuuksia

Sairaudet ja hoito

- epidemiologinen siirtymä, keskeiset tarttumattomat ja tartuntataudit
- sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja käyttäminen
- itsehoito ja omahoito

Eettiset kysymykset

- eettisen analysoinnin näkökulmia: hyveet, seuraukset, oikeudet, velvollisuudet, motiivit, arvot ja normit
- keskeisiä terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä kuten hedelmöityshoidot, abortti, elintapoihin liittyvä vapaus ja vastuu, seulonnat, geeniteknologia, eutanasia
- terveydenhuollon eettiset periaatteet, potilaan oikeudet, priorisointi
- terveys ja terveyden eriarvoisuus Suomessa ja globaalisti sekä niihin vaikuttaminen

Paikallinen lisäys

- Opiskelussa huomioidaan oppituntien tauottaminen. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija osaa nimetä terveyden yksilöllisiä ja yhteiskunnallisia edellytyksiä sekä hahmottaa niiden ja yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyden eriarvoisuuden syntymiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä sekä kehittää kielitietoisuuttaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa tietojaan, taitojaan ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija osaa nimetä väestötason ja globaalien tason terveyttä määrittäviä tekijöitä, pohtia niiden vaikutusta terveyden ja terveyden eriarvoisuuden rakentumisessa sekä esitellä globaaleja terveysuhkia ja niiden ennaltaehkäisyä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin. Arviointi on oppimisprosessin aikaista ja summatiivista loppuarviointia. Arviointi voi sisältää myös vertais-, ja itsearviointia. Arviointi kohdistuu asiantietojen hallintaan ja käsitteiden käyttöön, tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, arvioida ja yhdistellä tietoa sekä rakentaa sille perusteluja. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys ja yhteiskunta (2op), TE03, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tarkastellaan terveydenhuollon historiallisia kehityslinjoja sekä tulevaisuuden haasteita yhteiskunnassa. Lisäksi perehdytään tarttuviin ja tarttumattomiin taguteihin, tarkastellaan sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle, pohditaan terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja globaaleja terveyshaasteita.

Numeroarviointi.

Terveystiedon yo-kertaus, 2 op (TE04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kykenee itsenäisesti kertaamaan lukion terveystiedon oppimäärän. Opiskelija tuntee terveystiedon ylioppilaskokeen luonteen ja rakenteen sekä kokeen suorittamiseksi tarvittavat ohjelmistot. Vantaan lukiokoulutuksessa terveystiedon opiskelun tavoite on tukea opiskelijan kykyä muodostaa perusteltuja näkemyksiä ja ajatuksia terveystiedon laajasta aihepiiristä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelussa huomioidaan oppituntien tauottaminen. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti erilaisissa tehtävissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksoon kuuluvien tehtävien tekeminen. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveystiedon yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Keskitytään terveystiedon ainerealin sisältöihin ja harjoitellaan

ylioppilaskirjoitustehtäviin vastaamista.

Suoritusmerkintä.

7.18. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Toinen kotimainen kieli ruotsi on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kielyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Ruotsin kielen opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Ruotsin kielen opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan ruotsin kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan ja kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Laaja-alainen osaaminen

Toisen kotimaisen kielen ruotsin opetuksessa käsitellään teemoja, joiden avulla oppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Toisen kotimaisen kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että vieraiden kielten eri oppimäärien ja eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kielenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, joiden ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa.

Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Toisen kotimaisen kielen opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia toista kotimaista kieltä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työskentely vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Toisen kotimaisen kielen opiskelu ja osaaminen avaavat mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kielenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä sekä tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia sekä eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Toisen kotimaisen kielen ruotsin opintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Toisen kotimaisen kielen opinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötälämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja

laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä sekä kehittämään vastuuntuntoaan ja taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta toisen kotimaisen kielen ruotsin opinnoissa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
A-oppimäärä	B2.1 (A2.2)	B2.1 (A2.2)	B1.2 (A2.1)
B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)
B3-oppimäärä	A2.2	A2.2	A2.1
Äidinkielenomainen oppimäärä	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)

Ruotsin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä ja toimijana kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa kansallisissa, pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä globaaleissa kohtaamisissa, joissa ruotsin kielen hyödyntäminen on mahdollista ja joissa tavoitteena ei ole äidinkielenään ruotsia puhuvan tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen
- ymmärtää ruotsin kielen merkityksen Suomen toisena kansalliskielenä
- osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti ja luovasti ruotsin kielellä
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana
- osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä
- muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään ruotsin kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti
- saa kokemuksia monenlaisista ruotsinkielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä
- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) alla olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Osaamisen arviointi

Arviointi

Arvioinnin tehtävä toisessa kotimaisessa kielessä ruotsissa on tukea opiskelijan kehittymistä ruotsin kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja vuorovaikutustaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää toisen kotimaisen kielen ruotsin taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansallisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – –

[Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ruotsin pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan toisen kotimaisen kielen ruotsin A-oppimäärän moduulin 8, B1-oppimäärän moduulin 6 sekä äidinkielenomaisen ruotsin oppimäärän moduulin 8 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

B3-oppimäärän osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan ruotsin kielelle ja asianomaiselle oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1)

Opintojaksot

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RUA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RUA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä
- pystyy tuottamaan tekstejä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä
- vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää kulttuurista ymmärrystä. Tutustutaan suomenruotsalaisen, ruotsalaisen sekä muiden pohjoismaiden kulttuurien eri osa-alueisiin ja yhteisön arvojen moninaisuuteen. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä, ja samalla pohtia kulttuurin ja taiteen merkitystä oman identiteetin kehitykselle. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään muita opintoja tai oppimisympäristöjä sekä elämänpiirejään. Opintoihin voidaan sisällyttää laajahko luovan ilmaisun tuotos. Keskeisinä sisältöinä ovat luova toiminta, pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt, ruotsinkieliset mediat sekä kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta
- pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt
- ruotsinkieliset mediat
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana tutustutaan suomenruotsalaisen, ruotsalaisen sekä pohjoismaisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op) RUA3, pakolliset opinnot

Opintojakson aikana tutustutaan suomenruotsalaisen, ruotsalaisen sekä pohjoismaisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Numeroarviointi

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA04)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA4), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ruotsiksi*
- *kehittää taitoaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää eri tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on kehittää ajattelu- ja opiskelutaitoja. Opintojakson aikana harjoitellaan luku- ja tiedonhankintataitoja sekä niihin pohjautuvia soveltamisen ja tuottamisen taitoja. Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista ruotsin kielellä pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti monimuotoisessa maailmassa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella ja hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

- *pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta ja sen tausta*
- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä sisältöjä ovat pohjoismainen hyvinvointi ja sen taustat, vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa, ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo, yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus, neuvottelemisen taidot sekä median rooli asenteiden muokkaajana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista ruotsin kielellä pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta monimuotoisessa maailmassa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista mielipiteitä sekä opettelee hyödyntämään erilaisia tietolähteitä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista ruotsin kielellä pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta monimuotoisessa maailmassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista mielipiteitä sekä opettelee hyödyntämään erilaisia tietolähteitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta, argumentointi sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, hyvinvointiosaaminen (osallisuus), globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op) RUA4, pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista ruotsin kielellä pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta monimuotoisessa maailmassa. Opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista mielipiteitä sekä opettelee hyödyntämään erilaisia tietolähteitä.

Numeroarviointi

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson päätehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta. Opintojakson aikana opitaan tulkitsemaan tieteellistä tekstiä ja kirjoittamaan asiatekstiä. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja sekä kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista sekä itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*

- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys*
- *esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat ja erilaiset tulevaisuudenvisiot sekä kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot ja mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia. Opintojaksolla käsitellään yleistajuisia tieteellisiä tekstejä. Lähdekriittisyys on yksi opintojakson keskeisistä sisällöistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista mielipiteitä sekä opettelee hyödyntämään erilaisia tietolähteitä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tieteellisten tekstien tulkinta ja erilaisten tekstien tuottaminen ja tulkitseminen sekä yksin, että ryhmässä. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op) RUA5, pakolliset opinnot

Opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista mielipiteitä sekä opettelee hyödyntämään erilaisia tietolähteitä. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA06)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA6), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään ruotsiksi myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätautona ja sosiaalisena pääomana muuttuvassa maailmassa. Opintojaksossa pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa kontekstissa ruotsin kielellä erityisesti pohjoismaisessa kontekstissa.
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille, rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa, kehittää taitoaan ilmaista itseään ruotsiksi myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- ruotsin kielen rooli jatkossa opiskelijan elämässä ja kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- pohjoismaiset yhteisöt tai yritykset työnantajina (vapaaehtoistoiminta, kansalaisjärjestöt)
- itsenäistyvän nuoren elämänhallinta

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä sisältöjä ovat ruotsin kielen rooli jatkossa opiskelijan elämässä, jatko-opinto- ja urasuunnitelmat, kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten, kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina, itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta. Opintojaksossa tutustutaan työnhakuprosessiin esim. CV:n ja hakemusten, puhelinetiketin tai työhaastattelujen kautta.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla syvenyy opiskelijan ymmärrys ruotsin kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa, vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätautona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa eri pohjoismaisessa kontekstissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen ja muodollisen tekstien tuottaminen sekä uudenlaiset vuorovaikutustilanteet. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op) RUA6, pakolliset opinnot

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekeä eri pohjoismaisessa kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työnteekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hakee aiheeseen liittyvää tietoa ja laajentaa ilmaisuvaramaansa*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin ja kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on valmistaa opiskelijaa maailmankansalaiseksi, jolla on tietoa, taitoa ja tahtoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin ruotsin kielellä. Näkökulmia tarkastellaan opiskelijan omasta elinpiiristä käsin, mutta moduulissa tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä. Pyritään hyödyntämään yhteistyökontakteja ruotsinkielisten tai pohjoismaisten koulujen kanssa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta, kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi sekä osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos, kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä, esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista sekä ratkaisukeskeisyys.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan tietoa ja taitoa globaalien ympäristökysymysten käsittelyyn ruotsin kielellä. Tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta, kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi sekä osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan tietoa ja taitoa globaalien ympäristökysymysten käsittelyyn ruotsin kielellä. Tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tutustutaan kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä. Pyritään hyödyntämään yhteistyökontakteja ruotsinkielisten tai pohjoismaisten koulujen kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen sekä kirjalliset ja suulliset vuorovaikutustilanteet. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op) RUA7, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan tietoa ja taitoa globaalien ympäristökysymysten käsittelyyn ruotsin kielellä. Tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä. Harjoitellaan laajempia suullisia tai kirjallisia vuorovaikutustilanteita.

Numeroarviointi

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja sen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, jota tarvitaan pohjoismaiseen, sekä kansainväliseen toimijuuteen sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Tavoitteena on toisen huomioiminen viestintätilanteessa.
- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *ruotsin puhujien taustojen tai äidinkielten vaikutus puhetilanteissa*
- *dialogisuus*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen tai erillisen ohjeistuksen mukaisten näyttöjen suorittaminen. Pyritään syventämään ymmärrystä suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä sekä vahvistamaan suullisen vuorovaikutuksen taitojaa ja ymmärtämään kielen eri variantteja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi sekä ohjata toisen huomioon ottamiseen viestintätilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat erilaiset vuorovaikutustilanteet monipuolisiin aihepiireihin liittyen sekä valtakunnalliseen suulliseen kokeeseen valmistautuminen sekä kyseisen kokeen suorittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat erityisesti vuorovaikutustaidot sekä hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (2 op) RUA8, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi

Ruotsin yo-kertaus, 2 op (RUA09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrataan koko lukion oppimäärän rakenteet sekä kirjoitetaan erilaisia kirjoitelmia.
- Laajennetaan sanavarastoa ja harjoitellaan luetun- ja kuullunymmärtämistä.
- Tavoitteena on kerrata ja syventää rakenteiden hallintaa sekä hioa kirjallista ilmaisua

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa kerrataan koko lukion oppimäärän rakenteet ja tehdään runsaasti yo-kuunteluita, yo-tekstejä sekä kirjoitetaan aineita.
- Opintojaksossa hiotaan kirjallista ilmaisua ja kerrataan ja syvennetään rakenteiden hallintaa.
- Opintojakso on yhteinen RUB08 - opiskelijoiden kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustilanteita harjoitellaan monipuolisesti valmistautuen yo-kirjoituksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat erityisesti vuorovaikutustaidot. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksyttyyn merkintään vaaditaan säännöllistä läsnäoloa sekä annettujen kirjallisten suorittamista. Opintojakson päätteeksi on preliminäärikoe soveltuvien osien.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin yo-kertaus (2op), RUA09, valinnaiset opinnot

Tavoitteena on kerrata ja syventää rakenteiden hallintaa sekä hioa kirjallista ilmaisua. Opintojaksolla kerrataan kielioppirakenteita sekä laajennetaan sanavarastoa ja harjoitellaan luetun- ja kuullunymmärtämistä. Opintojaksolla tehdään preliminäärikoe.

Suoritusmerkintä

Ainekirjoitus, 2 op (RUA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on parantaa kirjallista ilmaisua sekä harjoitella erilaisten rakenteiden ja ilmaisujen käyttöä aineessa.
- Opintojakso valmentaa ylioppilaskirjoitusten ruotsin kokeen ainekirjoitusosuuteen. Se keskittyy erityisesti hiomaan kirjallista ilmaisua sekä vahvistamaan ja monipuolistamaan rakenteiden hallintaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Erityyppisten kirjoitustehtävien laatiminen annettujen ohjeiden avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Viestiminen kirjallisesti erityyppisissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat erilaiset vuorovaikutustilanteet monipuolisiin aihepiireihin liittyen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat erityisesti vuorovaikutustaidot. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Suoritusmerkinnän saa osallistumalla säännöllisesti oppitunneille ja suorittamalla hyväksytysti kaikki annetut kirjoitustehtävät.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ainekirjoitus (2op), RUA10, valinnaiset opinnot

Tavoitteena on parantaa kirjallista ilmaisua sekä harjoitella erilaisten rakenteiden ja ilmaisujen käyttöä aineessa. Opintojakso valmentaa ylioppilaskirjoitusten ruotsin kokeen ainekirjoitusosuuteen.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (RUA01RUA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUA1), Pakollinen
- Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (RUA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään ruotsin kielen taitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä*
- *soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitojaan*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B2.1 (taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä) ja B1.2 (taito tuottaa tekstejä).*

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjoittelee kielenkäyttöä monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa*
- *tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta*
- *kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan*
- *vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan*
- *syventää tietoaan ruotsin kielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Avataan lukion ruotsin kielen opiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa. Verrataan äidinkieleen ja muihin kieliin ruotsin näkökulmasta. Kehitetään kielten opiskelustrategioita sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja. Lisäksi asetetaan tavoitteet kielen opiskelulle, arvioidaan omaa kielitaitoa ja täydennetään kieliprofiilia ruotsin kielen näkökulmasta. Tutustutaan erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin sekä pyritään näkemään kielen osaaminen voimavarana.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *vertailua äidinkieleen ja muihin kieliin ruotsin näkökulmasta*
- *tavoitteiden asettelu lukion A-ruotsin opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen ruotsin kielen näkökulmasta*
- *monikielisyyden voimavarana*

- erilaisiin teksti- ja tyyliin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

- pohjoismaiset ja kansainväliset suhteet arjessa ja lähiympäristössä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- erilaiset ruotsin puhujat autenttisissa ympäristöissä, puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- ruotsin kielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen, ruotsin eri variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit eri medioissa

Paikallinen lisäys

- Totutetaan opiskelijaa kieltenopiskeluun, jossa ruotsia käytetään mahdollisimman paljon ja tutustutaan kielen oppimisen apuvälineisiin.
- Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin.

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaaminen korostuu monipuolisina työskentelytapoina ja hyvän työilmapiirin kehittämisessä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi:

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kulttuurin tuntemus sekä kielen perusteiden kertaus. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen (4 op) RUA01RUA02, pakolliset opinnot

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ruotsin ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä pohjoismaiseen kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi

7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1)

Opintojaksot

Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13), Pakollinen

Tavoitteet

Kulttuuri ja mediat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä*
- *tuntee ruotsinkielisiä medioita*
- *osaa hyödyntää ruotsinkielisiä lähteitä tiedonhaussa*
- *pystyy seuraamaan ruotsinkielisiä uutistekstejä ja ymmärtää pääasiat niistä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Opiskelijaa kannustetaan hyödyntämään ja kehittämään kielitaitoaan myös perinteisten oppimisympäristöjen ulkopuolella.

Keskeiset sisällöt

Kulttuuri ja mediat

- *suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt*
- *ruotsinkieliset mediat*
- *opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu suomenruotsalaisuuden ja muiden pohjoismaiden kulttuuri-ilmiöihin. Opintojakson aikana opiskelija hyödyntää ruotsalaisia medioita opintojakson tavoitteiden saavuttamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tiedonhaku, tekstin tuottaminen ja

ymmärtäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu globaali - ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuuri ja mediat (2 op), RUB13, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja ruotsinkielisiä medioita hyödyntäen.

Tavoitteena on, että opiskelija tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä.

Numeroarviointi

Ympäristömme, 2 op (RUB14)

Opintojakson moduulit

- Ympäristömme, 2 op (RUB14), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tulkita erilaisia tekstejä, jotka käsittelevät maailman erilaisia elinympäristöjä, kulttuureja ja yhteiskuntia*
- *harjoittaa erityisesti kirjallisia tekstintuottamistaitojaan aiheena mielipiteen ilmaisu*
- *pystyy tuottamaan lyhyen ohjatun tekstin moduulin aihepiiristä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Opiskelijaa kannustetaan hyödyntämään ja kehittämään kielitaitoaan myös perinteisten oppimisympäristöjen ulkopuolella

Keskeiset sisällöt

Ympäristömme

- *kulttuurinen moninaisuus*
- *erilaiset elinympäristöt*
- *ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija syventyy erilaisiin paikallisiin ja yhteiskunnallisiin aiheisiin nuorten näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin tuottaminen ja ymmärtäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen. Tämä ohjaa opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristömme (2 op), RUB14, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on edelleen vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkittamis- ja tuottamistaitoja hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä. Opiskelija tutustuu erilaisiin tekstityyppeihin ja kehittää tekstin tuottamisessa.

Numeroarviointi

Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15)

Opintojakson moduulit

- Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelu- ja työelämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää tietämystään tekstilajeista, jotka liittyvät keskeisesti nuoren opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen*
- *pohtii jatko-opintojaan, urasuunnitelmiaan sekä valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen.*

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää omakohtaisesti ruotsin kielen tarpeen työelämässä ja jatko-opinnoissa.
- Opiskelijoita kannustetaan jatkamaan vieraiden kielten opiskelua, ja opiskelija kehittää itselleen monipuolista kieliprofiilia.

Keskeiset sisällöt

Opiskelu- ja työelämä

- *opiskelu, ammatit ja työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta*
- *tulevaisuuden suunnitelmat*

- vuorovaikutustilanteet ja tekstit, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään
- itsenäistyvän nuoren elämänhallinta
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- erilaisten hakemusten laatiminen

Paikallinen lisäys

- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson teemoina jatko-opinnot, urasuunnitelmat ja elinikäinen oppiminen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija tutustuu pääkaupunkiseudun tarjoamiin opiskelu- ja työntekomahdollisuuksiin ruotsin kielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat jatko-opiskeluun ja työelämään liittyvät vuorovaikutustaidot sekä näihin teemoihin liittyvien tekstien ymmärtäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Kieliprofiilin laatimisessa pääpaino on itsearvioinnissa sekä omien vahvuuksien tunnistamisessa.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelu- ja työelämä (2 op) , RUB15, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on tutustuttaa mahdollisuuksiin opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Opiskelija perehtyy pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön sekä rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä.

Numeroarviointi

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vankentaa puhumisen sujuvuutta*
- *tuottaa valmistelua edellyttävän suullisen esityksen*
- *tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa tästä palautetta.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *vuorovaikutustilanteet, dialogin rakentaminen*
- *puhumisen eri piirteet*
- *aitojen ruotsinkielisten kontaktien monipuolinen tarjoaminen opiskelijalle erilaisissa ympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.
- Opiskelijaa kannustetaan hyödyntämään ja kehittämään kielitaitoaan myös perinteisten oppimisympäristöjen ulkopuolella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan kaksikielisen Vantaan tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tarjotaan opiskelijalle mahdollisuuksia keskustella monialaisesti oppiainerajat ylittävistä ajankohtaisista ja paikallisista teemoista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat vuorovaikutustaidot monialaisia teemoja käsitellen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely, itsearviointi sekä suullisen kielitaidon koe.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (2 op), RUB16, valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan taitoa tuottaa ruotsin kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja rakentaa dialogia. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi

Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17)

Opintojakson moduulit

- Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17), Valinnainen

Tavoitteet

Kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää taitoaan tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille*
- *laajentaa sosiaalisen median tuntemustaan käyttäen ruotsin kieltä*
- *tutustuu kansallisissa kielitutkinnoissa vaadittavaan ruotsin taidon osaamiseen.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Opiskelijoita kannustetaan jatkamaan vieraiden kielten opiskelua, ja opiskelija kehittää itselleen monipuolista kieliprofiilia.

Keskeiset sisällöt

Kestävä elämäntapa

- *kestävä kehitys ja elämäntapa erityisesti opiskelijan näkökulmasta*
- *eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä, sananvapaus*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa kannustetaan hyödyntämään ja kehittämään kielitaitoaan myös perinteisten oppimisympäristöjen ulkopuolella.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään kestävästä elämäntapaa monipuolisesti ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden paikallista vaikuttavuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kirjalliset vuorovaikutustaidot sekä kestävään elämäntapaan liittyvien tekstien ymmärtäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä elämäntapa (2 op), RUB17, valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää oppimäärän pakollisten opintojaksojen teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta. Opiskelija syventää taitoaan tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa.

Numeroarviointi

Ainekirjoitus, 2 op (RUB18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on parantaa kirjallista ilmaisua sekä harjoitella erilaisten rakenteiden ja ilmaisujen käyttöä aineessa
- Opintojakso valmentaa ylioppilaskirjoitusten ruotsin kokeen ainekirjoitusosuuteen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso keskittyy erityisesti hiomaan kirjallista ilmaisua sekä vahvistamaan ja monipuolistamaan rakenteiden hallintaa.
- Erityyppisten kirjoitustehtävien laatiminen annettujen ohjeiden avulla.
- Suoritusmerkinnän saa osallistumalla säännöllisesti oppitunneille ja suorittamalla hyväksytysti kaikki annetut kirjoitustehtävät.
- RUA10 -opintojakso vastaa RUB18-opintojaksoa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustilanteita monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueet ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sisältövalintoihin ja arviointiin.

Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Ainekirjoitus (2op) RUB18, valinnaiset opinnot

Opintojakso keskittyy erityisesti hiomaan kirjallista ilmaisua sekä vahvistamaan ja monipuolistamaan rakenteiden hallintaa. Opintojakso valmentaa yo-kirjoitusten ruotsin kokeen ainekirjoitusosuuteen. RUB18 = RUA10

Suoritusmerkintä.

Ruotsin yo-kertaus, 2 op (RUB19)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kerrata ja syventää rakenteiden hallintaa sekä hioa kirjallista ilmaisua
- Opintojaksolla kerrataan lukion oppimäärän rakenteita ja tehdään yo-kuunteluita, yotekstejä sekä kirjoitetaan kirjoitelmia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kerrataan kielioppirakenteita sekä laajennetaan sanavarastoa ja harjoitellaan luetun- ja kuullunymmärtämistä
- Opintojakso päättyy preliminäärikokeeseen.
- RUA09 -opintojakso vastaa RUB19-opintojaksoa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustilanteita harjoitellaan monipuolisesti valmistautuen ylioppilaskokeeseen,

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, preliminäärikoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueet ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sisältövalintoihin ja arviointiin.

Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin yo-kertaus (2op) RUB19, valinnaiset opinnot

Opintojaksolla kerrataan lukion oppimäärän rakenteita ja tehdään yo-kuunteluita, yo-tekstejä sekä kirjoitetaan kirjoitelmia. Opintojakson päätteeksi on preliminäärikoe. RUB19 = RUA09

Suoritusmerkintä.

Peruskoulun ruotsin kertaus, 2 op (RUB110)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaat ruotsin kielen peruskielioppi-rakenteita sekä tutustuu helpohkoihin teksteihin.
- Opintojaksoa suositellaan kaikille, joilla ruotsin arvosana lukioon tullessa on seitsemän tai alempi.
- Opintojakso valmentaa ruotsin lukio-opintoihin ja vahvistaa perusasioiden osaamista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy nuorille läheisiin teemoihin ja perusrakenteiden kertaamiseen.
- Opintojaksolla harjoitellaan myös suullista kielitaitoa, kirjoittamista ja kuuntelua.
- Opiskelijoiden toiveet ja tarpeet otetaan huomioon.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan arkisia vuorovaikutustilanteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson alussa opiskelijoiden kanssa keskustellaan opintojakson tavoitteista ja arvioinnin perusteista. Yhdessä sovitut kriteerit kirjataan opiskelijoiden nähtäväksi. Itse- ja vertaisarviointia hyödynnetään yhtenä osana arviointia. Opiskelija saa luokkayhteisössään jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa palautetta, jonka pohjalta opiskelija voi reflektoida omaa edistymistään. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Peruskoulun ruotsin kertaus (2op), RUB110, valinnaiset opinnot

Opiskelija kertaat ruotsin kielen peruskielioppi-rakenteita sekä tutustuu helpohkoihin teksteihin. Kerrataan yläasteen asioita. Opintojaksoa suositellaan kaikille, joilla ruotsin arvosana lukioon tullessa on seitsemän tai alempi.

Suoritusmerkintä.

Keskipitkän ruotsin tuki, 2 op (RUB111)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on tarkoitettu opiskelijoille, joilla on vaikeuksia saada ruotsin opintojaksot suoritetuiksi
- Tavoitteena on saada hylätty opintojakso korotettua hyväksytyksi,

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma.
- Vaaditut suorituskriteerit täyttämällä on mahdollista korottaa yksi hylätty arvosana arvosanaksi 5.
- Opintojaksosta on myös mahdollista arvosanan korottamisen sijaan saada suorituserkintä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustilanteita harjoitellaan monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueet ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sisältövalintoihin ja arviointiin.

Opintojaksosta on myös mahdollista arvosanan korottamisen sijaan saada suorituserkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Keskipitkän ruotsin tuki (2 op), RUB111, valinnaiset opinnot

Opintojakso on tarkoitettu opiskelijoille, joilla on vaikeuksia saada ruotsin opintojaksot suoritetuiksi. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma. Vaaditut suorituskriteerit täyttämällä on mahdollista korottaa yksi hylätty arvosana arvosanaksi 5.

Opintojaksosta on myös mahdollista arvosanan korottamisen sijaan saada suorituserkintä.

Kielitietoisuus ja vuorovaikutustaidot, 4 op (RUB11RUB12)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUB11), Pakollinen
- Ruotsin kieli arjessani, 3 op (RUB12), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan

- *rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää*
- *kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja*
- *syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista*
- *pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B1.1.*

Ruotsin kieli arjessani

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkanavia käyttäen*
- *kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi*
- *kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita kannustetaan opiskelemaan useita kieliä, ja opiskelija kehittää itselleen monipuolista kieliprofiilia.
- Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää ruotsin kielen tarpeen työelämässä ja jatko-opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen*
- *kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet*
- *omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen*

Ruotsin kieli arjessani

- *ruotsin kielen käyttö opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö*
- *yksilön ja yhteisön hyvinvointi*
- *ääntämisen harjaannuttaminen*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija laatii kieliprofiilin ja vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja. Opintojaksona aika opiskelija kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan. Opiskeltavat tekstit käsittelevät yksilön ja yhteisön hyvinvointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat vuorovaikutustaidot ja opiskelustrategiat. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojen alkuvaiheessa arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan sitoutuminen, sinnikkyys ja vastuun ottaminen opinnoissaan.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kielitietoisuus ja vuorovaikutustaidot (4op) RUB11RUB12, pakolliset opinnot

RUB11 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

RUB12 Ruotsin kieli arjessani (3 op)

Opintojakson tehtävä on johdattaa ja motivoida opiskelijaa lukion ruotsin opintoihin ja kasvattaa opiskelijan tietoisuutta omasta kieli- ja kulttuuritaustastaan sekä kannustaa opiskelijaa käyttämään ruotsia rohkeasti ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan eri tilanteissa.

Numeroarviointi

7.19. Temaattiset opinnot (TO)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Temaattisten opintojen tavoitteet ja sisällöt päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Opintojaksot

Ryhmänohjaus, 2 op (TO01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija toimii osana ohjausryhmäänsä osallistumalla ryhmänohjaukseen lukio-opintojensa aikana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ryhmänohjaustuokioihin, ro-vartteihin ja muuhun ryhmänohjaukseen sisältyvä toiminta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Ryhmänohjaukseen osallistuminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamisen kehittymistä lukio-opintojen aikana.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan aktiivinen osallistuminen ryhmänohjaukseen.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ryhmänohjaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso toteutuu lukionkäynnin aikana. Opiskelijat osallistuvat joka viikko ryhmänohjaustuokioihin ja ryhmänohjaustunneille. Ryhmänohjaustuokioiden sisällöt on kirjattu lukuvuosittain ryhmänohjauksen vuosikelloon. Ryhmänohjaaja antaa opiskelijalle suoritusmerkinnän kolmannen opiskeluvuoden III jakson päättyessä, mikäli opiskelija on säännöllisesti osallistunut ryhmänohjaukseen.

Suoritusmerkintä.

Opiskelijakunta, 2 op (TO02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintosuorituksen saa OPKH-toiminnasta kalenterivuoden ajalta
- Koulun päätöksentekoon osallistuminen
- Vastuun kantaminen
- Yhteistyötaitojen kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- OPKH-tekee tiivistä yhteistyötä koulun johdon ja ohjaavien opettajien kanssa
- OPKHn tukiyhdistys vastaa varojen käytöstä ja kirjanpidosta
- Koulun arjen sujuvoittaminen ja koko työyhteisön tukeminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyöosaamisen kehittäminen opiskelijoiden ja opettajakunnan kesken. OPKHn jäsenet päättävät asioista demokraattisesti, päätöksen teon perusteet ja toisen kunnioittaminen. Kompromissitaidot.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osallistuminen arvioidaan kalenterivuoden jälkeen suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijakunta (2 op), paikallinen valinnainen

Opiskelijakunnan hallituksen toimintaan aktiivisesti osallistumalla opiskelija voi suorittaa Opiskelijakunta -opintojakson. Opiskelijakunnan toimintaa ohjaa opiskelijakunnan toimintasuunnitelma, joka on hyväksytty osaksi vuotuista lukion lukuvuosisuunnitelmaa. Opiskelijakunta työskentelee yhteistyössä rehtorin ja opettajien kanssa myönteisen ja viihtyisän ilmapiirin luomiseksi lukioyhteisöömme. Suoritusmerkintä.

Liikennekasvatus, autokoulu, 2 op (TO03)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Robotiikka, 2 op (TO04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu elektroniikkaan ja ohjelmointiin.
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu elektroniikkaan ja ohjelmointiin Arduinon avulla.
- Opintojakson aikana opiskelija tekee projektityön, jossa hän hyödyntää opintojakson aikana tai aiemmin oppimiaan tietoja ja taitoja.
- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.
- Kokeellisella työskentelyllä ja muilla monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan ja robotiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otamme esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan ja robotiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.

- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka ja robotiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka ja robotiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka ja robotiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Opiskelijan kyky ymmärtää globaalien ongelmien juurisyitä kehittyä. Tämä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnustamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijoita harjaannutetaan käyttämään luovasti eri mittatapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistamme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija oppii tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Robotiikka (2 op), valinnaiset opinnot

Robotiikan opintojaksossa opiskelija tutustuu elektroniikkaan ja ohjelmointiin Arduinojen avulla. Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä

USA! USA!, 2 op (TO05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu Yhdysvaltoihin useamman eri oppiaineen näkökulmasta ja syventää tietämystään Yhdysvaltojen historiasta, yhteiskunnasta, uskonnollisuudesta ja kulttuurista.
- Opiskelija kiinnostuu opiskelemaan aihetta myös opintojakson ulkopuolella omatoimisesti.
- Opiskelija huomaa Yhdysvaltojen merkityksen nykymaailmassa ja oppii arvioimaan sen roolia myös tulevaisuudessa.
- Opintojaksolla harjoitellaan TVT-taitoja käyttämällä runsaasti virtuaalista oppimisympäristöä (esim. Classroom), opiskelija voi myös rytmittää omaa työntekeään itse
- Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla tehdään opintoretkeä lähiseudulla sopiviin kohteisiin (esim. USA:n suurlähetystö, taidenäyttelyt)

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Yhdysvaltojen historian keskeiset linjaukset Kolumbuksen ajoista tähän päivään
- Yhdysvaltojen poliittinen rakenne ja sen vaikutus poliittiseen kulttuuriin
- Uskonnollisuuden merkitys Yhdysvalloissa
- Amerikkalainen retoriikka
- Populaarikulttuuri Yhdysvalloissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso perehdyttää ymmärtämään kohdemaan yhteiskuntaa ja yhteiskunnallisia ilmiöitä kokonaisvaltaisesti, myös historiallisessa valossa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla voi olla yhteistyökumppani amerikkalaisesta koulusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tutustutaan Yhdysvaltoihin monen eri oppiaineen näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

USA! USA! (2 op), OY3, valinnaiset opinnot

Miksi Yhdysvaltojen lipussa on 13 raitaa? Miksi Donald Trump voitti vaalit 2016 saamatta enemmistöä annetuista äänistä? Entinen presidentti George W. Bush oli metodisti – eli mikä? Mikä oli Martin Luther Kingin suuri unelma ja miten Black Lives Matter -liike vertautuu siihen? Näihin ja muihin muihin kiinnostaviin kysymyksiin perehdytään USA! USA! -opintojaksolla. Yhdysvallat on kiehtova, mahtava ja kovin ristiriitainen maa, johon kannattaa tutustua yli oppiainerajojen (mukana ovat ainakin historia, yhteiskuntaoppi, uskonto, englannin kieli, musiikki).

Suoritusmerkintä.

Minä vaikuttajana, 2 op (TO06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on rohkaista opiskelijaa osallistumaan aktiivisesti ja koulun toimintaan ja yhteisölliseen tekemiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintokokonaisuuden sisällön opiskelija valitsee itse.
- Osasuoritukset voivat olla ajankohtaisten tarpeiden tai yhteistyöprojektien synnyttämiä kokonaisuuksia, kuten organisointitehtäviä koulun tapahtumissa tai esimerkiksi tiimien toimintaan osallistumista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisällön valinta vaikuttaa siihen, mitä laaja-alaisen osaamisen taitoja opiskelija erityisesti pääsee itsessään kehittämään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintokokonaisuuden suoritusaikaa on koko lukio-opintojen ajan. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jos olet kiinnostunut kehittämään koulun toimintaa tai innostunut yhteisöllisestä tekemisestä oppituntien ulkopuolella, niin kannattaa lähteä suorittamaan Minä vaikuttajana opintoja. Opintokokonaisuuden suoritusaikaa on koko lukio-opintojen ajan. Opintokokonaisuuden sisällön saat valita itse. Osasuoritukset voivat olla ajankohtaisten tarpeiden tai yhteistyöprojektien synnyttämiä kokonaisuuksia kuten organisointitehtäviä koulun tapahtumissa, tiimien toimintaan osallistumista, apuopettajana toimimista Klasu Cafeessa, materiaalin tuottamista esim. LUMA-kanavalle jne. Osasuorituksen voi myös keksiä itse. Lisäohjeita antavat kaikki koulun opettajat. Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Antiikin perintö, 2 op (TO07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu antiikkiin ajanjaksona sekä yhteiskunta- ja kulttuurimuotona.
- Opiskelija syventää tietämystään antiikin historiasta, aatemaailmasta ja sen filosofisista ja uskonnollisista ilmiöistä.
- Opiskelija tuntee keskeisiä antiikin taiteen, arkkitehtuurin ja kirjallisuuden ilmiöitä.
- Opiskelija kykenee tuottamaan yksin ja ryhmässä opintojakson teeman mukaisia harjoitustöitä ja esityksiä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Antiikki historiallisena ajanjaksona.
- Antiikin filosofinen ja uskonnollinen ajattelu.
- Antiikin erilaiset yhteiskunnat.
- Antiikin vaikutus nykypäivään.
- Kohdemaan tapakulttuuri ja yhteiskunta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tutustutaan antiikkiin monen eri oppiaineen näkökulmasta ja pyritään luomaan kokonaiskuvaa antiikin yhteiskunnasta ja sen vaikutuksista nykypäivään asti.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla syvennetään opiskelijoiden sosiaalisia taitoja tekemällä pääosin töitä ryhmissä, joissa harjoitellaan monipuolisia tiedontuottamisen ja -julkaisemisen tapoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Antiikin kulttuurin tuntemuksen lisäksi opintojakson aikana opetellaan toimimista vieraassa kulttuurissa ja tutustutaan kohdemaan tapakulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisenopintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Antiikin perintö (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Oppiainerajat ylittävällä opintojaksolla perehdytään antiikkiin erityisesti historian, yhteiskuntaopin, uskonnon ja filosofian näkökulmista. Opintojakso koostuu kahdesta osasta: Vaskivuoressa tehtävästä valmistelutyöstä ja noin viikon mittaisesta opintoretkestä (vuorovuosin Roomaan tai Ateenaan) neljännen jakson päätösviikon aikana. Maksullinen opintoretki on mahdollista suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä.

Rytmiikka ja liike, 2 op (TO08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutustuu keholla ja erilaisilla soittimilla tuotettaviin rytmeihin ja vahvistaa musiikin osa-alueista erityisesti rytmiikkaa
- opiskelija osallistuu demo-esityksen kokonaisuuden rakentamisprosessiin yhdessä muiden ryhmän jäsenten ja opettajien kanssa, ja hahmottaa näin prosessin eri vaiheita
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- musiikin ja tanssin yhteisellä opintojaksolla perehdytään musiikin elementeistä erityisesti rytmikkaan kehollisesta näkökulmasta
- opintojaksolla käytetään monipuolisesti eri työtapoja ja välineitä, kuten kehorytmejä (bodypercussion), rytmisoittimia sekä "epäsoittimia" (esim. harjanvarret, ämpärit)
- opintojaksolla yhdistetään tanssi ja liike rytmikkaan harjoittelemalla erilaisia liikkumisen tapoja sekä tekemällä lyhyitä kompositioita/koreografioita yhdessä
- opintojakson päätteeksi kootaan demo-esitys opintojakson materiaaleista "STOMP" -hengessä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija uskaltaa käyttää rytmikkaa ilmaisunsa välineenä ja myös itse tuottaa musiikillisia ideoita. Opiskelija harjaantuu hahmottamaan musiikin elementeistä erityisesti rytmikkaa kokemuksellisesti.

Hyvinvointiosaaminen

Musiikin ja tanssin opinnot tukevat opiskelijan hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Rytmiikka ja liike (2op), paikalliset valinnaiset opinnot

Musiikin ja tanssin yhteisellä opintojaksolla perehdytään musiikin elementeistä erityisesti rytmikkaan kehollisesta näkökulmasta. Opintojaksolla käytetään monipuolisesti eri työtapoja ja välineitä, kuten kehorytmejä (bodypercussion), rytmisoittimia sekä "epäsoittimia" (esim. harjanvarret, ämpärit).

Opintojaksolla yhdistetään tanssi ja liike rytmikkaan harjoittelemalla erilaisia liikkumisen tapoja sekä tekemällä lyhyitä kompositioita/koreografioita yhdessä. Opintojakson aikana rytmi ja liike yhdistyvät lopulta "STOMP"-hengessä visuaaliseksi kokonaisuudeksi, demo-esitykseksi. Opintojakso on avoin kaikille, eikä aikaisempaa kokemusta rytmikasta tai tanssista vaadita.

Suoritusmerkintä.

Nuorisovaltuustotoiminta, 2 op (TO09)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Holokausti ilmiönä, 2 op (TO10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää holokaustin moniulotteisena ilmiönä.
- Opiskelija oppii analysoimaan, kuinka holokaustia käsitellään kaunokirjallisuudessa ja/tai populaarikulttuurissa.
- Opintojaksolla voidaan mahdollisuuksien mukaan tehdä opintomatka Puolaan, jossa tutustutaan muun muassa keskitysleirien toimintaan ja johonkin paikalliseen juutalaisyhteisöön.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään holokaustiin sekä ilmiönä sekä kertomuksena.
- Holokaustia tarkastellaan uskontotieteen, juutalaisen identiteetin, kaunokirjallisuuden ja/tai ja populaarikulttuurin näkökulmista käsin.
- Opintojaksolla tuotetaan oma analyysi jostakin holokaustia käsittelevästä kaunokirjallisesta ja/tai populaarikulttuurin teoksesta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa rohkaistaan tarkastelemaan holokaustia eri näkökulmista käsin. Opintojaksolla pyritään rakentamaan ymmärrystä siitä, kuinka holokausti ajanjaksona on vaikuttanut eri ihmisryhmiin ja heidän välisiin suhteisiin sekä näiden ryhmien itseymmärrykseen. Opintojaksolla opiskelija pohtii holokaustin vaikutusta juutalaisten itseymmärrykseen. Opintojaksolla tutustutaan myös siihen, millaista puhetta holokaustista on eri aikoina tuotettu ja kuinka se on vaikuttanut käsityksemme holokaustin merkityksestä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla yhdistetään äidinkielen, uskonnon ja sosiaalipsykologian lähestymistapoja holokausti-ilmiön tarkastelussa. Opiskelija harjaantuu analysoimaan ja keskustelemaan eri näkökulmia hyödyntäen ja tietoa soveltaen. Holokaustin käsittely eri näkökulmista auttaa opiskelijaa ymmärtämään, että yhteiskunnallisten ilmiöiden tarkasteluun ja selittämiseen tarvitaan monitieteistä ajattelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu suoritettaviin tehtäviin ja läsnäoloon. Opiskelijalle annetaan kannustavaa palautetta omien ajattelutaitojensa kehittämisestä.

Opintojakson vapaa kuvaus

TO10 Holokausti ilmiönä (2 op) paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojaksolla tutustutaan holokaustiin kaunokirjallisuuden ja uskonto- tai yhteiskuntatieteiden näkökulmista. Eri vuosina voidaan keskittyä eri teemoihin. Opintojaksolla luetaan yksi keskitysleiriaiheinen romaani ja voidaan mahdollisuuksien mukaan tehdä opintomatka keskitysleirille. Suoritusmerkintä.

Kansainvälisyys 1, 2 op (TO11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Osallistuminen lukion kansainväliseen toimintaan monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa maailmassa
- Opiskelija rohkaistuu toimimaan aktiivisesti kansainvälisissä yhteyksissä ja eri kulttuureissa.
- Opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään hankkimaansa kielitaitoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat osallistuvat lukion kansainväliseen toimintaan mm. kantamalla vastuuta vierailujen järjestelyistä, tiedottamalla opiskelusta ja harjoittelusta ulkomailla, kutsumalla vierailevia puhujia, järjestämällä eri maita sekä valtioiden ja kulttuurien välistä suvaitsevaisuutta edistäviä järjestöjä koskevia päivänavauksia, teemapäiviä ja näyttelyitä.
- Opintojakson voi myös suorittaa osallistumalla ulkomailla järjestettävään hankkeeseen.
- Kansainvälisiä kontakteja ylläpidetään ja luodaan myös virtuaalisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija pääsee omakohtaisesti tutustumaan eri kulttuureihin ja olemaan aktiivinen osallistuja kansainvälisessä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa vierailla kielillä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä. Uskallus käyttää vieraita kieliä korostuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kansainvälisyyskoordinaattori ja hankevastaavat vastaavat opintojaksosta hankekohtaisesti. Opintojakson voi suorittaa yksittäisenä projektina tai lukion aikana kertyneinä aktiivisuussuoritteina.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kansainvälisyys 1, TO11 (2op) koulukohtaiset valinnaiset opinnot, KAN1

Opiskelijat osallistuvat lukion kansainväliseen toimintaan lukio-opintojensa aikana erikseen sovittavalla tavalla. Kansainvälisyyskoordinaattori ja hankevastaavat vastaavat opintojaksosta.

Suoritusmerkintä

Kansainvälisyys 2, 2 op (TO12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Osallistuminen lukion kansainväliseen toimintaan monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa maailmassa
- Opiskelija rohkaistuu toimimaan aktiivisesti kansainvälisissä yhteyksissä ja eri kulttuureissa.
- Opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään hankkimaansa kielitaitoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat osallistuvat lukion kansainväliseen toimintaan mm. kantamalla vastuuta vierailujen järjestelyistä, tiedottamalla opiskelusta ja harjoittelusta ulkomailla, kutsumalla vierailevia puhujia, järjestämällä eri maita sekä valtioiden ja kulttuurien välistä suvaitsevaisuutta edistäviä järjestöjä koskevia päivänavauksia, teemapäiviä ja näyttelyitä.
- Opintojakson voi myös suorittaa osallistumalla ulkomailla järjestettävään hankkeeseen.
- Opintojakson suorittamista valvovat opettaja, joka on nimetty kansainvälisyyskoordinaattoriksi sekä hankevastaavat.
- Suoritus aika koska tahansa lukio-opintojen aikana

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija pääsee omakohtaisesti tutustumaan eri kulttuureihin ja olemaan aktiivinen osallistuja kansainvälisessä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa vierailla kielillä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä. Uskallus käyttää vieraita kieliä korostuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kansainvälisyyskoordinaattori ja hankevastaavat vastaavat opintojaksosta hankekohtaisesti. Opintojakson voi suorittaa yksittäisenä projektina tai lukion aikana kertyneinä aktiivisuussuoritteina.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kansainvälisyys 2, TO12 (2op), koulukohtaiset valinnaiset opinnot, KAN2

Opiskelijat osallistuvat lukion kansainväliseen toimintaan lukio-opintojensa aikana erikseen sovittavalla tavalla. Kansainvälisyyskoordinaattori ja hankevastaavat vastaavat opintojaksosta.

Matemaattinen fysiikka, 2 op (TO13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään lukion matematiikasta ja sen soveltamisesta fysiikassa.
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu korkeakoulutason fysiikkaan ja siinä tarvittaviin matemaattisiin työkaluihin
- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman työskentelynsä merkityksen oppimisessa ja oppii toimimaan sen mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulutasoisessa fysiikassa tarvittavat matemaattiset työkalut, esimerkiksi differentiaaliyhtälöt, osittaisderivaatta ja nabla.
- Opintojaksossa opiskelijaa tuetaan kehittämään TVT-taitojaan tarkoituksenmukaisesti.
- Monipuolisilla oppimistilanteilla rytmitetään opiskelua ja syvennetään osaamista.
- Opintojakson yhteydessä voidaan tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin, tutkimuslaitoksiin sekä alan yrityksiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitämme huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Pidämme yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Kannustamme opiskelijoita ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.

Hyvinvointiosaaminen

- Fysiikka oppiaineena harjaannuttaa opiskelijoita rohkeaan kokeilemiseen ja epävarmuuden sietämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.
- Onnistumisen kokemukset kehittävät minäpystyvyyden tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Tuomme esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Fysiikka ja matematiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostamme fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Tuomme esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaisemme opiskelijoita luovaan ongelmanratkaisemiseen.
- Selittämällä fysikaalisia ilmiöitä opiskelija oppii ymmärtämään syy-seuraus-suhteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti opintojakson alkaessa. Moduulin arvosanaan vaikuttavat esimerkiksi moduulin aikana suoritettava kokeellinen työskentely, koesuoritukset sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Matemaattinen fysiikka (2 op), valinnaiset opinnot

Matemaattisen fysiikan opintojaksossa tutustutaan korkeakoulutasoiseen fysiikkaan ja siinä tarvittaviin matemaattisiin työkaluihin. Opintojakson aikana opiskelija syventää lukioaikana oppimiaan tietoja ja taitoja fysiikasta ja matematiikasta, sekä oppii uusien matemaattisten työkalujen käyttöä, kuten osittaisderivoitua, differentiaaliyhtälöiden ratkaisemista ja gradientin laskemista.

Suoritusmerkintä.

Oppimaan, 2 op (TO14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on vahvistaa eri oppiaineiden opiskelutaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksosuoritus kertyy opiskelijalle lukioaikana eri oppiaineiden tukiopetukseen osallistumisesta. Myös opiskelijahuoltohenkilöstön tapaamiset huomioidaan.
- Opiskelija kerää osallistumismerkinnät vihreään opintokirjaan, jonka saa kansliasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso edistää opiskelijan osaamista oppiaineissa, aikatauluttamisessa ja opintojen loppuun saattamisessa. Opiskelija tutustuu myös lukion hyvinvointipalveluihin, joiden avulla tuetaan opiskelijan jaksamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus**TO14 Oppimaan (2 op) Paikallinen valinnainen opintojakso**

Opintojaksossa vahvistetaan eri oppiaineiden opiskelutaitoja. Opintojaksosuoritus kertyy opiskelijalle lukioaikana eri oppiaineiden tukiopetukseen osallistumisesta. Myös opiskelijahuoltohenkilöstön tapaamiset huomioidaan. Opiskelija kerää osallistumismerkinnät vihreään opintokirjaan, jonka saa kansliasta.

Suoritusmerkintä.

Lukion tutor 1, 2 op (TO15)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Lukion tutorit toimivat mm. markkinointitehtävissä.
- Opiskelija oppii ottamaan vastuuta mm. muista opiskelijoista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukio tutorit valitaan tavallisesti ykkösvuosisuorituksen opiskelijoista.
- Työnkuva voi vaihdella eri vuosina.
- Tutorit toimivat mm. lukion markkinointitehtävissä.
- Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Yhteiskunnallinen osaaminen**

Opintojakso kasvattaa opiskelijan vastuunkantoa yhteisöstään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan tunnetaitoja ja vuorovaikutusosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija saa palautetta toiminnastaan tutorina. Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

TO15 Lukion tutor 1 (2 op) paikalliset valinnaiset opinnot

Lukio tutorit valitaan tavallisesti ykkösvuosikurssin opiskelijoista. Tutorit toimivat mm. lukion markkinointitehtävissä. Työnkuva voi vaihdella eri vuosina. Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Suoritusmerkintä.

Lukion tutor 2, 2 op (TO16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Lukion tutorit toimivat mm. lukion markkinointitehtävissä.
- Opiskelija oppii ottamaan vastuuta mm. muista opiskelijoista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion tutorit valitaan tavallisesti ykkösvuosikurssin opiskelijoista.
- Työnkuva voi vaihdella eri vuosina.
- Tutorit toimivat mm. lukion markkinointitehtävissä.
- Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan tunnetaitoja ja vuorovaikutusosaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kasvattaa opiskelijan vastuunkantoa yhteisöstään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija saa palautetta toiminnastaan tutorina. Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

TO15 Lukion tutor 2 (2 op) paikalliset valinnaiset opinnot

Lukio tutorit valitaan tavallisesti ykkösvuosikurssin opiskelijoista. Tutorit toimivat mm. lukion markkinointitehtävissä. Työnkuva voi vaihdella eri vuosina. Aktiivisella osallistumisella tutortoimintaan myös 2. lukuvuoden aikana opiskelija voi saada opintojaksosuorituksen.

Suoritusmerkintä.

Studia generalia, 2 op (TO17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa järjestetään lukuvuoden aikana viisi koko koulun väelle avointa tilaisuutta, joihin kutsutaan opiskelijoiden haastateltaviksi ajankohtaisia asiantuntijavieraita yhteiskunnan eri aloilta (esim. media, politiikka, kulttuuri, eri tieteen- ja taiteenalat)

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija perehtyy valitsemaansa vieraaseen sekä rakentaa ja toteuttaa haastattelun yhdessä toisen opiskelijan kanssa opettajan ohjauksessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja arvolahtokohtien pohdintaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija saa palautetta osallistumisestaan ja toteutuksestaan. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

TO17 Studia generalia (2 op) Paikalliset valinnaiset opinnot

Studia generalia -opintojaksossa järjestetään lukuvuoden aikana viisi koko koulun väelle avointa tilaisuutta, joihin kutsutaan opiskelijoiden haastateltaviksi ajankohtaisia asiantuntijavieraita yhteiskunnan eri aloilta (esim. media, politiikka, kulttuuri, eri tieteen- ja taiteenalat). Opiskelija perehtyy valitsemaansa vieraaseen sekä rakentaa ja toteuttaa haastattelun yhdessä toisen opiskelijan kanssa opettajan ohjauksessa. Opintojakso tarjoaa ikimuistoisia kohtaamisia, uusia näkökulmia, itsensä ylittämisen hetkiä ja opettavaisen kokemuksen. Aiempien vuosien vieraita ovat olleet esimerkiksi elokuvaohjaaja Zaida Bergroth, HS:n toimittaja Heikki Aittokoski, teatteriohjaaja Paavo Westerberg ja musikaalitähti Lauri Mikkola.

Suoritusmerkintä.

7.20. Vieraat kielet (VK)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Vieraat kielet ovat osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden

eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Vieraiden kielten opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Vieraiden kielten opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan kunkin opiskeltavan kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan sekä kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Koodit

Vieraiden kielten opintojen koodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten ja moduulinumeroiden mukaan. Vieraista kielistä käytetään seuraavia kirjaintunnuksia.

EN = englannin kieli

LA = latinan kieli

RA = ranskan kieli

SM = saamen kieli

SA = saksan kieli

VE = venäjän kieli

IA = italian kieli

EA = espanjan kieli

PO = portugalin kieli

KI = kiinan kieli

JP = japanin kieli

AR = arabian kieli

KX = muu kieli

Lukion opetussuunnitelman perusteissa vieraiden kielten kirjaintunnuksena käytetään tunnusta VK lukuun ottamatta englannin, saamen ja latinan kieltä. Aasian ja Afrikan kielistä lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään kirjaintunnistetta VKAA. Paikallisessa opetussuunnitelmassa näiden tunnusten tilalla käytetään kullekin kielelle määritellyjä, yllä lueteltuja kirjaintunnuksia.

Laaja-alainen osaaminen

Vieraissa kielissä käsitellään teemoja, joiden avulla kieltenoppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Vieraan kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, jonka ulottuvuuksia, kuten sociolinguistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa. Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Vieraiden kielten opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia kieliä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Vieraiden kielten opiskelu ja osaaminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopinnot mahdollistavat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Kieliopinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestävämmät kulutustottumukset, ovat yksilön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan

asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Vieraiden kielten opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutus- ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
Englanti, A-oppimäärä	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)
Aasian ja Afrikan kielet, A-oppimäärä	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)
Muut kielet, A-oppimäärä	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)
Englanti, B1-oppimäärä	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet, B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1(A1.3)	B1.1 (A1.3)
Englanti, B2-oppimäärä	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet, B2-oppimäärä	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.2)
Englanti, B3-oppimäärä	B1.1	B1.1	A2.2
Aasian ja Afrikan kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)
Muut kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1	A2.1

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kielenkäyttäjänä globaalissa maailmassa, jossa tavoitteena ei ole esimerkillisen äidinkielen kielenkäyttäjän tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen*
- *osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa*
- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.*

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia*
- *tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana*
- *osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä*
- *muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.*

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti*
- *saa kokemuksia monenlaisista kohdekielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä*
- *osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) ohessa olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.*

Osaamisen arviointi

Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasotavoitteet oppimäärittäin

Arvioinnin tehtävä vieraissa kielissä on tukea opiskelijan kehittymistä vieraalla kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää vieraan kielen taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansainvälisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä, jotka on linkitetty eurooppalaisen viitekehyksen kuusiportaiseen taitotasoasteikkoon.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan

hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Vieraiden kielten pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan vieraiden kielten A-oppimäärän moduulin 8 ja B1-oppimäärän moduulin 6 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

Latinan kieltä lukuun ottamatta B2- ja B3-oppimäärien osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan asianomaiselle kielelle ja oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.20.1. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1)

Opintojaksot

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKENA03)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä monipuolisesti itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä*
- *vahvistaa taitoaan käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää kulttuurista ymmärrystä. Tutustutaan kohdekielisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä, ja samalla pohtia kulttuurin ja taiteen merkitystä oman identiteetin kehitykselle.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään muita opintoja tai oppimisympäristöjä sekä elämämpiirejään. Opintoihin voidaan sisällyttää laajahko luovan ilmaisun tuotos.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kielioopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kulttuuristen tuotosten tulkinta, tekstien tuottaminen sekä näiden avulla tapahtuva vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen

sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op) VKENA03, valtakunnallinen pakollinen

Opintojakson aikana tutustutaan kohdekielisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Numeroarviointi.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKENA04)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä hankkiakseen, yhdistääkseen, muokatakseen, esittääkseen ja arvioidakseen tietoa.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on kehittää ajattelu- ja opiskelutaitoja. Opintojakson aikana harjoitellaan luku- ja tiedonhankintataitoja sekä niihin pohjautuvia soveltamisen ja tuottamisen taitoja. Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista englannin kielellä kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti monimuotoisessa maailmassa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella ja hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä sisältöjä ovat vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa, ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo, yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus, neuvottelemisen taidot sekä median rooli asenteiden muokkaajana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatiotilanteissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista antamalla kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopinnot mahdollistavat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Hyvinvointiosaaminen

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan hyvinvoinnin ja minäpystyvyyden kasvun.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat kriittiset luku- ja tiedonhankintataidot, sekä niihin pohjautuvat argumentoinnin ja tuottamisen taidot. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, hyvinvointiosaaminen (osallisuus), globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli vaikuttamisen välineenä (2 op) VKENA04, valtakunnallinen pakollinen

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista englannin kielellä. Opintojakson aikana tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehitetään taitoa ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella.

Numeroarviointi.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKENA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä

Paikallinen lisäys

- Opintojakson päätehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta. Opintojakson aikana opitaan tulkitsemaan tieteellistä tekstiä ja kirjoittamaan asiatekstiä. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja sekä kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista sekä itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys
- englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat ja erilaiset tulevaisuudenvisiot sekä kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot ja mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia. Opintojaksolla käsitellään yleistajuisia tieteellisiä tekstejä. Lähdekriittisyys on yksi opintojakson keskeisistä sisällöistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kieliopinnot vahvistavat eettisyyttä ja ympäristöosaamista mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat vieraan kielen rooli tieteen kielenä, lähdekriittisyys, lukemisen strategiat sekä asiatekstien tulkinta ja tuottaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op) VKENA05, valtakunnallinen pakollinen

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKENA06)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään muodollisemmissa asiayhteyksissä.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätautona ja sosiaalisena pääomana muuttuvassa maailmassa. Opintojaksossa pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille, rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa, kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä. Keskeisiä sisältöjä ovat jatko-opinto- ja urasuunnitelmat, kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten, kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina, itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutustutaan työnhakuprosessiin esim. CV:n ja hakemusten, puhelinetiketin tai työhaastattelujen kautta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatiotilanteissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista antamalla kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat työelämän vuorovaikutusosaaminen, kielenkäyttö muodollisissa tilanteissa sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmat. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson aikana täydennetään kieliprofiilia tulevaisuuden tarpeita varten.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2op) VKENA06, valtakunnallinen pakollinen

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKENA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on valmistaa opiskelijaa maailmankansalaiseksi, jolla on tietoa, taitoa ja tahtoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin. Näkökulmia tarkastellaan opiskelijan omasta elinpiiristä käsin, mutta moduulissa tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta, kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi sekä osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos, kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä, esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista sekä ratkaisukeskeisyys.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kieliopinnot vahvistavat eettisyyttä ja ympäristöosaamista mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Hyvinvointiosaaminen

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan hyvinvoinnin ja minäpystyvyyden kasvun.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista antamalla kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat globaaliin ympäristökeskusteluun liittyvät tiedonhankintataidot, ajattelun taitojen kehittäminen sekä laajempiin suullisiin ja kirjallisiin tilanteisiin liittyvät vuorovaikutustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen, hyvinvointiosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op) VKENA07, valtakunnallinen syventävä

Opintojakso harjaannuttaa opiskelijan kykyä osallistua ympäristöä ja kestävää elämäntapaa koskeviin keskusteluihin. Näkökulma on sekä opiskelijan omassa arjessa että globaaleissa kysymyksissä. Tavoitteena on kehittää opiskelijan tiedonhankintataitoja, kykyä ymmärtää syy-seuraussuhteita sekä tuottaa opintojakson teeman mukaista kirjallista ja suullista asiatekstiä.

Numeroarviointi

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKENA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan

- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään opintojakson tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *englannin käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatitilanteissa.

Hyvinvointiosaaminen

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan hyvinvoinnin ja minäpystyvyyden kasvun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu monipuolinen suullinen vuorovaikutusosaaminen, uskallus käyttää kieltä vaativimmissakin tilanteissa sekä kielen eri varianttien ymmärtäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointiosaaminen sekä luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (2 op) VKENA8, valtakunnallinen syventävä

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi.

Englannin yo-kertaus, 2 op (VKENA09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kerrata lukion keskeistä A-englannin oppimäärää
- Harjoitella ylioppilaskokeen vaatimaa koeteknistä osaamista
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella
- Opiskelussa hyödynnetään opintojakson sisältöjen kannalta tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- A-tasoisien päättökokeen tyyppiset luetut ja kuullut tekstit
- Kieliopin, sanaston ja koetekniikan harjoittamiseen soveltuva materiaali

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Englannin yo-kertaus (2 op) VKENA09, koulukohtainen soveltava

Opintojaksolla harjoitellaan ylioppilaskokeen kannalta keskeistä materiaalia. Huomiota kiinnitetään myös kokeen teon teknisiin yksityiskohtiin. Suoritusmerkintä.

Kirjallinen ilmaisu, 2 op (VKENA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Harjoittaa opiskelijan kirjallista ilmaisua
- Vahvistaa opiskelijan kykyä tunnistaa ja tuottaa erilaisia tekstilajeja
- Harjoitella ylioppilaskokeen kirjallista tuotosta
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella
- Opiskelussa hyödynnetään opintojakson sisältöjen kannalta tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Erilaiset ylioppilaskokeessa esiintyvät tekstityypit kuten argumentoiva teksti, kuvaileva teksti, kirjeet ja puheet
- Kielen rekisterin tunnistaminen ja hallinta
- Oikeakielisyys
- Sanaston laajentaminen
- Oman tekstin arviointi ja korjaaminen
- Vertaisarviointi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatitilanteissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista antamalla kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ainerkirjoitus (2 op) VKENA10, koulukohtainen valinnainen

Opintojaksolla perehdytään erityyppisten tekstien kirjoittamiseen, laajennetaan sanavarastoa sekä syvennetään kirjoittamisen kannalta keskeistä kielioppia. Jaksojen 1-3 opintojaksot on varattu abiturienteille, jakson 4 opintojakso toisen vuosikurssin opiskelijoille, jotka kirjoittavat englannin seuraavana syksynä.

Peruskoulun englannin kertaus, 2 op (VKENA11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kieliopintojen niveltäminen peruskoulun ja lukion välillä
- Saavuttaa lukio-opinnoissa tarvittava osaaminen
- Kieliopin kertaaminen
- Arkisen sanaston kertaaminen
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käsitellään opiskelijan arkeen ja vapaa-aikaan liittyviä aihepiirejä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rohkaistuu puhumaan ja kirjoittamaan englantia ja oppii luottamaan taitoihinsa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu puhumaan ja kirjoittamaan englantia ja oppii luottamaan taitoihinsa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Peruskoulun englannin kertaus (2 op) VKENA11, koulukohtainen valinnainen

Opintojakson aikana kerrataan peruskoulun aikana opittuja sisältöjä, harjoitellaan perusrakenteiden käyttöä ja vahvistetaan arkisen sanaston hallintaa. Opintojaksolla voi vaihtoehtoisesti korottaa hylätyn arvosanan arvosanaksi 5. Suoritusmerkintä.

Englannin tuki, 2 op (VKENA12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on vahvistaa lukiossa jo opittua kielitaitoa.
- Tavoitteena on vahvistaa kieliopin hallintaa.
- Pyrkimyksenä on laajentaa sanavarastoa.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään opintojakson sisältöjen kannalta tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisältö sovitaan opiskelijoiden kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rohkaistuu kielenkäyttäjänä ja oppii luottamaan taitoihinsa suunnatessaan kohti ylioppilaskirjoituksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu kielenkäyttäjänä ja oppii luottamaan taitoihinsa suunnatessaan kohti ylioppilaskirjoituksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Englannin tuki (2 op) VKENA11, paikallinen valinnainen opintojakso

Opintojakso on suunnattu toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille, jotka tarvitsevat tukea englannin opinnoissaan. Opintojakson sisällöt sovitaan erikseen opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet ja tarpeet huomioiden. Opintojaksolla voi korottaa yhden hylätyn arvosanan arvosanaksi 5.

Suoritusmerkintä.

Maailmankansalaisen englantia, 2 op (VKENA13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmentaa ylioppilaskokeisiin
- Kehittää tiedonhankintataitoja
- Antaa valmiuksia kansainväliseen toimintaan
- Antaa valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella
- Opiskelussa hyödynnetään opintojakson sisältöjen kannalta tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- englantia lingua francana
- ajankohtaiset yhteiskunnalliset aihepiirit
- opiskelu ja työskentely ulkomailla
- kansainvälinen toimijuus
- median kriittinen tarkastelu ja käyttö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista antamalla kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kieliopinnot vahvistavat eettisyyttä ja ympäristöosaamista mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmankansalaisen englanti (2 op) VKENA13, koulukohtainen valinnainen

Opintojakso on suunnattu abiturienteille. Opintojakson teemoina ovat ajankohtaiset kansainväliset ja yhteiskunnalliset asiat, joiden käsittely laajentaa opiskelijan sanavarastoa ja eri tekstityyppien hallintaa. Näin opintojakso myös valmentaa opiskelijoita ylioppilaskokeeseen.

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (VKENA01VKENA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (ENA1), Pakollinen
- Englanti globaalina kielenä, 3 op (ENA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Englanti globaalina kielenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Opiskeluhyvinvointia tuetaan opetusjärjestelyin, esimerkiksi monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.
- Opiskelussa hyödynnetään tarkoituksenmukaista tietotekniikkaa.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyyden voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyliilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Englanti globaalina kielenä

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin. Lisäksi asetetaan tavoitteet kielen opiskelulle, arvioidaan omaa kielitaitoa ja täydennetään kieliprofiilia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Pyrkimys minäpystyvyyden kasvattamiseen, empatian ja hyvien tapojen harjaannuttamiseen vuorovaikutustaitoja kehittämällä. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä erilaisissa kommunikaatiotilanteissa.

Hyvinvointiosaaminen

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan hyvinvoinnin ja minäpystyvyyden kasvun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

VKA01VKA02

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat oman kieli-identiteetin hahmottaminen, oppimisstrategioiden haltuun ottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja hyvinvointiosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson aikana opiskelija aloittaa kieliprofiilin kokoamisen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen (4 op) VKENA01VKENA02, valtakunnallinen pakollinen

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi.

7.20.2. Espanja (EAA)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävästä tulevaisuudesta rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (EAA01EAA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kielenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan espanjan erikoismerkkien käyttöä eri ohjelmilla

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyliilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- Opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja ihmisiin tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Samalla opiskelija kehittää omaa kulttuuri-identiteettiään.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä monipuolisesti erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen (4 op) EAA1, EAA2, pakolliset opinnot

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (EAA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään eri lähteitä tutustuakseen kohdekielisiin teksteihin, äänitteisiin ja videoihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisun identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- Pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään vantaalaista monikulttuurisuutta tutustuttaessa kielialueen eri kulttuureihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään maailman kielten joukossa. Samalla opiskelijan ymmärrys eri kulttuureista kasvaa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kerää varmuutta olla vuorovaikutuksessa kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op) EAA3, pakolliset opinnot

Opintojakson aikana tutustutaan ranskankielisten maiden kulttuurien eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Numeroarviointi.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (EAA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu kohdekielisiin medioihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää ajankohtaisia uutisia ja niiden taustoja kasvaa sanavaraston kehittymisen myötä. Opiskelijan kasvattaa taitoaan osallistua keskusteluun yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, oman mielipiteen tuottaminen kohdekielellä sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli vaikuttamisen välineenä (2 op) EAA4, pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista espanjan kielellä. Opintojakson aikana tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehitetään taitoa ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella.

Numeroarviointi.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (EAA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan tietotekniikkaan liittyvä sanavarasto kasvaa

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää yleistajuisia tieteellisiä tekstejä kehittyä ja ympäristöönsä ja eettisiin valintoihin liittyvä sanavarasto kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, ja kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op) EAA5, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (EAA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*

- *rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.*

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan oppii tuntemaan kohdemaiden koulu- ja koulutusjärjestelmiä ja vertailemaan suomalaista työkulttuuria kohdekielisten maiden työkulttuureihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat opiskelu- ja työelämään liittyvän sanaston oppiminen ja oma kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op) EAA6, pakolliset opinnot

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (EAA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija pohtii kestävän kehityksen teemoja samalla laajentaen sanavarastoaan.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Globaalin vastuun kysymyksiin syventyminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija käsittelee kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op) EAA7, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso harjaannuttaa opiskelijan kykyä osallistua ympäristöä ja kestäväää elämäntapaa koskeviin keskusteluihin. Näkökulma on sekä opiskelijan omassa arjessa että globaaleissa kysymyksissä. Tavoitteena on kehittää opiskelijan tiedonhankintataitoja, kykyä ymmärtää syy-seuraussuhteita sekä tuottaa opintojakson teeman mukaista kirjallista ja suullista asiatekstiä.

Numeroarviointi.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (EAA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan
- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta eri aihealueisiin liittyen ja valmistautuu valtakunnalliseen suulliseen kokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

- vahvistetaan suullista osaamista eri aihepiireihin liittyen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään aiemmin oppimaansa kielialainesta erilaisissa suullisissa vuorovaikutustilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opiskelija saa erillisen arvosanan valtakunnallisesta suullisesta kokeesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (2 op) EAA8, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi.

7.20.3. Espanja (EAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kielenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (EAB301)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu kohdekielisten maiden kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden romaanisen kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op) EAB31, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opintojakson aikana harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 2, 2 op (EAB302)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista teknologiaa hyväksikäyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op) EAB32, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 3, 2 op (EAB303)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja espanjalaista koulusysteemiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaan ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) EAB33, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi

Perustaso 1, 2 op (EAB304)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu nettisanakirjoihin ja tiedonhakuun espanjaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen

sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op) EAB34, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on pohtia kohdekielen maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaan tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi

Perustaso 2, 2 op (EAB305)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua espanjaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tunteuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) EAB35, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi.

Perustaso 3, 2 op (EAB306)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin kohdekielisten maiden kulttuurien ja hän tunnistaa maiden merkittävimpiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti kohdekielisten maiden kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) EAB36, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessa. Tutustutaan kohdekielisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Numeroarviointi.

Perustaso 4, 2 op (EAB307)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) EAB37, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi.

Perustaso 5, 2 op (EAB308)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävän elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) EAB38, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on oppia kertomaan luonnosta ja luonnonilmiöistä, kestävästä elämäntavasta sekä maahan- ja maastamuuton syistä ja seurauksista ja rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista.

Numeroarviointi.

Yo-kertaus, 2 op (EAB309)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tekstinymmärtämisen taitoja, laajentaa sanavarastoa, kerrata keskeistä kielioppia, harjoitella kuullunymmärtämistä ja oman tekstin tuottamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

opiskelija harjaantuu ymmärtämään ja analysoimaan monipuolisesti eri aloja käsitteleviä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä preliminäärikoe.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yo-kertaus (2 op) EAB39, Koulukohtainen valinnainen opintojakso

Opintojakson tehtävänä on syventää tekstinymmärtämisen taitoja, laajentaa sanavarastoa, kerrata keskeistä kielioppia, harjoitella kuullunymmärtämistä ja oman tekstin tuottamista. Pääpaino on ylioppilaskirjoituksiin valmentautumisessa.

Numeroarviointi

7.20.4. Italia (IAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (IAB301)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu kohdekielisen maan kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää millaisia mahdollisuuksia yhden romaanisen kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op) IAB31, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opintojakson aikana harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi

Perustason alkeet 2, 2 op (IAB302)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista teknologiaa hyväksikäyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op), IAB32 valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi

Perustason alkeet 3, 2 op (IAB303)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja italialaista koulusysteemiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaan ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) IAB33, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla harjoitellaan tavanomaisia asiointitilanteita ja muita arjen sosiaalisen kohtaamisen tilanteita. Aihepiireinä vapaa-aika, harrastukset ja koulu.

Numeroarviointi

Perustaso 1, 2 op (IAB304)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu nettisanakirjoihin ja tiedonhakuun italiaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op) IAB34, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana tutustutaan kohdemaan tapoihin ja perinteisiin sekä verrataan niitä oman maan kulttuuriin. Harjoitellaan tiedonhakua italiaksi.

Numeroarviointi.

Perustaso 2, 2 op (IAB305)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua italiaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) IAB35, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa omien mielipiteiden ja tuntemuksien ilmaisua sekä aktiivisen kuuntelun taitoa. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi

Perustaso 3, 2 op (IAB306)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaihteita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin kohdekielisen maan kulttuuriin ja hän tunnistaa sen merkittävimpiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti kohdekielisen maan kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) IAB36, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan italialaisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään kohdekieltä itseään kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.

Numeroarviointi.

Perustaso 4, 2 op (IAB307)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) IAB37, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi.

Perustaso 5, 2 op (IAB308)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävän elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) IAB38, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on oppia kertomaan luonnosta ja luonnonilmiöistä, kestävästä elämäntavasta sekä maahan- ja maastamuuton syistä ja seurauksista ja rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista.

Numeroarviointi

Yo-kertaus, 2 op (IAB309)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tekstinymmärtämisen taitoja, laajentaa sanavarastoa, kertaa keskeistä kieliooppia sekä harjoittelee kuullunymmärtämistä ja oman tekstin tuottamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

opiskelija harjaantuu ymmärtämään ja analysoimaan monipuolisesti eri aloja käsitteleviä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä preliminäärikoe.

Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yo-kertaus (2 op) koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää tekstinymmärtämisen taitoja, laajentaa sanavarastoa, kerrata keskeistä kieliooppia, harjoitella kuullunymmärtämistä ja oman tekstin tuottamista. Pääpaino on ylioppilaskirjoituksiin valmentautumisessa.

Suoritusmerkintä.

7.20.5. Kiina (KIB3)

Oppiaineen tehtävä

Aasian ja Afrikan kielillä tarkoitetaan maailman valtakieliiä, kuten japania, kiinaa ja arabiaa, joissa käytetään monenlaisia kirjoitusjärjestelmiä.

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliointoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Opetus auttaa opiskelijaa muodostamaan käsityksen kohdekielen eurooppalaisista kielistä poikkeavista erityispiirteistä sekä kehittämään kohdekielen kirjoitusmerkistön hallinnassa.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suullisen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmisiin sekä tieteen- ja tiedonaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (KIB301)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKAAB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin ja hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *tutustuu vähitellen kirjaimistoon ja kirjoitusmerkkeihin ja harjoittelee niiden tunnistamista ja lukemista*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu kiinankielisten maiden kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla. Tutustutaan pinyin -kirjoitukseen sekä vähitellen kirjoitusmerkkeihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu mandariinikiinan asemaan maailmassa, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään maailman kielten joukossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen

sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op), KIB31 valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opintojakson aikana harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 2, 2 op (KIB302)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKAAB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *harjoittelee kirjoittamaan lisää*
- *tutustuu mahdollisuuksien mukaan siihen, kuinka kieltä kirjoitetaan digitaalisilla työvälineillä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista sekä pinyinillä että kirjoitusmerkein teknologiaa apuna käyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op) KIB32, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 3, 2 op (KIB303)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKAAB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *harjoittelee kirjoittamista ja omien lyhyiden tekstien tuottamista turvautuen tarpeen mukaan digitaalisiin työvälineisiin.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet (arjessa), tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja kiinalaista koulujärjestelmää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaiden ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) KIB33, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi.

Perustaso 1, 2 op (KIB304)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKAAB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *kehittää kirjoitustaitoaan*
- *oppii hyödyntämään perinteisiä ja digitaalisia sanakirjoja ja sanastoja.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu sähköisiin sanakirjoihin ja tiedonhakuun kiinaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurieroja vertailua

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op) KIB34, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on pohtia mandariinikiinan maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaiden tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi.

Perustaso 2, 2 op (KIB305)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKAAB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 (puhuttu kieli) ja A1.2 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua kiinaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tunteuksiaan ja mielipiteitään kiinaksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) KIB35, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi.

Perustaso 3, 2 op (KIB306)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKAAB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.2 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti
- jatkaa omien tekstien tuottamista sekä käsin kirjoittaen että digitaalisia työvälineitä hyödyntäen.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta
- ajankohtaiset kulttuurialueet
- luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin kiinankieliseen kulttuuriin ja hän tunnistaa merkittävimpiä kiinankielisiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti kiinankieliseen kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) KIB36, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kiinaa itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessa. Tutustutaan kiinankielisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Numeroarviointi.

Perustaso 4, 2 op (KIB307)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKAAB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.3 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämää ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämää ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen

sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) KIB37, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi.

Perustaso 5, 2 op (KIB308)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKAAB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.3 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan lukemaan kirjoitusmerkeillä kirjoitettuja tekstejä esimerkiksi lyhyitä uutisia.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävä elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) KIB38, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on oppia kertomaan luonnosta ja luonnonilmiöistä, kestävästä elämäntavasta sekä maahan- ja maastamuuton syistä ja seurauksista ja rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista.

Numeroarviointi.

7.20.6. Ranska (RAA)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (RAA01RAA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan ranskan erikoismerkkien käyttöä eri ohjelmilla

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätäylyt erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- Opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä monipuolisesti erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja ihmisiin tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Samalla opiskelija kehittää omaa kulttuuri-identiteettiään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA01RAA02 Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen (4 op) VKA1, VKA2, pakolliset opinnot

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään eri lähteitä tutustuakseen kohdekielisiin teksteihin, äänitteisiin ja videoihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- Pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään vantaalaista monikulttuurisuutta tutustuttaessa kielialueen eri kulttuureihin.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kerää varmuutta olla vuorovaikutuksessa kohdekielellä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään maailman kielten joukossa. Samalla opiskelijan ymmärrys eri kulttuureista kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA03 Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op) VKA3, pakolliset opinnot

Opintojakson aikana tutustutaan ranskankielisten maiden kulttuurien eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Numeroarviointi.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu kohdekielisiin medioihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää ajankohtaisia uutisia ja niiden taustoja kasvaa sanavaraston kehittymisen myötä. Opiskelijan kasvattaa taitoaan osallistua keskusteluun yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, oman mielipiteen tuottaminen kohdekielellä sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA04 Kieli vaikuttamisen välineenä (2 op) VKA4, pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista ranskan kielellä. Opintojakson aikana tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehitetään taitoa ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella.

Númeroarviointi.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan tietotekniikkaan liittyvä sanavarasto kasvaa

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää yleistajuisia tieteellisiä tekstejä kehittyä ja ympäristöön ja eettisiin valintoihin liittyvä sanavarasto kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, ja kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA05 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op) VKA5, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan oppii tuntemaan kohdemaiden koulu- ja koulutusjärjestelmiä ja vertailemaan suomalaista työkulttuuria kohdekielisten maiden työkulttuureihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat opiskelu- ja työelämään liittyvän sanaston oppiminen ja oma kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA06 Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op) VKA6, pakolliset opinnot

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija pohtii kestävä kehityksen teemoja samalla laajentaen sanavarastoaan.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä

- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija käsittelee kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

Hyvinvointiosaaminen

Globaalin vastuun kysymyksiin syventyminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA07 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op) VKA7, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso harjaannuttaa opiskelijan kykyä osallistua ympäristöä ja kestävä elämäntapaa koskeviin keskusteluihin. Näkökulma on sekä opiskelijan omassa arjessa että globaaleissa kysymyksissä. Tavoitteena on kehittää opiskelijan tiedonhankintataitoja, kykyä ymmärtää syy-seuraussuhteita sekä tuottaa opintojakson teeman mukaista kirjallista ja suullista asiatekstiä.

Numeroarviointi.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*

- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta eri aihealueisiin liittyen ja valmistautuu valtakunnalliseen suulliseen kokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

- vahvistetaan suullista osaamista eri aihepiireihin liittyen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään aiemmin oppimaansa kielialainesta erilaisissa suullisissa vuorovaikutustilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opiskelija saa erillisen arvosanan valtakunnallisesta suullisesta kokeesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAA08 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op) VKA8, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi

7.20.7. Ranska (RAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (RAB301)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu ranskankielisten maiden kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden romaanisen kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op) RAB31, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opintojakson aikana harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi

Perustason alkeet 2, 2 op (RAB302)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista teknologiaa hyväksikäyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op) RAB32, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi

Perustason alkeet 3, 2 op (RAB303)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja ranskalaista koulujärjestelmää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaiden ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) RAB33, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi

Perustaso 1, 2 op (RAB304)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu sähköisiin sanakirjoihin ja tiedonhakuun ranskaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op) RAB34, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena pohtia ranskan maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaiden tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi

Perustaso 2, 2 op (RAB305)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua ranskaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään ranskaksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) RAB35, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi

Perustaso 3, 2 op (RAB306)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaihteita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin ranskankielisten maiden kulttuureihin ja hän tunnistaa maiden merkittävimpiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti ranskankielisten maiden kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) RAB36, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana rohkaistaan opiskelijaa käyttämään ranskaa itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessa. Tutustutaan ranskankielisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Numeroarviointi

Perustaso 4, 2 op (RAB307)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) RAB37, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi

Perustaso 5, 2 op (RAB308)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävän elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) RAB38, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista. Jakson aikana vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Numeroarviointi

7.20.8. Saksa (SAA)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen, 4 op (SAA01SAA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määritellyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan saksan erikoismerkkien käyttöä eri ohjelmilla

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen*
- *tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta*
- *monikielisyys voimavarana*
- *erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen*
- *toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- *kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus*
- *rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana*
- *puhujien eri taustat ja statusvaikutukset*
- *kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin*
- *viestintätäytylit erilaisissa medioissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä monipuolisesti erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja ihmisiin tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Samalla opiskelija kehittää omaa kulttuuri-identiteettiään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelutaidot ja vuorovaikutusosaaminen (4 op) VKA1, VKA2, valtakunnalliset pakolliset opinnot

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään eri lähteitä tutustuakseen kohdekielisiin teksteihin, äänitteisiin ja videoihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- Pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään vantaalaista monikulttuurisuutta tutustuttaessa kielialueen eri kulttuureihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kerää varmuutta olla vuorovaikutuksessa kohdekielellä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään maailman kielten joukossa. Samalla opiskelijan ymmärrys eri kulttuureista kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op) VKA3, valtakunnalliset pakolliset opinnot

Opintojakson aikana tutustutaan saksankielisten maiden kulttuurien eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä.

Numeroarviointi.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu kohdekielisiin medioihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää ajankohtaisia uutisia ja niiden taustoja kasvaa sanavaraston kehittymisen myötä. Opiskelijan kasvattaa taitoaan osallistua keskusteluun yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, oman mielipiteen tuottaminen kohdekielellä sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli vaikuttamisen välineenä (2 op) VKA4, pakolliset opinnot

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista saksan kielellä. Opintojakson aikana tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehitetään taitoa ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella.

Numeroarviointi.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan tietotekniikkaan liittyvä sanavarasto kasvaa.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää yleistajuisia tieteellisiä tekstejä kehittyä ja ympäristöön ja eettisiin valintoihin liittyvä sanavarasto kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, ja kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op) VKA5, pakolliset opinnot

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.*

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan oppii tuntemaan kohdemaiden koulu- ja koulutusjärjestelmiä ja vertailemaan suomalaista työkulttuuria kohdekielisten maiden työkulttuureihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat opiskelu- ja työelämään liittyvän sanaston oppiminen ja oma kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op) VKA6, pakolliset opinnot

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työnteokseen liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija pohtii kestävä kehityksen teemoja samalla laajentaen sanavarastoaan.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä

- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija käsittelee kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

Hyvinvointiosaaminen

Globaalin vastuun kysymyksiin syventyminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op) VKA7, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso harjaannuttaa opiskelijan kykyä osallistua ympäristöä ja kestävä elämäntapaa koskeviin keskusteluihin. Näkökulma on sekä opiskelijan omassa arjessa että globaaleissa kysymyksissä. Tavoitteena on kehittää opiskelijan tiedonhankintataitoja, kykyä ymmärtää syy-seuraussuhteita sekä tuottaa opintojakson teeman mukaista kirjallista ja suullista asiatekstiä.

Numeroarviointi.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*

- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta eri aihealueisiin liittyen ja valmistautuu valtakunnalliseen suulliseen kokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

- vahvistetaan suullista osaamista eri aihepiireihin liittyen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään aiemmin oppimaansa kielialainesta erilaisissa suullisissa vuorovaikutustilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuu vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opiskelija saa erillisen arvosanan valtakunnallisesta suullisesta kokeesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (2 op) VKA8, valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, sekä tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Numeroarviointi.

Yo-kertaus, 2 op (SAA09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaan keskeisiä rakenteita ja laajentaa sanastoa sekä tekee yo-tehtäviä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietämystään saksankielisten maiden kulttuurista ja kielen eri rekistereistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija syventää kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsitteleviin teksteihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu opiskelijan opintojakson aikana tekemiin erityyppisiin tehtäviin. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät ja opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yo-kertaus (2 op), koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opintojakso on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville SAA- ja SAB-abiturienteille. Kerrataan keskeinen kieliooppi, laajennetaan sanastoa sekä tehdään yo-tehtäviä. Opintojakso päättyy preliminäärikokeeseen.

Suoritusmerkintä.

7.20.9. Saksa (SAB2)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista

tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 3, 2 op (SAB201)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB21), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu kohdekielisten maiden kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta hankkimallaan kielitaidolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden germaanisen kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen

sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) SAB21, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana kerrataan ja vahvistetaan perusrakenteita ja -sanastoa ja harjoitellaan suullista ilmaisua. Numeroarviointi

Perustaso 1, 2 op (SAB202)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB22), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista teknologiaa hyväksikäyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op) SAB22, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita. Numeroarviointi.

Perustaso 2, 2 op (SAB203)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB23), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja saksalaista koulusysteemiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaan ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) SAB23, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi.

Perustaso 3, 2 op (SAB204)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB24), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu nettisanakirjoihin ja tiedonhakuun saksaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) SAB24, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on pohtia kohdekielen maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaan tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi.

Perustaso 4, 2 op (SAB205)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB25), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua saksaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) SAB25, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi.

Perustaso 5, 2 op (SAB206)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin kohdekielisten maiden kulttuurien ja hän tunnistaa maiden merkittävimpiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti kohdekielisten maiden kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja gloaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) SAB26, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessa. Tutustutaan kohdekielisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Numeroarviointi.

Perustason jatko 1, 2 op (SAB207)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 1, 2 op (VKB27), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 1

- *erilaiset asuinympäristöt*
- *kestävä elämäntapa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason jatko 1 (2 op) SAB27, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi.

Perustason jatko 2, 2 op (SAB208)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 2, 2 op (VKB28), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 2

- *kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö*
- *tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin*
- *kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävän elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason jatko 2 (2 op) SAB28, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on oppia kertomaan luonnosta ja luonnonilmiöistä, kestävästä elämäntavasta sekä maahan- ja maastamuuton syistä ja seurauksista ja rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista.

Numeroarviointi.

Yo-kertaus, 2 op (SAB209)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kerta keskeisiä rakenteita ja laajentaa sanastoa sekä tekee yo-tehtäviä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija syventää kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsitteleviin teksteihin.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietämystään saksankielisten maiden kulttuurista ja kielen eri rekistereistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu opiskelijan opintojakson aikana tekemiin erityyppisiin tehtäviin. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät ja opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yo-kertaus (2 op) SAB29, koulukohtaiset soveltavat opinnot

Opintojakso on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville SAA- ja SAB-abiturienteille. Kerrataan keskeinen kieliooppi, laajennetaan sanastoa sekä tehdään yo-tehtäviä. Opintojakso päättyy preliminäärikokeeseen.

Suoritusmerkintä.

7.20.10. Saksa (SAB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (SAB301)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu kohdekielisten maiden kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä erilaisia vuorovaikutustilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden germaanisen kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op) VKB31, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan. Opintojakson aikana harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 2, 2 op (SAB302)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista teknologiaa hyväksikäyttäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op) VKB32, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi.

Perustason alkeet 3, 2 op (SAB303)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vertailee suomalaista ja saksalaista koulusysteemiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kohdemaan ja suomalaisen kulttuurin vertailu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op) VKB33, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi.

Perustaso 1, 2 op (SAB304)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu nettisanakirjoihin ja tiedonhakuun saksaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan ja oppii kertomaan oman maansa tavoista ja perinteistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 1 (2 op), VKB34 Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on pohtia kohdekielen maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaan tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi.

Perustaso 2, 2 op (SAB305)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee tiedonhakua saksaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan mielipiteenilmaisua, otetaan esille opiskelijan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 2 (2 op) VKB35, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi.

Perustaso 3, 2 op (SAB306)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaihteita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu syvemmin kohdekielisten maiden kulttuurien ja hän tunnistaa maiden merkittävimpiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti kohdekielisten maiden kulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen ja globaali- ja kulttuuriosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 3 (2 op) VKB36, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessa. Tutustutaan kohdekielisen kulttuurin eri osa-alueisiin.

Numeroarviointi.

Perustaso 4, 2 op (SAB307)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee kertomaan tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee työelämään ja jatko-opintoihin liittyviä taitoja ja sanastoa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 4 (2 op) VKB37, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.

Numeroarviointi.

Perustaso 5, 2 op (SAB308)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjoittelee kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsittelevään aineistoon.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii kestävän elämäntavan kysymyksiä oman elämänsä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristöosaaminen ja hyvinvointiosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustaso 5 (2 op) VKB38, Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson tavoitteena on oppia kertomaan luonnosta ja luonnonilmiöistä, kestävästä elämäntavasta sekä maahan- ja maastamuuton syistä ja seurauksista ja rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista.

Numeroarviointi.

Yo-kertaus, 2 op (SAB309)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaa keskeisiä rakenteita ja laajentaa sanastoa sekä tekee yo-tehtäviä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija syventää kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa ja tutustuu aihepiiriä käsitteleviin teksteihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietämystään saksankielisten maiden kulttuurista ja kielen eri rekistereistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu opiskelijan opintojakson aikana tekemiin erityyppisiin tehtäviin. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät ja opiskelijan tavoitteellinen ja aktiivinen työskentely.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakso on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville SAA- ja SAB-abiturienteille. Kerrataan keskeinen kieliooppi, laajennetaan sanastoa sekä tehdään yo-tehtäviä. Opintojakso päättyy preliminäärikokeeseen.

Suoritusmerkintä.

7.20.11. Venäjä (VEA)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot

Kieli-identiteetti ja vuorovaikutus globaalissa maailmassa, 4 op (VEA01VEA02)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määritellyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- varmistetaan että opiskelija osaa käyttää kyrillisiä kirjaimia tietokoneella ja puhelimessa
- Opiskelijoita kannustetaan hyödyntämään Pietarin läheisyyttä harjoitella venäjän kieltä ja tutustua venäläiseen kulttuuriin opintojen aikana

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- • Opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kohdekielellä monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja ihmisiin tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Samalla opiskelija kehittää omaa kulttuuri-identiteettiään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kieli- ja vuorovaikutustaitojaan ja tutustuu erilaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana harjoitellaan ääntämistä ja kerrataan perussanastoa ja -rakenteita tutustuen samalla toisiin opiskelijoihin sekä kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin.

Numeroarviointi

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VEA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii käyttämään eri lähteitä tutustuakseen kohdekielisiin teksteihin, äänitteisiin ja videoihin.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- Pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään vantaalaista monikulttuurisuutta tutustuttaessa kielialueen eri kulttuureihin.
- Myös Pietarin läheisyys tarjoaa mahdollisuuden harjoitella venäjän kieltä ja tutustua venäläiseen kulttuuriin opintojen aikana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kerää varmuutta olla vuorovaikutuksessa kohdekielellä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden kielen osaaminen avaa muiden kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään maailman kielten joukossa. Samalla opiskelijan ymmärrys eri kulttuureista kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tutustutaan venäläisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Tavoitteena on pystyä tekemään omia tulkintoja ja tuottamaan tekstiä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä. Opintojaksossa voidaan tehdä laajahko luovan ilmaisun tuotos. Numeroarviointi.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VEA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu venäjänkieliseen mediaan

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- • Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää ajankohtaisia uutisia ja niiden taustoja kasvaa sanavaraston kehittymisen myötä. Opiskelijan kasvattaa taitoaan osallistua keskusteluun yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, oman mielipiteen tuottaminen kohdekielellä sekä vuorovaikutusosaaminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tarkastellaan osallisuuden, aktiivisen toimijuuden ja demokratian rakentumista venäjän kielellä. Opintojakson aikana tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin, kehitetään taitoa ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella.

Numeroarviointi.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VEA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan tietotekniikkaan liittyvä sanavarasto kasvaa

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan taito ymmärtää yleistajuisia tieteellisiä tekstejä kehittyä ja ympäristöön ja eettisiin valintoihin liittyvä sanavarasto kasvaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat tekstin ja puheen ymmärtäminen, ja kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja. Tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia tai hahmotella ratkaisuja itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Numeroarviointi.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VEA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.
- Opiskelijoita kannustetaan tutustumaan Pietarin tarjoamiin jatkokoulutusmahdollisuuksiin.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

- Oppitunnit rytmitetään ja tauotetaan opiskelu- ja vuorovaikutustilanteiden luonnollisen rytmin mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan oppii tuntemaan venäläistä koulujärjestelmää ja vertailemaan suomalaista työkulttuuria venäläiseen työkulttuuriin

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuvat opiskelu- ja työelämään liittyvän sanaston oppiminen ja oma kirjallinen tuotos.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona, pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija vahvistaa tietämystään työelämän aihepiiriin liittyvistä tekstilajeista ja kehittää kielitaitoaan erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä - myös muodollisissa - vuorovaikutustilanteissa ja asiayhteyksissä.

Numeroarviointi.

7.20.12. Venäjä (VEB3)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolla erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin. Myös Pietarin läheisyys tarjoaa mahdollisuuden harjoitella venäjän kieltä ja tutustua venäläiseen kulttuuriin opintojen aikana ja opiskelijoita kannustetaan tutustumaan Pietarin tarjoamiin jatkokoulutusmahdollisuuksiin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-

opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Opintojaksot

Venäjän alkeet 1, 2 op (VEB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija pystyy lukemaan kyrillisillä kirjaimilla kirjoitettua tekstiä.
- Opiskelijoita ohjataan asentamaan kyrillinen näppäimistö tietokoneelleen ja puhelimelleen, ja kannustetaan käyttämään mm. sanastoa harjoittavia sovelluksia myös vapaa-aikanaan.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

Laja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta vähäisellä kielitaidolla, häntä rohkaistaan käyttämään uutta kieltä virheistä huolimatta ja kompensoimaan puuttuvaa kielitaitoa. Hän myös tutustuu venäläisiin kohteliaisuussääntöihin ja kulttuurien välisiin eroihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää minkälaisia mahdollisuuksia yhden slaavilaisen kielen osaaminen avaa muiden slaavilaisten kielten osaamiseen, samalla hän kasvattaa ymmärrystään omasta identiteetistään ja äidinkielestään eurooppalaisten kielten joukossa,

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Numeroarviointi

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan venäjän kieleen ja kulttuuriin ja venäjän kielen asemaan maailmassa. Opintojakson aikana opiskellaan kyrilliset kirjaimet ja harjoitellaan tavanomaisia viestintätilanteita ja ilmauksia.

Numeroarviointi

Venäjän alkeet 2, 2 op (VEB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija huomaa Pietarin läheisyyden tarjoamat mahdollisuuden harjoitella venäjän kieltä ja tutustua venäläiseen kulttuuriin opintojen aikana.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjoittelee viestien kirjoittamista kyrillisillä kirjaimilla teknologiaa hyväksikäyttäen.
- Opiskelija tutustuu myös venäjän kaunokirjaimiin ja ymmärtää kaunokirjoituksen merkityksen venäläisessä kulttuurissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutusosaamistaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa omaa identiteettiään vieraalla kielellä, kertomaan esimerkiksi kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana harjoitellaan oman lähipiirin ja arjen kuvailua, sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Numeroarviointi

venäjän alkeet 3, 2 op (VEB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää edelleen vuorovaikutustaitojaan, hän oppii poimimaan olennaisimmat tiedot kuulemastaan ja lukemastaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija vertailee suomalaista ja venäläistä koulusysteemiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana harjoitellaan kohtaamisia tavanomaisissa asiointitilanteissa. Aihepiireinä vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

Numeroarviointi

venäjän perusopinnot 1, 2 op (VEB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija pystyy jo sujuvasti käyttämään kyrillistä näppäimistöä ja tutustuu nettisanakirjoihin ja tiedonhakuun venäjäksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on pohtia kohdekielen maantieteellistä levinneisyyttä sekä tutustua kohdemaan tapoihin ja perinteisiin ja verrata niitä oman maan kulttuuriin.

Numeroarviointi

venäjän perusopinnot 2, 2 op (VEB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii liikunnan ja terveyden merkitystä omassa elämässään

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa sekä mielipiteen ilmaisua. Aihepiireinä hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Numeroarviointi

venäjän perusopinnot 3, 2 op (VEB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttaan omien mielenkiinnonkohteidensa pohjalta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja. Opiskelija tutustuu syvemmin venäläiseen kulttuuriin ja hän tunnistaa merkittävimpiä venäläisiä kirjailijoita, taiteilijoita, esiintyjiä ja heidän teoksiaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

-Opintojaksossa tutustutaan venäläisen kulttuurin eri osa-alueisiin. Opiskelijat tutkivat itseään kiinnostavia kulttuuriaiheita ja tekevät oman venäjänkielisen tuotoksen.

Numeroarviointi

venäjän perusopinnot 4, 2 op (VEB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

opiskelija harjoittelee vuorovaikutusta muodollisemmissa opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallisen osaamisen myötä opiskelija sisäistää yritteliään ja uudistumishenkisen asenteen eri elämänalueilla. Hän harjaantuu suunnittelemaan tulevaisuuttaan avarakatseisesti sekä rohkaistuu ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia. Yhteiskunnallinen osaaminen tukee opiskelijaa hänen suuntautuessaan jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaistoimintaan

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Samalla pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia.
Numeroarviointi

venäjän perusopinnot 5, 2 op (VEB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aihepiirejä tarkastellaan niin vantaalaisesta kuin maailmanlaajuisesta näkökulmasta. Hyödynnetään haastavampia tekstejä, esimerkiksi uutisia ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään ja opiskelija vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta ja tarpeellisuutta ja merkittävyyttä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa luetaan ja tulkitaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä ajankohtaisista aiheista ja vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin. Numeroarviointi

Pojehali! Keskustelua ja kulttuuria, 2 op (VEB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on lisätä opiskelijan Venäjä-tietoutta ja kulttuurin tuntemusta, opiskelija tutustuu Venäjään matkailumaana.
- Opiskelija harjoittelee selviytymistä venäläisen puhekuemppanin kanssa ja pyrkii toimimaan autenttisesti ympäristössä. Opiskelija oppii perusasioita Venäjän maasta, kulttuurista ja tavoista sekä harjoittelee puhumista aidoissa arkipäivän tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson toteuttaminen ja sisältö sovitaan lukuvuoden alussa. Voidaan toteuttaa yhteistyössä Espoonlahden lukion kanssa. Suoritusajankohta 1. tai 2.vuoden kevät (jaksot: 4 ja 5)
- opintojaksoon sisältyy Pietarin matka, jonka opiskelijat maksavat itse

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään vähäistäkin kielitaitoa arkisissa kohtaamisissa venäjänkielisten kanssa ja hyödyntämään kaikkea kielitaitoaan kommunikointiin, sekä kommunikoidaan omalla äidinkielellä suomen kieltä vain vähän osaavien kanssa. Opiskelija saa kokemuksia toiminnasta viestien ja merkitysten välittämisestä kieli- ja kulttuurirajoja ylittävässä vuorovaikutuksessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu venäläiseen kulttuuriin, arkkitehtuuriin, yhteiskuntaan, ihmisiin ja hän harjaantuu huomaamaan suomalaisen ja venäläisen kulttuurin eroja ja yhtäläisyyksiä ja ymmärtämään kulttuurista moninaisuutta.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii huolehtimaan omasta ja muiden turvallisuudesta vieraassa ympäristössä ja hän oppii sietämään epävarmuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelija osallistuu opintojakson ja opintoretken suunnitteluun ja tekee matkan päätteeksi yhdessä sovitun raportin matkasta. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pojehali! Keskustelua ja kulttuuria (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Venäjän keskustelu- ja kulttuuriopintojakso, jonka tehtävänä on lisätä opiskelijan Venäjä-tietoutta ja kulttuurin tuntemusta ja opiskelija tutustuu Venäjään matkailumaana. Opintojaksoon sisältyy Pietarin matka, jonka opiskelijat maksavat itse, sekä ennakkotehtävät ja matkan raportointi. Suoritetaan 1. tai 2. vuoden keväällä.

Suoritusmerkintä

7.21. Yhteiskuntaoppi (YH)

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä sekä valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä.

Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, niiden arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa opiskelijan talousosaamista ja oikeudellista ymmärrystä sekä kannustaa aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lähtökohtana on omakohtaisen kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedon hankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Yhteiskuntaopin opetuksen arvopohjassa korostuvat demokratian peruslähtökohdat, kuten tasa-arvo, sosiaalinen vastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mielipiteen vapaus ja aktiivinen kansalaisuus sekä työn ja yrittäjyyden arvostaminen.

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettisesti toimivaksi, aktiiviseksi ja vastuuntuntoiseksi demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan **hyvinvointiosaamista** vahvistamalla oman elämän ja taloudenhallinnan taitoja sekä syventämällä oikeudellista ymmärrystä. Oppiaine syventää opiskelijan sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi tukien **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan monilukutaitoa digiajassa vahvistamalla hänen kykyään valita, tulkita kriittisesti ja soveltaa tutkimuspohjaista tietoa. Se vahvistaa yhteiskunnallisia ja kriittisiä teksti- ja argumentointitaitoja. Oppiaine rohkaisee opiskelijaa toimimaan monialaisessa yhteistyössä sekä yhdistelemään asioita uudella tavalla jatkuvan oppimisen periaatteen sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Yhteiskuntaopin opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan korkeakouluyhteistyötä.

Yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaineena yhteiskuntaoppi edistää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Opiskelijaa harjaannutetaan toimimaan monitulkintaisen informaation ja informaatiovaikuttamisen maailmassa. Oppiaine syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla demokratiataitoja. Se kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttamaan turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävä tulevaisuuden edistämiseen Suomen ja EU:n kansalaisena sekä globaalisti. Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Yhteiskuntaoppi korostaa yksilön arvolähtöistä ja eettistä toimintaa yhteiseksi hyväksi sosiaalinen vastuu mukaan lukien. Oppiaine syventää ymmärrystä kiertotalouden periaatteista ja kestävästä kuluttajuudesta lähiympäristössä ja globaalisti. Näin yhteiskuntaoppi vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista**.

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista** vahvistamalla kansainvälisyysvalmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta sekä syventämällä ymmärrystä kulttuurisesta ja katsomuksellisesta moninaisuudesta. Oppiaine harjaannuttaa opiskelijaa eettiseen toimijuuteen globaalissa media- ja teknologiaympäristössä.

Tavoitteet

Yhteiskuntaopin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät yhteiskuntaopin merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä yhteiskunnallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy rakentamaan vastuuntuntoisen, demokraattisen, tasa-arvoa kunnioittavan ja moninaisuutta ymmärtävän yhteiskuntakäsityksen
- ymmärtää omien yhteiskunnallisten käsitystensä muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä
- motivoituu syventämään kiinnostustaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ymmärrystään niiden merkityksellisyydestä.

Yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee yhteiskuntaa koskevan tiedon muodostumisen perusteet sekä hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen käsitteistön

- tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän, oikeusjärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja niiden taustalla vaikuttaneen historiallisen kehityskulun sekä osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa muuttuvan demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla ja on motivoitunut toimimaan aktiivisena ja vastuullisena kansalaisena kestävän kehityksen mukaisesti.

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy hankkimaan monipuolista yhteiskunnallista ja taloudellista ajankohtaista aineistoa eri lähteistä myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti sanallista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- osaa muodostaa monipuolisesti perusteltuja näkemyksiä arvosidonnaisista ja kiistanalaisista yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä
- osaa eritellä moniulotteisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välisiä yhteyksiä, vertailla yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen vaihtoehtoja sekä arvioida yhteiskunnallisten päätös- ja toimintavaihtoehtojen erilaisia motiiveja ja vaikutuksia eri väestöryhmien ja ympäristön kannalta.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute tukee opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja osaamisestaan sekä kehittämään omia työskentelytapojaan yhteiskunnalliselle ajattelulle ominaisten tietojen ja taitojen saavuttamiseksi.

Yhteiskuntaopin arvioinnin keskeisiä kohteita ovat yhteiskunnalliselle ajattelulle ja toiminnalle keskeisten tietojen ja taitojen hallinta: taito ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja.

Arviointi kohdistuu yhteiskunnallisen tiedon käsittelyn taitoihin, kuten taitoon hakea tietoa erilaisista lähteistä, erotella olennainen tieto epäolennaisesta sekä käyttää sitä perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä. Arvioinnissa otetaan huomioon taidot hankkia, ymmärtää, analysoida, arvioida ja soveltaa yhteiskunnallista tietoa, muodostaa siitä jäsentyneitä kokonaisuuksia sekä tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Arviointi perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa oppimaansa.

Opintojaksot

Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH01)

Opintojakson moduulit

- Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1), Pakollinen

Tavoitteet

Suomalainen yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä
- ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet

- *tuntee kansalaisen perusoikeudet, vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta*
- *tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa*
- *osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista*
- *pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyttisesti erilaisista näkökulmista*
- *osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta*
- *osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Yhteiskuntaopin opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Suomalainen yhteiskunta

Suomen yhteiskunnan rakenne

- *Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne*
- *väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät*

Demokratia ja oikeusvaltio

- *ihmisoikeudet, kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet*
- *oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta*

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- *yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus*
- *pohjoismaisen hyvinvointivaltion tehtävät, edut ja haasteet*

Valta, osallistuminen ja vaikuttaminen

- *yhteiskunnallisen vallankäytön muodot, demokraattinen päätöksenteko ja suomalainen sopimusyhteiskunta*
- *kansalaisen vaikuttamiskeinot ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys*
- *Suomen paikallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä*
- *median muuttuva merkitys ja mediavaikuttaminen*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisnäkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Ymmärrys ympäröivästä yhteiskunnasta ja taloudesta auttaa hahmottamaan yksilön vaikutusmahdollisuuksia, sekä omaa paikkaa yhteiskunnassa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Tuntee ja ymmärtää erilaiset tavat vaikuttaa yhteiskunnassa. Kiinnostuu aktiivisesta kansalaisuudesta

Vuorovaikutusosaaminen

- Erityisesti YH01-opintojaksossa harjoitellaan erilaisten perusteltujen näkemysten arviointia ja toista kunnioittavaa keskustelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suomalainen yhteiskunta (2op) YH01, pakolliset opinnot.

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Opintojakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

Numeroarviointi.

Taloustieto, 2 op (YH02)

Opintojakson moduulit

- Taloustieto, 2 op (YH2), Pakollinen

Tavoitteet

Taloustieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä
- tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat
- osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita
- ymmärtää työnteon ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa
- osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan
- osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen

- *osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Yhteiskuntaopin opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Taloustieto

Kansantalous ja sen toimijat

- *talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen*
- *kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus*
- *oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen*

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- *vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla*
- *työ, yrittäjyys ja yritykset*
- *Suomi globaalin talouden osana*
- *rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta*
- *talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset*

Talouspolitiikka

- *kestävän talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat*
- *julkinen talous ja sen tasapaino*
- *talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallislähtökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Ymmärtää ja osaa soveltaa oppimaansa kulutusvalinnoissa, säästämisessä ja sijoittamisessa

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Ymmärtää taloustieteen yhteyden muihin tieteisiin, esim. psykologia ja sosiologia
- Yhteiskuntaoppi on luonteeltaan monitieteinen oppiaine. Opiskelijaa rohkaistaan hahmottamaan yhteiskuntaa kokonaisuutena. Opiskelijat harjoittelevat luovaa ongelmanratkaisua erityisesti opintojaksoilla 1-3.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan

opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Taloustieto (2op) YH02, pakolliset opinnot.

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Opintojaksolla perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestävän kehityksen näkökulmasta.

Numeroarviointi.

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH03)

Opintojakson moduulit

- Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3), Pakollinen

Tavoitteet

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa laaja-alaisesti globalisaatiota ja Suomen asemaa osana sitä*
- *ymmärtää eurooppalaista ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä ja verkottumista*
- *tuntee Euroopan unionin toimintaa sekä osaa hankkia ja arvioida kriittisesti sitä koskevaa tietoa*
- *ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa ja osaa toimia EU- ja globaalikansalaisena*
- *osaa eritellä globalisaation ja Euroopan yhdentymisen tarjoamia etuja ja haittoja oman elämänsä ja Suomen taloudellisen ja poliittisen järjestelmän kannalta*
- *osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.*

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Yhteiskuntaopin opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Globaalit haasteet, globalisaatio ja verkottuminen

- *ympäristö, ilmastonmuutos, väestö ja kestävä tulevaisuus*

- kansainvälisen yhteistyön toimijat ja mahdollisuudet
- Suomi ja Pohjoismaat osana globaaleja verkostoja
- kansalaisuus ja vaikuttaminen Euroopassa ja globaalisti

Eurooppalaisuus ja Euroopan yhdentyminen

- eurooppalainen identiteetti, arvot ja yhteiskuntien moninaisuus
- Suomi osana EU:n päätöksentekoa
- EU:n talous- ja aluepolitiikka
- EU globaalina toimijana

Turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

- paikallinen ja kansallinen turvallisuus
- Suomen ja EU:n turvallisuuspolitiikka
- muuttuvat turvallisuusuhat ja niiden ratkaisumahdollisuudet

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisenäkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- hahmottaa laaja-alaisesti globalisaatiota ja Suomen asemaa osana sitä

Yhteiskunnallinen osaaminen

- osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2op) YH03, pakolliset opinnot.

Opintojakso perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan yhdentyvässä Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa. Opintojakson aikana opitaan seuraamaan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan

erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun. Opintojakson toteuttamisessa painotetaan tutkivaa oppimista, jossa hyödynnetään mediaa ja muita monipuolisia informaatiolähteitä.

Numeroarviointi.

Lakitieto, 2 op (YH04)

Opintojakson moduulit

- Lakitieto, 2 op (YH4), Valinnainen

Tavoitteet

Lakitieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet
- osaa etsiä oikeudellisen tiedon lähteitä, tulkita niitä ja soveltaa niiden antamaa tietoa
- tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana sekä osaa soveltaa tätä tietoa tavanomaisia oikeusasioita koskeviin kysymyksiin
- osaa eritellä oikeudellisia kysymyksiä koskevaa julkista keskustelua ja arvioida siinä esitetyjä näkemyksiä.

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetusta rytmitetään siten, että opetus on menetelmiltään ja ajankäytöltään vaihtelevaa. Opiskelijan hyvinvointia edistetään esim. tauottamalla opetusta riittävästi.
- Yhteiskuntaopin opetuksessa edistetään opiskelijan TVT-taitojen kehittymistä käyttämällä tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti, runsaasti ja kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Lakitieto

Oikeusjärjestyksen perusteet

- juridiikan peruskäsitteet ja perusoikeudet
- oikeudellisen tiedon lähteet ja niiden käyttö
- oikeus ja oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä
- oikeusjärjestys ja tuomioistuinlaitos

Kansalaisten yleisimpien oikeustoimien perusteet seuraavilla alueilla

- sopimus- ja vahingonkorvausoikeus
- perhe- ja jäämistöoikeus
- varallisuusoikeus
- tekijänoikeudet ja kuluttajaoikeus
- työoikeus
- asumiseen liittyvä sopimusoikeus
- hallinto-oikeus ja hyvä hallintotapa
- prosessi- ja rikosoikeus
- ympäristöoikeus

Paikallinen lisäys

- Oppiaineen opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon paikallisenäkökulma ja Vantaan erityispiirteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Ymmärrys ympäröivästä yhteiskunnasta ja lainsäädännöstä auttaa hahmottamaan yksilön vaikutusmahdollisuuksia, sekä omaa paikkaa yhteiskunnassa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lakitieto (2op) YH04, valinnaiset opinnot.

Opintojaksolla perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

Numeroarviointi.

Yhteiskuntaopin yo-kertaus, 2 op (YH05)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhteiskuntaopin yo-kertaus (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot.

Opintojakso palvelee opiskelijan valmentautumista yo-tutkinnon yhteiskuntaopin kokeeseen. Opintojaksolla kerrataan yhteiskuntaopin opintojaksojen keskeistä sisältöä ja käydään läpi edellisvuosien ylioppilaskokeen tehtäviä ja harjoitellaan myös digitaalista koetta varten.

Suoritusmerkintä.

Lukiolaisten sijoittajakoulu, 2 op (YH06)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Ymmärtää taloustieteen yhteyden muihin tieteisiin, esim. psykologia ja sosiologia
- Yhteiskuntaoppi on luonteeltaan monitieteinen oppiaine. Opiskelijaa rohkaistaan hahmottamaan yhteiskuntaa kokonaisuutena. Opiskelijat harjoittelevat luovaa ongelmanratkaisua erityisesti opintojaksoilla 1-3.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Moduulin arvioinnista keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja arviointikriteerit ovat koko ajan opiskelijoiden nähtävillä. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opiskelija saa, ja hän voi myös pyytää tarkempaa palautetta oppimisestaan. Palaute voi olla suullista tai kirjallista, ja sen tarkoitus on kehittää opiskelijan oppimisen taitoja ja vahvistaa kykyä ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opettajan antama palaute oppimisesta on osa jatkuvaa arviointia. Moduulin summatiivinen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lukiolaisten sijoittajakoulu (2op) YH06, paikallinen valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla tutustutaan osakesäästämisen ja sijoittamisen perusteisiin. Opintojakso kestää 2,5 vuotta ja se koostuu kuukausittaisista tapaamisista, joissa tarkastellaan erilaisia talouden ilmiöitä

sijoittamisen näkökulmasta ja harjoitellaan taloustaitoja. Opintojakson aikana tehdään vierailuja valtakunnallisiin tapahtumiin ja alan yrityksiin.

Suoritusmerkintä.

7.22. Japanin kieli ja kulttuuri (JAP)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolle erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kieliin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamiaan kieliä. Luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kieliä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksot

Japanin kieli ja kulttuuri 1, 2 op (JAP01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy japanin kielen alkeisiin
- Opiskelija perehtyy Japanin kulttuuriin ja historiaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Japanin kielen alkeet
- Japanin historia ja kulttuuri

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään japanin kielen ja japanilaisen kulttuurin erityispiirteistä. Tämä auttaa opiskelijaa tunnistamaan kulttuurien välisiä eroja ja vaikutuksia toisessa kulttuuriympäristössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö.
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Japanin kieli ja kulttuuri 1 (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana opiskellaan japanin kielen alkeet ja tutustutaan japanilaiseen kulttuuriin. Oppitunnit järjestetään tuntikaavion ulkopuolella.

Suoritusmerkintä.

Japanin kieli ja kulttuuri 2, 2 op (JAP02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää osaamistaan japanin kielen alkeissa
- Opiskelija perehtyy Japanin historiaan ja kulttuuriin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Japanin kielen perusteet
- Japanin historia ja kulttuuriperintö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan ymmärrystä vieraan kulttuurin ja yhteiskunnan erityispiirteistä. Tämä tukee opiskelijan yhteiskunnallista osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Japanin kieli ja kulttuuri 2 (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla opiskellaan japanin kielen alkeet ja tutustutaan japanilaiseen kulttuuriin. Oppitunnit järjestetään tuntikaavion ulkopuolella.

Suoritusmerkintä.

7.23. Latina (LAT)

Oppiaineen tehtävä

Monikielisellä Vantaalla kansainvälisyys ja kielitietoisuus korostuvat ja niillä on erityinen merkitys monikulttuuriselle kaupungillemme. Vantaalla opiskelijoita rohkaistaan tutustumaan lähiseudun erityisiin, kansainvälisiin toimijoihin ja hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kaupunki on tukikohta ja koti suurelle joukolla erikielisiä asukkaita ja lähiseutu tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia tutustua kielisiin ja kulttuuriin.

Tavoitteet

Oppiainerajoja ylittävässä työskentelyssä ja vapaa-ajalla kannustetaan käyttämään kaikkia osaamia kielisiä luomaan sosiaalisia kontakteja kohdekielen edustajiin vaikka tutustumalla arjen käytännöllisiin kielenkäyttötilanteisiin, vieraita kielisiä voi hyödyntää esimerkiksi jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa halutaan välittää opiskelijalle ajatus kieltenopiskelusta elämänmittaisena elämää rikastuttavana prosessina, joka jatkuu myös koulun ulkopuolella ja opintojen jälkeen.

Osaamisen arviointi

Arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Laaja-alaiset osaamiset**Hyvinvointiosaaminen**

Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijan osallisuutta sekä kielellisen itsetunnon kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää taitojaan ilmaista itseään eri asiayhteyksissä ja rekistereissä. Tämä tukee opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monikielisyys ja monilukutaito kehittyvät opiskelijan tutustuessa eri aihepiirien teksteihin sekä luodessa omia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vieraiden kielten opiskeleminen tukee opiskelijan taitoja ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä kykyä argumentoida. Opiskelija harjaantuu osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun vieraalla kielellä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vieraita kieliä opiskellessaan opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä. Tämä tukee opiskelijan ymmärrystä omasta vastuustaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vieraiden kielten opiskelu tukee opiskelijan valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja opiskeluympäristöissä. Samalla opiskelijan kulttuurinen ymmärrys syvenee.

Opintojaksot**Perustason alkeet 1, 2 op (LAB31)****Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee latinan kielen alkeet
- Opiskelija perehtyy Rooman historiaan ja kulttuuriin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Latinan alkeet
- Rooman historia ja kulttuuri

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään latinan kielen merkityksestä eurooppalaisen kulttuurin ja kielten kehityksessä. Latinan kielen opiskelu auttaa opiskelijaa tunnistamaan nykykulttuurissa vallitsevien ajattelutapojen ja kertomusten historiallisia juuria.

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 1 (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Latinaa pidetään monien kielten äitinä. Nykyään sitä käytetään kansainvälisenä kielenä esimerkiksi lääke-, laki-, kasvi- ja eläintieteessä. Opintojaksolla opiskellaan latinan kielen alkeet. Samalla tutustutaan antiikin Rooman historiaan ja kulttuuriin.

Suoritusmerkintä.

Perustason alkeet 2, 2 op (LAB32)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjaantuu latinan alkeiden hallinnassa
- Opiskelija syventyy Rooman historiaan ja kulttuuriin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Latinan kielen alkeet

- Rooman historia ja kulttuuri

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään latinan kielen merkityksestä eurooppalaisen kulttuurin ja kielten kehityksessä. Latinan kielen opiskelu auttaa opiskelijaa tunnistamaan nykykulttuurissa vallitsevien ajattelutapojen ja kertomusten historiallisia juuria.

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 2 (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Latinaa pidetään monien kielten äitinä. Nykyään sitä käytetään kansainvälisenä kielenä esimerkiksi lääke-, laki-, kasvi- ja eläintieteessä. Opintojaksolla opiskellaan latinan kielen alkeet. Samalla tutustutaan antiikin Rooman historiaan ja kulttuuriin.

Suoritusmerkintä.

Perustason alkeet 3, 2 op (LAB33)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjaantuu latinan alkeisiin
- Opiskelija tutustuu Rooman historiaan ja kulttuuriin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Latinan alkeet
- Rooman historia ja kulttuuri

Paikallinen lisäys

Laja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään latinan kielen merkityksestä eurooppalaisen kulttuurin ja kielten kehityksessä. Latinan kielen opiskelu auttaa opiskelijaa tunnistamaan nykykulttuurissa vallitsevien ajattelutapojen ja kertomusten historiallisia juuria.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perustason alkeet 3 (2 op), paikalliset valinnaiset opinnot

Latinaa pidetään monien kielten äitinä. Nykyään sitä käytetään kansainvälisenä kielenä esimerkiksi lääke-, laki-, kasvi- ja eläintieteessä. Opintojakson aikana opiskellaan latinan kielen alkeet. Samalla tutustutaan antiikin Rooman historiaan ja kulttuuriin.

Suoritusmerkintä.

7.24. Musiikki musiikkilukiossa: Luova tuottaminen (MULU)

Oppiaineen tehtävä

Luova tuottaminen

Luova tuottaminen on olennaiselta olemukseltaan yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaine luo pohjaa hyvinvointi- ja vuorovaikutustaitojen sekä eettisyyden kehittymiselle. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja musiikin merkityksiä elämässä yleensä. Produktioissa opiskelijat oppivat ymmärtämään toistensa tunteita ja ajatuksia.

Produktiot avaavat myös usein näkökulmia muihin kulttuureihin ja yhteiskuntaan. Niiden kautta voimme käsitellä vaikeita asioita. Luova tuottaminen kehittää mielikuvitusta ja ongelmanratkaisutaitoja auttaen opiskelijaa ajattelemaan uusilla tavoilla sekä etsimään erilaisia ratkaisuja ongelmiin.

Vaskivuoren musiikkilukiossa luovan tuottamisen opintoja ovat musiikin lukiodiplomi, lasten musikaali ja jazzimprovisointi.

Laaja-alaisista taidoista oppiaineessa painottuvat erityisesti hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen.

Musiikin erityistehtävä

Vaskivuoren lukiolla on musiikin erityistehtävä. Musiikkilukio tarjoaa pitkällä musiikkiharrastuksessaan oleville opiskelijoille mahdollisuuden tavoitteellisten musiikkiopintojen ja lukionkäynnin yhdistämiseen. Opiskelu musiikkilukiossa auttaa opiskelijoiden persoonallisuuden kehittymistä tukemalla heidän lahjakkuutensa kehittämistä.

Vaskivuoren musiikkilukio tuo ja luo kulttuuritarjontaa kuten konsertteja ja esityksiä omalle alueelleen sekä toimii yhteistyössä muiden Vantaan ja pääkaupunkiseudun kulttuurilaitosten kanssa. Musiikkilukion esiintyvät ryhmät voivat toimia kulttuurilähettiläinä kansainvälisissä yhteyksissä. Musiikkilukion opiskelijat ovat aktiivisia kulttuuripalveluiden käyttäjiä, kehittäjiä ja tuottajia.

Musiikkilukion tuntijako

Opetusministeriön 12.1.2004 (nro 194/430/2003) ja 22.1.2016 (nro 51/530/2015) tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten kurssien määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Musiikkilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan). Lisäksi opiskelijan tulee suorittaa musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja 24 opintopistettä, joista 8 on musiikkitietoa (MUH01-MUH04) sekä 6 yhteismusisointia.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksot

Lasten musikaali, 2 op (MULA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että kurssin aikana opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ryhmässä taiteelliseen ilmaisuun liittyvän kokonaisuuden. Kokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa opiskelija soveltaa ja yhdistää aiemmin hankkimaansa musiikillista ja muuta taiteellista osaamista. Kokonaisuuden toteutuksessa voi käyttää myös kehittyvän teknologian tarjoamia taiteellisen ilmaisun keinoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla ryhmä suunnittelee, harjoittelee ja esittää yhdessä lastenmusikaali-esityksen, joka esitetään läheisille päiväkodeille joko koululla tai päiväkotien tiloissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MULA - Lasten musikaali (2 op, valinnainen opintojakso MULA)

Opintojaksolla valmistetaan lastenmusikaali-esitys. Opintojakso tarjoaa opiskelijalle tilaisuuksia kehittää musiikillista ja muuta taiteellista luovaa ajatteluaan ja ilmaisutaitojaan yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa.

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan.
- Vaskivuoren lukion musiikin opetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista. Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta. Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Musiikin lukiodiplomi:
- opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta,
- musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku,
- yhteenveto
- arvioitsijoiden lausunto
- erilaiset toteutustavat ja osa-alueet
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Lukiodiplomit

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan oppiaineryhmässä tai oppiaineessa osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan valtakunnallisten ohjeiden mukaan. Arviointiin osallistuu ulkopuolinen arvioija. Lukiodiplomin arvosana (4-10) annetaan suorittajalle erikseen. Opintojakso arvioidaan suorismerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

MULD06 Musiikin lukiodiplomi (2 op, valinnainen opintojakso MULD06)

Opintojaksolla suunnitellaan musiikin lukiodiplomin toteutus ja laaditaan diplomisuoritukseen kuuluva kirjallinen osuus. Lukiodiplomin suorittaminen sisältää runsaasti itsenäistä työskentelyä. Diplomisuorituksesta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteeksi.

Jazzimprovisointi, 2 op (MUZ)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso tavoitteena on, että opiskelija omaksuu improvisoinnin perusteita ja kehittää improvisointitaitojaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tunneilla tehdään soittoharjoituksia, joissa käydään läpi asteikkoja, rakenteita ja harmonioita.
- Pienissä ryhmissä harjoitellaan jazzimprovisoinnin alkeita ja yhteissoittoa.
- Opintojaksolla tutustutaan lisäksi niihin musiikin teorian osa-alueisiin, joiden pohjalta improvisointia voi toteuttaa.
- Osa opiskelusta voi tapahtua itsenäisesti tai pienissä ryhmissä.
- Suoritukseen kuuluu opintojakson yhtyeiden yhdessä pitämä matinea.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointiin vaikuttaa taitojen kehittyminen kurssin aikana ja sitoutuminen kurssin toimintaan. Opintojakson tiedollisesta aineksesta voidaan pitää koe.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUZ01-02 Jazzimprovisointi (2 op, valinnainen opintojakso MUZ01-02)

Opintojakson tavoitteena on kehittää ja syventää opiskelijan improvisointitaitoja teorian ja käytännön harjoitteiden kautta. Opiskelija pääsee kokeilemaan soittamista erilaisten kokoonpanojen kanssa ja opintojakson suorittamiseen kuuluu esityksen valmistaminen pienessä ryhmässä.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

7.25. Musiikki musiikkilukiossa: Soiton- ja laulunopetus (MUSO)

Oppiaineen tehtävä

Soiton- ja laulunopetus

Oppiaineessa opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja musiikin merkityksiä elämässä yleensä. Musisointi avaa näkökulmia muihin kulttuureihin ja yhteiskuntaan ja musiikin avulla

voimme käsitellä vaikeitakin asioita. Musisointi kehittää mielikuvitusta ja ongelmanratkaisutaitoja auttaen opiskelijaa ajattelemaan uusilla tavoilla sekä etsimään erilaisia ratkaisuja ongelmiin

Vaskivuoren musiikkilukiossa soiton- ja laulunopetukseen kuuluvat soiton- ja laulunopetuksen opintojaksot sekä kitaransoiton alkeet -opintojakso. Lukiossa opiskelijoille pyritään järjestämään opetusta ainakin seuraavissa soittimissa: viulussa, alttoviulussa, sellossa, huilussa, klarinetissa, saksofonissa, trumpetissa, pasuunassa, kitarassa, bassossa, rummuissa, klassisessa pianossa ja vapaassa säestyksessä. Lauluopinnoissa suuntautumisvaihtoehtoina ovat yksinlaulu ja pop/jazz-laulu.

Laaja-alaisista taidoista oppiaineessa painottuvat erityisesti hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen.

Opiskelija voi hyväksilukea taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattavan oppilaitoksen, esimerkiksi musiikkiopiston, opintoja osaksi lukio-opintojaan.

Musiikin erityistehtävä

Vaskivuoren lukiolla on musiikin erityistehtävä. Musiikkilukio tarjoaa pitkällä musiikkiharrastuksessaan oleville opiskelijoille mahdollisuuden tavoitteellisten musiikkiopintojen ja lukionkäynnin yhdistämiseen. Opiskelu musiikkilukiossa auttaa opiskelijoiden persoonallisuuden kehittymistä tukemalla heidän lahjakkuutensa kehittämistä.

Vaskivuoren musiikkilukio tuo ja luo kulttuuritarjontaa kuten konsertteja ja esityksiä omalle alueelleen sekä toimii yhteistyössä muiden Vantaan ja pääkaupunkiseudun kulttuurilaitosten kanssa. Musiikkilukion esiintyvät ryhmät voivat toimia kulttuurilähettiläinä kansainvälisissä yhteyksissä. Musiikkilukion opiskelijat ovat aktiivisia kulttuuripalveluiden käyttäjiä, kehittäjiä ja tuottajia.

Musiikkilukion tuntijako

Opetusministeriön 12.1.2004 (nro 194/430/2003) ja 22.1.2016 (nro 51/530/2015) tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten kurssien määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Musiikkilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan). Lisäksi opiskelijan tulee suorittaa musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja 24 opintopistettä, joista 8 on musiikkitietoa (MUH01-MUH04) sekä 6 yhteismusisointia.

Opintojaksot

Kitaransoiton alkeet, 2 op (MUKI)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa säestää omaa ja toisten laulua soinnuilla ja hänellä on valmiudet jatkaa soitonopiskelua itsenäisesti eteenpäin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan avosointuihin, barresointujen periaatteisiin, sointumerkkeihin, tabulatuureihin, erilaisiin säestys- ja komppaustapoihin sekä eri kitaratyyppeihin.
- Jakson lopuksi tehdään pieni yhteisesitys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa painotetaan tuntiaktiivisuutta ja harjoittelun kautta tapahtuvaa taitojen kehittymistä jakson aikana.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUKI - Kitaransoiton alkeet (2 op, valinnainen opintojakso MUKI)

Opintojaksolla käydään läpi kitaransoiton perusasioita: sointuja ja erilaisia tapoja säestää lauluja.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Pop/jazzlaulu, 2 op (MUP)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opetuksen tavoite on ohjata opiskelijaa löytämään laulamisen yhteydessä oma terve ja persoonallinen äänenkäyttötapansa.
- Tarkemmat tavoitteet asetetaan opettajan ja opiskelijan käymässä keskustelussa lukuvuoden alussa.
- Tavoitteita voidaan tarkistaa opiskelun edetessä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opetusmateriaalin valinnassa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja henkilökohtaiset tavoitteet.
- Opintojakson suorittamiseen kuuluvat esiintymiset koulun konserteissa ja matineoissa sekä mahdollisissa muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelijan on mahdollisuus halutessaan edetä Suomen Musiikkioppilaitosten liiton kurssitutkintovaatimusten mukaan ja suorittaa näitä tutkintoja maksamalla oppilaitosten määräämät tutkintomaksut.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioivat sekä opettaja että opiskelija. Arvioinnissa painotetaan taiteellista osaamista ja sitoutumista lauluopintoihin.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUP01-04 Pop/jazzlaulu (2 op, valinnainen opintojakso MUP01-04)

Pop/jazzlaulussa ohjelmisto koostuu pop-, rock- ja jazz-musiikista eri tyylilajeineen. Myös mikrofoni- ja soiton tekniikan hallintaan kiinnitetään huomioita. Opintojakson voi suorittaa käymällä laulutunneilla taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattavassa musiikkioppilaitoksessa tai Vaskivuoren lukion musiikkiseura ry:n järjestämällä maksullisilla soitotunneilla.

Soitonopetus, 2 op (MUS)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelun päätavoitteena on kehittää opiskelijan soitotaitoa: soittimen hallintaa, äänenmuodostusta ja esitysteknisiä asioita kuten fraseerausta ja intonaatiota.
- Tarkemmat tavoitteet asetetaan opettajan ja opiskelijan käymässä keskustelussa lukuvuoden alussa.
- Tavoitteita voidaan tarkistaa opiskelun edetessä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opetusmateriaalin valinnassa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja henkilökohtaiset tavoitteet.
- Opintojakson suorittamiseen kuuluvat esiintymiset koulun konserteissa ja matineoissa sekä mahdollisissa muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelijalla on mahdollisuus halutessaan edetä Suomen Musiikkioppilaitosten liiton (SML) kurssitutkintovaatimusten mukaan ja suorittaa näitä tutkintoja maksamalla oppilaitosten määräämät tutkintomaksut.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioivat sekä opettaja että opiskelija. Arvioinnissa painotetaan taiteellista osaamista ja sitoutumista instrumenttiopintoihin.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Yhtenä lukiovuonna voi suorittaa yhden opintojakson samassa soittimessa.

Musiikkilukion opiskelijoilla käytetään seuraavia lyhenteitä: ALT alttoviulu, BAS sähköbasso, FAG fagotti, HUI huilu, KIT kitara, KLA klarinetti, KON kontrabasso, KÄY käyrätorvi, NOK nokkahuilu, OBO oboe, PAS pasuuna, PIA piano, RUM rummut, SAK saksofoni, SEL sello, TRU trumpetti, VAP vapaa säestys, VIU viulu.

Muilla opiskelijoilla lyhenne on soitonopetuksesta MUS.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUS01-04 Soitonopetus (2 op, valinnainen opintojakso MUS01-04)

Opiskelija käy soitotunneilla valitsemallaan soittimella. Opintojakson voi suorittaa käymällä soitotunneilla taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattavassa musiikkioppilaitoksessa tai Vaskivuoren lukion musiikkiseura ry:n järjestämällä maksullisilla soitotunneilla.

Yksinlaulu, 2 op (MUY)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opetuksen tavoite on ohjata opiskelijaa löytämään laulamisen yhteydessä oma terve ja persoonallinen äänenkäyttötapansa.
- Tarkemmat tavoitteet asetetaan opettajan ja opiskelijan käymässä keskustelussa lukuvuoden alussa.
- Tavoitteita voidaan tarkistaa opiskelun edetessä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opetusmateriaalin valinnassa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja henkilökohtaiset tavoitteet.
- Opintojakson suorittamiseen kuuluvat esiintymiset koulun konserteissa ja matineoissa sekä mahdollisissa muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelijan on mahdollisuus halutessaan edetä Suomen Musiikkioppilaitosten liiton kurssitutkintovaatimusten mukaan ja suorittaa näitä tutkintoja maksamalla oppilaitosten määräämät tutkintomaksut.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioivat sekä opettaja että opiskelija. Arvioinnissa painotetaan taiteellista osaamista ja sitoutumista lauluopintoihin.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUY01-04 - Yksinlaulu (2 op, valinnainen opintojakso MUY01-04)

Yksinlaulun opetuksessa tutustutaan eri maiden kansanlauluihin, suomalaisten ja pohjoismaisten säveltäjien laulumusiikkiin, musikaali- ja elokuväsävelmiin sekä italiankielisiin lauluihin ja saksalaisiin lieideihin. Opintojakson voi suorittaa käymällä laulutunneilla taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa noudattavassa musiikkioppilaitoksessa tai Vaskivuoren lukion musiikkiseura ry:n järjestämällä maksullisilla soittotunneilla.

7.26. Musiikki musiikkilukiossa: Musiikkiteknologia (MUTE)

Oppiaineen tehtävä

Musiikkiteknologia

Oppiaineessa opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja musiikin merkityksiä elämässä yleensä. Musiikkiteknologia on osa hyvää yleissivistystä ja se kehittää opiskelijan luovaa ja monitieteistä osaamista. Ongelmaratkaisu ja uudet luovat tavat tehdä asioita ovat keskeinen osa musiikkiteknologiaa.

Vaskivuoren musiikkilukiossa musiikkiteknologian opintoja ovat elektronisen musiikin, ääniteknikan sekä ääni- ja videotekniikan opintojaksot.

Laaja-alaisista taidoista oppiaineessa painottuvat erityisesti hyvinvointi- ja vuorovaikutustaidot sekä monitieteinen ja luova osaaminen.

Musiikin erityistehtävä

Vaskivuoren lukiolla on musiikin erityistehtävä. Musiikkilukio tarjoaa pitkällä musiikkiharrastuksessaan oleville opiskelijoille mahdollisuuden tavoitteellisten musiikkiopintojen ja lukionkäynnin yhdistämiseen. Opiskelu musiikkilukiossa auttaa opiskelijoiden persoonallisuuden kehittymistä tukemalla heidän lahjakkuutensa kehittämistä.

Vaskivuoren musiikkilukio tuo ja luo kulttuuritarjontaa kuten konsertteja ja esityksiä omalle alueelleen sekä toimii yhteistyössä muiden Vantaan ja pääkaupunkiseudun kulttuurilaitosten kanssa. Musiikkilukion esiintyvät ryhmät voivat toimia kulttuurilähettiläinä kansainvälisissä yhteyksissä. Musiikkilukion opiskelijat ovat aktiivisia kulttuuripalveluiden käyttäjiä, kehittäjiä ja tuottajia.

Musiikkilukion tuntijako

Opetusministeriön 12.1.2004 (nro 194/430/2003) ja 22.1.2016 (nro 51/530/2015) tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten kurssien määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Musiikkilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan). Lisäksi opiskelijan tulee suorittaa musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja 24 opintopistettä, joista 8 on musiikkitietoa (MUH01-MUH04) sekä 6 yhteismusisointia.

Opintojaksot

Elektroninen musiikki, 2 op (MUEL)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii elektronisen musiikin tuotannon ja äänisynthesin perusteita sekä pystyy soveltamaan taitojaan laaja-alaisesti eri laite- ja ohjelmistoympäristöissä.
- Opiskelija hallitsee sekvensseriohjelmien sekä syntetisaattorien perustoimintoja ja käyttöä.
- Opiskelija oppii tunnistamaan musiikin tuotannolle keskeisiä tyylipiirteitä ja soundeja sekä tuottamaan niitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Elektronisen musiikin tuotantoon perehdytään musiikin tekemisen, luomisen ja kokeilemisen kautta.
- Opintojaksolla tutustutaan elektronisen musiikin tuotantotapoihin ja -menetelmiin sekä tutustutaan erityyppisten ohjelmistojen käyttöön (looppi-, sample- sekvensseripohjaiset ohjelmistot).

- Opintojaksolla käytetään erilaisia kuuntelu- ja havainnointitehtäviä tukemaan oppimisprosessia, harjoitellaan samplaamista, tehdään omaa musiikkia ja tutustutaan rumpukoneisiin, syntetisaattoreihin ja erilaisten soundien luontiin.
- Opintojakson aikana toteutetaan pienimuotoinen projekti.
- Opintovierailuja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson aikana opiskelijat antavat ja saavat monipuolista palautetta. Vertaisarviointi ja itsearviointi ovat tärkeä osa oppimista. Arviointi perustuu jatkuvaan arviointiin ja palautettuihin harjoitustöihin.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUEL - Elektroninen musiikki (2 op, valinnainen opintojakso MUEL)

Opintojakso lähestyy muusikkoutta näkökulmasta, jossa perinteinen instrumenttiosaaminen ei ole keskiössä. Tietotekniset laitteet, kuten iPadit, tietokoneet ja syntetisaattorit ovat keskeisiä työkaluja. Opintojakso on suunniteltu siten, että opiskelijoilla on matala kynnys toteuttaa itseään ja luoda elektronista musiikkia. Opintojakso soveltuu kaikille Vaskivuoren lukion opiskelijoille.

Äänitekniikka 1, 2 op (ÄT01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on saada perustietoa äänestä, sähköisestä äänen tuottamisesta ja vahvistamisesta sekä
- oppia huolehtimaan erilaisten juhlien, tilaisuuksien ja konserttien äänentoistojärjestelyistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opetellaan äänentoiston suunnittelua ja toteutusta erilaisiin tiloihin ja tilanteisiin.
- Opitaan hallitsemaan äänentoistojärjestelmän eri osa-alueet: vahvistimet, kaiuttimet, mikrofonit, liittimet, miksauspöydät, erilaiset lisälaitteet kuten efektit jne.
- Avustetaan äänitarkkailijaa aidossa äänentoistotilanteessa.
- Opitaan toimimaan äänitarkkailijana sekä lava- että saliaänen tuotossa.
- Opintojakson suorittamiseen kuuluu teoriajaksoja ja omien äänentoistotöiden hoitamista koulun eri tilaisuuksissa kuten musiikkiryhmien konserteissa.
- Äänitekniikka 2:n kurssille voi osallistua vain, jos on suorittanut Äänitekniikka 1:n kurssin hyväksytysti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painottuu sitoutuminen äänentoistotehtävien suorittamiseen. Kurssin tiedollisesta aineksesta voidaan pitää kirjallinen koe.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄT01 - Äänitekniikka 1 (2 op, valinnainen opintojakso ÄT01)

Opintojaksolla käydään läpi äänitekniikan perusteet ja tutustutaan äänentoistossa tarvittaviin laitteisiin. Lisäksi opetellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisten tilaisuuksien ja konserttien äänentoisto.

Äänitekniikka 2, 2 op (ÄT02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoite on, että opiskelija oppii huolehtimaan itsenäisesti julkaisukelpoisten äänitysten ja miksausten toteuttamisesta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opitaan valitsemaan oikeanlainen mikrofoni kullekin soittimelle sekä hallitsemaan studion tallentimien, miksauspöydän ja muiden laitteiden käyttö.
- Erilaisten kokoonpanojen esityksiä äänitetään ja miksataan.
- Äänityssession edellyttämät työskentelytavat ja rutiinit omaksutaan.
- Opetus sisältää yhteisiä teoriaosuuksia, opintokäyntejä ja itsenäistä äänitystyötä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Kurssin tiedollisesta aineksesta voidaan pitää koe. Lopputyönä jokainen opiskelija huolehtii opettajan ohjauksessa äänityssession toteuttamisesta. Äänitettävänä ryhmänä voi olla jokin koulun kokoonpanoista.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Studiomestari

Molemmat äänitekniikan opintojaksot kiitettävästi suorittanut opiskelija voidaan nimittää studiomestariksi.

Studiomestari on henkilö, jolla on oikeus toimia lukion äänitysstudioissa äänitystilanteessa itsenäisesti äänittäjänä ja samalla koko nauhoituksen vastuuhenkilönä. Studiomestarin toimenkuvaan kuuluu myös toisten opiskelijoiden opastamista ja vieraille oppaana toimimista sekä studion laitteiden, soittimien ja tilojen ylläpitoa. Studiomestarin nimitys säilyy vielä senkin jälkeen, kun opiskelija on lähtenyt Vaskivuoren lukiosta.

Studiomestarin nimityksen voi saada Vaskivuoren lukion opiskelija, joka on suorittanut molemmat äänitekniikan kurssit kiitettävillä arvosanoilla. Sen lisäksi hänen tulee olla musiikinopettajien kollegion mielestä luotettava ja hyväkäyttöksinen henkilö.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄT02 - Äänitekniikka 2 (2 op, valinnainen opintojakso ÄT02)

Opintojaksolla käydään läpi musiikkituotannon ja studiotekniikan perusteet. Pääpaino on äänittämässä ja miksaamisessa. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää Äänitekniikka 1:n suorittamista.

Molemmat äänitekniikan opintojaksot kiitettävästi suorittanut opiskelija voi saada nimityksen studiomestariksi.

Ääni- ja videotekniikka, 2 op (ÄVT)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoite on, että opiskelija oppii riittävät perustaidot ääni- ja kuvaustekniikassa livemusiikkivideon tekemiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käydään läpi musiikkivideon tekemiseen tarvittavat ääni- ja kuvaustekniikan perusasiat ja prosessin eri vaiheet (suunnittelu, kuvaus/äänitys, miksaus/editointi).

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

ÄVT - Ääni- ja videotekniikka (2 op, valinnainen opintojakso ÄVT)

Opintojaksolla suunnitellaan, tallennetaan, editoidaan ja julkaistaan live-musiikkivideo. Opiskelijat saavat videot itselleen.

7.27. Musiikki musiikkilukiossa: Musiikkitieto (MUTI)

Oppiaineen tehtävä

Musiikkitieto

Oppiaineessa opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja musiikin merkityksiä elämässä yleensä. Musiikkitieto avaa näkökulmia muihin kulttuureihin ja yhteiskuntiin sekä vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta ja ryhmien välistä dialogia. Musiikkitieto on osa hyvää yleissivistystä ja se kehittää opiskelijan luovaa ja monitieteistä osaamista.

Vaskivuoren musiikkilukiossa musiikkitiedon opintoja ovat musiikin historian, musiikin hahmotuksen ja moniäänisen laulun opintojaksot sekä musiikki ammattina ja musiikkiprojekti-opintojaksot.

Laaja-alaisista taidoista oppiaineessa painottuvat erityisesti hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen.

Musiikin erityistehtävä

Vaskivuoren lukiolla on musiikin erityistehtävä. Musiikkilukio tarjoaa pitkällä musiikkiharrastuksessaan oleville opiskelijoille mahdollisuuden tavoitteellisten musiikkiopintojen ja lukionkäynnin yhdistämiseen. Opiskelu musiikkilukiossa auttaa opiskelijoiden persoonallisuuden kehittymistä tukemalla heidän lahjakkuutensa kehittämistä.

Vaskivuoren musiikkilukio tuo ja luo kulttuuritarjontaa kuten konsertteja ja esityksiä omalle alueelleen sekä toimii yhteistyössä muiden Vantaan ja pääkaupunkiseudun kulttuurilaitosten kanssa. Musiikkilukion esiintyvät ryhmät voivat toimia kulttuurilähettiläinä kansainvälisissä yhteyksissä. Musiikkilukion opiskelijat ovat aktiivisia kulttuuripalveluiden käyttäjiä, kehittäjiä ja tuottajia.

Musiikkilukion tuntijako

Opetusministeriön 12.1.2004 (nro 194/430/2003) ja 22.1.2016 (nro 51/530/2015) tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten kurssien määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Musiikkilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan). Lisäksi opiskelijan tulee suorittaa musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja 24 opintopistettä, joista 8 on musiikkitietoa (MUH01-MUH04) sekä 6 yhteismusisointia.

Opintojaksot

Musiikki ammattina, 2 op (MUA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu musiikkialaan ja sen eri ammatteihin.
- Opintojaksolla opitaan mitä levy-yhtiö, kustantaja, keikkamyyjä, muusikko, tuottaja, biisinkirjoittaja, agentti tai musiikkiteatterin ammattilainen tekevät ja miten musiikkibisnes toimii.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käydään läpi alan toimijoita ja ammatteja sekä analysoidaan biisejä ja tutustutaan niiden tekemiseen.
- Tunneilla käy vieraina alan ammattilaisia kertomassa työstään.
- Opintojakson tehtävät ovat samoja asioita, joita alan ammattilaisetkin tekevät: kirjoitetaan liidejä (= biisin tilaus), tehdään biisejä ja biografia sekä suunnitelma alan yrityksen perustamiseksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan em. tehtävien ja opiskelijan aktiivisuuden perusteella.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUA - Musiikki ammattina (2op, valinnainen opintojakso MUA)

Opintojaksolla tutustutaan musiikkialaan, sen ammatteihin ja musiikkibisnekseen. Tunneilla vierailee ammattilaisia kertomassa omasta työstään.

Taidemusiikki, 2 op (MUH01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tietämystään länsimaisen taidemusiikin vaiheista, nykytilanteesta sekä keskeisistä teoksista ja säveltäjistä.
- Hän ymmärtää kunkin ajan taiteen ja historian välisiä syy- ja seuraussuhteita.
- Opiskelija tutustuu länsimaisen konserttitradition käytänteisiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla luodaan kronologinen katsaus eurooppalaisen taidemusiikin kehitykseen painottaen Suomen musiikkielämää.
- Kurssilla vahvistetaan opiskelijoiden omaa musiikillista identiteettiä tutustumalla suomalaisen musiikin suhteuttamalla se eurooppalaiseen ja koko maailman musiikkikulttuuriin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa painotetaan musiikin historian tiedollista hallintaa ja säveltäjäesittelyn sisältöä.

Opintojakso on osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Opintojakson voi korvata lukioaikana suoritetulla musiikkiopiston Yleinen musiikkitieto D -kurssilla.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUH01 - Taidemusiikki (2 op, pakollinen opintojakso MUH 1)

Opintojaksolla tutustutaan länsimaisen taidemusiikin aika- ja tyylikausiin antiikin ajoista tähän päivään asti. Kuuntelu- ja musisointiesimerkkien kautta saadaan tietoa musiikin kehityksestä ja tärkeimmistä säveltäjistä sekä heidän teoksistaan. Konserttikäynti on osa opintojakson suoritusta. Se voi olla maksullinen konserttikäynti ja sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Musiikki meillä ja maailmalla, 2 op (MUH02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii tuntemaan itselleen vieraita musiikkikulttuureita ja ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuuden.
- Oma musiikillinen identiteetti vahvistuu, kun tietämys omista musiikillisista juurista täsmentyy ja syventyy.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suomalaisen kansanperinteen ja -musiikin menneisyyden ja nykypäivän tuntemusta syvennetään ja vahvistetaan soittamalla ja laulamalla.
- Opiskelijat perehtyvät pienemmissä ryhmissä johonkin itselleen vieraaseen musiikkikulttuuriin ja kokoavat koko ryhmälle esittelyn, joka sisältää aktiivista musisointia.
- Jonkin musiikkikulttuurin esittelyssä voidaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan opintojakson tiedollista asioiden hallintaa ja musiikkikulttuurin esittelyn sisältöä.

Opintojakso on osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUH02- Musiikki meillä ja maailmalla (2op, pakollinen opintojakso MUH2)

Opintojaksolla tutustutaan suomalaiseen kansanmusiikkiin ja muihin etnisiin musiikkikulttuureihin. Opiskelijat valitsevat itse ne musiikkikulttuurit, joihin perehdytään musisoimalla ja kuuntelemalla.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Rock- ja jazzmusiikki, 2 op (MUH03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu jazzmusiikin synty- ja kehitysvaiheisiin ja ymmärtää jazzin vaikutuksen rockmusiikin ja populaarikulttuurin syntymiseen.
- Hän syventää tietoaan rockmusiikista, etenkin itselleen vieraista tyyleistä ja oppii ymmärtämään niiden taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia piirteitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jazz- ja rockmusiikin tyyleihin tutustutaan kuuntelemalla ja itse musisoiden.
- Samalla omaksutaan perusteita improvisoinnista ja jazzfraseerauksesta.
- Ohjelmisto kattaa rock- ja jazzmusiikin keskeisimmät kehitysvaiheet ja merkittävimmät tekijät.
- Opiskelijoiden erityisosaamista joiltakin rockmusiikin osa-alueilta hyödynnetään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa painotetaan jazz- ja rockmusiikin historian tiedollista hallintaa ja säveltäjäesittelyn sisältöä.

Opintojakso on osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUH03 - Rock- ja jazzmusiikki (2op, Pakollinen opintojakso MUH3)

Opintojaksolla syvennetään tietämystä jazzmusiikin synty- ja kehitysvaiheista osana populaarimusiikin ja -kulttuurin syntyä. Rockmusiikin ilmiöihin perehdytään soittamalla, laulamalla ja kuuntelemalla monipuolista ohjelmistoa.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Näyttämömusiikki, 2 op (MUH04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan näyttämömusiikin osa-alueisiin (ooppera, operetti, baletti ja musikaali) sekä musiikin käyttöön puhenäytelmissä ja elokuvissa.
- Myös musiikkivideot kuuluvat sisältöihin.
- Opiskelija oppii näyttämöilmaisun perusteita ja ymmärtää musiikkiteatteriproduktion vaativuuden ja esittämisen haasteellisuuden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Teosesimerkkien avulla saadaan tietoa paitsi näyttämömusiikin tekijöistä, myös sen lajien kehityksestä ja olennaisista piirteistä.
- Musisoimalla saadaan tuntumaa musiikkiteatterin tekemisestä.
- Musiikin käyttöä kuvallisessa ilmaisussa tutkitaan.
- Opiskelijat voidaan jakaa ryhmiin, jotka suunnittelevat, harjoittelevat ja toteuttavat pienimuotoisen musiikkiteatteriesityksen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa painotetaan näyttämömusiikin historian tiedollista hallintaa ja pienoisenäyttämömusiikkiesityksen suunnittelu- ja harjoitteluprosessin onnistumista.

Opintojakso on osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUH04 - Näyttämömusiikki (2 op, pakollinen opintojakso MUH4)

Opintojaksolla tutustutaan näyttämömusiikin eri lajeihin ja musiikin käyttöön kuvallisessa ilmaisussa. Suoritukseen kuuluu käynti koulun ulkopuolisessa näyttämömusiikkiesityksessä,

esimerkiksi oopperassa. Se voi olla maksullinen ja sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Moniääninen laulu, 2 op (MUMO)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on johdattaa opiskelijaa moniäänisen laulamisen pariin vahvistamalla sekä omaa äänenkäyttöä että muiden laulajien kuulemista suhteessa omaan laulamiseen.
- Opintojaksolla harjoitellaan säveltapailutaitoja monipuolisen ohjelmiston avulla ja tutustutaan lauluäänen eri rekistereihin ja pyritään löytämään itselleen luontaisin ääniala.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käydään läpi laulutekniikan perusteita: kehollisia harjoituksia, hengitystekniikkaa sekä ääniharjoituksia.
- Nuottikuvan hahmottamista harjoitellaan erilaisin säveltapailuharjoituksin.
- Moniäänistä laulua harjoitellaan monipuolisen ohjelmiston kautta, joka koostuu mm. kaanoneista ja muista moniäänisistä harjoituksista.
- Improvisoinnin avulla harjoitellaan omien stemmojen keksimistä erilaisiin melodioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan tuntityöskentelyä ja tavoitteiden saavuttamista.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUMO - Moniääninen laulu (2 op, valinnainen opintojakso MUMO)

Moniääninen laulu -opintojakso johdattaa opiskelijan moniäänisen laulamisen pariin ja se sopii etenkin uusille kuorolaisille orientoiviksi opinnoiksi kuorolaulua tukevana opintojaksona.

Musiikkiprojekti, 2 op (MUPR)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on perehtyä käsiteltävään aiheeseen syvemmin kuin muiden musiikin opintojaksojen aikana on mahdollista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan käsiteltävään aiheeseen sekä itse aktiivisesti musisoiden että kuunnellen.
- Osana opintojaksoa voi olla pienimuotoinen esitys, jonka opiskelijat valmistavat opintojakson aikana.

- Opetus voidaan järjestää pidemmissä jaksoissa tuntikaavion ulkopuolella. Työskentelyjaksoja voi olla myös viikonloppuisin ja loma-aikoina.
- Opettajina voi toimia koulun ulkopuolisia asiantuntijoita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson alussa sovitaan arviointikriteereistä yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUPR - Musiikkiprojekti (2op, valinnainen opintojakso MUPR)

Tarpeen mukaan toteutettava opintojakso, jonka sisällöt pohjautuvat opiskelijoiden toiveisiin ja kiinnostuksen kohteisiin, esimerkiksi eri musiikkikulttuureiden käsittelyyn tai erilaisiin yhteistyöhankkeisiin muiden kulttuurialan toimijoiden kanssa.

Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaaehtoinen maksullinen konserttikäynti. Sen voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Musiikin hahmotus 1, 2 op (MUT01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Musiikin hahmotus 1 -opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan, tunnistaa musiikin ominaispiirteitä, hahmottaa rakenteita ja omaksuu musiikin terminologiaa.
- Tavoitteena on myös, että opiskelija pystyy hyödyntämään musiikin hahmotustaitojaan omassa musisoinnissaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vantaan musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaan opintojakson sisällöt ovat:
- Rytm
- aika-arvot (1/16-kokonuotti ja vastaavat tauot)
- em. aika-arvoista muodostuvia ryhmikuvioita
- pisteellinen puoli-, neljäsosa- ja kahdeksasosanuotti
- tahtilajit eli 2/4, 3/4 ja 4/4
- perussykkeen ja tempon säilyttäminen eri tempoissa
- Melodia ja harmonia
- duuriin ja luonnollisen molliin perustuvaa yksinkertaista melodiikkaa työtapana solmisaatio
- tutustutaan intervaleihin ja niiden sävyihin
- tutustutaan duuri- ja mollisointuun sekä niiden sävyihin
- nuottinimet sekä yksinkertaiset etumerkit (# ja b) sekä palautusmerkki
- oktaavialat
- klaavit opettajan harkinnan ja ryhmän tarpeiden mukaan

- asteikko ja sen periaate sekä koko- ja puolisävelaskel
- sävellajit 2#:n ja 2b:n
- intervallit priimistä oktaaviin (laadut opettajan harkinnan mukaan)
- yksinkertaiset reaalisointumerkit
- Muoto ja terminologia
- Tutustutaan muotorakenteisiin ja terminologiaan
- Sovitus, sävellys ja improvisaatio
- Tutustutaan ja rohkaistaan oppilaita oman musiikin tekemiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

MUT-opintojaksot arvioidaan numeroarvioinnilla suoritettuna kurssitutkinnon perusteella. Todistukseen tuleva arvosana määräytyy arvosanojen muuntotaulukon mukaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Jos opiskelija hallitsee musiikin teoriaa ja omaa säveltapailutaitoja, hän voi opettajan kanssa neuvoteltuaan osallistua kokeeseen osallistumatta opetukseen ja suorittaa opintojakson ja musiikkiopiston kurssitutkinnon.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUT01 Musiikin hahmotus 1 (2op, valinnainen opintojakso MUT01)

Opintojaksolla opiskellaan Vantaan musiikkiopiston Musiikin hahmotus 1 -kurssin opetussuunnitelman mukaiset sisällöt.

Musiikin hahmotus 2, 2 op (MUT02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Musiikin hahmotus 2 -opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan, tunnistaa musiikin ominaispiirteitä, hahmottaa rakenteita ja omaksuu musiikin terminologiaa.
- Tavoitteena on myös, että opiskelija pystyy hyödyntämään musiikin hahmotustaitojaan omassa musisoinnissaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vantaan musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaan opintojakson sisällöt ovat:
- Rytm
- Jatketaan Musiikin hahmotus 1 -opintojakson asioiden vahvistamista sekä itse tuottaen että kirjoittaen
- tutustutaan 3/8- ja 6/8-tahtilajeihin ja vaihtuviin tahtilajeihin
- synkooppi
- trioli
- Melodia ja harmonia
- duuriin ja erilaisiin molliasteikkoihin (luonnollinen, harmoninen, melodinen) perustuvaa melodiikkaa laulaen ja kirjoittaen

- laulaen 1–2 -äänistä satsia ja kaanoneita
- sävellajit, etumerkinnät ja asteikot 4 # ja 4 b saakka
- nuottinimet, oktaavialat ja klaavit
- oktaavisiirtomerkinnot
- intervallit laatuineen (s, p, pu, tritonius)
- kuunnellaan ja lauletaan intervaleja ja puhutaan niiden sävyistä
- lauletaan, kuunnellaan ja tunnistetaan sointuja (d, m, y, v, d7)
- yksinkertaiset reaalisointumerkit
- tutustutaan laulaen ja kuunnellen pääsointuihin ja sointukulkuihin
- opiskellaan soinnun asteen käsite ja astemerkinnot
- Muoto ja terminologia
- Tutustutaan muotorakenteisiin ja terminologiaan.
- Erilaisia muotorakenteita ja musiikkitermejä käytetään työstettävien teosten ja harjoitusten sekä oman musiikin tekemisen yhteydessä.
- Sovitus, sävellys ja improvisaatio
- Tutustutaan ja rohkaistaan opiskelijoita oman musiikin tekemiseen
- Rohkaistaan oppilaita musiikin tekemiseen yksin tai ryhmässä.
- Opettajan harkinnan ja käytettävissä olevan laitteiston mukaan harjoitellaan nuotinnusohjelman ja/tai valitun musiikin tuotanto-ohjelman käyttöä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

MUT-opintojaksot arvioidaan numeroarviointilla suoritettujen kurssitutkinnojen perusteella. Todistukseen tuleva arvosana määräytyy arvosanojen muuntotaulukon mukaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Jos opiskelija hallitsee musiikin teoriaa ja omaa säveltapailutaitoja, hän voi opettajan kanssa neuvoteltuaan osallistua kokeeseen osallistumatta opetukseen ja suorittaa opintojakson ja musiikkiopiston kurssitutkinnojen.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUT02 Musiikin hahmotus 2 (2op, valinnainen opintojakso MUT02)

Opintojaksolla opiskellaan Vantaan musiikkiopiston Musiikin hahmotus 2a ja 2b -kurssien opetussuunnitelman mukaiset sisällöt. Musiikin hahmotuksen opetuksessa kehitetään oppilaan musisointi- ja hahmotustaitoja sekä musiikin rakenteiden tiedostamista.

Musiikin hahmotus 3, 4 op (MUT03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Musiikin hahmotus 3 -opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kehittää musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan, tunnistaa musiikin ominaispiirteitä, hahmottaa rakenteita ja omaksuu musiikin terminologiaa.
- Tavoitteena on myös, että opiskelija pystyy hyödyntämään musiikin hahmotustaitojaan omassa musisoinnissaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vantaan musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaan kurssin sisällöt ovat:
- Rytmii
- Kerrataan perustason rytmiiikkaan kuuluvat asiat eli:
- tavallisimmat aika-arvot ja tauot (kokonuotti–1/32)
- synkooppi ja trioli sekä vastaavat tauot itse tuottaen ja kirjoittaen
- tavallisimmat tahtiosoitukset: 2/4, 3/4, 4/4, 5/4, 3/8, 6/8 sekä alla breve
- tavallisimmat rytmiset ilmiöt (syke, metri, rytmikuviot, kestot, tauot ja fraseeraus)
- perussyke sekä pulssin ja tempon hallinta eri tempoissa
- Melodia
- Kerrataan perustason melodiikkaan kuuluvat asiat. Tavoitteena on sujuva nuottikuvan hahmottaminen eli:
- rytmin ja melodisen linjan hallinta
- oikea-aikainen aloittaminen
- säveltason löytäminen ja sävelpuhtaus
- oman stemman hahmottaminen sekä eteneminen mahdollisista virheistä huolimatta. Samalla hahmotetaan harmonian ja tyylin perusteita, musiikin jäsentelyä ja muotorakenteita.
- Laulamista harjoitellaan yksi- ja moniäänisesti.
- Myös prima vista -laulua harjoitellaan.
- Musiikin kirjoittamista harjoitellaan kuulonvaraisesti ja instrumentin avulla (koskettimisto, oma soitin tai jokin muu väline)
- nuottinimet, oktaavialat ja klaavit (g-, f- ja c-)
- kaksoiskorotus ja kaksoisalentus
- sävellajit, etumerkinnot ja asteikot 7 # ja 7 b saakka
- painottaen 4 # ja 4 b saakka.
- duuri sekä luonnollinen, harmoninen ja melodinen molli
- moodit opettajan harkinnan mukaan
- s, p, pu, y ja v intervallit
- Harmonia
- Melodioista ja säestyksistä pyritään hahmottamaan toonika-, subdominantti-, dominantti-, dominanttiseptimisointuja sekä tavallisimpia lopukkeita ja niiden vaikutusta muotoon:
- kolmisoinnut ja D7-sointu laatuineen ja käännöksineen
- konsonanssin ja dissonanssin käsitteet
- peruskadenssit
- melodioista ja säestyksistä pyritään hahmottamaan perustehot
- tehdään yksinkertaista sointuanalyysia
- reaalisointumerkinnot
- Muoto
- Tutustutaan tavallisimpiin muotorakenteisiin myös kuulonvaraisesti.
- Erilaisia muotorakenteita ja musiikkitermejä käytetään työstettävien teosten ja harjoitusten sekä oman musiikin tekemisen yhteydessä.
- Musiikkiterminologia
- Tutustutaan ja käytetään luonteissa musiikillisissa yhteyksissä, mm. oman musiikin tekemisen yhteydessä.
- Sovitus, sävellys ja improvisaatio
- Rohkaistaan ja harjoitellaan musiikin tekemistä yksin tai ryhmässä
- Opettajan harkinnan ja käytettävien laitteistojen mahdollisuuksien mukaan harjoitellaan nuotinnusohjelman ja/tai valitun musiikin tuotanto-ohjelman käyttöä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

MUT-opintojaksot arvioidaan numeroarvioinnilla suoritettuna kurssitutkinnon perusteella. Todistukseen tuleva arvosana määräytyy arvosanojen muuntotaulukon mukaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Jos opiskelija hallitsee musiikin teoriaa ja omaa säveltapailutaitoja, hän voi opettajan kanssa neuvoteltuaan osallistua kokeeseen osallistumatta opetukseen ja suorittaa opintojakson ja musiikkiopiston kurssitutkinnon.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUT03 Musiikin hahmotus 3 (4op, valinnainen opintojakso, entiset MUT3 ja 4)

Opintojaksolla opiskellaan Vantaan musiikkiopiston Musiikin hahmotus 3 -kurssin opetussuunnitelman mukaiset sisällöt. Musiikin hahmotuksen opetuksessa kehitetään oppilaan musisointi- ja hahmotustaitoja sekä musiikin rakenteiden tiedostamista.

7.28. Musiikki musiikkilukiossa: Yhteismusisointi (MUYH)

Oppiaineen tehtävä

Yhteismusisointi

Yhteismusisointi on yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaine luo pohjaa hyvinvointi- ja vuorovaikutustaitojen sekä eettisyyden kehittymiselle. Oppiaineessa opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja musiikin merkityksiä elämässä yleensä. Yhdessä musisoitaessa opiskelijat oppivat ymmärtämään toistensa tunteita ja ajatuksia.

Yhteismusisointi avaa näkökulmia muihin kulttuureihin ja yhteiskuntiin ja musiikin avulla voidaan käsitellä vaikeita asioita. Yhteismusisointi kehittää mielikuvitusta ja ongelmanratkaisutaitoja auttaen opiskelijaa ajattelemaan uusilla tavoilla sekä etsimään erilaisia ratkaisuja ongelmiin.

Lukioaikanaan musiikkilukion opiskelijan tulee suorittaa vähintään yhteismusisoinnin opintoja vähintään kuuden opintopisteen (kolmen opintojakson) verran. Vaskivuoren musiikkilukiossa yhteismusisointiin kuuluvat big bandin, kuorojen, rock-musiikin, kamarimusiikin, yhtyelaulun ja musikaaliorkesterin opintojaksot.

Muualla suoritettuja yhteismusisoinnin opintoja ei hyväksiluet.

Laaja-alaisista taidoista oppiaineessa painottuvat erityisesti hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, eettisyys- ja ympäristöosaaminen, globaali- ja kulttuuriosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen.

Musiikin erityistehtävä

Vaskivuoren lukiolla on musiikin erityistehtävä. Musiikkilukio tarjoaa pitkällä musiikkiharrastuksessaan oleville opiskelijoille mahdollisuuden tavoitteellisten musiikkiopintojen ja lukionkäynnin yhdistämiseen. Opiskelu musiikkilukiossa auttaa opiskelijoiden persoonallisuuden kehittymistä tukemalla heidän lahjakkuutensa kehittämistä.

Vaskivuoren musiikkilukio tuo ja luo kulttuuritarjontaa kuten konsertteja ja esityksiä omalle alueelleen sekä toimii yhteistyössä muiden Vantaan ja pääkaupunkiseudun kulttuurilaitosten kanssa. Musiikkilukion esiintyvät ryhmät voivat toimia kulttuurilähettiläinä kansainvälisissä yhteyksissä. Musiikkilukion opiskelijat ovat aktiivisia kulttuuripalveluiden käyttäjiä, kehittäjiä ja tuottajia.

Musiikkilukion tuntijako

Opetusministeriön 12.1.2004 (nro 194/430/2003) ja 22.1.2016 (nro 51/530/2015) tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten kurssien määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Musiikkilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan). Lisäksi opiskelijan tulee suorittaa musiikin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja 24 opintopistettä, joista 8 on musiikkitietoa (MUH01-MUH04) sekä 6 yhteismusisointia.

Opintojaksot

Big Band, 2 op (MUB)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelun tavoitteena on kehittää oman soittimen hallintaa.
- Lisäksi parannetaan sekä soitinryhmän sisäisiä että koko orkesterin yhteissoittotaitoja.
- Esiintymiset, esiintymismatkat ja harjoitusleirit kohentavat paitsi esiintymisvalmiuksia myös sosiaalisia ja vuorovaikutustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opetusmateriaalina käytetään monipuolisesti erityylistä big band -musiikkia.
- Esiintymiset kuuluvat olennaisena osana kurssin suorittamiseen. Niitä voi olla myös koulun ulkopuolisissa tilaisuuksissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa huomioidaan asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja sitoutuminen ryhmän toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUB01-08 Big Band (2 op, valinnainen opintojakso MUB01-08)

Opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelijan oman soittimen hallintaa ja yhteissoittotaitoja. Opetusmateriaalina käytetään monipuolisesti erityylistä big band -musiikkia ja esiintymiset kuuluvat olennaisena osana opintojakson suorittamiseen.

Kuoro, 2 op (MUK)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää omaa äänenmuodostustaan ja ilmaisuaan sekä harjoittaa säveltämis- ja soitustaitojaan.
- Yhdessä laulaminen ryhmässä kehittää yhteismusisointi- sekä vuorovaikutustaitoja.
- Tyyllisesti monipuolisen ohjelmiston avulla opiskelija kasvattaa musiikillista yleissivistystään.
- Erilaiset esiintymiset, konsertit, konserttimatkat ja levytykset kehittävät esiintymis- ja tulkintamistaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ohjelmisto on tyyllisesti monipuolista ja vaatimustasoltaan sopivan haasteellista koti- ja ulkomaista kuoro-ohjelmistoa.
- Kuoroilmaisua voidaan laajentaa sisältämään myös liikettä ja koreografioita.
- Harjoitusleirit, esiintymiset, esiintymismatkat ja levytykset kuuluvat opintojakson suorittamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan kuorossa tarvittavia musiikillisia taitoja sekä osallistumista ja sitoutumista kuoron toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUK01-08 - Kuoro (2 op, valinnainen opintojakso MUK01-08)

Lukiassa toimii kolme kuoroa: tyttökuoro, mieskuoro ja kamarikuoro. Kuoroihin pyrkiville järjestetään koelaulutilaisuudet. Kuorolaulun suorittamiseen kuuluu viikoittaisten harjoitusten lisäksi stemmaharjoituksia, harjoitusleirejä sekä esiintymisiä.

Kamarimusiikki, 2 op (MUO)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelun tavoitteena on kehittää oman instrumentin hallintaa ja yhteissoittoa kohentaen samalla niin vuorovaikutus- kuin esiintymistaitojakin.
- Eri aikakausien ja tyyli- ja suuntien musiikin soittaminen laajentaa tietämystä musiikin esitystavoista ja -traditioista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitettava ja esitettävä ohjelmisto valitaan ryhmän taitotason perusteella.

- Yhtyeiden kokoonpanoja voidaan vaihdella ohjelmiston mukaan.
- Esiintymiset Aitiopaikassa, Klassinen maraton -konsertissa sekä koulun ja koulun ulkopuolisissa juhlissa ja tilaisuuksissa kuuluvat opintojakson suoritukseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan taiteellista osaamista, osallistumista ja sitoutumista ryhmän toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUO01-04 - Kamarimusiikki (2 op, valinnainen opintojakso MUO01-04)

Opiskelijoista muodostetaan kamariyhtyeitä (=soitinyhtyeitä), jotka harjoittelevat viikoittain. Harjoitusten lisäksi opintojakson suorittamiseen kuuluu esiintymisiä niin koulun kuin koulun ulkopuolisissakin tapahtumissa ja juhlissa.

Musikaaliorkesteri, 2 op (MUOR)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelun tavoitteena on kehittää oman instrumentin hallintaa ja yhteissoittotaitoja.
- Eri aikakausien ja tyyli-suuntien musikaalien musiikin soittaminen laajentaa tietämystä musikaalin esitystavoista ja -traditioista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Orkesterin kokoonpanon ja soitettavan materiaalin määrittää kulloinkin esitettävä musikaali.
- Opintojakson suorittamiseen kuuluvat harjoitukset, jotka ajoittuvat normaalisti syys-tammikuulle sekä esitykset (n. 20 kpl).

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan taiteellista osaamista, osallistumista ja sitoutumista orkesterin toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUOR01-08 - Musikaaliorkesteri (2 op, valinnainen opintojakso MUOR01-08)

Musikaaliorkesteri harjoittelee vuosittaisen musikaalin orkesteriosuuden ja esittää sen yhdessä musikaalin muiden esiintyjien kanssa Kulttuuritalo Martinuksessa.

Rock-musiikki, 2 op (MUR)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelun tavoitteena on oman soittimen hallinnan ja yhteissoittotaitojen kehittäminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelun lähtökohtana ovat rock-musiikin eri tyylilajit. Opetusmateriaali sovitetaan ryhmän taitotasoa vastaavaksi.
- Yhtyeitä kannustetaan oman tyylin löytämiseen ja oman musiikin tekemiseen. Oman musiikin tekemiseen kuuluu säveltäminen, sanoittaminen ja sovittaminen.
- Jokainen yhtye valmista ainakin yhden esityksen lukuvuodessa. Esiintymisfoorumeita ovat koulussa järjestettävät Bändimaraton- ja Kesäkorva-konsertit, kuukausittaiset Vaskiklubi-illat sekä muut mahdolliset tilaisuudet.
- Jos yhtye tekee omaa musiikkia, sitä on mahdollista tallentaa lukion äänitysstudioissa yhteistyössä studiomestareiden kanssa.
- Opintojaksolle voi osallistua jo olemassa olevat bändikokoonpanot.
- Muista ilmoittautuneista muodostetaan kokoonpanoja mahdollisuuksien mukaan. Tarvittaessa kokoonpanoja voidaan muuttaa ryhmän taitotason mukaiseksi.
- Opiskelija voi lukuvuonna osallistua yhden ryhmän opetukseen. Poikkeuksena voivat olla opiskelijat, joilla on sivusoittimessaan riittävä taito bändisoittoon.
- Pidemmällä oleville opetusryhmille, joille harjoittelu- ja työskentelytottumukset ovat tuttuja, osa kurssisuorituksesta voi olla itsenäisesti suoritettavia tehtäviä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa huomioidaan asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja sitoutuminen ryhmän toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUR01-04 - Rock-musiikki (2 op, valinnainen opintojakso MUR01-04)

Opintojakson lähtökohtana ovat rock- ja popmusiikin eri tyylilajit, joihin tutustutaan yhtyesoiton avulla. Yhtyeitä kannustetaan oman tyylin löytämiseen ja oman musiikin tekemiseen. Esiintymiset ja demoäänitykset ovat osa opintoja.

Yhtyelaulu, 2 op (MUYH)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää omaa äänenmuodostustaan ja ilmaisuaan sekä kehittää säveltapailutaitojaan.
- Yhdessä laulaminen pienemmässä ryhmässä kehittää yhteismusisointi- ja vuorovaikutustaitoja sekä vie lauluinstrumentin hallintaa solistisempaan suuntaan.
- Tyyllillisesti monipuolisen ohjelmiston avulla opiskelija kasvattaa musiikillista yleissivistystään.
- Esiintymis- ja tulkitemistaidot vahvistuvat esiintymisten myötä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ohjelmisto on monipuolista ja vaatimustasoltaan sopivan haasteellista ja erilaisia painotuksia esim. kansanmusiikin tai populaarimusiikin suuntaan voidaan tehdä kunkin yhtyeen mieltymysten mukaisesti.
- Yhtyelauluilmaisua voidaan laajentaa sisältämään myös liikettä ja koreografioita.
- Esiintymiset Aitiopaikassa, Klassinen maraton -konsertissa sekä koulun ja koulun ulkopuolisissa juhlissa ja tilaisuuksissa kuuluvat opintojakson suoritukseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa painotetaan lauluyhtyeessä tarvittavia musiikillisia taitoja sekä osallistumista ja sitoutumista lauluyhtyeen toimintaan.

Opintojakso voi olla osa musiikkilukion pakollisia opintoja. Siksi se arvioidaan musiikkilukion opiskelijoille arvosanalla.

Yleislukion opiskelijoille opintojakso on valinnaisia opintoja. Se arvioidaan kuitenkin arvosanalla ja halutessaan opiskelija voi pyytää opintojaksosta suoritusmerkinnän päättötodistukseensa.

Opintojakson vapaa kuvaus

MUYH01-03 - Yhtyelaulu (2 op, valinnainen opintojakso MUYH01-03)

Opiskelijat muodostavat 3-8 hengen lauluyhtyeitä, jotka harjoittelevat viikoittain. Harjoitusten lisäksi opintojakson suorittamiseen kuuluu esiintymisiä niin koulun kuin koulun ulkopuolisissakin tapahtumissa ja juhlissa. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää neljän opintopisteen (kahden opintojakson) verran kuoro-opintoja tai muutoin osoitettuja riittäviä yhteislaulutaitoja.

7.29. Media (Med)

Oppiaineen tehtävä

Medialinjan opiskelijat ovat medialinjalle päästyään sitoutuneet suorittamaan median kursseja seuraavasti: MED1, MED2, MED3, JOU1, TEL1 ja RAD1. Näiden lisäksi opiskelija valitsee vähintään kaksi (2) opintojaksoa lehti-, radio- tai televisiotyötä. Kaikille lukion opiskelijoille avoimia median kursseja ovat MED4, JOU2, JOU3, JOU4, RAD2, RAD3 ja RAD4 sekä TEL2, TEL3 ja 3, mikäli ryhmissä on tilaa. Medialinjan opiskelijoille ja mediadiplomin suorittaville opiskelijoille suositellaan myös seuraavia yleislukionkursseja: KU3, KU11, KU12, KU13, KU14, A17 ja A10. Mediadiplomia tekevällä opiskelijalla tulee olla suoritettuna vähintään neljä (4) edellä mainittua yleislukion tai medialinjan opintojaksoa.

Tavoitteet

Linjalla keskitytään journalismin peruskysymyksiin ja annetaan perusvalmiuksia lehti-, radio- ja televisiotyöhön. Tavoitteena on antaa opiskelijoille mahdollisuus omien aineistojen julkaisuun sekä käytännön kokemuksen saamiseen media-alan työelämästä.

Osaamisen arviointi

Jos medialinjan opiskelija on suorittanut kahdeksan (8) median opintojakso, hän saa päättötodistukseen merkinnän opiskelusta medialinjalla. Opintojaksot arvostellaan pääsääntöisesti numeroarvosanalla. Mikäli opiskelija kuitenkin haluaa opintojaksosta suorituserkinnän numeroarvioinnin sijaan, tulee hänen ilmoittaa siitä opettajalle opintojakson alussa.

Laaja-alaiset osaamiset

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksot

Journalismin perusteet, 2 op (JOU01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään journalismin piirteisiin mediateksteissä. Tutustutaan mediaopiskelijan rooliin sekä uuden tiedon tuottajana että yhteiskunnallisena keskustelijana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana kehitetään omaa mediajuttujen tekemisen prosessia: ideointitekniikkaa, tiedonhankinnan menetelmiä, sisällön tuottamisen taitoja sekä tekstien viimeistely- ja editointitaitoja. Numeroarvostelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärretään laaja-alaisesti yhteiskunnan toimintaa ja mediatekstin vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään journalismin piirteisiin mediateksteissä. Tutustutaan mediaopiskelijan rooliin sekä uuden tiedon tuottajana että yhteiskunnallisena keskustelijana. Opintojakson

aikana kehitetään omaa mediajuttujen tekemisen prosessia: ideointitekniikkaa, tiedonhankinnan menetelmiä, sisällön tuottamisen taitoja sekä tekstien viimeistely- ja editointitaitoja.

Kuvajournalismi, 2 op (JOU02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kuvan käyttö journalismissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskitytään valokuvaan ja liikkuvaan kuvaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Keskitytään kuvan vaikutuskeinoihin ja käyttämiseen monipuolisesti journalismin välineenä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuvajournalismin opintojaksolla tutkitaan kuvan merkitystä ja sen voimaa mediakentällä. Opintojaksolla tehdään harjoituksia, jotka kehittävät kuvailmaisua journalismin näkökulmasta.

Journalismi ammattina, 2 op (JOU03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoite on syventää journalistisen kirjoittamisen tietoja ja taitoja. Opintojaksolla tutustutaan tutkivaan journalismiin ja syvennetään JOU1 ja JOU2 -kursseilla saatuja taitoja. Perehdytään journalismin etiikkaan sekä median sisältöratkaisuihin vaikuttaviin tekijöihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson erityinen fokus on kirjoittamisessa. Opitaan elävöittämään faktatekstiä erilaisilla kielen keinoilla. Numeroarvostelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan journalismin ammattilaisilta työn moniulotteisuudesta ja erilaisista toimenkuvista

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään Jou1- ja Jou2-opintojaksoilla opittuja sisältöjä. Opintojakson erityinen fokus on kirjoittamisessa. Opitaan elävöittämään faktatekstiä erilaisilla kielen keinoilla.

Journalismi kansainvälisenä yhteistyönä, 2 op (JOU04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tehdään journalismia kansainvälisessä työympäristössä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Yhteistyöoppilaitokset ovat eri kulttuureista ja työskentelykieli on englanti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opitaan yhteistyötaitoja ja erilaisia kulttuurisia näkökulmia asioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tehdään journalistinen projekti toisen tai toisten maiden koulujen kanssa. Projekti suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä. Opiskelijat oppivat taitoja toimia monikulttuurisessa työympäristössä journalismin avulla.

Median perusteet, 2 op (MED01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään median rakenteeseen, toimintaan ja lainsäädäntöön sekä median sisällöllisiin ja ilmaisullisiin erityispiirteisiin. Käsitellään journalismin peruskysymyksiä, median yhteiskunnallista ja kulttuurista vaikuttavuutta. Tehdään harjoituksia eri medioista mediakritiikin keinoin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Otetaan haltuun median eri välineistöä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärretään median valtarakenteita, toimintatapoja ja yhteiskunnallista merkitystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Medialinjan opiskelijoiden ensimmäinen opintojakso missä tutustutaan toisiin opiskelijoihin, ryhmäydytään, opitaan median valtarakenteita ja toimintatapoja tekemällä harjoituksia.

Mediailmaisu, 2 op (MED02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Perehdytään sekä sanallisen että sanattoman viestinnän tekniikoihin ja niiden tulkitsemiseen. Opetellaan haastattelutekniikkaa ja esiintymisen taitoja puhe- ja improvisaatioharjoitusten avulla. Tehtävät syventävät ryhmän yhteenkuuluvuutta ja vapauttavat luovaa energiaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Oman ilmaisun kehittäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opitaan parantamaan omaa ilmaisua ja kannustamaan sekä arvioimaan muiden ilmaisua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Medialinjaisten toinen opintojakso. Perehdytään sekä sanallisen että sanattoman viestinnän tekniikoihin ja niiden tulkitsemiseen. Opetellaan haastattelutekniikkaa ja esiintymisen taitoja puhe- ja improvisaatioharjoitusten avulla. Tehtävät syventävät ryhmän yhteenkuuluvuutta ja vapauttavat luovaa energiaa.

Valotekniikka, 2 op (Med03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valotekniikan rakentaminen ja työturvallinen oppiminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Elokuva-, televisio-, esitys- ja teatterivalaistus.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ymmärretään valotyön merkityksellisyys erilaisissa kulttuurialan tuotannoissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valotekniikan opintojaksolla opiskellaan valotekniikan perusteet. Syvennyttään elokuva-, esitys- ja teatterivaloihin ja niiden toteuttamiseen suunnittelusta rakentamiseen ja esitykseen. Opiskelijat tekevät valotyöt johonkin koulun projektiin.

Radiotyön perusteet, 2 op (RAD01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskellaan äänenkäsittelyn perusteet. Opintojaksolla tutustutaan digitaaliseen tallennukseen, mikrofoniin käyttöön ja äänen editointiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutkitaan erilaisia radio- ohjelmia ja tehdään harjoitustöitä. Opiskelija valitsee arvostelutavan opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ymmärretään oman äänenkäytön merkitys radioilmaisussa vuorovaikutuksessa kuulijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan äänenkäsittelyn perusteet. Opintojaksolla tutustutaan digitaaliseen tallennukseen, mikrofonin käyttöön ja äänen editointiin. Harjoitustehtäviä ja niiden analysointia.

Radioilmaisu/radiopersoona keskiössä, 2 op (RAD02)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opiskellaan radio-ohjelman teon peruskysymyksiä, ohjelmapolitiikkaa ja radioilmaisu. Tutustutaan jutun taustamateriaalin hankintaan, ohjelmasuunnitelman tekoon, haastatteluun, äänimateriaalin käyttöön, kielenkäyttöön sekä ohjelman editointiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tehdään harjoitustöitä ja tutustutaan lähetys- ja jakelutekniikkaan. Opiskelija valitsee arvostelutavan opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Ymmärretään oman äänenkäytön merkitys radioilmaisussa vuorovaikutuksessa kuulijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Opiskellaan radio-ohjelman teon peruskysymyksiä, ohjelmapolitiikkaa ja radioilmaisu. Tutustutaan jutun taustamateriaalin hankintaan, ohjelmasuunnitelman tekoon, haastatteluun, äänimateriaalin käyttöön, kielenkäyttöön sekä ohjelman editointiin. Tehdään radio-ohjelma.

Suora radiolähetys, 2 op (RAD03)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Radiotyön opintojaksoon liittyvä harjoittelu, jonka aikana kukin opiskelija tekee erityyppisiä radiojuttuja, jotka kaikki kritikoidaan, arvioidaan ja muokataan lähetyskuntoon.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ohjelmat julkaistaan joko koulun omassa radiossa, nettiradiossa tai paikallisradiossa. Opiskelija valitsee arvostelutavan opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ymmärretään oman äänenkäytön merkitys radioilmaisussa vuorovaikutuksessa kuulijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan liveradion tekemistä ja ilmaisua. Toteutetaan suoraa radio-ohjelmaa eri radiomediaissa.

Urheiluselostus, 2 op (RAD04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan urheiluselostusta puheradion muodossa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Valitaan opiskelijan kannalta mielenkiintoinen laji, jonka selostamiseen syvennyttään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ymmärretään oman äänenkäytön merkitys radioilmaisussa vuorovaikutuksessa kuulijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan, harjoitellaan ja toteutetaan urheiluselostusta valitusta lajista.

Televisiotyön ja elokuvan perusteet, 2 op (TEL01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan video-, ja elokuvakameran käyttöä, videon editointia sekä kuvaviestinnän perusteita. Tutustutaan televisio-ohjelman teon peruskysymyksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan televisio-ohjelman teon peruskysymyksiin. Erilaisten videokoosteiden laadintaa sekä harjoitustöitä. Opiskelija valitsee arvostelutavan opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärretään oman työpanoksen merkitys elokuva- ja televisiotyössä osana työryhmää. Kokeillaan eri rooleja ja toimenkuvia ja uskalletaan tehdä luovia kokeiluja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan video-, ja elokuvakameran käyttöä, videon editointia sekä kuvaviestinnän perusteita. Tutustutaan televisio-ohjelman teon peruskysymyksiin.

Suora televisiolähetys, 2 op (TEL02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Suoritus aika 2. vuonna. Opetellaan televisio-ohjelman suunnittelua. Opetellaan aineiston hankintaa, kuvausta, editointia. Musiikin, tehosteiden ja lavastuksen suunnittelua.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Monikamerastriimaus eri tapahtumista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärretään oman työpanoksen merkitys elokuva- ja televisiotyössä osana työryhmää. Kokeillaan eri rooleja ja toimenkuvia ja uskalletaan tehdä luovia kokeiluja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan ja toteutetaan suoraa televisiolähetystä koulun verkossa tai striiminä internetin välityksellä.

Abivideo tai elokuvaproduktio, 2 op (TEL03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Elokuvatuotanto eri rooleissa käsikirjoituksesta valmiiseen abielokuvaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Yhteistyöproduktio missä vastuuroolit jaetaan ja työryhmä tuottaa vuosittaisen Vaskivuoren abivideon.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärretään oman työpanoksen merkitys elokuva- ja televisiotyössä osana työryhmää. Kokeillaan eri rooleja ja toimenkuvia ja uskalletaan tehdä luovia kokeiluja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suunnitellaan ja toteutetaan Vaskivuoren lukion perinteeksi muodostunut Abivideo/elokuva.

Kansainvälinen elokuva- tai televisiotuotanto, 2 op (TEL04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tehdään verkostokoulujen kanssa yhteiseurooppalainen lyhytelokuva- tai televisiotuotanto

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Toimitaan ja opitaan kansainvälisissä työryhmissä. Työskentelykieli englanti.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opitaan yhteistyötaitoja ja erilaisia kulttuurisia näkökulmia asioihin

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärretään oman työpanoksen merkitys elokuva- ja televisiotyössä osana työryhmää. Kokeillaan eri rooleja ja toimenkuvia ja uskalletaan tehdä luovia kokeiluja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi projektitöiden ja yhdessäoppimisen pohjalta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tehdään verkostokoulujen kanssa yhteiseurooppalainen lyhytelokuva- tai televisiotuotanto. Toimitaan ja opitaan kansainvälisissä työryhmissä. Työskentelykieli englanti.

Projektit vaihtuvat yleensä kahden vuoden jaksoissa.

7.30. Tanssi (TAK)

Oppiaineen tehtävä

Tanssiopinnoissa opiskelija havainnoi ja tarkastelee sekä itseään, oppimistaan että ympäröivää maailmaa oman kehonsa kautta – tanssin ja liikkeen keinoin. Tanssi oppiaineena ymmärretään kuten tanssitaide; monilajisena, monipuolisena sekä maailmanlaajuisena ilmiönä. Tanssin tehtävä lukion oppiaineena on perehdyttää tanssiin taiteenlajina, avartaa ja laajentaa opiskelijan tanssikäsitystä sekä kannustaa ja tukea opiskelijan henkilökohtaista kehitystä. Opintojen keskeisenä tavoitteena on tarjota monipuolista tanssin ja taiteen opetusta ja näin ohjata opiskelijaa kohti kokonaisvaltaisempaa käsitystä ja ymmärrystä tanssista taiteena.

Tanssin opetus perustuu holistiseen ihmiskäsitykseen, jonka mukaan ihminen on kehollinen, tajunnallinen ja elämäntilanteeseensa sekä ympäristöönsä kytköksissä oleva olento. Kehollisuus, kokemuksellisuus, toiminnallisuus ja vuorovaikutteisuus muodostavat opetuksen perustan, jonka kautta opiskelijaa kannustetaan havainnoimaan, analysoimaan ja refleктоimaan omaa sekä toisten työskentelyä. Opiskelija tarkastelee omaa suhdettaan tanssiin ja haastaa tanssikäsitystään opetuksen tuottamien uusien kokemusten pohjalta.

Tanssiopinnot ovat pääasiassa ryhmäopetusta, jossa ryhmädynamiikan havainnointi sekä ryhmän yhteisen suunnan löytäminen on keskeistä. Tanssin opiskelu vahvistaa opiskelijan kykyä havainnoida ryhmän toimintaa ja hän tulee tietoisemmaksi yksilön vaikutuksesta ryhmän työskentelyyn.

Lukion tanssiopinnoissa syvennetään opiskelijan esittävän taiteen monilukutaitoa ja kykyä yhdistellä eri tieteitä ja taiteita. Opiskelijaa kannustetaan osallistumaan keskusteluihin, ilmaisemaan näkemyksiään ja kokemuksiaan tanssista sekä katsojana että itse tanssin toteuttajana. Tanssiopintojen tarjoamat uudet kokemukset, esiintymismahdollisuudet sekä tavoitteellinen työskentely luovat perustaa monipuoliselle oppimiselle. Tieto- ja viestintätekniikka mahdollistaa tanssin tarkastelun maailmanlaajuisena ilmiönä. Digitaalisuus tuo lähemmäs ja avaa tanssin sisällä olevia erilaisia kulttuureja, traditioita, historiallista kehitystä sekä esitystoimintaa.

Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tanssin ammattiryhmien, teattereiden, museoiden, taideoppilaitosten ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Paikallisesti hyödynnetään Vantaalla tapahtuvaa kulttuuritoimintaa, sekä toimitaan yhteistyössä paikallisten tanssin toimijoiden ja tanssiopistojen kanssa.

Tanssi oppiaineena toimii myös opiskelijan arkea tauottavana toimintana, jolla on sekä kehonhuollollisia että kehon ja mielen hyvinvointiin liittyviä positiivisia vaikutuksia.

Lukion tanssiopinnot avaavat opiskelijoille tanssia ammattina ja taidemuotona myös oppimisympäristöjensä kautta. Tanssin opiskelu tapahtuu tarkoituksenmukaisessa turvallisessa opetustilassa kuten harjoitusstudioissa tai näyttämöllä. Esityksen valmistamisprosessin avulla opiskelijat tutustuvat taiteellisen työn ammattilaisten työnkuvaan sekä työtehtäviin. Tanssiopinnot tarjoavat tietoa tanssin jatko-opintomahdollisuuksista ja kannustavat pitkäkestoiseen elämäntapaan liikkeen parissa.

Lukion tanssiopintojen päätteeksi on mahdollista suorittaa tanssin lukiodiplomi, jonka tekemiseen vaaditaan kolme opintojaksoa lukion tanssiopintoja.

Tavoitteet

Tanssin opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa ja tukea opiskelijan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä tanssin opetuksen keinoin
- innostaa sekä rohkaista opiskelijaa uusien kokemusten äärelle ja syventää opiskelijan ymmärrystä tanssista taiteena
- rohkaista opiskelijaa avoimuuteen, luovuuteen, oman liikekielen havainnointiin sekä tutkimiseen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn
- purkaa käsityksiä suorituskeskeisestä tanssin opiskelusta luovuuden, yhteisöllisyyden, kannustavan osallisuuden sekä dialogisuuden avulla
- tarjota tietoa tanssin ammattikentän toiminnasta, jatko-opinnoista sekä niiden mahdollisuuksista Suomessa sekä ulkomailla

Lisäksi opetuksen tavoitteena on, että

Opiskelija

- tarkastelee omaa suhdettaan tanssiin ja haastaa omaa tanssikäsitystään opetuksen tuottamien uusien kokemusten pohjalta
- oppii tunnistamaan onnistumisia ja omia vahvuuksiaan, sekä löytämään itselleen uusia tavoitteita ja kehityskohteita
- ottaa vastuuta sekä toimii aktiivisesti ryhmänsä jäsenenä, kunnioittaa kaikkien työskentelyä ja osallistuu rakentavasti keskusteluun, tuoden esiin omia näkemyksiään
- analysoi sekä reflektoi omia ajatuksiaan sekä oppimiskokemuksiaan tanssista myös kirjallisesti

Osaamisen arviointi

Arviointi tukee myönteisesti opiskelijan kehitystä tanssiopinnoissa sekä hänen tanssisuhteensa syventymistä. Arviointi ohjaa kohti opintojaksokohtaisten tavoitteiden saavuttamista erilaiset oppijat sekä henkilökohtainen kehitys huomioiden.

Arviointia tehdään monipuolisesti ja avoimesti, huomioiden opiskelijan tietojen ja taitojen kehitystä, motivaatiota, yhteistyötaitoja ja vastuunottoa omasta opiskelusta sekä ryhmän toiminnasta. Arviointi on vuorovaikutteista ja toteutuu opintojakson sisältöön sitoutuneena prosessina, joka ohjaa ja kannustaa opiskelijaa eteenpäin opinnoissaan.

Tanssiopinnoissa opiskelijat saavat palautetta työskentelystään erilaisia palautteen antamisen keinoja hyödyntäen. Arvioinnin työkaluina käytetään vaihdellen erilaisia arvioinnin tapoja, kuten itsearviointia, työskentelypäiväkirjaa, suullista sekä kirjallista palautetta ja vertaisarviointia.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan tanssin harjoittelussa. Tanssi tarjoaa mahdollisuuksia tutustua itseen ja muihin sekä hyväksyä ihmisen erilaisuus, yksilöllisyys ja monimuotoisuus. Tanssiopinnoissa yhdessä tekeminen ja yhteistä päämäärää kohti kulkeminen mahdollistavat empatian ja myötätunnon kehittymisen ja harjoittavat lempeämpää suhtautumista itsekritiikkiin. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa. Omien kokemusten sanoittaminen, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, merkitysten jakaminen opiskelijaryhmän kesken, esitysten tarkasteleminen katsojan näkökulmasta, mielipiteiden ja käsitysten muodostaminen sekä niiden esiin tuominen yhteisessä keskustelussa ohjaavat ja kehittävät vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa toisen luoman liikemateriaalin harjoittelu ja omaksuminen, liikemateriaalin tuottaminen, oman liikkeen tutkiminen sekä uteliaisuus antavat mahdollisuuden tutkia ympäröivää maailmaa ja kommentoida sitä tanssin keinoin. Opiskelija hahmottaa ainutlaatuisen ajattelunsa tapoja ja tunnistaa oman ja muiden luovuuden. Opiskelija tutustuu tieteiden ja taiteiden arvoihin ja etiikkaan, joiden avulla hän oppii hahmottamaan tieteiden, taiteiden ja taitojen rajapintoja sekä muodostamaan niiden yhdistelmiä. Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opetustilanteessa opiskelijan osallistuminen on vastuullista, sallivaa ja ryhmätoimintaa tukevaa. Tanssiopinnoissa oppiminen nähdään tasa-arvoisena ja keskustelevana tapahtumana, jossa opetus on vuorovaikutteista ja kaikkien osallistujien läsnäolo sekä ajatukset ovat osana opiskelun rakentumista. Opiskelijat hahmottavat jokaisen yksilöllistä tilaa, kehollista koskemattomuutta sekä suvaitsevaa ja sallivaa käytöstä kunnioittavia toimintatapoja. Tasavertaisuus ja luottamuksen rakentuminen ryhmässä luovat yhdenvertaista ilmapiiriä ja tukevat jokaisen henkilökohtaista opintopolkua. Tanssiopinnoissa kimmokkeena toimivat niin yhteiskunnalliset, visuaaliset, abstraktit, kulttuurilliset sekä äänimaailmojen ja musiikin mukanaan tuomat aiheet, joita luovasti yhdistelemällä ja niistä inspiroitumalla opiskelija rakentaa omaa tanssikäsitystään sekä taiteellista näkemystään maailmasta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää eettisen toiminnan periaatteet vuorovaikutteisen ja sallivan opetustilanteen ja oppimisympäristön luomisen edellytyksenä. Omalla käytöksellään opiskelija vahvistaa yhteisen toimintakulttuurin sekä hyvän työskentelyilmapiirin syntymistä. Positiiviset kokemukset ryhmän vastuullisuudesta sekä huolenpidosta ryhmän jäseniä ja toimintaa kohtaan, vahvistavat opiskelijan kokemusta oman toiminnan merkityksellisyydestä. Tanssitaidetta tulkitaan ja tarkastellaan

myös ekologisesta ja kestävän kehityksen näkökulmasta, etsien vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja toteutustapoja esimerkiksi materiaalivalintojen suhteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opetuksessa ja keskusteluissa opiskelijoita ohjataan kiinnittämään huomiota siihen, miten elinympäristö ja kulttuuri vaikuttavat yksilön sekä yhteisön ajatuksiin, toimintaan ja tapoihin, ilmaisuun, arvoihin ja uskomuksiin. Tanssiopintojen kautta voidaan havainnoida kulttuurin ja ympäristön vaikutusta esimerkiksi keholliseen ilmaisuun. Opinnot vahvistavat kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä ja arvostusta. Opiskelijoita rohkaistaan tuomaan omia mielenkiinnon kohteitaan osaksi tuntityöskentelyä tai jakamaan niitä keskustelussa. Opiskelija ymmärtää tanssitaiteen globaalina, kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä, jonka kehitys on jatkuvaa, ja jonka kehityksessä he omalta osaltaan ovat mukana. Opiskelija hahmottaa tanssitaiteen historiaa ja kulttuurin kehittymisen eri vaiheita tanssitaiteen historiallisen kehityksen kautta. Opinnoissa digitaalisuus lisää mahdollisuuksia tutkia tanssimaailman kehityssuuntia globaalimmin ja monipuolisemmin.

Opintojaksot

Tanssia kaikille 1, 2 op (TAK01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii hahmottamaan liikettä suhteessa ympäröivään tilaan, ryhmän jäseniin ja musiikkiin
- opiskelija tunnistaa nykytanssin, jazztanssin ja liikeimprovisaation perusteita
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutustutaan tanssin perusteisiin nykytanssin, jazztanssin ja liikeimprovisaation keinoin
- opintojaksolla opitaan hahmottamaan liikettä tilassa, tutustutaan oman liikkeen tuottamiseen ja harjoitellaan lyhyitä koreografioita, joiden avulla liike hahmottuu suhteessa musiikkiin
- opintojakso tulee suorittaa produktioihin hakeutumista varten

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että

liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssia kaikille 1 (2op) TAK01, valinnaiset opinnot

Tanssiopintojen ensimmäinen opintojakso, jossa tutustutaan tanssin perusteisiin nykytanssin, jazztanssin sekä liikeimprovisaation kautta. Opiskelija oppii hahmottamaan liikettä tilassa, omassa itsessään sekä suhteessa musiikkiin. Opintojakso sopii tanssin vasta-alkajille sekä jo tanssia harrastaville. TAK01 opintojakso tulee suorittaa produktioihin hakeutumista varten. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä.

Tanssia kaikille 2, 2 op (TAK02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua nykytanssin, jazztanssin ja liikeimprovisaation avulla
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan
- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla jatketaan tanssin perusteiden harjoittelua nykytanssin, jazztanssin sekä liikeimprovisaation keinoin
- hyödynnetään aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja, sekä haastetaan tanssin oppimista uudesta näkökulmasta
- opintojakso koostuu erilaisista koreografioista sekä vapaammista harjoituksista, joiden avulla opiskelija pääsee tarkkailemaan omaa sekä ryhmän kehitystä opintojakson aikana

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssia kaikille 2, (2op) TAK 2, valinnaiset opinnot

Opintojakso jatkaa tanssin perusteiden hahmottamista ja harjoittelua nykytanssin, jazztanssin sekä liikeimprovisaation elementtien avulla. Opintojakso sopii aloittelijoille sekä tanssia jo harrastaville. Opintojaksolle osallistuakseen on suoritettava TAK01 -opintojakso. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä.

Tanssia kaikille 3, 2 op (TAK03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua nykytanssin, jazztanssin ja liikeimprovisaation avulla

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla jatketaan tanssin harjoittelua nykytanssin, jazztanssin sekä liikeimprovisaation keinoin
- hyödynnetään aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja, sekä haastetaan tanssin oppimista uudesta näkökulmasta
- opintojakso koostuu erilaisista koreografioista sekä vapaammista harjoituksista, joiden avulla opiskelija pääsee tarkkailemaan omaa sekä ryhmän kehitystä opintojakson aikana

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntyemisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssia kaikille 3 (2op) TAK03, valinnaiset opinnot

Opintojakso jatkaa edelleen tanssin perusteiden harjoittelua ja hahmottamista. Opiskelija hyödyntää sekä haastaa aikaisemmin oppimaansa ja laajentaa näin käsitystään tanssista. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Suoritusmerkintä.

Katutanssi, 2 op (TAK04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa katutanssikulttuurin syntyhistoriaa ja kehitystä
- opiskelija hahmottaa katutanssikulttuurin laajuutta, sekä erilaisia tanssilajeja sekä tyylisuuntia
- opiskelija ymmärtää katutanssilajien maailmaa, ja löytää tanssin ilon opintojakson harjoitteista sekä koreografioista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa tutustutaan katutanssiin tanssilajina, sen erilaisten tanssityylien kautta
- hahmotetaan katutanssin syntyhistoriaa, sekä harjoitellaan sen perusteita erilaisten tekniikkaharjoitusten sekä pidempien koreografioiden avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Katutanssi (2op) TAK04, valinnaiset opinnot

Opintojaksossa tutustutaan katutanssiin tanssilajina, sen erilaisten tanssityylien kautta. Hahmotetaan katutanssin historiaa, sekä harjoitellaan sen perusteita erilaisten tekniikkaharjoitusten sekä pidempien koreografioiden avulla. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että tanssia jo harrastaville. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä sekä opettajavierailuja. Opintojaksolle osallistuakseen on ensin suoritettava TAK01.

Suoritusmerkintä.

Nykytanssi, 2 op (TAK05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa nykytanssin liikemaailmaa sekä tunnistaa sille ominaisia piirteitä ja syventää tanssikäsitystään nykytanssin opintojakson kautta
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan
- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa syvennyttään nykytanssin liikemaailmaan, tanssitekniikkaan ja improvisaatioon sekä oman liikkeen tutkimiseen erilaisten liikekompositioiden ja tehtävien avulla
- opintojakso koostuu erilaisista koreografioista sekä vapaammista harjoituksista, joiden avulla opiskelija pääsee tarkkailemaan omaa sekä ryhmän kehitystä opintojakson aikana

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Nykytanssi (2op) TAK05, valinnaiset opinnot

Opintojaksossa syvennyttään nykytanssin liikemaailmaan, tanssitekniikkaan ja improvisaatioon sekä oman liikkeen tutkimiseen erilaisten liikekompositioiden ja tehtävien avulla. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että tanssin harrastajille. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla. Opintojaksolle osallistuakseen on suoritettava TAK01. Opintojakso on sama kuin tanssilukion opintojakso TAL02 Nykytanssi (2op).

Suoritusmerkintä.

Jazz/showtanssi, 2 op (TAK06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa jazz- ja showtanssille ominaisia piirteitä ja tanssitekniikkaa
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua jazz- ja showtanssitekniikan avulla
- opiskelija oppii hahmottamaan liikettä suhteessa ympäröivään tilaan, ryhmän jäseniin ja musiikkiin
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla harjoitellaan jazz- ja showtanssitekniikkaa, sekä sille ominaisia taitoja kuten piruetteja ja liikkeen tarkkaa rytmitystä
- tanssitunnit koostuvat tekniikkaharjoitusten lisäksi eri tyylejä sisältävistä liikesarjoista ja koreografioista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jazz/showtanssi (2op) TAK06, valinnaiset opinnot

Opintojaksossa tutustutaan jazz- ja showtanssin tanssitekniikkaan ja harjoitellaan lajille ominaisia taitoja, kuten piruetteja, jalkatekniikkaa ja liikkeen tarkkaa rytmitystä. Tanssitunnit koostuvat eri tanssityylejä edustavista koreografioista ja liikesarjoista. Opintojakso tukee musikaaliproduktioon osallistumista. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että tanssin harrastajille. Opintojaksolle osallistuakseen on ensin suoritettava TAK01.

Suoritusmerkintä.

Koreografia, 2 op (TAK07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutkii, tarkastelee ja kokeilee eri tapoja koreografian valmistamiseen
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua opintojakson tarjoamassa kehyksessä

- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutustutaan koreografian valmistamisen eri vaiheisiin, osa-alueisiin sekä koreografian perusrakenteisiin
- opintojakso tutkii vastauksia kysymykseen "Miten tanssiesitys syntyy?"
- opintojaksolla valmistetaan lyhyitä liikekompositioita sekä tehdään liikeimprovisaatioharjoitteita, joiden avulla koreografian valmistamista sekä liikkeen suunnittelua havainnoidaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Koreografia (2op) TAK07, valinnaiset opinnot

Opintojakson aikana valmistetaan lyhyitä tanssikompositioita, joiden avulla tutustutaan koreografian valmistamisen eri vaiheisiin, osa-alueisiin ja koreografian perusrakenteisiin. Miten tanssiesitys syntyy? Opintojakso toimii hyvänä perustana tanssin lukiodiplomikurssille, mutta sopii

kaikille tanssista kiinnostuneille. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla. Opintojaksolle osallistuakseen on ensin suoritettava TAK01. Opintojakso on sama kuin tanssilukion opintojakso TAL05 Koreografia (2op).

Suoritusmerkintä.

Tanssiproduktio, 2 op (TAK08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija osallistuu aktiivisesti esityksen valmistamisprosessin eri vaiheisiin
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu yhteisöllisesti ja muita kunnioittavasti ryhmän toimintaan ja opetukseen
- opiskelija osallistuu esitykseen esiintyjänä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla valmistetaan opiskelijoiden ja opettajan yhteistyönä tanssiesitys
- esityksen aihe, rakenne ja tyyli vaihtelevat vuosittain
- opiskelijat ovat aktiivisesti mukana esityksen valmistamisprosessissa ja pääsevät havainnoimaan sen rakentumista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssiproduktio (2op) TAK08, valinnaiset opinnot

Opintojaksossa valmistetaan opiskelijoiden ja ryhmän yhteistyönä tanssiesitys. Esiityksen aihe, rakenne ja tyyli vaihtelevat vuosittain. Opiskelijat ovat aktiivisesti mukana esityksen valmistamisprosessissa ja pääsevät havainnoimaan sen rakentumista. Tanssiproduktio esitetään koulun lavalla. Opintojaksolle voivat osallistua sekä tanssin vasta-alkajat että tanssin harrastajat. Opintojaksolle osallistuakseen on suoritettava TAK01.

Suoritusmerkintä.

Tanssin tekniikka, 2 op (TAK09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja soveltaa sitä opintojakson sisältöihin
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutkitaan tanssijalle tärkeitä linjauksia ja tanssitekniikan perusteita
- opintojaksolla vahvistetaan opiskelijan ymmärrystä tanssitekniikasta ja sen osa-alueista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä

käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutkitaan tanssijalle tärkeitä linjauksia ja tanssitekniikan perusteita. Opintojakso keskittyy opiskelijan tanssiteknisen osaamisen vahvistamiseen sekä laajentaa ymmärrystä oman kehon arvostuksesta tanssijan työvälteenä. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja opintokäynti, joka saattaa olla maksullinen. Opintojakso on sama kuin tanssilukion opintojakso TAL06. Numeroarviointi.

Tanssiproduktio, 2 op (TAP01-3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija sitoutuu esityksen valmistamisprosessiin ja harjoitusaikatauluun
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa valmistetaan tanssiesitys - aihe, tanssityyli ja toteutus vaihtelevat vuosittain

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssiproduktio (2op) TAP01-3

Opintojaksolla valmistetaan tanssilukion opiskelijoiden ja opettajan yhteistyönä esitys, joka esitetään koulun lavalla sekä mahdollisesti myös tanssitapahtumissa koulun ulkopuolella. Opintojaksolle voivat osallistua kaikkien vuosikurssien tanssilukiolaiset. Produktion aihe, tanssityyli ja toteutus vaihtelevat vuosittain. Opiskelija voi halutessaan osallistua joka lukuvuosi Tanssiproduktio -opintojaksolle. Opintojakso on sama kuin tanssilukion opintojakso TAP01-3.

Numeroarviointi.

Tanssin perustekniikka, 0 op (TAPT01-6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua valitseman tanssituntin puitteissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija suorittaa opintojakson valitsemassaan tanssioppilaitoksessa tai tanssinopetusta tarjoavan yhdistyksen oppitunneilla

- opintojakso voi koostua esimerkiksi nykytanssin, jazz- tai showtanssin, baletin tai katutanssilajien opetuksesta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssin perustekniikka (2op) TAPT01-6.

Tanssilukion valinnainen opintojakso, jonka opiskelija suorittaa lukion opetuksen ulkopuolella valitsemassaan tanssioppilaitoksessa tai tanssin opetusta tarjoavan yhdistyksen oppitunneilla. Opintojakso voi olla esimerkiksi nykytanssia, jazz- tai showtanssia, balettia tai katutanssilajeja. Tuntimäärän tulee vastata yhden lukion opintojakson tuntimäärää.

Opintojakson lopuksi on täytettävä lukion kansliasta haettava lomake, jonka tanssitunnin opettaja täyttää ja tanssilukion opettaja hyväksyy. Opintojakso on sama kuin tanssilukion opintojakso TAPT01-6.

Numeroarviointi.

7.31. Tanssi tanssilukiossa (TAL)

Oppiaineen tehtävä

Vaskivuoren lukiolla on tanssin erityistehtävä. Tanssilukion opinnot tarjoavat motivoituneille ja tanssissa harrastaneille opiskelijoille mahdollisuuden tanssin sekä lukionkäynnin yhdistämiseen.

Tanssilukion opinnot perehdyttävät tanssiin taiteenlajina, avartavat ja laajentavat opiskelijan tanssikäsitystä sekä kannustavat ja tukevat opiskelijan henkilökohtaista kehitystä. Kehollisuus, kokemuksellisuus, toiminnallisuus ja vuorovaikutteisuus muodostavat opetuksen perustan, jonka kautta opiskelijaa kannustetaan havainnoimaan, analysoimaan ja refleктоimaan omaa sekä toisten työskentelyä.

Opiskelija tarkastelee omaa suhdettaan tanssiin ja haastaa tanssikäsitystään opetuksen tuottamien uusien kokemusten pohjalta. Tanssiopintojen tarjoamat kokemukset, esiintymismahdollisuudet sekä tavoitteellinen työskentely luovat perustaa monipuoliselle oppimiselle. Lukion tanssiopintojen päätteeksi on mahdollista suorittaa tanssin lukiodiplomi.

Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tanssin ammattiryhmien, teattereiden, museoiden, taideoppilaitosten ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Paikallisesti hyödynnetään Vantaalla tapahtuvaa kulttuuritoimintaa, sekä toimitaan yhteistyössä paikallisten tanssin toimijoiden ja tanssiopistojen kanssa.

Tanssi oppiaineena toimii opiskelijan arkea tauottavana toimintana, jolla on sekä kehonhuollollisia että kehon ja mielen hyvinvointiin liittyviä positiivisia vaikutuksia.

Tieto- ja viestintätekniikka mahdollistaa tanssin tarkastelun maailmanlaajuisena ilmiönä. Digitaalisuus tuo lähemmäs ja avaa tanssin sisällä olevia erilaisia kulttuureja, traditioita, historiallista kehitystä sekä esitystoimintaa.

Tanssilukion tuntijako

Opetusministeriön 22.1.2016 (nro 51/530/2015) ja Vantaan opetuslautakunnan 11.5.2005 § 10 tekemien päätösten mukaisesti Vaskivuoren lukion opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopistettä tanssin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 8 §:ssä säädetystä valtakunnallisen tuntijaon pakollisten opintojen määrästä 16 opintopistettä.

Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen opinnoista. Niissä oppiaineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon, hänen tulee suorittaa kaikki valtakunnallisen tuntijaon mukaiset pakolliset opinnot.

Tanssilukiolaisen tulee suorittaa 24 opintopistettä tanssin erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, joista 14 opintopistettä on liikeilmaisua ja 6 tanssitietoa ja -historiaa. Lisäksi tanssilukiolaisen tulee suorittaa musiikin pakollinen valtakunnallinen opintojakso (Intro - Kaikki soimaan).

Tavoitteet

Tanssilukion opetuksen tavoitteena on:

- tarjota monipuolista tanssin ja taiteen opetusta ja ohjata opiskelijaa kohti kokonaisvaltaisempaa käsitystä ja ymmärrystä tanssista taiteena ja ilmiönä
- kannustaa ja tukea opiskelijan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä tanssin opetuksen keinoin
- rohkaista opiskelijaa avoimuuteen, luovuuteen, oman liikekielen havainnointiin sekä tutkimiseen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn sekä uusien kokemusten äärelle
- purkaa käsityksiä suorituskeskeisestä tanssin opiskelusta luovuuden, yhteisöllisyyden, kannustavan osallisuuden sekä dialogisuuden avulla
- tarjota tietoa tanssin ammattikentän toiminnasta, jatko-opinnoista sekä niiden mahdollisuuksista Suomessa sekä ulkomailla

Lisäksi opetuksen tavoitteena on, että

Opiskelija

- tarkastelee omaa suhdettaan tanssiin ja haastaa omaa tanssikäsitystään opetuksen tuottamien kokemusten pohjalta
- oppii tunnistamaan onnistumisia ja omia vahvuuksiaan, sekä löytämään itselleen uusia tavoitteita ja kehityskohteita
- ottaa vastuuta sekä toimii aktiivisesti ryhmänsä jäsenenä, kunnioittaa kaikkien työskentelyä ja osallistuu rakentavasti keskusteluun, tuoden esiin omia näkemyksiään
- analysoi ja reflektoi omia ajatuksiaan sekä oppimiskokemuksiaan tanssista myös kirjallisesti

Osaamisen arviointi

Arviointi tukee myönteisesti opiskelijan kehitystä tanssiopinnoissa sekä hänen tanssisuhteensa syventymistä. Arviointi ohjaa kohti opintojaksokohtaisten tavoitteiden saavuttamista erilaiset oppijat sekä henkilökohtainen kehitys huomioiden.

Arviointia tehdään monipuolisesti ja avoimesti, huomioiden opiskelijan tietojen ja taitojen kehitystä, motivaatiota, yhteistyötaitoja ja vastuunottoa omasta opiskelusta sekä ryhmän toiminnasta. Arviointi on vuorovaikutteista ja toteutuu opintojakson sisältöön sitoutuneena prosessina, joka ohjaa ja kannustaa opiskelijaa eteenpäin opinnoissaan.

Tanssiopinnoissa opiskelijat saavat palautetta työskentelystään erilaisia palautteen antamisen keinoja hyödyntäen. Arvioinnin työkaluina käytetään vaihdellen erilaisia arvioinnin tapoja, kuten itsearviointia, työskentelypäiväkirjaa, suullista sekä kirjallista palautetta ja vertaisarviointia.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan tanssin harjoittelussa. Tanssi tarjoaa mahdollisuuksia tutustua itseen ja muihin sekä hyväksyä ihmisen erilaisuus, yksilöllisyys ja monimuotoisuus. Tanssiopinnoissa yhdessä tekeminen ja yhteistä päämäärää kohti kulkeminen mahdollistavat empatian ja myötätunnon kehittymisen ja harjoittavat lempeämpää suhtautumista itsekritiikkiin. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa. Omien kokemusten sanoittaminen, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, merkitysten jakaminen opiskelijaryhmän kesken, esitysten tarkasteleminen katsojan näkökulmasta, mielipiteiden ja käsitysten muodostaminen sekä niiden esiin tuominen yhteisessä keskustelussa ohjaavat ja kehittävät vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa toisen luoman liikemateriaalin harjoittelu ja omaksuminen, liikemateriaalin tuottaminen, oman liikkeen tutkiminen sekä uteliaisuus antavat mahdollisuuden tutkia ympäröivää maailmaa ja kommentoida sitä tanssin keinoin. Opiskelija hahmottaa ainutlaatuisen ajattelunsa tapoja ja tunnistaa oman ja muiden luovuuden. Opiskelija tutustuu tieteiden ja taiteiden arvoihin ja etiikkaan, joiden avulla hän oppii hahmottamaan tieteiden, taiteiden ja taitojen rajapintoja sekä muodostamaan niiden yhdistelmiä. Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opetustilanteessa opiskelijan osallistuminen on vastuullista, sallivaa ja ryhmätoimintaa tukevaa. Tanssiopinnoissa oppiminen nähdään tasa-arvoisena ja keskustelevana tapahtumana, jossa opetus on vuorovaikutteista ja kaikkien osallistujien läsnäolo sekä ajatukset ovat osana opiskelun rakentumista. Opiskelijat hahmottavat jokaisen yksilöllistä tilaa, kehollista koskemattomuutta sekä suvaitsevaa ja sallivaa käytöstä kunnioittavia toimintatapoja. Tasavertaisuus ja luottamuksen rakentuminen ryhmässä luovat yhdenvertaista ilmapiiriä ja tukevat jokaisen henkilökohtaista opintopolkua. Tanssiopinnoissa kimmokkeena toimivat niin yhteiskunnalliset, visuaaliset, abstraktit, kulttuurilliset sekä äänimaailmojen ja musiikin mukanaan tuomat aiheet, joita luovasti yhdistelemällä ja niistä inspiroitumalla opiskelija rakentaa omaa tanssikäsitystään sekä taiteellista näkemystään maailmasta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää eettisen toiminnan periaatteet vuorovaikutteisen ja sallivan opetustilanteen ja oppimisympäristön luomisen edellytyksenä. Omalla käytöksellään opiskelija vahvistaa yhteisen toimintakulttuurin sekä hyvän työskentelyilmapiirin syntymistä. Positiiviset kokemukset ryhmän vastuullisuudesta sekä huolenpidosta ryhmän jäseniä ja toimintaa kohtaan, vahvistavat opiskelijan kokemusta oman toiminnan merkityksellisyydestä. Tanssitaidetta tulkitaan ja tarkastellaan

myös ekologisesta ja kestävän kehityksen näkökulmasta, etsien vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja toteutustapoja esimerkiksi materiaalivalintojen suhteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opetuksessa ja keskusteluissa opiskelijoita ohjataan kiinnittämään huomiota siihen, miten elinympäristö ja kulttuuri vaikuttavat yksilön sekä yhteisön ajatuksiin, toimintaan ja tapoihin, ilmaisuun, arvoihin ja uskomuksiin. Tanssiopintojen kautta voidaan havainnoida kulttuurin ja ympäristön vaikutusta esimerkiksi keholliseen ilmaisuun. Opinnot vahvistavat kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä ja arvostusta. Opiskelijoita rohkaistaan tuomaan omia mielenkiinnon kohteitaan osaksi tuntityöskentelyä tai jakamaan niitä keskustelussa. Opiskelija ymmärtää tanssitaiteen globaalina, kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä, jonka kehitys on jatkuvaa, ja jonka kehityksessä he omalta osaltaan ovat mukana. Opiskelija hahmottaa tanssitaiteen historiaa ja kulttuurin kehittymisen eri vaiheita tanssitaiteen historiallisen kehityksen kautta. Opinnoissa digitaalisuus lisää mahdollisuuksia tutkia tanssimaailman kehityssuuntia globaalimmin ja monipuolisemmin.

Opintojaksot

Myyteistä moderniin, 2 op (TAH01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija ymmärtää länsimaisen taidetanssin syntyvaiheet ja tuntee keskeiset vaikuttajat oppii hakemaan tietoa taidetanssista eri lähteistä
- opiskelija toimii aktiivisena etsijänä ja oppii hakemaan tietoa taidetanssista eri lähteistä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan esihistorian, antiikin, keskiajan, renessanssin, barokin, rokokoon ja romantiikan ajan länsimaisen taidetanssin kehitykseen
- opintojaksolla opiskelija tutustuu tanssialan lähdekirjallisuuteen, tietokantoihin ja keskeisiin tanssivaikuttajiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää tanssitaiteen globaalina, kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä, jonka kehitys on jatkuvaa. Opiskelija hahmottaa tanssitaiteen historiaa ja kulttuurin kehittymisen eri vaiheita tanssitaiteen historiallisen kehityksen kautta. Opinnoissa digitaalisuus lisää mahdollisuuksia tutkia tanssimaailman kehityssuuntia globaalimmin ja monipuolisemmin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan osallistuminen on vastuullista, sallivaa ja ryhmätoimintaa tukevaa. Tanssiopinnoissa oppiminen nähdään tasa-arvoisena ja keskustelevana tapahtumana, jossa opetus on vuorovaikutteista ja kaikkien osallistujien läsnäolo sekä ajatukset ovat osana opiskelun rakentumista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Myyteistä moderniin (2op) TAH01, tanssilukion pakollinen kurssi

Länsimaisen taidetanssin synty, historia ja merkitys. Tutustutaan länsimaisen taidetanssin syntyyn ja merkittävimpiin henkilöihin esihistorialliselta ajalta 1900-luvun alkuun asti. Opintojaksoon sisältyy oppimistehtävä, ryhmätyö tai essee. Opintojaksoon voi sisältyä myös vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Opintojakso järjestetään joka kolmas lukuvuosi.

Numeroarviointi.

Modernista meidän päiviin, 2 op (TAH02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutustuu länsimaisen taidetanssin kehitykseen vaikuttaviin tekijöihin 1900-luvun aikana ja osaa yhdistää ne kulttuurihistoriallisiin tapahtumiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Baletin ja modernin tanssin kehitys 1900-luvulla sekä nykypäivän tanssimaailman suuntaukset ja ilmiöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää tanssitaiteen globaalina, kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä, jonka kehitys on jatkuvaa. Opiskelija hahmottaa tanssitaiteen historiaa ja kulttuurin kehittymisen eri vaiheita tanssitaiteen historiallisen kehityksen kautta. Opinnoissa digitaalisuus lisää mahdollisuuksia tutkia tanssimaailman kehityssuuntia globaalimmin ja monipuolisemmin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan osallistuminen on vastuullista, sallivaa ja ryhmätoimintaa tukevaa. Tanssiopinnoissa oppiminen nähdään tasa-arvoisena ja keskustelevana tapahtumana, jossa opetus on vuorovaikutteista ja kaikkien osallistujien läsnäolo sekä ajatukset ovat osana opiskelun rakentumista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Modernista meidän päiviin (2op) TAH02, tanssilukion pakollinen opintojakso

Tutustutaan länsimaiseen taidetanssin suuntauksiin ja merkittävimpiin henkilöihin 1900- luvulla sekä havainnoidaan nykypäivän tanssimaailman suuntauksia. Opintojakson keskiössä baletin sekä modernin tanssin kehitys. Opintojaksoon sisältyy oppimistehtävä, ryhmätyö tai essee. Opintojaksoon voi sisältyä myös vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Opintojakso järjestetään joka kolmas lukuvuosi.

Numeroarviointi.

Tanssitieto, 2 op (TAH03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija ymmärtää suomalaisen taidetanssin kehitysvaiheet ja tuntee keskeiset tämän päivän vaikuttajat
- opiskelija osallistuu aktiivisesti opintojakson eri osa-alueisiin, niistä käytyyn keskusteluun sekä valmistettaviin tehtäviin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa tutustutaan tanssijan kehitystä tukeviin aiheisiin, kuten kehonhuoltoon ja ravitsemukseen
- tutustutaan taidetanssin kehitykseen Suomessa sekä nykypäivän suomalaisiin koreografeihin
- opintojakso esittelee tanssin jatko-opintomahdollisuuksia Suomessa ja ulkomailla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää tanssitaiteen globaalina, kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä, jonka kehitys on jatkuvaa. Opiskelija hahmottaa tanssitaiteen historiaa ja kulttuurin kehittymisen eri vaiheita tanssitaiteen historiallisen kehityksen kautta. Opinnoissa digitaalisuus lisää mahdollisuuksia tutkia tanssimaailman kehityssuuntia globaalimmin ja monipuolisemmin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan osallistuminen on vastuullista, sallivaa ja ryhmätoimintaa tukevaa. Tanssiopinnoissa oppiminen nähdään tasa-arvoisena ja keskustelevana tapahtumana, jossa opetus on vuorovaikutteista ja kaikkien osallistujien läsnäolo sekä ajatukset ovat osana opiskelun rakentumista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat globaali- ja kulttuuriosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssitieto (2op) TAH03, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksossa tutustutaan tanssijan kehitystä tukeviin aiheisiin, kuten kehonhuoltoon ja liikkujan ravitsemukseen. Tutustutaan taidetanssin vaiheisiin Suomessa sekä suomalaisiin nykypäivän koreografeihin. Lisäksi opintojakso esittelee tanssin jatko-opintomahdollisuuksia ja tanssitaiteilija vierailee kertomassa työstään. Opintojaksoon sisältyy oppimistehtävä, ryhmätyö tai essee. Opintojaksoon voi sisältyä myös vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Opintojakso järjestetään joka kolmas lukuvuosi.

Numeroarviointi.

Tanssi ja minä, 2 op (TAL01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua esityksen valmistamisen muodossa
- opintojakson lopussa opiskelija reflektoi oppimaansa esityksen valmistamisprosessin eri vaiheiden kautta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa tutustutaan tanssilukion opintoihin sekä oman vuosikurssin tanssilukiolaisiin, ryhmäydytään, luodaan yhteiset työskentelytavat ja havainnoidaan omaa suhdetta tanssiin
- opintojaksossa valmistetaan esitys yhdessä musiikkilukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden kanssa ("Ykkösten Show")
- opintojaksossa suunnitellaan koreografisia kompositioita, joista opiskelijat ryhmänä muokkaavat materiaalia osaksi esitystä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssi ja minä (2op) TAL01, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksossa tutustutaan tanssilukion opintoihin sekä oman vuosikurssin tanssilukiolaisiin. Ryhmäydytään, luodaan työskentelytavat ja havainnoidaan omaa suhdetta tanssiin. Opintojakson aikana valmistetaan esitys yhdessä ensimmäisen vuosikurssin musiikkilukiolaisten kanssa ("Ykkösten show"). Opintojakson lopuksi kirjoitetaan itserviointi, jossa tarkastellaan omaa oppimista ja tanssilukion aloitusta.

Numeroarviointi.

Nykytanssi 1, 2 op (TAL02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hyödyntää aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja sekä pyrkii löytämään uusia näkökulmia tanssin harjoitteluun
- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla harjoitellaan nykytanssin peruselementtejä, kuten lattiatekniikkaa, liikeimprovisaatiota,
- tutkitaan ja havainnoidaan kehon oikeaa linjausta sekä erilaisia liikelaatuja tanssiessa
- hahmotetaan kehon kokonaisvaltaista käyttöä tanssiessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntyemisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Nykytanssi 1 (2op) TAL02 tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksolla harjoitellaan nykytanssin peruselementtejä, kuten lattiatekniikkaa, liikeimprovisaatiota, havainnoidaan kehon oikeaa linjausta ja liikelaatuja sekä tutkitaan kokonaisvaltaista kehonkäyttöä tanssiessa. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Liikeimprovisaatio, 2 op (TAL03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutkii ja havainnoi liikettä erilaisten improvisaatiotehtävien kautta
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja rakentaa omaa käsitystään tanssista improvisaation avulla
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa tutustutaan improvisaatioon eri muotoihin ja tapoihin sekä havainnoidaan omaa sekä ryhmän toimintaa
- tutkitaan, havainnoidaan ja kokeillaan omaa liikettä erilaisten improvisaatioharjoitteiden avulla
- rakennetaan improvisaatioharjoitteista lyhyitä kompositioita

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntyemisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Liikeimprovisaatio (2op) TAL03, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksossa tutustutaan improvisaation maailmaan tanssissa. Havainnoidaan oman kehon luontevaa tapaa liikkua ja olla kontaktissa muihin. Tarkastellaan ja etsitään omaa liikettä erilaisten improvisaatioharjoitteiden avulla. Tutustutaan kontakti-improvisaatioon. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Rytmi ja liike, 2 op (TAL04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua jazztanssitekniikan avulla
- • opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutustutaan jazztanssin tekniikkaan ja rytmiin ilmiönä
- tutkitaan liikkeen ja musiikin suhdetta, havainnoidaan rytmiä liikkeessä ja vahvistetaan tanssitekniikkaa jazztanssille ominaisten harjoitusten avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Rytmi ja liike (2op) TAL04, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksolla tutustutaan jazztanssin tekniikkaan ja rytmiin ilmiönä. Tutkitaan liikkeen ja musiikin suhdetta, havainnoidaan rytmiä liikkeessä ja vahvistetaan tanssitekniikkaa jazztanssille ominaisten harjoitusten avulla. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Koreografia, 2 op (TAL05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa esityksenrakenteen osa-alueita sekä esityksen valmistamisprosessin vaiheita
- opiskelija hahmottaa, mistä koreografian työtehtävät koostuvat
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja sekä avartaa tanssikäsitystään uusien näkökulmien avulla

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutkitaan ja kokeillaan koreografian valmistamisen eri tapoja ja mahdollisuuksia
- työtetään yksin sekä pienryhmissä tehtävien pohjalta liikekompositioita
- havainnoidaan koreografian ja liikkeen herättämiä ajatuksia ja keskustellaan niistä yhdessä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Koreografia (2op) TAL05, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksossa tutustutaan tanssiesityksen valmistamisen eri vaiheisiin ja kokeillaan erilaisia tapoja tehdä koreografiaa. Mitä, miten ja kenelle liike viestii? Mitkä ovat koreografian tehtävät? Työtetään yksin sekä pienryhmissä tehtävien pohjalta liikekompositioita. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Tanssitekniikka, 2 op (TAL06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja soveltaa sitä opintojakson sisältöihin
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla tutkitaan tanssijalle tärkeitä linjauksia ja tanssitekniikan perusteita
- opintojaksolla vahvistetaan opiskelijan ymmärrystä tanssitekniikasta ja sen osa-alueista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntyemisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijalähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssitekniikka (2op) TAL06, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksolla tutkitaan tanssijalle tärkeitä linjauksia ja tanssitekniikan perusteita. Opintojakso keskittyy opiskelijan tanssiteknisen osaamisen vahvistamiseen sekä laajentaa ymmärrystä oman kehon arvostuksesta tanssijan työvälineenä. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Nykytanssi 2, 2 op (TAL07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hyödyntää aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja, sekä haastaa oppimistaan uudesta näkökulmasta
- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija syventää tanssijuuttaan nykytanssin eri elementtien kautta
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja pyrkii hahmottamaan tanssia henkilökohtaisesta näkökulmastaan käsin
- opintojakso johdattelee tanssin lukiodiplomin prosessiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Nykytanssi 2 (2op) TAL07, tanssilukion pakollinen opintojakso

Opintojaksossa opiskelija syventää tanssijuuttaan nykytanssin elementtien, erilaisten liikesarjojen sekä tehtävien avulla. Opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja pyrkii hahmottamaan tanssia henkilökohtaisesta näkökulmastaan käsin. Opintojakso edeltää tanssin lukiodiplomi-opintojaksoa. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja vapaaehtoinen maksullinen opintokäynti. Opintokäynnin voi suorittaa myös vaihtoehtoisella erikseen sovittavalla tavalla.

Numeroarviointi.

Katutanssi, 2 op (TAL08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa katutanssikulttuurin syntyhistoriaa ja kehitystä
- opiskelija hahmottaa katutanssikulttuurin laajuutta, sekä erilaisia tanssilajeja sekä tyylisuuntia
- opiskelija ymmärtää katutanssilajien maailmaa, ja löytää tanssin ilon opintojakson harjoitteista sekä koreografioista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa tutustutaan katutanssiin tanssilajina, sen erilaisten tanssityylien kautta
- hahmotetaan katutanssin syntyhistoriaa, sekä harjoitellaan sen perusteita erilaisten tekniikkaharjoitusten sekä pidempien koreografioiden avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Katutanssi (2op) TAL08, tanssilukion valinnaiset opinnot

Opintojaksossa tutustutaan katutanssiin tanssilajina, sen erilaisten tanssityylien kautta. Hahmotetaan katutanssin historiaa, sekä harjoitellaan sen perusteita erilaisten tekniikkaharjoitusten sekä pidempien koreografioiden avulla. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että tanssia jo harrastaville. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä sekä opettajavierailuja. Opintojakso on sama kuin yleislukion opintojakso TAK04.

Suoritusmerkintä.

Jazz/showtanssi, 0 op (TAL09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa jazz- ja showtanssille ominaisia piirteitä ja tanssitekniikkaa
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua jazz- ja showtanssitekniikan avulla
- opiskelija oppii hahmottamaan liikettä suhteessa ympäröivään tilaan, ryhmän jäseniin ja musiikkiin
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn toimintatavat ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti opetukseen ja ryhmän toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla harjoitellaan jazz- ja showtanssitekniikkaa, sekä sille ominaisia taitoja kuten piruetteja ja liikkeen tarkkaa rytmitystä

- tanssitunnit koostuvat tekniikkaharjoitusten lisäksi eri tyylejä sisältävistä liikesarjoista ja koreografioista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijaryhmän kesken. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntyemisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, opiskelijan itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jazz/showtanssi (2op) TAL09, tanssilukion valinnaiset opinnot

Opintojaksossa tutustutaan jazz- ja showtanssin tanssitekniikkaan ja harjoitellaan lajille ominaisia taitoja, kuten piruetteja, jalkatekniikkaa ja liikkeen tarkkaa rytmitystä. Tanssitunnit koostuvat eri tanssityylejä edustavista koreografioista ja liikesarjoista. Opintojakso tukee musikaaliproduktioon osallistumista. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että tanssin harrastajille. Opintojakso on sama kuin yleislukion opintojakso TAK06.

Suoritusmerkintä.

Tanssiproduktio, 2 op (TAP01-3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija sitoutuu esityksen valmistamisprosessiin ja harjoitusaikatauluun
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa valmistetaan tanssiesitys - aihe, tanssityyli ja toteutus vaihtelevat vuosittain

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssiproduktio (2op) TAP01-3, tanssilukion valinnainen opintojakso

Opintojaksolla valmistetaan tanssilukion opiskelijoiden ja opettajan yhteistyönä esitys, joka esitetään koulun lavalla sekä mahdollisesti myös tanssitapahtumissa koulun ulkopuolella.

Opintojaksolle voivat osallistua kaikkien vuosikurssien tanssilukiolaiset. Produktion aihe, tanssityyli ja toteutus vaihtelevat vuosittain. Opiskelija voi halutessaan osallistua joka lukuvuosi Tanssiproduktio -opintojaksolle.

Numeroarviointi.

Tanssin perustekniikka, 2 op (TAPT01-6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kulkee kohti omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joihin opetus häntä tukee ja kannustaa
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen
- opiskelija hyödyntää aikaisemmin oppimaansa ja jatkaa tanssin eri elementtien harjoittelua valitsemansa tanssitunnin puitteissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija suorittaa opintojakson valitsemassaan tanssioppilaitoksessa tai tanssinopetusta tarjoavan yhdistyksen oppitunneilla
- opintojakso voi koostua esimerkiksi nykytanssin, jazz- tai showtanssin, baletin tai katutanssilajien opetuksesta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssin perustekniikka (2op) TAPT01-6, tanssilukion valinnainen opintojakso

Tanssilukion valinnainen opintojakso, jonka opiskelija suorittaa lukion opetuksen ulkopuolella valitsemassaan tanssioppilaitoksessa tai tanssin opetusta tarjoavan yhdistyksen oppitunneilla. Opintojakso voi olla esimerkiksi nykytanssia, jazz- tai showtanssia, balettia tai katutanssilajeja. Tuntimäärän tulee vastata yhden lukion opintojakson tuntimäärää.

Opintojakson lopuksi on täytettävä lukion kansliasta haettava lomake, jonka tanssitunnin opettaja täyttää ja tanssilukion opettaja hyväksyy.

Numeroarviointi.

Tanssin work-shop, 2 op (TAW01-3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija sitoutuu esityksen valmistamisprosessiin sekä harjoitusaikatauluun
- opiskelija ymmärtää ryhmässä työskentelyn merkityksen ja osallistuu aktiivisen yhteisöllisesti ryhmän toimintaan ja opetukseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksossa valmistetaan esitys johonkin koulun tapahtumaan, esimerkiksi kevään ylioppilasjuhlaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tanssiopinnot esittävänä taiteena tukevat opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, oman ja toisen kehon kunnioittamisen, turvallisen harjoittelun ymmärtämisen, terveellisen ja sallivan kehonkuvan tukemisen ja henkilökohtaisen kohtaamisen kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden yksilöllisiä tunteita ja ajatuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen rakentuu tanssiopinnoissa vertaistyöskentelyssä ja rakentamalla dialogia opiskelijoiden välille esimerkiksi erilaisia kompositio-, pienryhmä- ja improvisaatiotehtäviä käyttäen. Ryhmätyöskentelyssä sallivan ilmapiirin luominen kaikille ryhmän jäsenille on tärkeää. Opiskelijoiden välinen kuuntelu sekä keskustelussa että liikkeessä, toisen huomioon ottaminen ja luottamuksen rakentaminen ovat avainasemassa tanssin usein sanattoman ja liikkeellisen kommunikaation syntymisessä ja harjoittelussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssiopinnoissa korostuu luova osaaminen, jossa uteliaisuus, kokeilun kautta etsiminen, tutkiminen ja löytäminen sekä asioiden yhdisteleminen uudella tavalla ovat opetuksen ja oppimisen keskiössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi on opiskelijälähtöistä, erilaiset oppijat huomioivaa sekä opiskelijan oppimista ohjaavaa. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson tavoitteet, mahdolliset tehtävät, itsearviointi sekä opiskelijan aktiivinen ja toiset huomioiva läsnäolo ryhmän jäsenenä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista arvioinnissa painottuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Tanssilukion opinnoista annetaan numeroarvosana.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tanssin work-shop (2op) TAW01-3, tanssilukion valinnainen opintojakso

Opintojaksolla valmistetaan esitys koulun tapahtumaan, esimerkiksi kevään ylioppilasjuhlaan. Opintojaksolle voivat osallistua kaikkien vuosikurssien tanssilukiolaiset.

Numeroarviointi.

7.32. Teatteri (TEA)

Oppiaineen tehtävä

Teatteri on taide- ja taitoaine, joka sisältää esittävän ja soveltavan teatterin muodot ja teatterilähtöiset menetelmät. Teatterin opetuksen tehtävä on avata teatteria taiteenlajina sekä jäsentää teatteritaiteen tehtäviä osana suomalaista, eurooppalaista ja yleisinhimillistä sivistystä ja kulttuuriperintöä. Lukion teatteriopinnoissa opiskelija tutkii todellisuutta teatteritaiteen keinoin. Teatterin tehtävä on tukea opiskelijan ihmisenä olemisen ja maailmasuhteen dialogista kehittymistä lukiokoulutuksen arvoperustan ja lukio-opetuksen yleisten tavoitteiden mukaisesti

Teatteritaiteen opetus ja tietokäsitys perustuvat holistiselle ihmiskäsitykselle, jonka mukaan ihminen on kehollinen, tajunnallinen ja elämäntilanteeseensa sekä ympäristöönsä kytköksissä oleva olento. Opetusmenetelmät perustuvat kokemuksellisuudelle, kehollisuudelle, vuorovaikutukselle ja toiminnallisuudelle hyödyntäen moniaistillista havainnointi- ja kuvittelukykyä, fiktiota ja tarinankerrontaa.

Teatterin opiskelija luo, kokeilee ja harjoittelee teatteritaiteelle ominaista ilmaisua. Teatterissa tarkastellaan esityksen, näyttelemisen ja draaman keinoin ihmisen moninaisia suhteita elämän eri tilanteissa ja olosuhteissa improvisoinnin, draamallisten tilanteiden sekä näytelmien ja esitystekstien avulla. Teatterissa on olennaista toden ja fiktion rajapinnan kohtaaminen. Teatterin opiskelu perustuu näyttelemiselle fiktiivisissä tilanteissa. Esiintyminen ymmärretään esillä ja katsottavana olemisena. Teatteria ja sen synnyttämiä merkityksiä, vaikutelmia ja kokemuksia käsitellään havainnoiden, tarkkaillen, reflektoiden, tulkiten ja keskustellen sekä tekijän että katsojan näkökulmista.

Teatterin opiskelu tapahtuu ryhmässä ja opiskelussa korostuvat ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot. Ryhmän jäsenenä opiskelija oppii, millaiset tekijät ja ryhmäprosessit vaikuttavat ryhmien ja erilaisten yhteisöjen koheesioon.

Opiskelijaa kannustetaan käymään keskustelua, ilmaisemaan näkemyksiään ja kokemuksiaan teatteritaiteen tekijänä, kokijana ja katsojana. Opiskelija perehtyy erilaisiin taidekäsityksiin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti teattereiden, museoiden, taideoppilaitosten ja eri kulttuuritoimijoiden taidetarjontaa. Teatterin opiskelu avartaa opiskelijan esittävän taiteen monilukutaitoa ja kykyä yhdistellä eri oppiaineiden tuottamaa tietoa ja eri taidemuotojen ilmaisukeinoja.

Ammatillisia käytäntöjä noudattavissa ja siten teattereiden työelämää simuloivissa oppimisympäristöissä oppiaine lisää ymmärrystä teatterista moniammatillisena työpaikkana. Teatteritaidetta opiskellaan tarkoituksenmukaisessa, työturvallisessa opetustilassa kuten studiossa ja näyttämöllä. Teatteriesityksen valmistamisen aikana taiteellisen ja tuotannollisen prosessin työvaiheet ja teatterialan ammattilaisten työnkuvat tulevat konkreettisiksi ja näkyviksi, kun opiskelijat toimivat itse teatterin eri työtehtävissä esimerkiksi näyttelijöinä, ohjaajina, tuottajina tai puvustajina ja seuraavat toistensa työskentelyä. Opiskelijat tunnistavat esityksen valmistamisen yhteisöllisyyden ja työryhmän sitoutumisen tavoitteeseen.

Teatteritaiteen opiskelu antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua alan opintoihin lukion jälkeen ja näkemyksiä oppiaineen tuottamien taitojen sovellettavuudesta muilla aloilla ja ammateissa. Opintojen myötä opiskelija luo omakohtaisen, elinikäisen ja ajassa muotoutuvan suhteen teatteritaiteeseen.

Tavoitteet

Teatterin opetuksen tavoitteena on, että omakohtaisen tekemisen ja kokemisen kautta opiskelijalle muodostuu käsitys teatteritaiteen tehtävistä ja hän vahvistaa teatteri-ilmaisun taitojaan. Opiskelija

- laajentaa tietojaan siitä, *miten teatteria harjoitetaan*.
- tietää, minkälaisia *mahdollisuuksia teatterilla* voi olla.
- *syventää tietoa itsestään, muista ja maailmasta*.

Teatterin peruselementtejä ovat rooli ja henkilöhahmo, suhde, tilanne, olosuhde, ääni, liike, fokus (keskittymisen suunta), mielentila, tunnelma, jännite, tila, aika, kieli, symbolit, yleisö. Keskeisiä teatterin ja draaman opiskelussa ovat myös leikillisuus ja toiminnallisuus sekä tahto ja tavoite, jotka suuntaavat toimintaa.

Teatterin harjoittaminen

Tavoitteena on, että opiskelija kehittyä työskentelytaidoissa ja ilmaisussaan:

- Opiskelija asettaa itsensä avoimesti katsottavaksi ja esille.
- Opiskelija oppii keskittymisen, läsnäolon, sitoutumisen, vastuun kantamisen ja luottamuksen sekä toissuuntautuneisuuden merkityksen teatterin tekemisessä.
- Opiskelija oppii lämmittelemään ja virittäytymään työskentelyyn.
- Opiskelija kykenee luontevaan vuorovaikutukseen ja kontaktiin fiktiivisissä tilanteissa muiden kanssa.
- Opiskelija oppii työskentelemään kokonaisvaltaisesti luottaen sanojen, puheen ja äänen ilmaisukanavien lisäksi keholliseen ilmaisuun.
- Opiskelija oppii luottamaan keholliseen, intuitiiviseen ja sanattomaan ajatteluun.
- Opiskelija oppii luottamaan tunteisiin ja hän oppii vapauttamaan ja säätelemään ilmaisuaan.

Esittävää teatteria tehdessä tavoitteena on, että opiskelija kehittää näyttämöllisiä taitojaan:

- Opiskelija oppii dramaturgista jäsentelyä ja näyttämön kerronnallisuutta. Hän hahmottaa teoksen ja esityksen kokonaisuutena. Hän löytää erilaisista fiktiivisistä teksteistä ja tilanteista dramaturgisesti olennaisia asioita ja itselleen kiinnostavia tarttumakohtia.
- Opiskelija hahmottaa dramaturgisia muotoja ja teatterin tyylilajeja. Hän löytää merkityksiä ja tekee tulkintoja teoksista ja näyttämötoteutuksista suhteessa nykyaikaan.
- Opiskelija osaa tarttua mielikuviin, luoda mielikuvia ja kannatella niitä toimiessaan roolissa.
- Opiskelija osaa käyttää erilaisia menetelmiä ja tekniikoita roolin rakentamiseen.
- Opiskelija osaa elää roolinsa tilanteessa kontaktissa vastaanäyttelijän kanssa.
- Opiskelija osaa tutkia tilaa, aikaa, tempoa ja rytmiä näyttämöllisessä toiminnassa.
- Opiskelija kehittää kykyään toimia kontaktissa katsojien kanssa ja huomioida erilaiset yleisöt teatterin kokijoina.
- Opiskelija hahmottaa (teatteri)taiteellisen prosessin vaiheita
- Opiskelija oppii arvostamaan luovaan toimintaan liittyvää epävarmuutta ja epäonnistumista osana kehittymistään teatterin tekijänä.

Teatterin mahdollisuudet

Tavoitteena on, että

- opiskelijan teatteri- ja taidekäsitys avartuu. Hänelle muodostuu käsitys teatterin tehtävistä todellisuutta havainnoivana taidemuotona, mahdollisten kysymysten esittäjänä, yhteiskunnallisen keskustelun herättäjänä, aktivoivana toimintana muutosten aikaansaamiseksi ja sivistyksen etsijänä ja luoja.
- opiskelija ymmärtää keskeiset teatterin elementit, käsitteet ja rakenteet, ja osaa sijoittaa teatteritaiteen taiteen kentälle.
- opiskelija ymmärtää, miten teatteri ja muut taiteet vaikuttavat yksilöihin ja yhteiskuntaan.
- opiskelija luottaa siihen, että hänellä on tärkeää sanottavaa maailmasta ja ihmisyydestä.
- opiskelijan käsitys tiedon luonteesta rikastuu ja jäsentyy. Opiskelija ymmärtää, että inhimillinen tieto on suhteellista, historiallisesti ja kollektiivisesti rakentuvaa, mutta paljossa omakohtaista.

Tiedon syventyminen itsestä, muista ja maailmasta

Tavoitteena on, että

- opiskelijan kokemusmaailma monipuolistuu ja voimistuu.
- opiskelija hahmottaa itsensä osana muuta todellisuutta monimuotoisesti ja toisten asemiin eläytyen.
- opiskelija etsii omaa luovaa, emotionaalista ja esteettistä ajatteluaan.

- opiskelija oppii tunnistamaan ja arvostamaan omaa ajatteluaan sekä rohkaistuu omaäänisyyteen.
- opiskelija oppii toimimaan aloitteellisesti, ennakkoluulottomasti ja kokeilevasti.
- opiskelija osaa ja tahtoo toimia yhteistyössä ja jakaa kokemuksiaan avoimessa vuoropuhelussa toisten kanssa.
- opiskelija osaa luoda ja ylläpitää turvallista työskentelyilmapiiriä ja huolehtia fyysisestä työturvallisuudesta.
- opiskelija oppii tekemään havaintoja maailmasta ympärillään ja välittää havaintojaan teatterin tekijänä.
- opiskelija löytää ja tiedostaa teatteritaiteellisen toiminnan merkityksiä itselleen ja muille.
- opiskelija tarkastelee teatterin ilmentymiä eri yhteisöissä ja kulttuureissa.

Osaamisen arviointi

Teatterin oppiaineen opetuksessa arviointi tukee opiskelijan kasvua teatteritaiteen tekijänä ja opiskelijan omakohtaisen teatterisuhteen kehittymistä. Arviointi ohjaa kohti teatterin lukio-opintojen yleisten ja opintojaksokohtaisten tavoitteiden saavuttamista.

Arviointi perustuu havaintoihin suhteessa oppimisen etenemiseen. Arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa ohjataan opiskelijaa opiskelussa eteenpäin. Sanallinen arviointi on erittelevää, havainnollista, kannustavaa ja avointa.

Arvioinnissa huomioidaan teatteritaiteellisen toiminnan ryhmälähtöisyys, joka on arvioinnin voimavara. Arviointi kohdistuu koko työskentely- ja oppimisprosessiin ja siihen, miten prosessin aikana ryhmä vaikuttaa yksilöön ja yksilö vaikuttaa ryhmään. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu kiinteästi oman työn reflektointi ja vertaispalautte. Arvioinnilla ohjataan työtapojen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä. Arviointi tukee laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden oppimista teatterin opiskelussa sekä opiskelijan metakognitiivisen ajattelun kehittymistä.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Teatterin oppiaine tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista. Teatterin opiskelu tukee opiskelijan identiteetin rakentumista tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua itseensä ja muihin ihmisiin sekä hyväksyä erilaisuus ja yksilöllisyys. Itsetunto vahvistuu kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, tunteiden tunnistamisen ja ilmaisun sekä henkilökohtaisen merkityksenannon kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden ajatuksia, tunteita ja ilmaisuvalmiuksia.

Sosiaalinen ja psyykinen hyvinvointi lisääntyy opiskelijan empatiakyvyn, myötätunnon ja omanarvontunnon kehittyessä teatterin opetuksen ryhmämuotoisissa vuorovaikutustilanteissa sekä fiktiivisten roolitöiden kautta. Roolityöskentely kehittää taitoa asettua toisen asemaan ja tarkastella maailmaa eri näkökulmista.

Teatterin opiskeluprosessissa harjoitellaan toistoa ja muutoksia. Toistot luovat opiskelu- ja työskentelyrutiinia, mikä tukee elämänhallintataitojen kehittymistä. Muutosten harjoittelu vahvistaa kykyä toimia joustavasti, pitkäjänteisesti ja sinnikkäästi.

Teatterin opiskelun toiminnallisuus ja ilmaisun kehollisuus tukevat tervettä suhdetta omaan kehoon, fyysistä hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan ja kehittyvän kehotietoisuuden ylläpitämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen on teatterin lukio-opetuksen ytimessä. Opiskelijat tekevät havaintoja vuorovaikutuksesta sekä ryhmän vuorovaikutustilanteissa että fiktiivisissä asetelmissa. Näytelmien lukeminen, kirjoittaminen, harjoittelu ja katsominen sekä roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa

vuorovaikutuksen jännitteitä. Opiskelijan kyky rakentavaan viestintään kehittyä, kun opiskelija sanallistaa havaintojaan ja kokemuksiaan, jakaa merkityksiä keskusteluissa opiskeluryhmän kanssa, ja antaa ja vastaanottaa vertaispalautetta.

Vuorovaikutustaidot ovat ihmissuhdetaitojen lisäksi tehtäväkeskeisiä taitoja. Tehtäväkeskeisiä vuorovaikutustaitoja ovat mm. kokonaisuuden hahmottaminen, aikataulutus ja ajankäyttö, työnjako, tiedottaminen ja viestintä. Teatterin opiskelussa harjoitellaan työskentelemään tavoitteellisesti luovassa prosessissa sovittaen yhteen itsenäinen työskentely ja tiimityö.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen toteutuu teatterin opiskelussa tarkastelemalla ihmistä moninaisissa suhteissa, tilanteissa ja muutoksissa. Teatteri herättää kiinnostuksen tutkia ihmistä kokonaisvaltaisesti sekä fiktiivisten maailmojen roolihenkilöiden että todellisen elämän eri konteksteissa. Teatterin kokonaisvaltaisuus ja ilmiölähtöisyys luo lähtökohdan opiskelijan monitieteiselle ja -taiteiselle, kokemukselliselle ja asioita yhdistelevälle ajattelulle.

Opettaja ja opiskelijat ammentavat materiaalia työskentelyyn useista eri lähteistä. Teatterin opiskeluun tarjoaa materiaalia yhteiskunnalliset ja antropologiset aiheet ja muut taiteet, joita luovasti yhdistelemällä opiskelija rakentaa omaa taiteellista näkemystään maailmasta ja sen tilasta. Tutkiva ote, päätelmien tekeminen, tiedon luotettavuuden ja käytettävyyden, todennäköisyyksien ja poikkeuksien kriittinen arviointi ovat läsnä oppimisprosessissa.

Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan osallistuminen oppimistilanteessa on kokonaisvaltaista, yhteistoiminnallista ja vastavuoroista. Siten opiskelijan ymmärrys omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan ryhmän jäsenenä syvenee. Opiskelija tunnistaa luottamusta synnyttävän, tasavertaista kanssakäymistä tukevan toiminnan tunnusmerkkejä, ja ymmärtää ne demokraattisen ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan tukipilareiksi. Opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen laajenee lukion teatterin opiskelussa monitahoisesti.

Teatterin opiskelussa opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piirtyy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Teatteri tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian sekä perusoikeuksien toteutumista ja nykytodellisuuden ristiriitoja. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä.

Teatteri johdattelee opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Teatterin oppiaineessa opiskelija syventää eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ihmisen halujen, toiminnan, vaikuttimien, motivaation ja valintojen suhdetta toisiinsa. Teatteritaiteessa ryhmän jäsenten yhteistoiminta on toiminnan peruslähtökohta. Ryhmän vastuullinen toiminta työskentelyä kohtaan ja huolenpito ryhmän jäsenistä vahvistaa opiskelijan käsitystä oman toiminnan merkityksestä suhteessa muihin ihmisiin ja luontoon. Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat. Materiaalivalinnoissa opiskelijaa ohjataan

huomioimaan eri materiaalien ekologinen kestävyys, huollettavuus ja kierrätettävyys. Teatterin opiskelu tukee vastuullisen maailmasuhteen muotoutumista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Teatterin opiskelijaa ohjataan havainnoimaan ja huomioimaan, miten elinpiiri ja kulttuuri muovaavat yksilön ja yhteisöjen ajatuksia, toimintaa, tapoja, ilmaisua, aatteita, arvoja ja uskomuksia eli kansallisia ja kulttuurisia identiteettejä. Teatterin opinnoissa tarkastellaan kulttuurin vaikutusta puhuttuun kieleen, sanattomaan viestintään, tunneilmaisuun ja kehonkieleen. Teatterin opinnot vahvistavat kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä ja arvostusta. Näytelmät, muut esitystekstit ja tarinat ovat siltoja historian eri aikakausiin ja kulttuureihin ja niiden kautta opiskelija syventää kulttuurista osaamistaan. Teatterin opinnoissa digitaalisuus tuo lisää mahdollisuuksia tutkia teatteritaidetta globaalisti ja monipuolisesti. Teatterin opinnot vahvistavat opiskelijan kykyä toimia erilaisissa ympäristöissä ja kulttuureissa.

Opintojaksot

Teatteri 1, Teatteria kaikille, 2 op (TEA01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää omia ilmaisullisia valmiuksiaan yhdessä muiden kanssa toimien
- Opiskelija oppii ilmaisullisia keinoja luoda fiktiivisiä tilanteita ja osaa toimia niissä keskittyneesti ja kontaktissa vastaanäyttelijöiden kanssa
- Opiskelija oppii havainnoimaan ja sanallistamaan havaintojaan sekä reflektomaan kokemuksiaan
- Opiskelija oppii käyttämään mielikuvia työskentelyssään, osaa tarttua impulsseihin ja antaa impulsseja toisille
- Opiskelija rohkaistuu olemaan esillä
- Opiskelija kehittää teatterille tunnusomaista ryhmätyöskentelyn taitoja ja oppii vahvistamaan luovan työskentelyn edellyttämää turvallista ilmapiiriä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- vuorovaikutusta ja teatteri-ilmaisua vahvistavat harjoitteet
- kontaktiin, läsnäoloon, aisteihin ja kehollisuuteen liittyvät harjoitteet ja pelit mielikuvitusta vahvistavat harjoitteet
- keholliseen ilmaisuun kuten rytmiin, tempoon ja liikelaatuun liittyvät harjoitteet
- roolihenkilön toimintaan ja toiminnan päämäärään ohjaavat harjoitteet
- oman toiminnan, havaintojen, tuntemusten, aistimusten ja tunteiden sanallistaminen, oman kokemuksen ja oppimisen sekä oman ja muiden työskentelyn reflektointi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, tunteiden tunnistamisen ja ilmaisun sekä henkilökohtaisen merkityksenannon kautta. Opintojakso tukee opiskelijan identiteetin rakentumista tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua itseen ja toisiin sekä hyväksyä erilaisuus ja yksilöllisyys. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden ajatuksia, tunteita ja ilmaisuvalmiuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen on opintojakson opetuksen ytimessä. Opiskelijat tekevät havaintoja vuorovaikutuksesta sekä ryhmän vuorovaikutustilanteissa että fiktiivisissä asetelmissä. Roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa vuorovaikutuksen jännitteitä. Opiskelijan kyky rakentavaan viestintään kehittyy, kun opiskelija sanallistaa havaintojaan ja kokemuksiaan, jakaa merkityksiä keskusteluissa opiskeluryhmän kanssa, ja antaa ja vastaanottaa vertaispalautetta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelija saa aineksia eettisten ja ympäristökysymysten pohdintaan tutkimalla ihmisen halujen, toiminnan, vaikuttimien, motivaation ja valintojen suhdetta toisiinsa. Teatteritaiteessa ryhmän jäsenten yhteistoiminta on toiminnan peruslähtökohta. Ryhmän vastuullinen toiminta työskentelyä kohtaan ja huolenpito ryhmän jäsenistä vahvistaa opiskelijan käsitystä oman toiminnan merkityksestä suhteessa muihin ihmisiin ja luontoon. Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tehdään teatteri-ilmaisullisia harjoituksia, joiden tavoitteena on kehittää opiskelijan taitoa heittäytyä vuorovaikutukseen, kuunnella toista ja ilmaista itseään. Keskeisiä sisältöjä ovat kontakti, vuorovaikutus, ryhmätyö, impulssit, reagointi, fyysinen toiminta, kehollinen ilmaisu, havainnointi, tunteet. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 2, Rooli ja teksti, 2 op (TEA02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii analysoimaan ja harjoittelemaan näytelmätekstiä itsenäisesti, pareittain, pienryhmässä ja isossa ryhmässä ohjaajan ohjeiden mukaisesti
- Opiskelija ymmärtää ihmisen/roolihenkilön olevan päämäärään pyrkivä ja aktiivinen toimija
- Opiskelija osaa toimia kontaktissa toisten kanssa, aistien, kuunnellen ja reagoiden
- Opiskelija osaa analysoida työskentelyssä käytettävää tekstiä ja löytää sieltä motiiveja, tavoitteita ja sisältöjä esittämälleen roolihenkilölle
- Opiskelija osaa käyttää kokonaisvaltaista ilmaisua, kehoa ja mielikuvia roolihenkilön rakentamisessa ja osaa luottaa fiktiivisen maailmaan, jossa roolihenkilö toimii
- Opiskelija osaa ajatella roolihenkilön näkökulmasta käsin
- Opiskelija hahmottaa omaa näyttämöllisen kuvittelun kykyään
- Opiskelija tunnistaa taiteelliseen työskentelyyn liittyvää epävarmuutta ja uskaltaa kokeilla uutta. Opiskelija ymmärtää harjoittelun merkityksen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Näytelmätekstin analysointi, harjoittelu ja esittäminen
- Lämmittämisen ja virittäytymisen harjoittelu
- Roolin ja kohtauksen rakentaminen joko devising-menetelmällä tai valmiin tekstin pohjalta
- Keskeisen rekvisiitan, puvustuksen, lavastuksen ja äänimaiseman kokeileminen osana harjoittelua ja esitystä
- Toisten työskentelyn ja esityksien katsominen ja niistä keskusteleminen ryhmässä
- Teatterityöskentelyn vaatiman sitoutumisen ja vastuun kantamisen harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso herättää kiinnostuksen tutkia ihmistä kokonaisvaltaisesti sekä fiktiivisten maailmojen roolihenkilöiden että todellisen elämän eri konteksteissa. Opintojakson opiskeluun tarjoaa materiaalia yhteiskunnalliset ja antropologiset aiheet ja muut taiteet, joita luovasti yhdistelemällä opiskelija rakentaa omaa taiteellista näkemystään maailmasta ja sen tilasta. Tutkiva ote, päätelmien tekeminen, tiedon luotettavuuden ja käytettävyyden, todennäköisyyksien ja poikkeuksien kriittinen arviointi ovat läsnä oppimisprosessissa. Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piirtyy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä. Opintojakso johdattelee opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelija syventää eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ihmisen halujen, toiminnan, vaikuttimien, motivaation ja valintojen suhdetta toisiinsa. Ryhmän vastuullinen toiminta työskentelyä kohtaan ja huolenpito ryhmän jäsenistä vahvistaa opiskelijan käsitystä oman toiminnan merkityksestä suhteessa muihin ihmisiin ja luontoon. Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat. Materiaalivalinnoissa opiskelijaa ohjataan huomioimaan eri materiaalien ekologinen kestävyys, huollettavuus ja kierrätettävyys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija osallistuu näytelmän tai devising-menetelmällä toteutettavan esityksen valmistamiseen. Tutustutaan teoksen aiheeseen, teemaan, roolihenkilöihin ja dramaturgiaan. Roolityöskentelyä opiskellaan erilaisten leikkien, harjoitteiden ja kokeilujen avulla yhteistoiminnallisesti. Opiskelija harjoittelee katkelman teoksesta parin tai pienryhmän kanssa ja esittää sen muulle ryhmälle opintojakson päätteeksi. Esityksen valmistaminen kehittää näyttämöllistä kuvittelukykyä. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 3, Teatterin historialliset tyyllilajit, 2 op (TEA03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tunnistaa erilaisia historiallisia tyyllilajeja ja esityskonventioita
- Ymmärtää teatterin merkityksiä ja sidonnaisuuksia osana Euroopan historiaa ja teatterin perintöä nykyajan teatterissa
- Hahmottaa omaa teatterikäsitystään suhteessa eri tyyllilajien traditioihin ja käytänteisiin
- Osaa etsiä, kokeilla ja soveltaa harjoitteita ja ilmaisutapoja eri tyyllilajeista
- Jäsentää ja omaksuu teatterin keinoja ja teatterin sanastoa
- Syventää teatteri-ilmaisun taitojaan ryhmän jäsenenä ja itsenäisesti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso perehdyttää opiskelijan eurooppalaisen teatterin historiaan. Tutkittavia aikakausia ja tyyllilajeja ovat: antiikin Kreikan teatteri, komedia (farssi, karnevalismi ja commedia dell'arte), Elisabetin ajan teatteri, realismi ja naturalismi, ekspressionismi, Bertolt Brecht - eepinen teatteri Antonin Artaud - julmuuden teatteri, absurdi teatteri
- Teatterin merkitys ja tehtävä historian eri ajanjaksoina
- Kyseisten aikakausien keskeiset näytelmät ja teatterintekijät
- Kyseisten aikakausien teatterin esityskonventiot, näyttelijäntyö, ohjaajantyö, skenografia, termit ja käsitteet
- Historiallisten tyyllilajien toiminnallinen kokeilu
- Havaintojen tekeminen eri tyyllilajikokeiluista ja havainnoista keskustelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen toteutuu opintojaksolla tarkastelemalla ihmistä moninaisissa suhteissa, tilanteissa ja muutoksissa. Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa ja ilmaisunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piirtyy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä

ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Teatterin opiskelijaa ohjataan havainnoimaan ja huomioimaan, miten elinpiiri ja kulttuuri muovaavat yksilön ja yhteisöjen ajatuksia, toimintaa, tapoja, ilmaisua, aatteita, arvoja ja uskomuksia eli kansallisia ja kulttuurisia identiteettejä. Opintojakson opinnot vahvistavat kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä ja arvostusta. Näytelmät, muut esitystekstit ja tarinat ovat siltoja historian eri aikakausiin ja kulttuureihin ja niiden kautta opiskelija syventää kulttuurista osaamistaan. Opintojakson opinnoissa digitaalisuus tuo lisää mahdollisuuksia tutkia teatteritaidetta globaalisti ja monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan ajatteluaan, havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan länsimaisen teatterihistorian tärkeimpiin tyylilajeihin: antiikin Kreikan tragediasta mm. commedia dell'arten, Shakespearen, eepin ja absurdin teatterin kautta nykYTEATTERIIN. Tyylilajeihin tutustutaan kirjallisten lähteiden, digitaalisten lähteiden ja erilaisten harjoitteiden avulla yhteistoiminnallisesti kokeillen. Teatterin lukiodiplomin suorittajille opintojakso on pakollinen. Opintojaksoon sisältyy kirjallisia tehtäviä ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 4, Teatteri-improvisaatio, 2 op (TEA04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tuntee teatteri-improvisaation menetelmiä ja miten improvisoituja kohtauksia voi rakentaa
- Rohkaistuu heittäytymään improvisoituun tilanteeseen
- Osaa luoda ja kannatella fiktiivisiä tilanteita ja toimia niissä keskittyen ja avoimessa kontaktissa vastaanäyttelijöiden kanssa
- Havaitsee ja hyväksyy impulsseja ja tarttuu niihin, tarjoaa impulsseja
- Syventää teatteri-ilmaisun taitojaan ryhmän jäsenenä ja itsenäisesti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Heittäytymistä, keskittymiskykyä, läsnäoloa, mielikuvitusta ja intuitiivista ajattelua hyödyntävät ja vahvistavat harjoitteet
- Rakentavaa ja kokonaisvaltaista vuorovaikutusta kehittävät pelit, leikit ja harjoitteet
- Draamallisen tilanteen ja jännitteen rakentaminen ja purkaminen
- Tarkkaavuutta ja havainnointikykyä terävöittävät harjoitteet
- Fiktiivisissä tilanteissa hyväksyvän asenteen omaksumista kehittävät harjoitteet
- Esiintyminen ryhmän kanssa improvisoiden

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan identiteetin rakentumista tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua itseensä ja muihin ihmisiin sekä hyväksyä erilaisuus ja yksilöllisyys. Itsetunto vahvistuu kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, tunteiden tunnistamisen ja ilmaisun sekä henkilökohtaisen merkityksenannon kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden ajatuksia, tunteita ja ilmaisuvalmiuksia.

Sosiaalinen ja psyykinen hyvinvointi lisääntyy opiskelijan empatiakyvyn, myötätunnon ja omanarvontunnon kehittyessä teatterin opetuksen ryhmämuotoisissa vuorovaikutustilanteissa sekä fiktiivisten roolitöiden kautta. Roolityöskentely kehittää taitoa asettua toisen asemaan ja tarkastella maailmaa eri näkökulmista.

Opintojakson opiskeluprosessissa harjoitellaan toistoa ja muutoksia. Toistot luovat opiskelu- ja työskentelyrutiinia, mikä tukee elämänhallintataitojen kehittymistä. Muutosten harjoittelu vahvistaa kykyä toimia joustavasti, pitkäjänteisesti ja sinnikkäästi.

Opintojaksolla opiskelun toiminnallisuus ja ilmaisun kehollisuus tukevat tervettä suhdetta omaan kehoon, fyysistä hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan ja kehittyvän kehotietoisuuden ylläpitämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen on opintojakson opetuksen ytimessä. Opiskelijat tekevät havaintoja vuorovaikutuksesta sekä ryhmän vuorovaikutustilanteissa että fiktiivisissä asetelmissa. Roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa vuorovaikutuksen jännitteitä. Opiskelijan kyky rakentavaan viestintään kehittyä, kun opiskelija sanallistaa havaintojaan ja kokemuksiaan, jakaa merkityksiä keskusteluissa opiskeluryhmän kanssa, ja antaa ja vastaanottaa vertaispalautetta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen toteutuu opintojaksolla tarkastelemalla ihmistä moninaisissa suhteissa, tilanteissa ja muutoksissa. Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa ja ilmaisunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan ajatteluaan, havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla tutustutaan teatteri-improvisaatioon näyttelijäntyön harjoitusmuotona ja itsenäisenä esittävän taiteen lajina. Kurssilla tehdään improvisaation perusharjoitteita, pelejä ja kohtauksia, jotka kehittävät kykyä heittäytyä, olla läsnä ja toimia kontaktissa. Kurssilla harjoitellaan impulssien havaitsemista, hyväksymistä ja niihin tarttumista. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia

tehtäviä, demonstraatioesitys ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 5, Teatteriproduktio 1, 6 op (TEA05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa harjoitella roolia itsenäisesti ja ensemblen jäsenenä, ja ohjaajan palauteen pohjalta kohti tavoitteen saavuttamista. Opiskelijan yhteistyötaidot vahvistuvat.
- Opiskelijan näyttelijäntaidot vahvistuvat ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii toimimaan aloitteellisesti ja ennakkoluulottomasti kokeillen. Opiskelija ymmärtää, että roolin ja esityksen valmistaminen on muutoksen harjoittelua.
- Opiskelija osaa arvioida omaa ja toisten esiintymistä rakentavasti. Opiskelija tiedostaa tunteita, toiveita ja pelkoja, joita esiintyminen yleisön edessä saattaa aiheuttaa, ja oppii käsittelemään niitä.
- Opiskelija ymmärtää kehonhuollon, terveellisen ravinnon ja palautumisen tarpeellisuuden osana esiintyjän ammattitaitoa.
- Opiskelija oppii yleisökontaktista esiintyessään yleisölle.
- Opiskelija ymmärtää teatterin erilaisia taiteellisia ja tuotannollisia ammatteja ja osaa toimia työryhmän jäsenenä.
- Opiskelija ymmärtää teatterin yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet. Opiskelija luottaa siihen, että hänellä on tärkeää sanottavaa maailmasta ja ihmisyydestä.
- Opiskelijan musiikillinen ilmaisu kehittyy rinnan muiden näyttelijäntaitojen kanssa. Hänen äänenkäyttönsä vahvistuu ja tekstin tulkitseminen roolihahmon kautta vahvistuu.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Roolin ja teoksen valmistaminen ja esittäminen kaikkine teatterin osa-alueineen (näyttelemine, tarinankerronta, puvustus, lavastus, musiikki, tanssi, valot jne.).
- Esityksen valmistaminen valmiista näytelmätekstistä tai devising-menetelmiä hyödyntäen. Teoksen arvojen, merkitysten ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden analysointi.
- Monipuoliset näyttelijäntyön harjoitteet
- Opiskelijan itsenäisen harjoittelun sovittaminen ryhmän harjoitteluun ja teoksen valmistamisen vaiheeseen.
- Pitkäjänteinen taiteellisen prosessin läpikäyminen. Perehtyminen teatteriesityksen valmistamisen kokonaisuuteen ja eri vaiheisiin: alkuharjoitukset, harjoitukset, pukusovitukset, maskiharjoitukset, läpimeno harjoitukset, tekniset harjoitukset, kenraali harjoitukset, esitykset ja purku.
- Aikataulutus ja teatteriesityksen eri osa-alueiden ja olosuhteiden yhteen sovittaminen.
- Teatterin eri ammatteihin tutustuminen
- Näyttelijän työterveys
- Terveen äänenkäytön perusteet
- Oman äänen kestävyydestä huolehtiminen itselle sopivilla harjoitteilla.
- Samanaikaisen liikkeen ja laulun yhdistäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan identiteetin rakentumista tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua itsen ja muihin ihmisiin sekä hyväksyä erilaisuus ja yksilöllisyys. Itsetunto vahvistuu kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, tunteiden tunnistamisen ja ilmaisun sekä henkilökohtaisen merkityksenannon kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja

arvostamaan omia ja muiden ajatuksia, tunteita ja ilmaisuvalmiuksia. Roolityöskentely kehittää taitoa asettua toisen asemaan ja tarkastella maailmaa eri näkökulmista.

Teatteritaiteen opiskeluprosessissa harjoitellaan toistoa ja muutoksia. Toistot luovat opiskelu- ja työskentelyrutiinia, mikä tukee elämänhallintataitojen kehittymistä. Muutosten harjoittelu vahvistaa kykyä toimia joustavasti, pitkäjänteisesti ja sinnikkäästi.

Teatterin opiskelun toiminnallisuus ja ilmaisun kehollisuus tukevat tervettä suhdetta omaan kehoon, fyysistä hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan ja kehittyvän kehotietoisuuden ylläpitämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Näytelmien lukeminen, kirjoittaminen, harjoittelu ja katsominen sekä roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa vuorovaikutuksen jännitteitä. Vuorovaikutustaidot ovat ihmissuhdetaitojen lisäksi tehtäväkeskeisiä taitoja. Tehtäväkeskeisiä vuorovaikutustaitoja ovat mm. kokonaisuuden hahmottaminen, aikataulutus ja ajankäyttö, työnjako, tiedottaminen ja viestintä. Opintojaksolla harjoitellaan työskentelemään tavoitteellisesti luovassa prosessissa sovittaen yhteen itsenäinen työskentely ja tiimityö.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen toteutuu opintojaksolla tarkastelemalla ihmistä moninaisissa suhteissa, tilanteissa ja muutoksissa. Opintojakso herättää kiinnostuksen tutkia ihmistä kokonaisvaltaisesti sekä fiktiivisten maailmojen roolihenkilöiden että todellisen elämän eri konteksteissa. Teatterin kokonaisvaltaisuus ja ilmiölähtöisyys luo lähtökohdan opiskelijan monitieteiselle ja -taiteiselle, kokemukselliselle ja asioita yhdistelevälle ajattelulle.

Teatterin opiskeluun tarjoaa materiaalia yhteiskunnalliset ja antropologiset aiheet ja muut taiteet, joita luovasti yhdistelemällä opiskelija rakentaa omaa taiteellista näkemystään maailmasta ja sen tilasta. Tutkiva ote, päätelmien tekeminen, tiedon luotettavuuden ja käytettävyyden, todennäköisyyksien ja poikkeuksien kriittinen arviointi ovat läsnä oppimisprosessissa.

Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa ja ilmaisunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piirtyy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian sekä perusoikeuksien toteutumista ja nykytodellisuuden ristiriitoja teatterin keinoin. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä. Opintojakso johdattaa opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelija syventää eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ihmisen halujen, toiminnan, vaikuttimien, motivaation ja valintojen suhdetta toisiinsa. Opintojaksolla ryhmän jäsenten yhteistoiminta on toiminnan peruslähtökohta. Ryhmän vastuullinen toiminta työskentelyä kohtaan ja huolenpito ryhmän jäsenistä vahvistaa opiskelijan käsitystä oman toiminnan

merkityksestä suhteessa muihin ihmisiin ja luontoon. Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat. Materiaalivalinnoissa opiskelijaa ohjataan huomioimaan eri materiaalien ekologinen kestävyys, huollettavuus ja kierrätettävyys. Opintojakso tukee opiskelijan vastuullisen maailmasuhteen muotoutumista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa ohjataan havainnoimaan ja huomioimaan, miten elinpiiri ja kulttuuri muovaavat yksilön ja yhteisöjen ajatuksia, toimintaa, tapoja, ilmaisua, aatteita, arvoja ja uskomuksia eli kansallisia ja kulttuurisia identiteettejä. Opintojaksolla tarkastellaan kulttuurin vaikutusta puhuttuun kieleen, sanattomaan viestintään, tunneilmaisuuksiin ja kehonkieleen. Näytelmät, muut esitystekstit ja tarinat ovat siltoja historian eri aikakausiin ja kulttuureihin ja niiden kautta opiskelija syventää kulttuurista osaamistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan ajatteluaan, havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatteriproduktio-opintojaksolla opitaan musikaalin tai näytelmän valmistamista harjoituksista valmiiseen esitykseen saakka. Teos voi olla valmis musikaali- tai näytelmäkäsikirjoitus tai se voidaan valmistaa aihelähtöisesti devising-menetelmää hyödyntäen. Opiskelija voi osallistua produktion toiselta vuosikurssilta lähtien suoritettuaan kolme edeltävää opintojaksoa: TEA01, TEA02 ja TAK01. Harjoituksia voi olla myös viikonloppuisin ja loma-aikoina. Yhteen produktion osallistumisesta saa 2-6 opintopistettä riippuen opiskelijan tehtävän laajuudesta. Opintojaksoon voi sisältyä opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 6, Teatteriproduktio 2, 6 op (TEA06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa harjoitella roolia itsenäisesti ja ensimäisen jäsenenä, ja ohjaajan palauteen pohjalta kohti tavoitteen saavuttamista. Opiskelijan yhteistyötaidot vahvistuvat.
- Opiskelijan näyttelijäntaidot vahvistuvat ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii toimimaan aloitteellisesti ja ennakkoluulottomasti kokeillen. Opiskelija ymmärtää, että roolin ja esityksen valmistaminen on muutoksen harjoittelua.
- Opiskelija osaa arvioida omaa ja toisten esiintymistä rakentavasti. Opiskelija tiedostaa tunteita, toiveita ja pelkoja, joita esiintyminen yleisön edessä saattaa aiheuttaa, ja oppii käsittelemään niitä.
- Opiskelija ymmärtää kehonhuollon, terveellisen ravinnon ja palautumisen tarpeellisuuden osana esiintyjän ammattitaitoa.
- Opiskelija oppii yleisökontaktista esiintyessään yleisölle.
- Opiskelija ymmärtää teatterin erilaisia taiteellisia ja tuotannollisia ammatteja ja osaa toimia työryhmän jäsenenä.
- Opiskelija ymmärtää teatterin yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet. Opiskelija luottaa siihen, että hänellä on tärkeää sanottavaa maailmasta ja ihmisyydestä.
- Opiskelijan musiikillinen ilmaisu kehittyy rinnan muiden näyttelijäntaitojen kanssa. Hänen äänenkäyttönsä vahvistuu ja tekstin tulkitseminen roolihahmon kautta vahvistuu.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Roolin ja teoksen valmistaminen ja esittäminen kaikkine teatterin osa-alueineen (näyttelemisen, tarinankerronta, puvustus, lavastus, musiikki, tanssi, valot jne.).
- Esityksen valmistaminen valmiista näytelmätekstistä tai devising-menetelmiä hyödyntäen. Teoksen arvojen, merkitysten ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden analysointi.
- Monipuoliset näyttelijäntyön harjoitteet
- Opiskelijan itsenäisen harjoittelun sovittaminen ryhmän harjoitteluun ja teoksen valmistamisen vaiheeseen.
- Pitkäjänteinen taiteellisen prosessin läpikäyminen. Perehtyminen teatteriesityksen valmistamisen kokonaisuuteen ja eri vaiheisiin: alkuharjoitukset, harjoitukset, pukusovitukset, maskiharjoitukset, läpimenoharjoitukset, tekniset harjoitukset, kenraaliharjoitukset, esitykset ja purku.
- Aikataulutusta ja teatteriesityksen eri osa-alueiden ja olosuhteiden yhteen sovittaminen.
- Teatterin eri ammatteihin tutustuminen
- Näyttelijän työterveys
- Oman äänen kestävyydestä huolehtiminen itselle sopivilla harjoitteilla.
- Samanaikaisen liikkeen ja laulun yhdistäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan identiteetin rakentumista tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua itseensä ja muihin ihmisiin sekä hyväksyä erilaisuus ja yksilöllisyys. Itsetunto vahvistuu kokonaisvaltaisen läsnäolon, vuorovaikutuksessa toimimisen, tunteiden tunnistamisen ja ilmaisun sekä henkilökohtaisen merkityksenannon kautta. Opiskelijoita kannustetaan kuuntelemaan ja arvostamaan omia ja muiden ajatuksia, tunteita ja ilmaisuvalmiuksia. Roolityöskentely kehittää taitoa asettua toisen asemaan ja tarkastella maailmaa eri näkökulmista.

Teatteritaiteen opiskeluprosessissa harjoitellaan toistoa ja muutoksia. Toistot luovat opiskelu- ja työskentelyrutiinia, mikä tukee elämänhallintataitojen kehittymistä. Muutosten harjoittelu vahvistaa kykyä toimia joustavasti, pitkäjänteisesti ja sinnikkäästi.

Teatterin opiskelun toiminnallisuus ja ilmaisun kehollisuus tukevat tervettä suhdetta omaan kehoon, fyysistä hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan ja kehittyvän kehotietoisuuden ylläpitämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Näytelmien lukeminen, kirjoittaminen, harjoittelu ja katsominen sekä roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa vuorovaikutuksen jännitteitä. Vuorovaikutustaidot ovat ihmissuhdetaitojen lisäksi tehtäväkeskeisiä taitoja. Tehtäväkeskeisiä vuorovaikutustaitoja ovat mm. kokonaisuuden hahmottaminen, aikataulutusta ja ajankäyttö, työnjako, tiedottaminen ja viestintä. Opintojaksolla harjoitellaan työskentelemään tavoitteellisesti luovassa prosessissa sovittaen yhteen itsenäinen työskentely ja tiimityö.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen toteutuu opintojaksolla tarkastelemalla ihmistä moninaisissa suhteissa, tilanteissa ja muutoksissa. Opintojakso herättää kiinnostuksen tutkia ihmistä kokonaisvaltaisesti sekä fiktiivisten maailmojen roolihenkilöiden että todellisen elämän eri konteksteissa. Teatterin kokonaisvaltaisuus ja ilmiölähtöisyys luo lähtökohdan opiskelijan monitieteiselle ja -taiteiselle, kokemukselliselle ja asioita yhdistelevälle ajattelulle.

Teatterin opiskeluun tarjoaa materiaalia yhteiskunnalliset ja antropologiset aiheet ja muut taiteet, joita luovasti yhdistelemällä opiskelija rakentaa omaa taiteellista näkemystään maailmasta ja sen tilasta. Tutkiva ote, päätelmien tekeminen, tiedon luotettavuuden ja käytettävyyden, todennäköisyyksien ja poikkeuksien kriittinen arviointi ovat läsnä oppimisprosessissa.

Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa ja ilmaisunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piiryy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian sekä perusoikeuksien toteutumista ja nykymallisuuden ristiriitoja teatterin keinoin. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä. Opintojakso johdattaa opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelija syventää eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ihmisen halujen, toiminnan, vaikuttimien, motivaation ja valintojen suhdetta toisiinsa. Opintojaksolla ryhmän jäsenten yhteistoiminta on toiminnan peruslähtökohta. Ryhmän vastuullinen toiminta työskentelyä kohtaan ja huolenpito ryhmän jäsenistä vahvistaa opiskelijan käsitystä oman toiminnan merkityksestä suhteessa muihin ihmisiin ja luontoon. Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat. Materiaalivalinnoissa opiskelijaa ohjataan huomioimaan eri materiaalien ekologinen kestävyys, huollettavuus ja kierrätettävyys. Opintojakso tukee opiskelijan vastuullisen maailmasuhteen muotoutumista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa ohjataan havainnoimaan ja huomioimaan, miten elinpiiri ja kulttuuri muovaavat yksilön ja yhteisöjen ajatuksia, toimintaa, tapoja, ilmaisua, aatteita, arvoja ja uskomuksia eli kansallisia ja kulttuurisia identiteettejä. Opintojaksolla tarkastellaan kulttuurin vaikutusta puhuttuun kieleen, sanattomaan viestintään, tunneilmaisuun ja kehonkieleen. Näytelmät, muut esitystekstit ja tarinat ovat siltoja historian eri aikakausiin ja kulttuureihin ja niiden kautta opiskelija syventää kulttuurista osaamistaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan ajatteluaan, havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatteriproduktio-opintojaksolla opitaan musikaalin tai näytelmän valmistamista harjoituksista valmiiseen esitykseen saakka. Teos voi olla valmis musikaali- tai näytelmäkäsikirjoitus tai se

voidaan valmistaa aihelähtöisesti devising-menetelmää hyödyntäen. Opiskelija voi osallistua produktion suorittamaan edeltävät opintojaksot: TEA01, TEA02, TAK01, TEA05-TEA07. Harjoituksia voi olla myös viikonloppuisin ja loma-aikoina. Yhteen produktion osallistumisesta saa 2-6 opintopistettä riippuen opiskelijan tehtävän laajuudesta. Opintojaksoon voi sisältyä opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 7, Dramaturgia ja teatteriohjaus, 2 op (TEA07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa erilaisten tekstien dramaturgisia peruskäsitteitä ja rakenteita
- Opiskelijan dramaturginen hahmotuskyky kehittyy ja avartuu
- Opiskelija tuntee joitakin ohjaamisen konkreettisia vaiheita ja työskentelymenetelmiä
- Opiskelija saa käsityksen siitä, mitä taiteellisten ryhmien ja taiteellisten prosessien johtaminen tarkoittaa
- Opiskelijalle muodostuu käsitys teatteritaiteen tehtävistä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Draaman päälaajat komedia, tragedia, ja muita lajeja
- Keskeiset dramaturgiset rakenteet ja draaman kaari, tekstimateriaalin järjestämisen kokeileminen
- Näytelmän tekstityypit: dialogi, monologi, näyttämöohjeet
- Näytelmän osat: näytös, kohtaus, tilanne
- Konteksti, esittämisen tapa, metaforat, näyttämökuva
- Draaman osa-alueet: aihe, roolihenkilö, toiminta, tarina, juoni, tilanne, käänne, jännite
- Ohjauksen harjoittelu ja ohjausprosessin jäsentäminen, havainnointi ja reflektointi
- Tutustuttaminen ohjaajan ennakkotyöhön, kuten aiheen ja tekstin valinta, teoksen analysointi ja esityksen maailman visiointi, aikataulusuunnittelu, työryhmän kokoaminen, roolien ja tehtävien jako
- Taiteellisten valintojen ja näyttämöllisten ratkaisujen tekeminen ja niiden perustelu
- Yleisökontaktin luominen ja arviointi
- Luovaan työhön liittyvä epävarmuuden tunteen käsittely
- Keskustelu taiteen arvopohjasta ja yhteiskunnallisista tehtävistä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Näytelmien lukeminen, kirjoittaminen, harjoittelemine ja katsominen sekä roolityöskentely lisää ymmärrystä erilaisen inhimillisen käytöksen syistä ja seurauksista sekä kehittää kykyä tunnistaa vuorovaikutuksen jännitteitä. Opiskelijan kyky rakentavaan viestintään kehittyy, kun opiskelija sanallistaa havaintojaan ja kokemuksiaan, jakaa merkityksiä keskusteluissa opiskeluryhmän kanssa, ja antaa ja vastaanottaa vertaispalautetta.

Vuorovaikutustaidot ovat ihmissuhdetaitojen lisäksi tehtäväkeskeisiä taitoja. Tehtäväkeskeisiä vuorovaikutustaitoja ovat mm. kokonaisuuden hahmottaminen, aikataulutus ja ajankäyttö, työnjako, tiedottaminen ja viestintä. Opintojaksolla harjoitellaan työskentelemään tavoitteellisesti luovassa prosessissa sovittaen yhteen itsenäinen työskentely ja tiimityö.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskeluun tarjoaa materiaalia yhteiskunnalliset ja antropologiset aiheet ja muut taiteet, joita luovasti yhdistelemällä opiskelija rakentaa omaa taiteellista näkemystään maailmasta ja sen tilasta. Tutkiva ote, päätelmien tekeminen, tiedon luotettavuuden ja käytettävyyden, todennäköisyyksien ja poikkeuksien kriittinen arviointi ovat läsnä oppimisprosessissa.

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen syvenee tutkimalla eri näytelmätekstejä ja erilaisia lähdemateriaaleja, joista piirtyy näkymiä erilaisiin yhteiskuntiin historiassa, nykyajassa ja tulevaisuudessa. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian sekä perusoikeuksien toteutumista ja nykytodellisuuden ristiriitoja. Opiskelijat ymmärtävät sananvapautta, julkaisu- ja painovapautta, yksityisyyttä ja koskemattomuutta ja tekijänoikeuksia koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä.

Opintojakso johdattelee opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Taiteellisen työskentelyn avulla opiskelijalle avautuu vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuudesta, jonka toteutumiseen ihmisten elämäntavat ja arkiset valinnat vaikuttavat. Materiaalivalinnoissa opiskelijaa ohjataan huomioimaan eri materiaalien ekologinen kestävyys, huollettavuus ja kierrätettävyys. Opintojakso tukee opiskelijan vastuullisen maailmasuhteen muotoutumista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan kulttuurin vaikutusta puhuttuun kieleen, sanattomaan viestintään, tunneilmaisuun ja kehonkieleen. Näytelmät, muut esitystekstit ja tarinat ovat siltoja historian eri aikakausiin ja kulttuureihin ja niiden kautta opiskelija syventää kulttuurista osaamistaan. Opintojaksolla digitaalisuus tuo lisää mahdollisuuksia tutkia teatteritaidetta globaalisti ja monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskellaan toiminnallisesti dramaturgian ja ohjaajantyön peruskäsitteitä ja työmenetelmiä. Suositellaan erityisesti opiskelijoille, jotka suunnittelevat teatterin lukiodiplomin suorittamista. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

Teatteri 8, Fyysinen teatteri, 2 op (TEA08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää omia kehollisen ilmaisullisia valmiuksiaan yhdessä muiden kanssa toimien.
- Omaksuu leikittelevän ja kokeilevan asenteen oman kehon käyttämiseen ilmaisun välineenä.
- Opiskelija osaa tuottaa liikemateriaalia roolihahmon luomiseksi.
- Opiskelija osaa tuottaa liikemateriaalia roolihahmon luomiseksi. Opiskelija käyttää mielikuvia ja kehollisia syötteitä työskentelyssään, osaa tarttua impulsseihin ja antaa impulsseja toisille.
- Opiskelija osaa luoda liikettä näyttämölle kertoa tarinaa kehollisen ilmaisun kautta. Opiskelija tunnistaa joitakin fyysisen teatterin lajeja.
- Opiskelija yhdistää fyysiseen teatteriin eri taiteita.
- Opiskelija oppii havainnoimaan ja sanallistamaan havaintojaan sekä refleктоimaan kokemuksiaan.
- Opiskelija rakentaa ja ylläpitää turvallista ilmapiiriä ja ottaa huomioon fyysiset turvallisuustekijät.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää kehollisen ilmaisun ja sanattoman tarinankerronnan taitoja.
- Fyysisen teatterin perusharjoitteet ja improvisaatio. Fyysistä teatteria ovat esimerkiksi naamioteatteri, klovneria, tanssiteatteri ja mimiikka. Opintojakso voi sisältää myös taistelulajeja ja koreografisia harjoitteita.
- Näyttämöllistä ja kehollista mielikuvitusta vahvistavat harjoitteet, joiden avulla tutkitaan liikelähtöistä näyttelijäntyötä ja opiskelija saa kokemuksellista tietoa omasta erityisestä tavastaan liikkua.
- Kontaktiin, läsnäoloon, aisteihin, rytmiin, tempoon ja liikelaatuun liittyvät harjoitteet ja pelit.
- Keskeisiä tutkittavia käsitteitä ovat tila, muoto, aika, tunne, liike ja tarina.
- Tutkitaan muiden taidemuotojen, erityisesti musiikin vaikutusta liikkeeseen, tunnelmaan ja tarinaan.
- Keskeisen rekvisiitan, puvustuksen ja lavastuksen kokeileminen.
- Valmistetaan demoesitys opintojakson päätteeksi.
- Oman toiminnan, havaintojen, tuntemusten, aistimusten ja tunteiden sanallistaminen, oman kokemuksen ja oppimisen sekä oman ja muiden työskentelyn reflektointi.

Paikallinen lisäys

Laa-ala-ainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla opiskelun toiminnallisuus ja ilmaisun kehollisuus tukevat tervettä suhdetta omaan kehoon, fyysistä hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan ja kehittyvän kehotietoisuuden ylläpitämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan kyky rakentavaan viestintään kehittyy, kun opiskelija sanallistaa havaintojaan ja kokemuksiaan, jakaa merkityksiä keskusteluissa opiskeluryhmän kanssa, ja antaa ja vastaanottaa vertaispalautetta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija hahmottaa oman ainutkertaisen ajattelunsa ja ilmaisunsa tapoja, tunnistaa oman ja toisten luovuuden piirteitä ja osaa ravita omaa ja toisten luovuutta. Opiskelija tutustuu erilaisiin arvolähtökohtiin ja oppii pohtimaan moraalisia kysymyksiä monista eri näkökulmista. Opiskelija löytää yhteyden omaan intuitiiviseen ajatteluun ja harjaantuu muodostamaan synteesejä taitojensa ja eri taidemuotojen sekä kohtaamansa tieteellisen ajattelun aineksista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat ymmärtävät koskemattomuutta koskevien lakien merkityksen sekä kokevat mahdolliseksi nostaa esiin taiteen keinoin yhteiskunnallisia ilmiöitä. Opintojakso johdattelee opiskelijoita yhteiskunnalliseen lukutaitoon, johon kuuluu valtasuhteiden ja eriarvoisuuksien tunnistaminen. Näytelmissä, roolihenkilöissä ja harjoitteissa tutkitaan valtasuhteita, vallankäyttöä ja vallan rakenteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan kulttuurin vaikutusta puhuttuun kieleen, sanattomaan viestintään, tunneilmaisuun ja kehonkieleen. Teatterin opinnoissa digitaalisuus tuo lisää mahdollisuuksia tutkia teatteritaidetta globaalisti ja monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi perustuu harjoitusten ja tehtävien tekemiseen ja läsnäoloon. Opintojakson aikana arviointia toteutetaan dialogisena ja toimintaan sitoutuneena prosessina, jossa opettaja ohjaa opiskelijat sanallistamaan havaintojaan ja kokemuksiaan keskusteluiden, vertaispalautteen ja reflektoinnin avulla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Fyysistä teatteria ovat esimerkiksi naamioteatteri, klovneria, tanssiteatteri ja sanaton teatteri. Opiskelu tukee erityisesti kehollisen ilmaisun ja sanattoman tarinankerronnan taitojen kehittymistä. Opintojaksoon voi sisältyä kirjallisia tehtäviä ja opiskelua täydentäviä vapaaehtoisia maksullisia opintokäyntejä. Suoritusmerkintä.

7.33. Tietotekniikka (TITE)

Oppiaineen tehtävä

Tietotekniikan opetuksen tavoitteena on syventää ja laajentaa opiskelijoiden tietoja ja antaa valmiuksia tietotekniikan omatoimiseen opiskeluun.

Osaamisen arviointi

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojaksot**Ohjelmoinnin perusteet, 2 op (AT01)****Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa perustiedot ohjelmoinnista ja opastaa ohjelmoinnin opiskeluun.

Keskeiset sisällöt**Opintojakson arviointi**

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on antaa perustiedot ohjelmoinnista ja opastaa ohjelmoinnin opiskeluun. Suoritusmerkintä.

Ohjelmoinnin jatko, 2 op (AT02)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää ohjelmoinnin opintoja.

Keskeiset sisällöt**Opintojakson arviointi**

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää ohjelmoinnin opintoja. Suoritusmerkintä.

Tekoälyn perusteet, 2 op (AT03)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- The Elements of AI koostuu ilmaisista verkkokursseista, jotka ovat tehneet Reaktor ja Helsingin yliopisto yhteistyössä. Tavoitteenamme on rohkaista ihan jokaista ikään ja taustaan katsomatta oppimaan tekoälyn perusteet: mitä tekoäly on, mitä sillä voi (ja ei voi) tehdä ja miten luoda tekoälymenetelmiä. Opintojakso koostuu teoriaosuuksista ja käytännön harjoituksista, ja voit suorittaa ne omaan tahtiisi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- <https://www.elementsofai.com/fi/>

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

The Elements of AI koostuu ilmaisista verkkokursseista, jotka ovat tehneet Reaktor ja Helsingin yliopisto yhteistyössä. Tavoitteenamme on rohkaista ihan jokaista ikään ja taustaan katsomatta oppimaan tekoälyn perusteet: mitä tekoäly on, mitä sillä voi (ja ei voi) tehdä ja miten luoda tekoälymenetelmiä. Opintojakso koostuu teoriaosuuksista ja käytännön harjoituksista, ja voit suorittaa ne omaan tahtiisi. Suoritusmerkintä.

Ohjelmoinnin MOOC, 2 op (AT04)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ohjelmoinnin MOOC on verkkokurssi <https://www.mooc.fi/> , jossa perehdytään algoritmien laatimiseen ja nykyaikaisen ohjelmoinnin perusideoihin. Opiskelijalta ei edellytetä ennakkotietoja ohjelmoinnista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Ohjelmoinnin MOOC on verkkokurssi <https://www.mooc.fi/>, jossa perehdytään algoritmien laatimiseen ja nykyaikaisen ohjelmoinnin perusideoihin. Opiskelijalta ei edellytetä ennakkotietoja ohjelmoinnista. Suoritusmerkintä.

Aallon ohjelmoinnin MOOC, 2 op (AT05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Aalto-yliopiston avoimella verkkokurssilla opit kattavat perusteet ohjelmoinnista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso vastaa sisällöltään Aallon kurssia Ohjelmointi 1. <http://mooc.aalto.fi/>

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Aalto-yliopiston avoimella verkkokurssilla opit kattavat perusteet ohjelmoinnista. Suoritusmerkintä.

Lamerfest 1, 2 op (AT06)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Lamerfest 1 (2 op) AT06, paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Suoritusmerkintä.

Lamerfest 2, 2 op (AT07)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Lamerfest 2 (2 op) AT07, paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Suoritusmerkintä.

Lamerfest 3, 2 op (AT08)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Lamerfest 3 (2 op) AT08, paikalliset valinnaiset opinnot

Opintojaksolla pääset järjestämään Vantaan suurinta multimedia- ja pelitapahtumaa. Lamerfestin järjestämisessä jokaiselle löytyy jotakin, eikä sinun tarvitse edes olla kiinnostunut pelaamisesta. Voit tulla muun muassa taltioimaan, somettamaan, streamaamaan, tekemään grafiikkaa, lavastamaan tai suunnittelemaan valoshowta. Et tarvitse aikaisempaa kokemusta. Opintojakso on avoin kaikille. Suositellaan erityisesti medialinjalaisille. Opintojakso järjestetään kouluajan ulkopuolella. Lisätietoja www.lamerfest.fi. Kysymykset voi lähettää osoitteeseen lamerfest@lamerfest.fi.

Suoritusmerkintä.

Kyberturvallisuus, 2 op (AT09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan kyberturvallisuuteen sekä henkilökohtaisesta, että maailmanlaajuisesta näkökulmasta. Opitaan ymmärtämään ja tunnistamaan kyberhyökkäyksiä ja tutustutaan kyberpuolustukseen. Perehdytään omaan digitaaliseen jalanjälkeen, siitä aiheutuviin riskeihin, sekä niiden hallintaan. Opintojaksolla opetellaan ylläpitämään henkilökohtaista tietoturvaa eri laitteilla ja alustoilla, tutustutaan turvalliseen viestintään, sekä oman sähköisen yksityisyyden hallintaan. Opiskelijalta ei edellytetä ennakkotietoja aiheesta, mutta sujuva tietokoneen peruskäyttötaito on hyödyksi. Opintojaksolla tutustutaan tietokoneiden, tietoverkkojen ja älypuhelinien tekniseen toimintaan pintaa syvemmillä. Osa Opintojaksosta suoritetaan mahdollisuuksien mukaan viikonloppuna.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi suoritusmerkinnällä

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan kyberturvallisuuteen sekä henkilökohtaisesta, että maailmanlaajuisesta näkökulmasta. Opitaan ymmärtämään ja tunnistamaan kyberhyökkäyksiä ja tutustutaan kyberpuolustukseen. Perehdytään omaan digitaaliseen jalanjälkeen, siitä aiheutuviin riskeihin, sekä niiden hallintaan. Opintojaksolla opetellaan ylläpitämään henkilökohtaista tietoturvaa eri laitteilla ja alustoilla, tutustutaan turvalliseen viestintään, sekä oman sähköisen yksityisyyden hallintaan. Opiskelijalta ei edellytetä ennakkotietoja aiheesta, mutta sujuva tietokoneen peruskäyttötaito on hyödyksi. Opintojaksolla tutustutaan tietokoneiden, tietoverkkojen ja älypuhelinien tekniseen toimintaan pintaa syvemmillä. Osa Opintojaksosta suoritetaan mahdollisuuksien mukaan viikonloppuna. Suoritusmerkintä.

7.34. Urheiluvalmennus (VAL)

Oppiaineen tehtävä

Urheiluvalmennus on tarkoitettu kansallisella tasolla tavoitteellisesti kilpaurheiluun suuntautuville motivoituneille opiskelijoille. Valmennus tapahtuu yhteistyössä lajivalmentajien kanssa. Opiskelija voi halutessaan suorittaa 8 urheiluvalmennuksen opintojaksoa lukion aikana.

Tavoitteet

Lajissa tarvittavien taito- ja kuntotekijöiden kehittäminen. Hyödynnetään paikallisia toimijoita ja liikuntapaikkoja.

Osaamisen arviointi

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä.

Opintojaksot

Jalkapallovalmennus, 2 op (VJA1-8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmennuksesta vastaa vantaalainen Vantaan Jalkapallo Seura.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Valmennuksessa keskitytään perus-, peli- ja pelipaikkataitojen kehittämiseen. Toiminta tukee seuroissa tapahtuvaa harjoittelua.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään ja pelitaitojaan. Opintojakso antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen kilpaurheilu ja opiskelu mielekkäällä tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Jalkapallovalmennus (2po) VJA1-8, koulukohtainen valinnainen

Valmennuksessa keskitytään perus-, peli- ja pelipaikkataitojen kehittämiseen. Toiminta tukee seuroissa tapahtuvaa harjoittelua.

Suoritusmerkintä

Jääkiekkovalmennus, 2 op (VJÄ1-8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia tiloja ja asiantuntijoita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso soveltuu kaikille kilpa- ja harrastetasolla pelaaville jääkiekkoilijoille ja ringeten pelaajille. Harjoituksissa perehdytään henkilökohtaisten lajitaitojen, erityisesti maalinteon ja siihen liittyvien tukitoimien harjoitteluun. Harjoitukset tukevat seuroissa tapahtuvaa harjoittelua. Jäällä ollaan kevytvarustuksella (kypärä, hanskat, luistimet ja maila), maalivahteja lukuun ottamatta. Opintojaksolla saa myös tietoa fyysisen suorituskyvyn harjoittamisesta sekä sovellettua psykologista valmennusta jääkiekon näkökulmasta katsottuna.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään ja pelitaitojaan. Opintojakso antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen kilpaurheilu ja opiskelu mielekkäällä tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus**Jääkiekkovalmennus (2op) VJÄ1-8, koulukohtainen valinnainen**

Opintojakso soveltuu kaikille kilpa- ja harrastetasolla pelaaville jääkiekkoilijoille ja ringeten pelaajille. Harjoituksissa perehdytään henkilökohtaisten lajitaitojen, erityisesti maalinteon ja siihen liittyvien tukitoimien harjoitteluun. Harjoitukset tukevat seuroissa tapahtuvaa harjoittelua. Jäällä ollaan kevytvarustuksella (kypärä, hanskat, luistimet ja maila), maalivahteja lukuun ottamatta.

Suoritusmerkintä

Muodostelmaluistelualmennus, 2 op (VML1-8)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Hyödynnetään paikallisia tiloja ja asiantuntijoita

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoittelun tarkoituksena on kehittää muodostelma- ja yksinluistelijoiden lajissa vaadittavia kunto- ja taito-ominaisuuksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään ja pelitaitojaan. Opintojakso antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen kilpaurheilu ja opiskelu mielekkäällä tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus**Muodostelmaluistelualmennus (2op) VML1-8, koulukohtainen valinnainen**

Harjoittelun tarkoituksena on kehittää muodostelma- ja yksinluistelijoiden lajissa vaadittavia kunto- ja taito-ominaisuuksia.

Suoritusmerkintä

Salibandyvalmennus, 2 op (VSA1-8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Harjoittelussa hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja -toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoituksissa keskitytään henkilökohtaisten taitojen kehittämiseen ja pelikäsityksen parantamiseen. Toiminta tukee seuroissa tapahtuvaa harjoittulaa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään ja pelitaitojaan. Opintojakso antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen kilpaurheilu ja opiskelu mielekkäällä tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä

Opintojakson vapaa kuvaus

Salibandyvalmennus (2op) VSA1-8, koulukohtainen valinnainen

Harjoituksissa keskitytään henkilökohtaisten taitojen kehittämiseen ja pelikäsityksen parantamiseen. Toiminta tukee seuroissa tapahtuvaa harjoittulaa

Yksilölajivalmennus, 2 op (VYL1-8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Mahdollisuuksien mukaan harjoittelussa hyödynnetään paikallisia liikuntatiloja ja toimijoita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lajeina yksilölajit. Valmennus suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan omavalmentajan kanssa. Harjoittelun seurannassa ja raportoinnissa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään ja pelitaitojaan. Opintojakso antaa mahdollisuuden yhdistää tavoitteellinen kilpaurheilu ja opiskelu mielekkäällä tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Aktiivinen osallistuminen harjoitustapahtumiin. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yksilölajivalmennus (2op), VYL1-8, koulukohtainen valinnainen

Lajeina yksilölajit. Valmennus suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan omavalmentajan kanssa. Harjoittelun seurannassa ja raportoinnissa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

8. Liitteet

8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018

8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
Taito-taso	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Viestintästrategioiden käyttö	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Tekstien tulkintataidot	Tekstien tuottamistaidot
A1.1	Opiskelija selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tarvitsee paljon keinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Opiskelija osaa joskus sanoilla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Opiskelija osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Opiskelija tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin rajoitettua määrän kirjoitusmerkkejä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoitettuja sanoja ja opetettuja vakioilmaisuja. Opiskelija ääntää joitakin harjoitettuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.
A1.2	Opiskelija selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppanin	Opiskelija tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisiin sanoihin ja ilmauksiin. Opiskelija tarvitsee paljon keinoja. Opiskelija osaa pyytää toistamista tai hidastamista.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää harjoitettua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Opiskelija tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.	Opiskelija pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Opiskelija ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean

					perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.
A1.3	Opiskelija selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.	Opiskelija osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Opiskelija osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Opiskelija joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.	Opiskelija osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.	Opiskelija osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Opiskelija pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.
A2.1	Opiskelija pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään turvautuen harvemmin ei-kielillisiin ilmaisuihin. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein ja osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja.	Opiskelija selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä sekä vastata sellaisiin.	Opiskelija ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Opiskelija ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua	Opiskelija pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Opiskelija osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita.

		omassa viestinnässään		sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Opiskelija pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
A2.2	Opiskelija selviää kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteissa.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista.	Opiskelija osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen.	Opiskelija pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta.	Opiskelija osaa kuvata luettelomaisesti (ikäkaudelleen tyypillisiä) jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita käyttäen tavallista sanastoa ja joitakin idiomattisia ilmauksia sekä perustason rakenteita ja joskus hiukan vaativampiakin.
Kehittyvä peruskielitaito		Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin. Opiskelija käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki).	Opiskelija pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.	Opiskelija osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.1	Opiskelija pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.	Opiskelija pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin.	Opiskelija osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutukseen huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai kirjoitetusta tekstistä.	Opiskelija osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista.
Toimiva peruskielitaito		Opiskelija osaa kiertää tai korvata		Opiskelija ymmärtää yhteisen	Opiskelija käyttää melko

		tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Opiskelija pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.		kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija löytää pääajatuksia, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta	laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Opiskelija osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.2	Opiskelija pystyy osallistumaan viestintään melko vaivattomasti myös joissakin vaativammissa viestintätilanteissa kuten viestittäessä ajankohtaisesta tapahtumasta.	Opiskelija pystyy olemaan aloitteellinen tuttua aihetta käsittelevässä vuorovaikutustilanteesta käyttäen sopivaa ilmausta. Opiskelija pystyy korjaamaan väärinymmärryksiä melko luontevasti ja neuvottelemaan myös melko mutkikkaiden asioiden merkityksestä.	Opiskelija osaa käyttää erilaisiin tarkoituksiin kieltä, joka ei ole liian antaessa eikä liian muodollista. Opiskelija tuntee tärkeimmät kohteliaisuussäännöt ja toimii niiden mukaisesti. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutuksen huomioon tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa sisältävää puhetta tutuista tai melko yleisistä aiheista ja selviää myös jonkin verran päätelyä vaativista teksteistä. Opiskelija ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta tai epämuodollisesta keskustelusta.	Opiskelija osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen. Opiskelija ilmaisee itseään suhteellisen vaivattomasti ja pystyy kirjoittamaan henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä ja ilmaisemaan ajatuksiaan myös joistakin kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja sekä monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Opiskelija hallitsee ääntämisen perussäännöt muissakin kuin

					harjoitelluissa ilmauksissa.
B2.1	Opiskelija pystyy viestimään sujuvasti myös joissakin itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa käytetään joskus käsitteellistä, mutta kuitenkin selkeää kieltä.	Opiskelija pystyy tuomaan oman kantansa esille ja toisinaan käyttämään vakiofraaseja, kuten ”Tuo on vaikea kysymys” voittaakseen itselleen aikaa. Opiskelija pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija pystyy tarkkailemaan omaa ymmärtämistään ja viestintäänsä sekä korjaamaan kieltään.	Opiskelija pyrkii ilmaisemaan ajatuksiaan asianmukaisesti ja viestintäkumppanin kunnioittaen ottaen huomioon erilaisten tilanteiden asettamat vaatimukset.	Opiskelija ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti monikompleksista puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia sekä ilmaisemaan kuulemastaan pääkohdat. Opiskelija ymmärtää suuren osan ympärillään käydystä keskustelusta. Opiskelija ymmärtää monenlaisia kirjoitettuja tekstejä, jotka voivat käsitellä myös abstrakteja aiheita ja joissa on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.	Opiskelija osaa ilmaista kohtuullisen selkeästi ja täsmällisesti itseään monista kokemuspäiriinsä liittyvistä asioista käyttäen monipuolisia rakenteita ja laajahkoa sanastoa, johon sisältyy myös idiomaattisia ja käsitteellisiä ilmauksia. Opiskelija pystyy osallistumaan myös melko muodollisiin keskusteluihin ja hallitsee kohtalaisen laajan sanaston ja vaativiakin lauserakenteita. Ääntäminen on selkeää, sanojen pääpaino oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
B2.2	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä monenlaisissa myös itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa tarvitaan	Opiskelija pyrkii antamaan palautetta, esittämään täydentäviä näkökohtia tai ehdotuksia. Opiskelija pystyy	Opiskelija pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan luontevasti, selkeästi ja kohteliaasti sekä muodollisessa että	Opiskelija ymmärtää elävää tai tallennettua selkeästi ja jäsennettyä yleiskielistä puhetta kaikenlaisissa tilanteissa ja	Opiskelija osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti. Hän hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista

	monipuolista kieltä.	edistämään viestinnän sujumista sekä tarvittaessa käyttämään kiertoilmaisuja ja pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija osaa käyttää ymmärtämistä tukevia strategioita, kuten pääkohtien poimimista ja esimerkiksi tekemään muistiinpanoja kuulemastaan.	epämuodollisessa tilanteessa ja valitsemaan kielenkäyttötavan tilanteiden ja niihin osallistuvien henkilöiden mukaan.	ymmärtää jonkin verran myös vieraita kielimuotoja. Opiskelija pystyy lukemaan eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä ja tiivistämään niiden pääkohdat. Hän pystyy tunnistamaan asenteita ja arvioimaan kriittisesti kuulemaansa ja/tai lukemaansa.	konkreetteja ja käsitteellisiä sekä tuttuja ja tuntemattomia aiheita. Opiskelija osaa viestiä spontaanisti ja kirjoittaa selkeän ja jäsentyneen tekstin. Ääntäminen on hyvin selkeää, sanojen pääpaino on oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
C1.1	Opiskelija pystyy vuorovaikutukseen monipuolisesti, sujuvasti ja täsmällisesti kaikenlaisissa viestintätilanteissa.	Opiskelija ottaa luontevasti vastuuta viestinnän etenemisestä. Opiskelija osaa muotoilla uudelleen, mitä haluaa ilmaista sekä pystyy perääntymään, kun kohtaa vaikeuksia, ja käyttää taitavasti kieleen tai kontekstiin liittyviä vihjeitä tehdessään johtopäätöksiä tai ennakoidessaan tulevaa.	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä joustavasti ja tehokkaasti sosiaalisiin tarkoituksiin sekä ilmaisemaan tunnetiloja, epäsuoria viittauksia, esim. ironiaa ja leikkimielisyyttä.	Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti myös pitempiä esityksiä tutuista ja yleisistä aiheista, vaikka puhe ei olisikaan selkeästi jäsenneiltyä ja sisältäisi idiomaattisia ilmauksia tai rekisterin vaihdoksia. Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti monipolvisia käsitteellisiä kirjoitettuja tekstejä ja pystyy yhdistämään tietoa monimutkaisista teksteistä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään sujuvasti, täsmällisesti ja jäsentyneesti monenlaisista aiheista tai pitämään pitkäähkön, valmistellun esityksen. Opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin jäsentyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista varmalla, persoonallisella tyyllillä. Opiskelijan kielellinen ilmaisuväarsasto on hyvin laaja. Ääntäminen on luontevaa ja vaivatonta.

					kuunnella. Puherytmi ja intonaatio ovat kohdekielelle tyypilliset.

8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2264-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää saamen kielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 3 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehtikainen

8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2264-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Saamen kielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Saamen kielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia

kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa saamen kielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden saamen kielen erityispiirteet. Saamen kielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Saamen kielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus saamen kieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen saamen kielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan saamen kielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää saamenkielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan saamen kielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu saamen kielten kokonaisuuteen ja ymmärtää oman asemansa saamen kielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

SÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

SÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää saamen kielten kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- saamen kieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

SÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

SÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee saamenkielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita saamelaisten tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan saamelaisten historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, joiku ja lauluperinne
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

SÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja analysoidaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös saamelaisuuden näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

SÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää saamenkielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita saamenkielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

SÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohketta ja ymmärrystä esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- saamenkielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

SÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää saamenkielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista saamelaisien tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- saamenkielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- saamenkielinen, saamelaisien tuottama ja saamelaisista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2265-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää romanikielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 4 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2265-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Romanikielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Romanikielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Romanikielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa romanikielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden

romanikielen erityispiirteet. Romanikielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Romanikielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus romanikieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen romanikielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan romanikielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Opiskelija kehittää taitoaan hyödyntää romanikielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurinsa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja

- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen, standardisoidun romanikielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan Suomen romanikielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu eri puolilla maailmaa puhuttaviin romanikielen murteisiin ja ymmärtää oman asemansa Suomen romanikielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

RÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

RÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää romanikielen kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- romanikieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

RÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

RÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee romanikielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja

- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan romanien historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, laululyyriikka
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

RÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös romanikulttuurin näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

RÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää romanikielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita romanikielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

RÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- romanikielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

RÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää romanikielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- romanikielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- romanikielinen, romanien tuottama ja romaneista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11.2019 OPH-2266-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää opiskelijan oman äidinkielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 5 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2266-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Opiskelijan oman äidinkielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tämä ohje on laadittu kaikille niille kielille, joita opetetaan opiskelijan omana äidinkielenä. Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa opiskelijan oman äidinkielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden opetettavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä. Opetussuunnitelma voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Opiskelijan oman äidinkielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus omaa äidinkieltään kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen omaa äidinkielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan oman äidinkielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää omakielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan oman äidinkielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

OÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus

- kielen- ja tekstinhuoltoa

OÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan*
- *syventää ymmärrystään omasta äidinkielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina.*

Keskeiset sisällöt

- *äidinkieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus*
- *kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet*
- *monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite*

OÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä*
- *syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä*
- *oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.*

Keskeiset sisällöt

- *oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen*
- *vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä*
- *kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu*

OÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan*
- *tuntee omakielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja*
- *monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen*
- *oppii tuntemaan omaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.*

Keskeiset sisällöt

- *kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen*
- *kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä*
- *kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa*

- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

OÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

OÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää omakielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita omakielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

OÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkettaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

OÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää omakielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa.

Keskeiset sisällöt

- omakielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.